

C. MOLBECH

**CHRISTIAN MOLBECHS
BREVVEKSLING**

CHRISTIAN MOLBECHS BREVVEKSLING

MED SVENSKЕ FORFATTERE OG
VIDENSKABSMÆND

UDGIVET AF
DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURELSKAB

ROSENKILDE OG BAGGER
KØBENHAVN

C.W.K. GLEERUP
LUND

1956

CHRISTIAN MOLBECHS BREVVEKSLING

MED SVENSKE FORFATTERE OG
VIDENSKABSMÆND

VED
MORTEN BORUP

III
1847-1856

C.W. K. GLEERUP
LUND

ROSENKILDE OG BAGGER
KØBENHAVN

1956

Udgivet med støtte fra
HUMANISTISKA FONDEN
CARLSBERGFONDET
STATENS ALMINDELIGE VIDENSKABSFOND
under tilsyn af
JØRGEN GLAHDER

COPYRIGHT 1956 BY
DET DANSKE SPROG- OG LITTERATURELSKAB, COPENHAGEN
PRINTED IN DENMARK, FR. BAGGES KGL. HOFBOGTRYKKERI

III

1847-1856

Käre Vän!

Jag har hvarken något synnerligt att säga Dig eller mycken tid att använda. Jag kan dock icke lemna Lund utan att säga Dig hvar jag är, nemligen ännu
5 i Lund, men om ett par dagar på väg till Stockholm och vid nästa veckas slut, om allt går som jag hoppas, i Stockholm. Den officiella kallelsen kom något senare än jag väntat. Sedan betingade jag mig en veckas uppskof, för att icke nödsakas resa i det tjockaste mörkret. D. 1^e Februari skall arbetet börjas. Jag låter väl höra af mig, huru dermed går och huru det för öfrigt kan
10 se ut i vår goda hufvudstad och på dess högsta orter. Förestode mig icke den besvärliga resan, så skulle jag nästan vara glad att få någon hvila och något ombyte af arbete. Det som påligger mig i Lund är verkligen mycket ansträngande. Ännu håller jag mig dock någorlunda oppe och jag reser munter och rask från Lund. Må jag med min resa något uträtta. Stor sak hvar man är
15 och hvad man gör, blott någon välsignelse åtföljer gerningarne.

Gud välsigne Dig och Dina! Betrakta dessa rader ej som ett bref, utan som en vänlig afskedshelsning. Fru Molbech helsas hjertligen. Alltid och allestädes

Eder redlige vän

H. Reuterdahl.

Käre Vän!

Jag har visserligen varit i Stockholm 4 veckor, under hvilka tankarne spelat vida omkring, och äfven mången gång varit hos Dig i Köpenhamn; men jag har icke haft så mycken ledighet, att jag kunnat skriva andra bref än de
25 nödvändiga. I dag är det något bättre. En tillfällighet gör, att jag kan göra hvad mig lyster; och nu har lusten kommit på mig att säga Dig några ord. Min lust ökas deraf att vi efter en rätt allvarlig vinter nu hafva fått ett par halcyoneiska dagar. Det är nästan som vore jag i Skåne i början af Maj. Jag kommer från ett middagssällskap, der man en stund hade de åt söder liggande
30 fönsterna öppna. Under sådana dagar besöker man gerna sina vänner, och helst vännerna i söder. Alltså slår jag mig för en halftimme ner hos Dig. Må mitt besök träffa Dig frisk och rask! Må vintern icke hafva varit Dig för tung!

Må Du med muntert sinne se våren tillmötes. Den är väl ännu icke kommen; men den tyckes nalkas, och redan detta är för mig en glädje.

Första dagen jag var här talte jag med vår unge, allvarlige Cancellar. Två dagar derefter lät han oss börja arbetet med de academiska författningarne och sedermera har detta oafbrutit pågått. Han deltagar sjelf deri med den ⁵ störste uppmärksamhet och upplöser icke sammankomsterna förr än vi under 4 eller 5 timmar talat oss trötta. Ju mera jag under dessa sammankomster lär känna honom, desto mera värderar jag honom. Han yttrar sig ofta och förståndigt. Emellanåt sticker väl fram någon sjelftillit; och fri från ynglingens förflugenhet är han icke; men efter allt hvad jag kan se har han den ¹⁰ vackraste vilja och de renaste afsigter. När dertill kommer, att han har goda kunskaper och ett klart, redigt, om också icke genialiskt hufvud, tillika med det största mod, så tror jag att jag har god grund för de glada förhoppningar jag om honom äger. Mina medarbetare äro Professor Fries från Upsala och Cancellarens båda secreterare. Den ene af dessa, secreteraren för Upsala, en ¹⁵ son af gamle Landshöfding Järta, är en man af det ljusaste hufvud och den utmärktaste förmåga. Den andra, en jurist, är mera medelmåttig. Emedlertid råder mellan oss alla god harmoni och arbetet är rätt angenämt. Ännu kommer det väl att räcka 5 å 6 veckor. Vi mera simplificera än innovera. För oför sökta noviteter har ingen af oss synnerlig lust. Derigenom blir vårt arbete ²⁰ visserligen föga populärt, men måhända icke desto sämre. Om detaljerne är det ännu för tidigt att tala. De sakna ännu allt intresse.

Den så kallade Representationscomiten har fattat sina beslut, tillsatt ett redaktionsutskott, som skall bringa besluten på papper, och prorogerat sig till Maj. Ett slags abstract liberalism hade deri öfverhand. Mycket starkt var ²⁵ dock äfven det radicala elementet. I några hufvudfrågor kommo dessa med hvarandra i kamp; men oftast voro de allierade. Det sansade conservative elementet kom knapt till orda. Hvad skulle väl blifva af en dylik samman sättning? Ingen är nöjd med arbetet. För de radicale inrymmer det för mycket åt konungen och den öfre kammaren (som också är en verklig narrkammare). ³⁰ För royalistiskt-liberale är det genom sina vilda sequenser och sin brist på sammanhang en styggelse. Och ännu mer är det detta för de conservative. Mest missnöjd är konungen. Det lär vara aldeles afgjordt att han icke går fram till Ständerna med förslaget såsom sin proposition. Något annat än oreda var icke att vänta af hela tillställningen. Tillställarne må skylla sig ³⁵ sjelfve. Emedlertid äro vi genom tillställningen ett apspel för alla förnuftige. Godt om det härvid stannar, om icke under den förestående riksdagen någon agitation tillkommer, som, endast af hat till det gamla, försöker att af narrspelet göra allvar. I våra dagar och i vårt land äro dylika angelägenheter för farliga att dermed leka.

Nyströms helse. Jag råkar dem ofta och har i dag ätit middag med dem. Vi talte om Dig och Dina och jag sade dem att jag i dag ville hos Dig göra dem påminta. Det är för mig särdeles godt att få umgås med dessa förträffliga menniskor.

5 Atterbom har en längre tid varit här, men återreser i dag med oförrättadt ärende till Upsala. Du känner förmodligen hans ärende. Kungen har i åtskilliga ämnen tillställt vinterföreläsningar för Stockholmsboarne. Under förra vintern läste en botaniker och en astronom. I år skulle Atterbom, på kungens uppmaning, läsa öfver svenska vitterheten. Han sjuknade strax efter sin
10 hitkomst, har lidit mycket på en gång af gastrisk feber och njursten, och vänder nu, blott till hälften återställd, tillbaka. Hela företaget var mig vidrigt. En universitetsprofessor må läsa vid universitetet, icke för en mångartad, maniererad hufvudstadsmenighet. Dertill var Atterbom rector. Det synes mig knapt kunna försvaras att Rector drages från sitt universitet för att diver-
15 tera en hufvudstad. Emedlertid gör det mig mycket ondt om den arme mannen. Vistandet i Stockholm har varit lika menligt för hans helse och för hans cassa. Han var här med familj, hade en stor våning och tänkte förtjena pengar, med hvilka han till sommarn ville göra en resa. I stället har han ökat sin skuld. Han var mycket nedstämd när jag för några dagar sedan råkade honom.

20 Palmblads nya tidskrift synes vilja blifva en obetydlighet. Hittills innehåller den blott lätt gods. Något bättre väntade jag mig af vår gode vän. Han skrifer för mycket och är för lätt färdig.

Har Du lust och tid att skänka mig några rader, så gläder Du mig dermed mycket. Jag blifver här åtminstone under hela Mars. Blott på ett par dagar
25 företager jag en excursion till Upsala. Tiden för denna är ännu obestämd. Gud med Dig. Jag helsar hjertligen Din goda Fru. Alltid Din redligt tillgifne
H. Reuterdaahl.

349. Til B. E. Hildebrand.

Kiøbenhavn. 10. Marts. 1847.

Høit ærede og kiære Ven,

30 Jeg er i en allerede betydeligt gammel Giæld hos Dem, som jeg saameget mere maa undsee mig over, som jeg endog idag egentlig ikke formaaer andet, end at vedgaae Gielden, uden at være i Stand til at afbetale den. Deres sidste interessante og indholdsrige Brev, Modtagelsen af den værdifulde Gave af Deres ypperlige angelsaxiske Myntværk, en noget sildigere mig tilhænde-
35 kommen Forøring af flere mig i høi Grad interesserende Skrifter til Forøgelse af min ikke ubetydelige svenske Bogsamling — hvorledes skal jeg kunne tænke paa at giengielde alt dette? — Med min Correspondence for det første, gaær det med hvert Aar svagere og svagere. Jeg tør vel forsikre, at

dersom jeg kunde gjøre dette til min eneste, eller dog til min egentlige Hovedsyssel, skulde jeg hverken mangle Lyst eller Evne til at skrive antagelige og læselige Breve nok. Men min Svaghed bestaaer fornemmelig deri, at jeg nu saa at sige ikke er i Stand til at tænke paa, eller at udføre, hvadsomhelst det maa være, meer end een Ting, som netop for Øieblikket er for Haanden, ⁵ som skal gøres, og som derfor fylder og behersker mine Tanker. Endog kun at skrive et Brev fordrer strax en Udrivelse, en Løsrivelse fra denne Tanke-sphære, som undertiden kan koste hele Ugers, ja Maaneders Strid, før jeg kan vinde Magt nok over mig selv til at underkaste mig en saadan, som oftest mig selv behagelig og interesserende episodisk Anvendelse af en lille Deel ¹⁰ Tid. — Men, gaaer man først i sit 64de Aar, og er man endnu belempret og overlæsset med saamange Bisager, foruden den for Øieblikket gieldende Hovedsag, og dertil endnu jævnlig sat tilbage ved al Slags Skrøbelighed (som jeg egentlig, siden i Fior Julii Maaned, ved hvis Begyndelse jeg netop blev syg, og det ganske alvorlig, sielden har været fri for): saa ville de Erfarne vidne ¹⁵ med mig, hvor lidt Forslag der er for os i Tiden; og hvor gierrig man bliver, og maa være, paa enhver, nok saa liden Deel af samme. Saaledes gaaer det mig; jeg kiender nu næsten ikke nogen Hvile, nogen Adspredelse, mer — uden i Arbeide. Heller ikke kan jeg sige, at jeg siden Sept., October Maaned i Fior — da jeg egentlig først blev restitueret efter min Sygdom — har været uvirk- ²⁰ som; men November var neppe kommen, før jeg atter faldt i en stærk Catharrsygdom, der paa ny svækkede mig meget, vænnede mig til megen Indesiddens, til at ophøre med mine Morgenvandringer, som jeg i mere end 1 Aar regelmæssig, og uden en Dags Afbrydelse, havde overholdt; og derved formodentlig virkede det meste til at skaffe mig — for første Gang i mit Liv, en nu ²⁵ flere Uger vedvarende Gigt i begge Skuldre paa Halsen; saaledes at jeg, der til mit 63de Aar aldrig har kiendt til saadant, eller behøvet det Slags Hielp, nu ikke er i Stand til at iføre mig Kiøle, end sige Overkiøle, uden Andres Hielp. Man trøster mig med, at jeg i Tid og Bevægelse vil finde den bedste Læge herfor. Det vil nu netop Tiden vise. — I det jeg ikke kan negte mig den ³⁰ Fornøielse, at vedlægge nogle Blade, hvori jeg i det histor. Tidsskrifts Literatur-Artikel, til Bedste for dets danske Læsere, har omtalt Deres Myntværk, maa jeg hertil føie: at Nyt historisk Tidsskrifts I. Bind nu just er færdigt. 2det Hefte er i disse Dage fra Trykkeriet kommet til Bogbinderen, og vil udgaae om et Par Dage. Et Exemplar af hele Bindet, tilligemed 1 Ex. af ³⁵ Prof. Wegeners ypperlige — man kan næsten sige classiske Arbeide over And. Sørensen Vedel (»og hans Tid«, kan man gierne lægge til), en tæt trykket Quart paa 278 pag. — og det et academisk Program fra Sorøe — ligge færdige, og vente kun paa en Leilighed for at kunne sendes min høistærede Ven. — Maatte jeg vel bede Dem være saa god at meddele Reuter Dahl disse ⁴⁰

Literaturblade til Giennemlæsning; de ville vel i en og anden Henseende interessere ham. Til Giengield kunde De fordre af ham til Læsning to af mine nyeste Skrifter, begge i Dagens Æmner, som jeg vedlagt sender ham, og beder Dem have den Godhed at lade ham tilstille. Han har ikke meldt mig sin Bopæl i Sth. De vil finde, at jeg har udtalt den Priis, jeg troer man bør sætte paa det smukke, patriotiske og vigtige Foretagende: Diplomatarium Dalecarlicum. De har gjort mig en meget stor Fornøielse ved at sende mig 2. og 3. Deel af dette mig saa interesserende Værk. Men, kiære Ven! fuldend min Glæde ved at sende mig 1ste Deel, som jeg ikke har; og de lovede Indices Diplomatum, naar de udkomme. Kan De ikke skaffe 1ste Deel, saa beder jeg Dem lade Bogh. Bagge sende den for mig til Gyldendalske Boghandling i Kbh. — Jeg takker ogsaa meget for den mærkværdig rige Høst og Gavn af Scriptores Suecici. Det er et Værk, jeg i Aar skal skienke nærmere særdeles Opmærksomhed. Jeg erholdt 1ste D. compl. og har ladet den indbinde. Jeg anbefaler mig til at erholde II D. 3. Hefte, og III. 2 & sq. naar de udkomme. Jeg beder at takke (indtil videre) særskilt Hr. G. E. Klemming for hans mig tilsendte fortrinlige Exempl. af »Namnlös och Valentine«. Min umiddelbare Tak skal følge.

Nu maa jeg endnu slutte dette ufuldstændige Brev med en mig høist vigtig Bøn. Det er for et Par Maaneder siden blevet mig berettet, at der i det Sv. Rigsarchiv, hvis Flytningsomsorg var Dem overdraget, skal være fundet 2 store Pakker med Papirer og Documenter, Corfitz Ulfeldt vedkommende; skiøndt man 1842 sagde mig, at intet saadant der fandtes. Det er mig høist magtpaaliggende at erfare, 1. om Efterretningen er sand? 2. hvad disse Pakker indeholde? — Beviis mig endelig det Venskab, snarest mueligt, enten selv, eller ved Reuterdaahl at lade mig faae et Svar herpaa. Er Fundet af Betydning og Vigtighed, kan det maaskee (i Fald disse Pakker ikke paa Minister-veien kunde laanes mig, nøiagtig registrerede, hid til Kiøbenhavn) blive mig nødvendigt selv at reise til Stockh. for at benytte dem. Besynderligt, at man nu ogsaa vil vide (efter Poeten Andersens Sigende) at hos en ungarsk Magnat, stammende fra de østerrigske Ulfeldter, skal findes Ulfeldtske Familiepapirer. Derhen kan jeg ikke komme. Det var mig meget interessant at erfare Archivets Flytning til et saa smukt og passende Sted. Der skulde det blive! — Var dog ikke den skrækelige lange Vei til Stockholm, og den frygtede Dampfart, naar Veienes Længde skal undgaaes, gjorde jeg inderlig gierne et Sommerbesøg endnu i den Stad, paa hvis Skjønhed jeg sætter saa høi Priis. — Atterboms Uheld har jeg med megen Bedrøvelse erfaret af Reuterdaahl. Det gjorde mig overhovedet ondt, at han skulde og vilde paa den Maade drages fra sin rette Stavn, og jeg tilstaaer, at det smerter mig, paa Sverriges og Nordens Vegne, at Nationen og Regieringen ikke sørger bedre for at skaffe sin

første poetiske Genius og Konstens Regenerator i Sverrige, et mere sorgfrit Liv, efter saa mange og store Fortienester. Hvorfor skulde Tegnér leve overflødigt i et fedt Bispedømme, og Atterbom ei engang have det Nødvendige? — Jeg tør neppe spørge derom; thi vi have just hos Os et Sidestykke. Min hiertelige Hilsen til Fruen fra en meget hengiven Ven 5

C. Molbech.

350. Til H. Reuterdaahl.

10. Marts. 1847

(Koncept.)

Gode, oprigtige Ven!

Dit Brev fra Stockholm har fornøiet mig meget; Glæden over at modtage ¹⁰ det var tillige uventet! Jeg troede Dig der saa optaget af collegiale, literaire og sociale Sysler og Nydelser, at Tid neppe vilde falde til at tænke paa Kiøbenhavn. Men Din Troskab imod Din gamle danske Ven har rørt ham paa en velgiørende, opmuntrende Maade; og jeg trænger meer end nogensinde til Opmuntring — ja jeg kan sige til Trøst af lige stemte og lige følende Venner. ¹⁵ Det er jo min besynderlige Skiebne at jeg snarere kan sige, at jeg har fundet disse i et fremmedt Land, end i mit eget. Nærmere at undersøge og udvikle dette Forhold, er her hverken Tid eller Sted til. Jeg er vel glad ved at kunne sige, at jeg har mange Venner i Danmark; men meget faae af disse staae min Siæl saa nær, som jeg kunde ønske. Der er altid et eller andet imellem, ²⁰ som gjør Forholdet mindre inderligt, mindre totalt, end jeg kunde ønske og trænge til — og, om ikke andet er imellem, saa er der formeget Rum. En af mine yngre danske Venner (de ældre er jo næsten alle borte, eller koldere) som jeg holder mest af (ikke blot paa Poesiens Vegne, men personligt) er Paludan-Müller. Han er nu, for et Aars Tid siden, eller halvandet, flyttet ²⁵ langt ud paa Christianshavn, kommer derfor sielden eller aldrig til mig, og jeg kommer til — Ingen. Ligesaa langt borte er Fru Heiberg, der ogsaa personlig er mig meget kiær og interessant — ja, at tale med, noget nær den interessanteste Kone, jeg her kiender, og som i 18 Aar har vedligeholdt, ved sin Forstand og sin Ynde, den Virkning paa mig, at naar det var tænkeligt, ³⁰ at Nogen i sit 64de Aar kunde være forelsket, og in specie jeg kunde være det, da maatte det, saavidt jeg kan skiønne, være i hende. Dertil bidrager for en stor Deel det Indtagende i hendes Venlighed, og i hendes baade naturlige og livfulde Conversation. Jo ældre jeg bliver, jo mere synes jeg at trænge til den sidste; og det er utroligt hvor lidt jeg overhovedet i de seneste Aar finder ³⁵ mig tilfredsstillet ved den almindelige, eller endog den bedre selskabelige Conversation i vor Hovedstad. Er det fordi jeg selv sløves for den, og bliver mindre modtagelig for dens Indhold og Form? — Er det fordi jeg for meget isolerer mig, og trækker mig tilbage i det studerende og arbejdende literaire,

Liv, hvor Kilderne til aandelig Nydelse rinde ulige rigere, end i Selskabslivet? — eller er det, fordi dette virkelig fattes den Grad af Livelighed, Spiritualitet, høiere aandelig Cultur, Fiinhed, naturlig Lethed og Bevægelighed, som jeg fordrer af dette Liv? — Det kan være Forfængelighed eller Indbildning; men jeg er noget tilbøielig til at helde til den sidste Mening; og jeg vil gjerne tilstaae — hvad der dog er factisk — at jeg med hvert Aar, i Henseende til selskabelig Omgang og Deeltagelse i al Underholdning, eller hvad man kalder Forlystelse, bliver mere kræsen, eller vanskelig at tilfredsstille; og dog kan jeg, hvad selskabelig Underholdning angaaer, ikke allene jævnlig føle en sand og stor Trang dertil; men ogsaa finde mig meget vel tilfreds, naar jeg engang kommer i en rigtig livfuld, munter og tillige i det mindste nogenlunde spirituel Selskabskreds, hvori jeg endnu meget vel er i Stand til at tage Deel — for saavidt min Helbreds Tilstand gjør mig skikket dertil. — For nu endelig at slutte denne Materie, vil jeg føie den historiske Bemærkning til: at det foregaaende egentlig blot angaaer selskabelige Sammenkomster om Middagen (der nu saa godt som uden Undtagelse ere de eneste hvori jeg deltager udenfor mit eget Huus) og hvad man her kalder Efter-Middag; hvilket jo nuomstunder, ved slige Leiligheder, bemærker efter Kl. 7 eller 8 — eller eenhalvanden Time imellem Kl. 6-8-9 — altsaa jo i egentlig Forstand om Aftenen. Een Gang har jeg endogsaa i Vinter været i Selskab til Middag (men det var hos Finantsmin: Moltke) hvor man var buden til Kl. 5 eller halvsex, kom til Bords Kl. 6 — og hvorfra jeg efter en Times Tids Snak og Cigar-Røgen hos den unge Grev Moltke, gik hiem om Eftermiddagen Kl. 10. — Paa denne Maade lever man nu omtrent i Kiøbenhavns Middagsselskaber; (den almindel. Selskabsspisetid er gaaet ned til $4\frac{1}{2}$ -5) og paa den Maade har man fra Beg: af December, i Januar, og endnu længere hen, i denne Vinter omtrent levet ligesaa lystigt (som det hedder) og ligesaa ødselt, som i sædvanlige Vintre, imedens Brødpriserne ere næsten, eller fuldkommen dobbelte, imod de i mange Aar sædvanlige. Et af Landets almindelige Rugbrød, er fra forrige Foraar, eller vel rettere fra Efteraaret, steget fra 18 Skill. til 30, 32, 34 og 36 Skill., hvorfra Prisen dog, saa vidt jeg veed, igjen er dalet til 32 eller 34 Skilling. Jeg tilstaaer, at ved Tanken herpaa, og paa den øvrige store Dyrtid paa de fleste Levnetsmidler, har jeg oftere følt det uhyggeligt at deltage i urimeligt luxuriøse Middagsmaaltider. Ewerlöf, som deler disse Sentiments med mig, har i Vinter ganske afholdt sig fra at give store Middage; men hans Huus er i øvrigt det eneste, hvor jeg kommer, hvor jeg er som hiemme, og hvor jeg jævnlig om Søndagen spiser ganske en familie, undertiden endog uanmeldt. — I øvrigt, maa jeg lægge til, gielder alt dette, hvad mig angaaer, egentlig og især om Tiden fra Midten af December, til Begyndelsen af Februar. — Du veed og erindrers maaskee, at jeg i Sommer, hele Julii Maaned var alvorligt syg.

Med Følgerne af denne Sygdom reiste jeg til Holsten i de sidste Dage af Jul; kom svagelig og udmattet hiem, henimod Enden af August, følte mig først ordentlig restitueret mod Slutn: af Septbr., og befandt mig vel til henimod Midten af Novbr. I denne Tid skrev jeg den histor. Afhandling om Slesvigs Forhold til Danmark, som har gjort saa uventet éclat her i Landet, og som 5 man har oversat baade paa Tydsk og Fransk. Netop som der trykkedes paa de sidste Ark af dette Skrift, blev jeg atter angreben af en stærk Cathar-Feber med Hoste, Hals- og Brystforkølelse, var reent inde i 2-3 Uger, og kunde ikke engang selv bringe Kongen dette Skrift; men fik dog Leilighed til, i Slutningen af Aaret at overlevere ham den tydske Oversættelse, som han da 10 modtog med overordentlig Tilfredshed, og paa den mest artige Maade; endskiøndt jeg med Sandhed kan sige, jeg ikke har skrevet en Linie af dette Skrift, i nogen anden Magts Tieneste, end Historiens. Det er i øvrigt et Slags Phænomen, at dette Skrift hidtil i Holsten hverken er angrebet, eller, saavidt jeg veed, offentlig omtalt; og at det endog i den erke-antidanske 15 Bremer-Zeitung skal være nævnt med al Slags Berømmelse. — Ved min temmelig angribende Svaghed i November blev jeg, ved Følgerne af samme, forkiølet; gik i hele December lidet ud, sad hiemme i stærk Varme hver Dag til Kl. 2-3; holdt reent op med mine Morgenvandring — og jeg kan virkelig ikke sige, at dette havde andre kiendelige Følger, end at min Spiselyst var 20 betydeligt mindre. Mave og Underliv befandt sig vel; og jeg troede, saaledes kunde det fremdeles gaae fort, til megen Fordeel for Studierne; men i Januar bemærkede jeg nogen Rheumatisme i den venstre Skulder, der ikke, som ellers efter Sædvane, vilde vige; den blev efterhaanden mere følelig, og gik snart ogsaa over i den høire Skulder. Imod Midten af Februar tog min Daarlighed 25 og en nerveus Svækkelse i hele Constitutionen mærkeligt til; og jeg fandt, det var paa Tiden at begynde paa, igien at røre mig. Dette har dog hidtil kun lidet hiulpet; jeg er nu, for første Gang i mit Liv, reduceret til, at jeg ikke uden Andres Hielp kan tage Kiolen, mindre Overkiolen, ja ikke engang en Morgenfrak paa. — Der har Du saaledes, i stor Skynding, nogle faa Personalialia 30 om Din gamle Ven.

Atterboms uheldige Stockholmsfærd har inderligt bedrøvet mig. Var han dog bleven i sit lykkelige Hiem, i sin rette Kreds, i det stille videnskabelige Upsala. Jeg havde nu med saamegen Sikkerhed ventet ham i Aar til Kbhavn; maaskee det nu heller ikke vil skee. — Selv har jeg hele Vinteren med stor 35 Interesse tænkt paa at ville holde Forelæsninger over den engelske Literaturs Historie; men har, for andre literaire Arbeider, og for Svaghed, ikke kunnet komme saa vidt at begynde. Dette er nu dog skeet den 2. Marts; jeg har læst 4 Gange for omtr. 40 Tilhørere, hvilket jeg kalder meget; og jeg lever nu aldeles i denne Ideekreds, lægger for 2, 3 Maaneder alt andet tilside, og 40

isolerer mig fra den øvrige Verdens Bevægelser. — Du vil i øvrigt af medfølgende to Smaaskrifter see, hvad der mest har opfyldt min Siæl i de sidst forløbne Maaneder. — Med Sprog-Ideerne staaer et stort Foretagende i Forbindelse (en stilistisk Haandbog i den danske Prosa), hvilken jeg ved
 5 den brave, dygtige Cand. C. Brandt (der vil være Dig bekendt af det danske Psalmeværk), vilde bringe tilveie. En udførlig Plan til dette Værk følger det nye Hefte af Histor: Tidsskrift, der udgaaer om et Par Dage. Gud allene veed, om jeg lever, og Brandt bliver til det kan blive udført. Uden Medhielp kan jeg det ikke; og han er den eneste. — En betydelig Tieneste vilde
 10 Du i den Anledn: giøre mig, dersom Du, endnu medens Du er i Stockholm, vilde udsøge mig et Par gode Steder, saavel af den danske Codex, Rask beskriver i sin Angelsax. Sproglære (Stockholm, 18. . p. , og af Haandskriftet paa Kgl. Bibl. i Stockh. Nr. af min Fortegnelse over dette Bibl.s danske Haandskrifter). Naar Du blot vilde vælge og udsøge et Par gode
 15 Steder (ikke større end høist 3 trykte Sider i almindelig stor Octav) da vilde der vel findes nogen, som nøiagtig afskrev dem for mig, til henimod Mai ell. Jun. Maaned. — Endnu beder jeg Dig ogsaa at ville medvirke hvad Du kan til den mig hellig magtpaaliggende Sag angaaende Ulfeldtske Breve og Documenter, som skulle være fundne i Rigsarchivet, og hvorom jeg har tilskrevet
 20 Hildebrand. — Jeg ønsker paa diplomatisk Vei at faae dem laante herved; dertil kunde Du vist medvirke, om det er noget af Betydenhed, hvorom Svar vil være mig høist kiærkomment. Det er mærkeligt nok, at just i disse Aar, skal (efter Poeten Andersens Beretning) ogsaa være kommet til Kundskab, at hos en ungersk Adelsmand el. Greve, stammende paa Qvindesiden fra de
 25 østerrigske Descendenter af Corf. Ulf. findes Ulfeldtske Breve og Papirer.

Din uforanderlige Ven

C. M.

/: Arbeid dog endelig, i Dine academiske Forhandlinger med Kronprindsen paa, at der kunde skee nogen Reform i det academiske Disputations-Uvæsen,
 30 som er en fatal Plet i den svenske Videnskabelighed :/

351. *Fra B. E. Hildebrand.*

[5. April. 1847]

Högvälborne Herr Etats Råd!

Det var en stor glädje att mottaga Deres ärade och vänskapsfulla bref af den 10 Mars, ehuru det innehöll bekymrande underrättelser om Deres helsa
 35 under det förflutna halfåret. Men krankhet är den säkraste vinsten literatören skördar för sina mödor. Något hvar få vi erfara det. Att De i högre grad fått skörda denna lön, är icke underligt, då De arbetar mera än någon annan.

Jag tror nästan man skulle kunna taga fram en eller annan hel Akademisk Fakultet, som sammanlagt icke producerar så mycket som De. Men, käre Herr Etats Råd, De har utom sjukdomen, en annan, bättre lön i samtidens och efterverldens tack och i uppriktiga vänners välönskningar.

Särskildt har jag att hembära Dem min hjertliga tack för den godhetsfulla ⁵ recensionen af mina Anglosachsare i Historisk Tidskrift. Det gläder mig att De tyckes gilla min mening, att de präktiga guld och silfversmyckena, som i vår jord anträffas, äro komna från Orienten. Jag befarade att denna åsigt skulle stöta på patrull hos en eller annan af de Danska Antiqvarierne.

Äfven hembär jag Dem min lifliga tacksägelse, sedan jag fått veta att det ¹⁰ var De som föreslog mig till Ledamot i Videnskabernes Selskab.

Jag sänder härjemte en kort Promemoria öfver innehållet af de 2 Ulfeltska bundtarne i RiksArchivet. Dessa handlingar röra, nästan uteslutande, ransakningen om myteriet i Malmö, och hufvudsakligen de personer som voro anklagade för delaktighet deri, men jemförelsevis mindre Ulfelt sjelf, hvilken ¹⁵ låg mållös af en verklig eller låtsad sjukdom. Allen har under vintern genomgått alla dessa handlingar och afskrifvit hvad som äger något värde.

Dr. Reuterdahl var i Upsala då Deres bref ankom. Sedan dröjde han blott några dagar i Stockholm och reste i tisdags åt Skåne. Commitéarbetet var så vida fulländadt, att alla frågor voro diskuterade och beslut fattade. Nu skall ²⁰ Assessor Järta (Landshöfdingens son), som i egenskap af Kanslers Sekreterare vid Upsala Universitet sutit med i Commitén, codifiera besluten, hvarefter Commitén i sommar eller höst sammanträder, för att justera (och Reuterdahl, som jag förmodar, för att debattera i Prestståndet under Riksdagen). Meller-tid kunde Reuterdahl icke hinna efterse och utskrifva hvad De önskade från ²⁵ Kongl. Bibliothekets manuskript, utan lemnade mig uppgiften. Jag skall söka till den utsatta tiden anskaffa de begärde utdragen.

Af Kröningssvärd's Diplomat. Dalecarlicum skall jag visst sända ^{1^a} delen. Enligt en anteckning har jag sändt den förut; detta var orsaken, hvarföre den icke nu följde med. Något Index lär väl knapt vara att vänta, ty mannen ³⁰ är decrepitus både till kropp och själ och kassa. Af Fornskrifts-Sällskapets Samlingar skall ock fortsättning sändas. I dessa dagar har II: 3 h. utkommit.

Atterbom blef sjuk och kom aldrig att föreläsa här i Stockholm. Det var synd om mannen. I stället att förtjena sig ett par tusen Rdlr B^{co} till en utländsk resa i sommar, gjorde han en betydlig penningförlust, hvilken likväl ³⁵ af Konungen ersattes honom.

Den gamle Landshöfding Järta, som i 3 år legat till sängs, kämpar nu med döden. — Professor Geijer har på de senaste veckorna haft nya anfall af sin hufvudsvindel, hvilken hotar med hans snara bortgång.

I dag fyller min äldsta son 5 år. Det är en frisk och hurtig pilt. Min hustru ⁴⁰

beder om sin helsning och jag anhåller likaledes om min hjertliga helsnings framförande till Deres Fru.

Nu önskar jag Dem god helsa. Hvad som jag funnit bäst mot all slags sjukdom är en half eller hel timmes promenad i fria luften, genast efter det jag stigit upp på morgonen. Hemkommen från denna kan jag arbeta oafbrutet hela förmiddagen utan olägenhet. Äfven ögonen hafva funnit sig väl deraf. Med sann högaktning
Deres förbundne och tillgifne
Hildebrand.

352. *Fra Carl Säve.*

Upsala den 18de April 1847.

10 [Med fremmed Haand undtagen Underskriften:]

Widtberömde Herr Etatsråd!

För längesedan hade jag visserligen bordt skrifva till Dem, men sedan jag i fem år relativt fått åtnjuta en sorts helsa, insjuknade jag åter den 18 Sept. 1846 i ett ganska häftigt anfall af det gamla onda, Gikt eller Rheumatism, och har alltsedan dess utan uppehör varit sängliggande, dock så att jag under de sista twenne af dessa Sju månader kunnat ligga klädd ofvanpå. Sedan de sista 2de veckorna har jag likväl träffats af ett nästan ännu större ondt, medelst en sjukdomskastning åt det wenstra ögat, som tills vidare helt och hållet hindrar mig från att sysselsätta mig med läsning eller skrifning; Och det är derföre jag måste wända mig till Dem, min vördade Välgörare, medelst en främmande hand. Det, som gör att jag serskildt nu vänder mig till Dem med dessa rader, är att jag af en liten notis i Tidningarne sett, att De uti »Ny Historisk Tidskrift» haft den godheten, att i öfversättning införa mitt föga genomarbetade Utkast om orsakerne till Dalspråkets egenheter; och jag vill således härmed för Dem uttrycka den stora tacksamhet, jag för Dem städse hyst och hyser, och hvilken nu ånyo blifvit förökad genom detta förnyade bevis på Deras intresse för mig och mina svaga försök.

Skulle De för min räkning tagit några serskildta aftryck af denna min afhandling, så anhåller jag, att De godhetsfullt på första öppet vatten och genom Bokhandlaren Bagge i Stockholm ville tillsända mig dem — ju flere desto bättre. Kanske kunde jag äfven vid samma tillfälle få de årgångar af »Historisk Tidskrift», hvilka tillkomma mig för de år, jag genom Dem erlagt årsafgift såsom Ledamot (jag har nemligen ännu icke fått mig tillsändt någon årgång af denna Tidskrift.) —

35 Jag hoppas, att så väl De sjelf, som Deras Familj, befinna sig vid god helsa. Anhållande om vänliga helsningar till Cand. Molbech får jag den äran att teckna mig med vördnad och ödmjukhet

Deras tillgifne och tacksamme tjenare

Carl Säve.

353. *Fra B. E. Hildebrand.*

Stkm d. 28 Maj 1847.

H. Hr. Etats Råd m.m.!

Här följer nu, min vördade Vän, den afskrift De begärt af Reuterdahl, men som han icke hann ombesörja, ur Mandevilles Resa. Jag har valt 11te och 47de kapitlet. Ursägta att jag i min afskrift kom att taga det sista först. Alla ⁵ resbeskrifvare pläga mer och mindre ljuga; men denne är värre än någon jag sett eller känt. Jag har med afsigt valt det 11te kapitlet, som innehåller åtminstone någon sanning och det 47de som påminner om Münchhausen. Märkligt är att språket i synnerhet mot slutet af boken tycks mera likna Svenska än Danska. Ormæ betyder serpentens som i Svenskan; i 11te kap. åter betecknas ¹⁰ dermed maskar, såsom ännu i Danskan. En del archaismer äro rent af Svenska provincialismer; t. e. falk i st. f. folk. — Det förekommer mig att språket i Danska diplomerna från början af 1500talet skiljer sig mera från Svenskan än här är händelsen.

Prof. Nilsson reste i dag tillbaka till Skåne, rik på pengar och ära. Båda ¹⁵ delarne smaka honom väl. Han höll 6 föreläsningar, puffades väldeligen i bladen; men till slut började dock hypoteserne smaka publiken mindre väl. Enskilda personers omdömen utföllo helt olika med tidningarnas. Mig förekommer ett sligt uppstaplande af teorier, byggda på lösa hypoteser, likna de snöhus vi som pojkar uppförde. Vid första klara solstråle smälte hela herr- ²⁰ ligheten till — först snömos — sedan vatten! Den 5 Juni reser jag åter till Gamla Upsala att fortsätta mullvadsarbetet i den s. k. Odins hög. I slutet af Juni hoppas jag vara här tillbaka, för att arbeta i mitt nya Museum. Ack, jag önskar att jag kunde visa Dem hur herrligt jag har omkring mig. Stora, praktfulla rum, den skönaste utsigt öfver Kongl. slottet, Norrström, Ladugårds- ²⁵ landsviken, Skeppsholmen, stora segelleden med skeppsbron och södra bergen. Men hvar får De allt detta tillhoppa? — tänker De. Kom och helsa på mig här, i hörnet af Slottsbacken och Skeppsbron, 2 trappor upp, och De skall besanna hvad jag dagligen erfar, att man omöjligen kan känna sorg och förtret i dessa ljusa, trefliga salar. ³⁰

I dag flyttar jag sista återstoden af Museets skatter. På ett ögonblick, medan manskapet håller middagsrast måste jag skriva några bref. Derföre icke mera i dag.

Med uppriktig högaktning

Deres förbundne och tillgifne vän och tjenare

Bror Em. Hildebrand. ³⁵

Var god framför min vörtnadsfulla helsning till den oförglömmeliga Fru Molbech.

354. *Fra H. Reuterdahl.*[i Poststemplett: $\frac{31}{8}$ 1847.]

Käre Vän!

Min brefskuld till Dig är större än någonsin. Icke mindre än tre bref ligga obesvarade. Nu är icke värdt försöka att betala. Jag säger blott hjertlig tack
 5 för all Din vänskap. Och särskilt tack för Dina vänliga anmaningar att komma till Dig. Jag hoppas att intet skall vara i vägen för ett mycket kort besök. Kronprinsen kommer hit om Måndag; men reser om Onsdag. Förr än om Thorsdagen kommer jag således ej ut. Men då hoppas jag att träffa Dig. Jag begagnar väl touren med Ophelia Kl. $\frac{1}{2}$ 1 och hoppas således att omkring
 10 $\frac{1}{2}$ 3 vara i Köpenhamn. Min svägerska har lofvat att också komma. Tack för det att jag får begagna ett af rummen hos Dig. Är det för Dig och Din Fru likgiltigt, hvilket jag begagnar, så tager jag helst det lilla (Christians), vid trappan. Härmed gör dock Du och Din Fru efter behag. Mer när vi träffas. Skulle,
 15 hvilket jag ej tror, resan på något sätt blifva hindrad (jag tänker förnämligast på Prinsens hitkomst), så skall jag i god tid skrifva. Gud med Dig! De bästa helsningar till Din Fru!

Alltid Din af hjertat tillgifne

H. Reuterdahl.

355. *Til P. D. A. Atterbom.*

Kiøbenhavn. 1. Septbr. 1847.

20 Ædle, dyrebare Ven,

Det er en sielden, og ligesaa mærkværdig som heldig Anledning, der fremkalder disse Linier, der skulle overbringes min tidligste, min kiæreste, min hierteligste Ven i Sverrige, og min Yndling blandt dette Lands levende Skialde — overbringes Atterbom af den danske Digter Hauch. Det er allerede mærk-
 25 værdigt nok, at han bringer Dig dette Brev fra en Mand, med hvem han for en 12 Aars Tid siden, ved literaire Misforstaaelser og ungdommelige Overilelser kom i en Polemik, som paa begge Sider var næsten dødelig fiendsk — og fremkaldte fra min Side det skarpeste, men maaskee ogsaa i Form og Stil det heldigste og bedste polemiske Skrift, der er kommet fra min Pen. Skade
 30 er det, naar en i sin Personlighed saa ædel Digter, som Hauch, kommer til at fremkalde sligt; men det er vel ikke til den ringeste Ære for os begge, at vi kunne overgive Kritikens og Polemikens saarende Berørelser til Literaturhistorien, og lade det, som kan virke med harmonerende Attraction i begges Personligheder, tilegne sig denne Virkning, uhindret af tidligere disharmoniske
 35 Berøringer. — Jeg tvivler ikke om, at Hauchs Bekiendtskab, om han træffer Dig, vil interessere og Manden behage Dig. Det er en virkelig poetisk Natur; og det kan vel ikke negtes, at den maaskee undertiden behersker ham for meget, der hvor man i Forstandens Sphære behøver andre Evner end Digte-

rens; men en saadan Natur i sin hele Reenhed er sielden nok, og i Almindelighed elskværdig og ædel. Saaledes upaatvivelig er den ogsaa hos Hauch — og hos hvem vilde den vel finde lettere Anklang og Erkiendelse, end hos en beslægtet Natur, som min ædle Atterboms?

Jeg har af flere Venner i Sverrige i Foraaret erfaret det Uheld, som mødte ⁵ Dig under Dit Ophold i Stockholm, og de forstyrrende Følger Din Upasselighed havde for Din Plan, at holde Forelæsninger for Hovedstadens Publicum. Dette beklagede jeg saa meget mere, som jeg, under andre heldigere Forhold, virkelig i Aar havde et temmelig stærkt Haab om [at] see Dig her i Kiøbenhavn. Dette blev nu til intet, og hvo veed, om det saa snart tør ventes fornyet? ¹⁰ Selv venter jeg mig ikke mere at samles med Dig i Upsala, eller paa det yndefulde Qvallstad, om hvis Skiønhed jeg i min Samtale med Hauch søgte at give ham en Forestilling. Jeg troer, om han kommer der, at han ogsaa vil finde, som jeg, nogen Charakterlighed med Sorøes Natur — naturligviis med endeel Modificationer, som maa indtræde i en Uplandsk Egn, naar den ¹⁵ lignes med en siællandsk. Jeg formoder, Du Selv ikke ganske har tabt Erindringer om Sorøe, hvor jeg var for en Maanedes Tid siden, og tilbragte en 5-6 Dage, saa skønne og behagelige, som jeg i mange Aar ikke har fundet dem i min Fødeby. Den, eller dens Academie, er for Resten nu blevet et Stridsæble imellem to Partier, hvoraf det ene vil nedbryde den humanistiske Høiskole ²⁰ eller Underviisningsanstalt, og omgiøre den til en saakaldet realistisk. Kriegen er, efter en lang Forberedelse af Academiets Opløsning, ført baade i Statsraadet og i Literaturen. Du vil let tænke Dig, at jeg hører til det andet Parti, Humanismens Forsvarere. Et lille Skrift af mig, der udkom i Foraaret, har fremkaldt to andre af Professor Lütken — som er stærk Realist — i øvrigt ²⁵ en fortræffelig og elskværdig Mand. Et nyt Skrift af mig — som maa blive det sidste om denne Materie — er under Trykken, og skal blive færdigt i næste Uge, for at kunne sendes ud til Sorøe, og der gives i Kongens Hænder; da han paa sin Hiemreise fra Badet paa Föhr vil komme til Sorøe den 14de Septbr. — Professor Hauch vil kunne berette Dig et og andet mere om denne vir- ³⁰ kelig beklagelige Sag, der har afficeret mig meget, og næsten givet mig lige saameget at tænke paa, som de slesvig-holstenske Affairer, i hvis Tractation jeg har deeltaget ved et i Fior udkommet Skrift, der er blevet oversat paa Tydsk og Fransk, og i Paris og London har fundet Vei til de diplomatiske og publicistiske Kredse — maaskee heller ikke været uden al Virkning. ³⁵

Imidlertid har min ældste Søn i Fior Sommer, efterat være gaaet til Skibs herfra til Malaga, giort en Reise i Andalusien, og fra Gibraltar til Malta, Sicilien, Neapel og Rom, hvor han har tilbragt 7 Maaneder. Han er nu paa Veien fra Øvre-Italien, over Schweiz, til Paris, hvorfra jeg haaber at see ham tilbage i Slutn: af October, efter en Fraværelse af ⁵/₄ Aar. — Min anden Søn, ⁴⁰

som først i denne Maaned bliver 22 Aar, er i Sommer bleven bosat i Skaane, som Landmand og Forpagter af en stor militair Krone-Gaard, beliggende kun 1 Miil fra Helsingborg — saa at han om Sommeren nu kan være her i 4 Timer. Maatte det gaae ham heldigt! — Hans Stilling er noget vovelig, og meget
 5 besværlig i Begyndelsen; ogsaa maa han i Sommer leve aldeles som en skaansk Bonde. Men han har faaet sit eget høieste Ønske opfyldt, at blive en selvstændig »besuten« Mand; nu maa han see til at kunne blive i Sædet.

Lad disse hastige Linier — fremkaldte ved Hauchs Reise — tækkes Dig bedre end — slet ingen! Det skal ikke vare saa længe, som fra mit forrige
 10 Brev, til mit forrige [o: næste?] Brev — helst naar jeg dertil faaer en Opmuntring fra Dig. — Vor Ven Reuterdahl (som jeg venter paa et kort Besøg i Morgen) skal med det første være færdig til sin Stockholms-Reise. Du seer ham sikkert nok i Upsala i Efteraaret. — Min hierteligste Hilsen til Hustru og Døttre, hvortil min Kone føier sine, og de bedste Ønsker for Dig og Dine ledsage dem fra
 15 Din tro og uforanderlig hengivne Ven

C. Molbech.

356. Til B. E. Hildebrand.

Kiøbenhavn. 1. Septbr. 1847.

Min høitagede Ven,

Meget længe har jeg skullet takke Dem for to, i April og Mai Maaned d. A.
 20 modtagne Breve, og flere ledsagende Beviser paa Deres venlige og opoffrende Omsorg for mine literaire Ønskers Opfyldelse. Jeg er, som De alt for vel veed, en lad og forsømmelig eller langsom Correspondent — og disse Egenskaber kunne ei ventes at aftage med den tiltagende Alder. Nu, da jeg endelig griber Pennen, er det for at sende disse Linier med vor bekjendte Digter, Pro-
 25 fessor C. Hauch (nu ansat i den nordiske og danske Literaturs Professorat ved Universitetet i Kiel) der alt i Morgen afreiser herfra over Göteborg til Stockholm og Upsala. Tiden er derfor yderst knap, og de netop i Dag mig omgivende Hindringer ere mange. Tilgiv derfor hvad dette Brev kommer til at savne i Indhold! — Kunde jeg dog bøde noget herpaa ved mundtlig Sam-
 30 tale! — og var jeg saa heldig, at kunne see Dem her i Morgen, samlet med vor oprigtige Ven Reuterdahl, som endelig har lovet os et kort Besøg og som jeg venter i Morgen Middag, efterat han i Gaar og idag har været fuldt optaget ved Kronprindsens Cantsler-Besøg i Lund. Jeg har været nær ved at mistvive om, oftere at see denne Hædersven under mit Tag. Nu har han dog,
 35 som det synes af nogle i Gaar modtagne Linier, bestemt foresat sig og lovet det; men vort Samlevnet her bliver vel ikke længere, end høist et Par Dage. Jeg er glad ved, at han i det mindste træffer mig ved ret god Helbred. Jeg har i Sommer, med mere Lyst, Behag og Nytte end i Fior, reist adskilligt i

Danmark (foruden at jeg i Jun. Maaned, som sædvanligt ved Midsommerstid var en 8 Dages Tid i Skaane) og har siden min Hiemkomst, midt i August, brugt Søbade, som altid høre til de for mig tienligste Styrkningsmidler. Min Hustru har derimod desværre, alt siden Marts eller April lidt meget af Øien-
sygdom i sit høire Øie, som ikke allene har forvoldd hende i længere Tid megen 5
Smerte; men næsten i hele dette lange Tidsrum berøvet hende Nydelsen af den frie Luft, og i den skiønneste Sommer, man hos os kan tænke sig, gjort hende til en Stuefange, berøvet Evnen til at kunne læse, sye eller foretage andre Arbejder, hvormed nogen Øienanstrengelse er forbunden. — Hun har vel en 8-14 Dage besøgt vore gamle Venner, Provst Westerstrøms Familie i 10
Nærheden af Engelholm, og ved samme Leilighed besøgt et Par Dage min yngre Søn, som nu er bleven bofast Landmand i Skaane (i Fleninge, en Miil fra Helsingborg, ganske nær ved Stockholmsveien;) men disse Reiser vare hende knap til Fordeel, hvad Øiet angaaer. Skiøndt jeg for min Deel troer, at hun i Sygdommens nærværende Stadium — og nu, den stærke Sommer- 15
hede er forbi — neppe vinder noget ved den vedvarende Seclusion fra den frie Luft, og dermed følgende Mangel paa Bevægelse. — Min ældste Søn, der har reist i Sydl. Spanien og i Italien, og i 7 Maaneder opholdt sig i Rom, er nu paa Veien fra Øvre-Italien til Schweiz; og jeg haaber at kunne vente ham hiem fra Paris, i Slutn: af October. Gid [han] da, med det rigelige aandelige 20
og videnskabelige Udbytte af sin Reise, maatte her hiemme kunne vinde noget Udbytte for sin tilkommende Livsstilling. Han er 26 Aar — og endnu kun Volonteur ved det Kongel. Bibliothek! — Imidlertid er jeg tilfreds med den Reise, han har gjort; thi han har viist en betydelig Modenhed til at drage Nytte af denne; og har bl. a. benyttet sit Ophold i Rom til et temmelig alvor- 25
ligt Studium af det italienske Sprog, og dets poetiske Literatur — men først og fremmest af Dante. — Saameget om *Domestica*.

Jeg har meget at takke Dem for de tilsendte Afskrifter, ligesom for Fortegnelsen over de Ulfeltske Bundter. De sidste ere vel ikke af den største Vigtighed; men indeholde dog ikke saa faa Nummere, som jeg skulde ønske 30
at benytte, dersom jeg selv var i Stockholm. — Jeg vil oppebie Mag. Allens Hiemkomst for at erfare af ham, hvorvidt han (som De skriver) har benyttet disse Sager, inden jeg tillader mig at bede Dem virke et eller andet for mig til at faae nogle Afskrifter. Der findes imidlertid i »3die Bundten«: Acta angående Corfitz Ulfeldt følgende Artikler, som jeg i hvert Tilfælde 35
gjerne ønskede at faae enten laant hid eller afskrevne, om nogen dertil for Betaling var at erholde. De ere formodentlig ikke meget lange eller vidtløftige; nemlig: 1., Bi- och Secret Instruction af Carl X. for C. U. og Sten Bielke som Commissarer, dat. Kiel i Sept. 1657. 2.) 4 Bref til Kong Carl fra C. U. fra Slutn. af 1657 og 6 Apr. 1658. 3.) 4 Bref fra Sten Bielke til Kongen, 40

fra Slutn. af 1657. — Jeg ønskede ogsaa gjerne en Afskrift af nogle af de første Linier i »Erklärungs und Verantwortungs-Schrift Corfitz Ulfeldts« &c. — for at see, om dette er en tydsk Oversættelse af hans »Apologie« paa Fransk, skrevet i hans sidste Levetid — hvilken jeg har havt til Laans fra Upsala, og ladet heel afskrive, da dette Actstykke her slet ikke fandtes. — De vidtløftige Protocoller over Undersøgelserne i Malmö vilde jeg ikke kunne befatte mig med; jeg har et Bind, med temmelig udførlige Uddrag deraf (særdeles Ulfeldt vedkommende) til Laans fra Upsala. — Derimod findes i 2te Bundt Berättelser om Forhören med Grevinde Leonore Christ., og den for maalløs udgivne Grev U., hiemme hos ham selv; hvorom jeg nok gad vidst, om de ere vidtløftige, og ellers af nogen Betydning. — Hvad De skrev d. 28. Mai om Nilssons Forelæsninger i Stockholm var omtrent hvad jeg ventede. Denne Mands Talent for det saakaldte lærde Charlatanerie er sieldent, og kommer hans Forfængelighed ypperligt tilpas. Han var naturligviis, neppe hiemkommen fra England (sagde man) ogsaa her ved Naturforsker-Forsamlingen i Beg. af Jul. Maaned (Jeg saae af den hele Forsamling ikke engang 1/2 Naturforsker) og fiskede sig Danebrog-Ordenens Commandeurkors — ligesom ogsaa Biskop Agardh, der jo nu slet ikke er Naturforsker meer, og hvis Adkomst til en saadan Hæder ikke er større — end saamange Andres! Men hvad betyde nu slige Decoreringer af Svenske med danske Ordener, naar de saaledes skee blot ved Tilfælde, og fordi Vedkommende indstille sig? — Der gives Mangfoldige udmærkede Mænd i Sverrige, som Kongen af D. kunde tænke paa, førend Agardh og Nilsson; og man maa vel forundre sig over, at Beskow nu er Commandeur af Danebrog, imedens Atterbom ikke engang har faaet Ridderkorset. Men hvad er dette Lapperi værdt at skrive om! — Min Kone hilser hierteligt, med Ønsket at vi dog engang endnu maatte see »den gode Hildebrand!« Dette Ønske gientages af

Deres heng:

C. Molbech.

30 357. *Fra Carl Säve.*

Upsala d. 26 Septemb. 1847.

Vidtberömde Herr Etatsråd!

Jag tillskref Eder i våras ett litet bref, i hvilket jag omtalade min svåra sjuklighet hela föregående höst, vinter och vår, med sammanlagdt 7 månaders sängliggning och derpå ytterligare 2 månaders innevaro, så att jag ej på 35 9 månader var ett steg utom min kammardörr — allt i min gamla gikt. När sommaren kom, måste jag, ehuru med små tillgångar, resa till ett Kallvattensbad, vid Bië i Södermanland, der jag tillbragte nära 2 månader. Dessa bad gjorde mig mycket godt, så att jag nu är mycket bättre, dock icke på långt

när så bra som förut. Det är hårdt att så under min bästa ålder bli hemsökt af plågorna och intet något verkligt kunna uträtta, hvilket dock vore min största lust. Men jag bör ej klaga — huru många är det icke, som äro vida sämre lottade än jag!

Som jag hört, att Ni (jag brukar detta svenska, i stället för det danska 5 De) haft godheten att öfversätta och i historisk Tidskrift införa min lilla afhandling om Dalmålets egenheter, så förmodar jag att Ni tagit några särskilda aftryck el. afdrag deraf för min räkning, hälst jag förut i likartadt fall begärt det. Och jag beder Eder derföre ödmjukeligen att ju förr desto 10 hällre sända mig åtminstone 12-16 ex. deraf; ty jag är ändå nyfiken att se huru det tager sig ut i tryck. Kunde jag tillika få de årgångar af Hist. Tidskrift, som tillkomma mig såsom ledamot af Den Hist. Forening, och hvilka Ni en gång godhetsfullt lofvade att sända mig, så blefve jag Eder mycket förbunden. Kanske kunde detta ske ännu i höst, medan ångbåtsfarten påstår?

Jag innesluter mig i Eder fortfarande hogkomst och välvilja och beder 15 Eder vara öfvertygad om den innerliga tillgifvenhet och vörndnad, hvilken jag städse hyser för Eder, min store välgörare!

ödmjukeligen
Carl Säve.

358. Til Carl Säve.

Kbhavn. 8. Octbr. 1847. 20
(min 64de Fødselsdag)

Høistærede Hr. Candidat,

Jeg beklager meget de fornyede Uheld af Sygdom og Svaghed, som atter i Fior Høst og Vinter, ligesom i dette Foraar have rammet Dem. Det er i Sandhed en tung Lod, som er tilfaldet Dem; og jeg kiender af lignende Syg- 25 domsplager kun et Exempel hos os, i den nuværende Registrator Knudsen i det Kgl. Stats-Archiv, som for flere Aar ligeledes gientagne Gange undertiden tilbragte hele 6-7 Maaneder i Sengen, og undertiden et heelt Aar knap kom ud af Huset. I de sidste Aar, som han har levet uden for Byen i Forstaden, har han — med nogle Mellemrum — været langt bedre; og paa et Aars Tid 30 gaaer han nu daglig ind og ud til Archivet. — Jeg vil endog troe, at Nødvendigheden, som nu er for Haanden, da Etatsraad Magnussen længe har været meget svagelig, og nu næsten intet meer kan udrette, tidligere, om den havde fundet Sted, vilde have frembragt et lignende Resultat hos Hr. Knudsen. — Det er mit Haab, at en lige heldig Bedrings-Periode, under Forud- 35 sætning af streng Levemaade og Diæt, vil hos Dem kunne indtræde. — For første Gang i mit Liv har jeg i Fior Vinter havt rheumatiske Tilfælde i begge mine Skuldre, som vare mig til endeel Besvær, og neppe ville udeblive til Vinter. Kulde finder jeg overhovedet tienlig derimod; og har vovet mig

til, at jeg endnu gaaer i de samme Klæder, som i Sommer. Jeg har besværligt ved, uden Hielp, at faae tvende Kioler eller Klædninger (Frak og Overkioler) paa mig; og vil maaskee forsøge, om jeg ikke kunde nøies med een.

Jeg sender herhos Historisk Tidsskrift, I. 2. II. 1. 2. III. 2. IV. V. og 5 VI. cpl. samt Nyt histor: Tidsskrift I. (af dette Bind haves nu af hele Oplaget kun 4-5 Expl. tilbage) og Histor. Aarbog. 1. Bd. (De i dette Skrift indløbne Feil ville blive rettede ved Cartons, som følge med 2. Bd.) De manglende Hefter i Tidsskriftet I. 1. og III. 1. have vi aldeles ikke mere.

Det blev uheldigviis forsømt, af Deres meget lille Bidrag til Nyt histor. 10 Tidsskrift at tage særskilte Aftryk, hvilket heller ei ved et Bidrag paa 2 Ark faldt mig ind. Jeg sender et Aftryk udtaget af mine egne Udhængsark. Maaskee kan jeg engang finde eet til. Der skal være leveret mig et Par fra Trykkeriet af Defecterne; men de ere da hos mig forlagte. — Skulde De engang kunne levere noget videre, sammentrængt historisk-ethnographisk 15 Bidrag om Dalfolket og dets Eiendommelighed, troer jeg saadant kunde blive kiærkomment for Tidsskriftet. Det værste er, at faae det ordentligt oversat.

Af det ubetydelige Honorar, som kunde falde for Deres 2 Ark, efterat Oversætteren var betalt med 4 Rbdlr. Arket (og som sædvanligt, med megen Umage bag efter for mig selv) har jeg indbetalt Deres Contingent som Medlem af 20 histor. Forening for 1846 og 1847. — Endnu beroe hos mig til Deres Disposition, eller i al Fald til lignende Anvendelse for de to næste Aar, 8 Rdlr. Rg. eller 4 Rbdlr.

Jeg beder Dem have den Godhed at forespørge hos Prof. Schröder, om han som Medlem af Foreningen har erholdt 1ste Deel af den historiske 25 Aarvog, hvilken ellers tilkommer ham.

Med de bedste Ønsker for Deres Helbreds fremskridende Bedring, er jeg med megen Agtelse og Hengivenhed

Deres ærbødige

C. Molbech.

/: Jeg beder mig erindret hos DHR. Professorer Atterbom, Fahlkrantz, 30 Hwasser, og andre Venner i Upsala. :/

359. *Fra H. Reuterdahl.*

Lund 14 Oct. 47.

Käre Vän!

Jag har ännu icke sagt Dig ett ord till tack för de angenäma dagar jag hos Dig tillbragte. Du vet hur det för mig nu mera är stäldt. Jag medhinner blott 35 det nödvändiga och knapt detta; det angenäma och af vänskapen fordrade får stå tillbaka. Till allt annat hafva i dessa dagar förberedelserna till min resa kommit. Dessa äro just i detta ögonblick — $\frac{1}{2}$ på morgonen — slutade och snart sitter jag på vagnen till Ystad, för att derifrån med ångfartyg be-

gifva mig till Stockholm. Jag hoppas vara der om Söndag. Jag kan dock icke resa, utan att säga ett ord till farväl åt min bäste, min redligaste vän på andra sidan sundet. Tack, hjertlig tack för all Din vänskap. Låt mig alltid få behålla den. Och var viss att jag alltid har Dig i tankarne med den innerligaste tillgifvenhet och renaste högaktning. Gud välsigne Dig och de Dina! 5

Mag. Hammerich från Köpenhamn besökte mig i går. Han sade mig att man numera med fullt allvar påtänkte en förening af Nordens historiker. Men man såge heldre att inbjudning utgick ifrån Sverige, helst från Lund, än man ville göra den från Danmark. Han bad mig att härom rådgöra med Stockholmarne och Upsalienserna. Detta gör jag gerna, men jag vill ock gerna 10 höra Din mening om saken. Förstod jag Hammerich rätt och bedömmar jag förhållanderna tillbörligt, så är det de liberale, kanske till och med das junge Dänemark, som i stiftelsen vill söka en debouché för sin rikedom. Måhända vill man till och med åstadkomma politiska opinionsyttringar. I sådant fall vill jag likasålitet som Du hafva med saken att skaffa. Vårt historiska in- 15 teresse är af ett annat slag. Det skulle vara mig synnerligen kärt om Du med några rader på Stockholm någorlunda snart sade mig hvad Du om saken tänker. Derefter vill jag rätta mig. Och derefter vill jag svara Hammerich, som fick löfte af mig att från Sthm erhålla några ord till underrättelse.

När jag kan skrifer jag från Sthm. De första veckorna blifva säkert mycket 20 upptagne.

Restimman är snart inne. Jag helsar trofast och kärleksfullt Dig och Din goda Fru och är alltid Eder redligt tillgifne
H. Reuterdahl.

P. s. De lofvade kyrkolagsförslagen framsöktes genast efter min hemkomst 25 från Köpenhamn, men hafva hittills blifvit liggande på mitt bord. Här äro de.

360. *Fra H. Reuterdahl.*

Stockh. d. 25 Febr. 48.

Käre Vän!

Jag kan icke nog tacka Dig för De rader Du tillskref mig i slutet af Januari. De kommo mig tillhanda i dagar, då jag och alla andra här hade tankarna 30 vända åt Danmark. De läto mig och ett par vänner, åt hvilka jag meddelade dem, se mera af tilldragelserna än som stod att läsa i bladen. Jag är Dig för dem så mycket mera tack skyldig, som Du gaf Dig tid att skriva dem i dagar af rörelse och bekymmer. För ögonblicket är nu väl denna rörelse stillad, men nog kommer den tillbaka. Må den icke hafva för mycken nöd, för våldsamma 35 paroxysmer med sig. Man kan väl rädas både för sig och andra, när man hör huru det öfverallt sorlar och sjuder bland folken. Fordringarne äro öfverallt

stora, och förmågan att tillfredsställa dem är i mer än ett hänseende ringa. Hvad skall här af blifva? Jag ställer ofta för mig tvenne frågor; den ena: hvad öde väntar de europeiska staterna under de närmaste decennierna? Är icke framåtgåendet till republik, till atomistik, till upplösning synbart? Blifver⁵ icke monarchismen och med den alla de ideella intressena och krafterna svagare? Är icke en ny sakernas ordning i antågande? Men kan väl denna vinna erkännande utan — ett förfärligt bloddop, utan ett kärlekslöst förstörande af hvad som i den gamla ordningen gäller som det högste och ädlaste? Och den andra frågan: Huru skall under en sådan sakernas ställning individen¹⁰ förhålla sig, nemligen den individ, som med all den insigt, som han hos sig kunnat utbilda, håller sig fast vid den gamla sakernas ordning och icke kan förmå sitt hjerta att öfvergifva den? Skall han försöka att stämma strömmen, hvilket är en galenskap? Eller skall han af den låta sig bortföras, hvilket är en föraktlighet? Eller skall han, såsom åsnan i fabeln, lägga sig till ro vid¹⁵ strömmen, låta strömmen brusa, och så godt sig göra låter pläga sig sjelf och sina enskilda tycken? Något egentligt svar på denna dubbel fråga finner jag icke. Jag skulle härvid vara mycket tröstlös, mycket olycklig, om icke ett stode fast för min öfvertygelse: Deus dabit. Han som hittills tagit menskligheten om hand, och sörjt för dess historia, skall ock hädanefter göra det.²⁰ Må vi blott rätt kunna förödmjuka oss under hans vilja och ledning!

Också i Sverige gåser det. Riksdagen har visserligen icke någon våldsam character, men saknar dock icke sina stora betänkligheter. Den värsta är, att regeringen icke har någon stor aktning. Jag kan väl säga, att alla partier förena sig i ett nedsättande af densamma. Detta träffar dock icke konungens²⁵ person. Alla erkänna hos honom ej blott den ädlaste vilja och de renaste bemödanden, utan ock insigter och förmåga, som äro vida öfverlägsna dem, som finnas hos någon i hans conselj. Men så mycket mera träffar ringaaktningen denna conselj. Och jag kan dessvärre icke säga, att den är orättvis. Jag har som medlem af constitutionsutskottet under de förflutna tre måna-³⁰ derne genomgått Statsrådsprotocollerna för trenne regeringsår, och jag måste till en vän i förtroende säga, att de ådagalägga ett fuskeri och en lumpenhet, hvaröfver jag både sörjer och harmas. Jag har icke dolt detta i ett par förtroliga samtal med högsta vederbörande, men jag har icke trott mig böra högt utsäga det i det dechargebetänkande, som Constitutionsutskottet skall³⁵ afgifva. För att icke göra regeringen ännu svagare än den är — och den är tillräckligen svag — har jag medverkat till nedtystande af en mängd partiella och isolerade gravamina. Några af mera allmän och omfattande natur hade jag velat framhålla, men partiställningen inom utskottet gjorde icke sådant möjligt. Alltså blifver dechargebetänkandet, som i dessa dagar går af stapeln,⁴⁰ en obetydlighet. Men det blifver ock en orättvisa. Några enskilda regerings-

facta, som förnärma enskilda intressen eller af annan anledning väckt missnöje, anses anmärkningsvärda och blifva sålunda af Utskottet anmälda för Ständerna. Jag ser i sådant hvarken rätt eller förstånd och är derföre reservant. — Om partiställningen vore för öfrigt mycket att säga; men dels är tiden för knapp och dels skulle en framställning göra detaljer nödvändiga,⁵ som icke kunna intressera Dig. Således må det förbigås. — Representationsfrågan har ännu icke mycket varit å bane. När jag i höstas kom till Stockholm var den för denna fråga nedsatta Committés arbete nyss utkommet. Jag hade några lediga dagar och begagnade dem till författande af en brochure, som jag utgaf under titel: Representationscommitténs Samhällslära.¹⁰ Jag har bedt Glerup skicka Dig den. Det skulle intressera mig att höra hvad Du och Ewerlöf derom säga. Låt Ewerlöf se Ditt exemplar, utan att han får veta hvem som är författare. Jag hade för afsigt i dag — men hinner icke — att skriva några ord till E. och tacka honom för hans bok: Betraktelser öfver Svenska Ständerna. Ett exemplar är mig tillsändt, förmodligen¹⁵ från Författaren. Anmäl min respect och tacksamhet för denne. Vi äro något när på samma väg, han dock mera positif, jag mera critiker och negativ. Hans bok har gjort mig stort nöje.

Dina vänner här, nominatim Nyström och Hildebrand, påminna sig ofta Dig med hjertlig tillgifvenhet.²⁰

De bästa helsningar till de Dina. Skänker Du mig någon gång ett ord, så skänker Du mig dermed en stor glädje.

Alltid Din redligt tillgifne

H. Reuterdaahl.

361. Til Vilh. Faxø.

Kiøbenhavn, den 16de Mai 1848.²⁵

Høiærværdige Hr. Doctor og Biskop!

Naar jeg i denne bevægede, for enhver Dansk sorgbetyngede Tid henvender disse Ord til en ædel, ærværdig, med den inderligste Hengivenhed, ligesom med den oprigtigste Høiagtelse af mig erindret og omfattet Velynder, hvis Venskab i saa lang en Række Aar har været min Hæder, og bidraget saa meget³⁰ til at gjøre mig Lund saa at sige til et andet Hiemsted: da skeer det virkelig, med en Følelse af ublandet Glæde, der i lang Tid har været forsvundet af min Siæl. Jeg glæder mig ret hiertelig ved den Tanke og det Haab, at disse Ord, hvormed jeg af mit Hiertes Fylde ønsker Deres Høiærværdighed til Lykke paa Deres to og firsindstyvende Fødselsdag, ville modtages af Dem,³⁵ ikke allene i den usvækkede Oldingskraft og Sindsfriskhed, som Livets Herre har skienket Dem i Sit Velbehag, som en af dets sieldneste, skiønneste og mest misundelsesværdige Gaver — men ogsaa med den uformindskede Deeltagelse

og Velvillie, hvormed Deres Høiærværdighed saa længe, og saa uforanderligt har hædret en Mand, der nu selv i Oldingsaarene, endnu ikke uden ungdommelig Følelse kan glæde sig ved et Forhold, som han vurderer saa uendelig høit. Deres Høiærværdigheds Agtelse har været mig et af de dyrebareste, blandt
5 de mange Vidnesbyrd, jeg har om vore Svenske Brødres og Venners Yndest og Velvillie for en Dansk, der i 36 Aar har havt sit andet Hiemland i Sverrige — Deres Venskab har gjort mig ethvert kiært Besøg i vort gode, gamle Lund
tifold kiærere. Gud bevare Deres Høiærværdighed endnu længe for Deres Stift, for Deres Universitet, for den Skaanske Kirke, for saamange troe hen-
10 givne geistlige Embedsbrødre, for en Flok af ældre og yngre akademiske Venner, blandt hvilke jeg er dristig nok til at troe, en lille Plads er levnet mig. Maatte jeg være saa lykkelig endnu ofte at kunne fornye den aarlige Mid-
sommers-Erindring, jeg pleier at medtage fra Lund — og endnu mangan Gang glæde mig over, at finde det store, mægtige »Biskopshus« biskops-
15 tomt; men finde Skaanes dyrebare, høi-ærværdige Overhyrde i sin simplere, hyggeligere, venligere Bolig, hvor han giennem lyse og mørke Dage, under saamange Livsskifter, har bevaret Livets uforgængelige Skat, Oldingens sunde
Siæl i Alderdommens Sundhedskraft. — Det forekommer mig, at jeg selv ikke kan leve noget Aar, hvori jeg ikke skulde opleve dette, og opleve at see
20 Lund. Jeg haaber til Gud, at det Krigsuveir som har leiret sig saa tungt og ødelæggende over mit nylig saa blomstrende og lykkelige Fædreland, heller ikke i Aar skal hindre mig derfra. Men selv ved, i dette Øieblik, at vende min
Tanke til den Tid, da jeg sædvanlig pleier at foretage min første Sommer-
Udflugt, bevæges mit Sind, og jeg har vanskeligt ved at fortsætte et Brev,
25 som er det andet, jeg skriver i en Tid af 6-8 Uger — saa stor er den Ulyst og Sløvhed, hvori Tidens voldsomme Bevægelser har nedsænket mig. Ja, jeg maa vel sige, ved at tænke paa Midsommer i Fjor og i Aar: heu, quantum mutatus ab illo! Men en Trøst er det: Tiden med sine Trængsler og Lidelser, er heller ikke uden Storhed og national Herlighed. Jeg vil heller ikke blot
30 vende Tanken til den exempelløst nationale Eenhed og Begeistring, som disse Ulykker have vakt i Danmark — men jeg vil tillige nævne, hvad der maatte overraske og forundre enhver Fremmed, der levede nogen Tid i Kiøbenhavn: den Rolighed, Orden og uforstyrrede Livsgang, som hidtil har hersket i vor Hovedstad, med dens 130,000 Indbyggere. Det er et Phænomen, man næsten
35 forgieves vil søge overalt i Europa. Gud give os Kræfter til at udholde disse Trængsler endnu nogen Tid; thi her er nu overalt vaagnet Haab og Fortrøstning til den Hielp udenfra, uden hvilken Danmark maatte gaae tilgrunde. Særdeles oplivende og styrkende ere os de dybt bevægende Vidnesbyrd om den almindelige Deeltagelse i den danske Sag, som med en saadan Kraft
40 viser sig i Broderlandene. Hvilket stort, opløftende Skuespil vil det være at

opleve, om vi skulle see en forenet Hær af Danske, Svenske og Norske fægte under eet Banner mod den skammeligste Voldsmagt og Overmagt, som i nyere Tid har villet tilintetgjøre de svagere. — Endnu større og vigtigere for Europa vil det være, om det her i nogle Dage almindeligt og fra gode Kilder udbredte Sagn maa finde historisk Bekræftelse: at en Quadrupel-Alliance 5 imellem Rusland, England, Sverrige og Danmark skulde være sluttet, eller nær ved at afsluttes. Den allene vil være i Stand til atter at bringe Fasthed og Sikkerhed tilbage i de nordiske Forhold, som ved Slesvigs Frarivelse fra Danmark aldeles vilde forstyrres. Og det kan være Tid engang, at baade den skandinaviske og den slawiske Magt forenede sig imod tydsk Overmod, 10 og mod det endnu farligere tydske Revolutions-Galskab, hvori alle sociale og politiske Grundpiller trues med at styrte sammen.

Gud bevare Dem, ædle, høiagtede Ven og Velynder! i mange Aar endnu for Enhver, som elsker Dem, og deriblandt for

Deres Høiærværdigheds ærbødigste, af Hiertet hengivne 15
C. Molbech.

362. *Fra Vilh. Faxæ.*

Lund den 24 May 1848

Högædle Herr EtatsRåd och Riddare af Kongl Danska Dannebrog och Kongl. Svenska Nordstjerne-orden!

Få hafva på någon deras födelse-dag blifvit hedrade och upmuntrade af 20 sådant lyckönskings bref som jag den 18 sistledne och det genom Herr Etats Rådets ädelmod och varma tilgifvenhet för den åldrige. Hvarje ord vitnar om den orubbliga vänskap, hvarmed jag under en så stor mängd af år blifvit hedrad. Brefvets aflemnare Herr Billberg förklarade och Herr EtatsRådets innerliga deltagande i fagnaden öfver Den Högstes nåd, som uppehållit och 25 styrkt min helsa och mine krafter under en så hög ålderdom. Mit hjerta är intagit af lifligaste taksamhet för Herr EtatsRådets ynnest. Åtanckan deraf blir oförgätlig. Det gläder mig, att snart vid instundande Midsommarstid få muntligen förklara mit hjertas stora förbindelser för en så ädel Vän. — Innerligen och hjertligen välkommen! 30

Var öfvertygad, att jag med otaligt många landsmän diupt beklaga våra Danska vänners lidande och bekymmer — Gud gifve, att vi så visst kunde lindra dem. I början af nästa månad väntas Cronprinsen och armeen. Konungen kommer efter Riksdagens slut. Prins Constantin från Petersburg är i dessa dagar i Stockholm. Det måtte betyda något nära deltagande i affairerna. 35 Fransoserna rasa — Herren vet, när det onda tager slut!

Med fullkomligaste högaktning och varmaste vänskap har äran framlefvat
Herr EtatsRådets och Riddarens

Ödmjuka Tjenare och högst förbundne Vän

Vilh: Faxe.

5 363. *Fra P. D. A. Atterbom.*

Upsala den 7 Juni 1848.

Gamle älskade Ungdomsvän!

Sedan jag, öfverhopad af hvarjehanda göromål, otaliga gånger uppskjutit verkställandet af mitt beslut att skrifva Dig till, i ständigt förhoppning att kunna finna några lediga stunder och en upprymd sinnesstämning till ett
10 ordentligt bref, har jag äntligen i dag fattat det fasta beslut att skrifva äfven utan ledighet och upprymdhet, för att åtminstone med några rader låta Dig veta: 1) att jag lefver; 2) att jag och de Mina må väl; 3) att jag alltjemnt förvarar Din bild och hågkomst i min vänskaps innersta helgedom; 4) att jag är, vida öfver all beskrifning, förtjust i den ädle Hauchs person-
15 lighet; 5) att jag ousägligt längtar efter Ditt återseende.

Hvad den sista punkten beträffar: så var det min verkliga afsigt och min glada utsigt, att i denna sommar omsider verkställa mitt så länge tillämnade Selds-besök. Men se! då dog helt plötsligt Konung Christian VIII; och med detsamma blef Danmark försatt i en belägenhet, som ingifvit mig betänkligh-
20 heter att för det närvarande infinna mig. Jag menar icke edra yttre faror, från de lumpna Holsteinarne och de numera ursinniga Tyskarne; om dessa faror hoppas jag, att de skola mer lända Danmark till gagn, än till skada. Jag menar den inre vådan och otrefnaden af en constitutions- och allrefor- feber, som troligen kommer att ånyo, och häftigare, uppblossa efter krigets
25 slut; den gäsning af en flack demokrati, i kraft hvaraf — såsom det på afstånd ser ut — några ultra-liberala parti-män för det närvarande regera Danmark. Och af sådant otyg, med dertill hörande dagligt skräfvel och gorm, ha vi här i landet — der likväl ännu det conservative motpartiet är långt mäktigare, än det synes vara hos Eder — längesedan alltförmycket, et usque
30 ad fastidium, för att jag skulle uppsöka mera sådant på hinsidan Öresund; det vore, såsom ordspråket säger, riktigt att gå öfver ån efter vatten.

Eller är det ej så? Träffar man i dessa dagar hos Eder någon människa, som icke politiserar från morgon till qväll? någon, som icke vurmar på methoden, huru Danmark, genom en splitterny statsförfattning af abstractaste
35 rationella fullkomlighet, skall bli också en med namnet konungarrike betitlad republik, såsom en inledning till den tid, då det är fullmoget för Frankrikes och Tysklands nuvarande sällhet? drickes ej skålar, hvart man kommer, och

hålles tal, i denna rigtning? Och de få, som ej kunnat smittas af denna allmänna koller, — gå de ej för sig sjelfva, afsides i grottor eller vråar, såsom en ecclesia pressa, och qvida, resignera, bedja, — under det att en och annan, af mera martialisk complexion, då och då interfolierar med en väldig kötted å la Brunius (hvars gräsliga svärjande Du beskref vid vår sista samvaro i 5 Qvallstad)? Måste jag ej i Edra Liberales ögon synas såsom en ganz abgestumpfter Philister, när jag omöjligt kan alldeles dölja, att jag icke förmår instämma i deras sangviniska Eldorado-förhoppningar?

En vacker och reell företeelse, under allt detta, är mellertid den lifliga sympathi, som, i anledning af Edert Slesvig-Holsteinska krig, har visat sig 10 sammanbinda till ett gemensamt helt våra bägge fosterländers öden. Begäret, att strida för det danska brödrafolket och vid dess sida, är i Sverige, både hos unga och gamla — med ganska få undantag — allmänt, sannt, brinnande. Också har en svensk här aftågat nedåt edra kuster, med den önskan, att besegla fosterbrödrskapet på de forntida fosterbrödernes vis, hvilka blandade 15 sitt blod med hvarandras. Nu ser det visserligen ut, som skulle kriget sluta redan innan Svenskarnes ankomst. Men sådant förmodade de icke; och att de redligt ville bistå Eder — det kan jag försäkra Dig.

Reser Du i denna sommar öfver till södra Sverige, såsom Du ofta plägat göra? Tänk, om vi kunde der någorstädes, i Skåne eller Blekinge, stämma 20 möte; under afbidan, att de vilda folkvägorna hinna lägga sig till nästa års sommar, och då förunna oss en långvarigare sammanvaro på dansk botten? — Omkring den 20 dennes reser jag härifrån, nedåt Östergötland. Hugnar Du mig snart med några ord til svar, så är bäst att adressera svaret till Linköping. 25

Jag vill ej säga något om det sydliga Europas nuvarande, plötsligt — liksom genom volcaniska jordskalf och utbrott — uppkomna förstörelse; ty hvarmed skulle jag då börja? hvarmed sluta? Totus mundus stultizare coepit, sade den gamle Kejsar Franz engång till sina Illyriska ständer. Hvad skulle han säga nu? — Helst efter anblicken af sitt Wien och dess Studenter; 30 hvilka verkligen synas komma att i Europas häfder skörda den äran, att hafva gifvit dödsstöten åt Österrike såsom monarki och stormakt. — Och dessa Konungar! Store Gud!!! — Är det emellertid möjligt, att de äfven i Danmark och Sverige befintliga politiska dårhushjonon kunna genom någonting cures: så bör det väl ske genom den grundliga deductio ab absurdo och 35 in absurdum, som Fransmän, Tyskar och Italienare nu i täfling gifva oss.

Har Du ännu sett fjerde delen af mina »Siare och Skalder« (Thorild)? Jag är ej i stånd att minnas, om jag i sistl. November afsände till Dig ett exemplar. I höst utkommer femte delen, och kort derefter en monographi (för Svenska Akademiens räkning) öfver Olof Rudbeck (Atlantikern). Har man 40

i Köpenhamn Palmblads »Läsning för Bildning och Nöje«, så att Du sett mina uppsatser der? — Nästa år ämnar jag återvända till Poesien omedelbart; och, för det första, med en ny, länge begärd, upplaga af Lycks. Ö.

5 Hauch är en af de älskvärdaste och mest poetiska personligheter jag sett. Jag skildes från honom med den innerliga önskan: gifve Gud, att jag tillsammans med honom finge tillbringa hela min lefnad! —

Hjertligaste helsningar från mig och de mina till Dig och din hulda Maka, hvars förträffliga blomstertafla på min förmaks-vägg ständigt påminner oss
10 om Eder och tillvinner sig alla kommandes bifall, ja beundran. Äfven till Din Son min varma helsning!

Din trogne
Atterbom.

364. Til P. D. A. Atterbom.

Lund, den 1ste Jul. 1848.

15 Ædle, trofaste Ven,

Det var kort før Midsommerstid, at jeg i Kiøbenhavn nød den sieldne Glæde, at modtage et Brev, det seneste fra Dig. Jeg siger ikke et Ord om at det kom, længe ventet — eller forhaabet. »hanc veniam damus petimusq«, maa jeg nu kun alt for ofte gientage; thi, med hvert Aar paa Alderdommens
20 Scala bliver Skrivelysten svagere — med Skrive-Evnen. Det er Skade — thi hvilken anden Trøst har man, skilt fra en elsket Ven, end at drømme en Skygge af Samlivet frem paa Papiret? — Det havde været en bedre, men ogsaa snart forsvindende Trøst, om Du var kommen herved i Fior, da jeg saa sikkert ventede Dig, indtil Din Vinterreise til Stockholm, og hvad der fulgte med
25 og efter den, snart gjorde det usandsynligt for mig, at mit Haab vilde gaae i Opfyldelse — som da heller ei skeete. — I Aar har jeg hverken ventet Dig, eller kunnet tænke mig, at Du kunde finde det ret behageligt, »treffligt«, eller som det skulde være, i Kiøbenhavn; jeg i det mindste har der lidt meget af disse Tidens Trængsel, og savnet næsten Alt, hvad der regnes til Livets
30 og Siælens Comfort. Men hvad skulde jeg vente mig andet, under Forhold, hvorved Alt er blevet i det mindste anderledes, og for den individuelle Tilværelse, hos en Mand af min Alder, Stemning og Charakter, vist nok ikke bedre, end det var for 6 Maaneder siden? — Det vil vist ei kunne siges, at Tiden ikke har været rig og interessant; have vi ikke levet meer i dette
35 halve Aar, end ellers i 10? — Men jeg ønsker for min Deel mindre af et saadant Livsindhold. Om jeg endogsaa kun vilde betragte Begivenhederne fra det historiske Standpunkt — og om jeg vilde sætte mig udenfor det nationale, og ganske paa det verdenshistoriske, da bliver netop derved min

philosophisk-historiske Tilstand eller Opfatning af Tidens Phænomener snarere værre og mere betyngtet, end bedre, lettere og friere. Jeg seer for den tilkommende Generation kun en dunkel og sørgelig Fremtid; og det nærmest af den Grund, at det forekommer mig som Alt hvad vi øine omkring os, baade i og udenfor Krateret af den sprudende Vulkan, hvis gloende Lava nu snart 5 overstrømmer den største Deel af Europa, — Alt, baade det Slette, og det Bedre, næsten udelukkende udspringer af og grundfæster sig paa materialistiske og egoistiske Tendenter og Opinioner, under hvis Tyngsel og Tryk alle høiere Løftninger, og alle Aandens ideale Skikkelser og Skabninger enten reent knuses, eller efterhaanden maa undergraves, svækkes og falde sammen. 10 Det synes mig som hele den europæiske Civilisation, tilligemed dens Konst og Videnskab, har udlevet sig, og med forfærdende Skridt er ældet og bleven affældig, i de sidste 30 Aar, eller under Forløbet af den sidste Menneskealder. — Om vi blot ville betragte f. Ex. Poesie og Malerkonst — hvad ere begge i deres nyeste Former meer end Virtuositet og mechanisk Fabrikflid — 15 der nemlig, hvor de ikke ere noget endnu uslere og lavere: Yttringer af Forfængelighed, Egoisme, Vindesyge, Partiaand, m.m.? — Det er bedre med alt dette endnu, i Norden og i England; men ville disse Lande reent undgaae, at henrives af Forvandlingens Stormhvirvler, der med en, som det synes, voldsomt stigende Scala, voxer i Kraft og Hurtighed? — Man kan med Rette 20 sige: at i 1848 gaae ogsaa Revolutionerne ved Dampmaskiner af mange tusinde Hestes Kraft. — Hos os er vor Revolution — thi ogsaa vi have oplevet en saadan den 21de Marts — gaaet stille, ganske fredeligt og besindigt af; men dog er vort hele Stats- og Regierings-System forandret; vi have faaet et saakaldet ansvarligt Ministerium, i Stedet for vor snart henved 200 [Aar] 25 gamle Collegiale Styrelse, der har bestaaet med Souveraineteten siden 1660. Hvad Skik dette vil faae — og hvilke Yttringer og Virkninger det vil vise: dette faae vi først at erfare, naar Krigen faar Ende, og naar den ene Retning, hvori Alt i Nationen og hos Partierne nu concentrerer sig, Forsvaret af Statens Integritet, skal vende sig fra Krigen og de ydre Forhold til det 30 indre Statsliv. Da er det vi skulle see, om man lige besindigt, lige enigt som nu, vil og kan ordne de af sine gamle Fugler løsnede indvortes Statsforhold; eller om Ultrademokratiet ogsaa hos Os skulde have Styrke nok til at bringe Nationen ud af sin hidtil endnu besvarede Ligevægt og Moderation. For Øieblikket er Blikket endnu næsten allene henvendt paa Slesvig, paa Scenen 35 for de nu næsten stillestaaende Krigsoptrin, og paa Diplomatiens uafsladelige Virksomhed i Underhandlinger imellem det danske, svenske, russiske og engelske Hof, hvis Middelpunkt nu Malmøe er blevet. — Denne Stad har saaledes vundet en ny historisk Mærkværdighed, og det har interesseret mig meget, der at tilbringe nogle Dage, hvoraf dog et Par spildtes mig ved Upasse- 40

lighed, som jeg ved en Forkølelse havde paadraget mig. Det vrimler i Malmöe af Militair; de svenske og norske Tropper, som ligge i, og udenfor Staden i Leir, udgiøre nu im: 6 og 7000 Mand, hvoraf især de 2 smaalandske Regimenter ere udmærkede Folk, af sielden krigersk Holdning og kraftigt Udvortes.

5 Regimentet Östgöta-Grenaderer, som ligger i Helsingborg, har jeg ikke seet; disse skulle endnu overgaae de smaalandske Soldater i Størrelse. Fortrinlig interesserede mig ogsaa det Corps af 2-300 udsøgte Skarpskytter eller Feltjägere fra Westerbotten, som et Par Dage efter min Ankomst til Malmöe landede her, efter en Seilads af 150-200 Miil, for første Gang at betræde de

10 skaanske Sletter. Det er for det meste smaa, næsten alle blonde Karle, af en Alder fra nogle og 20 til 30-40 Aar, enkelte gamle, endogsaa over 60 — som alle siges at kunne træffe den Fugl, de sigte paa i 250-300 Alens Afstand. Jeg vilde ikke være den Preusser eller Hannoveraner, som kom dem for Skud. Men formodentlig komme de til at spare Krud og Kugler paa disse. Det tør

15 være temmelig usikkert, om flere svenske Tropper for det første indskibes til Danmark; og om de, som allerede ere i Fyen (en 5-6000 Mand) komme til activ Fegtning. Man synes for det første fra svensk Side, at ville forsøge paa at virke ved en slagfærdig Hær, og en — man maa dog vel sige alvorlig Demonstration. Man er færdig til at slaae løs; men man bier dermed saa længe

20 som mueligt. Dersom imidlertid en Demonstration varer for længe, bliver den uvirksom; og skulde alvorlige Krigsoptrin paa ny begynde i Slesvig, eller ved den jyske Grændse, (hvilken man dog troer, at Gen. Wrangell ikke atter vil overskride) da turde det maaskee ikke være saa let, bestandig at holde de svenske Krigere og deres Anførere tilbage som Tilskuere ved Kampen, som

25 de Danske maatte udholde mod en overlegen Fiende. — Jeg har her seet et Par Breve fra svenske Officerer i Fyen, der berettede om den Modtagelse, Tropperne der havde fundet, som naturligviis har været den allermest hiertelige. Fra Landingsstedet indtil Cantonnementet kom det ikke til nogen Marcheren. Hver anden Miil fandtes en 100-150 Bøndervogne tilrede, der frivilligt

30 mødte, og kiørte hele Regimentet frem, indtil andre Vogne afløste dem; og paa Veien var det for de Svenske næsten en Lidelse at skulle enten modtage, eller afslaae, hvad overalt Folket stod til rede at byde de ankommende Giæster af Spise og Drik. — Naar vi nu tænke paa, at sidste Gang da Svenske Krigsfolk betraadte Fyen, da var det 1659, for henved 200 Aar siden som forhadte

35 og ødelæggende Fiender — hvor maa vi da Alle glædes ved en saadan Omskiftning! — Jeg har ogsaa havt virkelig Glæde af i Malmöe at opvarte Kong Oscar, der viste mig megen Opmærksomhed og Venlighed, og som indbød mig om Middagen til sit Taffel. Jeg havde en interessant Samtale med Kongen, der varede næsten 1½ Qvarter, og ligesom jeg i denne fandt hans Yttringer

40 ualmindeligt forstandige, sunde og rigtige, saaledes fandt jeg Tonen ved hans

Hof — hvor Selskabet rigtig nok næsten var udelukkende militairt — af en behagelig, tvangfri Jævnhed, og uden al stiv Etiquette. — Jeg har fornyet Bekiendtskabet med en indsigtfuld og dannet svensk høiere Officer, som jeg troer Du kiender, Øverste Lieut: Hazelius; og mine Samtaler i Malmøe med nuværende Statsraad Genberg, en mangeaarig Bekiendt fra Lund, og stundom⁵ fra Kiøbenhavn, høre til de behageligste og interessanteste Timer paa denne lille Udflugt.

(Malmøe. 2. Jul.) Jeg endte den i Aftes, da jeg kom her tilbage, for paa Mandag Morgen (den 4de) at vende hiem til Kiøbenhavn. Kun 3-4 Dage var jeg borte herfra, og ved min Tilbagekomst møder mig her den i Gaar ankomne¹⁰ Tidende om de voldsomme Optrin i Paris den 23. 24. 25. Jun. (Netop de første Dage, jeg tilbragte her; den 23de kom jeg til Malmö.) Saaledes kan paa mindre end 8 Dage det store Frankrige forvandle sin Skikkelse; ingen veed om Mandagen hvorledes det næste Løverdags seer ud i Paris, om Pøbelen regierer, eller Demokratiet, eller Militairmagten. Med Kongemagten synes det¹⁵ for det første at være forbi. Jeg har med Forfærdelse her læst i nogle Nummere af Journ. des Débats og Hamborger-Correspondenten, Skildringer Dag for Dag af disse Optrin indtil Aftenen den 25de. Kampen var da endnu ingenlunde til Ende; og man talte allerede 3000 Døde og Saarede — saavidt man kiendte Tallet. Hvilke Rædsler! — I Slesvig skal Wrangel, efter en Medde-²⁰ lelse om en her i Malmøe, (hvor et preussisk Sendebud for nogle Dage siden indtraf) indgaaet stiltiende Overeenskomst imellem Danm: Sverrige og Preussen, at Fiendtligheder skulde standse paa begge Sider, indtil Fredsunderhandlingerne kunde sluttes — have svaret: at han havde Instructioner fra²⁵ Forbundsdagen i Frankfurt, og vidste ikke hvilken Regjering der havde Magten i Berlin! — Hvortil skulle saadanne Forhold føre? — Jeg deler ganske Din Dom over Hauchs personlig elskværdige og uden Tvivl ædle Charakteer. Dog er den vel hos Manden, Digteren, Tænkeren Hauch mindre kraftig, giennemdannet og originalt-skabende, end reen og agtværdig i sin ideale Stræben. Det første finder vi langt mere hos Paludan-Müller, af hvis³⁰ fortræffelige »Adam Homo« anden og tredie Deel nu er under Pressen. — Af Dine »Svenska Siare« har jeg kun 2. og 3. Deel, som Du har været saa god at sende. — Tak for Din kiærlige Erindring af min Hustru! — Hun ønsker ikke mindre end jeg, at vi dog endnu maatte opleve den Dag, at see Dig i Danmark. — Hierteligst og erkjendtligst hilses Din Hustru, med Dit hele³⁵ Huus, fra Din uforanderligt trofast hengivne

C. Molbech.

365. *Fra P. D. A. Atterbom.*

Ups. d. 21. Sept. 1848

Bäste Broder!

De hjertligaste tacksägelser för Ditt under sommaren erhållna bref! — I detta ögonblick hinner jag ej mer, än be Dig hålla till godo ett exemplar af
 5 mina »Siares och Skalders« sista del, hvilken jag hoppas få skickad till Dig genom vår gemensamme vän Reuterdahls försorg; samt tillika anhålla om den godhet, att ombesörja öfversändandet af Hjorts och Ingemanns exemplar till Sorö. — Förlåt, att en suddig bokbindare fläckt titelbladet på Ditt exemplar. Jag såg det ej förr, än jag redan hade påskrifvit de andra — och
 10 hade i ögonblicket intet vidare tillhands.

Helsningar från hela min själ till Dig och Din Maka, från Mig och de Mina!
 Anmäl äfven hos Din Son min hjertlg. helsing.

Evigst Din

Atterbom.

15 366. *Fra J. E. Rietz.*

Lund d. 12 Okt. 1848.

Högvälborne Herr Etats-Råd och Riddare!

Då jag vid mitt sednaste besök i Köpenhamn hade äran till Herr Etats-Rådet, min gamle och ädle Gynnare, öfverlämna det första exemplaret af min skrift om Skånska Skolväsendets Historia, var dedikationen till densamma
 20 ännu ej färdigtryckt. Som detta nu är skedt öfversändes härhos bemälda dedikation, äfvensom ett blad innehållande några tillägg. Jag är rätt glad öfver att äntligen ha slut på ett arbete, som länge utgjort min käraste och hufvudsakligaste sysselsättning.

Vid min ansökan hos Konung Oskar om inlösande af en del exemplar af
 25 skriften för statens räkning, bifogade jag ett utlåtande af Dr Reuterdahl, som genomläst manuskriptet af mitt arbete och deröfver fällt bland annat det fördelaktiga omdömet: »att boken vittnar om grundlig forskning och skall, då den utkommer, intaga en ganska hedrande plats inom svenska literaturen.»

Det skulle innerligen glädja mig om Herr Etats-Rådet äfven funne att jag
 30 ej arbetat förgäfvets, och detta så mycket mera som jag ända till år 1660 hufvudsakligen skrifvit Danska undervisningsväsendets historia. Jag vågar smickra mig med att, på grund af det liberala tillträde man i Köpenhamn lämnat mig till arkivernas och bibliotekernas herrliga skattkammare och mitt be- gagnande af dervarande historiska källor, ganska många ej ovigtiga upplys- ningar till det äldre Danska undervisningsväsendet, personal- och literär-hi-
 35 storien, skola i det arbete jag nu gått att offentliggöra förefinnas.

Enär följaktligen boken ej torde vara utan intresse för danska historie- forskningens vänner, skulle det så väl för sakens som för egen räkning vara

särdeles välkommet, om Herr Etats Rådet finge tillfälle att i en tidskrift med ett par ord anmälningsvis fästa allmänhetens uppmärksamhet på den nya boken, som nu sett dagsljuset.

Gleerup mår väl med sin stora familj. Han har nu 16 barn sedan några dagar. Dr Reuterdahl vistas ännu vid den bråkiga riksdagen. Riksarkivarien ⁵ Nordström, finnen, har nyligen blifvit utnämnd till Kanslers-Sekreterare vid Lunds Universitet.

Min vördnadsfulla helsning til Etats Rådinnan!

Med utmärkt vördnad och tillgifvenhet

H. Herr Etats-Rådets

tacksamme och ödmjukaste tjenare

Ernst Rietz.

10

367. *Fra H. Reuterdahl.*

Lund 24 Mars 49.

Min gode, ärade Vän!

Om Du är allvarsamt missnöjd med mig för mitt långa stillatigande, så har ¹⁵ Du utan tvifvel rätt. Jag har oförsväriligt länge tegat. Men om Du fortfar i Ditt missnöje, så gör Du mig orätt. Jag har med varm kärlek och oförminskad högaktning tänkt på Dig och Dina, och blott tillfälligheter hafva hindrat mig från att skrifva. Riksdagens bestyr och store oro gjorde allt skrifveri, utom det nödvändiga, nästan omöjligt. I Juli reste jag till Lund under förhoppning att ²⁰ riksdagen skulle taga slut. Jag bedrog mig och måste plötsligt återvända. Återkommen i början af November till Lund bestormades jag af göromål och hade intet anderum, ingen fred eller ro till det som låg utanföre den oafvisliga pligten. Så har hela vintern gått, hvilken dessutom förvällat mig någon opasslighet, men ingen betydlig. Jag har nästan som ett barn längtat att få ²⁵ tala med Dig och om ett och annat höra Dina tankar; men jag har haft undseende att skrifva. För ett par veckor sedan får jag bref från Stockholm, att jag i medlet af April åter måste vara der. Den officiela kallelsen är ännu icke kommen, men kan med hvarje post väntas. Dette ökar min längtan att se och tala med Dig. Men omöjligheten dertill blifver allt mera tydlig. Billberg, som ³⁰ för det närvarande är i Köpenhamn, har på min begäran troligen sagt Dig, att jag i början af den snart ingående veckan ville göra ett besök hos Dig. Jag hade också bestämdt morgondagen (Söndag) för detta besök och ville om Måndag vara tillbaka. Senare i veckan måste jag vara här. Men i dag hafva vi oväder och storm, som göra all tanke på en resa öfver sundet omöjlig. Det är ³⁵ mig mer än sannolikt, att jag icke kommer ut. Du skall åtminstone veta min goda vilja och mina svaga krafter att slita mig lös. Du skall veta, att jag med samma tillgifvenhet och trohet som alltid har Dig och Dina i tankarne. Var

icke missnöjd, för det att jag låter det stanna vid tankarne. På ord, på skrift kommer ju i alla fall icke så mycket an. Tiderna kunna för oss begge blifva ledigare och vi i bättre ro samlas. Alla år — om några återstå oss — skola väl icke blifva sådana som 1848. Han, som lät oro och nöd komma öfver verlden,
 5 kan ock återföra fred och förnöjelse. Ske hans vilje!

Att verldstilldragelserna lifligt sysselsatt mig liksom Dig och andra, behöfver icke sägas. Hvad som skett och sker med Danmark har derunder icke minst intresserat mig. Nog är ställningen farlig, men på långt när icke förtviflad, åtminstone icke genom de utländska förhållanderna. Dagens post har underrättelser, som till utseendet äro goda. Pålitliga äro de väl dock ännu icke.
 10 Männe det icke är värre med de inre förhållanderna? När trasslet med Tyskland har ett slut, så vidtager trasslet med den lössläppta democratien. Skola Clausen och sällskap hafva kraft att tillbakahålla den? Eller är dess framfart icke för hela samhället af den yttersta fara? De svar jag sjelf gifver mig på
 15 dessa frågor komma mig att bäfva. Må Du kunna gifva mig bättre! — I Sverige är det för ögonblicket stilla; men jag litat icke på stillheten. Hos oss såsom öfverallt gäser oron och Du skall få se, att den framåt sommarn eller senast nästa år åter utbryter. Jag litat i våra dagar på intet. Och jag känner de hos oss både verkande och motverkande krafterna för väl, att jag icke skulle
 20 frukta — nästan allt.

Jag har med glädje sett att Du, min långa tystnad oaktadt, icke alldeles glömt mig. Du har skickat mig andra delen af Regesta: hjertlig tack derföre! Och i går emottog jag andra delen af Dina Hist. Aarbøger, ett arbete som är mig synnerligen kärt och hvars like jag af allt hjerta önskar vår literatur.
 25 Bandet hade omslag, som var påtecknad af Din hand, hvilket glädde mig. Låt mig icke af Dig vara förgäten, om ock jag sjelf skulle synas för Dig vara borta. Var viss att jag icke är det, utan alltid förblifver densamma.

Jag kan icke hålla tillbaka ett ord af förnöjelse öfver Adam Homo, hvilken jag nu fullständig har läst. Måhända kan tviflas om det helas poetiska art; 30 måhända kan mot grundtanken betänkligheter uppkastas. Men rikedomen och skönheten och djupet af partierna, jag kan nästan säga af alla partierna, är hänförande. Jag vet intet nyare poem som så fånglat mig och gifvit mig så mycket att tänka och begrunda. Hvad lycka gör det i Danmark? En literatur som har ett sådant arbete, kan väl kallas rik.

35 Omkring d. 9^e April måste jag lemna Lund. Har Du något, som Du önskar uträttadt i Stockholm, så underrätta mig derom i tid. Några rader ifrån Dig skulle öfvermåttan mycket glädja mig. Jag vet icke huru länge jag kommer att stanna i Sthm; förmodligen blott några veckor. Sommarn skall, som jag hoppas, låta oss träffas. Gud välsigne Dig och dem som Dig tillhöra! Anmäl

mina bästa och hjertligaste helsingar till Din goda Fru och Christian. Må också de hafva mig i vänligt erindring.

Alltid Din trofast tillgifne
H. Reuterdaahl.

368. Til P. D. A. Atterbom.

Kiøbenhavn. 28. April. 1849. 5

Kiære, dyrebare Ven,

Jeg erindrer at jeg seent paa Vinteren modtog nogle faa Ord fra Dig, afsendte i Efteraaret, og jeg veed ikke hvordan opholdte saa længe paa Veien. Jeg kan besvare Dem med at takke Dig for den modtagne Bog (4de Bind af »Sverr. Siare och Skalder« — hvoraf jeg desværre endnu mangler 1ste Bind.) og ved 10 denne Tak vil det omtrent denne Gang beroe. Det vil ikke være let at finde nogen Tid, hvori jeg kunde være slettere oplagt til at skrive, endog til mine kiæreste Venner, end i disse Dage. Hellere end at yttre eller omtale, hvorledes min Stemning er under en saa piinlig Situation, som den, vi leve i — skriver jeg slet intet. Denne April er, som Du vil tænke Dig, langt tungere 15 og sørgeligere, end den var i 1848; og medens jeg endnu er meget langt fra at have forvundet den bittere, forsmædelige Skiærtorsdag, har jeg nu siden i Onsdags været piint med Tidender om Slaget i Colding i Mandags (d. 23de) i Følge hvilket vore Fiender, efterat være med stort Tab, og efter flere Timers blodige Fegtning i Gaderne, som fra begge Sider er ført med den største For- 20 bittrelse, fordrevne af Staden, fra de omliggende Høider, som vare stærkt besatte af tydske Rigstroppe og Artillerie, have skudt den aabne, værge-løse, skiønne blomstrende By i Brand. Vore Tropper have derefter trukket sig tilbage til Veile (i 4 Miles Afstand) og hvad ere nu Følgerne af et blodigt Slag (tydske Beretninger angive Tabet paa begge Sider til 1000 Døde 25 og Saarede; Vi regne selv vort Tab høist til et Par hundrede) meer end Rædsler og Ødelæggelse i en aaben Stad, hvis Undergang ligesom bebudedes da Slottet Coldinghuus 1808 afbrændte under den franske Indquartering, og Prindsen af Ponte-Corvo om Natten blev delogeret af Ilden.

Dette er de Scener, vi nu leve med og iblandt. — For at Du dog kan modtage 30 en mildere Contrast til disse faae Strøg af vore blodige Krigsbilleder, sender jeg Dig min Søns, i Vinter under en Hviletid, som man kun alt for sorgløs hengav sig til, udkomne »Reisebilleder fra Spanien«, hvor Alt kun aander Sydens Herlighed, Naturpragt, Ungdomslyst og romantiske Nydelser. — Denne Bog passer vel snarere for Dig, end 1ste Bind af K. Christian IV. egen- 35 hændige Breve, som nylig ere udkomne fra min Haand. Denne Bog tænker jeg derimod at sende Prof. Schröder, som vist nok er meget utaalmodig over et (i sig selv temmelig ubetydeligt) Manuskript, som jeg har fra Upsala

Bibl. og har beholdt noget længe. Du vil erfare, ved at faae Bogen hos ham, at denne Begyndelse til en Samling af over 2000 egenhændige Breve af denne Konge, ikke er uden betydelig historisk og psychologisk Interesse. Kan Du sætte Priis nok paa en saadan Bog for at ønske at eie den, skal jeg med
 5 Fornøielse sende Dig et Exemplar i Sommerens Løb. Jeg ønskede forinden tillige at erfare: om jeg har sendt Dig min Historie af det Kgl. danske Videnskabernes Selskab — ligesom ogsaa, om Du i sin Tid har modtaget 1ste Bind af min Udgave af Holbergs Comedier, som en Jøde, i Compagnie med »Fædrelandets« Redacteur og andre Rabulister, ødelagde
 10 for mig? — Denne maa jeg dog, i modsat Tilfælde, endelig engang skikke Dig.

Med min og Mines venligste Hilsener til vor trofaste Atterbom, og hans hele Familie, er jeg, i mørke og lyse Dage, og til den sidste, jeg lever

Din tro hengivne

C. Molbech.

15 369. *Fra Vilh. Faxæ.*

Lund d. 20 May 1849

S. H. T. Högtärade Ädle Vän!

Ibland de många Vänner, som den 18 hugnade och hedrade mig med Sine välönskningar, var det alldeles oförmodadt, att se mig äfven ihogkommen af Herr EtatsRådet på et så ädelt och mer än vänskapligt sätt, att det gränsar
 20 til den gamles förvåning — til den innerligaste rörelse, til den varmaste och hjertligaste tacksamhet. Aldrig skall denna förtrolighet, denna så sällsynta godhet, denna broderliga ömhet förgätas; den öfvergår dit, der man icke räknar några åratat. Min förbindelse ökas också deraf, att den ort der jag vistas nära et halft sekel varit et föremål för Herr EtatsRådets utmärkta tilgifven-
 25 het. Mätte Lund äfven detta år hedras af et angenämt besök.

Den 18 såg jag hos mig Prof. Brunius just i samma ögonblick Prof. Berlin öfverlämnade Herr EtatsRådets högtärade skrifvelse. Jag hade tilfälle framföra de välkomna helsingarne. I slutet af månaden ernar Han en månads tid företaga en resa til Strängnäs, ditkallad, att gifva god råd för dervarande
 30 Domkyrkas reparation. Af Hans märkvärdiga Byggnads historia om Skåne äro redan 18 ark trykta.

Jag kan ej uttala mit nära deltagande i Danmarks missöden. Mätte den Alsmäktiges hand sätta en snar gräns för dess lidande!

Många gånger har jag haft äran emottaga stora volumer af Herr EtatsRå-
 35 dets högst interessanta arbeten, utan att ens kunna reciprocera med några blad. Nu gifver jag frihet bifoga några anteckningar i Ecclesiastik väg, hörande till mit yrke. Då på min ålderdom jag ej kan besöka mina Embets Bröder, har jag anset mig icke böra underlåta, att skriftligen göra mig påmind.

Vår gode Vän Dr Reuterdahl väntas hem omkring d. 4 Juni från Stockholm, der Han deltagit i en Comité.

Med tilgifnaste högaktning och varmaste vänskap har jag den äran, att framlefvä

Herr EtatsRådets och Riddarens

5

Ödmjuke och förbundne Tjenare och Vän

Vilh. Faxe.

370. *Fra Anders Fryxell.*

Medevi Hälsobrunn i Östergötland d. 22. Jun. 1849.

Min högt aktade och värderade Wän!

Min hälsa, som i winter och vår varit, mot sin wana, tämligen swag, har 10 tvungit mig att besöka denna hälsobrunn och att sedan fara till salta baden vid Uddevalla, så att jag ej kommer hem förr än i slutet af Augusti. Denna resa har gjort, att jag icke mottagit brevet af d. 10. Juni förr än i går. Detta till ursäkt för det fördröjda swaret. Jag har i dag skrifwit till unga H. Molbech på Hallandsberg att om möjligt uppskjuta sin resa till Sunne till dess 15 jag kommer hem; då dessutom ett litet landtbruksmöte skall just hos mig sammanträda, hvilket för en man af hans yrke kunde äga något intresse. Jag wille dessutom naturligtvis gerna hafva den glädjen att i mitt hus sjelf få mottaga en son af min högt värderade wän.

Edert bref ingifwer mig dessutom den glada förhoppningen att i år, eller 20 nästa sommar få mottaga eder på vårt Sunne. Jag behöfwer ej säga, huru lycklig jag skulle känna mig, att på något sätt få gälda den myckna wälwilja och gästfrihet, jag uti edert hus åtnjutit; och tillika få hugna mig af edert sällskap. Resan går tämligen lätt; Från Köpenhamn till Göteborg, och från Göteborg till Karlstad på Ångbåt; och wid Karlstad skulle min wagn med 25 hästar möta och hämta eder till Sunne. Eder fru wore serdeles wälkommen, om hon wille göra eder dervid sällskap; och sonen kan från Westergötland komma till mötes. Waren wälkomna, alla, alla och mycket wälkomna!

Kristian den femtes dagbok har jag genom Bagge längesedan mottagit. Mycken tack för boken och eder vänskap att sända mig den. Jag beundrar 30 en så raskt fortfarande werksamhets-förmåga vid 66 år. Wore jag lika lycklig, så kunde jag hoppas hinna någon wäg på mitt arbete. Nämnde dagbok har jag ock med nöje och fördel genomgått. Med nöje, ty edert werk har bekräftat min gissning, att Riegels har varit mycket partisk mot denna konung; — och med fördel ty jag har i detsamma funnit många wigtiga bidrag 35 till vår historia. Frågan om det uppror, som Svenska ständerna 1697 skrefwo till Krist. 5. om, kan jag ej utreda. Mycket och bittert missnöje mot Karl den elfte fanns visserligen, men af någon sådan plan har jag åtminstone vid

den tiden icke funnit något spår. Troligen var brefvet till Kristian d. 5: skrifwet af någon eller några få wildhjornor. Förhållandet i Sverige 1697, eller när brefvet skrefs, var sådant, att något uppror icke kunde med någon slags rimlighet påtänkas.

5 D. 28. I afton skall Eder Landsmaninna, M^{ll} Fjeldstedt uppträda på härvarande sällskapsteater. Just medan jag skrifwer detta, kommer bref från Sunne att eder Son d. 19/6 anlände till Sunne och stannar der öfwer midsommarshelgen. Ledsamt, att jag ej sjelf fick mottaga honom!! Men, som sagdt är, nästa år!!!

10 Jag väntar nyfiket efter den lofvade 1^a delen af Kristian 4^s bref. Den blir mig ett nytt bevis på eder vänskap, hvilken är mig så kär och dyrbar.

Jag ber om min hälsning till eder Fru, och till de vänner, som minnas mig, Oehlenschläger, Engelstoft, Rafn, m. fl. Lef lycklig och behåll i vänskapligt minne

Wännen

15

And. Fryxell.

371. Til Bernhard v. Beskow.

Onsdag Morgen. 29. Aug. 1849.

Høistærede, kiære Hr. Baron,

Jeg beklager høiligen, at jeg skulle være saa uheldig at miste Fornøielsen og Nydelsen af Deres Besøg for nogle Dage siden. Hvor gierne havde jeg seet
20 Dem hos os i Forgaars, i Selskab med en anden ædel og gammel Ven fra Sverige, Statsraad Genberg — men jeg traf ham først om Formiddagen; han kom til os Kl. 2, blev til Kl. 5 og reiste Kl. 6 til Malmøe. Det var ikke mueligt inden den Tid at faae en Coureer til Fr.berg. — Jeg tillader mig nu at spørge min ærede Ven, om De ikke kunde finde Lyst og Leilighed til engang at ned-
25 stige fra Parnassets himmelske Høider, hvor De svømmer i Konstens og Naturens fornemme Herligheder, til vor jævne, vel brolagte Hovedstad, for der igien prosaisk at stige op i 4de Etage, hos en simpel dansk Familie? — Med andre Ord, om De ikke ligesom Genberg, vilde tage til Takke hos Os en Middag (som gierne kan være Kl. 3 eller 4 — vor sædvanlige Tid — eller hvil-
30 ken Anden, der bedst passer Dem)? — Kunde dette f. Ex. gaae for sig i Morgen, paa Fredag, eller hvilken anden Dag? — Jeg vilde foreslaae Dem, at De, naar Dagen var bestemt, vilde være saa god at komme Kl. 3, og da medtage noget af det, De lovede at vise mig.*)

Jeg lever i bestandig tiltagende Frygt for, at det skal gaae mig med Dem,
35 som med Statsraaden, der let kunde være forsvunden saa hastig som han kom, uden at have truffet mig. Hvor ere nu alle de behagelige Timer og interessante

*) De erindrer vel, at De ogsaa vilde gaae med mig op paa Bibliotheket og i Ordbogs-Commissionen. Denne samles i Dag, Onsdag-Eftermidd. til sit Sisypus-Værk.

Meddelelser, jeg havde lovet mig af Baron Beskow? De ere Alle blevne i den fornemme og poetiske Verdens Høider; og jeg vil da nøies med, from my prosaic corner, at sende til den »Poets' corner« (for Levende, ikke for Døde, som i Westminster) en venlig og ærbødig Hilsen fra den, som endnu, gammel svag og nedstemt, er Fru Beskows og hendes Ægtefælles altid lige hengivne Ven ⁵

C. Molbech.

372. *Fra P. D. A. Atterbom.*

Qvallstad d. 31 Aug. 1849

Gamle Vän och Broder!

Alltför länge har jag varit Dig skyldig ett svar på de få, men kära raderna af den 28 April; men tiden har lupit af under en mängd (till en del ganska ¹⁰ tråkiga) göromål, — till dess jag nu med häpnad finner både veckor och månader vara förflutna sedan jag erhöll Ditt sista vänskapsfulla bref. Till en början var jag öfverhopad af dagligt bestyr med Student-Examina och andra dylika tædia, som tillhörde min dåvarande (nu, Gud i lof! öfverståndna) befattning såsom Philosophiska Facultetens Decanus; sedan hafva Förläggare och Bok- ¹⁵ tryckare jagat mig par force att fullborda femte delen af »Siare och Skaldere«, som redan länge legat half-tryckt — men nu ändtligen i dessa dagar lemnar pressen. Nu måste jag företaga mig att revidera ett för tvenne år sedan författadt »Minne af Olof Rudbeck den Äldre« (Atlantikern), på hvars färdiggörande den nu under tryckning varande delen af Svenska ²⁰ Akademiens Handlingar redan i flera månader väntat. Mellanståndet emellan det förstnämnda arbetet, som jag nyss afslutat, och det sednare, i hvilket jag ännu ej hunnit riktigt fördjupa mig, begagnar jag nu att afbörda mig några hjerte-skulder i bref-väg till åtskilliga (särdeles danska) Vänner. Att Du bland dessa står i främsta rummet, förstås af sig sjelft! ²⁵

Ditt sista bref var författadt under mörka inflytelser. Var öfvertygad, min ädle Broder! att jag sympathiserar [*sic*] med Dig så för ditt fädernesland, i nöd och lust, som vore det mitt eget. Utsigterna för Danmark i yttre måtto hafva ljusnat. Sedan den Tyska Riksförsamlingen och »Centralmakten« stupat öfverända (ett löjligare parturiunt montes känner ej Verldshistorien), och ³⁰ Preussen ånyo någorlunda blifvit Preussen igen, följde sjelfmant, att den lumpna Slesvig-Holsteinska tragikomedien skulle få den ändalykt, som den förtjente — och som nu, tvifvelsutän, skall utveckla sig till Danmarks fördel. Mätte sedan blott den farligare fienden i det inre, Ultra-Demokratismens dämon, kunna dämpas!!! — Mellertid skall det fägna Dig att höra, att öfver- ³⁵ allt i Sverige väckte Danskarnes seger vid Fridericia samma glädje, som om den varit vunnen af Svenskarne sjelfva. Allmänt unnade man de Slesvig-Holsteinska storskräflarna denna förtret.

I allmänhet ser det ut, som ville ånyo en dagning uppgry i randen af

Europas politiska horisont. Civilisationens och Samhällsordningens makter börja åter få öfverhand, och deras vänner allestädes ånyo repa mod. De revolutionära krafterna äro, i närvarande ögonblick, allestädes slagna till jorden. Ungrarnes kufvande var i detta hänseende alldeles absolute⁵ nödvändigt; om det än måste ske medelst tillkallandet af Ryssar.

Att jag med stort nöje skall från Dig mottaga både Kong Christian d. IV:s Breve och Historie af det Kongl. Danske Videnskabernes Selskab, bör Du ej kunna betvifla: då jag ju nu, skam till sägandes, sjelf har blifvit ett slags Hädforskare och Litteraturhistoricus (hvarför jag ock¹⁰ i sednare tider har betraktat din Danska Anthologie med helt andra ögon — d.v.s. med helt annat interesse — än förr). Det första bandet af din förträffliga edition af Holbergs Komedier, har jag längesedan erhållit. Huru gick det till, att deraf ej blef någon fortsättning? — För Din Sons Spanska Resebilder tackar jag hjertligen. Helsa honom varmt från hans Faders¹⁵ gamle Vän! De hafva lifligt återförsatt mig i en mängd egna ungdoms-åskådningar och ungdomskänslor.

Ganska ledsen är jag, att den högtaktade och älsklige Kolderup-Rosenvinge fick söka mig förgäfves både i Stockholm och Upsala. På det förra stället var det mig omöjligt, att med honom sammanträffa; och när jag²⁰ återkom till Upsala, hade han just nyss derifrån afrest. När Du träffar honom, så helsa honom från mig på det hjertligaste, och berätta, huru ondt det har gjort mig, att så snöpligt gå miste om hans återseende.

Då jag för det närvarande är alldeles oviss om den förträfflige Hauchs vistelsesort och adress (ty i Kiel lär han väl icke mera finnas): så tager jag²⁵ mig friheten att under convolut till Dig innesluta ett bref till honom, och be Dig om den godhet, att ombestyra dess framkomst till sin ägare. Han har skickat mig sin Thorvald Vidförles Saga, som på det högsta behagat mig. Bland alla försöken, att genom Diktens trollstaf framkalla bilder ur det³⁰ forn-skandinaviska lifvet (åtminstone sådant det var vid tidpunkten af Christendommens ankomst), är detta kanske det, som i anda, teckning, ton, språksätt gifver intrycket af den objectivaste sanning. De gamla Sagornas egna maner är på det trognaste efterliknadt, utan minsta affectation. Framför allt beundrar jag, i framställningen öfverhufvud och synnerligen dialogen, den från våra dagars breda mångordighet så skarpt afstickande lakonismen³⁵ eller ordknappheten. Äfven det så ofta negativa (eller indirecta) sättet att affirmera eller påstå något, är ett af de lyckligast bevarade drag från den skildrade tidsåldrens människor. Jag undrar dock, huru många bland våra moderna läsare de äro, som förstå sig på denna simpelhet i sättet att känna, älska, tala — eller som sentera, att t. ex. målningen af förhållandet⁴⁰ mellan Thorvald och Herdis är just derigenom i samma grad djuptgripande

och sann. — Ungefär detta har jag ock skrifvit till Hauch; tycker Du ej att hans bok förtjenar detta loford?

Innan kort skall jag skicka den nya delen af »Siare och Skalder«. — De varmaste helsningar från mig och de mina! äfven från min granne Baron v. Paykull, som nyss kom roende öfver sjön och satt hos mig en stund.

Din trofaste

Atterbom.

Konungen har skänkt mig ett par års tjenstfrihet, för att få lefva endast såsom Skald och Litteratör. Jag hoppas, att sedan få denna tid förlängd.

Just i dessa dagar har jag med största nöje återläst Din »Ewalds Levnet«. ¹⁰

Nu hoppas jag fullt och fast, att kunna nästa sommar komma till Danmark.

373. Til P. D. A. Atterbom.

Kiøbenhavn. 14. Septbr. 1849.

Kiære og trofaste Ven,

Dit sidste venlige Brev af 31. Aug. forefandt jeg for nogle Dage siden, da jeg kom hjem fra et kort Ophold paa min gamle Ven, Gen.Consul Ewerlöfs herlige Landsted, Meulenburg, der ligger paa Øresunds Strandbakker, $\frac{1}{2}$ Fierdingvei fra Helsingør. Det er næsten Kronen for alle Landsteder og alle Udsigter paa den hele pragtfulde Siøllandske Kyst fra Kiøbenhavn til Kronborg. Her tilbragte jeg — særdeles for at vinde lidt i min Helbred, som i et Par Maaneder har været svækket og angreben, nogle behagelige Dage, ²⁰ i det skønneste Veir (jeg kunde ved en Temperatur af 12-14 Grader i Vandet, bade mig i Øresund) og i et interessant Selskab. Den meget godmodige og meget dannede Frederike Bremer havde levet 3-4 Uger paa det skønne Sted, inden hun nu i Forgaars, her fra Kiøbenhavn, forlod Danmark (hvor hun har opholdt sig siden Efteraaret 1848) med et Dampskib til Hull i England. Her- ²⁵ fra vil hun, efter et kortere Ophold i London, ligeledes med et Dampskib, seile til Nord-America (ja hun taler endog om at ville besøge Mexico) og mener paa Hiemreisen, efter et Aar, atter at berøre Danmark. Jeg har under hendes Vinterophold her ikke ofte truffet hende. Hun levede i et temmelig uroligt Selskabsliv — om Aftenen, da jeg dog troer, hun var meget hiemme, ³⁰ gaaer ogsaa jeg nu sielden ud — og saaledes var det mig behageligt, ved nogle Dages Samliv at lære næriere at kiende en saa interessant og elskværdig qvindelig Individualitet fra Sverriges Digterverden.

Dit Brev til Professor Hauch sendte jeg strax i Gaar ud til Frederiksberg, hvor han boer — saaledes som jeg modtog det — nemlig fastheftet til mit ³⁵ Brevs Couvert, som jeg saaledes maatte lade medfølge. Jeg har ikke læst hans Thorvald Vidførle, som derimod min Kone i Vinter læste med Interesse.

Din Dom og Charakteristik af Bogen — og særdeles af Sproget — har givet mig Lyst til at læse denne moderne Saga — i det mindste dog at blive nærmere bekiendt med den. I øvrigt vil Du let tænke, at jeg lever mere i den nye politiske, end i den gamle islandske Verden. Islænderne selv ere jo blevne
 5 (siger man) befængt politiske og nyhedssyge paa deres Polar-Ø. — Faaer jeg læst Hauchs Saga, skal jeg erindre engang at meddele Dig, hvad Virkning den har gjort paa mig — som i øvrigt i senere Aar hader historiske Romaner. Kun W. Scott bliver jeg tro. Jeg havde endnu hellere læst Din Dom over Adam Homo af Pal: Müller — den vigtigste poetiske Production i
 10 Norden paa mange Aar. I den har jeg, til nogen Hvile fra Historie og Politik, levet endeel, baade i Vinter, da 2. og 3. Deel udkom; og atter, ved den anden Læsning af disse, i Sommer. — Jeg havde agtet i Sommer paa ny at holde Forelæsninger over den danske Poesies Historie, som jeg to Aar tilforn har gjort — men Rolighed og Helbred dertil fattedes i Sommer. Det
 15 nyeste poetiske jeg har læst — og det var ægte Poesie — var Runebergs Romanzer (Fänrik Stål.) I de Dage, jeg var paa Meulenburg, skrev jeg (med Skam at sige, paa tydsk — fordi Redacturen af »Der nordische Telegraph« meget indstændigt har bedet derom, og fordi jeg elsker Runeberg) en lille Artikel over disse Romanzer, hvilken jeg læste for Mad^{le} Bremer, og som for-
 20 nøiede hende; uagtet disse Digte dog vel ikke fuldt saameget smage hende, som mig.

Jeg interesserer mig meget for Din 5te Deel af Skalderne (»Siare« bliver der vel ingen flere af) og længes efter at faae den; beder derfor, at den maa blive sendt mig med den eneste fuldstændigt sikkre Leilighed,
 25 nemlig giennem Boghandleren Mag. Bagge i Stockholm. Den mig sidst ved Din Godhed tilhændekomne 4de Deel (hvorfor min hiertelige Tak gientages) fik jeg først meget længe efter Afsendingen (med 2 Ex. til Ingemann og Hiort). Den 1ste Deel har jeg aldrig faaet. — Bogen bliver nu, seer jeg, halvt Anthologie — halvt Historie — skader intet! — Heller ikke, at Digteren Atterbom
 30 træder fuld gyldig (ligesom Goethe i sin Literatur) ind iblandt sit Lands ædle Prosaister Sec: XIX^{mo}. Det er meer, end hos os Oehlenschläger. — Jeg vil i den Anledning sende Dig et lille Skrift fra 1847 (»om det danske Skriftsprog histor. Udvikling«) som jeg selv sætter nogen Priis paa. Det kommer ret tilpas, at Mad^{le} Bremer i Forgaars Aftes reiste bort fra dette, og et Par andre
 35 Bøger, jeg vilde givet hende. — Jeg troer ikke, at jeg forhen har sendt Dig Skriftet; skulde det være, beder jeg Dig give Prof. Fahlkranz dette Exemplar, med min Høiagtelse og venlige Hilsen — som han, i ethvert Tilfælde, ved Leilighed kunde modtage giennem Dig.

Om Dine »Siare« m.m. ville vi mundtlig tale. Denne Bog vil jeg komme til
 40 ret at giennemstudere, hvis jeg nogentid kommer til at giennemgaae mine

»Forelæsninger over den svenske Literaturs Historie«, som (efter en gammel Aftale) skulde udkomme /: paa Dansk nemlig :/ hos Glycerup i Lund. Om Liv og Kræfter dertil kan vindes? — hvo turde sige det? — Jeg vil allerede være glad, om jeg kan opleve næste Sommer; thi jeg har nu virkelig — deels ved Beskows Forsikkring, deels ved Dine egne seneste Ord »fullt och fast« — faaet ⁵ den Tro, at Du næste Sommer kommer til Kiøbenh: I den Anledning vil jeg sige, at jeg haaber, endnu næste Aar at være her, og at boe hvor vi have boet i 11 eller 12 Aar. Her vil Du, med Din Hustru og Datter, være os hiertelig velkomne under Eders Ophold i Kiøbenhavn — i alt Fald indtil et bedre og rummeligere Logis i Nærheden af os kunde findes. Men vi haabe og ere for- ¹⁰ vissede om, Du først vil forsøge det hos os, for at vi, paa dette vort sandsynlige sidste Møde i Livet, kunne virkelig leve sammen. Lad mig derfor endelig i Tide, mod Foraaret, faae Underretn: om Din Ankomst, at jeg derefter kan indrette mig med Hensyn til et Land-Ophold, som vil blive aldeles nødvendigt for min Helbred — og dette blev vel snarest fra Midten eller ¹⁵ Slutn. af Julius, eller lidt længere hen. — Jeg troer, at næste Sommer er Promotion i Lund; did kunde vi samlede reise over, naar Du kom her medio Junii.

Den medfølgende lille Udsigt over den finnske National-Literatur beder jeg Dig lade Professor Hwasser komme til Hænde, ligesom jeg til Prof. Carlson sender mit nyeste udgivne Skrift (en histor. Fremstilling af Fredsslutningerne 1658 og 1660, med Gangen i de foregaaende Underhandlinger.) Jeg mener, dette vil interessere ham mere og nærmere, end Dig. — Det danske Vidensk. Selsk. Historie, som herhos sendes, vil vel befindes noget streng og detailleret literairhistorisk; men jeg troer dog, den har enkelte Partier, som kunne interessere Dig. Desuden har den, hvad Dine Bøger fattes, Re- ²⁵ gister. — Flere Skrifter kunne vente Dig, naar Du selv henter dem, og naar jeg kan erfare, hvad Du ikke har, og hvad Du gider have af mine Arbejder — som nu snart voxe over min egen Erindring. — Her i Kiøbenhavn er feiret, siden i Søndags (det er Torsdag idag) en daglig »Danebrogsfest« for de hjemvendende Tropper. Noget saadant har man neppe havt Lige til i no- ³⁰ get andet Land. Krigssympathierne have ogsaa her, som overalt i Landet, været exempelløs stærke. Det kan have været smukt at deeltage i, 1 Dag, eller høit 2; men 5 Danebrogsdage ere for meget, tænker jeg. — Det maa nemlig vides, at Tropperne ikke ere rykkede ind, efterat have passeret Revue for Kongen, paa een Dag, men eftersom de ankom, i 5 Dage. — Dette har ³⁵ Ministeren, Baron Lagerheim, som i Dag reiser til Stockholm, været saa god at ville medtage. — Jeg tør derfor heller ikke giøre Bogpakken større. — Min og mines hiertelige Hilsener til Din Hustru og Dine Børn! — ligesom til alle Venner i Upsala fra

Din tro hengivne

Molbech. 40

/: Jeg beder at takke Baron Paykull for hans Hilsen, og bringe ham min igien. Hvor inderlig gierne besøgte jeg endnu engang den eensomme, u-aristokratiske Adelsmand paa hans skønne Valox-Säby! — om også endnu en Disputa om Aristokratiet skulde paafølge.

5 374. *Fra Bernhard v. Beskow.*

Stockholm d. 21 Sept. 1849.

Högvälborne Herr Etats Råd! Högtärade vän!

Korrt före min afresa från Köpenhamn aflade jag besök hos Herr Etats-rådet, för att tacka för all den vänskap och välvilja, som blifvit mig bevisad under mitt sednaste wistande i Danmark. Jag erhöll då den upplysning, att
10 Herr Etatsrådet war bortrest till Helsingör och icke wäntades tillbaka förrän samma dag då jag skulle embarkera. Af GeneralKonsul Ewerlöf, som gjorde öfverfarten med oss från Köpenhamn, inhemtade jag äfwen, att Herr Etats-rådet samma dag återkommit, men rese-bestyr och embarkering tilläto mig
15 då icke att förnya mitt besök, ehuru gerna jag gjort det. Tillåt mig därför att med dessa rader ännu en gång betyga min erkänsla för det wänliga mot-tagandet och för de interessanta stunder, jag ägde af denna samvaro, ehuru de voro färre, än jag önskat.

Särskilt tackar jag för de uppmuntrande ord, som Herr Etatsrådet yttrade öfver mitt Ordboks-förslag. Då man, som nu fallet är med mig, nedlagt så
20 många års arbete på ett sådant företag och då man gjort dess fullbordande till sitt lefnadsmål, är det naturligt, att ett gynsamt omdöme af en behörig domare deröfver innebär en mäktig sporre till dess fortsättande, liksom, i motsatt fall, ett ogillande af planen eller utförandet skulle medföra en stor tvekan, huruvida man borde nedlägga vidare möda derpå. Flere gånger har
25 jag tröttnat på vägen, men efter någon hvila har jag åter gripit mig an, för att närma mig målet. Nu synas mig dock de förberedande arbetena hafva framskridit så långt och grundvalen, med exempel ur klassiska författare, wara så pass säkert lagd, att hufvudredaktionen af det hela kan begynna, och det är därför af desto större vigt, att en erfaren och bepröfvad blick
30 bedömmar, hvad som i en eller annan detalj kan wara att jemka eller rätta. Jag behöfver därför ej säga, huru mycket jag längtar att få del af den Pro Memoria, som Herr Etatsrådet behagat lofva, innehållande dess närmare yttrande öfver mitt Ordboks-förslag. Utfaller detta så gynsamt, som Herr Etatsrådets första mundtliga omdöme, då jag förelade mitt utkast, så blefve
35 det, under närvarande förhållanden, den bästa uppmuntran för mig, att fortfarande egna tid och krafter åt detta werk, till hvilket jag, för 15 år sedan, aldrig trodde mig kallad, men som jag hufvudsakligen på Herr Etatsrådets välvilliga inrådan wågade företaga. Afstyrkande omdömen hafva ej saknats

och äfven mina bästa vänner här hafva ofta sagt mig, att jag på ett ändamåls-
löst sätt förlösade tid och krafter, som bättre kunde användas. En motvigt
mot detta afstyrkande göres derföre behof.

Med framförande af min Hustrus helsning, anhåller jag om förmälande af
min kompliment för Fru Molbech och tecknar med utmärkt och oföränder-⁵
lig högaktning,

Tillgifnast
Bernh. v. Beskow.

Har Videnskabernas Selskab så god tillgång på exemplar af sin Ord-
bok, att den gör presenter deraf, så hemställer jag, huruvida Svenska Aka-¹⁰
demien kunde erhålla 1 Ex., hvaremot Hon kunde lemna sina handlingar i
utbyte, såvida de icke redan finnes i Selskabets Boksamling.

375. *Fra Anders Fryxell.*

Karlstad Sunne d. 11. Okt. 1849.

Högt värderade och ärade Wän!

Den rika och för mig i så många hänseenden dyrbara gåfvan af de remitte-¹⁵
rade böcker har riktigt kommit mig tillhanda. Jag känner vid deras genom-
seende en liflig tacksamhet för den vänskap, som icke glömmer den i skog
och berg undangömda vännen, utan gläder honom med de mångfaldiga alstren
af sin lärdom, arbetsamhet, skarpsinnighet. Jag känner ock vid samma till-
fälle en lika liflig beundran för just dessa samma författare-egenskaper och²⁰
för deras fortfarande verksamhet, äfven vid de år, då de flesta af matthet
låt it pennan längesedan falla. Mätte Christian Molbech länge få vara den
Scandinaviska litteraturens Nestor!

Alla de sända skrifterna äro för mig af stort intresse. Den Danske Konge-
række är ett fullständigare arbete i samma väg, som Rosenhanes Svenska²⁵
Konungalängd; men långt mera kritisk och omfattande. Ett verk sådant
som den Danske Chronologie sakna vi deremot här i Sverge alldeles;
fastän det är för historikern af så serdeles stor vigt. Ofta har jag tänkt på att
utarbeta ett sådant; men tiden blef mig för knapp. Hvad wi här i Sverge
icke mägtat åstadkomma, det har Molbech ensam och midt under sina många³⁰
andra arbeten åstadkommit.

Bland alla skrifterna kärast och välkomnast var mig naturligtvis den om
Fredsslutet 1660. Det är en stor heder att få mottaga en sådan tillegnan af
en sådan man. War öfvertygad om, att jag djupt känner värdet deraf, och
är lika innerligt tacksam för dess mottagande.³⁵

Det war serdeles ledsamt, att jag icke befann mig hemma, då eder Son
hedrade Sunne med sitt besök. Det skulle mycket fagna mig om min hemma-

varande familie kunde i förening med nejdens naturskönhet gifwa någon trefnad åt de dagar, han här tillbragte. Än mer om Fryksdalen vunnit hans tycke i så hög grad, att hans beskrifning derom bidroge att locka eder sjelf hit upp till oss nästa sommar. Vägen går lätt; på ångbåt först till Göteborg, sedan till Karlstad. Der möter jag med hästar och wagn för att föra de kära gästerna till Sunne. Der skola vi bese Berg och vattenfall och se de theoretiskt kända och beskrefna Finnarne in originali och i sina pörten.

Det är i sanning märkwärdigt och hedrande, att det litterära lifwet kan i Danmark fortgå med så mycken kraft, oaktadt de politiska rörelserna och krigen upptaga allas sinnen. Det bevisar, huru varmt och huru djupt rotadt det litterära lifwet i Danmark är — Hvad som hos oss för närvarande väcker mycken uppmärksamhet är Professor Munchs, norrmannens, filologiska forskningar i våra fornspråk, hvilka bidraga till at lifwa detta hos oss förut i dvala liggande ämne — En Biblioth. Amanuens i Uppsala vid namn Wahlström, söker omskapa vår äldsta historia. Uti vid pass 120 år, har vi uti historien om hednatiden uteslutande följt Isländska källor med fullkomligt åsidosättande af våra egna inhemska. Mot denna ensidighet har nu börjat en reaction, i spetsen för hvilken nämnda Wahlström står, och som troligen slutar med en ganska stor historisk reform.

Nu har jag redan alltför länge med mitt prat borttagit eder dyrbara tid. Derföre punkt och slut!!

Men det, för hvilket jag aldrig sätter punkt och slut, är den innerliga tillgifvenhet och sanna högaktning, hvarmed jag tecknar mig som eder
uppriktige och förbundne Vän

25

And. Fryxell.

War god och framför mina hjertliga hälsningar till eder fru och familie och till de Köpenhamns bekanta, som möjligtvis kunna hafva mig i minnet. Äfwen tager jag mig friheten bedja att inneliggande bref måtte öfwerlemnas till ägaren Digteren Anderssen, hvars adress är mig helt och hållet okänd. Förlåt! Förlåt det besvär, min djerfhet förorsakar.

376. *Fra P. Wieselgren.*

Helsingborg d. 12/12 49.

Vidtberömde Herr Etats Råd och Riddare!

Tillåt mig bedja om uppgift på ett arbete, som Hr Biskop Faxe, såvidt jag förstår hans bref rätt, uppgifver såsom utkommet, författadt af Hr Etats Rådet, utan att han angifver titeln, men deri finnes en monographi öfver Corf. Ulfeld. I bokhandel kommer man ej långt med att under dylik benämning efterfråga ett arbete.

Saken är att vi — det är numera Palmblad, Wahlström (a — ö) och — n — ändtligen hunnit på det Biogr. Lex., hvarpå i 16 år arbetats, till bokst. U, der Ebbe Ulfeld ovedersägligen bör ingå, och der väl Corf. U. ej bör förbises, då Rietz meddelat mig att på Börninge Closter finnas documenter som ådaga-
 lägga att han var Svensk Undersåte, med svenskt Grefskap och Svenska do-
 nationer af gods m.m. (Sölvesbergs Grefskap och Herrevads Closter gåfvos
 honom såsom Sv. kungens GeheimeRåd i Mars 1658). Jag anser dock att han
 i ett Sv. Biograph. werk ej kan behandlas med någon fullständighet för mer
 än den tid, då han är i Sverige eller som Svensk undersåte i Danmark. Detta
 har jag sökt göra med de äldre källorna, de Hofman och några der nämnde,
 samt uppmärksamhet på det som finnes i Danske Magazin och Nytt D. Maga-
 zin, Nordisk Tidskr. (1828) och Hist. Tidskr. och Nyt hist. Tidskr. Men någon
 monographi af Hr EtatsRådet har jag ej kunskap om. Skulle en dylik finnas,
 beder jag om dess titel med ett par rader i ett ledigt ögonblick, om dylika
 finnas för den »overordentlig« verksamme Veteranen i Litteratur. 15

Min »Kone« beder om sin respect och jag anhåller om »milles complimens« —
 att nyttja gamla stilen — för Fru Etats Rådinnan.

Vördnadsfullt

P. Wieselgren.

P.S. Skulle arbetet öfver Corfitz U. ej vara tillgängligt, så beder jag dock
 om ett yttrande af Hr EtatsRådet med rätt att få det införd i Biogr. Lex.
 rörande denna swärförklarlige person, som än är förrädare i Danmark, än i
 Sverige. Var han ej Aristokrat till den grad, att han, som väl dikterat K.
 Fredriks hårda val-villkor och ej kunde vara okunnig om ofrälseståndens öns-
 kan att genom Kungens envælde tillintetgöra Aristokratiens förtryck af både
 Kung och ofrälsestånden, ville förekomma detta onda genom att med vill-
 kor af Aristokratiska maktens bibehållande bjuda Kronan åt Sve-
 riges Kung, som han hoppades fästa vid Köpenhamn såsom UnionsKungarne
 derwid woro fästade, om han der ville låta Rådet regera, annars draga sig till
 Stockholm, om maktinskränkningen besvärade, hvarunder Danmarks Aristo-
 krati i hans namn regerade den delen af det stora riket? Blef han således ej
 förrädare i Danmark såsom den der ville dethronisera K. Fredrik och sätta
 hans Krona på Carl Gustaf, men alls icke såsom den der ville lägga danska
 provinser under Stockholmska regeringen? Och när Carl Gustaf såg att det
 ej gick så lätt att med C. U-s bref till Jutlands adel m.m. samla detta stånd
 för att betinga sig goda villkor och undgå »reduceras till likhet med skatte-
 bönder«, utan Sv. Kungen vid andra anfallet af Köpenhamn ansåg sig be-
 höfva lofva ofrälse stånden större friheter, — var det ej då consequent, att
 C. U. vredgades och blef förrädare mot Sverige? Blir han ej så begriplig

såsom en som hade en idé under omkastningarne? Eller var han blott en vanlig bof, som bör ställas utom raden af historiska personer, fast han i en högre sphèr uppenbarade sin skändlighet? Men huru då förklara, att han så kunnat älskas af sin gemål? Ty hon måste väl räknas som decus deliciaq.
5 generis humani?

Förlåt den frågvise!

377. Til P. Wieselgren.

Kiøbenh. 27. Decbr. 1849.

Høistærede Hr. Doctor,

Ved at modtage Deres ærede Skrivelse af 12te d. M. sattes jeg i nogen For-
10 undring — nemlig ved Sieldenheden af en skriftlig Meddelelse fra Dem i de senere Aar (selv har jeg saa at sige, tvungen af indvortes Nødvendighed, op-
givet al Correspondence;) men jeg tilstaaer, at min Forundring voxede noget ved at læse Brevets Indhold. Det overraskede mig at erfare, at Oldingen
Faxe, hvis Hukommelse jeg vilde ønske mig, om Forsynet havde beskikket
15 mig at opnaae hans Aar, skulde overgaae en Wieselgren i svensk Literatur-
kundskab; jeg siger »svensk«, thi det viser sig jo af selve Brevet, at det
omspurgte Skrift maa vedrøre Sverriges, saavel som Danmarks historiske
Forhold. Saaledes som det haves i nogle faa private Aftryk, hedder det: »Om
Corfitz Ulfeldt som Landsforræder, og om hans politiske Charakteer og Hand-
20 linger, af C. Molbech; med et Tillæg: om C. Ulfeldts Midler og Rigdom«,
o.s.v. Kiøbenh. 1842. — Dette Skrift findes i øvrigt indført i 3die Bind af
Historisk Tidsskrift (1842) S. 313-476; og min ærede Herre og Ven —
som tilmed, lige fra Stiftelsen, er Medlem af den danske historiske For-
ening, der udgiver Tidsskriftet — melder selv: »at De har henvendt Deres
25 Opmærksomhed paa Indholdet af Danske Magazin, Nordisk Tidsskr.
for Historie, Lit: &c. Historisk Tidsskrift og Nyt hist. Tidsskr. m.m.«
Behag nu selv at dømme, om Deres Forespørgsel i Brevet fra Wieselgren
ikke maatte forundre mig!

Med Hensyn til Brevets øvrige Indhold maa jeg allene bemærke: at det
30 vist nok vilde være temmelig let, at udskrive en lang Artikel for Sv. biogr.
Lexikon (et Værk, hvis Fortieneste aldrig noksom kan paaskiønnes) af be-
meldte Skrift om Ulfeldt; men jeg kan, som De Selv siger, ikke indsee, at
han der kan finde Plads uden for saavidt som han spillede en Rolle i Sver-
rige under Christina og Carl Gustav; og maaskee burde han rigtigst bringes
35 ind under Ebbe Ulfeldts Artikel. — I øvrigt kan jeg selv ikke andet end
ønske, at bemeldte mit Skrift (som, in parenthesis, er meget videre bekiendt
i Sverrige, end i Lund og af den ærværdige og elskværdige Biskop Faxe) kun
med megen Varsomhed maatte benyttes til nogen der afledet biograph: Ar-

tikel. Vist nok ville dette Skrifts Hoved-Resultater, grundede tildeels allene paa utrykte Kilders Benyttelse, ei kunne omstødes. Men jeg kan ikke undlade at berette Dem, at jeg alt siden 1842 har været temmelig stadigt sysselsat med Forberedelser og Samlinger til et større historisk Arbeide over C. Ulfeldt, og til at oplyse hans Levnet — grundet fornemmelig paa hidtil ubenyttede ⁵ og utrykte Kilder. Da jeg i det mindste er den første, der siden 1660 har faaet Adgang til de Ulfeldtske Sager, der bevares i det Kgl. Geh. Archiv, er det ikke ubetydeligt, hvad jeg der har kunnet finde; endskiøndt vi desværre altid fattes og føleligt savne Mandens hele private Correspondence, og saaledes altid ville mærke til store Lacuner, der ei kunne udfyldes. Imidlertid er det ¹⁰ min Hensigt, at andet Bind af bemeldte Arbeide (som jeg haaber skal faae sin Fremgang, om jeg lever, i Aaret 1851) skal indeholde en Samling af utrykte Actstykker og Breve til Ulfeldts Historie; af hvilke jeg allerede selv har afskrevet efter Originaler, eller gode (f. Ex. Langebekske) Copier af Ulfeldts Breve, der fandtes i det bekjendte Rosenholmske Archiv i Jylland, ¹⁵ der i vore Dage først bortslæbtes til Kiøbenhavn, siden til Norge, og der opbrændte — omtrent en 100-120 Nummere.

Saaledes har jeg, saavidt det staaer til mig, meddeelt det jeg er i Stand til, som Svar paa Deres Brev. De vil, i Følge det foregaaende, let see, at jeg ikke kan eller behøver at indlade mig paa videre Yttringer af mine Resultater i ²⁰ Henseende til Ulfeldts Charakter; jeg vil kun sige et eneste Ord, som maa-skee ikke saaledes findes i mit Skrift: at Corf. Ulf. var en slet, men fornemmelig af Stolthed fordærvet Charakter, der lod sig bruge som Forræder mod sit Fædreland; men som i øvrigt blev omtrent ligesaa slet behandlet, og endnu slettere belønnet, i Sverrige, eller af Carl Gustav, ²⁵ som i Danmark; og heller ikke kunde vente andet.

Jeg beder at undskylde, at overvættes stor Travlhed i de sidste to Maaneder har opholdt dette Svar; til hvilket jeg endnu føier min Hustrues og egne venlige Hilsener, samt anbefaler mig hos Fru Wieselgren og hos Dem Selv i vedvarende god Erindring, som ³⁰

Deres ærbødige og forbundne

C. Molbech.

378. *Fra Bernhard v. Beskow.*

Stockholm, Nyårsdagen, 1850.

Högvälborne Herr Etatsråd och Riddare, Högtärade vän!

Det nya året väcker icke blott förhoppningar för det kommande, det åter- ³⁵ kallar äfwen angenäma minnen af det förflutna. Bland dem räknar jag de interessanta (tyvärr, endast altför få) stunder, som jag under den sista sommaren hade nöjet att tillbringa hos min högtärade vän. Med tacksamheten der-

för, blandar jag nu mina upprigtiga wälönskningar till det ingångna nya tidskiftet, hvilket jag hoppas och önskar måtte, liksom många efterföljande, medföra för Dem blott helsa, glädje och lycka.

Efter hemkomsten från Köpenhamn, i September, tillskref jag Dem och
 5 hade derjemte den dristigheten, att utbedja mig af Dem, högtärade vän, ett
 korrt omdöme öfwer mitt Ordboks-Förslag. Min mening war icke, att det
 skulle blifva något i detalj gående yttrande; ty jag vet af egen erfarenhet,
 att i en motiverad Ordboks-Kritik behöfver man ofta öfver ett enda ord skriva
 en hel afhandling. Jag önskade blott erhålla ett skriftligt uttryck af det
 10 omdöme, som De mundtligen yttrade till mig, att nemligen De gillade planen
 i det hela, endast att man skulle gå strängare tillväga med uteslutande af
 främmande ord. Ett sådant yttrande är för mig af vikt. Om planen nemligen,
 med några modifikationer, finnes antaglig, så ämnar jag anstränga alla krafter
 till dess utförande, begära af Akademien alla medel dertill, som finnas att
 15 disponera och anlita alla biträden, som kunna åstadkommas. Fugit irre-
 parabile tempus! Jag går på 60-talet, min helsa är icke hvad den varit,
 och hvad jag möjligen kan uträtta, måste ske snart. Befinnes planen åter
 misslyckad, så öfverger jag hela arbetet, afskrifver ur lefnadsräkningen de 10
 år jag derpå använt, och återgår till sysselsättningar, mera lämpade till
 20 mina krafter. De samlade 120,000 exemplen få hvila tilldess någon annan
 kommer, som bättre kan använda dem. På Deras inrådan, högtärade vän,
 företog jag detta jette-verk. De må nu äfven afgöra, om det bör fortsättas.
 Emedlertid innesluter jag mig i Deres fortfarande vänskap och tecknar

tillgifnast

Bernh. v. Beskow.

25

379. *Fra P. Wieselgren.*

Helsingborg d. 4 Jan. 1850.

Vidtberömde och Högädle Hr EtatsRåd och Riddare!

Ehuru liggande såsom illamående, och vid en midnatt, hvarunder min stil
 blir ännu svårsläsigare, dristar jag vördnadsfullt tillönska Hr EtatsRådet ett
 30 lyckligt nyår, hvarunder mycket, mycket må medhinnas på litteraturens fält,
 samt vederlägga min skyldigaste tacksägelse för det värderika brefvet.

Hör här förklaringen på det svårförklarliga. Först 2 dagar före julafton
 1849 var »syn« på den nybyggda delen af Helsingborgs prestgård och derpå
 nedflyttades från vindsloft och ur kistor de under sista året nära otillgängliga
 35 böckerne, som ej kunnat uppställas här och der uti den reparerade delen.

Då fick jag Historisk Tidskrift komplett, således fanns ock III:2. Der igen-
 kände jag allt om P. Laxman såsom väl läst, men det om Ulfelt hade jag
 uppskjutit läsa grundligt, tills jag skulle i Biogr. Lex. skriva på litt. U. Och

så var det glömdt, då jag t.o.m. mindes att i Nord. Tidskrift VII något förekom.

Emellertid hade jag mitt U-bidrag färdigt förän Hist. Tidskr. III:2 fanns, och som en vän kom kort förän det häftet fanns, och frågade om jag hade något att skicka med till Stockholm, afsände jag alla mina biographier på ⁵ U, hvilka skulle på nya året vara i Upsala. Nu får jag sända ett p.s. till U. Men det blir egentligen att hänvisa Läsarne till sjelfva den grundliga och utförliga skildringen. Min är mycket kort. I sjelfva grunduppfattningen behöfver jag ingen ändring göra, ty den der Danske Sprengtporten hade blifvit mig förut ungefär hvad jag fann att han blifvit Hr EtatsRådet till cha- ¹⁰ rakter och talang; kanske har jag laggt mera accent på det aristokratiska än det högmodiga i hans Aristokrathögmod. Hvilken varnande bild! Lyckans gunstling — olyckligare än alla! Borde ej skildringen i Hist. Tidskr. också tryckas som en Monographi i en särskild upplaga försedd med äfven de nyfundna bilagorna? Jag recommenderar vid denna slututgave Börringe Clo- ¹⁵ sters Archiv till benägen uppmärksamhet. Hos Rietz fås, när det begäras, en förteckning på de Ulfeldske documenterne ib:m. En Mgr Brambeck lär börjat i disputationer utgifva acta ur detta förut okända Archiv.

Nu är den DelaGardiska Mtsamlingen tillgänglig i Lund. Hvad tyckes om Palmblads Aurora Königsmark, som ändtl. är fullbordad? De i Dela ²⁰ Gard. Samlingen förekommande brefven mellan Hertigin. K Georg I:s gemål och Ph. K-R. ha måst afskrifvas och sändas i dupplo till Wien (en Statsminister Gref v. Schulenburg), nu requirerade från London; derom notis begärd från Berlin, Haag och — Tunis.

Mina embetsgöromål här göra mig till en lastdragare öfver all rimlighet. ²⁵
Min sanna respect för den goda EtatsRådinnan!

Vördnadsfullt
P. Wieselgren.

380. *Fra Vilh. Faxe.*

Lund d 27 Januar 1850.

Högädle Herr Etats-Råd och Riddare m.m.

30

Allt för länge har jag dröjt, att betyga min hjertliga taksamhet för de likså oväntade som för mit hjerta högtidliga välönskningar med hvilcka jag i anledning af det nya tidskiftet blifvit af Herr EtatsRådets varma vänskap och ömma tilgifvenhet hedrad. Jag har väntat i hopp, att med det samma kunna hafva äran, att lyckönska til et efterlängtadt fredslugn, som för vårt ³⁵ älskade Nabo-rike och våra dervarande mångfaldiga vänner, och särskilt för Herr EtatsRådets patriotiska och känslofulla hjerta vore så innerligt hugnande. Men hoppet har ännu icke gått i fullbordan. Gud låte det snart ske!

I alla fall bör jag icke längre uppskiuta med skyldigste besvarande af det högt-
 ärade brevet, som kom mig til handa morgonstunden på årets första dag.
 Huru välkommet det var, behöfver jag icke förklara, då det var uppfyllt af
 så godhetsfulla erindringar af så mångåriga glada minnen af förbigångna
 5 lyckliga tider öfverflödande på Herr EtatsRådets ynnest för Svenska vänner
 och för sin gamle trotjenare. Få vi icke hoppas på fortsättning af desse tider.
 Om fortsättning af Herr EtatsRådets bevågenhet tviflar jag icke och detta
 ökar min tillfredsställelse för det återstående af min långvariga lifstid. Mit
 helso-tilstånd är G. l. sig tämligen likt. Hørslen börjar blifva något svagare.
 10 Den Högste upphålle Herr EtatsRådet och Dess värda omgifning med all
 nåd och välsignelse, med helsa och munterhet. Jag hoppas och önskar, att
 Sommaren bereder oss angenäme besök äfven af Fru och Famille. Jag kan ej
 fara utrikes — Prof. Brunius har flere månader varit siuk, men besökte mig
 nyligen såsom frisk. Nästa månad lärer Hans Skånska Konst-historia komma
 15 ut — Dr Reuterdahl har i dag predikat i Domkyrkan.

Corfitz Ulfelt — icke glömmet jag denne märkvärdige man. Jag ville knapt,
 att Dr Wieselgren skulle befatta sig med Honom. Vi hafva så mycket osäkert
 om Honom, och behöfva ej mer dylikt.

Jag har den äran, att framlefva med innerligaste tillgifvenhet och högaktning
 20 Herr EtatsRådets och Riddarens

Ödmjuke tjenare

Vilh. Faxé.

381. *Fra Carl Säve.*

Upsala d. 13 Februari 1850.

Vidtberömdet Herr Etatsråd!

25 Det vore mindre underligt, om den vänskapsfulla ynnest betydligt skulle
 hafva förminskats, med hvilken De en tid hedrade mig och hvilken för mig
 har ett så stort värde, då jag på så lång tid icke låtit Dem höra något från
 mig. Men haf öfverseende med mig, vördade H^r Etatsråd! och var öfver-
 tygad, att jag, oaktadt denna klandervärda och knappast förlåtliga försum-
 30 melse, likväl för Dem hyst och städse skall fortfara att hysa den djupaste
 vördnad och tillgifvenhet, den hjertligaste tacksamhet. Och skulle jag icke
 vara den person tillgifven, hvilken var den förste, som visade deltagande
 för min sträfvan, som faderligen uppmuntrade nybegynnaren, tog honom
 under armarne och gaf honom mod att framträda med det första svaga för-
 35 söket inom den nordiska språkforskningens område! Det var ju De, som med
 så mycken välvilja omtalade mig och gjorde mina bemödanden bekanta in-
 för vittra och mycket förmående män, och det är således Dem, jag i sjelfva
 verket har att tacka för all min framgång: en framgång, som hittills visser-

ligen icke varit så utomordentligt stor eller inbringande, men hvilken jag anser för fullt motsvarande den ringa förtjenst, som jag, med mina af sjukdom försvagade krafter, kunnat inlägga. Men då nu så är — frågar jag mig sjelf — hvadan då denna synbara (∴: tillsyneladende) glömska af den, hos hvilken du står i en så stor tacksamhetsskuld? Glömska är det icke, ty Gud⁵ skall veta huru ofta jag har förebrått mig min uraktlåtenhet! Men tiden närmast efter den, då jag fick Deras kärkomna bref af d. 8de Oktob. 1847 (hvilket jag mottog redan d. 30 s. m., tillika med Historisk Tidskrift), hindrades jag väl af någon sjuklighet, bortresa under julen och göromål förmedelst mina alltid efterhängande disciplar (jag måste näml. ännu för födan¹⁰ vara informator för ett par gossar, som bo hos mig), men isynnerhet förmedelst under hela tiden pågående sträng och ifrig läsning för magistergraden. Ty då jag såg, att det skulle komma att gå ganska svårt att få fast fot inom Akademien såsom ograduerad, beslöt jag mig ändteligen till att underkasta mig obehaget att söka taga denna nödvändiga examen. Det är eljest verkligen ingen barnlek¹⁵ för en 35års karl, som dertill redan har utvalt och är inne uti sitt lifsstudium, att ånyo börja på med elementerna uti en mängd olika ämnen. Detta måste likväl ske och det skedde också, så att jag d. 12 April 1848 aflade examen; vid hvilket allt jag af H^{rr} Professorer behandlades med mycken välvilja och mildhet, såsom känd sedan gammalt. D. 15 Juni disputerade jag pro Gradu (Eriks-²⁰ Visan; I.) och blef dagen derpå, på gammalt Upsala-vis, vederbörligen promoverad. — Sedan tillbragtes sommaren med resor åt olika håll för helsans skull. Nu är det så beskaffadt med mig, att när jag allt för länge uppskuttit med något som bort göras, så går det allt trögare och trögare; med ett ord: jag procrastinerar verkställigheten, emedan jag blyges. Dock, bättre sent än²⁵ aldrig, och därför måste isen en gång brytas — — — Men, skall jag fortfara längre med mitt urskuldande? Nej! — icke sannt? Deras goda hjerta har redan tillgifvit mig, — De har låtit nåd gå för rätt och De har redan återskänkt mig Deras för mig så dyrbara välvilja?! I detta glada hopp, vill jag ännu för en liten stund taga Deras uppmärksamhet i anspråk för det, som rör mig³⁰ enskildt. På våren 1849 utgaf jag de 3^{ne} återstående partes (arken) af Eriks-Visan, så att hela det lilla arbetet tillika skulle tjena såsom specimen för den Docentur, jag sökte i Isländskan under Profess. J. H. Schröder. Specimenet gillades, och min utnämning till Docens i Fornnordiska Språket följde under sommarens lopp, då jag just höll på med en ny språkresa i det intres-³⁵ santa Dalarne, hvilken jag blifvit satt i stånd att företaga genom ett af H. K. H. Kronprinsen lemnadt reseunderstöd. Härvid vill jag icke underlåta att nämna, att jag har denna ädelsinnade Furstes ynnest och frikostighet att tacka för en stor del af min framgång på sednare tider, för hvilket jag städse skall vara honom tacksam. — I helso-afseende har jag stått mig ganska godt,⁴⁰

allt sedan det sista stora 9 månaders sjukdomsanfallet om vintern 1846 & 47, så att min helse, om jag undantager några små tillstötter, som för mig ej äro att räkna, sedan denna tid alltjemnt fortfarit att stärkas och förbättras. Ja, jag har på många år icke befunnit mig så väl som nu; men det står i Guds hand, huru länge detta lyckliga tillstånd skall räcka! En sak, som i hög grad bidragit till min nuvarande bättre helse, är väl den sinnesro, som jag nu fått utbyta mot den aggende känsla, ifrån hvilken den aldrig kan göra sig fri, som känner sig förgäfvdes eftersträfva ett oupphinneligt mål: ty såsom sådant måste jag förut nästan anse det att erhålla en passande och fast plats inom den härvarande lärda republiken, — om denna plats också, som De väl känner, icke medför en enda skilling i säkert påräknelig lön, utan blott rättighet att förtjena så mycket man förmår genom privat undervisning, hvilket åter måste blifva så godt som intet i en sak, uti hvilken så litet fordras som här för närvarande sker. Men låt detta vara; låt äfven vara, att mina utsigter för framtiden äro ganska svaga (då ingen fast lön finnes i hela Sverige för någon plats i mitt ämne; ty Professor Schröder har endast lön som Bibliothekarie), så hyser jag dock en så orubblig tillförsigt till Försynen, som förut så mildeligen hulpit mig genom stora pröfningar och lidanden, att jag är säker, att jag på slutet icke blir utan min tarfliga utkomst och något litet helse, så att jag kan få syssla med mitt älsklingsämne: — detta är allt hvad jag kan eftersträfva.

Som jag nämnde, så gjorde jag min andra språkresa i Dalarne i fjor. Jag uppehöll mig då förnämligast i det af mig förut obesökta Vester-Dalarne (der målet mycket avviker från Österdalskan, men deremot något närmar sig öst-norska dialekter); men jag gjorde tillika ett kort besök i Elfdalen: Dal-målets intressantaste socken. Jag gjorde derunder en så rik efterskörd af märkeliga ord och talesätt, att jag icke nog kan förundra mig deröfver, att så mycket kunnat undgå mig, då jag likväl 1843 tyckte mig hafva samkat en så stor skatt. Det är likväl så: en lefvande folkdialekt hinner icke att genomforskas på några månader. Då nu Kronprinsen, af intresse för svenska språket, fortfarande låter mig behålla reseanslaget, så har jag beslutit att egna ännu en sommar åt Dalskan, då hon otvifvelaktigt är både den rikaste och märkvärdigaste af våre svenska dialekter; — ja, af alla skandinaviska. Detta säger jag nu utan all tvekan, sedan jag så väl studerat den Jutska uti Deras Dialekt-Lexikon, som nu sednast något litet de Norska mundarterna uti Aasens förtjenstfulla arbete: Det norske Folkesprogs Grammatik. Efter denna resa, är det min akt och mening att genast skrida till slutligt utarbetande och tryckande af Ordboken öfver Dalmålet, oakadt jag vet, att språkgrufvan äfven då på långt när icke är uttömd. Men en gång måste i alla fall gräns sättas för hvarje särskildt slag af mensklig verksamhet, om icke allt skall

stadna vid idel fragmenter af fragmenter. — Äfven till min Gotländska Ordbok har jag fått betydliga tillägg (till det redan 1844 förökade), dels genom egna forskningar under en sednare liten resa, och isynnerhet genom en min brors (Collega Scholæ i Visby, Magister Pehr Säve — till hvilken jag bad Dem vända sig vid Deras tillämnade besök på Gotland 1842) nitiska bemö-⁵ danden. Hans egentliga fack är eljest antiqviteterna och det mera rent ethnographiska, i hvilka han samlar med god urskillning och den mest brinnande ifver. Hans samlingar af endast på Gotland upphemtade folkvisor, sagor, sägner, folklekar m.m. gå redan till öfver 200 tätskrifna ark! Dessutom eger han förmågan att rita, så att han nästan kan sägas vara en verklig ar-¹⁰ tist, samt har af ruiner, gamla märkeliga hus, fornlemningar &c visst omkr. 150 à 200 folio-plancher — allt Gotländskt. Han har 2^{ae} ggr begärt publikt anslag, för att utgifva några af dessa; men fått afslag! Nu har han försökt för 3de och sista resan — få se, huru det går. Af honom är det nu som jag fått och som jag väntar att få ännu flere värderika bidrag till min Gotlands-¹⁵ ordbok. — Medelst detta har jag nu besvarat en fråga, som De visst flere gånger har gjort mig i Deras sinne, den nämligen, om intet något af mina språkarbeten snart skulle utkomma. Det skall väl nu snart blifva allvar af; men jag har ej hittills kunnat förmå mig dertill, emedan jag alltjemnt haft i nära perspektiv att i väsentlig mon föröka arbetena både i kvalitativt och²⁰ kvantitativt afseende.

Jag har nu börjat att privatim docera uti Isländskan, och har jag dervid ännu klarare än förr lärt mig att inse, huru oändligt mycket som fattas mig af kunskaper i detta ämne. Men huru kan det också vara annat? Jag är ju helt och hållet en sjelfläring, då här intet står att inhemta, utom genom böcker:²⁵ — och dessa böcker! huru skall man kunna vinna någon lefvande och tillräcklig kunskap af dem, då ingen bättre än De vet, huru bristfälliga (efter nutidens fordringar) våra få Isländska Språkläror och Ordböcker äro. Ordböcker? Det finnes ju knappast någon, när fråga är om ett grundigare studium. Det är således ganska naturligt att jag hos mig skall känna en slukande³⁰ hunger efter att få tillbringa åtminstone ett halfår eller en vinter i Köpenhamn, det fornordiska språkstudiets mätropol, för att af dervarande lärdes lefvande föredrag söka att inhemta någon del af det myckna, som brister mig: Dertill fordras dock penningar, för hvilkas ernående ingen annan utväg finnes, än att söka erhålla något reseanslag. Men hvarest skall det tagas? — dock »Gud³⁵ förser väl offret!« — säger jag med patriarken. Hälst skulle jag hafva önskat, att hafva kunnat få göra denna efterlängtade färd till det väna Danmark nu i vinter eller nästa höst el. vinter; men detta sista kan, thy värr, då icke ske, all den stund min principal, Prof. Schröder, från midsommaren 1850 för ett år blir Upsala Akademies Rector magnificus, under hvilken tid han blir tienst-⁴⁰

ledig och mig alltså tillkommer att publice föreläsa. Ack om jag ändock redan denna vinter kunnat få vistas i Köpenhamn!

I Deras bref nämner De, att då ännu återstodo 4 Rbd^r dansk af mitt arvode för Dal-afhandlingen uti *Nyt histor. Tidskrift*, I 1847, med hvilka de 5 godhetsfullt lofvade att betala min ledamotsavgift i den *Histor. Forening* för de 2 följande åren 1849 & 49. Jag hoppas derföre, att De haft godheten att göra sagda inbetalning, samt att jag således har att utbekomma 2^{det} & 3de Bind af tidskriften för dessa år. Jag sänder nu här innelyckt 10 RDSv. riksgälds, hvilket jag antager skall motsvara 5 Rbd^r dansk, och beder Dem 10 att inbetala dem såsom min afgift för åren 1850, 51 och halfva 1852. Vidare anhåller jag, att De täcktes sända till mig i vår *Nyt hist. Tidskr.*, 2 & 3de Bind för 1848 & 49 och hälst öfver Stockholm genom Bokhandlaren C. E. Fritze, hvilken nu är min kommissionär. Jag kan icke nog tacka Dem för sändningen af denna intressanta och högst innehållsrika tidskrift! Skulle De 15 händelsevis kunna öfverkomma de ur bokhandeln utgångna 1ste Binds 1ste Heft och 2^{det} Binds 1ste Heft, och jag således kunna få tidskriften komplett, så skulle det vara mig mer än kärt, och jag beder då att få veta hvad de kosta. —

De skrifer i sitt sista bref, att De haft någon känning af sjuklighet, namneligen rheumatism; — jag hoppas att detta onda nu är borta och att De nu 20 befinner sig fullkomligt väl! Det har varit mig en stor glädje att förnimma, att Deras son Candidat Molbech lyckligen återkommit från sin långa utländska resa, hvilken jag tror äfven sträckt sig till det mera sällan besökta Spanien. Att resan varit intressant, tror jag mig kunna sluta af ett och annat poëm, som måtte datera sig ifrån henne. Jag beder honom hjerteligen helsad! Skall 25 han icke en gång besöka oss här uppe i Norden? Han vore mig bra mycket välkommen! Ett par andra personer, till hvilka jag anhåller om min helsning, ifall de af en händelse skulla råkas, äro skalden H. C. Andersen, som jag råkade här förliden sommar, samt skalden Prof. H. P. Holst. — Slutligen har jag en bön att framföra till Dem, hvilken jag beder Dem uppfylla, ifall det 30 kan ske utan allt särskildt besvär och ifall De skulle ihogkomma det — NB om De någon gång skulle hedra mig med ett svar på denna skrifvelse — Det vore nämligen att då medsända Deras egenhändiga namnteckning, hälst med dag och dato och någon liten sentens, skriven på en särskild papperslapp; ty en ifrig aftograf-samlare [sic!] yngre vän, till hvilken jag 35 står i förbindelse, har ifrigt bedt mig derom. Skulle De bland Deras »Brevskaber» kunna uppleta och utan saknad vara af med några namnteckningar el. annat skrifvet af andra Danmarks märkelige män, såsom Oehlenschläger, Rahbek, Baggesen, Finn Magnussen, m. fl. så förstås det af sig sjelft, att allt sådant vore högst angenämt att få mottaga. —

40 Prof. Atterbom har hela vintern varit ganska sjuk: nu är han visserligen

något bättre, men är ännu ganska skral; går väl uppe, och arbetar väl äfven något, men törs ej gå ut. Jag besökte honom just i dag och då jag nämnde, att jag skulle skriva till Dem, glimmade en ungdomlig vänskaps glans upp i hans öga och han bad mig på det hjertligaste helsa Dem! Äfven Professorerna Schröder och Spongberg, samt Bibliothekarien Fant bedja om sin helsning.⁵ Fahlcrantz har flyttat härifrån, sedan han blifvit biskop i Westerås (Vestmanland och Dalarne), näst Upsala det indrätigaste i Sverige. (= omkr. 15 à 20000 RD. rgs!). — Jag hoppas De mottagit min lilla afhandling Eriks-Visan, som jag tog mig den friheten att sända Dem i fjor somras? Jag blyges likväl öfver hennes torftighet, när jag jemför henne med hvad som prästeras¹⁰ i Kbnhavn!

Lef städse lycklig och säll! önskar af det varmaste hjerta och med den djupaste vördnad

vidtberömde Herr Etatsrådets

tacksamme och ödmjuke tjenare¹⁵

Carl Säve.

382. *Til Bernhard v. Beskow.*

Kbhavn. 1. Marts 1850.

Høivelbaarne Hr. Baron,
høistærede Ven,

Det er ikke uden stor Undseelse, at jeg begynder disse Linier — thi jeg²⁰ mindes vel, at de i det mindste burde været skrevne kort efter Nytaar, da jeg modtog Deres seneste venskabelige Skrivelse, for hvilken jeg beder Dem modtage min sildige Tak. Naar jeg nu imidlertid skal søge efter nogen Undskyldning for min utilbørlig lange Opsættelse, saa er den vist nok hos mig selv paa rede Haand i min Bevidsthed; thi jeg kiender baade min egen Skrø-²⁵ belighed og gode Villie. Men det er langt vanskeligere, at gjøre Undskyldningen modtagelig og giældende hos en Anden, der umuelig kan forstaae eller begribe, at det kan være saa vanskeligt og drage saa længe ud, at skrive et Brev. Jeg kan ellers temmelig vel forklare Sagen hos mig, ved at beraabe mig paa Dren-³⁰ gen (Poiken) som skulde lære Bogstaver, men som det var umueligt at faae til at ville lære at kiende A, og som, da han omsider blev nødt til at angive Aarsagen til hans halsstarrige Modvillie, kom frem med Grunden; nemlig, at han alt for vel vidste, naar han først lærte A, maatte han ogsaa lære B, og siden alle andre følgende Bogstaver. Saaledes virker Frygten hos mig, for at begynde den første Linie i et Brev, eller andet hvad jeg skal skrive. Jeg veed,³⁵ at denne ulyksalige Linie trækker mange, eller mange hundrede og tusinde andre efter sig; er det vel at undres over, at jeg udsætter saa længe som muligt, at skrive en saadan linea fatalis? — Men jeg maa tilføie, at jeg virkelig

siden September f. A. da De første Gang erindrede mig om Ordbogsprøven, har været uafbrudt sysselsat med flere, nødvendige og uopsættelige litteraire Arbeider; og med min, af Aarene meget slappede, Arbeidsevne er det nu saaledes beskaffet, at det næsten er mig absolut umueligt, at have med
5 to Ting at gjøre paa engang — lad dem endog, eller i det mindste den ene, være nok saa liden eller begrændset i Omfang. Den vil dog altid distrahere mig, og forvirre min Tænkning; og saaledes gaaer det, at bestandigen en Mængde mindre Sager og Smaa-Arbeider udsættes Dag for Dag, og meer og mere opdyngte sig omkring mig — indtil jeg endelig reent opgiver og slaauer en Streg
10 over dem, som det nogenlunde gaaer an med. Min mentale Distraction tiltager i stigende Progression; og med den tildeels ogsaa min Ligegyldighed for dens Følger og Virkninger. Der er ikke andet for; den ydre Verden faaer at glemme mig, ligesom jeg meer og mere taber Lyst og Evne til at give mig af med den.

15 Imidlertid er dog endelig Raden kommen til min ærede Vens Ordbogsprøve, der havde været saa længe bortgiemt, at jeg knap kunde finde den, da jeg paa ny vilde studere den. Hvad jeg nu i kort Begreb har været i Stand til at sige om dette interessante Specimen paa et Arbeide, som Svenske og Danske Sprogelskere, Sprogforskere og Forfattere i lige høi Grad maa længes
20 efter — vilde jeg ønske, maatte kunne være til noget Gavn. Men jeg kan ikke troe, at min ringe Mening — og især som Udlændings — kan være af nogen Vægt: Saameget er imidlertid vist, at jeg ikke vil ønske Svenska Academiets, at det fremdeles, med en saadan Grundvold, og en saadan Interesse for Arbeidet hos en Mand, som Baron Beskow, vil vise Lunkenhed for den svenske Ordbog, og ikke med al den Kraft som kan vækkes og oplives hos de øvrige
25 17 af de Aderton, vil virke for at dette Arbeide kommer — paa en eller anden Maade — i rask og hurtig Gang. Skeer det nu ikke, og jeg da engang skulde komme til offentligt at røre ved denne academiske Stræng, da vil det ikke blive med Lempe.

30 Af vort Videnskabernes Selskabs danske Ordbog, hvorom De skriver i det forrige Brev, haves neppe 20 complete Exemplarer. Det er gaaet med Oplaget under saamange Aars Forløb, som det gierne gaaer med Oplag, der ere under Selskabers Varetægt. Jeg skal imidlertid nok skaffe Sv. Academiets 1 Ex., naar De vil til Foraaret foranstalte, at Gen.Consul Ewerlöf modtager,
35 indpakker (eller lader indpakke) og afsende samme til Stockholm (det er 6 Quarto-bind: A-S.) thi dermed kan jeg ikke befatte mig. Af T er der endnu ikke trykt meer end 10-11 Ark. Skulde jeg leve endnu 3-4 Aar haaber jeg dog at drive det sidste Bind til Ende. — Vidensk. Selskab har ingen Bogsamling; men skienker alle Bøger, som sendes det, til Universitets-Bibliotheket. Dette
40 har Sv. Academiets Handlinger, og ligesaa Kongens Bibl. — Vil man forære

mig et Exempl. af disse Handlinger — saavidt samme endnu haves — til mit lille Bibliotheca Svecica — modtages det med Erkiendtlighed, endskiøndt Pladsen dertil er saare knap. Jeg tænker endeel i Aar paa Flytning; da jeg bliver for gammel til 70 Trappetrin; men jeg er her dog, ligesom altid, bange for enhver Forandring. Boliger ere meget vanskelige at faae, og til Urimelighed dyre i Kiøbenhavn; og Ingen tør stole paa, engang at beholde de Indtægter, man har. — Vor »Digterkonge« maatte da flytte — og det saa uventet, den sidste store Flytning — og saa kort efter hans sidste jordiske Apotheose! — Det var mærkeligt nok, at der siges, han ikke skal have været ret frisk siden den 14de Novbr. Mig forekommer det endnu bestandigt, som at han, med et saa atletisk Udseende af materiel Styrke, maatte have havt fysisk Livskraft for 10 à 20 Aar endnu — i det mindste til at opnaae Goethes Alder. Han maa dog have været mindre indvortes sund, end man tænkte sig; og hans Levemaade var vel ogsaa neppe diætetisk — saa lidt som hans Vens, K. Christian den Ottendes. Nu siges Alle om ham: han døde lykkelig, i det rette Øieblik, o.s.v. — Mig forekommer det derimod noget sørgeligt, naar en tilsyneladende endnu saa livskraftig Mand skal bortrives før det Livsmaal er endt, som Naturen vist havde tilmaalt ham. — Hoslagt sendes min Søns Vers; ikke fordi det er af ham; men fordi det dog nok hører til det bedste, der er fremkommet over Oehl.s Død. — Jeg tænker paa, om nogen Tid at udgive »Bemærkninger over og i Anledning af Oehl.s Poesie«, hvoraf Begyndelsen tryktes for 3 Aar siden; men blev afbrudt. — Undskyld, at jeg er saa fri at vedlægge et eller et Par Breve, som jeg beder Dem have den Godhed, at lade afgive paa Posthuset.

Min Hustru takker for Deres venskabelige Hilsen, og jeg beder paa lige Maade min Erindring fornyet hos Friherrinden. — Jeg er naturligviis meget begierlig efter at høre, hvad der er skeet eller vil skee med Hensyn paa Ordbogen, i Sv. Academien; og beder mig erindret naar nogen fast Beslutning om Arbeidets Udførelse er taget.

Med Høiagtelse

hengivenst

C. Molbech.

30

Jeg maa bede om Undskyldning fordi det medfølgende Brev er blevet saa lidt pyntelig i sit Ydre; og skrevet paa guulnet Papir, der engang var hvidt (ligesom det saakaldte gule Palais, i Amaliegaden, ved Siden af Fredrik VI.^s, eller den gamle Enkedronning[s], som Nogen kaldte: »le palais jaune, qui est gris.«) Jeg havde bedet min Søn afskrive Brevet, men glemt den fornødne Instruction. Han troede det skulde være en Afskrift, jeg selv vilde have og giemme. Hinc illæ lacrymæ!

Jeg er meget bedrøvet over, i Dag at høre, at Atterboms Helbred i Vinter skal være betænkelig svag. Vilde man dog snart gjøre noget alvorligt for at hjælpe ham, ved en Badereise eller desl.!

383. Til Bernhard v. Beskow.

Kjøbenhavn, den 1. Marts, 1850.

5

(Afskrift).

Høivelbaarne Hr. Baron og Kammerherre!

De har behaget at forelægge mig en paa tre Quartblade aftrykt svensk Ordbogsprøve, med Titel eller Overskrift: »Ordboks-förslag, understådt Svenska Akademiens Granskning«, tilligemed en særskilt, paa en Quartside
 10 aftrykt Prøve af »Främmande, i språket influtna ord, hvilka dels fullkomligen, dels i vissa fall kunna genom inhemska ersättas.« De har derhos ønsket, at jeg skulde meddele min Betænkning om disse Prøve-Arbeider, som ere bestemte til at afgive en Forestilling om Udførelsen af en af Dem lagt Plan til en Svensk Ordbog, til hvilken De i en lang Række Aar har samlet en be-
 15 tydelig Mængde Materialier og Forarbeider, og som De ønsker og haaber, under det Svenska Academies Beskyttelse og med dets Bifald, at kunne bringe i Stand. Saa kiær — jeg vil ikke blot sige saa smigrende — en saadan Anmodning maa være mig, vilde jeg dog vist nok have anseet det for en Ubeskedenhed af mig, at efterkomme den: hvis jeg ikke erindrede mig, at jeg i
 20 1843, i Følge en udtrykkelig til mig fra det Svenske Academie udgaaet Opfordring, havde anseet det for min Pligt, at meddele mine Tanker om Plan og Indretning af en national Ordbog over det svenske Sprog. Jeg kan, paa Grund heraf, ikke ganske unddrage mig fra at opfylde det mig af Deres Høivelbaarenhed meddelte Ønske; i det jeg dog maa bede Dem be-
 25 tragte de efterfølgende korte Bemærkninger over den mig forelagte Ordbogsprøve allene som en Meningsyttring, hvilken jeg maa og bør underkaste indfødte svenske Sprogkyndiges Prøvelse.

Jeg maa saaledes for det første og i Almindelighed erklære, at jeg finder denne Prøve, saavidt den gaaer, at besidde en afgjort Fortieneste i sin Fuldstændighed og lexicalske Ordrigdom. Det vil allerede være en stor Vinding for Sproget og for enhver Indfødt og Udlænding, som vil kiende det svenske Skriftsprog i dets nærværende Udvikling i alle Grene, at forefinde et saa fuldstændigen anlagt Ordforraad, samlet og med Nøiagtighed forklaret i et Lexikon. Jeg vil ikke gaae ind paa Spørgsmaalet: om her endog skulde findes
 35 Overfuldstændighed med Hensyn til egentlig svenske eller indfødte Ord. Jeg, for min Deel, har ikke kunnet finde den; og jeg troer saaledes, at svenske Læsere og Brugere af Ordbogen endnu mindre ville det.

Med Hensyn til de i Prøven meddelte Ordforklaringer, kan jeg ikke andet end yttre, at jeg, fra den almindelige lexicographiske Side, har fundet

dem bestemte, klare, let fattelige og sammentrængte i deres Form. Paa specielle Bemærkninger over det skarpt træffende i ethvert enkelt Ords Forklaring, eller i Redegjørelsen for de finere Nuancer i Betydningen, kan jeg naturligviis, som Udlænding, ikke indlade mig.

Jeg bør derimod ikke undlade at tilkiendegive, at ligesom jeg i Almindelig-⁵hed har fundet Smag og kritisk Tact at være Charakteren, man tør tillægge den i Ordforklaringerne herskende Udtryksmaade — eller at man, saa at sige, tør tillægge Prøven en god, reen og kiærnefuld lexikographisk Stiil: saaledes har jeg med Belæring og megen Interesse gienemgaaet den udførlige Behandling af Præpositionen af, der forefindes i bemeldte Prøve.¹⁰ Naar man paa denne Maade kan vente sig, ikke allene Præpositioner, Conjunctioner og andre Sprogets i Brugen vigtige Smaaord behandlede — men ogsaa Pronomina og saadanne Verber, som udmærke sig ved deres Betydningers Mangfoldighed og Rigdom: da vil denne Ordbog, ei allene for svenske, men ogsaa for danske Linguister, blive en ypperlig og uundværlig Sprogkat.¹⁵ Det vilde vel fra et vist lexikographisk Standpunkt kunne anmærkes: at en saa udførlig Udvikling af en Præpositions Grundbegreber og forskellige Brugsmaader snarest vil søges i en Syntax; men Ingen vil kunne negte, at det er en væsentlig Vinding for Sprogets Studium, saavel som for dets practiske Brug, at erholde en saa fuldstændig Redegjørelse for Anvendelsen af Præpo-²⁰sitioner og andre Smaaord eller Partikler, paa hvis rigtige og heldige Brug en stor Deel af Sprogkonsten og den stilistiske Fortieneste hos Forfattere i enhver Literatur beroer. Jeg kan derfor ikke andet, end betragte det som en meget anbefalende Egenskab ved det Svenske Academies Ordbog, dersom alle øvrige Præpositioner og Partikler, saavel som Pronomina, ville i deres²⁵ grammatiske Forhold og Betydninger blive behandlede med ligesaa megen Omhu og Fuldstændighed, som vi finde anvendt i Prøven ved Præpositionen af.

En anden Egenskab, der i høi Grad taler til Fordeel for denne Ordbogsprøve, og vidner om den ypperlige Grund, der vil være lagt for Arbeidet,³⁰ naar det Hele kan udføres efter samme Maalestok, er den rige Samling af Skriftsteder, uddragne af en stor Mængde svenske Forfattere og Digtere, hvormed ethvert Ord, og enhver forskiellig Bemærkelse er belagt og oplyst. Jeg behøver ikke at gientage de Yttringer, hvori jeg allerede for syv Aar siden søgte at fremstille Vigtigheden og Nødvendigheden af en saadan Sprog-³⁵Grund, bygget paa Skriftsprogets bedste og gyldigste Repræsentanter, for at en Ordbog, væsentlig bestemt for Nationen selv, som Sproget tilhører, skal kunne undgaae Skin af Egenraadighed og Vilkaarlighed i dens Udarbeidelse. Jeg har sagt: »En Ordbog er et Slags Lovbog for Sproget; men denne Lov maa grunde sig paa Autonomie, eller en tidligere og geldende Vedtægt;»⁴⁰

og denne Vedtægt ligger, i det mindste for en stor Deel, for Dagen hos Sprogets gode Forfattere.«

Ordbogsprøven viser, at dens Forfatter aldeles hylder den samme Overbeviisning. De samlede Skriftsteder ere saa talrige og saa rigeligt meddeelte, at man maaskee endog vil synes, de ved en eller anden Artikel (f. Ex. afbida, Afbild, Afbrott, afbryta, Advocat, adressera o. fl.) kunde være indskrænkede, eller et og andet Sted kortere citeret. Det er imidlertid en saa let Sag, her, om det synes tienligt, at bortskaffe det Overflødige, i Sammenligning med den Møie og det Arbeide, som det koster at tilveiebringe det Nødvendige, at denne Omstændighed knap behøver Omtale. En anden Sag er Udvalget af de Forfattere og Skrifter, paa hvis Auctoritet Ordbogens skal bygges. Her er det sikkerlig nødvendigt, at et Udvalg, særdeles blandt de nyere, maa giøres. Men Grundene for dette Valg ligge netop i den kritiske Sprogkyndighed, den Sprogdannelse og linguistiske Tact, der maa forudsættes hos en Ordbogskriver, og hos dem, der enten umiddelbart under Redactionen, eller ved et senere Giennemsyn, deeltage i Ordbogsarbeidet. Hvorvidt der iblandt de 45-50 forskellige Forfattere og Skrifter, som paa Prøvens sex Sider findes anførte, en eller anden Reduction skulde kunne motiveres, kan jeg naturligviis ikke indlade mig paa at bedømme; uagtet jeg vel er saa meget hiemme i den svenske Literatur, at jeg overhovedet kan skiønne, at neppe nogen bekjendt Digters eller Stilists Navn her vil savnes; og at Valget af de optagne Skriftsteder overhovedet er skeet med Tact og Skiønsomhed. Jeg maa henholde mig til min ovenfor nedskrevne Yttring om det, som naturligviis fattes mig i den indfødte Fortrolighed med Sproget, og hvorved jeg saaledes maa afholdes fra nogen mere speciel Bemærkning ved Ordbogsprøvens Methode, eller ved enkelte Artikler i samme. En eneste af saadanne vil jeg her give Plads: at der ikke synes at være tilstrækkelig Grund til den ved nogle Artikler, (f. Ex. Afbrott, afbränna) udeladte Adskillelse af de afvigende Betydninger; hvilke derimod andensteds, (f. Ex. afblåsa, afbryta, Afbränning) ere adskilte og udmærkede ved Nummere.

En vigtig Omstændighed, eller en virkelig Hovedsag ved en svensk national Ordbog, der udgaar under det Svenske Academies Auctoritet, er Optagelsen af fremmede Ord i samme. Heri frygter jeg, aldrig at kunne komme til Enighed i Grundsætninger med Akademiet eller med dets, af svensk Literatur, Poesie og Sprog meget fortiente Secretair; og jeg maatte saaledes maaskee helst ganske forbigaae dette Punkt. Jeg kan dog ei unnlade, blot at yttre Følgende. Jeg finder, efter mit Skiønnende, selv i den egentlige Ordbogsprøve, saa at sige ingen Forskiel gjort imellem svenske Ord, som tilhøre Sproget, og Nationen, og fremmede, hvis Brug meer eller mindre er en Misbrug eller Overflødighed. De sidste synes i det Hele at være optagne uden

anden Grændse eller Indskrænkning for deres Indlemmelse i Ordbogen, end at de findes brugte af en nyere svensk Forfatter. — Hvor er da Tidsgrændsen for denne Brug? — thi alle fremmede Ord, der kunde findes i ældre Skrifter, ere dog neppe medtagne. Men hvad Begreb skulde vi gjøre os om en svensk Ordbog, der vilde komme til at indbefatte næsten ligesaa mange fremmede, 5 som indfødte Ord — ifald man nemlig for det hele Alphabet vilde forudsætte samme Forhold, som i Prøven, der i alt indeholder 187 Artikler, og deriblandt omtrent 105 svenske og 82 fremmede Ord; hvilket imidlertid vel ei vil blive Tilfældet, da Bogstavet A formodentlig vil være et af de rigeste paa fremmede Ord. Ikke desmindre synes det aabenbart, at en Ordbog af den 10 Beskaffenhed kun meget uegentlig vil kunne kaldes svensk; og naar man derhos har meddeelt et eget Prøveblad paa »saadanne, i Sproget indflydte fremmede Ord, som dels fuldstændigen, dels i visse Tilfælde kunne afløses af indenlandske«: da ere unegtelig endeel af disse (f. Ex. absurd, acceptera (en Vexel), Administration, administrativ) ikke mere fremmede, 15 end andre, i den svenske Ordbogsprøve optagne; saasom Aberration, abnorm, abonnera, absolvera, absorbera, Accessoir, accurat, adjungera, advocera, etc. etc. Her vil altid blive en uconsequent uvidenskabelig Vaklen imellem det indfødte Sprog-Element og det fremmede; og jeg indseer ei, at her kan være anden Udvei, end at man, saalænge det svenske 20 Skriftsprog endnu giemmer en saa uforholdsmæssig Deel af fremmedt, uorganisk Stof i sit Ordforraad, maa indrette Ordbogen i to Afdelinger; den ene over svenske, den anden over fremmede Ord.

I det jeg tillader mig at fremsende disse faa og korte Bemærkninger, har jeg den Ære at underskrive mig

Deres ærbødigste Tiener

C. Molbech.

25

384. *Fra B. E. Hildebrand.*

Stockh. d. 8 Juni 1850.

Högvälborne Hr. EtatsRåd!

Å Kgl. Witterhets H. o. Ant. Ak^{ns} vägnar sänder jag en ny del af Aka- 30 demiens Handlingar. Förleden höst skickade jag genom E. R. Thomsen några skrifter, som jag önskar att De må hafva bekommit.

Framlemnaren häraf, Mag. Styffe, Amanuens i Kgl. Riks Archivet, är en utmärkt kunnig Archivman, en flitig forskare i Bibliothek och har goda insigter i många stycker, ex. gr. geografi, statistik etc. Han rekommenderas 35 till det bästa hos de Danska Lärde. Han reser på ett Kongl. stipendium, för att söka handlingar upplysande Sveriges Historia.

Jag sitter i dammet af nedbrutna kakelugnar, bland bultande handverkare och är yr i hufvudet af larmet.

Af hjertat säger jag Dem, min vördnadsvärde, gamle Vän, tack för 2 B. af Historisk Tidskrift och 1^a af Christian IV.s Handl. Det är hugnande att se huru Tiden, som fräter oss alla, icke får någon magt med Dem.

Jag reser i nästa månad åt Nordsjön att återhemta krafter i dess salta bad.

Med sann vördnad

Deres tillgifne

Hastl.

Bror Em. Hildebrand.

385. Til P. D. A. Atterbom.

Kiøbenhavn. 15. Jun. 1850.

Min ædle og trofaste Ven,

Ved at sende Dig hosfølgende lille Bog over Oehlschlæger som et Livstegn og Venskabsminde, vil jeg ledsage den med et Par skriftlige Ord — endskiøndt min brevskrivende Lyst og Evne (den sidste især) af let begribelige Grunde, med hvert Aar stærkt aftager. Jeg veed ikke, om det kunde hielpe, dersom jeg med eet blev saa rig, at jeg, som Hans Tydske og Weimarske Majestæt, Sal. Goethe, kunde holde mig en Secretair. Jeg tvivler derom; thi nu at vænne mig til at dictere, vilde blive noget sildigt. Allerede ere nu, om faa Dage, otte Aar henrundne, siden vi vare samlede i Upsala og Quallstad. Den ene Dag, som henrandt paa dette skønne Sted — en virkelig Digterlund, erindrer jeg endnu som fra i Fior. Knap har jeg siden levet nogen skønnere Dag — eller nogen saa skøn; uagtet den ellers »beskedlige« Lénström var lidt besværlig; eller dog mindre »gracefull«, end alt det øvrige.

Ved den Leilighed mindes jeg nu allerførst, at jeg, efter flere Meddelelser til mig, (jeg troer ogsaa fra Dig Selv) havde i Fior en temmelig Grad af Forvisning om, at vi i denne Sommer kunde vente os et Besøg af Dig i Kiøbenhavn. Du vil vist ogsaa i den Anledning erindre, at jeg engang har skrevet til Dig, for at indbyde Dig til, med Din Hustru, eller Datter, eller med begge, at tage Dit Ophold hos Os i Kiøbenhavn, under Forudsætning, af at Du vilde tage til Takke med Husets Leilighed. Dette beviser i det mindste, at jeg har været mere end almindelig fast i den Tanke, at vi turde glæde os i det Haab, at see Dig her i 1850. Men jeg har siden intet hørt fra Dig; jeg har erfaret, at Din Helbred i sidste Vinter har været svag; og jeg begynder nu at frygte for Skuffelsen af vort Haab. — Jeg beder Dig i den Anledning, at Du efter Modtagelsen af disse Linier vilde tilmelde mig, om der kunde være nogen Udsigt til at vente Dig og Din Hustru i Sommer? — og da, til hvilken Tid? — En Muelighed kunde det dog være; og jeg vilde ikke for nogen Deel være fraværende, om det endog kun var nogle Dage, hvis Du kom her. Mine muelige

Excursioner i Jul. eller August blive kun smaa og korte. — Jeg begynder at faae Frygt for enhver længere Reise; og maa vist nok reent opgive Ønsket, at besøge min Søn Hans, der nu siden Foraaret er bosat i Vestergötland, i en fortræffelig Egn, ved Søen Imsen, imellem Vennern og Wettern, og kun $\frac{1}{4}$ Miil fra et Udskibningssted ved Göta Canal. Han kom herved igien paa en 5 Flyvereise i Mai, forlovede sig med en landlig Mø fra Fredensborg, hvis Existents jeg ikke engang anede, og vil i September, da han bliver 25 Aar, føre hende som sin Hustru op til Vestgöternes frugtbare Land, hvor han skal beboe og drive en god og betydelig forpagtet (arrenderet) Gaard paa 300 Tdr Land; men desuden, i Forening med en anden ung Dansk, Hr. Hartmann, 10 som derimod nu nylig har giftet sig med en »Vestgöta-Flicka«, har forpagtet hele 3 betydelige Meierier. — Det er Skade, at man ikke kan faae alt dette at see; men jeg vover ingen Reise i min Alder; saa gierne jeg endog, ved samme Leilighed, vilde besøgt Fryxell i Vermeland — og paa Veien Agardh i Carlstad.

Maatte jeg dog, i dets Sted, have den store Glæde, at kunne see Dig hos os 15 i Kiøbenhavn — som vel ikke er det gamle, monarkiske Kiøbenhavn, som Du har kiendt; men hvor Du i det mindste ikke vil see det allermindste Spor af Krig; men tværtimod en, i alle Retninger, betydeligt stegen Elegants, Luxus og Nydelyst. — Men Du vil ogsaa see Gienstande, som f. Ex. Thorwaldsens Museum, det nordiske Museum for Oldsager, og jeg kan vel 20 lægge til — det Kongelige Bibliothek — som Du ikke finder andensteds i Skandinavien.

Hvad mig angaaer, da fornøier jeg mig til, om 3-4 Dage (hvis jeg bliver saa vel) at skulle gjøre en lille Promotions-Reise — ikke som 1842 til Upsala; men til Malmö og Lund, i hvis halv-landlige Stilhed jeg pleier at 25 finde mig »trefligt« og vel. — Men Skiebnen vil, at ligesom jeg for 8 Aar siden, første Gang i mit Liv, kom med Hals-Betændelse til Upsala: saaledes har jeg, ligesom siden den Tid omtrent hver Sommer, havt et Anfald af samme Onde i 14 Dage; og kommer som halv Patient, halv Reconvalescent, til Skaane.

Jeg haaber Du endnu kan læse min hastige og ringere Skrift, og mine dan- 30 ske Bogstaver. — Med de varmeste og hierteligste Hilsener fra min Hustru, min ældste Søn og mig Selv til Din Familie, og i Haabet om ret snart at høre noget glædeligt fra Dig er jeg »Din af Siæl og Hierte hengivne«

C. Molbech.

386. Fra P. D. A. Atterbom.

Upsala d. 15 Sept. 1850. 35

Gamle, trofaste Broder!

Det förekommer mig såsom säkert, att jag under sistförledna vår, och således på detta åratat, från Dig erhållit ett bref, med underrättelse, att min

SUNNE PRÆSTEGAARD

Eva Fryxell del.

Privateje, Samsø

sista sändning (5:e delen af »Siare och Skalder«, tillika med ett ex. af 1:a delen) lyckligen framkommit; men jag är, i detta ögonblick, ej i stånd att bland mina papper hitta det; deremot ser jag ett föregående, dateradt d. 14 Sept. 1849 (således för ett år sedan!) hvarom jag vill minnas, att jag länge se'n har besvarat det. I sådant fall känner Du förmodligen, att jag under hela sistledna höst, vinter och vår varit dels sjuk, dels convalescent; så, att jag från medlet af October ända till medlet af Maj var ständigt spärrad inom mina rum; intill Julen alldeles redlös, och till allt arbete fullkomligt oförmögen; från Trettondedags-tiden visserligen åter börjande att sitta några timmar af dagen vid mitt skrifbord, men ända till sommarens begynnelse förföljd af en svår hosta och envis sömnlöshet. Ursprungligen var min sjukdom en sammansättning af gastrisk feber och en katarr af värsta slaget, hvartill slutligen också sällade sig plågsamma anfall af njurstens-krämpor. När äntligen förbättring började infinna sig på mera afgjort vis, insjuknade (i Mars) min son, och efter honom (i begynnelsen af April) min hustru; båda i lung-inflammation, och båda farligt; särdeles min hustru, som förblef sängliggande ända till in i Juni; och som återfick sina krafter så långsamt och ofullständigt, att vi först i Juli kunde komma ut från Upsala, och nödgades — för detta år — inskränka våra res-planer till en färd åt min födelsebygd Östergötland. Från denna lilla sommar-resa återkommen, skyndar jag att härmed underrätta Dig om egentliga orsaken, hvarför jag äfven i år måste uppskjuta min länge tillämnade Danmarks-färd till ett annat tillfälle. Så vemodig jag än häröfver är, så får jag likväl tillägga: det var troligen bäst, att jag denna sommar icke kom till Danmark. Ty min helsa har under den varit sämre, än under flera föregående somrar; min njutning af vistelsen på landet har af förnyade njurstens-plågor varit störd, den ena gången efter den andra; så att jag, såsom gäst i Köpenhamn och Sorö, skulle, i sådana omständigheter, både sjelf lidit af flerfaldig oro, och gjort mina Danska Vänner mera bekymmer, än nöje. — Låtom oss nu, älskade Broder, blott komma öfverens att lefva! Mitt hopp står så fast, att vi skola — åtminstone än en gång — få samman-lefva.

Det är, mellertid, en bedröflig sak med menniskolifvets korthet. Under rättelsen om den ädle och älskvärde Rosenvinges död gjorde på mig ett ganska sorgligt intryck. Äfven honom hade jag påräknat att få redan här på jorden återse. Danmark har i honom förlorat mer, än det kanske, i sin nuvarande demokratiska yrsel, begriper. Förmodligen har han lemnat efter sig en sörjande familj. Eljest skulle väl kunna skattas för en lycka, att dö ifrån en så miserabel samtid, som denna.

Jag återkom hit från Östergötland natten mellan den 3 och 4 Sept. Under de första åtta dagarna, och deröfver, var jag hvarenda dag hemsökt af njur-

stens-anfall. Nu, på några dagar, har jag börjat befinna mig något bättre. I följd häraf har jag ånyo börjat en smula arbeta. — Jag menar mig hafva förr berättat om ett af mig författadt Minne öfver O. Rudbeck den Äldre (Atlantikern), som nu tryckes i Sv. Akademiens Handlingar. Vid slutbladen deraf hoppades jag kunna lägga sista handen under sommaren; men sjuklig-⁵ het, och hvarjehanda förströelser under vistan det på främmande ställen*), hafva hindrat mig. Nu är det denna fulländning, som måste tillvägbringas, innan jag får tänka på något annat arbete. Derefter kommer revisionen af ett Minne öfver Columbus (den svenske poeten) och ett Minne öfver Bellman, dem Svenska Akademien likaledes af mig beställt. Allt detta borde¹⁰ längesedan varit gjordt; men sjukdom har vållat uppskofvet så väl med detta, som med 6:e delen af »Siare och Skalder«. Återfår jag någorlunda helse, så skall tryckningen af denna del, i hvilken jag ämnar sträcka mina skildringar ända till tidpunkten af 1809 eller 1810 (den f. d. »Nya Skolans« uppträdande), begynna strax efter nästa Nyår. — Minnet öfver Rudbeck är,¹⁵ tyvärr, ganska vidlyftigt, och har derföre frånröfvat mig gräsligt mycken tid. Jag har nämligen der meddelat (hvad aldrig förr varit gjordt) en fullständig exposé af hela Atlantican. Mellertid hoppas jag, att det hela skall bli en icke oviktig litterärhistorisk bild.

Får jag lefva, så ämnar jag till verket »Sv. Siare och Skalder« foga²⁰ ett par Supplement-band: det ena om den äldsta, det andra om den nyaste tiden. — Längre fram, torde äfven jag här uppträda, med Föreläsningar öfver Danska Vitterh:ns Historia. — För Paludan-Müller och hans (numera fulländade) »Adam Homo« har jag stor respect; det är, i sanning, en production af särdeles vigt och värde. Minns Du, att Du gjorde²⁵ första delens bekanskap — hos mig? — Ditt omdöme öfver Runebergs »Fänrik Stål« gläder mig. Han är, enligt min tanke, en skald af långt äktare och större slag, än Tegnér.

Och nu för denna gång farväl, redlige Vän! De hjertligaste helsningar från oss alla till Dig och de Dina!

Din

Atterbom.

P.S. Hjertligaste tack för den ära Du gjort mig, att till mig dedicera Din bok om Oehlschläger! Ännu vet jag derom blott genom Tidningarne. Det skall bli mig ett stort nöje, att läsa den.

*) NB. I följd af de menckliga tingens allmänna föränderlighet, har jag nu förlorat det vackra Qvallstad, och får icke der tillbringa någon sommar mera !!!

387. Til P. D. A. Atterbom.

Kbhavn. 12te Octbr. 1850.

Kiære og dyrebare Ven,

Efter et langt Mellemrum havde jeg i forr. Maaned den Glæde at modtage et Brev fra Dig af 15. Septbr. hvori Du melder om et Br. fra mig af 14de Septbr. 5 f. Aar; men er ikke aldeles vis paa at have modtaget et senere fra mig i dette Aar, hvilket dog virkelig af mig er skrevet i Foraaret. Jeg havde deri bl. a. bedet Dig underrette mig, om vi ikke (som flere Gange med temmelig Vished var sagt mig) kunde vente Dig og Din Hustru eller Datter hertil Staden i Sommer; og i saa Fald indstændigen bad Dig, at tage Dit Ophold i Kiø- 10 benhavn i vort Huus — saaledes som dettes Leilighed kunde falde. Jeg hørte imidlertid ogsaa, i Foraarets og Sommerens Løb, om Din langvarige Svagelighed; og tabte efterhaanden Haabet om Din Hidkomst, især da jeg, paa en eller anden Maade (jeg troer af Prof. Fryxell) erfarede, at Du længere ud paa Sommeren var reist til Östergötland. Desværre seer jeg nu yderligere af Dit 15 seneste Brev, hvor lidt Din Helbredstilstand har sat Dig i Stand til, med Rolighed og Tryghed at tænke paa, eller give Dig ud paa den længere Reise til Danmark. Maatte dog et andet Aar — om Gud vil, vi skulle opleve flere sammen — bringe heldigere Udsigt til en saadan Reise! — Hvad mig angaaer, da har jeg nu saa godt som opgivet Tanken paa herefter at gjøre nogen længere 20 Reise mere; ja, jeg forestiller mig det neppe rimeligt, at jeg herefter kommer uden for Siælland. Dampskibsreiser ere mig modbydelige, og i høi Grad kiedende. Andre Reiser til Lands koste for meget, naar de skulde skee paa den Maade, og med saa korte Dagsfærder, som min Constitution nu taaler dem i længere Tid. Jeg har i Sommer gjort 3 forskjellige smaa Udflugter (hvor- 25 iblandt den sædvanlige til Lund, og et Besøg paa en Herregaard i Siælland — som er det første jeg i dette Landskab har gjort paa en saadan Gaard omtr. i 30 Aar.) Hver Gang under disse Reiser har jeg befundet mig meget vel de første Dage; men har maattet reise hiem, upasselig eller syg af Forkølelse og gastrisk eller nerveus Svaghed. Det er nu saaledes, at jeg neppe taaler noget 30 Slags længere Afvigelse fra min sædvanlige Orden og yderst frugale Levemaade. I Kiøbenhavn, og om Vinteren, kan jeg vel en og anden Gang taale en extraordinair Middag; men gaaer ikke mere i noget Aftenselskab, og maa overhovedet bruge ulige større Forsigtighed, end endnu for 2-3 Aar siden. For faa Dage siden (d. 8. Oct. — hvilken Dag jeg for 38 Aar siden tilbragte i Upsala) 35 fyldte jeg mit 67de Aar. Det kan vel være Tid at tænke paa Alderdommen; og kunde være Tid for mig — efter 45 Aars Embedstjeneste ved Bibliotheket — at komme til Hvile for den øvrige korte Levetid, jeg kan have tilbage. Netop Dagen, da disse 45 Embedsaar fyldtes (d. 29. Sept.) blev min anden Søn Hans 25 Aar. Men jeg havde ham ikke hos mig. Siden Februar Maaned

er han bosat i Westergötland (ved Søen Imsen, i en herlig Egn, imellem Wenern og Wetteren.) I Slutn: af April kom han uventet her ned til Siælland, og forlovede sig med en Jomfru paa Fredensborg, Datter af en afdød kongelig Forstembedsmand. Atter i de sidste Dage af August kom han hid, havde Bryllup den 2den Septbr. paa Fredensborg, (og jeg var da saa ilde tilpas, at jeg ikke engang kunde reise derud) hvorpaa det unge Par allerede den 5te Sept. (af Frygt for Cholera-Spærring) ilede afsted til Göteborg, og kom begge lykkelig, efter en yderst heldig og behagelig Søreise og Canal-Fart til deres nye Hiem — hvilket jeg vist nok aldrig faaer at see. Hans boer paa en Meierigaard, kaldet Nyrud, som tilhører Baron Sture. Han har, i Forening med en anden dansk Landmand, Hr. Hartmann, forpagtet i Alt 3 Meierier og en stor Avlsgaard: Wrå, nær ved Wasbacken. Det er et stort og vidtløftigt Landbrug; men begge de unge Landmænd (den Anden har ogsaa nylig giftet sig, men med en af Landets Døttre) ere ved godt Haab og Mod.

Jeg er saaledes her kommen bort fra Literaria til Rustica; og Lysten til at skrive om de første, er i dette Øieblik ikke stor. Danmark, hvis Krigshæder nu gaaer Verden rundt, og netop i disse Dage — siden den sidste med næsten mageløs Tapperhed afslaaede Storm paa Frederiksstad ved Eideren, d. 4de Oct. — sætter alle Folk i Kiøbenhavn meer eller mindre i Begeistring — Danmark, siger jeg, er nu blevet saa krigersk og politisk, at man neppe har Tanke for Andet. Endogsaa vore Digtere, som ogsaa ex officio skulde være patriotisk-virksomme, forstumme, eller hvad de ville digte patriotisk, bliver i det høieste til Hornblæst (vid. »Den lille Hornblæser« af H. P. Holst, som har oplevet 4 Oplag;) og det er en Bog, som jeg (i Fortrolighed sagt) ikke engang har læst; men som har skaffet sin Forfatter mange Penge, Professortitel m.m. Ikke desmindre sagde Fru Heiberg om ham engang sidste Vinter, at han var »af de Poeter, som egentlig ingen Muse har«. Dette Udtryk var baade heldigt og træffende. — Men naar vi ville betragte, hvem der om og i Anledning af Krigen har skrevet Vers, som ere blevne »standard« — saa er det netop Poeter uden Navn. Hvad Manden hedder, som digtede den ypperlige »tappede Landsoldat«, kan jeg i dette Øieblik ikke engang huske; og i Forgaars stod et Digt i et af vore Dagblade over de Danske Soldaters 4 Seire (ved Fridericia, Idsted, Midsunde og Frederiksstad) som hører til noget af det bedste af den Art jeg har læst, siden Krigen begyndte; og disse raske Vers mod hvilke et Par Stropher i et andet Blad af Andersen smagte som bare Vand, vare af en (enten nuværende, eller ci-devant) Skrædder og Jøde ved Navn Siesby. Saaledes gaaer det nu her med Muserne. — Den store Øhlenschlægers dyre »Erindringer«, hvoraf allerede 8 Hefter, paa meget kostbart Papir, ere udkomne, er det daarligste og flaueste Tøj, nogen stor Poet har skrevet, eller kunde skrive om sig selv. Jeg fortryder mine 4-5 Rbdlr. hvergang jeg faaer et nyt 40

Hefte — af hvilke 2-3 henligge uopskaarne. — Jeg skammer mig meget over den uheldige Forsendelse af min lille Bog, som allerede i Slutn. af Mai eller Begynd: af Junius, øiebliklig afsendtes til Dig giennem Boghandler Bonnier i Stockholm, med Anbefaling fra Gyldendals om hastig og sikker Befordring. Saasnart Dit Brev indløb, blev der fra Gyldend: tilskrevet ham om at gøre Rede for Bogen, hvoraf et indbundet Ex. var sendt ham under Din Adresse. Men endnu har han ikke svaret. — Denne Pakke sendes nu giennem Bogh. Bagge i Stockholm, og under Indslutning til Hildebrand. Jeg vil haabe, det skulde gaae bedre med den, og at det forhen sendte Ex. dog maa være kommen dig tilhænde. Imidlertid sendes her, for muligt Tilfældes Skyld, et andet Ex. tilligemed min Udgave af Danske Ordsprog, en Bog, som er af den Art, at jeg selv kan berømme den, og som vist ei vil være Dig ukiærkommen. — Flere Sager kunde sendes Dig, om jeg stolede paa Sikkerhed for Afsendingen. — Jeg plages i denne Tid med Schak Staffeldts Biographie, som man har overtalt mig til at paatage mig (efterat en Hr. Liebenberg — Udgiver af Staffeldts Digte — og Prof. Hauch, i 4 Aar forgieves have ladet vente paa et saadant, af dem lovet Arbeide.) Det er vel en Plage, at skrive en Biographie næsten uden Materialier. — Jeg seer, Du tænker paa et Minde om Bellmann. — Over ham skrev jeg i forrige Maaned (nemlig kun for mig selv) 7-8 tætte Qvartsider fulde; Anledningen var, at jeg skulde deeltage i Censuren over 3 indkomne Priis-Afhandlinger ved Universitetet over en i Fior udsat underlig æsthetisk Opgave: at udvikle det Eiendommelige i B.s Poesie. — Jeg vilde paa den Maade klare mine Anskuelser om Bellmann, som nu ere noget anderledes, end i foregaaende Tider. — Mange og hiertelike Hilsener fra min Hustru og mig selv, til Din hele Familie, med de bedste Ønsker for Dine og Dig selv fra Din trofast hengivne

C. Molbech.

Det rørte mig, at læse Dine hiertelige Yttringer om Rosenvinge. Tabet af en saadan Ungdomsven fra meer end 40 Aar tilbage i Tiden, er uerstatteligt for mig — uerstatteligt for alle hans Venner. Hvad jeg har tabt i ham, uagtet vor personlige Omgang i senere Tider var meget sparsom, føles nu først, da han er borte. Hans Elskværdighed seer jeg klart, at ogsaa Du har opfattet.

388. Til B. E. Hildebrand.

Kjøbenhavn. 12. Oct. 1850.

35 Min ærede og kiære Ven,

I Sommer, efterat jeg upasselig var hiemkommen fra min sædvanlige lille Udflugt til Lund, havde jeg den Fornøielse at modtage nogle Linier fra Deres Haand (af 8. Jun. d. A.) Disse vare afleverede af Hr. Mag. Styffe fra

Stockholm, som jeg vel senere en Gang traf i det danske Rigsarchiv; men som uheldigviis forfeilede sine Besøg hos mig, hvilket jeg beklagede.

De vilde undskylde, at jeg besværer Dem med vedfølgende lille Pakke til Atterbom. Jeg har havt det Uheld, at et Exemplar af min Bog om Oehlenschläger, der sendtes ham giennem Boghandler Bonnier i Stockholm, endnu ⁵ ikke var kommen Atterbom til Hænde den 15de Sept. Jeg haaber, det denne Gang, og ved Deres Omsorg, skal gaae heldigere.

Ved samme Leilighed giver jeg mig den Ære at tilstille Dem det 3die Bind af Nyt histor. Tidsskrift (2det Bind haaber jeg, De i sin Tid har faaet) tilligemed den omtalte lille Bog om Øhlenschläger. — Denne Digers »Erin- ¹⁰ dringer«, hvoraf allerede 8 Hefter, ere desværre, af næsten utilgivelig magert og aandløst Indhold — Af nyt histor. Tidsskrift 4de Bind er et Hefte under Pressen. Med dette Bind slutter jeg min Deeltagelse i Redactionen. Dette kan jeg vel være bekiendt med det 10de Bind i 11 eller 12 Aar. — Ved den Leilighed tillader jeg mig at spørge: om De har erholdt: ¹⁵

Historiske Aarbøger, til Veiledning i den danske Historie, &c. 1. og 2. Deel? (3die Deel er under Pressen.)

Historisk-biograph. Samlinger. 1. og 2. Hefte? (begge udgivne af mig f. den histor. Forening.)

De i Deres seneste Linier omtalte Skrifter fra Kongl. Vitterhets ²⁰ Academiet, m.m. giennem Et.Raad Thomsen, samt andre der, saa vidt erindres, bragtes mig ved Mag. Styffe, har jeg rigtig modtaget; og takker forbindtligst for samme. Et par af dem (f. Ex. Handlingar om Gustaf I.) havde jeg alt tidligere modtaget. Jeg skal nærmere eftersee dette (hvilket nu er mig umueligt) og i sin Tid melde derom. — Af de gammel-svenske Sprogværker ²⁵ mangler jeg et par Hefter i Rækken, som formodentlig endnu ei vare udkomne, da jeg, ved Deres utrættelige Omsorg, erholdt de sidste. De vil finde en Artikel om denne Samling i 3. Bd. af Tidsskriftet.

Med Høiagtelse og uforanderlig Hengivenhed

Deres
C. Molbech. ³⁰

Glem dog ikke reent Kiøbenhavn, imedens De der endnu kan finde en 67 Aar gammel Ven!

389. *Fra H. Reuterdahl.*

Lund 26 Oct. 50.

Min käre Vän!

Jag kan äntligen sända Dig en fortsättning af min kyrkhistoria. Till en del ³⁵ känner Du, men till en del känner Du icke de mångfaldiga göromål och den både yttre och inre oro, som hindrat mig från att ihållande utföra arbetet.

Se häri en ursäkt både för den långsamhet med hvilken boken utkommer och för en del af dess brister. Se deri också en ursäkt för det jag sällan eller nästan alldeles icke under den sista tiden låtit Dig höra något ifrån mig. Var viss att den tyste vännen varit en Dig och Dina lika varmt och redligt tillgifven
5 vän, som den samtalande och den skrifvande.

Det skulle mycket glädja mig om Du någon gång hade tid att af den nu sända boken taga någon kännedom och om Du finge lust att derom säga mig något. Ett omdöme af den insigtsfulle är till nytta och glädje, det må utfalla huru som helst.

10 Äfven Din Fru hade den godheten att emottaga exemplar af bokens föregående delar. Jag ber henne icke försmå ett af den nu utgifna. Må hon i erbjudandet se ett uttryck af gammal hjertelig vänskap. Då sjelfva boken knapt för henne kan hafva ett värde, har jag naturligtvis intet emot att hon gifver den åt någon, som deri finner något intresse, t. ex. Christian.

15 Sedan jag nu fått detta icke alldeles lätta arbete ifrån mig, bereder jag mig på min riksdagsresa. Då Du får min bok och mitt bref, är jag troligtvis icke mera i Lund. D. 29^e d^{as} är utsatt till min resas begynnande. Förr än omkring d. 8^e November kan jag ej vara i Stockholm. För hvad som der kommer att ske är jag ängslig. Sverige har visserligen hittills varit lyckligare än hvarje
20 annat land; men också hos oss är vildheten och förvillelsen stor, och hvad som kan hända är oberäkneligt. Gud styre allt till det bästa!

Af något blad ser jag, att Dina Ordspråk utkommit. Lycka till! Boken kommer väl sent hit. Den olyckliga sjukdomen i Malmö har gjort att nästan all bokgemenskap med utlandet afstannat.

25 Får jag någon sinnesledighet i Stockholm så skrifver jag kanske derifrån. I hvad fall som helst är det för mig en stor glädje att från Dig se eller höra något. Tänk åtminstone på mig med gammal vänskap och godhet, helsa hjertligen Din Fru och Christian och var viss att alltid äga en redlig vän i Din

H. Reuterdaahl.

30 390. *Fra P. D. A. Atterbom.*

Ups. d. 5 Dec. 1850.

Gamle, älskade Vän!

»Habent sua fata libelli«! Kort efter ett häftadt exemplar af Din bok, och Ditt välkomna bref af den 12 October, anlände omsider äfven det mig tillämnade prakt-exemplaret, jemte Din hjertliga skrifvelse af den 15
35 Juni: för hvilket alltsammans — deribland äfven inbegripen Din Danska Ordspråks-bok — jag nu af varmaste brodershjerta tackar. Hvad icke minst fagnat mig, är underrättelsen, att bland mina landsmän, och midt i Sverige, befinner sig en Din Son, såsom på fullt allvar der bosatt. Tänk, om vi, vid

nästa sommars början, kunde stämman möte hos honom, på sjön Imsens strand! i grannskapet af Magni Ladulås fordna Ymseborg! — Huru det under detta år sammanhängt med min helsa och mina res-planer, har mitt sista bref af d. 15 Sept. visat Dig. Sedan dess har ett förnyadt angrepp af förra vinterns långvariga hosta infunnit sig, så att jag nu, tyvärr, återigen är för det mesta 5 instängd inom mina rum; och torde väl detta tillstånd, som dessutom är interfolieradt med än då, än då återkommande njurstens-anfall, ånyo hålla i ända till begynnelsen af nästa sommar. Trefflig utsigt! — Men vi hafva nu bägge uppnått den ålder, då tålmod är den enda medicin, som kan påräknas. Och ett särdeles tålmodspröf måste Du, arme Broder! utstå, när Du 10 af illamående ej kunde bivista Din Sons bröllopp, ehuru det firades — på Fredensborg!

Då jag här kommit att tala om bröllopp, så vill jag med detsamma nämna, att jag och min hustru, om vi lefva den 20 nästkommande Juni, då ämna fira vårt silfverbröllopp. Hvad tiden löper! ja, med skenande fart! Nästa 19 15 Januari fyller jag 61 år. Att jag skulle bli så gammal, föll mig under min ungdom aldrig i sinnet. Hammarsköld och Sondén deremot, som allmänt bland mina ungdomsvänner ansågos för enkom ämnade till långlefnad, ha redan för många, många år sedan lemnat jorden.

Under denna höst har jag hufvudsakligen sysselsatt mig med att för Sven- 20 ska Akademiens Handlingar göra några Minnen färdiga, hvilkas författande hon uppdragit mig. Rudbeck och Columbus äro afslutade*), och jag håller nu på som bäst med Bellman; ifrigt önskande, att jag till Jul må bli honom qvitt. Värst för mig är, i anseende till mina svaga ögon, dagsljusets korthet under denna förfärligt dystra årstid; — för att ej tala om de 25 talrika störelser, som föranledas af flerfaldiga krämpor. Från en störelse har jag nu blifvit befriad: dagliga föreläsningar för Prins August, som i slutet af sistledna vecka återreste till Stockholm. Jag genomgick med honom, i våras Svenska Vitterhetens, och nu under hösten hela den Ny-Europeiska Vitterhetens Historia. Att nästan hvarje eftermiddag kl. $\frac{1}{2}$ 5-6 (ofta $\frac{1}{2}$ 7) 30 oafbrutet tala och recitera, var för mitt host-retliga bröst icke just någon gagnelig gymnastik. (Från offentliga föreläsningar har jag för det närvarande tjenstfrihet). Eget är det mellertid, att jag nu har haft Konung Oscar och alla hans fyra söner till lärjungar.

Hvad Bellman angår, så är det nu för tredje (och visserligen sista) 35 gången, som jag med honom på ett så grundligt vis sysselsätter mig. Första gången var, då jag vid 22 års ålder — nyss innan jag gjorde Din bekantskap — skref den i alla afseenden ungdomliga uppsats, som infördes i Phospho-

*) Första hälften af Minnet öfver Rudbeck är redan tryckt i 23:e delen af Sv. Ak:s Handlingar.

ros f. 1812. Af denna gjorde jag en omarbetning för de Föreläsningar, som jag 1845-46 höll öfver Svenska Vitterhetens Historia. Och vid denna omarbetning lägger jag nu sista handen. Sedan må andra tala om Bellman, så mycket de vilja och kunna. Din röst hade jag dock gerna velat förnimma.

⁵ En sann glädje skall det bli mig, att engång få se Din biographi öfver Schak Staffeldt: en man, för hvilken jag intresserat mig alltifrån mina gosse-år; ett stort ämne, och utan tvifvel en af de djupaste skaldenaturer, som Danmark frambragt. — Jag gissar, att Du har talat om honom redan i tredje delen af Din förträffliga Danska Anthologi (ett verk, hvori jag under de ¹⁰ sednare åren ofta studerat); — jag »gissar» det; ty denna tredje del äger jag, tyvärr, icke. Har, efter fjerde delens första afdelning, något vidare af detta verk utkommit? — Mer än någonsin är jag nu af Din öfvertygelse, att »vi lære mere af enhver taalelig god Digterbiographie, eller Historie af Poesien, især naar den er noget speciel eller gaaer ud paa en enkelt Literatur, end af ¹⁵ et Dusin» (här kunde Du gerna satt: »alle mulige») »tydske æsthetiske Lærebøger og Compendier». Huru mycket mera då af en icke blott »taalelig god», utan fullgod!

För att vara detta, måste dock en Poesiens Historia framför allt befinna sig på, och utgå ifrån, Poesiens egen syn- och ståndpunkt; icke, liksom den ²⁰ absurde, stock-prosaiske, borneradt politisk-nationale, olidligt arrogante Gervini, från en helt annan. Jag vill icke neka, att hans verk har litterar-historisk förtjenst; men dess poesi-historiska är = 0. Man läser denna bok med en viss aktning för författarens soliditet och flit, men under en ständig retelse att slå honom för örat. Och då den höglärde mästaren sjelf är så ör- ²⁵ filtäck, må ingen undra, att den skola, som han grundat, är ett skojarpack; hvaribland nästan blott Prutz har den förtjensten, att han vet någonting, och icke (som de öfriga) blott och bart skräflar.

Tacka vill jag de numera sällsynta menniskor, som på den ästhetiska Kritikens fält framfara med sund åskådning och sundt förnuft, med förstånd och ³⁰ hjerta, med opartiskhet och pietet! Sann rättvisa följer alltid af sann insigt. Bäggedera har Du, min ädle Broder! ådagalagt i den ypperliga bok, med hvars tillegnan Du gjort mig en stor ära. Jag tror mig dock ingalunda hafva derigenom blifvit mutad eller jäfvig, när jag säger, att jag anser dessa »Studier over Oehlenschlägers Poesie» vara något af det bästa Du skriv- ³⁵ vit: så till framställning, som innehåll. I allmänhet har jag af den lärt mig rätt mycket. Hvad det egentligen kritiska deraf beträffar, är jag i allt — åtminstone i allt hufvudsakligt — af Din åsigt. Gerna ville jag särskildt öfver denna din bok (hvilken jag började att läsa i det häftade exemplaret, och slutade att läsa i prakt-exemplaret) skriva en lång epistel; och har lagt pappers- ⁴⁰ lappar vid flera ställen, om hvilka jag ville språka med Dig. Men utmattad

efter ett nytt anfall af njurstens-plågor, sedan jag började detta bref (hvilket jag först i dag d. 8 slutar), måste jag lykta det med större knapphändighet, än jag hade ämnat. Din bok har bland annat haft till följd, att jag, efter många års förlopp, återläst största delen af Oehlenschlägers Tragedier. Tvifvelsutan är »Baldur hin Gode« den yppersta af dem alla; ett herrligt, ett sublimt ⁵ verk; i både idee och artistiskt utförande ett mästerstycke. Dernäst bör väl »Palnatoke«, och så »Hakon Jarl« sättas. »Stærkodder« är ett förunderligt mischmasch af dråpliga beståndsdelar med ytterst misslyckade. I den, äfvensom i »Axel og Valborg«, är likväl ännu mycken poesi. Men sedermera — —! — — — Den för Oehlenschläger karakteristiska complexen af ¹⁰ starka och svaga sidor har Du på ett ganska träffande vis betecknat och skildrat. Bland Oehlenschlägers sjelf-öfversättningar på Tyska är förmodligen Aladdins den bästa. Aladdin låter verkligen äfven på Tyska läsa sig som ett original, och i narren Sindbads rol har Skalden der tillagt åtskilliga rätt lustiga »spässe«. — Mot Fouqué har Du varit för sträng. Hans »Sigurd« ¹⁵ står tvifvelsutan högt öfver mängden af Oehlenschlägers Tragedier — äfven i afseende på nordiskhetens äkthet*) — Det vissa är mellertid, oaktadt alla Oehlenschlägers svagheter, att vi äro honom skyldiga oändlig tacksamhet, — och att Gervinus har dömt om honom (liksom i allmänhet om Nordisk Mythologi och Poesi) som ett få. Man kan deröfver något mindre förundra sig, ²⁰ när man minns, att sjelfve Hegel har yttrat sig öfver den Forn-Skandinaviska Gudalärans anda och beskaffenhet med alldeles liknande förening af okunnighet och högfärd.

Visserligen hade det icke skadat, om »den store Oehlenschlägers dyre Erindringer« — hvilka jag läst med ungefär samma betraktelse och ånger- ²⁵ köptheit, som Du — förblifvit oskrifna!

Såsnart mitt »Minne öfver Rudbeck« hunnit färdigtryckas, skall jag skicka Dig ett exemplar. Man stafvar om det åt mig i Sv. Akad:s Handlingar, — och alldeles uppåt väggarne. Så har man der t. ex. utstyrt ordet »Skyth« med en femfaldig stafning: Skyth, — Skyt, — Scyth, — Schyth, — Schyt. ³⁰ Stundom förekomma dessa olika skrifsätt på ett och samma blad, — ja, på en och samma sida. Hvad tycks?

Minnets öfver Bellman kommer att intagas äfven i 6:e Delen af »Siare och Skalder«. När jag afslutat Bellmans-bilden, kommer jag att stå såsom en »Hercules på skiljevägen«, väl icke mellan Dygd och Last, men emellan Poesi ³⁵ och Prosa: nämligen att välja, hvilkendera jag först skall företaga: nyssnämnda sjetta Del, eller den nya upplagan af Lycks. Ö. Härom mera härnäst.

Jag slutar med det, hvarmed jag borde ha börjat: förnyad hjertinnerlig

*) Att Oehlenschläger öfverträffar Bellman i poetiskt natur-måleri, kan jag ej heller underskrifva.

tacksägelse, från mig och de Mina, för Din och Din Makas upprepade vänskapsfulla inbjudning. Mätte vi snart komma i tillfälle att kunna begagna den!!! — Du och jag ha nu så oändligt mycket att språkas om. Förläne Gud, åt oss båda, förlängdt lif och förbättrad helsa!

5 Den märkvärdiga drabning, som på innevarande riksdag i Stockholm kommer att utkämpas mellan dem, som vilja omstörta vår urgamla statsförfattning och dem, som vilja bibehålla åtminstone dess grundval, motses med spänd uppmärksamhet; d[oc]k hoppas våra Conservativa på seger.

Och nu, min gamle Vän! innesluter sig, med de varmaste Jul- och Nyårs-
10 önsknningar till Dig och hela Ditt Hus, i Ditt fortfarande goda minne

Din

oföränderligt trogne

Atterbom.

Att jag med förtjusning läst den fulländade Adam Homo, har jag ju
15 längesen berättat? —

Danmark har förnyat sin krigsära på ett lysande vis. »Die Meerumschlungen« komma snart att stå med näsor, långa som kyrktornet i Strasburg.

I Tyskland ser det nu förfärligt ut! men för Danmark tyckas nu, Gudi lof! utsigterna ljusna.

20 391. *Fra Anders Fryxell.*

Karlstad. Sunne d. 15 Apr. 1851.

Till Etats-Rådet m.m. C. Molbech.

Köpenhamn.

De två känslor, som sätta pennan i min hand, äro Minnet och Hoppet.

Minnet omtalar de många prof af vänskap och wälwilja, som jag i så
25 många hänseenden och vid så många tillfällen åtnjutit af eder och eder famille. Det är icke blott för mig och de mina, som minnet framställer dessa bilder. Det vill också för wännerna i Köpenhamn omtala, hur lifligt dessa erinringar quarstå för själen, och hur warm den tacksamhet, den tillgifwenhet är, som de alstra i hjertat. Se der Minnets afsigt med detta bref!

30 Hoppet förenar dermed också en annan, grundad på de glädjande löften, som wännerna i Köpenhamn sista sommar gáfvo. Gode Wänner! låten dem gå i fullbordan! Wägen hit är ej så swår. Ej långt från unga Herr Molbechs boning i Westergötland, ligga Mariestad och Vennersborg. Från båda gå flere gånger i weckan ångbåtar till Karlstad, och der skall min wagn med hästar
35 wara till mötes, för att hämta eder hit till Sunne, likasom sedermera föra eder tillbaka till Karlstad igen. Jag anhåller att få veta ungefärliga tiden för eder ankomst hit, och det ju förr desto häldre för att kunna derefter rätta

mina egna små färder. Det torde tagas i betraktande, att här i våra trakter är sommaren ej fullt färdig förr än omkring den 18 á 20. Juni. Sedan tiden blifvit i allmänhet bestämd, anhåller jag, att få veta dagen, då wagnen skall möta i Karlstad och antalet af de kärkomna gästerna, dessa sednare ju flere desto bättre. 5

Lefven nu lyckliga älskade vänner, och välkomna snart hit till oss alla och till den tacksamme och väntande vännen

And. Fryxell.

392. *Fra P. D. A. Atterbom.*

Upsala d. 6 Maj 1851.

Gamle redlige Vän!

10

Med Magister Stenberg, Docens i Ästhetiken (och alltså under mig) vid härvarande universitet, skickar jag dessa rader; emedan han reser till en akademisk fest i Lund, och hoppas få tillfälle, att derifrån göra ett par dagars öfverfärd till Köpenhamn. Han vill då personligen uppvakta Dig, och egenhändigt framlemna denna min skrifvelse. Jag förmodar, att Du skall med 15 honom bli belåten: han är en ädel, blygsam, älskvärd ung man, af godt hufvud och grundlig bildning. På den Studerande Ungdomens vägnar har han föröfrigt offentligen hållit Minnes-tal öfver både Geijer och Oehlenschläger. — I den förhoppning, att han verkligen kommer öfver till Köpenhamn och således till Dig, har jag ålagt honom att sjelf vara ett bref ifrån mig in 20 extenso; dessa rader, sammanrafsade i tidsbrist och största hast, äro endast hans fullmakt dertill.

Om jag icke minns alltför orätt, skref jag sista gången kort före Jul. Min hosta har alltsedan fortfarit med föga förändring: ännu är jag inspärrad, och har varit på detta vis fången ett halft år. Torde hända, att jag i denna månad 25 slipper ut, — d.v.s. såsnart full sommarvärma infinner sig: men ännu fortfar väderleken att vara högst ogynnsam. — Jag har ju förr berättat, att jag förlorat mitt vackra Qvallstad? Nu har jag, för instundande sommar, hyrt mig en boning i närheten af Motala, och således i en af mitt fäderneslands skönaste trakter. Stället heter Hårstorp, och har en förtjusande belägenhet, 30 i grannskapet af strömmen och kanalen. Troligen flytta vi dit i de första dagarne af Juni, och dröja der framåt September. —

Derifrån skulle lätt nog ett rendez-vous med Dig kunna anställas, hos Din son i Vestergötland!

Jag har nu i det närmaste fullbordat en biographi och karakteristik af 35 Bellman, hvarpå jag, under min sjuklighet och fångenskap, nedlagt månaders arbete. Tryckningen af »Siarnes och Skaldernes« sjette del skall börja i nästa månad; och det är möjligt, att den i Oktober lemnar pressen. — Jag är för-

öfrigt nu trött vid litteratur-historiskt skrifveri, och längtar att få sysselsätta mig med någon lättare, någon mera omedelbart poetisk production.

I den del af Svenska Akademiens Handlingar, som nu är under tryckning, står slutet af mitt vidlyftiga Minne öfver Olof Rudbeck. Äfvenså ett annat 5 af mig öfver Columbus. Men sjelfva delen, in totum et tantum, är ännu ej färdigtryckt.

Jag har nu på länge ej hört någonting från min gamle vän och reskamrat Hjort. Bor han ännu qvar i Sorö? eller har han flyttat till Köpenhamn?

Gerna ville jag göra en utflykt till Danmark, och kanske längre; men förr, 10 än min helsa blir riktigt förbättrad, kan en längre resa ej medföra det nöje och den båtnad, som skulle ersätta de derpå nedlagda dryga kostnader. Lyckas det mig, att i sommar uppfriskas, och att passera igenom nästa höst, vinter och vår utan att återfalla i mitt nuvarande tillstånd, — då blir det tid, att paullo majora canere.

15 Otaliga hjertliga helsningar till Dig och de Dina, från mig, hustru och barn! — Äfven min hustrus helsa är nu klen, och min äldsta dotter har nyligen varit sjuk; alla längta vi efter sommar och landtluft.

Din

evigt trofaste

Atterbom.

20

393. *Fra Carl Säve.*

Upsala d. 6 Maj 1851.

Vidtberömde Herr Etatsråd!

Efter en lång och från min sida svärligen ursäktlig tystnad, skref jag för ett år sedan (egentl. d. 14 Febr. 1850) ett bref till Eder (tillåter Ni, att jag 25 tilltalar Eder med dessa Svenska pronomina, i stället för de Danska De och Dem?). Jag lefver ännu i okunnighet om detta mitt bref kommit riktigt Eder till handa; — eller om Ni, på grund af min förra långa tystnad och uraktlåtenhet att skrifva, alldeles tagit ifran mig Edra förra vänliga tänkesätt och Eder ynnestfulla godhet. Det förra skulle göra mig i högsta grad ledsen, 30 det sednare skulle göra mig djupt och innerligen ondt. Men — jag har äfven i detta fall ingen rätt att beklaga mig, då skulden är helt och hållet min, och jag intet bättre förtjent, i anseende till mitt förhållande mot en person, som icke gjort mig annat än godt och hvilken jag af hela mitt hjerta vördar! Men oakadt allt detta, så vågar jag ännu en gång förnya den innerliga anhållan 35 om tillgift, som jag gjorde uti fjorårets bref! Skall Ni längre kunna afslå detta?

Under förra sommaren företog jag för tredje gången och förmodligen den sista språkresan till Dalarne. Ehuru jag uppehöll mig der helt kort, så gjorde jag likväl icke få nya språkfynd och jag fick derunder framför allt tillfälle att

göra en fullständig recension af mina äldre samlingar, som varit i högsta grad båtande för arbetets fullkomning. Jag skulle visst önska att få göra ännu en resa dit före utgifningen — ty när blifver ett slikt verk fullkomligt! — men en gång måste man ändock sluta, eljest kan det råka till, att det aldrig blir färdigt. — Ifrån Dalarne reste jag rätt österut och till det natursköna Norra 5 Helsingland, för att, under ett kort uppehåll der, åtminstone skaffa mig en öfversigt af Helsinge-målet, samt för att utse de trakter, hvarest det främdeles blefve mest ändamålsenligt att anställa språkletning. En sådan resa ämnar jag ock, om Gud vill, företaga under nu instundande sommar; ty äfven detta landskapsmål förtjenar en noggrann undersökning. 10

Under förra årets resa hände det mig, ty värr, den olyckan, att jag råkade ut för en förkylning, som gjorde mig så sjuk under hela hösten, att jag icke kunde bestrida de offentliga föreläsningar i Isländskan, hvartill jag fått uppdrag under Prof. Schröders Akademiska rektorat. Men sedan vårterminens början, har jag, Gud ske lof, varit så frisk, att jag kunnat sköta detta hedrande 15 och så länge af mig önskade åliggande, hvilket icke litet har gladt mig.

Jag hoppas att Ni sjelf, Herr Etatsråd! har haft att hugna Eder åt en god och fortfarande helse, så att Ni kunnat alltjemt ostördt fortfara uti Eder aldrig tröttnande och för Danmark så gagnande vetenskapliga verksamhet? Likaledes gläder det mig att tro, att min vän, Eder Son, har befunnit sig väl 20 allt efter sin hemkomst från sin resa till det romantiska Spanien. Jag beder om mina hjertliga helsningars framförande till honom, — säg honom att jag med det högsta nöje läst hans sköna och djuptänkta skaldestycke öfver den store aflidne naturforskaren Ørsted!

Med det sista brevet (af d. 14 Febr. 1850) sändes 10 RD Sv. rgs (el. 2^{1/2} 25 Rbd. D.) med begäran, att min årsafgift dermed skulle bli erlagd i den Historiske Forening för åren 1850, 51 och hälften af 1852. Hafva dessa penningar framkommit? Om så lyckligt skulle vara, så torde jag kanske ock fram på sommaren kunna få mottaga fortsättningen af Nytt historisk Tidsskrift, af hvilken jag endast fått 1ste Bind, 1847. Om penningarne icke 30 framkommit, så beder jag att få veta det, så skall jag sända andra. — Nu har jag varit så lycklig att kunna skaffa mig 1ste Binds 1ste och 3^{dte} Binds 1ste Heft, hvilka förut fattades uti serien af de föregående banden af Historisk Tidsskrift. — Jag har äfven en gång under mellantiden skickat Eder några Disputationer och deribland mitt specimen för Docentur i Fornnord. språket, 35 med titel: Eriks-Visan. Kanske icke håller detta kommit Eder riktigt tillhanda? Det skulle smärta mig mycket! Jag sänder derföre nu ett ex. deraf. Likaledes skall jag nu sända ett par andra Disputationer (NB. dessa, om den, som medtager brevet, kan taga allt samman med sig). Den om Gifvörätten, är ett specimen för professur i juridik, och synes mig god. Den af Grafström 40

(son af poeten Grafström och dotterson till Franzén) är ock rätt intressant, ehuru tragisk för oss Svenskar!

Ännu en gång beder jag Eder enständigt om ursäkt för min tröga brev-
vexling, samt, tillönskande Eder helse, framgång och förnöjelse, förblifver
5 jag städse

Vidtberömde Herr Etatsråd!
Eder vördnadsfullaste och ödmjukaste tjenare
Carl Säve.

394. *Fra P. D. A. Atterbom.*

Upsala d. 25 Maj 1851.

10 Gamle, redlige Vän!

Tillåt mig, med dessa rader, till det bästa anmäla, och i Din och Din Makas
godhetsfulla välvilja anbefalla, en ung Svensk Målarinna, Agnes Börjesson;
dotter af en min ungdomsvän, som författat de båda Dig förmodligen bekanta
Tragedierna Erik XIV och Gustaf Eriksson (Eriks son), af hvilka i syn-
15 nerhet den första har gjort mycken lycka. Hon ämnar uppehålla sig i Köpen-
hamn ett år, för att studera och öfva sin konst under dervarande Mästares
ledning. Visste jag, om min gamle vän från romerska tiden, Professor Lund,
ännu lefver: så skulle jag utan omsvep rekommenderat henne till honom. Nu
kan jag ej undgå att anlita Dig om det nya vänskapsprof, att underrätta
20 henne om de män af »Fachet«, till hvilka hon bör vända sig. Sedan hjälper hon
sig nog själf; ty hon är en ganska hurtig och heroisk flicka. — Gerna såge jag,
att hennes fader, en i högsta måtto älskvärd och interessant man, kunde göra
henne sällskap: men han sitter fängslad i en prestgård på ett Uplands-gärde,
och förtärs der, under svärmod, sjuklighet, enslighet, af sina egna flammor.
25 I dessa dagar kommer Stenberg tillbaka från sin Lunds-färd; och jag torde
bli' nog lycklig, att med honom få underrättelser om — kanske till och med
från — Dig. Nu hinner jag ej mer för denna gång. Vid medlet af nästa månad
hoppas jag vara bosatt i Östergötland på det ställe, hvarom jag sist skref.

Minnebilden af Bellman är nu äfven färdigtecknad. — Ur min halfårs-
30 fångenskap har jag för ungefär en vecka sedan blifvit utsläppt; men ännu
hostar jag erbarmligen. Också har den egentliga varma sommarluften ännu
ej velat infinna sig.

De varmaste helsningar till Eder Alla, från mig och de mina!

Din

35

evigt trofaste

Atterbom.

Förlåt, om jag ej på utskriften titulerer Dig riktigt;posito t. ex. att Du
avancerat till Conferens-Råd!

395. Til P. D. A. Atterbom.

Kiøbenhavn. 26. Mai. 1851.

Min ædle, trofaste Ven,

Jeg har havt den Glæde at modtage Dit Brev af 6te Mai med Docenten, Mag. Stenberg, men maatte savne den Behagelighed, at gjøre hans Bekiendtskab. Han maa formodentlig være bleven i Lund, eller derfra reist lige tilbage; 5 da han, saavidt vides, ikke kom hid til Kiøbenhavn. Det var mig sørgeligt at erfare Din endnu bestandig vedvarende svage Helbred, som hindrer enhver Tanke paa at udføre den saa længe paatænkte Reise til Danmark; imedens jeg tillige med Forundring seer, at Du bestandig under Svaghed og Lidelse kan fortsætte Din litteraire Virksomhed og producere det ene interessante Skrift 10 efter det andet. At Du omsider kan blive træt af svensk Literaturhistorie, kan jeg begribe. Jeg kunde ønske at see noget fra Din Haand over udenlandske, f. Ex. danske Digtere. Det vil interessere mig at erfare, hvad Du nu vil sige om min herhos følgende Biographie af Schack Staffeldt, og om Du efter denne vil for en Deel see ham maaskee fra en noget anden Side, end dengang 15 man i Sverrige (som Enkelte ogsaa her) satte ham alt for høit. En ganske anden Digter er Paludan-Müller, over hvis Værker, men fornemmelig Adam Homo — et stort, originalt, men ikke alle kritiske eller æsthetiske Anstødsstene savnende Digt — jeg i denne Tid holder nogle offentlige Forelæsninger, der ogsaa høres af Damer, som endog taalmodigen have hørt paa de indle- 20 dende Foredrag, der gik ud paa at give nogle Antydninger af mine almindelige æsthetiske Anskuelse — særdeles med Anvendelse paa Forholdene i den nyere danske Poesie. Min Plan havde været, at giennemgaae alle P. Müllers Digtværker; men jeg erfarede, at han i det Hele ikke yndede at omtales offentlig paa denne Maade. Paa Grund heraf, da jeg dog ikke reent vilde op- 25 give min Hensigt, har jeg indskrænket mig især til hans sidste, store Hovedværk, hvis Betragtning vel vil optage 5-6 Foredrag. Det kan være godt [for] mig, at jeg lod det større Foretagende fare, hvortil mine Kræfter neppe havde holdt ud. Jeg har vel ikke, som Du, været en Vinterfange i min Stue, meer end et Par Gange i nogle Dage af stærkere Forkølelser; men jeg har, fra Fe- 30 bruar Maaned været bestandigen meer eller mindre upasselig og afkræftet. Min physiske Tilstand har overhovedet i det sidste Aar undergaaet en betydelig og følelig Forandring; og min Arbeidskraft er i høi Grad aftaget. Desuagtet har jeg endnu altid Arbeidsplaner; men Gud allene veed, om jeg endog kun opnaaer, at slutte begyndte eller længe forberedede Foretagender. 35

Jeg er overordentlig begierlig efter at modtage Din Charakteristik af Bellmann og hans Poesie (hvori vi formodentlig, ligesom med Hensyn til Din nærværende Betragtning af Leopold og flere academiske Digtere, ville afvige endeel i vore Meninger;) og jeg beder Dig endelig at sende mig denne

Bog, saasnart den er færdig; hvilket bedst kan skee ved at adressere den til Hildebrand i Stockholm, og bede ham besørge den afsendt med Diligence Posten, eller anden sikker Leilighed til Boghandler Gleerup i Lund.

Jeg sender, tilligemed Staffeldts Levnet, et Par historiske Smaa skrifter
 5 (af hvilke jeg selv sætter Priis paa Afhandlingen om Freden 1660). Bidraget til Ulfeldts Levnet vil maaskee interessere Dig, da jeg erindrer at Du modtog og med Interesse læste 1842 mit tidligere Skrift om denne forulykkede, rænkefulde Statsmand. Jeg haaber, snart at høre fra Dig i Din landlige Ro, og vil ønske, at Sommeren, hvis vi skulle faae nogen i Aar, der maa quæge Dig
 10 og Din Familie, og give os begge fornyede Kræfter. — Det gjør mig ondt at erfare Din Hustrues svagere Helbred. Om Dine to yngre Børn skriver Du intet. Jeg veed ikke, om Din Søn endnu er hiemme hos Dig. Min Kone reiser d. 18de Jun. til Sønnen i Vestergötland, som alt venter sig at bidrage til Populationens Forøgelse — for det første i Sverrige. — Christian arbeider nu
 15 paa Udgivelsen af sin Oversættelse af l'Inferno, i Originalens Metrum, og med en Indledn. om Dante og Beatrice. Han har selv i Vinter skrevet et historisk-tragisk Drama: Dante, i 5 Acter, som formodentlig udkommer med nogle andre (lyriske) Arbeider engang i Aarets Løb. — Jeg haaber, at Du fra ham eller mig har modtaget hans lille Bog: »en Maaned i Spanien«?

20 Saaledes fik jeg dog endelig engang et Brev i Stand (hvilket nu for mig hører til store Sieldenheder, og koster utrolig Overvindelse.) Det sluttes med de kiærligste Hilsener til Dig og Dine, fra min Hustru, min Søn og

Din tro og uforanderlig hengivne

C. Molbech.

25 /: Jeg afsender disse Linier, og min lille Pakke, adresseret til Mag. Sæve i Upsala, som jeg har bedet bringe det sikkert til Dig. Jeg haaber, han vil efterkomme det. :/

396. Til Carl Sæve.

Kjøbenhavn, 26. Mai. 1851.

Min ærede Ven,

30 Ved nylig at modtage Deres venlige Skrivelse af 6. Mai, vaagnede hos mig en Følelse af Undseelse over ei endnu at have besvaret et langt og interessant Brev, som jeg meget vel mindes at jeg modtog fra Dem i Foraaret 1850. Dets Indhold kan jeg ikke engang nu besvare; thi jeg har giemt det saa vel, at jeg i Morges længe forgieves søgte det; og vil formodentlig finde det blandt mine
 35 Brevskaber fra 1850, som jeg har bragt op til mine andre Samlinger paa Bibliotheket. Jeg maa saaledes nøies med at takke Dem for det sidste Brev af 6., d. M. som, med nogle Disputationer, var afgivet hos mig i min Fraværelse,

formodentlig ved en af de Studerende fra Upsala. Fra Prof: Atterbom modtog jeg ligeledes Brev, hvori han anmelder Ankomsten af Adjuncten Mag. Stenberg. Denne har dog ikke været her i Kiøbenhavn, paa Reisen i Anledn: af Festen i Lund; og jeg beklager, at jeg saaledes ei fik Leilighed at gjøre hans Bekiendtskab, og modtage nærmere mundtlig Efterretning om min ædle Ven ⁵ Atterbom, hvis bestandige lidende Tilstand gaaer mig meget nær, imedens jeg derhos maa beundre hans udholdende mentale og intellectuelle Kraft, til under Sygdom og Smerter at kunne fuldføre det ene betydende literaire Arbeide efter det andet. Jeg tager stor Deel i Alt hvad der angaaer denne min kiæreste Ungdomsven; og da han længe intet har skrevet om sine Børn, vilde ¹⁰ det glæde mig, om De engang vilde fortælle mig noget om hvorledes det gaaer dem, om de alle ere hiemme, eller om ingen af Døttrene ere gifte eller forlovede. Af det fra ham modtagne Brev seer jeg, at han for i Aar har leiet sig en Sommerbolig paa Hårstorp (om jeg har læst rigtigt) ved Motala. I det jeg nu til Dem adresserer medfølgende lille Pakke til Atterbom, tillader jeg mig at ¹⁵ bede Dem, i Fald han alt har forladt Upsala naar dette kommer Dem til Hænde, at De vilde paa en eller anden Maade sikkert besørge Pakken ham tilsendt, saaledes at den ikke skal gaae feil, eller blive liggende i Upsala Sommeren over, som det gik i Fior med den lille Bog om Øhlenschläger, jeg sendte ham, og hvoraf jeg har den Fornøielse at vedlægge et Exemplar til ²⁰ Dem. Ligeledes følger hermed af Nyt historisk Tidsskrift 2det og 3die Bind, samt 4de Binds 1ste Hefte, hvilke jeg af Deres Brev seer, at De mangler. Jeg beder Dem, naar De næste Gang (helst inden Jun. Maanedes Udgang) skriver, at ville lade mig vide, om De i sin Tid har modtaget hvad jeg ellers har udgivet for den histor. Forening, nemlig Historisk-biographiske ²⁵ Samlinger, m.m. 1ste og 2. Hefte (3die Hefte, hvormed Bindet sluttet, skal udkomme i Aar;) og Historiske Aarbøger, til Oplysn. og Veiledning i den danske Historie. 1. og 2. Bind (3die Bd. er under Pressen og udkommer om et Par Uger.) Har De ikke modtaget samme, skulle de blive Dem tilsendte, saasart bemeldte 3die Deel udkommer, ligesom nærværende Sen- ³⁰ ding, ved Boghandler Bonnier i Stockholm, som jeg haaber, vil ordentlig besørge Pakkerne. — Senere maa jeg bede Dem, at henvende Dem til den Gyldendalske Boghandling i Kiøbenhavn, og til samme lade indbetale Deres Contingenter, samt ved den modtage hvad Selskabet udgiver. Jeg kan ikke mere paatage mig slige Commissioner, og fratræder, naar 4de Bind af Histor. ³⁵ Tidsskrift er sluttet, Redactionen af dette Tidsskrift, og Secretariatet i Selskabet, som jeg i 12 Aar har ført med en betydelig Byrde, som min Alder ikke mere duer til at bære. — I Anledning af hvad De melder i Deres Brev, at have afsendt 10 Rdlr. Rigsg. (ikke 2¹/₂, men 5 Rbdlr. dansk) som Contingent for 2¹/₂ Aar til Selskabet, da erindrer jeg nu ganske tydeligt, at have ⁴⁰

skrevet til Dem angaaende en muelig Feiltagelse af Tiden, hvorfor Indbetalingen skulde gielde (nemlig 1850, 51 og ¹⁸⁵²/₁.) Jeg mener derimod 1849, 50 og ¹⁸⁵¹/₁; men kan ikke nu faae den Sag undersøgt. Jeg maa altsaa dog have skrevet engang til Dem, siden jeg erholdt Deres lange Brev under 14 Febr. 5 1850; men mit Svar, med en eller anden Reisende, maa ei være kommet i Deres Hænder. — Skulde De om Dalarne eller Helsingland have en eller anden ethnographisk kort Reisebemærkning at meddele, skulde det være mig kiært at modtage et slikt Bidrag til det sidste Hefte af Histor. Tidsskr., jeg udgiver. Det maatte dog ei være over 1 eller ¹/₂ Ark i Tryk; og af linguis- 10 stiske Materier kun berøre Forholdene i Almindelighed. Men mig vilde det meget interessere at erfare noget om Forholdet imellem Folkestammen i Dalarne og i Helsingland. Helsingarne maa interessere os allene med Hensyn paa Stednavnene Helsingborg og Helsingør.

Exemplarerne af Eriks-Visen har jeg rigtig modtaget og fordeelt. Det fore- 15 kommer mig næsten, at De har anvendt vel megen Umage og Lærdom paa dette ikke meget gamle Sprogmonument. Jeg skulde ønske, De gav os en ny Udgave af Konunga Styrelsen. — Jeg ønskede at vide om De af mig har faaet min Udgave af Biskop J. Bircherods Dagbøger (eller Uddrag af samme) 1658-1708? — Jeg skal ellers ved Leilighed sende Dem denne interessante Bog. 20 Det glæder mig at høre, at Deres Helbred nu er bedre. Jeg haaber, Deres Forelæsn: over det Islandske, og øvrige Arbejder, ville skaffe Dem snart en selvstændig Ansættelse ved Universitetet, hvortil De længe har gjort Dem for- tient. Med min Helbred har det baade i Fior Sommer, og i Foraaret, siden Februar, været heel maadeligt. Mine Kræfter aftage stærkt, og jeg stunder 25 til Hvilens Tid, for at berede mig til Livets sidste store Act.

Med Ønsket, altid at bevare Deres Venskab, saalænge jeg her i Verden endnu har nogen Tid tilbage, er jeg

Deres hengivne

C. Molbech.

30 Jeg takker for de modtagne interessante Dissertatt: Upsalienses. Lignende ville altid være mig høist kiærkomne. — Jeg anbefaler endnu engang Pakken til Atterbom til sikker Besørgelse.

397. Til J. E. Rydquist.

Kiøbenhavn. 9. Jul. 1851.

Høistærede Hr. Bibliothekar,

35 Allerede for henved et Aar siden havde jeg den Ære at modtage det mig fra Deres Haand tilstillede Exemplar af det indholdsrige og lærde Skrift »Svenska Språkets Lagar;« og jeg tænker med Undseelse paa, at jeg endnu

ei har takket Dem for et mig saa interessant Beviis paa at De endnu har bevaret mig i Deres venskabelige Erindring. — Jeg har virkelig mangfoldige Gange tænkt paa at bringe Dem min skriftlige Tak (som jeg nu tilsidst nærved havde formodet, at min ældste Søn, som Deeltager i Naturforskertoget, havde kunnet personligen overbringe;) men for en Deel har min, med en betydeligt fremrykket Alder aftagne Evne og Lyst til Brevskrivning (den sidste har aldrig været stærk hos mig) forvoldt en ufrivillig Udsættelse; deels havde jeg ønsket, at kunne med nogen Fuldstændighed meddeelt Dem — ikke min Mening om Bogen; thi jeg erkiender, hvor lidt jeg er competent til at afgive en saadan, der kunde have nogen Vægt eller Betydning — men min Tilkiendegivelse af de mange forskellige linguistiske Punkter, hvori jeg har fundet Interesse, Oplysning og Belæring ved at giennemløbe det lærde Arbeide, hvis Værdi jeg dog vel er i Stand til at skionne, uagtet jeg ikke er Sproglærd og Grammatiker nok til at kunne eller ville gaae ind paa dets hele Detail. Hvad jeg imidlertid ikke kan holde mig tilbage fra at meddele Dem, er den fortrinlige Interesse og Belæring, som det har givet mig, at denne Deel af Bogen, ved at afhandle de verbale Bøininger og deres forskellige Classer eller Conjugationer, med disses Analogier i det oldnordiske og i det danske Sprog, har faaet saameget lexicalske i sit Stof, og tillige saameget, der tiener til at oplyse de nuværende danske Verbers Ordslægtskab, Bøining og Betydning. Jeg havde endog i Vinter begyndt paa at samle paa et Slags Ordregister over de i Bogen afhandlede svenske Verber, saavidt de i nogen Henseende oplyse beslægtede Danske; men andre mellemkommende Sysler afbrød dette Arbeide, og jeg har siden ikke kunnet optage det paa ny. Inden Deres Bog engang indbindes, vil jeg dog søge at gjøre min Ordliste færdig, for at kunne afskrive den paa nogle indsatte Blade. Det falder mig ved den Leilighed ind at spørge: om Hr. Bibliothekaren kiender eller har faaet mine i Fior Efteraar udkomne »Danske Ordsprog, Tankesprog og Riimsprog, af trykte og utrykte Kilder samlede, ordnede og udgivne.« LX. 388 S. 8vo.? Denne Bog troer jeg, baade fra den linguistiske Side, og med Hensyn til den danske Sprog-Nationalitet, vil kunne interessere Dem. Skulde De ikke alt have faaet Bogen, haaber jeg at finde Leilighed til engang at sende et Exempl. af samme. Endnu har jeg ikke nogensteds seet den omtalt i et svensk Blad. Her er den bleven offentlig omtalt, for at gjøre Udgiveren til Gienstand for literair Smudsighed og Gemeenhed, som en ærekjær og reenlig Forfatter maa holde sig saa langt borte fra, som mueligt. Til Dr. Reuterdaahl sendte jeg Bogen, da den udkom; men har intet hørt om den fra hans Haand. Maaskee har han ladet den ligge i Lund.

Jeg har i dette Øieblik samlet eet og andet af mine senere Smaa-Arbeider, som jeg tænkte mig, kunde have nogen Interesse for Dem; og tillader mig at

sende disse Piecer. Jeg har vedlagt den allerede noget forældede »Kong Christian VIII. domfældt« o.s.v. fordi jeg selv betragter den, i stilistisk Henseende, som noget af det bedste, jeg har skrevet. Jeg sætter ved Siden deraf en lille polemisk Piece fra 1835: »Kritiske Epistler til Wilhelm Zaberns
 5 Forfatter.« Nr. 1. Med en Tilskrift fra Hunden Berganza. — I et af medfølgende Smaaskrifter har jeg indlagt et Blad af min »Stambog.« Det vilde fornøje mig meget, derpaa engang ved Leilighed (f. Ex. med Nogen af Naturforskerne) at modtage et Par Linier til Erindring om en af mig høit agtet Collega i Literaturen og i Bibliothekstienesten. Det vilde glæde mig ikke mindre at
 10 modtage nogen skriftlig Efterretning om og fra Dem selv; og i Særdeleshed at erfare, at Deres Helbred, der 1842 var saa beklageligt svag, siden har bedret sig og tiltaget i Styrkelse. Jeg, der siden den Tid er bleven 9 Aar ældre, har især i det sidst forløbne Aar følt mig betydeligt aldersvækket, og tænker mere og mere paa at trække mig tilbage fra Verden og at samle mit Sind i
 15 mine sidste Dage til stille Betragtning af Livets Gaader og deres Opløsning, som jeg snart kan vente mig at gaae imøde.

Med Høiagtelse og Hengivenhed

Deres ærbødige

C. Molbech.

20 398. *Fra B. E. Hildebrand.*

Stockh. d. 23 Juli 1851.

Högtärade Herr Etats Råd!

Redan röker ångfartyget, som skall föra mig till Tyskland och vidare går jag på långa omvägar till Köpenhamn der jag hoppas vara i slutet af Sept., då jag vidare får uttrycka min tacksamhet för sända böcker och visad välvilja.

25 EtR. Thomsen har haft godheten lofvat medtaga ett ex. af Sv. Dipl. 3 Band 2^{dra} del för Hr. Et: R.

Mera hinner jag ej, endast innesluter mig i min gamle faderlige väns fortfarande välvilja

Tillgifnast

Hildebrand.

30

399. *Fra J. E. Rydquist.*

Stockholm d. 8 Aug. 1851.

Högädle Herr Etats-Råd!

En stor fågnad blef mig beredd genom Herr Etats-Rådets godhetsfulla skrifvelse af d. 9 Juli, hvilken, efter så många års mellantid, återförde för min
 35 blick dragen af en kär hand. Icke mindre tillfredsställelse blef mig förunnad genom det förmånliga yttrandet om mitt språkverk, — ett omdöme, så mycket

mer att värdera, då det är kommet från en utmärkt kännare, af hvars egna forskningar jag lärt och inhemtat så mycket. Hos oss, der den vetenskapliga forskningen, på det humanistiska fältet, har få både bearbetare och behöriga domare, är en kännares bifall nästan den enda uppmuntran; ty från den ekonomiska sidan är det vetenskapliga skriftstället i vårt land en uppoffring, 5 på det hela taget, äfven om man icke just sätter till pengar. Jag har varit lyckligare, i afseende på emottagande hos språkkännare och allmänheten, än jag väntat; men ändå fordras icke litet mod, för att fortsätta mitt arbete efter samma plan, neml med ett fortgående anförande af källor, enligt det bästa mig möjliga urval, — hvad som medförer en otrolig möda. 10

Vår gemensamme vän, Herr Etats-Rådet Thomsen, hade godheten medtaga till Köpenhamn ett exemplar af mitt inträdes-tal i Vitterhets-Akademien, hvilket behandlar »den historiska språkforskningen«, — en enda liten pies mot de många som Herr Etats-Rådet behagat förära mig jemte brefvet, och i hvilka jag, såsom sjelf idkande både vitter och lingvistisk kritik, haft mång- 15 faldiga tillfällen till njutningar. På litteraturens och egna vägnar fröjdas jag, att i dessa yngsta alster finna samma ungdomliga värma och styrka som fordom, hvilket låter oss hoppas ännu en lång följd af intressanta skapelser.

Då Herr Etats-Rådet år 1842 besökte Stockholm, var mitt kroppsliga tillstånd så svagt, att jag knappt uthärdade en fjerdedel timmes samtal. Visser- 20 ligen har sedan den tiden helsan betydligt förbättrats, ehuru väl smärtsamma minnen deraf ännu fortlefva, materielt taget, och den forna styrkan ej vill återkomma till den punkt, hvarpå hon befann sig före mitt insjuknande 1840. Jag har emellertid i sommar druckit brunn och badat, hvaraf jag, under sommaren på Djurgårds Brunn, blifvit hindrad från deltagande i Naturforskarnes 25 mötes-öfverläggningar. Jag får vara nöjd, om krafterna tillåta mig att fortfarande göra min tjenst och fullborda mitt vidlyftiga språkverk.

Jemte anhållan om varma helsningar till dem, som i Köpenhamn till äfven- tyrs ihågkomma mig, förenar jag den; att allt framgent få vara omfattad af Herr Etats Rådets välvilja, och att få teckna 30

tillgifnast och ödmjukast

Johan Er. Rydquist.

400. *Fra P. D. A. Atterbom.*

Hårstorp vid Motala, d. 17 Sept. 1851.

Gamle, trofaste Vän!

Vid min återkomst hit d. 26 Augusti från ett fjorton dagars besök i min 35 egentliga födelsesbygd (Åsbo m.m.), låg Ditt sednaste bref mig till mötes, jemte de trenne yngsta fostren af Din outtröttliga författar-verksamhet. Det lilla paquetet har alltså varit länge under vägs (ty Din skrifvelse är daterad

d. 26 Maj); förmodligen har Säve varit stadd på resor. Men med fullaste skäl får jag härpå lämpa ordspråket: »bättre sent än aldrig»; och hjertligen tacka, först och främst för Dina vänskapsfulla rader, och sedan för de bifogade, hvar i sitt slag intressanta, skrifterna. Med lifligaste deltagande, men 5 ett »uhyre» sorgligt intryck har jag läst biographien öfver Schack Staffeldt. Jag skall nu, så snart jag åter befinner mig i Upsala, förnya bekantskapen med hans Dikter; af hvilka jag har en blott dunkel hågkomst från min tidigaste ungdom, då (såsom jag ganska väl minnes) både jag och Hammarsköld värderade dem högre, än Du tyckte vara skäligt. Det vissa är, att i hela hans 10 ställning till Danmark och dess Litteratur ligger någonting oändligen rörande och tragiskt. Mig synes, att Danmark bör hålla honom räkning för den tidiga, under dåvarande tidsförhållanden underbara, och trofast (ehuru temligen tacklöst) närda böjelse, att, ehuru född Tysk och mera hemmastadd i Tysklands språk än Danmarks, vilja enkannerligen vara Dansk både 15 såsom Landsman och Skald. I allt detta är något högst förunderligt; jag kan ej i Litteratur-historien påminna mig ett liknande phänomen. Öfverhufvud kan man väl ej undgå den betraktelse, att näppligen har på jorden funnits en olyckligare personlighet, än detta i alla afseenden sällsamma mellanting af Dansk och Tysk, af Poet och Kammarherre-Amtman. Skildrin- 20 gen af hans sista lefnadstid och af hans utgång ur verlden är hjert-sönderslitande. Kort sagdt: det hela är ett det complettaste sorgespels-ämne, som kan finnas. Någon af ditt lands skalder borde tänka derpå. — Hvad mig beträffar, så har under många års förlopp ingen bok på prosa så mäktigt intresserat mig, som denna Biographi.

25 Äfven jag är en af Paludan-Müllers varmaste beundrare; jag menar, att jag redan sagt Dig det. Hans mästerverk, »Adam Homo(*), har följt mig hit i min landtliga fristad, och här utgjort, vid sidan af Byrons Works, min nästan dagliga läsning (afvexlande med den dem båda så högst olika Novalis, — om hvilken — i förbigående sagdt — Gervinus behagat fälla 30 ett det allralärdaste åsne-omdöme). Öfverhufvud synes mig nu det lilla Danmark stå, i poetisk alstringskraft, högst bland Europas länder. Märkvärdigt skall bli att se, huru länge denna poetiska lifsflägt kan undvika att qväfvas eller åtminstone motverkas af den Demokratism, som eljest i Europa öfverallt har ett stock-prosaiskt lynne.

35 Hvad Leopold m. fl. angår, tror jag knappt, att våra omdömen särdeles divergera. Han är i Sveriges litteratur precis detsamma, som Pope i Englands; ett elegant mellanting af Poet, Rhetor och Senscommuns-philosoph; en stor författare — i smått; men i detta lilla verkligen stor. Detta har

*) Minns Du, att Du gjorde bekantskapen med dess första del — på min 40 bokhylla? (der Du nu icke längre skulle finna din »Anthologie» ouppskuren).

jag sagt förr, och säger det ännu; endast med något mera euphemism, än fordom. Och en sådan förtjenar han! — I hvilka hänsigter Du nu tänker olika med mig om Bellman, kan jag ej gissa; men får väl höra det, sedan jag skickat Dig mitt ifrågavarande »Minne«, — som ännu icke har utkommit från trycket. (Dess tryckning är till och med ännu ej börjad; men skulden är icke ⁵ min).

I öfvermorgon d. 19. ämnar jag uppbryta härifrån och återvända, genom Stockholm, till Upsala; der jag troligen, vill Gud, inträffar omkring d. 26 eller 27 dennes. Min helse har under sommaren förbättrats; fullt återställd har den, under en sådan sommar (!!!), ej kunnat blifva. Nu gäller det att ¹⁰ uthärda hösten och vintern, utan att ånyo bli instängd. Härdad och preparerad bör jag egentligen vara genom en sommar, som sjelf nästan ej varit annat än höst.

Upsala d. 28 Sept.

Emot förmodan, blef jag hindrad att fullborda detta bref i Hårstorp och ¹⁵ afsända det från Motala. Jag afslutar det nu här; — dit jag, efter några dagars vistande i Stockholm, återkom i förgår d. 26. Resan gynnades af godt väder, och vi befinna oss allasammans väl. Min hustru är nu åter karsk och sund; så att hennes närmaste kunna i dag med glädje fira hennes femtionde födelsedag. Min äldsta dotter Hedvig fyllde i går sitt tjuguanåriga år. — Du frågar ²⁰ mig om mina yngre barn. Min andra dotter, Ebba, aderton-årig, blef under de sista dagarne af vår vistelse i Hårstorp trolofvad med en ung Mechanicus och Skeppsbyggmästare vid namn Svensson; en ung man af hjerta och hufvud, som är anställd vid Motala Mechaniska Verkstad*). Min son, Ernst, femton och ett halft år gammal, går i Upsala Cathedral-Skola, der han nu be- ²⁵ finner sig på den näst-öfversta ordningen, och hvarifrån han alltså (om lif och helse fortfara) skall år 1853 ut-examineras till Student. Han har således ännu långt till »Dante«. Näppligen blir han, liksom din son, poet; men ett ganska godt hufvud har han, förenadt med utmärkt flit och ädel karakter. På sin ordning är han den förste, och har äfven under de föregående åren varit det. ³⁰

Din sons bok »en Maaned i Spanien« har jag längesedan, med tacksamhet, mottagit och läst. Hans tragedi och hans öfversättning af Dante skola säkerligen göra mig mycket nöje. — Har Du sett Böttigers öfversättningar af Dante och Tasso?

Min karakteristik af Bellman utkommer nu icke förr, än till nästa som- ³⁵ mars början: dels såsom Minne i Sv. Akademiens Handlingar, dels såsom en afdelning af »Siares och Skalders« sjette del. (I den del af nyssnämnda Handlingar, som i dessa dagar utkommer, befinna sig slutet af mitt Minne öfver

*) Han, tillika med en ung älskvärd Dansk, som är hans Busenfreund och heter Lövnér, bodde vid Hårstorp i samma hus och samma våning, som vi. 40

O. Rudbeck och mitt Minne öfver Sam. Columbus). Under nästa års förlopp tryckes ock *Lycksalighetens Ö* i sin nya upplaga. Med den långa tillämnade, ofta påbörjade och lika ofta afbrutna revisionen till denna upplaga har jag nu vid Hårstorp, i den mest poetiska natur-omgifning, alltigenom varit sysselsatt; och har deraf endast sista akten kvar.

Och nu — de hjertinnerligaste helsningar, från oss alla, till Dig, Din hulda Maka, Din Son, kort sagdt, alla de Dina! Mätte lefnadstid och fortfarande krafter till Din ädla och rika verksamhet ännu i många, många år beskåras Dig! och måtte vi, redan här på jorden, få njuta glädjen af ett personligt möte! —

Evigt Din gamle trofaste
Atterbom.

P.S. Nu har jag på länge ej hört något från min gamle ungdomsvän och reskamrat Hjort. Ett rykte har sagt mig, att han flyttat till Köpenhamn.

15 401. Til J. E. Rydquist.

Kiøbenhavn, 18. Sept. 1851.

Høit ærede Hr. Bibliothekar,

Det var mig en sand Fornøielse, ved Deres venskabelige Skrivelse af 8. August, at erfare, hvormeget Deres Helbredstilstand siden 1842 har bedret sig. Jeg ønsker af mit hele Hierte, at det dermed maa have den bedste Fremgang; og raader fremfor Alt til at undgaae for megen Anstrengelse, og at søge Styrkelse ved landligt Ophold, saa meget som mueligt. Min Helbred har i det sidst forløbne Aar været maadelig; Svækkelse, og Følelse af Alderens Vægt tiltager betydeligt hos mig, og betager mig det meste af min forrige Arbeids-
evne. I endeel Maaneder har jeg lidt af en Fodsvaghed i den venstre Hæl,
25 som betydeligt generer og indskrænker min Gang, især paa Gadernes haarde Stenbro. Deraf lider jeg paa andre Maader ved formindsket Bevægelse; og overhovedet føler jeg mig udslidt, livstræt, og kun ønskende, at ende mine Dage i eensom Ro og i Naturens Skiød. Jeg føler derefter mangen Gang en Længsel, som betvinger mit Sind og fylder mine Øine med Taarer.

30 Tilligemed et Par Smaa-Skrifter, hvoraf det ene (om Assyriens Monum:) er mit seneste bekjendtgjorte Arbeide, er jeg saa fri at sende Dem en Prospectus til min Søns danske Dante. Maaskee kunde De finde en eller anden Subskribent paa Bibliotheket, eller andensteds og beder i saa Fald at Planen (som ogsaa jeg skikker Baron Beskow) maatte remitteres directe til

35

Deres

med Høiagtelse hengivne
C. Molbech.

402. *Til Bernhard v. Beskow.*

Kbh. 18. Sept. 1851.

Høistærede Herr Baron,

For engang at give Dem et lille Livstegn fra en gammel dansk Ven, tillader jeg mig at sende Dem, skiondt kun ringe Giengield for mangen, forhen modtaget literair Gave, min Biographie af Schak-Staffeldt. Det bliver maaskee den sidste nye Bog, De, eller det danske Publicum modtager fra min Haand. Kunde jeg endda fuldføre adskillige endnu ikke afsluttede Værker, da var det meer end jeg selv tør haabe om dem alle. Dertil hører egentlig ogsaa en ny Udgave af min danske Ordbog. Om Academiets eller Deres svenske, har jeg nu længe intet hørt. — Jeg begynder, især siden i Fior, stærkt at føle Aarenes Vægt; mine Kræfter aftage; jeg er næsten livstræt — træt af at færdes imellem Bøger, og af at bruge Pen og Papir (hvormeget jeg af det sidste har brugt i mit Liv, allene til Breve, kan jeg slutte af den Masse af modtagne, jeg har forefundet ved i Sommer at ordne min Correspondance) — Jeg er træt ogsaa af Verdens politiske Uro og Rystelser, og af mangen uhyggelig Forandring nærmest omkring mig. At ende mine sidste Dage i eensom Ro og Fred — er det sidste Ønske jeg har tilbage.

Imidlertid kan jeg ikke glemme, at jeg har en Søn (foruden ham, som min Kone i Sommer, i hele 2 Maaneder har besøgt i Vestergötl:, imellem Vennern og Vettern) der dyrker Muserne paa flere Maader, og som har foretaget sig det heroiske Arbeide, at oversætte Dante i danske Terziner, og heelt i qvindelige Riim. Jeg bør, om ikke for hans, saa for det danske Sprogs Skyld, gjøre Noget for at fremme hans Foretagende. Derfor tillader jeg mig at sende Dem hans Prospectus til sin danske Dante. Maaskee kan De virke noget for samme i høiere Kredse — i Fald man der kan interessere sig for en slig Bog — og det paa Dansk.

Skulde Subskribenter findes i Stockholm, beder jeg Dem være saa god at sende Planen tilbage til mig selv. Anbefalende mig i Deres og Friherrindens venskabeligste Erindring, er jeg med Høiagtelse og Venskab

Deres ærbødige 30

C. Molbech.

403. *Fra Carl Säve.*

Upsala d. 1 Oktober 1851.

Vidtherömde Herr Etatsråd!

Den 17de Juni detta år hade jag den stora glädjen att mottaga Deras bref af d. 26 Maj. Jag kan icke säga huru innerligen kärt det var mig att mottaga detta bevis på att De icke har glömt bort mig, som städse så högt har vördat Dem! Likaledes bringar jag Dem min tacksägelse för de sända böckerna:

Deras intressanta Studier over Oehlenschlägers Poësie och af Nyt. Hist. Tidsskrift, B. II, III och IV:1. De minnes kanske, att när jag fick den hela följden af Hist. Tidsskrift I-VI, så saknades I:1 och III:1*). Efter flere fåfänga försök att erhålla dessa, lyckades det mig att på auktion efter Geijer få B. I-III.

5 (just det ex., som De förärat denne vår oförgätlige och oersättelige häfdeforskare, hvilket således var mig dubbelt välkommet), så att jag nu har tidsskriften komplett från början, hvilket alltid är hugneligt för en bokälskare. — Jag går nu först att besvara de mera praktiska saker, som Deras bref vidrör.

De säger, att min beräkning af tiden för min erlagda ledamotsafgift till
 10 Historisk Forening innehåller ett misstag så till vida, som de sist sända 10 RD rgs (=5 Rbd^r) icke borde beräknas för 1850, 51, ⁵²/₁, utan för 1849, 50, ⁵¹/₁. Jag får i anledning häraf upplysa, att denna min beräkning grundar sig på Deras yttrande i ett föregående bref af d. 8 Oktob. 1847, hvori De skrifer sålunda: »Af det ubetydliga Honorar, som kunde falde for deres 2 Ark (om
 15 Dalarne, i Nyt hist. Tidsskr. I.), har jeg, siden Oversætteren var bleven betalt med 4 Rbd^r Arket, inbetalt deres Contingent som Medlem af histor. Foren. for 1846 og 1847. Endnu beroer hos mig till Deres Disposition, eller i al Fald til lignende Anvendelse for de to næste Aar 8 RD Rg. eller 4 Rbd^r.« Jag antog derfor att De, i enlighet härmed, hade haft godheten att äfven inbetala dessa
 20 4 Rbd^r för åren 1848 & 1849, hvilket också De nog har gjort, ehuru den, som så mycket har att tänka på, och som lefver i en så stor och ständig verksamhet som De gör, lätt kan förgäta dylikt. Sällskapets skattmästare har troligen också antecknat detta. Med antagande häraf, bör således mina nu sist sända
 10 RD rgs räcka till för de derefter följande 2¹/₂ år, eller för 1850, 51 och ⁵²/₁.
 25 Skulle åter häruti ligga något misstag från min sida, eller någon felskrifning från Deras, så skall jag genast till den Gyldendalske Boghandling insända det felande och fortsättning framdeles, blott jag derom får mottaga underrättelse. Jag förmodar äfven, att samma Bokhandel efter hand tillsänder mig de utkommande delarne af Tidsskr., genom A. Bonnier eller någon annan Stock-
 30 holms-bokhandlare. — De frågar, om jag från Dem erhållit Hist.-biografiske Saml^r m.m. Heft. 1 & 2, Historiske Aarbøger til Oplysn. m.m. I-II., samt Deras utgifna arbete Biskop J. Bircherods Dagbøger, med det tillägg, att De ville godhetsfullt gifva mig dem. Af dessa nämnda böcker har jag icke erhållit mer än Historiske Aarbøger til Oplysning m.m. I,
 35 hvadan det skulle vara mig särdeles kärkommet att från Deras hand äfven få mottaga de öfriga. — Om De med någon resande 1850 skickat mig något bref, så har det, som De förmodar, ty värr, förkommit på vägen, ty under detta år erhöi jag intet bref från Dem. — Paketet, som De sände mig att

*) emedan de voro utgångna ur bokhandeln.

lemna till Prof. Atterbom, besörjde jag genast afsändt med säkert bud till Motala, dit han redan d. 17 Juni hade rest, och förmodar jag, att han både redan mottagit det, och De troligen också fått bref från honom derom. Angående Prof. A^s och hans familjs tillstånd, så känner jag derom icke synnerligen mera, än att han (som jag stundom besöker, utan att egentligen vara ⁵ bekant med familjen) under de 2 sista åren, särdeles den kallare årstiden, varit ganska krasslig, icke just egentligen sängliggande, men dock svag i bröstet, lefvande inne, utan att töras gå ut. Hans äldsta dotter är ännu icke, så vidt man vet, förlofvad; deremot säges det som säkert, att den andra i ordningen, under denna sommar blifvit förlofvad med en mechanicus, som är ¹⁰ anställd vid Motala stora mekaniska verkstad. Som Prof. A. i dessa dagar hitväntas från sin sommarvistelse i Östergötland, så kan jag intet meddela om hans och familjens helsa m.m. för det närvarande; men jag har dock icke hört talas om någon sjukdom eller dylikt, så att jag förmodar att allt står väl till. ¹⁵

Som jag redan nämnt, så mottog jag Deras sista bref d. 17de Juni; jag var under de 2 följande dagarne helt och hållet upptagen dels med att som Ciceron ledsaga några till promotionen hitkomna slägtingar, dels med tillrustelserna till min förestående Helsingeresa hvilken anträdde d. 20 Juni, — och det var mig då omöjligt att hinna med att besvara Deras bref. Icke håller ²⁰ kunde det ske under den jemt 3 månader långa resan; ty då jag hvar 3-4-5te dag kommer på ett nytt ställe, i en ny prestgård, till nytt folk, och ideligen är upptagen med bönders utfrågande, så blir ingen lugn stund öfrig. Detta gäller så mycket mera, som jag städse är nödgad att taga gästfriheten i anspråk hos alldeles främmande personer, och hvilka också nog gerna och väl ²⁵ mottaga särdeles en vetenskaplig resande, men som derjemte vilja hafva en smula glädje af sin gäst, vilja språka med honom i politik och om dagens händelser &c &c. Detta gör att de stunder, som icke användas på den rena dialektforskningen, alldeles gå åt uti ett stundom ganska ointressant sällskapande, eller ock till små utflygter inom trakten, till någon runsten eller annat. ³⁰ Jag har således icke håller kunnat uppsätta någon Reseberättelse i ethnographiskt afseende om Helsingarne för Hist. Tidskrift, hvilket äfven vore så mycket onödigare, som det om 1 år el. så utkommer en beskrifning öfver Helsingland af den utmärkte Landtmätaren P. H. Widmark, hvaraf 2^{dra} delen ensamt utkommit (den första skall nämligen skrivas af en utmärkt ³⁵ kunnig Prost Landgren, och kommer att behandla landskapets äldsta historiska förhållanden). — För min del har jag bland det raska Helsingefolket tillbragt en särdeles glad, trefflig och språkgifvande sommar, fastän han kanske varit den kallaste och regnigaste jag öfverlevvat. Härtill bidrog väl i hög grad, att jag icke på länge varit så frisk och kry som under denna tid, samt ⁴⁰

att min språkskörd vardt särdeles rik och i många afseenden ganska intressant. Och detta sednare isynnerhet derföre, att de tvänne Nordskandinaviska folkstammarna här mötas, nl. Norrmän och Svear. De förre hafva skenbarligen intogat från Jämtland och Herjedalen genom Ljusnans (eller Ljusne-elfvens) öppna floddal och nedsatt sig uti de då nästan folktoma inre eller vestra Helsinglands marker, ända ned till Gestriklands norra gräns, samt småningom utbredd sig mot öster och Bottenhafvet, tills de der stötte på de förut längs hela sjöstranden boende och sig inåt och emot vester utbredande Svearne. Då dessa förut så nära beslägtade stammar nu i så många århundraden har sammanbott under en och samma styrelse, är det ganska naturligt, att det är ett fåfängt arbete att söka efter någon bestämd lokal gräns dem emellan, häst just på henne såväl folkblandningen skall vara intimast, som idiomernas ömsesidiga inverkan som störst. Men detta hindrar icke, att ju icke språkskiljaktigheten ganska tydligt kan märkas af ett något öfvadt öra i socknar, som ligga något längre i vester eller öster om henne. Men med allt detta, så finner man derjemte, att såväl det norska grannskapet har lemnat spår efter sig på det otvifvelaktigt rent svenska området, som det svenska på det norska. Hit räknar jag förnämligast en genomgripande förkortning eller rent af förstöring af en del grammatikaliska former, särdeles af kasual-, personal- och numeral-ändelser, hvilken icke på långt när återfinnes i sådan hög grad i något annat svenskt landskap söderut; men destomera liknar Jämtskan ock Folk-norskan, särdeles nordanfjälls. Så finnes ingen plural i verberna, och substantivernas har öfverallt mist sitt utmärkande -r, så att det heter nätte, stinte, karra (nätter, stintor [flickor], karlar) och analogt i verber: jag, du, han, vi, i, de äte, tage, guälve (äter, tager, hvälfver). Substantivernas best. ändelse i plur. är öfverallt -an:nättan, stintan, karran (nätterna, stintorna, karlarne). Så snart man öfvergår Helsinglands södra gräns och kommer in uti Gestrikland, får man straxt höra mera rent fornnordiska former, ehuru det Svenska tal- och skriftspråket der borde hafva inverkat starkare, t. ex. nätter, stintur, karrar; ja, fem. pl. på -ur höres ännu 2-3 mil från Upsala! — Som ett ganska starkt bevis för den inre Helsingkans norskhet, räknar jag den mängd af norska ord, som jag igenfann här, och hvilka jag förut hört i Vesterdalarne*), utan att det finnes spår till dem i mellanliggande eller sydligare landskaper (utom troligtvis i Bohuslän). Och i allmänhet är det i ordförrådet, som den mesta norskheten lefver. Men det finnes midt uppe uti norra Helsingland ett språkområde, som förtjenar den störste uppmärksamhet. Der finnes näml. två socknar, Delsbo och Bjuråker (dock icke samhörande till ett pastorat), som gränsa intill hvarandra och äro be-

*) på hvilkas språk det Norska grannskapet äfven något inverkat.

lägna på det vackra slättlandet, som omgifver den fagra sjön Dellen eller Delen, hvilken ligger 10 à 12 Sv. mil, folkvägen långs Ljusnan, från Herjedalens gräns. Folket i dessa socknar hafver en märkelig skiljaktighet från alla kringboende grannar, såväl i utseende, seder och bruk, som isynnerhet i språket. De hafva ock en stor seghet i att behålla uråldriga vanor och bära ⁵ en klädedrägt, som genom sina lysande färgor och egna snitt alldeles afviker från alla kringboendes, och det är underligt, att dessa framstående egenheter undgått alla artisters uppmärksamhet, vid framställningen af Svenska folkdräkter. Språket, särdeles ordförrådet, har, som jag nämnt, stora egenheter; men det är utantvifvel ursprungligen Norskt, dock lika mycket afvikande ¹⁰ från de vesterut och söderut boende Norska inflyttarena, som från de öster- och söderut boende Svearne — men detta språk utgör Helsingemålets hjerta: det är ur-helsingiskan. Det är derföre min tro, att de äro de första Norska kolonister, som af någon politisk eller annan orsak invandrat ifrån Norge eller Jämtland, genom Herjedalens och det Nordvestra Helsinglands då va- ¹⁵ rande ofantliga skogsmarker, långsmed Ljusnan, och nedsatt sina bopålar i närheten af den vänliga och då fiskrika Dellen. Jag förmodar, att detta skall hafva skett 1 eller 2 århundraden förr, än nya orsaker framkallade en ny Norsk-Jämtsk invandring, hvarigenom det inre o[ch] vestra Helsingland, och längre mot söder, blifvit befolkadt. — Jag hinner ej denna gång noggrannare ²⁰ att ingå uti denna intressanta sak; men vill endast tillägga, att mina skäl äro hemtade från de ofvan nämnda folkskiljaktigheterna och förnämligast från språket; ty hvarken sagor eller sägner veta något att förtälja om dessa forntida händelser. —

Under min resa hade jag äfven tillfälle att återläsa några af Helsinglands ²⁵ och Gestríklands runstenar, och detta så mycket hällre som jag funnit: att hvarendaste Svensk runsten förtjenar att omläsas, ty på nästan alla är det något att rätta. Jag har äfven uppsökt de högst märkeliga, som äro ristade med Helsingrunor eller Staflösa runor. Dessa hafva ursprungligen blott varit 5 stycken, alla befintliga inom ett par mils område. ³⁰ En af dem är försvunnen el. troligen inmurad el. öfverkalkad; en annan förmodade jag icke då läsa (i anseende till ofördelaktig dager och brist på tid); men de 3 öfriga läste jag fullständigt, och gjorde dervid flere betydliga rättelser i de gamla läsningarne. Det vore nog värdt att ånyo utgifva dem i afbildning och kommentera inskrifterna; ty de, som fordom läst dem, hafva dels ³⁵ icke varit riktigt noggranna och dels troligen icke riktigt hemma i fornspråket. — — Det gläder mig, att de sända Disputationerna voro till nöjes, och jag skall icke underlåta att framdeles skicka flere.

Inneslutande mig i Herr Etatsrådets fortfarande ynnestfulla välvilja, och

tillönskande en fortfarande stadig och god helsa, får jag den äran att, med sann vördnad och den innerligaste tillgifvenhet och tacksamhet, teckna mig

Deras ödmjukaste tjenare

Carl Säve.

5 P.S. Jag har begärt publikt understöd för att kunna få vistas och studera ett år i Köpenhamn. Saken blir ej afgjord förr än i nästa Febr. eller Mars: få se om det lyckas! — Professor Spongberg och Bibliothekarien Fant hafva bedt mig framföra deras helsningar och vördnad. — Likasom jag hela förra året hade förordnande att förestå Prof. Schröders publika föreläsningar, så
10 har detta äfven nu blifvit förnyadt för nu löpande termin, och detta kommer kanske äfven att fortfara nästa vårtermin. — Äfven Prof. Schröder beder om sin helsning till Dem!

404. *Fra Bernhard v. Beskow.*

Stockholm den 31 Oktober 1851.

Högtärade Herr EtatsRåd,

15 I dessa dagar återkommen ifrån en utrikes resa, war det mig en särdeles glad öfverraskning, att på mitt skrifbord finna framför mig Deres vänskapliga bref af den 18 September, åtföljdt af Skalden Staffeldts lefwerne. För begge hembär jag min hjertliga tacksägelse. Jag har med så mycket större
20 interesse genomläst boken, som föremålet warit bland mina äldsta älsklingsförfattare på Danska. Jag dömmar väl derom nu något annorlunda och instämmer fullkomligt i de åsichter, som karakteristikens snillrike teknare framställt, men den förnyade bekantskapen med Staffeldt har framkallat så många poetiska ungdomsminnen, att jag icke nog kan tacka därför. Det har warit en af de
25 angenämaste litterära njutningar jag ägt på länge och jag hoppas det är blott ett förflugit ord, då De i sitt bref yttrar, att De nu vill nedlägga pennan. Sånggudinnorna skola nog draga försorg om, att så icke sker.

Ordboks-arbetet har jag måst för en tid lägga å sido. Både min hustrus och min egen helsa gjorde den resa nödwändig, hvarom jag ofwan nämt och som nyss slutats. Nu åter måste jag deltaga i granskningen af de till Akademien
30 insända täflingskrifter (30 till antalet), hvarmed jag blir sysselsatt till årets slut, hwarefter jag får att uppsätta yttranden öfver de skrifter, som icke belönats. Detta upptager wanligen tiden tills långt in på våren. De ser, huru många ofrivilliga afbrott Ordboks-Arbetet måste lida, och hwarigenom icke
35 blott förloras den tid, som åtgår till andra göromål, men äfwen den, som flyter innan man kan sätta sig in i arbetet igen. Kunde jag blott finna en medarbetare, som hade ledighet, nit och kärlek för saken, att egna sig uteslutande

deråt, så vore mycket vunnet, men de, som äga förmåga, äro upptagne af andra sysselsättningar. Jag öfwerger dock icke ännu hoppet, att se arbetet fullbordadt.

Vår resa, som gick öfver Hamburg och Han[n]over, utåt Rhen, genom Schweitz till Lombardiet, samt tillbaka öfwer Wien, Dresden och Berlin, war rätt inter-⁵essant, ty jag hade ej sett något af dessa länder på 7 år, eller sedan den stora omhvälfningen 1848. Hoppet att återwända öfwer Danmark måste jag, i anseende till den för långt framskridna årstiden, öfwergifwa men jag tänker wäl att ett annat år få glädjen återse mina Danska wänner. Att De blir en af de första, som jag besöker, behöfwer jag ej tillägga. ¹⁰

Då Subskriptionslistan för Dante bör wara återsänd innan denna månads slut, får jag ej längre uppehålla densamma, ehuru den ej är rik på namn. Jag hör att Rydquist mottagit en särskilt lista, och jag hoppas att han, som haft den längre tid, gjort en rikare skörd.

Min hustru ber mig återkalla henne i Deres wänkapliga erinran, hwarmed ¹⁵jag förenar min helsning till alla Danska wänner, förblifwande med utmärkt högaktning och wänskap

Deres förbundne och tillgifne

Bernh. v. Beskow.

405. *Fra J. E. Rydquist.*

Stockholm d. 21 Nov. 1851.

S. T.

²⁰

På det förbindligaste får jag aflägga min tacksägelse för den benägna skrifvelsen af d. 18 Sept., och de derjemte förärade afhandlingarna, dem jag med mycket nöje genomläst. Jag har deraf, som af andra företeelser, till min stora fögnad erfarit, att Herr Etats-Rådet ännu har samma oförtröttade nit och samma lifliga själs-spänstighet, som i flera decennier gifvit sig till känna, ²⁵till Danska och i allmänhet den Nordiska litteraturens stora fromma och förkofran; och jag tar mig deraf anledning till det säkra hopp, att den lilla nedsättning i helso-tillståndet, som detta år låtit känna sig, skall snart visa sig som en tillfällighet.

Jag är rätt ledsen, att få återsända subskriptionslistan för öfversättningen ³⁰af Dante med så få namn; men dels har v. Beskow gått mig på några ställen i förväg, dels är man hos oss ej fallen för att teckna sig för utkommande vittra arbeten, om det icke är fråga om en större följd; utan man dröjer till de utkomma i tryck. Listan låg en tid i Bonniers boklåda, men ingen tecknade sig der. ³⁵

Nästa månad tänker jag lägga fortsättningen af Svenska Språkets Lagar under pressen. Hos oss är annars temligen dödt i den lärda verlden, så vidt det uppenbarar sig i tryck. Uppström är färdig med ett nytt häfte af

Rigsantikvar
BROR EMIL HILDEBRAND
1806—1884

Foto

Privateje, Stockholm

sin Ulfilanska upplaga, som är ett ganska förtjenstfullt arbete, och i Tyskland vunnit uppmärksamhet af kännare.

Jag ber att allt framgent blifva med godhet ihågkommen, och tecknar med synnerlig högaktning och tillgifvenhet

6

Ödmjukast

Johan Er. Rydquist.

406. *Fra B. E. Hildebrand.*

Stockholm d. 5. Dec. 1851.

Högvälborne Herr EtatsRåd m.m.!

Det är tid på att upprätta min långvariga försummelse. Jag har att tacka
 10 Hr. EtatsRådet och Dess Fru för nya prof af hjertlig välvilja. De har ökat
 mina stora förbindelser genom rika gåfvor af värdefulla skrifter. Jag hade
 tänkt att genast efter hemkomsten kunna till dem framföra mina varma tack-
 sägelsor. Men jag kom hem ännu mera sjuk, än jag var i Köpenhamn, till
 någon del i följd af förkylning under den ruskiga natten på Skirner. Sedan
 15 jag undanstökat någon del af alla de bestyr, som under min frånvaro hopat
 sig, måste jag, till följd af Läkares föreskrift söka hvila, till en början på
 landet hos min broder. Min sjukdom befanns vara kramp i hjertat och magens
 förslappning. Jag har måst underkasta mig temligen svåra försakelser. Allt
 bruk af kaffe, the, vin, tobak har Läkaren förbjudit. Jag börjar småningom
 20 repa mig, men måste ännu inskränka mig till det aldra nödvändigaste arbete,
 som icke kan uppskjutas.

De vet att Svenska kyrkan förlorat sin första man, den utmärkte Ärkebi-
 skop Wingård. Den 17de i denna månad skall förslag till efterträdare uppsät-
 tas inom Ärkestiftet och samtliga Consistorierna. Det anses afgjort, att vår
 25 vän Reuterdahl blir en af de tre, som framställas till Konungens val. Det
 skulle glädja mig, om jag kunde få honom i vårt granskap. Men sannolikt
 önskar han hellre sitta på Lunds Biskopsstol, när en gång Faxe går ur verlden.
 Det talas äfven om att Ecclesiastikportföljen blifvit Reuterdahl erbjuden,
 efter Genberg, som snart nämnes till Biskop i Calmar. Jag förmodar att han
 30 icke mottager ett sådant anbud. Det är bedröfligt att politiken skall inkräkta
 på kyrkans och lärdomens område.

I den literära verksamheten råder för närvarande hos oss ett slags stiltie.
 Det enda af något värde, är en samling af Runebergs dikter, som väntas till
 Julen. Småskrifveriet är det enda som frodas jemte den allt uppslukande och
 35 förlöande tidningspressen. I dessa dagar har en ny tidning: »Svenska Tidning-
 en eller Dagligt Allehanda,« börjat sin bana. Den redigeras af Öfverste Ha-
 zelius, känd af sina stridskrifter till försvar för nya skolmethoden, det vill
 säga den breda, ytliga undervisningen. Han är en mycket konservatif man i

politiken, har stor lätthet att skriva och friskt mot i striden mot de liberala lärorna. Det torde likväl blifva honom ett svårt problem, att uppehålla en konservatif Tidning. De försök, man i senare tid gjort i denna väg, hafva varit grundade på aktier och slagit illa ut i ekonomiskt afseende. Svårigheten är att finna medarbetare, som duga och icke placerat sig så långt åt högra ⁵ sidan, att deras röster icke finna gehör. Det stora Aftonbladet går med nästa års början öfver till Magr. Bergstedt, en man med god stil och rikedom på ideer, men måhända alltför ringa erfarenhet af tingens praktiska sida. Han annonserar sig vara liberal i ädel mening. Han har nyligen gift sig med en Blåstrumpa, som skall vara republikanskt sinnad. ¹⁰

Den usla och smutsiga Tidningslitteraturen frodas, beklagligtvis, och tillvexer både i antalet af organer och i skändlighet. En sådan Tidning har likväl nyligen upphört, derigenom att Redaktören, (en person som för förfalskningsbrott, för ett par år sedan, dömdes äran förlustig) rymt till Amerika. Det är lyckligt för Danmark, att man der i tid hejdat detta pressens ofog. Tryck- ¹⁵ tvång är ett ondt; men Tryckfräckheten är tusen gånger värre. Den bortfräter religion, laglydnad och fosterlandskärlek.

Jag har lagt af några skrifter för Dem, Herr EtatsRåd, att afgå, när hafvet åter öppnas. Snön betäcker redan våra berg och det kännes godt att vara i vinterqvarter. Kunde blott den långa vinterdvalan något förkortas! ²⁰

Till den förträffliga Fru Molbech beder jag Hr EtatsRådet framföra min vördnadsfulla, hjertliga helsning.

Ännu en gång hjertlig tack, för all godhet, hvilken — jag glömmet det aldrig — följde mig ända till det ögonblick Skirners machin sattes i gång.

Med sann vördnad och tillgifvenhet ²⁵

ödmjukast

Bror Em. Hildebrand.

407. *Fra Anders Fryxell.*

Karlstad. Sunne d. 13. Febr. 1852.

Redlige och Högt värderade Vän!

I sitt medföljande bref omtalar min dotter orsaken, hwarföre vi så sent ³⁰ beswara de kärkomna skrivelserna från Köpenhamn. Nu woro de oss så mycket mer wälkomna, som de warit länge väntade, önskade. Och nu! hjertlig tack för dem, och för all wänskap och wälvilja; och i synnerhet för den glädje vi sista sommar hade, nämligen att få hos oss se och några allt för få dagar behålla Fru Molbech. Om hon, såsom De skrifver, fann sig wäl på Sunne, ³⁵ så skulle detta glädja oss ganska mycket, och i många hänseender; bland annat ock, om det kunde locka Dem sjelf, att under nästa års tillämnade resa till Stockholm göra en Abstecher till Sunne. Det skulle göra oss mycken och

werklig glädje. Det är ledsamt att Deras hälsa hotar med att lägga hinder i vägen för hela resan. Men om De icke sjelf talat om denna försvagade hälsa, skulle jag icke trott derpå. Många ting vittna deremot; t. ex. en handstil, så redig, säker och kraftfull, som i mannens bästa år; och en arbetsamhet och litterär förmåga, som öfverträffar och förvånar oss alla. Äfven med sista 5
 10 briefven fick jag nya bevis derpå och på Deras vänskapliga minne. Hjärtligt tackar jag för dem alla. Det är högst intressant att se, huru den konstige, illsluge, invecklade C. Ulfeldt mer och mer genom Deras bemödande klarnar upp och träder fram i allt mer och mera tydliga färgor och bestämda konturer. Han har alltid och mycket intresserat mig såsom en af de mest invecklade psykologiska gåtor, som historien framställt. — Som jag tyvärr icke känner stort om Schack Staffeldt kan jag ej heller stort tala om det ämnet. Men då De i sista briefvet nämner, att De sändt mig Deras bok om Oehlsenschläger, måste jag beklaga, att den icke kommit fram. Den skulle serdeles intressera mig, också 15
 20 derföre, att jag håller på med en Karakteristik af Tegnér och Geijer; och det vore nyttigt att få se Deras omdömen öfver samtidingen. Om jag ej missminner mig, skickade jag förra sommar 4: häftet af mitt Aristokratfördomande. Om De har tid att på en halftimmes tid derur genomläsa sid. 87-122, skall De finna, hvilka högst besynnerliga och orimliga satser denna sednare framkastat, och mot hvilka det verkliga är hög tid att någon protesterar.

Wi alla, jag och mina fruntimmer hälsa och tacka på det förbindligaste Deras son, för hans medföljande skaldestycken, hvilka gjort oss mycken glädje, serdeles det öfver Örsted. Om ock äldre Digtere falla undan, så se vi med glädje, att en Skalde-Gud en[d] over Danmark vaager.

25 Året är händelserikt. Frankrike består oss än engång ett stort frispektakel. Arma land, förvillade folk! qui nec vitia sua, nec remedia pati potest.

I vår tidningsverld ingår en ny tid. Palmblad har nedlaggt sin hvassa, quicka, lärda, konservativa penna. Detta parti försvaras nu af Svenska Tidningen redigerad af Öfverste Hazelius, och bekostad af en mängd dertill 30
 35 subscriberande medborgare. Dess färg är moderat konservativ. Hierta, Aftonbladets gamla förläggare, har sålt sin tidning (för 82000 Rd. Rgs.??) åt Akademie Docenten Bergstedt, som öfvergifvit Sanscritlitteraturen för journalistiken, och som genom ett gifte med en Mamsell Geijer fått vid pass 100,000 Rdl. s. g. [?] Tidningen är i politik fortfarande radikal, men eljest mycket 40
 bättre än under Hiertas regime. — Bland bättre utkomna arbeten 1851 räknas, Posse bidrag till lagstiftningens historia; Anjou, kyrkoreformationens historia, Brunii konsthistoria som De väl känner af Dedikationen. — Om en månad utkommer 17: delen af min historia, Karl XI:s reduktion, hvilken det skall blifva mig ett nöje att till Dem öfversända. Emellertid ber jag Dem sjelf och Deras Fru och Son mottaga från mig och

alla de mina uttrycken af hjertlig vänskap och tillgifvenhet, hjertliga till-
önskningar af hälsa, trefnad och lycka under det nya årets lopp. —

Med utmärkt högaktning och tillgifvenhet

And. Fryxell.

408. *Fra H. Reuterdahl.*

Lund d. 22 Apr. 1852. ⁵

Min gode käre Vän!

Du vill måhända hafva hört, att min ställning i betydlig mån förändrat sig. Jag måste lemna mitt kära Lund, mina böcker, mina studier och min församling, och ingå i en ny, för mig fremmande verksamhet. Så länge det var mig möjligt har jag afböjt förslaget. Det lät sig icke mera afböja och jag måste ¹⁰ foga mig. Jag gör det med beklämdt sinne. I dessa dagar begynner jag min resa till Stockholm. Men jag kan icke lemna Lund, utan att hjertligen tacka Dig, Du gamle vän af Lund och af mig, för all Din vänskap och godhet. Låt Stockholmarens få åtnjuta den såsom Lundensaren den åtnjutit. Stockholmarens är måhända snart åter Lundensare. Jag har begärt och Kungen har bi- ¹⁵ fallit, att domprosteriet i Lund för det första får för min räkning stå ledigt. Jag återkommer gerna, så fort det låter sig göra. Nu farväl! Gud välsigne Dig och de Dina med allt godt! Tänk på mig med vänskap och godhet, såsom jag tänker på Dig med den mest oskrymtade högaktning och tillgifvenhet. Någon gång låta vi ju hvarandra höra något ifrån oss. Din kära goda Fru och ²⁰ Christian helsas med den redligaste vänskap.

Alltid Din hjertligt tillgifne

H. Reuterdahl.

409. *Fra Anders Fryxell.*

Karlstad. Sunne d. 23. Apr. 1852.

Högt aktade Vän!

²⁵

Mycken tacksägelse för det sista brevet af den 14:e Mars och för all deri och alltid wisad vänskap. Tack äfven för inbjudningen till Köpenhamn i sommar; men det blifver oss alldeles omöjligt att begagna den. Jag har flere somrar varit ute på resor, och måste nu hvila både sinne och kassa, och dessutom afsluta min Karl XI:^e.

³⁰

De skrifter, jag erhållit, äro följande. 1) Kristian 4:^s bref. 2) D^s Skrif-Calendar. 3) Corfitz Ulfeld som Landesforræder. 4) Bidrag till Corf. Ulfelds historie. 5) Kristian 5:^s Dagböcker. 6) Bircherodes D^{ess}. 7) Bidrag till Christinas Carl Gustafs og C. Ulf.^s historie. 8) Fredsslutningen i Kiøbenhavn 1660. 9) Germanisk-Skandinavisk författning. 10) Om Hoveri, Vornedskab m.m. 11) ³⁵ Østrups Bylow. 12) Aristokrati og Adelstand. 13) Celtiske Spor og Levninger etc. 14) Slesvigs Statsforhold. 15) Om Ditmarscher Krigen. 16) Historiske

Dagböger. 2. del. 17) Digteren A. W. Schack Staffeldt. 18) Fragmenter i Anledning af Oehlenschlägers Poesi 19 sidor. 19) Om Finnlands National-Literatur. 20) Öfversigt af Epokerna i Sverges Literat. Historia. 21) Begynnelsen till en Dansk historia (jag mins ej titteln och boken är bortlånt). — Så många 5 anledningar till både enskild och allmän tacksamhet har Eder rika litterära verksamhet gifvit mig; — och dessutom står i min bokhylla Månadsskriften for Literatur og Ordbogen m. fl. Tanken på att hafva frambragt dessa så många och wigtiga werk och många andra dylika är också ett meminisse juvabit. — Med glädje emotser jag det nya arbetet om Struenseé. Redan i 10 företalet till någondera skrifterna om Ulfeld är en ny åsigt om honom antydd. Det blir intressant att se den utförd. Om ett exemplar deraf tillämnas mig, för hvilket löfte jag är mycket tacksam, så anhåller jag, att det måste sändas till bokhandlaren Fritze i Stockholm, då det kommer mig tillhanda säkert om ej så serdeles fort.

15 Äfven jag wille som en ringa Gengæld sända de om några veckor utkommande 17^e och 18^e delarna af min historia, innehållande Karl XI:^s reduktion, och hans inre och yttre politik. Jag önskade få veta, huru och på hvad sätt jag kan från Stockholm lättast skaffa dem till deras bestämmelse-ort.

Just nu tryckes 10:^e upplagan af min Svenska Språklära för skolor. Deri 20 förekommer en kort öfversigt öfwer Sverges Literatur-historia; i denna upplaga fortsatt ända till 1840. Om ett par veckor skall jag skicka Eder de två, tre arken, som röra detta ämne, och som serdeles ifrån 1794 innehålla något olika omdömen och åsigter än de wanliga. Måhända torde de wara af något intresse för de i år tillämnade föreläsningarna öfwer den Svenske national- 25 literatur. — Min Karakteristik öfwer Tegnér och Geijer kommer icke ut kanske på länge. Partierna äro ännu icke mogna att höra dessa sanningar rent ut sagda.

Wi längta efter att få se Deras Sons öfwersättning af Dantes Inferno; och glädja oss åt dess framgång. För några dagar sedan skaffade jag mig hans 30 Dæmring, hvars läsning vi begynt; och med glädje gjort bekantskap med Natur-Aanderne, De to soldater m. fl. och vänta oss nöje af Madonnan och Drömmen. Hälsa och tacka honom för den njutning han genom sitt skaldskap beredt och bereder oss, likasom för all den vänskap han som vår Cicerone visade i Köpenhamn.

35 Mottagen slutligen många och hjertliga hälsningar från oss alla och Glöm ej
Deras innerligt tillgifne Wän
And. Fryxell.

Min dotter skall nästa gång skrifva till fru Molbech; nu sänder hon blott sina vördnadsfulla och hjertliga hälsningar.

410. Til Carl Sæve.

Kiøbenhavn, 23. Mai. 1852.

Høistærede Hr. Magister,

Det er, som De af Erfaring veed, kun maadelig bestilt med min Brevskrivning. At begynde paa et Brev, er for mig nu næsten det samme, som at tage fat paa et eller andet literairt Arbeid. Overhovedet forekommer det mig, hvad 5 mental Evne og Arbeidskraft angaaer, at jeg i det sidstforløbne Aar er bleven mindst 5 Aar ældre. Min Helbred har i den forløbne, hvad Veiret især angaaer, uhyggelige og ubehagelige Vinter været idelig svagelig, og underkastet langvarige Forkølelser. I Begyndelsen af Decbr., netop som jeg befandt mig det bedste, jeg længe havde følt mig, gjorde jeg et meget farligt Fald ned af en 10 høi Trappe, hvorved jeg styrtede forover paa Hovedet, og ligesom ved et Mirakel undgik, i det mindste at brække Arm eller Been; dette efterlod dog længe en følelig Svaghed i Hovedet, med Smerter i Baghovedet (som jeg dog ikke var faldet paa) især om Natten. I Febr.-April led jeg i endeel Uger af rheumatiske Smerter og Tandværk af nerveus Art, som jeg aldrig endnu til- 15 forn har havt (formodentlig en Følge af Haarklipning.) Dette sidste Tilfælde, som kunde synes ubetydeligt, piinte mig længe, og meer end man skulde troe, saaledes at jeg derved endog blev udmagret. — En langsom Plage have vi dertil havt i den sene Foraarsvinter, som for ikke meget over en Uges Tid siden tog Ende, med en pludselig Overgang til drivende Varme (en 12-15° 20 efter Reamur) som vi nogle Dage i forrige Uge have havt; efterat jeg endnu omtrent til den 15de Mai lagde i min Kakkelovn.

Denne Indledning til mit Brev er kommen ubetænkt, og som af sig selv — og jeg kan sige det samme om Brevet selv. Ved et Tilfælde kom jeg til i Aftes at læse i et dansk Blad en Skrivelse fra Upsala-Studenten til Commilitonerne 25 i Kiøbenhavn, angaaende en Reise til Christiania i Slutn. af Junius. Dette bragte mig uvilkaarlig til at tænke paa Upsala, paa Dem, og paa et Brev, som jeg vidste, jeg maatte have liggende fra Dem, og flere Gange i Vinter havde tænkt paa at besvare. Jeg besluttede strax at opsøge det, og omsider udføre mit Forsæt. — Men De vil neppe tænke Dem en anden Virkning, som 30 Læsningen af bemeldte Upsala-Brev havde hos mig. Den vakte atter en Tanke, som i dette Foraar oftere er opkommet og fornyet hos mig; nemlig eengang, inden jeg forlader Skandinavien og Verden, at see et Glimt af det tredie skandinaviske Land, hvor jeg aldrig endnu var — mine egne Forfædres Land, Norge. Jeg har vel ikke ganske opgivet denne Tanke, endskiøndt jeg meer 35 og mere med hvert Aar føler en tiltagende Ulyst, ledsaget af Frygt for enhver længere Reise; egentlig mere for Ophold paa et fremmedt Sted og forandret Levemaade, end for Reisen selv. Men, hvad der var endnu besynderligere — for ikke at sige galere — jeg faldt endog i Aftes paa, at for at drive mit Vove-

stykke i en Reise til Christiania til det Yderste, kunde jeg jo gjøre den i Selskab med Upsala-Studenterne. Det var i det mindste et Middel, som naar det gik nogenlunde godt, betydeligt kunde formindske den Lede og Kiedsommelighed, jeg føler ved enhver noget længere Dampskibs-Seilads. — Det var imidlertid naturligt, at jeg strax kom til at tænke paa Dem; jeg forudsatte som afgjort: »Mag. Säve kan umueligt mangle ved denne Christiania-Færd fra Upsala; ved hans Selskab vilde i alt Fald det Behagelige og Underholdende i at gjøre en Søreise herfra til Christiania med 300 Upsalienses betydeligt forhøies.« — Jeg besluttede da, om ikke andet, saa dog strax at tilskrive Dem, for at meddeele Dem mit Reise-Luftcastel, som vist nok ikke bliver til mere. Men hvad jeg dog i ethvert Tilfælde ønskede, var at De snart efter Modtagelsen af dette vilde glæde mig med nogle Linier, for deri, næst at underrette mig om Deres Tilstand og Befindende, og hvorledes De har tilbragt Vinteren, og agter at tilbringe Sommeren, m.m. at lade mig vide:

- 15 1. Om De agter at deeltage i den omtalte Reise af Upsala-Studenterne til Christiania?
2. Om andre, enten Professorer, eller ældre Academici Upsalienses, deeltage i samme?
3. Om det i Dagbladet nævnede Dampskib »Berzelius« er stort nok, og indrettet til en saadan Mængde Passagerer, samt om det var tænkeligt, at En eller anden (f. Ex. persona quæstionis) fra Kiøbenhavn endnu kunde rummes paa samme? — Endelig:
- 20 4. Om Professor Atterbom, ogsaa i Sommer agter at begive sig til Hårstorp ved Motala, hvor han i Fjor tilbragte Sommeren — og til hvad Tid han da reiser fra Upsala? — eller om han maaskee i Aar tager Sommerophold paa et andet Sted?
- 25

Jeg veed ikke, om jeg faaer Leilighed, idag at sende ham nogle Linier. I ethvert Tilfælde maa De være saa god, hvis De seer ham, at bringe ham min Hilsen og at sige ham, at jeg egentlig — om jeg vilde vove mig til saa lang en Reise — havde vel saa megen Lyst til at besøge Upsala, Stockholm og Østergötland, (fra Götheborg paa Canalen) som Christiania.

Dersom jeg erfarer, at Hr. Magister Säve kommer hid til den 21de Jul: er jeg forvisset om, at De ikke glemmer Deres gamle danske Ven (endnu altid i Skindergaden, 15;) og kommer De ikke Selv, er De vel saa god at sende en eller anden paalidelig Ven op til mig, for at modtage en lille Bogpakke, som skal ligge færdig til Dem, og indeholde, deels hvad De fra 1851 og 52 har tilgode af den histor: Forenings Skrifter; deels nogle andre Literaria. Jeg har saaledes liggende til Dem et Exemplar af Gislasons nylig udkomne Lexicon Danico-Islandicum, som er blevet til en stor Quart; og haaber at kunne tilføie et Par af de nyeste, af den Magnæanske Commission udgivne

Islandica. — Jeg har altid meget vanskeligt ved at faae slige Sendinger befordrede ved paalidelige Reisende; og har næsten mistet al Tillid til de stockholmske Boghandlere, paa hvis Skiødesløshed og Uefterrettelighed jeg har havt saamange Prøver.

Af Nyt histor. Tidsskrift er i April udkommet IV. Bd. 2 Hefte; jeg formoder, De 1851 har modtaget IV. Bd. 1ste Hefte*); og beder De herefter vil lade Dem tilsende Foreningens Skrifter fra den Gyldendalske Boghandling, som De Selv derom maatte tilskrive, og til samme herefter indbetale Contingenterne. — Sagen angaaende Deres Contingent eller Aarsafgift til Selskabet er bragt i Rigtighed; saaledes at samme er afgjort til og med 1852. — Fra 10 Atterbom modtog jeg i Septbr. Brev; han havde nylig, men meget seent i Slutn. af August, modtaget den liden, ham ved Deres Godhed tilsendte Bogpakke.

Jeg har med stor Interesse læst Deres i sidste Skrivelse meddeelte mærkelige Oplysninger om Helsing-Sproget, og de Spor, Dialecterne og Sprog- 15 blandingen i dette Landskab give os til Folkestammernes Indvandring fra Norge, og Blanding med Svearne. Det er et ypperligt Specimen af den rette, grundige og sprogkyndige Dialectforsknings Anvendelse paa Folkenes ældste Vandringshistorie — et Hielpemiddel, som vore stuelærde, boglærde 20 Historieskrivere — især naar de tillige ere fulde af indgroede nationale og individuelle Fordomme — alt for meget forsømme. Saaledes ligger jo den vigtige og mærkværdige Sprogblending af Saxisk og Gøthisk, af Dansk og Anglo-Jydsk, i Jylland, endnu næsten reent i sin første Dunkelhed; ja for ikke længe siden har grov Uvidenhed og borneret National-Forfængelighed villet 25 gjøre Angelsaxernes Sprog, i sin Hoveddeel (nemlig Anglernes Sprog-art) til oprindelig Dansk — i Stedet for at det danske Element i Englands Dialecter og ældre Sprog er indkommet ved sildigere danske Besættelser i Landet. — Jeg ønskede gierne en kort, dog lidt udførligere Notice om disse ethnographiske Sprogforhold i Helsingland, som jeg gierne vilde meddele i det sidste Hefte af »historisk Tidsskrift«, jeg til Efteraaret endnu haaber at 30 udgive; ved hvilken Leilighed Helsing-Runestenene ei heller burde lades af Sigte.

Jeg vil ønske, De maa kunne læse dette, uagtet min danske, for Dem formodentlig uvante, og nu efterhaanden mindre tydelige Skrift. — Med sand 35 Agtelse henlever jeg

Deres forbundne og meget hengivne

C. Molbech.

*) Ligesom ogsaa III. Bind af den historiske Aarvog — indeholdende den danske Bispekrønike? NB. Jeg seer nu af Deres Brev, at De mangler baade 2 og 3 Deel af Aarvøgerne.

Jeg beder at omslutte vedlagte med Couvert, og lade det snarest mueligt komme Prof. Atterbom tilhænde.

Min yngre Søn Hans, der har levet et Par Aar i V. Göthland, og nu er her nede i Besøg med Hustru (dansk) og en 10 Maaneder gammel Vestgöthisk Søn, flytter i næste Maaned til Södermanland, i Nærhed af S. Telje ved Mälaren.

411. Til P. D. A. Atterbom.

Kiøbenh. 23. Mai 1852.

Min ædle, trofaste Ven,

Jeg havde den Glæde, forleden Efteraar at modtage Dit kiære og venlige Brev af 17/28 Septbr. (Hårstorp og Upsala.) Det hører til mine gladeste — jeg vil ikke blot sige Alderdoms-Nydelser i Livet, at see nogle skriftlige Linier fra min troeste Ven i Sverrige; thi Nydelsen er i sig selv ungdommelig, da den vækker Levninger af Ungdomsliv hos mig, og kalder Erindringer fra Ungdomstiden tilbage. Jeg tænker stundom paa 1812 naar jeg betragter og taler med min ældste Søn; thi dengang var jeg ikke allene ung som han i Alder, men endog 1-2 Aar yngre. Men hvilken rig Høst for mit hele Liv bragte jeg hiem fra Sverrige 1812! — Mit Hierte og mit Sind næres i det mindste endnu derved i Alderdommens Vinter, thi jeg kan aldrig uden Varme mindes hvad jeg skylder svenske Venner og Veninder.

Med særdeles Interesse og Glæde læste jeg Dine Familie-Efterretninger; de vare mig, tilligemed Tidenden om Din i Østergötland styrkede Helbred (om hvis Tilstand i Vinteren og i Vaaren jeg derimod ikke har hørt et Ord) det kiæreste af Brevets Indhold. Jeg seer endnu for mig den livfulde, lyshaarede, klarøiede Ebba paa 8 Aar (siden hun nu er attenaarig) fra 1842, og Broderen Ernst paa 5 Aar, som jeg mener lignede Ebba en stor Deel. Hvor gierne besøgte jeg Dig i Din lykkelige Familie! — og hvor let kunde det i Grunden skee, hvis Du ogsaa i Sommer kommer til Motala-Eggen, og hvis jeg kunde faae Mod til endnu at gjøre en Sø og Canal-Reise — som uheldigviis fordrer vel en 4 Dage før jeg naaede Maalet. — Min Søn Hans, som i Fjor Sommer gjorde en hastig Reise fra Vestergötland til Stockholm, og tilbage samme Vei, maa vel være kommen meget nær forbi Dit Opholdssted, som jeg havde opgivet ham, dog uden at kiende Navnet Hårstorp. Han skrev mig til, at han ved Motala havde efterspurgt Dig; men ikke kunnet erfare Dit Ophold. — Han er nu hernede i Besøg med sin Hustru, og en Søn paa 10 Maaneder. I Jun. Maaned reiser han atter tilbage over Göteborg, for at flytte fra V. Göthland til Södermanland, hvor han skal leve i Nærheden af Söder-Telje som Meieri-Forpagter. Det bliver et tarveligt Udkomme; men jeg haaber, han vil bierge sig, naar han maa beholde Sundhed. Han havde paa en Vinterreise i

Sverrige for et Par Aar siden paadraget sig en Forkølelse, og har siden flere Gange, men især sidste Vinter, lidt meget af rheumatiske Smerter. Der er faldet et Modgangslod i hans Skiebne, som ofte bedrøver mig, da han i saa ung en Alder (han er kun 26 Aar) tillige har en vis mørk Alvor i Sindet. — Min ældste Søn har derimod, foruden Dante, ogsaa Dantes lyse Fædreland i ⁵ Hovedet. Han tænker atter paa, i Septbr. at gjøre en Reise til Alperne, til Florentz og Rom, og at blive i Italien Vinteren over. — I Vinter udgav han, kort efter 1ste Deel af Dante (som har vundet betydeligt Bifald) et lille Bind temmelig eiendommelige lyriske Digte. Jeg ønskede at sende Dig disse, tilligemed Dante; naar jeg kun vidste en fuldkommen sikker Vei til at bringe disse ¹⁰ Bøger i Dine Hænder.

Om Leopold kan jeg ikke være enig med Dig, naar Du vil sætte ham ved Siden af Pope. Denne stod dog langt over Leopold i kritisk, saavel som i poetisk Aand — ligesom overhovedet i Digterevene. Selv hans Homer er vel et besynderligt Værk — men ikke uden et Slags Eiendommelighed, om denne ¹⁵ endog seer noget parodisk ud. Leopold kunde ikke have frembragt en saadan svensk Homer; den var hos ham bleven mere stiv og gallicansk; i Popes er der, med alt det uhomeriske og ikke-antike, dog et Slags Naturlighed, og en vis engelsk Nationalitet. — Det glæder mig, at Du holder fast ved Pal. Müller — der unegtelig staaer meget høit i den hele nærværende Tids Poesie, og er ²⁰ den mest glimrende Stjerne paa vor Himmel. Jeg vilde ønske, Du kiendte og eiede alle hans Digterværker. — I Fior Sommer holdt jeg en 12-15 æsthetiske Foredrag over disse; dog især over Adam Homo — men var langt fra at udtømme hvad der om dette store Værk er at sige. I August agter jeg at begynde nye Forelæsninger over den svenske Literaturhistorie, som jeg nu — saa godt ²⁵ det vil gaae i denne Adspredelsers Verden, og med høiligen aftagne Kræfter, arbejder paa. — Jeg længes overordentlig efter Din Charakteristik over Bellman, som Du i Dit Brev lover til »denne Sommers Början« (nemlig 1852.) Kunde den dog blot komme til næste Vinters början! — og da komme i mine Hænder! — Din Skildring af Columbus, som ei var mig ubekjendt, ³⁰ har jeg læst; men endnu ikke »hinnat« læse den længere af Rudbeck. Jeg er dog bange Du ikke bringer mig fra den Mening, at denne Mand, skiøndt vel i sig selv en større Aand, dog har været temmelig i Slægt med Finn Magnusen.

Reuterdahl er nu for det første reent tabt i og for Lund. Maatte han selv og Sverrige vinde ved hans Forflytning til Minister-Stolen, og maatte Lund ³⁵ om ikke alt for lang Tid vinde ham tilbage til Bispestolen! — Her gaaer det usselt og prosaisk og spidsborgerligt med vort nuværende Cultusministerium. Danmark er paa en vis Maade steget i politisk Henseende — det voxer, snarere end aftager i indvortes materiel Kraft — i Literatur og videnskabelig Betydning er det paa Springet at gaae stærkt tilbage; og her var meget ⁴⁰

at giøre, inden vi endnu havde naaet saa vidt som flere andre Nationer. Det forekommer mig derimod at tegne til, at Sverrige endnu længe langsom og roligt vil gaae fremad. — Et herligt, for Fremtiden meget lovende Institut, Akademiet i Sorøe, har man allerede nedbrudt. Det er nu ikke meer end en
 5 gymnasiaal Skole, som de øvrige.

Med de hierteligste Hilsener fra vort hele Huus til Dig og Din kiære, elskelige Familie slutter

Din gamle, uforanderligt hengivne Ven

C. Molbech.

10 412. *Fra Anders Fryxell.*

Karlstad. Sunne d. 24. Maj. 1852.

Högt aktade Vän!

Härmedelst sändes de ark, om hvilka jag sist skref. De höra till en skolebok, en svensk Språklära. Derföre är den så kort, och upptager blott facta, ej resonnementer. Dess mesta innehåll, serdeles om äldre tider, är förut bekant.
 15 Det nya, der finnes, är en nu af mig skedd omarbetning af hela tidehvarvet efter 1794 (sid. 128). I afseende på striden mellan gamla och nya skolan har jag mer och mer kommit till i någon mån ändrade åsigtter, mot hvad jag hyste 1815-1825. Mig vill numera synas, som fosforisterna gingo allt för långt i sin dyrkan för Schleglarnas Hyper-Romantik; — och i sin polemik mot Akade-
 20 misterna. Onekligen kan man påstå, att båda sidorna hade fel att förebrå sig, och att på dem kunna lämpas Horatii ord: Iliacos extra peccatur muros et intra. De omkring 1820 så mycket smädade Neutrerna woro dock de, som sågo saken klarast och redigast; säkert är, att det var dessas ledare, Tegnér och Wallin, m. fl. hvilka slutligen vunno segern och togo med
 25 sig hela nationen. Det är detta verkliga faktum, som jag här vågat för första gången uttala, men efter att hafva derom rådfört mig med flere bland våra utmärktaste litteratörer.

Perioden efter 1840 har jag icke tecknat. Det passar ej i en skolebok att gå det närvarande för nära på lifvet. Tidens hufvudriktning synes mig vara
 30 1°: Politikens öfverväldigande inflytande öfver litteraturen. 2°: Radikalismens framträdande ofta i strid mot den fordna liberalismen. 3°: De båda inflytelserikaste personerna, de som af de[n] rådande pressen mest uppbyros och beprisades såsom tidsandans yppersta representanter woro Geijer och Almquist, i mycket högst olika; men lika genom sina nästan samtidiga affall till
 35 ultra-liberala läror.

Den störste nu lefvande skald på svenska Språket, störst både i verkligheten och i opinionen, är utan tvifwel Runeberg. Han hör till fordna tidehvarvet 1820-1839 genom sin sans och snille, sin måtta och sitt behag; hans anda

har dock en serdeles antik riktning, en episk sinnesstämning, som hos oss är högst ovanlig. — Von Braun är ett utmärkt poetiskt snille, men som missbrukar sina gåfvor att skriva liderliga skökostycken, eller ilskefulla upprorsånger. Tyvärr är han kanske den mest lästa skalden; ty han är kanske den quickaste, den talentfullaste. — Almqvist var aldrig verkligt populär. Allmänheten fann hans verk vara visserligen stycktals snillrika, men för det mesta blott tråkiga eller befängda. Hans skrifter blefvo derföre af de flesta oköpta, olästa. Det höga beröm, hvarmed de till en tid beprisades i tidningarna, var endast en intrig, en tillställning af ett parti-coteri, och i synnerhet af honom sjelf. 10

— Jag längtar nu efter att få se skriften om Struensée, både för dess egen skull; och som en förstling af Danska historiens försök att med sanning och allvar bedömma sednare tiders uppträden i Danmark. Trycktvång och dynastiintresse har hittills bundit historiens mun.

I går hade jag besök af presten Sandelius, han som sommaren 1851 besökte Dem i Köpenhamn. Han hälsade mycket till både Far och Son med tacksamhet för den välvilja han åtnjöt. 15

Nu är af min historia 17: delen färdig, och om några veckor äfwen den 18: Huru skall jag deraf få ett exemplar till Etatsrådet Molbeck, som ett ringa bevis på tacksamheten och vänskapen hos hans innerligt tillgifne Vän och tjänare 20
And. Fryxell.

413. *Fra Carl Säve.*

[i Poststempelt: Upsala 9/6 1852]

Vidtberömde Herr Etatsråd!

Det var med den innerligaste glädje som jag d. 29 Maj emottog Deras för mig städse så dyrbara bref. Jag tackar Dem varmt för Deras fortfarande 25
godhet mot mig! och önskar att De städse må finna mig värdig Deras för mig så hedrande vänskapsfulla deltagande! — Innan jag öfvergår till besvarande af Deras frågor, vill jag — som vanligt — först berätta litet om mig sjelf och mina närmaste planer, emedan dessa saker stå i ett visst sammanhang inbördes. — Förra hösten bestridde jag Prof. Schröders offentliga föreläsningar 30
under hans tjänstledighet, och var under denna tid strängt nog upptagen, såsom icke underligt är för en så ovan föreläsare. När julen kom och jag beredde mig att mera få egna mig åt privata arbeten, insjuknade jag mycket häftigt, men var, emot vanan, alldeles fri från plågor, ehuru jag sedan fick veta, att läkaren flere dagar tviflat på mitt vederfående. Det var en svår hjertsjukdom 35
(trol. en giktkastning), ehuru alldeles smärtfri. Mot slutet af Januari blef jag åter bättre; men sjukdomen lemnade en långvarig svaghet efter sig. — Till mitt stärkande bidrog sedan i hög grad en underrättelse, som jag i början af

Mars erhöll — det gladaste, som händt mig på många år —, att jag fått ett publikt resestipendium för att resa till Köpenhamn och att ligga der vintern öfver och studera min älsklings sak! De kan lätt tänka Dem, hvilken fröjd det skulle vara för mig, att se denna så länge hysta önskan ändteligen nära sin fullbordan. Ack, jag får således råka Dem och så många andra för mig kära personer, samt helt och hållet öfverlemna mig till mitt lifsstudium! Penningsumman är naturligtvis begränsad och kan således icke räcka mer än en viss tid, ehuru jag nog skall söka att hushålla med den så länge som möjligt. Det är då gifvet, att om jag reser en månad sednare i år från Sverige, så får jag dröja med återfärden en månad längre 1853. Jag kan derföre icke anlända till Köpenhamn förr än omkr. medium af Juli, eller kanske i slutet af sagde månad, ty eljest blefve jag kanske nödgad att företaga återresan nästa vår så tidigt, att ångbåtsfarten ännu icke hunnit börja innan penningarne vore slut. — Detta är orsaken, att jag icke kan följa min lust att medfölja mina kommitoner på den för en gammal »Skandinav« så lockande resan till Köpenhamn och Christiania, — ifrån hvilken jag visst icke eljest skulle hafva uteblifvit. Härmed är Deras fråga N° 1 besvarad. — N° 2: Någon Professor kommer härifrån icke att medfölja, åtminstone vet man icke det ännu; men deremot flere äldre lärare vid Ups. Katedral-skola och Docenter, och Akad. Adjunkten i Historien Svedelius, hvilken De visst skulle finna interessant, samt Domkyrkosysslomannen, Mag. Schram, som känner vår gamla Domkyrka bättre än någon, samt de framtida planerna för hennes restaurerande; han är en man på 50 år. — N° 3: Det gläder mig på det högsta, att De vill hedra oss Upsalienser med att medfölja från Köpenh. till Norge, och ehuru jag utan vidare kunde försäkra Dem om den mest vänliga mottagning af hela resesällskapet, så ansåg jag likväl det mest vara i sin ordning, att först derom tillspörja resenärernas ordförande Mag. Yngve Sahlin (från Värmland), en särdeles hygglig ung man. Hans och sällskapets svar blef naturligtvis, att de ansågo för en stor heder om De ville medfölja, samt att de skulle göra allt möjligt för att göra Dem den korta resan så beqväm och behaglig som görligt kan blifva. Berzelius är kanske vårt bästa privata ångfartyg, som t.o.m. i fjor väckte Engelsmäns uppmärksamhet vid the great Exhibition i London. Det har likväl icke fasta koj-platser till det stora antalet 300, utan en del blifva bäddade i lastrummet efter tour. Men De får naturligtvis en egen säng och all den beqvämighet, som kan åstadkommas i denna Studentsvärm. Är De road af sång, så får De höra en vacker, och så tror jag att denna resa, som ju icke räcker mer än omkr. ett dygn (ty man går icke då in till Göteborg), skall blifva för Dem angenäm. Den, som bara finge vara med! — N° 4: När Deras bref anlände, hade Professor Atterbom (som denna vinter varit ovanligt rask) med familj redan nedrest, för att öfver sommaren bo invid

Motala (troligen vid Horstorp, som i fjor) och jag sände derföre genast Deras brev till honom, inneslutet i ett från mig, så att De förmodligen snart får hans svar. — Deras plan att resa med Berzelius till Norge, samt att sedan från Göteborg (dit Berzelius går på återvägen från Christiania) fortsätta resan till Motala, Stockholm och Upsala, gläder mig på det högsta, hälst jag deraf kan se, att följderna af Deras krasslighet och oroande svåra fall i en trappa i vintras nu äro öfvervunna. Dervid är det endast ledsamt för mig, att jag icke kan mottaga Dem här, emedan jag reser härifrån redan om Thorsdag d. 10. Juni, till Stockholm, derifrån jag omkring d. 24 Juni far till Visby hvilket jag icke besökt på flere år. Jag dröjer der 14 dagar och reser genom Göta kanal (som jag aldrig sett) och öfver Göteborg till Köpenhamn, der jag, som jag redan nämnt, hoppas att inträffa i midten eller slutet af Juli. — Till följe af allt detta, blir det då icke nödigt att sända mig något paket, utan skall jag sjelf hafva äran att afhemta det, som De med vanlig generositet ämnar mig, på Skindergade, N° 15. På förhand tackar jag Dem för den så dyrbara gåfvan af Gislasons Islandske Ordbog! och de lika dyrbara af de nyaste Arnæmag-niana! — allt sådant är just socker för min mun!

Med sann tillfredsställelse ser jag, att De funnit nöje uti min i hast uppdragna skildring af några af mina iakttagelser angående Helsingemålet. Ja, denna dialekt har verkligen ett eget intresse för Norsk-Svensk språkforskning just för det blandade folkelementet. När vi, vill Gud, snart råkas, så kan jag få tillfälle att närmare utveckla detta och lemna önskade upplysningar. Det finnes verkligen en viss analogi emellan denna blandade dialekt och förhållandet i Jydsk, som borde i grund undersökas af kunnig person. — Om det icke skulle göra Dem besvär, så ville jag bedja Dem om en sak. — Jag läste nyligen i någon tidning el. tidskrift en notis, att Oldskr. Selskabet i Kbhvn hade ifrån Prosten Klingvall på Gotland fått en afteckning af en Runsten (i Sjonhems socken), der det talas om en, som blef sviken af Vlacher (»Blakumen«). Jag känner nu icke huru väl denna ritning är utförd, men jag fruktar, att det åtminstone icke kan vara troget, emedan Klingvall icke har den allra minsta kunskap i fornspråket och ej håller någon vana vid läsande af runskrift, och dessutom (sub rosa) är en slarf allt igenom. Det vore illa om en ej fullt tillförlitlig teckning blefve intagen i det verk, Prof. Rafn förehafver. Händelsen gjorde att min Bror, Mag. Pehr Säve, i Visby, (som är en af de skarpsyntaste steninskriftsläsare jag känner och derjemte ritar mycket väl, och som flere år just inkom har studerat och aftecknat Gotlands-monument) helt nyligen händelsevis kom att nämna, att han aftecknat denna sten, och att han gjort flere säkra rättelser i Liljegrens text (Runurkunder, N° 1592). Jag anhåller derföre, att De är så god och vid tillfälle frågar H^r Profess. Rafn, om den Klingvallska teckningen redan är begagnad och tryckt,

samt om, i fall ännu tid är dertill, det icke vore bäst att dröja dermed tills jag kommer till Köpenhamn och medtager en teckning af min Bror. Ty det är väl möjligt, att Klingvalls är ganska bra, men det kunde dock icke skada att äfven hafva en teckning af en annan skicklig hand, då ju alltid 4 ögon
5 se mer än 2. —

Jag beder Dem framföra min helsning till Deras Son, skalden, om han ännu minnes mig! — Det vore interessant att någon gång framdeles få lära känna Deras yngre Son, som tyckes vilja bosätta sig för allvar hos oss.

En sommar, full af helsa och förnöjelse önskas Dem hjertligt, hvarjemte
10 jag beder att städse få vara innesluten i Deras minne!

Jag tecknar mig med vördnad och sannaste tillgifvenhet

Deras ödmjukaste tjenare

Carl Säve.

P.S. Jag skall bedja en pålitlig person af resenärerne, söka Dem vid Upsala-
15 studenternas besök i Köpenhamn, för att fråga Dem om De önskar medfölja till Norge, samt gifva nödiga underrättelser om afgangstid m.m.

414. *Fra P. D. A. Atterbom.*

Motala och Hårstorp d. 19 Juni 1852.

Gamle trofaste Broder!

Då jag genom Säves försorg erhöll ditt kära bref af den 23 Maj, var jag
20 redan återkommen till denna min nuvarande sköna sommar-fristad. Jag afreste i år från Upsala tidigare, än vanligt: redan den 22 Maj; tillbragte ett par dagar i Stockholm; och inträffade här den 26 på förmiddagen. Då Du sist sysselsatte Dina tankar så vänligt med mig, färdades jag än vandrande, än roende, kring de aflägsnaste och mest romantiska stränderna af Stockholms
25 Djurgård, der den äldste af mina svägrar, en Öfverste Ekenstam, bor längst ute på Blockhus-udden: ty större och sednare delen af den 23 Maj tillbragte jag der hos honom. Då tillfället i år så medgaf, ville jag ännu en gång njuta, hvad alltsedan min första ungdom blott ytterst sällan blifvit mig förunnadt, — en ungsommar på landet, en i det gröna firad pingst- och för-midsommars-
30 tid. Och det har lyckats mig, nästan öfver all min förhoppning! Lika höstlig, som fjolårets sommar i sitt hela var, lika olympiskt klar och varm har den nya sommaren omgifvit oss, med alla sina vederqvickande herrligheter, nästan oafbrutet alltsedan vår hitkomst. Under nära en månad ha vi haft blott fyra eller fem regniga dagar. I vårt klimat, — hvad kan man mer
35 begära? Ty på jemnförelser med »Dantes lyse Fædreland«, dit Din poetiske Son i höst åter begifver sig, må vi hemmasittande Skandinaver (i slikt hänseende) tänka så litet som möjligt.

Då Din son Hans i fjol reste här förbi, var jag troligtvis ännu ej hit anländ (jag kom nämligen den gången hit först den 1 Juli); i annat fall hade han tvifvelsutan lätt fått besked om min bostad. Den ligger helt nära till Kanalen. fastän ej omedelbart vid dess brädd; emellan Motala och Borensults slussar, en $\frac{1}{4}$ (eller knapp half) fjerdingväg från Motala, bredvid lands- 5 vägen från Motala gästgifvargård till Husbyfjols. Med stor glädje skulle jag här se och mottaga honom, om hans väg ånyo förer honom genom dessa trakter. — Och med hvilken fröjd jag skulle mottaga Dig sjelf — det förmå inga ord uttrycka. Vet Du: man behöfver, för att komma hit från Köpenhamn, icke *fyra* dagar, såsom Du förmodar; utan blott *två!!!* En ung dansk 10 vän, Löwener, som är engagerad vid Motala mekaniska Verkstad och nyss har från Köpenhamn återhämtat sin fästmö, — som är härvarande Prestens dotter, men har vistats inemot ett år hoss sina tillkommande svärföräldrar i Danmarks hufvudstad, — anköm hit med henne i går kl. 1 på morgonen (eller om natten mellan Thursdagen och Fredagen), sedan han på sistledne 15 Tisdag afton gått om bord med henne vid Köpenhamns Toldbod. De hade afrest på ångfartyget Lübeck, och genast vid framkomsten till Göteborg förflyttat sig på ångfartyget Telford. — Tänk, om Du kunde komma! — I sanning: sedan jag fått höra, att man så pass skyndsamt kan tillryggalägga vägen häremellan och Köpenhamn, har min mångåriga plan till en 20 Danmarks-färd uppträdt för min inbillning i förnyad och fördubbladt frestande glans. Under de sista åren har jag i det hela varit så sjuklig, att det ej lönt mödan synnerligen tänka derpå. Efter en vinter och vår, som varit drägligare än de nästföregående, är jag nu verkligen (oaktadt vissa smärre opassligheter) kryare, än jag varit på länge. Deremot har jag — af åtskilliga or- 25 saker — i år ännu mera ondt om pengar, än jag på länge haft. Således gäller äfven om dessa önsknings- och förslager det gamla grofva svenska ordspråket: »hur man vänder sig, så sitter ändå alltid r — n bak«.

Jag påräknade, att med den unge Löwener få skicka till några danska vänner exemplar af mitt Rudbecks-Minne (hvaraf Sv. Akad. gifvit mig 50 30 ex. i särskilda aftryck). Omständigheter gjorde, att han var afrest vid min hitkomst, tidigare, än han först hade utsatt. Men han lofvar mig, att genom en sin faster, som för det närvarande vistas på besök i trakten mellan Venersborg och Göteborg, ombestyras deras transport till Köpenhamn efter cirka 5 å 6 veckor. — När Du hunnit göra bekantskap med min digra Rudbeckiad, 35 skall Du finna, att jag ingalunda (såsom Du synes frukta) gjort mig till anhängare eller försvarare af den (föröfrigt i alla afseenden förvånande) mannens fantastier. —

Min minnesteckning af Bellman utkommer under detta års förlopp i tvåfaldig upplaga: såsom »Minne« i Sv. Akad:s Handlingar (redan färdigtryckt, 40

och förmodligen snart i bokhandeln); och — något utförligare, med flera-handa tillägg i både text och noter — såsom första afdelningen af »Siarnes och Skaldernes« sjette del (af hvilken 8 ark redan äro tryckta). — Hvad Pope's Homer angår, så måste jag erkänna till min blygd, att jag aldrig läst den; jag har blott — och det för många år sedan — tittat på dess första rader. Det är väl möjligt, att Pope hade en gnista mer af »poetisk Aand«, till och med af »kritisk«, än Leopold; betydligt större var den dock näppligen. Mel-lertid borde jag återläsa Pope, innan jag skickar ut min Karakteristik öfver Leopold*), vid hvilken jag ämnar innan kort lägga sista handen. Dumt, att jag ej ihågkom detta vid min afresa från Upsala! Gud må veta, hvar jag i dessa orter skall kunna uppleta något exemplar af Pope.

Tack i förväg för Dina föreläsningar öfver »Svensk Litteratur«! Dina lands-män kunna tåla vid att höra någonting redbarare derom, än det lumpna qvick-hufvudet Sturtzenbeckers pladder**). — Att å min sida hålla föreläsningar öfver Danmarks Litteratur, har länge varit en af mina många planer; men för det första torde jag väl nästa vår uppträda med en föreläsnings-curs öfver den såkallade »Romantiska Skolan«; om hvilken man i många år har, liksom i Tyskland, så äfven i Danmark och Sverige skräflet med så mycken fåkunnighet, otacksamhet, orättvisa och lymmelaktighet, att åsynen af det sätt, hvarpå dess hufvudmän bedömmas af personer som ej äro värdige att borsta deras stöflar, väl kan fresta oss att utropa med Schillers Talbot:

»War unser ernstes, arbeitvolles Leben
Keines ernsthaftern Ausgangs werth« ? —

Den 23 Juni.

»Ganz besondere Fatalitäten« ha gjort, att jag sistledne postdag ej fick afsluta detta bref; äfvensom att jag i flera föregående postdagar blifvit hindrad att börja det, än af en omständighet, än af en annan. — Jag tager mig nu den frihet att bifoga en biljett till min gamle ungdomsvän och reskamrat Hjort, från hvilken jag på ganska lång tid ej hört ett ord. Man har sagt mig, att han nu bor såsom pensionerad (eller »in Ruhestand versetzt«) i Köpenhamn. Jag hoppas, att han ännu lefver; och då torde denna breflapp, genom Din godhet, kunna komma i hans händer. — Att man hos Eder har »nedbrutit« Sorö Akademi, har jag hört med detsamma. Men, Gudnä's!

*) Leopold skulle kanske t. ex. ej kunnat skriva hans Eklog Messias. Deremot är han honom i Lärodikter och Oder, sådana som Förtjensten, Försynen m. fl. visst icke underl'gsen. Ej heller har Pope, i sitt sätt att behandla Shakespeare, ådagalagt något synnerligt kritiskt snille.

**) Hvilket jag föröfrigt känner blott genom andras berättelser, och förmodligen aldrig kommer att sjelf läsa.

man har äfven hos oss under de sista åren utvecklat mycken energi i att nedbryta och bortfuska. Vår vän Reuterdaahl får använda Herkuliska mödor, om han skall kunna frambringa något ordnad och förnuftigt skick ur det chaos, den fullkomligt babyloniska förbistring, hvori hela vårt Läroverks- och Skolundervisnings-väsende genom dessa fuskerier blifvit störtadt. — Vid min ⁵ hastiga resa genom Stockholm sökte jag den hedersmannen, men lyckades ej att finna honom hemma.

»Lange leben, heisst viele überleben« — säger Goethe. De få kvarvarande vännerna gå bort, den ene efter den andra. Underrättelsen om Schouvs död kostade rätt mycket på mig. Särskildt grämer mig, att jag aldrig kom att ¹⁰ svara på ett ganska vänskapsfullt och hjertligt bref, som jag för någon längre tid sedan från honom erhöill. Det var en interessant, godmodig, älskelig man; äfven såsom vetenskapsman högst lärorik och aktningvärd. Hans politiska rol lemnar jag derhän; det vissa är, att han spelade den med de bästa och renaste afsigter. — En mängd nutida Professorers beteenden under de sed- ¹⁵ naste åren ha föröfrigt med en den mest öfverraskande likhet påminnt mig om Goethes »Zauberlehrling«.

Mina barns ålder är den följande: Hedvig är född d. 27 Sept 1829; Ebba den 13 Febr. 1833; och Ernst den 7 Nov. 1835. Jag menar mig hafva berättat, att Ebba just här, vid slutet af fjol-årets sommar, trolofvades med en ung ²⁰ Svensson, en vid härvarande Verkstad engagerad Mechanicus (den förutnämnde unge Dansken Löweners kamrat och Busenfreund); till sin egentligaste profession Skepps-byggmästarc; en hederlig och älskvärd ung man, med hvilken både jag och min hustru äro särdeles belätne. Lätt kan Du föreställa dig, att de unga Älskande nu här föra ett paradiskt lif. Min son, nu ²⁵ i det närmaste fullvuxen, har i Upsala Cathedral-(Gymnasial-)Skola godt beröm om sig, innehar der rangen af Primus; och blir (vill Gud) nästkommande vår Student.

Ville »Vederbörande« arrangera så, att jag snart blefve försatt på egentlig »Emeriti«-fot, så blefve jag ock starkt frestad, att åtminstone för ett år göra ³⁰ Köpenhamn, eller något trefligt ställe i den vackrare delen af Seland, till mitt »Opholds-sted«.

Nya upplagan af Lycks. Ö är ännu ej lagd under pressen: revisionen är väl i det närmaste färdig; men ännu återstå ett par punkter, i hvilka jag är villrådlig. Att den åtminstone utkommer nästa vår, kan dock anses såsom ³⁵ säkert. — Gud gifve, att jag äfven finge upplefva en ny upplaga af »Siare och Skalder«, medan jag ännu har någon arbetskraft kvar! Då skulle man få se, hoppas jag, ett verk med besked, och befriadt från åtminstone de flesta af de brister, som för det närvarande vidlåda det. Åtskilligt deraf skall tills vidare, om jag får lefva, afhjelpas genom supplement-band: så om den ⁴⁰

äldsta eller Asa-tiden, om Medeltiden (der jag, bland annat, äfven vill gifva en framställning af S. Britas Theosophi), m.m., som om den nyaste perioden efter 1809. Många andra planer har jag derjemte i hufvudet, både poetiska (till och med Tragedier) och prosaiska; om hvilka det skulle vara roligt, att
5 med Dig samspråka.

Du minns ju Hedborn? En fullständig upplaga af hans poetiska qvarlätenskap, redigerad af mig, skall innan kort läggas under pressen. I dessa dagar afskickar jag manuskriptet dertill.

Och nu — kan Du vara trött vid mig; åtminstone är min hand trött. För
10 denna gång alltså — farväl, min gamle hjertvän! Mätte vi ännu någon gång i denna verlden få återse hvarandra! — De varmaste helsningar från mig och alla de Mina till Dig, Din hulda Maka och hela Din Familj! (För din son Poeten min särskilda respekt! Det skall visst ej länge töfva, innan jag gjort bekant-
skap både med hans »Digte« och hans »Dante«).

15

Din gamle trogne
Atterbom.

Äfven Säve, som nu på en tid blir Köpenhamns-bo och förmodligen besöker Dig esomoftast, helsas hjertligt.

Efter många års förlopp, har jag i dessa dagar ånyo med förtjusning genom-
20 läst Don Quixote; om hvilken jag till alla delar underskrifver A. W. Schlegels utlåtelse:

»Was auch hinfüro mag ersonnen werden,
Dies bleibt die unvergleichlichste Historie«.

— I afton reser man öfver hela Sverige upp Midsommars-stänger och dan-
25 sar omkring dem. Väderleken är gynnsam; himlen blå; luften lagom varm.

Sv. Akademiens correctur-läsare har, i mitt Minne öfver Rudbeck, skrifvit namnet »Scyth« på fem olika vis: Scyth, Skyth, Skyt, Schyt, Schyth — stundom på en och samma sida.

415. *Fra P. D. A. Atterbom.*

Motala och Hårstorp d. 10 Juli 1852.

30 Käraste Broder!

Med en Dansk Fru (jag tror Meisling), som rest till Motala för att besöka sin brorson Löwener, skickar jag till Dig detta paquet af »Rudbecker«. Haf den godhet att ombesörja, att de till Hjort, Hauch, Ingemann ställda exemplaren komma sina ägare tillhanda! — Jag hoppas att det utförliga
35 bref, som jag skref till Dig för någon tid sedan, lyckligen framkommit. I afton hinner jag ej mer, än bifoga de hjertligaste helsningar, från mig och de mina, till Dig och hela Din familj.

Din

Atterbom.

P.S. Emedan orthographien i mitt Rudbecks-Minne tillhör Svenska Akademiens Correctur-läsare, så är han äfven skuld till den vidunderlighet, att namnet Skyth förekommer med fem olika skrifsätt (Skyth, Scyth, Schyt, Schyth, Skyt); stundom till och med på en och samma sida.

Jag hade ock ämnat skicka en Rudbeck till Andersen: i fall jag blott visste, att han ej finner en dylik vidlyftig litterär-historisk monographi alltför kärf och tråkig. — Dock — må göra! Jag vågar försöket, och bifogar en.

416. Til P. D. A. Atterbom.

Kiøbenhavn. 12. Aug. 1852.

Kiæreste, trofaste Ven,

For et Par Dage siden modtog jeg, eller forefandt ved min Hiemkomst fra en Udgang, en Bogpakke med Exempl. af Dit Mindeskraft over Rudbeck. Jeg forundredes og forbausedes over Din Evne til, med saa megen Sygelighed, at kunne producere saa meget! — og en saa stor Bog over en vist nok mærkværdig og berømt Mand — men som dog vel kan siges, nu at være hiemfalden til Fortiden og til Biographien. Du har altsaa givet Rudbeck det saa at sige eneste Liv, han endnu kan eie. Maaskee bliver Du den sidste, der i Sverrige studerer Rudbecks Atlantica. Mindst havde jeg tænkt mig dette for 40 Aar siden om »Blommornes« Digter. Din Virksomhed som Svensk Prosaist er høist mærkværdig. Jeg kiender ingen lyrisk og episk Digter, der saaledes som Du har kunnet forene det historisk-biographiske Studium i al dets Grundighed, med det æsthetisk-philosophiske. Paludan-Müller læser og studerer maaskee meer end nogen anden dansk Digter har gjort (det maatte da være Baggesen paa sin Viis;) men Forfatter i Prosa troer jeg neppe han nogensinde bliver; saa lidt som jeg troer at Du vil falde til adskillige nyere Digteres Nødhjelp i ældre Aar: at skrive Romaner.

25

Med vor fælles Ven Hildebrand sender jeg en lille Bog til Dig: »Bemærkninger og Oplysninger, til Kong Christian VII., Hoffets og Struensees Historie og Charakteristik i A. 1766-1772.« Den indeholder paa 17-18 Ark meget nyt. Jeg haaber, den vil bidrage endeel til at aabne Øinene hos Mange for Struensee og Caroline Mathilde. At den afslører en Hofscandal, der søger sin Lige — kunde ikke undgaaes. — Jeg har bedet Hildebrand bevare den lille Pakke hos sig, indtil den aldeles sikkert kan komme i Din Haand; thi jeg mistvivler nu reent om alle Bogforsendinger til Sverrige. For lang Tid siden har jeg med Mad^{le} Börjeson sendt til Dig, min Søns Dante og hans nyeste lyriske Digte, tilligemed flere Smaa skrifter af mig selv — jeg erindrer ikke mere hvilke. Hun lovede alvorligt, at den skulde ufortøvet og sikkert komme Dig til Hænde; jeg seer, at endnu d. 10. Jul. havde Du ikke modtaget den. — Jeg beder Dig tage til Takke med disse faa Ord, som Hildebrand har lovet at skikke

Dig; og haaber snart at skrive noget mere — adresseret til Motala och Hårstorp. Der er bl. a. en Gienstand, hvorm jeg endelig maa skrive. Min Søn er (desværre for mig) for faa Dage siden afreist til Italien hvor han bliver i Vinter.

Din

C. M.

5

Tillad mig at underrette Dig om at min Titel er Etatsraad og Professor — og vil blive saa til min Død.

417. *Fra P. D. A. Atterbom.*

Hårstorp d. 1 Sept. 1852.

Käraste Broder!

10 Tusenfaldt tack för det sista lilla, genom Hildebrand mig tillhandakomna brevet! På det att dess besvarande icke ännu längre må förhalas, skyndar jag att endast med några rader — ty mera hinner jag denna gången ej — underrätta Dig både om dess framkomst och derom, att ändtligen jemväl den Mamsell-Börjessonska bok-packan letat sig väg till min sommar-bostad. Tro-
15 ligen har den qvarlegat en tid framåt i Upsala, dit Börjesson eller hans dotter kanske skickade den. Den innehöll, jemte Din förträfflige Sons »Dæmring« och »Dante«, ett par litterär-historiska småskrifter af Dig sjelf: »Arrebo och Bording«, samt »Capitain Abrahamson«. Det har fågnat mig, att nu genom Dig omsider ha fått göra rigtig bekantskap med denne sistnämnde
20 hedersman, om hvilken jag förut ej visste särdeles mycket. Hans verksamhetsbana synes mig ganska aktningvärd. Om Bording visste jag ingenting alls, och om Arrebo ganska litet. Mycket skulle det interesserat mig, att i anledning af Arrebo finna icke blott Stjernhjelms, utan äfven Spegel ihågkommen. Du vet, att denne sednare har försvenskat Bargas' »Hexaëmeron«,
25 med Arrebos fördanskning deraf för ögonen. Spegel synes ha begagnat och behandlat Arrebo på samma vis, som denne begagnade och behandlade Bargas' sjelf. Det enda njutbara af alltsammans är den hos både Arrebo och Spegel förekommande hexametriska Hymnen till Gud. Onekligen är första grundtanken Arrebos; men utförandet hos Spegel långt fullkomligare. — Hvad Din
30 nyaste skrift angår, om »Struensee och Carolina Mathilda«, så är jag på den högst nyfiken. Att jag genom den får veta mycket nytt om dessa båda olyckliga personer, kan jag förutse. Huruvida det kommer att förändra eller i någon mån annorlunda modificera mina nuvarande föreställningar om dem, skall snart utvisa sig. Mellertid har jag skrifvit till Hildebrand, att han
35 hellre må behålla boken hos sig i Stockholm till min ankomst dit i sista veckan af denna månad, än göra sig besvär att skicka den hit på något kanal-fartyg (och annan utväg vet jag nu icke). Det är säkrast, att jag hos Hildebrand

sjelf hämtar den; slarf af någon resande eller någon ångbåts-kapten skulle möjligen kunna göra, att jag annars finge vänta på den ännu längre.

Broder! Du förundrar Dig öfver min produktiva verksamhet. Men hvad förslår den emot Din? — Och äfven Din helsa är ej af starkaste slaget. — Att jag i Sverige blir den siste, som har studerat Rudbecks *Atlantica*, är sannolikt nog. Visserligen tänkte jag, när jag skref »Blommorna«, icke, att min väg skulle föra mig derhän.

Din Son är en »prächtig Fyr!« Hans »Dæmring«, hvaraf jag har läst alltsammans med nöje och det mesta flera upprepade gånger, är det bästa jag på länge sett af lyrisk poesi. Der är, hvad man nu så sällan träffar, ett verkligt, eget lif, — sanning i känsla och ton; förening af uppfinning med teknisk virtuositet, af innerlighet med objektif fasthet och klarhet, af manlighet med ljufhet och skärhet. Mer derom en annan gång. En djup hjertesorg tycks ha invigt den unge skalden både i Livvets och i Diktens mysterier; men man skönjer dock, att redan

»det lysner i Hjertet og i Skoven«.

Mätte alla vänliga makter göra hans nya vistelse i Italien angenäm och fruktbarande! — Af hans »Dante« har jag ännu blott hunnit läsa den innehållsrika och välskrifna inledningen. — Jag undrar, om han känner Böttigers började öfversättning af Dante. Den har stort värde, — men är rimlös. Jag håller med Din Son deri, att rimmen näppligen kunna umbäras, så vida öfversättningen skall vara fullt — poetisk.

Var god och skicka ineliggande biljett till Professor Hauch! — De Mina helsa hjertinnerligen. Min son har redan återvändt till Upsala; hans Student-Examen, som han skall taga nästa vår, ligger honom starkt i hufvudet. Mina flickor äro förtjusta i »Dæmringen«, och genom dem har den nu här blifvit bekant för andra unga Poesiens vänner och väninnor.

Här qvarblifver jag väl ännu tre veckor, eller till omkring den 23 dennes. Hvad denna sommar varit paradisisk! och hvad han i det yttersta är sin karakter trogen.

Helsa på det varmaste Din hulda husfru!

Din oföränderlige

Atterbom.

Till »Conferensråd« hafva från Köpenhamn hemkomne Svenskar upphöjt Dig — förlåt! —

418. Til Carl Sæve.

Søndag Morgen. 19. Sept. 1852.

Høistærede Hr. Magister,

Deres forhen omtalte Skrivelse af 1ste Oct. 1851, med Efterretninger om Helsingland, m.m. har jeg den Fornøielse efter Aftale at tilstille Dem; men

beder, at dette mig interesserende Brev, naar det er benyttet, maa blive mig tilbageleveret.

Jeg har i Sinde, i Morgen Eftermiddag Kl. 5 at begynde nogle Foredrag over den svenske Literaturs Historie, og at fortsætte dem Tirsdag Eftermiddag samme Time, og saaledes disse to Timer om Ugen, indtil 1ste Afdeling af disse Foredrag er sluttet. Maaskee jeg vil kunne have den Fornøielse en og anden Gang at tælle Dem blandt mine faa Tilhørere.

Min Kone har i 8te Dage været paa Landet; men jeg venter hende hiem i Morgen, og da ogsaa, at vi snart have den Fornøielse engang at faae Deres Besøg.

Venskabeligst

C. Molbech.

419. Til P. D. A. Atterbom.

Kiøbenhavn, 4. Oct. 1852.

Min ædle og trofaste Ven,

En saa sielden directe Leilighed til Upsala (Prof. Carlson, der i nogle Dage har glædet os med sit Besøg og sin interessante Omgang) kan jeg ikke lade gaae forbi, uden at afsende med ham nogle Linier — og deri først min Tak for Dine hiertelige og kiære Breve (af 23. Jun. og 1. Septbr.). Modtagelsen af et saadant fra Dig er det kiæreste, jeg kan faae fra Dit Fædreland, hvor man vel ikke er ganske sparsom i at erindre mig; men Ingen saaledes som Du — med denne usvækkede, uomskiftelige Varme, Inderlighed og Sandhed, der altid berører mig saa velgiørende, fylder og styrker min Siæl, og bidrager til at sprede mangan Sky i dens Grundstemning, der med Aarene bliver alvorligere — ikke sielden ogsaa omsløret og tung, som i yngre Aar. — Hvad der nu ofte tynger min Stemning, er Forandringen af næsten Alt omkring mig; adskillige gamle 40-aarige Venner have forladt mig; jeg har kun faa ældre tilbage — og nogle Nyere, mig med virkelig Deeltagelse hengivne, ere enten fraværende paa Landet, eller ved deres Bopæl i Byen sielden tilgængelige for mig. Min ældste Søn er for 5-6 Uger siden reist til Italien, hvor han bliver Vinteren over. Saaledes er der kun Eensomhed i Huset, og omkring mig; jeg savner ham meget, og daglig. Han har længe tragtet efter, at kunne anden Gang tilbringe en Vinter i Rom; og for hans Humeur og Helbred var nu denne Reise ogsaa, som jeg troer, velgiørende. Jeg har havt Breve fra ham, fra Zürich og Genua. Med sin Ven og Reisefælle Mag. Brøchner, har han i 10 Dage, for det meste til Fods, gennemvandret Schweiz, og oversteget Alperne paa Veien over St. Gotthard til Bellinzona, hvor begge Vandrere ankom velbeholden til Fods, og forefandt deres forudskikkede Reisesager. Min Søn havde paa sin forrige Reise kun berørt Genève; denne Vandring, og Bekjendtska-

bet med Schweitzernaturen synes efter hans Brev fra Genova at have giort en dyb, velgørende og styrkende Virkning paa ham, baade til Siæl og Legeme. I Florenz vilde han tøve et Par Uger, og i Slutningen af October være i Rom — som jeg vil ønske og haabe, han maa naae i Sikkerhed. Der har i denne Sommer hersket en næsten mageløs Usikkerhed for Røvere i Kirkestaten. Endelig ⁵ synes det som den franske General i Rom, efterat franske Bagage-Vogne fra Civita-vecchia vare plyndrede, har grebet til alvorlige Forholdsregler. — Da jeg veed, Du interesserer Dig for min Søn, haaber jeg, denne Notice om hans Bortreise og Fraværelse ikke vil være Dig ukiær. Det har været mig en sand Glæde at see Din Dom over hans sidste lyriske Digte; ogsaa min Søn vil ¹⁰ sætte megen Priis paa den; og mig glæder det endnu mere, at den stemmer overeens med vor første nulevende danske Digtters Mening: Paludan-Müllers. Selv har jeg jo ogsaa en Dom, som Du kan være forsikkret om, er saa streng imod min Søn, som imod Nogen. — Jeg seer ikke desmindre i nogle af hans Digte virkelig noget af det bedste, reneste og eiendommeligste, som den danske ¹⁵ Lyrik har frembragt. Sonetter bl. a., som de, der findes i hans »Madona«, tvivler jeg om, at det danske Sprog har bedre, renere eller mere poetiske. Det glæder mig at kunne sende Dig min Søns sidste Arbeide: det tragiske Drama: Dante, som netop blev færdig trykt et Par Dage før han reiste; men som, efter hans Anordning ikke skal udkomme før i Novbr. eller Decbr. Da ²⁰ jeg nu imidlertid benytter denne sikke Leilighed for at sende det, beder jeg Dig, kiæreste Ven! at beholde det ganske for Dig selv, indtil Bogen kommer op til Stockholm og Upsala, og ikke at laane den til Nogen. Det er billigt, da min Søn har maattet udgive dette Drama, saavel som sin Overs: af Inferno paa egen Bekostning, at Andre der i Sverrige ville læse det, selv kiøbe den ²⁵ lille Bog. Til Dig har min Søn efterladt og adresseret det Exemplar, som jeg nu har den Fornøielse forud at sende Dig. Heiberg har viist en partisk Streng-
hed imod dette Drama; han har ikke allene ei villet antage det for Theatret, men frakiendt det al dramatisk Egenskab, og al personlig Charakteristik — følgelig erklæret det for en poetisk Nullitet; siden Forf. udgiver det for et ³⁰ Drama. Jeg har havt i Sinde at lade udgaae en kritisk Epistel til Heiberg, naar Bogen udkommer; men der bliver vel intet af. Jeg har formeget andet under Hænder. Det vil interessere mig høiligen at høre Din Mening; men beder Dig kun ikke troe, at jeg skulde være blind for Stykkets svagere Sider.

Det gjør mig nu ondt, at jeg i Anledning af de tilsendte Exempl. af Bogen ³⁵ af Dig om Rudbeck (jeg takker venligst for mit Ex. hvoraf $\frac{1}{3}$ er læst med Interesse, uden at jeg kan sætte Manden fuldt saa høit som hans ædle, mesterlige Biograf) af hvilke de til Ingemann, Hauch og Hiort ere afgivne — maa skriftlig meddele Dig, at jeg, i Følge min indre Overtydning og Stemning ikke kan paatage mig at være den, som besørger det Professor Andersen be- ⁴⁰

stemte Exemplar. Jeg kan umueligen troe, eller ville ligesom bestyrke, at det kan være passende for Sverriges nulevende ypperste Digter, eller for en Forfatter paa den Høide i Aand, Talent, Indsigt, Smag og Dannelse, som han, at overgive et af sine lærdeste Arbejder med en saadan Tilskrift til en i
 5 enhver af bemeldte Kategorier saa svag og saa ringe begavet, saa ubetydelig, forfængelig og egoistisk Skribent som A. — Jeg har her hverken Rum til videre at yttre mig om Andersen, og hans her som Digter næsten under Nulpunktet siunkne Anseelse; men jeg vil i dets Sted afskrive nogle Linier af den Charakteristik, som er meddeelt af ham i det nylig udkomne eng: Værk:
 10 The Literature and Romance of Northern Europe by William and Mary Howitt. Lond. 1852. vol. II. p. 232. Han er der affærdiget paa $1\frac{1}{2}$ Side med en Ringeagt, som forbausede mig, da han, per fas & nefas, endogsaa i England har vundet — eller man kan sige, ved sine uægte Eventyr tillistet sig — et ulige større Navn, end han har i Danmark. Men endnu mer forbauser
 15 denne Dom, naar man veed, at begge Howitt's (Mand og Kone) netop selv have oversat hans Eventyr, og et Par af hans første Romaner — ja som det synes, endog hans superlativ og latterlig forfængelige »Selvbiographie«, hvorved han saa at sige har vasket Øhlenschläger reen for denne store Digtters smaalige Forfængelighed. — Jeg vil blot tilføie, at naar Du vedbliver Din
 20 Bestemmelse at Bogen om Rudbeck skal overgives til Prof. Andersen, med den Tilskrift, der findes i samme, da kan jeg afgive den til en herværende Boghandler, som sendt umiddelbar fra Dig, og i Omslag fra Boghandleren tilstillet ham. Giennem mig kommer den ikke i hans Hænder.

Lad denne aabenhjertige Meddelelse ikke fortryde Dig; den gives Dig efter
 25 min fuldkommenste Overbeviisning, som intet vil kunne forandre. Du staaer for mig saa uendelig høit over Andersen, at jeg i det mindste ikke kan eller vil bidrage noget til, at ogsaa Du skal hielpe til at foere hans grændseløse Forfængelighed.

Hiertelig Hilsen fra min Hustru og mig til Dit hele Huus!

30

Din trofast hengivne

C. Molbech.

Efter nøie at have overveiet Sagen finder jeg, at jeg ikke kan handle imod min Søns udtrykkelige Anviisning ikke at udlevere hans Bog før efter 1ste Decbr. Jeg har sendt den, men under Forsegling; og Du vil erholde den til
 35 bemeldte Tid.

Jeg har med Sept. Maaned begyndt mine Foredrag over den svenske National-Literaturs Historie, og vil om 2-3 Timer være ved Stiernhielm og hans Tid.

420. Til J. E. Rydquist.

Kbh. 11. Oct. 1852.

Høistærede Hr. Bibliothekar,

Jeg har havt den Ære at modtage fra Dem anden Afdeling af Deres fortrinlige svenske Sproglæres 1ste Deel, som jeg vel er for lidet Sproglærd, til at være saa ubeskeden at tillægge mig Evne til at bedømme; men som jeg 5 i det mindste efter min Evne til at forstaae og benytte Bogen, ligesom efter mit Maal af literair Kundskab, maa ansee for det lærdeste og grundigste grammaticalske Værk, Scandinavien besidder. Jeg sætter for min Deel saameget høiere Værd derpaa, som det hører til de Sprogværker, der ikke ere byggede paa forudfattede Yndlings-Meninger og Hypotheser; men udgaar 10 umiddelbart fra Sprogmaterialiets Studium, i alle dets Grene og Bestanddele. Selv er jeg for gammel og for lidt Grammatiker til nu at kunne drage al den Frugt og Nytte af Bogen, som den kan give; men jeg kan ikke undertrykke det Ønske, at ogsaa De engang vilde paatage Dem at udrede og oplyse et historisk Sprogforhold, som atter i dette Efteraar, da jeg er i Færd med 15 at udarbeide en Række af Foredrag over den svenske National-Literaturs Historie, har fornyet sig i min Eftertanke: nemlig den fuldstændige og tilfredsstillende Forklaring af det besynderlige Phænomen: en næsten fuldkommen Overeensstemmelse imellem svensk og dansk Skriftsprog i det 15de og Begyndelsen af det 16de Aarhundrede — baade i Prosa og Riim — 20 mest dog vel i den første. — Man tillægger Grunden til denne Liighed jo i Almindelighed Unionsforholdene; men disse, synes mig, kunde allene ikke have saa stor Virkning, da dog i Grunden Samqvemmet imellem begge Lande ikke var meget større, end nærmest før og efter Unionen, og overhovedet faa Danske fik Indpas i Sverrige, eller der indvandrede (vist nok meget faa, 25 i Sammenligning med Tydske, især i Stockholm.) Skulde Unionen — eller det, som skulde være saa — have havt en saadan Virkning paa Sproget i Sverrige, hvorfor blev da Virkningen langt mindre og langsommere i Norge, hvor uden Tvivl et langt større Antal Danske færdedes, levede og havde Ansættelser eller Ophold, end i Sverrige under Unionstiden? — Det vilde inter- 30 essere mig meget, engang i Korthed at erfare Deres Mening om et Spørgsmaal, som ingen Svensk, med hvem jeg hidtil har talt om denne Materie, har tilfredsstillende for mig besvaret. I al Fald vilde jeg være Dem forbunden, om De endog kun vilde meddele mig en Veiledning til selv, saa godt jeg kunde, at studere mig ind i dette Forhold i vor fælles Sproghistorie, af svenske 35 Kilder. Jeg vil for det første foretage mig, at giennemgaae svenske Diplomer (men disse ere uheldigviis endnu ikke trykte i Diplomatariet for det XV. Sec.) og Reformationsskrifter. Men ere ikke allerede disse meget afvigende i deres Sprogform fra sv. Diplomer f. Ex. fra 1400-1520?

Jeg takker, foruden for Bogen, ogsaa for Deres Omsorg for min Søns Dante — et Foretagende, der har havt den besynderlige og uventede Lykke, at Oversættelsen af 1ste Afdeling, eller Inferno, inden nogle Maaneder, i et ikke lidet Oplag, blev ganske udsolgt. Det vil neppe gaae saa godt med 2den Deel, 5 naar den udkommer. Min Søn er i August Maaned anden Gang reist til Italien og Rom, hvor han bliver i Vinter. Min anden Søn Hans, som er Landmand og gift, er nu draget til Södermanland fra W. Götland, paa en Gaard, Sundsör kaldet, i Nærheden af S. Telje.

Jeg giver mig den Frihed at sende Dem et Par litteraire Smaaskrifter, over 10 vor Arreboe og Bordning, og en Biographie af W. Abrahamson. (Jeg troer ikke at have sendt disse før. Skulde dette være saa, kunde de afgives til Statsraad Reuterdaahl).

Med Høiagtelse og Hengivenhed

Ærbødigst

15

C. Molbech.

12. Oct. 1852.

I dette Øieblik, da jeg staaer i Begreb med at afsende disse Linier med Hr. Mag. og Dr. Grönblad fra Helsingfors, er jeg ikke i Stand til at finde noget Aftryk af min Skildring af vore ældste bekiendte Digtere i 17. Aarh. Arrebo 20 og Bordning. Jeg maa derfor nøies med at sende Biographien af Abrahamson, som De neppe tilforn har modtaget.

Jeg tillader mig derimod at sende 2 Exp. af en »Litterair Anmeldelse« om Udgivelsen af mit Danske Glossarium, som jeg allerede for 2 Aar siden lod bekiendtgjøre; uden at jeg siden har fundet Muelighed til for Alvor at 25 begynde paa Redactionen af Værket og mine Materialier til samme. Det er til disse, jeg egentlig allene maa holde mig; men jeg troer vel, at de fortiene at komme for Lyset, medens jeg endnu lever, da derved vel ca. 2-3000 ægte danske Ord og Udtryk, der hidtil ikke findes i nogen Ordbog, eller ere utilstrækkeligt oplyste, ville bringes for Dagen.

30 Nu har jeg siden Efteraarets Begyndelse, i mine Aftentimer, alvorligt taget dette Arbeide for. Bogstaverne A og B ere virkelig næsten færdige til Tryk. Denne vil begyndes i Novbr. Maaned, og 1ste Hefte — jeg tænker paa 5-6 Ark i Royal-Octav, udgaae i Jan. eller Februar. — Vilkaarene i Planen (150 Exempl. til Salg og Prisens Forhøielse saasnaart 1 Hefte er udkommet) 35 overholdes aldeles strengt. — Findes nogen i Stockholm eller Upsala, der ønskede Værket leveret, maa jeg bede dette snarest mueligt opgivet : inden Nov. Maanedes Slutning; tilligemed en Commissionair i Kiøbenhavn, der modtager og betaler Exemplarerne; thi Anmeldelsen, som her sendes, vil

blive publiceret her i Novbr., og da kunde det let hælde, at Subskriptionen hastigen blev sluttet. Jeg beder ikke at glemme Foreviisningen til Statsr. Reuterdaahl og til Hr. Klemming.

421. *Fra P. D. A. Atterbom.*

Upsala d. 27 Okt. 1852.

Gamle, käre Broder!

5

De hjertligaste tacksägelser för Ditt genom Prof. Carlson erhållna bref, med allt dess vänskapsfulla innehåll! Underrättelserna om Din Son ha innerligen gladt mig; och jag längtar efter flera. Att den förträfflige Paludan-Müllers omdöme öfver hans Dikter sammanstämmer med mitt, synes mig tillräckligt bekräfta, att jag icke har dömt under någon mutande inflytelse 10 af enskild vänskapskänsla. Det skall mycket interessera mig, att läsa hans drama »Dante«. Hvad Heiberg beträffar, så vet jag af gammalt, att han är en sträng — understundom väl också nyckfull — herre.

Gud vet, hvad för en hyperbolisk »tillskrift« jag måtte ha skrivit i det åt Andersen bestämda Rudbecks-exemplaret! Jag minnes ej en bokstaf deraf. 15 Möjligtvis är boken så »lärd«, att han aldrig skulle orka läsa den igenom; jag tänkte nog något sådant, men ville visa honom en höflighet. Har den (såsom Du påstår) råkat bli alltför öfverdrifven, så kan Du låta boken ligga, eller göra med den hvad Du behagar; t. ex. rifva af den blå pappers-permen, sätta dit en annan, och på mina vägnar lemna boken åt någon af Dina vänner. 20 Skulle en dylik lärdt litterär-historisk monographi möjligen roa t. ex. Paludan-Müller, så kunde Du ju skänka den åt honom, med många varma helsningar från en af hans största beundrare. — Att Andersen af fåfänga blifvit en narr, kan svårligen nekas; men skada är det: ty åtskilligt rätt vackert har han dock skrivit, och i en egendomligt snillrik ton. Den Howittska do- 25 men är i flera afseenden märkvärdig. Sådant blir slutet af all den celebritet, hvars förvärfvande »per fas et nefas« (såsom Du säger) man gör till sitt lifs ändamål. Besynnerligt faller sig dock, när man vet något om dessa personers förra förhållande till honom, att slik dom skulle komma just från det hållet.

Från Härstorp bröt jag upp den 23 September; lemnande bakom mig, med 30 djupt vemod, den herrliga landsbygden, den makalöst sköna sommaren. Jag tillbragte ett par dagar i närheten af Söderköping, hos en älskad Svåger (Major Ekenstam); derefter tre dagar i Stockholm; och anlände d. 1 Oktober hit. I Stockholm mottog jag af Hildebrand Din i hög grad innehållsrika bok om Struensee etc. Den utgjorde min ångfartygs-läsning på vägen hit den 1 Ok- 35 tober, och har sedan yttermera blifvit genomläst. Total-bilden af Struensee — denna completa anticipation af den moderna pseudo-liberalismen i hela

dess vedervärdiga personlighet — hade jag tänkt mig ungefär lika förut; dock ser jag af Din bok, att mannen var ännu en ansenlig grad sämre*). Drottningen deremot hade jag föreställt mig i en något vackrare dager. Nog: ämnet är högst lärorikt, och Din behandling deraf har högeligen intresserat mig. — En egen slät rol spelar, i denna historia, Grundtvigs heros, ur-dansken Tyge Rothe. —

Min förläggare har lofvat mig, att på bokhandels-väg till Dig framskaffa den nyss utkomna sjetta delens förra afdelning af mina »Siare och Skalder«; innehållande Bellman och ett halft dussin »lustiga bröder«, mer och mindre befryndade med honom. Den länge omtalta nya bearbetningen af »Lycks. Ö« är nu tryckfärdig, och utkommer förmodligen till nästa sommar. Jag har, i ett och annat, sökt att göra den en smula mera concentrerad och dramatisk. Dock har jag deruti ej kunnat gå så långt, som kanske hade varit önskligt; ty då hade af bearbetningen blifvit en omarbetning; — och en sådan har jag ej funnit rådlig.

Tillåt mig, att äfven denna gång här inlägga en bref-lapp till Hjort. Väl skref han mig till för icke längesedan: men uppgaf der icke sin speciella adress. I denna biljett har jag bedt honom derom; sedan skall jag ej vidare besvära Dig med att till honom vara min brefbärare. Jag håller nu som bäst på att läsa hans Kritiske Bidrag til nyere dansk Tænkemådes og Dan- nelses Historie, Politisk Afdeling; hvilket han skickat mig. Den både intresserar och roar mig rätt mycket. Min gamle ungdomsväns och reskamrats individualitet igenkänner jag der hel och hållen. Men en förunderlig »Retskrivningslära« har han nu slagit sig på. Den öfverflyglar Svenska Akademiens (till hvilken jag sjelf slutligen har sett mig nödgad att i det mesta affalla). Endast i vissa fall har några af våra tidningsblad, med »Aftonbladet« i spetsen, gått längre än Sv. Akademien: t. ex. i att skrifva kår för corps. Men då bör man ock, liksom Hjort, skrifva sjäf för chef*). — Har Du märkt, att i mitt Rudbecks-minne förekommer (ofta på samma blad, ja sida) namnet Skyth skrifvet på fem olika sätt: näml. 1) Skyth, 2) Skyt, 3) Scyth, 4) Schyt, 5) Schyth? För detta babyloniska virrvarr har jag Sv. Akademiens rättskrifvare och korrekturläsare (Prof. Enberg) att tacka. I min handskrift stod öfverallt Skyth, hvilket han, enligt Sv. Akademiskt system, borde ha öfverallt ändrat till Skyt.

Huru sorgligt detta års undersköna sommar för mig slutade, genom stora

*) I alla fall voro de, som omedelbart störtade honom, ett rackar-pack; detta, äfvensom det sätt, hvarpå processen fördes och lyktades, har inför efterverlden betydligt upphjelpit hans sak.

**) Eller (se hos Hjort) losji för logis.

förluster i både offentligt och enskildt afseende, — är Dig nogsam bekant. Sällan har någon Furste blifvit så allmänt begråten, som vår nyligen bortgångne Prins Gustaf; — och näppeligen kan han någorstädes mera djupt sörjas, än här i Upsala — den ort, som i hela Sverige för honom var den kära-
ste. Hvad jag förlorat genom min trofaste ungdomsvän och vapenbroder 5
Palmblands frånfälle, kan Du lätt föreställa Dig. Men hvad Du troligen ändå icke kan föreställa Dig, är, *huru ensam* jag nu här i Upsala finner mig; och huru utsägligt gerna jag skulle bosätta mig, antingen i Stockholm eller i — Köpenhamn.

De hjertligaste helsningar från os alla, 10
till Dig och de Dina!
Din
Atterbom.

422. *Fra J. E. Rydquist.*

Stockholm d. 5te Nov. 1852.

Högädle Herr EtatsRåd!

15

Jag är mer än tacksam för det vänliga brefvet af d. 11 Oktob., och de deruti innehållna, mitt grammatiska arbete tilldelade loford, af hvilka jag blott skulle önska mig vara i någon mån förtjent. För den lilla afhandlingen, hvarmed jag blifvit ihågkommen, stadnar jag ock i mycken förbindelse.

Det Danska Glossaret emotser jag med otålighet. De få namn, jag hunnit 20
anskaffa som subskribenter, befinna sig på den härhos återgående anteckningslistan.

Det fägnar mig mycket, att 1^a delen af den öfversatte Dante gjort en god ekonomisk lycka. Sådant oakadt kan jag icke ansvara för att fortsättningen kommer att här påräkna alla subskribenterne till 1^a afdelningen; emedan 25
Danska böcker bli i Svenska pengar mycket dyra (näst de Engelska de dyraste af alla). Man skall vara rik, för att betala omkring 10 Rd B^{ko} (såsom hela verket förmodligen kommer att kosta) för en öfversättning af en modern författare, om han är aldrig så lyckad.

Mitt svar på hvad Herr EtatsRådet behagat tillspörja mig i den lingvistiskt 30
historiska frågan, har jag antecknat på ett närslutet blad, så klart och bestämdt som det varit mig möjligt inom en så liten rymd; och att röra mig inom en större, har icke tiden medgifvit.

Jag anhåller, att Herr EtatsRådet ville göra mig påmind hos sin elskvärda Fru, äfvensom hos vår gemensamma vän, Ewerlöf. 35

Med utmärkt högaktning och tillgifvenhet

Johan Er. Rydquist.

Stockholm d. 5 Nov. 1852.

Herr EtatsRådet har önskat få höra min tanke rörande »den nästan fullkomliga öfverensstämmelsen mellan Svenskan och Danskan i det 15de och begynnelsen af 16de århundradet«. Utan anspråk
5 att kunna gifva »en fullständig och tillfredsställande förklaring« af detta förhållande, vill jag i korthet redogöra för min erfarenhet och min åsigt.

Ännu före medlet af 15de seklet var daniceringen knapt märkbar i goda Svenska handskrifter. Mot århundradets slut tilltog den, och kring åren 1520-40, till och med senare, fann man i flera af våra codices, än oftare i enskilda
10 anteckningar och bref, ett språk, som är nästan lika mycket Danska som Svenska (jfr. Sv. Spr. Lag. I. 319, 381-2, 388). Emellertid eger man åtskilliga utmärkta handskrifter från första hälften af 16de århundr., i hvilka det Svenska skaplynnnet är ganska väl bevaradt, t. ex. Kgl. Bibliothekets membr. A 1*), A 2, A 3, alla i fol. Detta om hdskr., hvilkas egenskap af Svensk eller
15 Dansk ej kan vara tvifvel underkastad. Men det gifves, såsom bekant är, jemväl sådana som blifvit i detta afseende olika bedömda; vid hvilket öfvervägande må hända fosterlandskärleken, å ena eller andra sidan, stundom för mycket tyngt i vågskålen. Om det i Nye Dan. Magaz. aftryckta fragment af Harpestreng har jag redan yttrat mig (se Sv. Spr. Lag. I. 503). Den i Hist.
20 Tidsskrift IV. 159 såsom Dansk angifna papperscodex K. 45 är, i min tanke, Svensk, från början af 16de årh.; och bland enskildheter må anmärkas, att det i Tidsskr. s. 160 förekommande iæg har i originalet blifvit med en helt ny hand ändradt från att vara iæg. Likaledes svensk och från samma tid anser jag den i Herr EtatsRådets Program om Dan. Bibelovers. s. 36-9 såsom
25 Gammaldansk betraktade Postillan, der t. ex. ordet hannem, i fall det icke (som jag misstänker) kan läsas äfven hanum, hanom el dyl., lätteligen kan vara en enstaka danism. Deremot delar jag fullkomligt Herr EtatsRådets antagande af Dansk hand i vår codex K. 47 (jfr. Hist. Tid. IV. 152), hvarifrån Geijer hemtat sin såsom Svensk antydd, i en dissertation utgifna Fabula
30 Theodorici Veronensis. Andra hdskr. kunna nämnas, t. ex. en ur Nescherska samlingen till Kgl. Bibliotheket öfvergången Psaltare, der å är betydligt öfvervägande, men språket i allmänhet tyckes vara Danska, ehuru med Svensk hand återgifven; hvarigenom åsyftade eller ofrivilliga svecismer, till och med smärre stycken (såsom syndabekännelsen) på oblandad Svenska, här och der
35 kunnat insmyga sig. I det hela instämmer jag med Petersen deruti, att Kalmar Unionens inflytelse på språket röjde sig långt mera i Svenskan och Norskan, än i Danskan (jfr. Dan. Spr. Hist. I. 177). Jag går blott ännu längre, och finner Danskan ej hafva från Svenskan rönt någon anmärkningsvärd inver-

*) jfr. Sv. Spr. Lag. s. XXVIII.

kan, om man undantager en genom enskilda afskrifvare tillvägabragt modifikation i en del små omständigheter, — någonting som knappast torde sträcka sig till Danska diplom*), åtminstone ej de för mig bekanta.

Den stora inflytelse, som mot medeltidens slut Danskans utöfvade på vårt modersmål, lärer väl vara att hufvudsakligen tillskrifva Unionen, hvars verkningar dock ej på första halfseket kunde bli synnerligen märkbara, och först sedan Danska väldet i vårt land var brutet, spridde sig allmännare, och kändes starkare, liksom dyningen efter stormen; dock mera på ytan än på djupet, mest i Statshandlingar och hufvudstads-språket (man erinne sig t. ex. Gustaf Wasas bref), minst i allmogens tungomål. Att Danska inflytandet blef mäktigare på Svenskan, än i början på Norskan, ehuru det slutligen just i Norskan blef mest genomgripande, synes mig kunna tydas icke blott deraf att Danskarna i högre grad vinlade sig om att i alla rigtningar utbreda sitt välde i vårt land; men också deraf att mellan Forn Svenskan och Forn Danskans rådde, i lingvistisk hänsigt, en närmare skyldskap än mellan Forn Norskan och Forn Danskans (jfr. Sv. Spr. Lag. I. 19 m. fl. st.). Efter Unionens upplösning återtog Svenskan hufvudsakligen sitt forna sjelfständiga lynne, dock med vissa outplånliga hågkomster af emottagna intryck från sin närmaste stamförvandt, under dennes öfvervalde i det Skandiska Norden; hvaremot Norge, ännu mera tätt anslutet till Danmark, rönte i fullt mått ett underkufvadt lands öde, dervid skriftspråket helt och hållet, det bildade talet nära nog, tillegnade sig herskarens drag; så att den Norska tungan, ursprungligen fjemmare beslägtad med den Danska, och derföre begåfvad med mycken motståndskraft, likväl med denna om sider sammansmälte mycket fullständigare, än den Svenska någonsin kunnat. Danska språket åter tyckes hela tiden varit oberördt af andra verkande krafter än de gamla från England och Tyskland, särdeles från det senare landet; och de lätta spår efter Svensk ordböjning och rätt-skrifning, som låta förspörja sig i en del hdskr. från slutet af 15de och första hälften af 16de årh., kanske ock derförinnan, hänvisa, som jag tror, blott på spridda personliga intryck, rimligtvis ofta erhållna uti Brigittiner klostren i Sverige, der äfven Danskarna uppehölo sig, och troligen, lika med Svenska munkar och nunnor, begagnade lediga stunder för att afskrifva Svenska codices. Om man håller dessa omständigheter strängt i sigte, och låter en Dansk eller en Svensk handskrift gälla för hvad hon är, upplösa sig många af de dimmor, som hittills omgifvit den här förebragta fråga.

*) Svenska sådana, från den omhandlade tidpunkten, träffas t. ex. i de af Arwidsson utgifna Fin. Handlingar, hvilka lära finnas på Kgl. Bibl. i Köpenhamn.

423. *Til Carl Säve.*

Onsdag, 22. Dec. 1852.

Det vilde være mig og min Kone særdeles kiært, om Hr. Mag. Sæve vilde giøre os den Fornøielse at spise hos Os paa Fredag Middag Kl. 4¹/₄ i Selskab med ganske faa andre Venner. Dette vil naturligviis ikke hindre Dem, hvis
5 De om Aftenen (Juleaften) skulde have nogen anden selskabelig Bestemmelse.

Min Helbred har en Tid lang været meget maadelig, hvilket ogsaa har hindret mig fra at besøge Dem; hvorfor det ønskede Svar paa denne Indbydelse saameget mere vil fornøie

10

Deres meget forbundne

C. Molbech.

Deres Brev, som indeholdt bl. a. Efterretn. om Helsingland, ønskede jeg at erholde tilbage.

424. *Fra Carl Säve.*

Thorsdagen d. 23 Decemb. 1852.

15 Vidtberømde Herr Etatsråd!

Med stor tacksamhet har jag haft äran att mottaga Deras bref af d. 22 Decemb., med den vänliga inbjudningen till middagen i morgon. — Det är med stor och verklig ledsnad, som jag för denna gång moste försaka denna heder. Min gamle bekante Lektor Stephens har nämligen lagt beslag på mig
20 för Julafton och påföljande dag, och det redan för 3 veckor sedan, och för några dagar sedan påminde han mig ytterligare om mitt löfte, samt tillade, att jag alldeles icke fick komma sednare till honom än kl. 5, emedan den rätta julglädjen för hans barn, på Engelskt vis, då började. Då jag nu obetingadt lofvade detta, så anhåller jag att De ynnestfullt behagade ursäkta mitt nöd-
25 tvungna uteblifvande; hälst som han bor så långt ute på Vesterbro (icke långt från Bakkehuset), att jag moste följa ut med Omnibusen kl 4¹/₂, för at hinna fram till den utsatta tiden. —

Men jag skall snart hafva den glädjen att besöka Dem någon qväll, hvarvid jag kommer att medhafva några nya Gotländska teckningar, hvilka det visst
30 skall interessera Dem att se. — Det lånade Helsingebrevet medföljer tack-sammeligen. —

Anhållande om min vördnads frambärande till Fru Etatsrådinnan och till-önskande en glad Jul! förblifver jag städse med vördnad

en ödmjuk tjänare

Carl Säve.

35

425. *Til Carl Sæve.*

Fredag Aften. 31. Decbr. 1852.

Jeg beklager, at Hr. Magisteren i den sidste Tid adskillige Gange forgieves har umaget Dem herop, uden at træffe os, og beklager ikke mindre, at det synes at være en uheldig Tilskikkelse, at Lector Stephens altid skal berøve mig den Fornøielse af Deres Selskab, naar vi have ønsket at see Dem tilligemed 5 nogle flere Venner. Skulde samme Uheld nu ikke vente mig i Morgen, vilde jeg foreslaae Dem at giøre os den Fornøielse at tage til Takke i Morgen Middag hos Os, da vi ere allene, Kl. 4.

Med Agtelse og Hengivenhed

Deres 10

C. Molbech.

426. *Fra Bernhard v. Beskow.*

Stockholm den 4 Febr. 1853.

Högtärade vän!

Långt före detta hade jag tillsändt Dem en hjertlig nyårs-helsning, med de warmaste wälönskningar för Deras helse, trefnad och lycka, under detta 15 och många följande år, men ett återfall af flussfeber, halsplågor och flera dylika behagligheter, som hållit mig otjenstbar ett par månader, har tills nu nekat mig detta nöje. Ehuru icke rätt återställd, begagnar jag ett bland de första ögonblick af förbättring, att utföra min länge närda föresats. Men jag bör tillägga att jag redan en gång under förra året ämnade tillskrifwa dem, i 20 anledning af ett rykte från Köpenhamn, att De vore i fråga till Cultus-Minister. Nu kan jag äfwen lyckönska Dem att åtminstone ännu icke sitta på le banc des accusés, såsom Minister-bänken wäl i de flesta land kan kallas.

För mig har en sorgelig höst efterträds af sjuklighet under vintern. Ofta har jag derwid tänkt på Deras Son, som glad, lefnadsfrisk och arbetsför, nu 25 wandrar i das Land wo die Orangen blühen, och sednast wagnade denna föreställning wid beskrifningen i tidningarne på Jul-aftonen i Rom. Huru gerna hade jag icke der sällskapat med honom! Då han härnäst tillskrifwes ber jag om min wänskapliga helsning, med tillägg, att jag under min krankhet haft åtminstone några stunder af njutning, genom återläsandet af hans 30 förträffliga öfwersättning af Dante.

Jag kan aldrig tillskrifwa Dem, Högtärade vän! utan att erinra mig de förbindelser jag till Dem äger, för Deras ypperliga råd och wänskapliga uppmuntran vid Ordboks-arbetet, hwarwid åtminstone jag längesedan tröttnat utan Dem. Det skall fågna Dem att höra det nya biträde som tillkommit, genom 35 en vid Lexikografisk werksamhet wan arbetare, som sjelf utgifvit en Svensk Ordbok och nu dels utskrifwer de delar, som äro utarbetade, dels fyller luckor, som kunnat uppkomma. Vi hoppas också att inom nästa år ha till och med

bokstaven E färdigt, hwilket kan anses utgöra första delen, förutsatt att werket indelas i fyra band, såsom Johnsons och Adelungs stora ordböcker. Jag skall, i den mån arbetet framskrider, lemna vidare upplysning derom och, med Deras benägna tillåtelse, inhemta råd i ett och annat. I ett fall —
 5 det enda af wigt, som stod oss emellan — har jag redan öfvergått fullkomligt på Deras sida, nemligen hvad angår utrensning af främmande ord ur den egentliga ordboken, samt de nödvändigas hänvisande till ett Tillägg*). Deremot nödgas jag med ledsnad erkänna att det stora Tyska språkwerk, hwars framträdande i dagen många med mig under spänd nyfikenhet för-
 10 wäntat, i flera år, och hwaraf man hoppades att ett nytt mönster af uppställning, ordval, ordförklaring och ordboksstil wore wunnit, icke, att dömma efter de hittills utkomna 3 häften, uppfyllt de allmänna förhoppningarne, men snarare synes röja, att man kan wara en af de första språkforskare i werlden och likwäl ej wara danad till ordboks-författare. Att der framlysa
 15 mästerliga enskiltheter, kan ingen neka, men manne ej det hela lemnar öfrigt att önska? Medför ej genomläsningen af det hittills utkomna den föreställning, att frågan i sin upprinnelse mindre warit att författa en Ordbok, än att använda redan gjorda samlingar i språkforsknings-wäg, särdeles rörande det äldre språket, med ifyllande, efter råd och lägenhet af hwad som
 20 fattades? Deraf har också händt att hundradetals ord sakna både förklaring och språkprof, under det att andra ha öfverflöd, (Ahnungsvoll har t. e. 48, hwaraf största delen aldeles öfverflödiga, enär de äro af en enda författare och till det mesta uttrycka enahanda mening). Vidare kan ej nekas, att vissa språkprof ej tillhöra de ord, hwarunder de anföras; att hänvisningar ske till
 25 ord, som ej finnes i Ordboken; att utgallringen af främmande ord, som sträckt sig ända till Adjektiv och Adverb (hvilka dock måste användas af förf. på hvarje sida), ej hindrat upptagandet af sådana främlingar som Adieu, Adies, (det sämre folkets uttal deraf) Allée, Allarm, Architrav, Arie, Armée, Asparges (ehuru det allmänt brukliga Tyska ordet Spargel fin-
 30 nes), Äther, Audiens, o.s.v., (för att ej nämna Assortieren, Alamo-disch, Abdisputieren, Abcopieren, Abspazieren, Anmarsch, Anmarschieren, Aufmarsch, Aufmarschieren, m. fl. hvarigenom, med tillägg af Ab- An, eller Auf, man kan införa mängder af främmande verber). Mycket kunde tilläggas, i fråga om ordens förklaring och stilen, men
 35 manne det anförda ej redan ådagalägger, att åtskilligt är öfrigt att önska? Detta ville jag högeligen få med ett ord upplyst af Dem, som är lika grundlig och skarp-

*) De ytrade sig således: Jeg indseer ei at her kan være anden Advei [sic], end at man, saalenge det Svenske Skriftsprog endnu giemmer en saa uforholdsmæssig Deel af fremmedt organisk Stof i sit Ordforraad, maa indrette Ordbogen i to Af-
 40 delinger: den ene over Svenske, den anden over fremmede Ord.

synt, som rättvis och fördomsfri domare. Den djupa wördnad jag alltid hyst för det ifrågavarande Språkverkets stora författare, afhåller mig till och med att uttala namnet, men De gissar det lätt.

Tillgif detta långa pladder och fägna snart med några rader Deras
tacksamt förbundne vän 5
Bernh. v. Beskow.

Se här första följden af renlärigheten: ett helt bref, utan ett främmande ord!

427. *Fra P. D. A. Atterbom.*

Upsala d. 6 Febr. 1853.

Gamle, välbepröfvade, evigt älskade Ungdomsvän! 10

Längre må jag ej dröja, att på det nybörjade året infinna mig med de välgångsönsknningar för nu och alltid, som från intet vännehjerta kunna varmare uppsändas! Jag vet, att Du ändå hellre ser dessa flygtiga rader, om ock få och torftiga, än ett förlängdt uppskof af några veckor, under afsigt att omsider skicka Dig en epistel, som vore tillbörligt utförlig. 15

Först och främst tror jag mig göra Dig en fägnad med den underrättelse, att jag ämnar tillbringa en del af nästa sommar på en ort, från hvilken afståndet till Köpenhamn ej är synnerligen långt. Anledningen är i sig sjelf bedröflig: nämligen min hustrus oafbrutet fortfarande sjuklighet, hvars i betydlig mätto nervösa natur bragt oss på den tanke, att försöka hvad 20 saltsjö-bad kunna uträtta. Måhända välja vi af vestkustens badorter det i Halland belägna Varberg: emedan denna ort säges vara, fastän (tyvärr!) utmärkt ful, bland dem alla den stillaste och minst dyra. Få se, hvad vi sedan vidare företaga. Visserligen står oss då frestelsen till ett besök i Danmark, omedelbart nära. Finansiella svårigheter ligga tvifvelsutan i vägen; men för 25 helse och glädje böra dock alla andra considerationer vika. Hvilken fröjd, gamle hjertansbroder, om vi då ännu engång få några dagar oss gifna till samvaro och samspråk! — Troligen komma vi, att vid sjelfva badorten vistas Juni månad och halfva Juli.

Kanhända är då äfven Din Son — Skalden — återkommen från det eviga 30 Roma. Hvad det skall fröjda mig, att få göra hans bekantskap! — Hans tragiska drama, »Dante«, erhöill jag (genom Carlson) ganska riktigt på den utsatta dagen. Det lifliga interesse, hvarmed jag genast läste detta dramatiska poem, befanns äfven i dag, vid andra genomläsningen, oförsvagadt. Jag kan ej annat finna, än att din son har äfven i detta verk ådagalagt ett utmärkt 35 skaldesnille. En och annan anmärkning, som jag ej i dag hinner meddela, kunde lämpligast komma till tals under vårt möte (vill Gud!) i sommar.

Den närmare beskaffenheten af Heibergs omdöme är mig obekant; af ditt sednaste bref ser jag blott, att det lär vara ett temligen ofördelaktigt. Men Heiberg är, med allt sitt stora värde, en ganska nyckfull herre.

Min förläggare (Bokhandl. Lundeqvist) har försäkrat mig, att ett mitt ⁵ paket (innehållande några exemplar af »Siarnes och Skaldernes« sista del) längesedan blifvit till Köpenhamn afsändt. Kan väl dock hända, att det ännu icke hunnit fram; ty att skicka böcker mellan Upsala och Köpenhamn går långsammare, än att skicka dem till Cap eller Honolulu. — Här förljudes, att Paludan-Müller skall ha utgifvit någonting, hvarigenom han skrivit ned ¹⁰ sig. Om så är, skulle det göra mig ondt. Det förträffliga, som han tillförne gjort, kan i alla fall honom aldrig fråntagas eller fränkännas.

Jag skref ju sist, att jag höll på med 1) en Minnesteckning öfver Palmblad, och 2) en redaktion af Hedborns Skrifter i ny upplaga? — Båda ¹⁵ dessa äro nu fullbordade, och under tryckning. I morgon ämnar jag framtaga min nya, under de tvenne sista somrarna bearbetade upplaga af Lycks. Ö till slut-revision. Sedan skall den andra afdelningen af sjetta Siare-delen [6:2] fullbordas. Leopold blir der hufvudpersonen, likasom Bellman är det i den förra.

Mera om mina förehafvanden härnäst. Jag nödgas nu sluta; och jag gör ²⁰ det med de hjertligaste helsingar från oss alla, till Dig och de Dina. Helsa särskildt, näst din älskliga Maka, Dantes tolk och sångare! Skildringen af Skandinavernes jul-gästabud hos honom i Rom, införd i våra tidningar, förekom oss särdeles trefflig.

Evigt Din gamle trogne

Atterbom.

²⁵

428. *Fra B. E. Hildebrand.*

Stockholm d. 7. Apr. 1853.

Högvälborne Herr EtatsRåd, Kongl. Bibliothekarie, Professor och Riddare m.m.!

Å Kongl. Witterhets, Historie och Antiquitets Akademiens vägnar, får jag ³⁰ äran meddela underrättelse, att Akademien den 5 i denna månad invalt Herr EtatsRådet, att intaga ett ledigt rum bland Akademiens 16 Utländska Ledamöter.

Akademien har visserligen redan länge ägt förmånen af en närmare förbindelse med Herr EtatsRådet; men har likväl genom erbjudandet af en plats ³⁵ inom den fåtaliga kretsen af Akademiens Ordinarie Utländska Ledamöter, önskat lemna ett nytt bevis på den utmärkta aktning, Akademien hyser för den högt förtjente kännaren och bearbetaren af Nordens historia, språk och litteratur.

Akademiens diplom, som ännu ej hunnit blifva färdigt, skall jag hafva äran framdeles öfversända.

Utbedjande mig fortfarande af den godhet och välvilja, hvarpå jag under en lång följd af år mottagit de dyrbaraste prof, har jag äran med sann vördnad framlefa

5

Högvälborne Herr EtatsRådets m.m.

förbundne och ödmjukaste tjenare

Bror Em. Hildebrand.

429. *Fra B. E. Hildebrand.*

Sthm. d. 12 Apr. 1853.

Hvb. Hr. EtatsRåd!

10

Ett par ord särskildt, för att säga Hr. EtatsRådet mång hjertlig tack för all trefnad och glädje i Deres hem förliden höst. — Tacksägelsen kommer sent, men icke mindre hjertlig för det.

Vintern har varit mig bekymmersam till följd af en svår ögonsjukdom, som länge nödgade mig lägga allt arbete till sido. Nu är det bättre, så att jag vid dagsljus kan sysselsätta mig.

Vår vän Reuterdahl finner sig väl, arbetar med fart och nedskälles i Tidningarne mindre än hans alla företrädare. Jag förmodar dock att gläfsset börjar från denna dag, då en mängd Pastorater skola bortgifvas. Konung Oscar återtager i dag regeringen och en mängd väntande befodringsfrågor skola afgöras.

Mycket hade jag att tillägga, men måste uppskjuta till en annan gång, emedan jag står färdig att gå bort till ett barndop, och icke vill till nästa postdag fördröja den officiela skrifvelsens afsändande.

Akademien har, jemte Hr. EtatsRådet, invalt till Utländska Ord. Leda- möter Hrr. Pertz och Wilh. Grimm.

Var god framför till Fru Molbech mina vördnadsfulla, hjertliga helsningar. Hur går det? Få vi den glädjen att se henne i Stockholm under den instundande sommaren? Det skulle mycket bedröfva mig om jag med min familj skulle vara borta när hon kommer. I medlet af Juni resa vi till Calmar Län.

Deres hjerteligen tillgifne

Hildebrand.

430. *Fra P. D. A. Atterbom.*

Upsala den 11 Maj 1853.

Gamle, käraste Ungdomsvän!

I största hast måste jag kasta på papperet dessa rader, som ej behöfva bli många, emedan jag nu fullt och fast hoppas, att snart få mundtligen fort-

35

sätta dem. Omkring den 23-25 dennes, eller ungefär fjorton dagar härefter, ämnar jag med de Mina afresa från Upsala, för att efter ett par dagars vistelse i Stockholm inskeppa oss på ett Göteborgskt kanal-fartyg, samt omkring den 31 Maj eller 1 Juni inträffa i Warberg. Min stackars sjuka hustru, som i mer än tvåtredjedels år varit oafbrutet krank, skall der nyttja saltsjö-bad, och vi andra ämna »gelegentlich« bada med. Orsaken åter, hvarför vi valt just Warberg, är en tvåfaldig: nämligen 1) att denna ort säges vara den bland alla vår vestra kusts badorter stillaste (äfvensom den af dem alla minst dyra); och 2) att den är närmare, än någon af de öfriga, till Köpenhamn.

10 Det säges här, att man numera kan till och med direkt komma på ångfartyg från Warberg till Köpenhamn. Vår vistelse på förra stället kommer att räcka i sex veckor. Det är således både möjligt, att vi under denna tid skulle kunna få mottaga besök af någon dansk vän, och sannolikt, att vi, omkring eller strax efter medlet af Juli, företaga en utflykt till Köpenhamn och Sorö. — Att

15 jag hjertligen gläder mig åt denna utsigt, och mina barn icke mindre, behöfver jag väl egentligen ej tillägga. — Huruvida min hustru blir så stark, att hon kan följa med på detta uttåg, är i högsta måtto tvifvelaktigt. Kanske nödgas hon under tiden qvarstanna i Warberg. Men åtminstone skola mina båda Döttrar och min Son (som i dessa dagar blir Student) göra mig sällskap.

20 Helsa Din egen förträfflige Son, och säg honom, att hans anställning såsom Professor gläder mig öfvermåttan. Men — i Kiel! Skall han kunna härda ut ibland de rasande »Schleswig-Holsteinarne«? Hans företrädare Hauch nödgades ju så godt som rymma från denna befattning, i följd af deras på alla punkter mötande politiska antipathier? Eller hafva dessa nu blifvit mindre

25 vilda och ilska?

Berätta för Din Son, att hans tragedi Dante här, för någon tid sedan, lästes i ett sällskap med utdelade roler, och vann allmänt bifall. För mig — då nästan den ende i sällskapet, som hade läst den — var detta en hjerte-fröjd. En enda anmärkning af vigt har jag att göra vid teckningen af Dantes

30 personlighet; — men derom när vi råkas. — Till de högsta glanspunkterna höra Dantes sång om Italien, äfvensom (i sitt slag) skildringen af folket i afseende på Priors-valet, samtalet mellan Späckhökaren och hans milanesiske sväger o.s.v.

Skulle Du — mot all min förmodan och min förläggares gifna försäkran —

35 ej redan långt för detta ha erhållit sista delen (Bellmans-delen) af mina »Siare och Skalder«, så hoppas jag, att den åtminstone nu skall infinna sig vid första öppet vatten.

Ditt intryck af underrättelsen om Tiecks död har visserligen varit det-samma som mitt, — eller nära dermed beslägtadt.

Får jag äfven nu be Dig om den godhetsfulla vänskapstjenst, att skicka inneligande biljett till min gamle reskamrat Hjort? —

De varmaste helsningar till alla de Dina; — och främst, såsom sig vederbör, till den hulda Blomstermålarinnan, hvilken alltjemt tilltalar oss hvarje stund, från sin öfver min hustrus soffa och hufvud placerade tafla! 5

Din

oföränderligt tillgifne
Atterbom.

Genom Din Konungs nåd kan jag nu beträda Danmarks jord såsom dansk riddare — dekorerad med Dannebrog's vackra ordens-tecken. 10

Hvilken mängd stjernor af högre, af evig art, som på vår ungdoms lefnadshimmel herrligt tindrade öfver våra hjessor! Och nu — af dem alla — endast Schelling och Humboldt kvar! färdiga, att innan kort äfvenledes lemna oss!

431. Til P. D. A. Atterbom.

Kiøbenhavn. 19. Mai. 1853.

Min ædle og trofaste Ven, 15

Jeg har med Glæde modtaget Dit sidste Brev (af 11te Mai), og skylder Dig endnu mit Svar paa et tidligere fra i Vinter. Tilgiv, at dette, og Takken for begge, skrives i stor Skynding, i Korthed, og med et noget bevæget Sind. Netop idag forlader min ældste Søn sit fædrene Huus — ikke som to, tre Gange tilforn, for at besøge Norske Klipper og Venner, eller for at drage til 20 Italien, og til »den evige Stad.« Han skal nu gaae sin selvstændige Livsbane i Møde. Allerede siden Jan. eller Februar har jeg havt i Sinde at meddele Dig den for mig, for ham, for hans Moder lige betydende Begivenhed, det heldige og hæderfulde Kald, som ved Forsynets Tilskikkelse blev ham til Deel; men det er ikke skeet; og det kun, fordi jeg netop ved hans Fraværelse i Rom, 25 medens Forhandlingen om hans Ansættelse skulde føres, blev sat i den Nødvendighed at skrive et eller to Breve om Ugen, til Rom, til Wien, til Berlin osv. og derved blev reent fallit i anden Correspondence; og deels fordi jeg hele Vinteren har været yderst lidt og slet oplagt til denne SysseL — Vær dog nu hiertelig takket, baade for Din Deeltagelse i dette hans Livs vigtigste An- 30 liggende, og for Din hæderfulde Dom over hans poetiske Arbejder! — Den har flere Gange, ved mine Meddelelser af samme, været ham til stor Glæde og Tilfredshed. — Den Frygt, Du yttrer om det ubehagelige i Stillingen, som venter ham, er tildeels overdreven, af Mangel paa Sagkyndighed; de Forhold, hvori han indtræder, ere reent upolitiske; og Regieringen har, som begge 35 Ministre Grev Reventlow-Criminil og Gr. C. Moltke have sagt mig meer end eengang, netop ønsket og udseet min Søn, som en Mand af alvorlig Charak-

teer, af Selvstændighed, og som ved sine Studier og Digtninger har viist, at han har staaet, og kan staa udenfor og over Partierne. Endeel har ogsaa i Holsten jævnet sig; og man maa vist nok (især i en Stilling som min Søns) langt hellere være i dette Hertugdømme og i Kiel, end i Slesvig, hvor Partihadet ulmer stærkere, end i Holsten. Hvad sige f. Ex. vel en 30-40, baade i Holsten og Slesvig practiserende Advocater, som Kongen (o: Ministeren Grev C. Moltke) har afslaaet at confirmere deres Bestalling for Hertugdømmet Slesvigs Vedkommende? — Disse ere eller blive saa at sige fordrevne af dette Land — som kan være vel tient med at blive af med dem. — Min Søn, som paa sin Hiemreise opholdt sig 2-3 Dage i Kiel, for at introduceres ved Universitetet, leie sig Værelser, m.m. fandt Alting der ganske fredeligt, hvad ham angik, mødte ikke den mindste Ubehagelighed, men Høflighed og Leve- maade, hvor han kom. Han har selv ved sine mange Reiser og Omgang med alle Folkeclasser, erhvervet sig en udvortes Holdning, Anstand og Tone, som vil være ham til stor Fordeel i Holsten; da han med Lethed vil kunne omgaaes baade Aristokrater og Demokrater, naar de have Dannelse og god Leve- maade. — Jeg maa kun endnu bemærke, at Du ikke er vel underrettet, naar Du siger, at min Søns Forgænger Hauch »nødtes så godt som at rymma från sin befattning.« Han befandt sig i det hele vel i Kiel, og var personlig afholdt, saaledes, at da Opstanden udbrød, tilbød [man] ham at beholde sin Stilling og Lønning uforandret. Men som Dansk vilde han naturligviis ikke tiene en ulovlig Regiering; allene dette maatte naturligviis bringe ham til at forlade Kiel — hvilket han gjorde af fri Villie, og uden noget Slags Molestie. Det blev ham ogsaa i Kiøbenhavn regnet til Gode; og hialp ham til sin Stilling ved Universitetet m.m.

Jeg takker paa det venligste for Dine værdifulde Skrifter over Rudbeck og Bellmann! — hvorover jeg haaber, at kunne mundtlig yttre mig. Det sidste er mig, som let kan tænkes, det mest interesserende. Rudbeck har Du noget behandlet med Digterens faveur; og mod vor høit fortiente Th. Bartholin har Du, i at karakterisere ham, været ubillig (jeg berører ikke det enkelte Tilfælde med den anatom. Opdagelse; denne er maaskee endnu ligesaa tvivlsom, som den længe var.) Jeg haaber, at engang en sagkyndig Dansk vil tage vor over hele Europa berømte og hyldede Anatom i Forsvar fra hans Egen- skabers Side. — Om jeg kommer til at benytte Dit vigtige Skrift over Bellmann, og selv fremstille min Anskuelse af denne Digter — vil beroe paa, om jeg nogensinde i Livet kommer til at udarbeide anden Deel af mine Fore- læsninger over den svenske Nationalliteratur. — Desværre! er der ikke megen Udsigt til, at Kræfterne dertil endnu skulde levnes. Jeg beundrer, under saa stor Svagelighed, Din usvækkede Arbeidsevne. — Med mig er det snart forbi; men jeg har ogsaa et betydende Forspring i Aar.

Udsigten til at see Dig i Sommer hos os, er mig til stor Glæde — og vilde være det endnu mere, dersom den ikke saa mange Gange tilforn var skuffet. Maatte den nu gaae i virkelig Opfyldelse! — Jeg haaber, [at] modtage Brev fra Warberg, som bekræfter dette, og [nær]mere melder mig Tiden. Det vilde være alt for sørgeligt, om vi her ikke skulde træffes! — Min Helbred vil nøde⁵ mig til at anvende noget mere Tid paa Reiser i Sommer, end ellers — i det mindste har jeg det alvorlige Forsæt. Min Reisetid vilde uheldigviis netop indfalde i Jul. og August; men den bliver vel, som sædvanlig, kun stykkeviis anvendt, i mindre Portioner, 8-10 Dage paa Gangen — f. Ex. først til Lund, i Promotions-Tiden; og saaledes vil jeg vel kunne indrette det saa,¹⁰ at jeg ikke er borte, naar Du kommer hid. Jeg har vel nogen Lyst til at besøge Christiania i Sommer; men om jeg vover mig dertil, er høist usikkert. I Warberg at tilbringe en 8 Dages Tid i Stilhed — og med Dig, var maaskee ikke galt. — Men lad mig nu fremfor alt faae Brev, omtrent til 15de Jun. eller tidligere.¹⁵

At vor Konge har hædret sin Orden ved at give Dig den, fornøier mig — og det dobbelt, da det var mig, som har bedet ham derom. Det var allerede den 10de Januar, da jeg var hos ham paa Christiansborg, og han med sædvanlig Velvillie modtog min Memorial. Sagen maa være gaaet i Langdrag, og et besynderligt Tilfælde var, at jeg først i Søndags talte til Geheimeraad Til-²⁰ lisch (der fungerer som Cabinetssecretair) om denne Sag, og spurgte om han intet vidste derom? — Han svarede vel, at det dunkelt forekom ham, som han for længe siden engang havde hørt det nævne i Bureauet; og nu modtog jeg i Forgaars Dit Brev, som gjør videre Efterspørgsel uforuden. Kongen har altsaa dog holdt sit Ord til mig: »Jeg skal nok have ham i Erindring.« Jeg²⁵ agter paa Mandag at gaae op for at takke Kongen; men haaber paa, at Du selv bedre vil kunne gjøre det paa Stedet. — Hils hierteligt Dit hele Huus! Min Kone glæder sig høiligen til at see Dig og Dine Børn. — Min Søn Hans med hans Kone og Søn vente vi i disse Dage. Han maa desværre nu opgive Sverrige — hvor han ikke har fundet andet end Uheld og maadelig Behand-³⁰ ling. Han har givet dyre Lærepenge for at ville være for tidlig selvstændig, Ægtemand o.s.v. — Hiort omgaaes jeg ikke mere; men dit Brev skal komme ham tilhænde.

Din uforanderlige, hiertelig hengivne

C. Molbech.³⁵

Jeg ønskede, at Du af dette Brev vilde meddele et og andet til Reuterdaahl i Stockholm, da jeg vel agter at sende det giennem ham, for at være sikker paa, at det kan træffe Dig; men faar ikke Tid til at skrive meer end nogle Linier.

432. *Fra P. D. A. Atterbom.*

Warberg den 7 Juni 1853.

Gamle trofaste Vän!

Genom Reuterdahl erhöj jag i Stockholm ganska riktigt Din sednaste skrifvelse, för hvilken jag af allt mitt hjerta tackar. Det mesta deraf meddelade jag, enligt Din önskan, till vår gemensamme vän. — Efter en af lycklig väderlek gynnad kanal-resa, och en dags vistelse i det (besynnerligt nog!) aldrig förr af mig sedda Göteborg, anlände jag hit den 31 Maj, — och är nu här någorlunda kommen i ordning. Jag undrar ej, att Du ännu betviflar min ankomst till Köpenhamn. Likväl är den nu fullt och fast beslutad; och kommer att ske — såframt Gud ej sänder någon oförmodad olycka — omkring midten af Juli; troligtvis antingen den 13 eller den 19. Huru många dagar jag kommer att vistas på dansk jord (gerna ville jag ock göra en utflygt till det täcka Sorö och den hederlige Ingemann), kan jag icke lätteligen nu bestämma; det beror hufvudsakligen på huru starkt min rese-kassa blir pröfvad; man säger mig, att i Köpenhamn skall vara förskräckligen dyrt. Dock skall jag väl åtminstone titta in i Danmark, nu, då jag är det så nära. — Skulle Du dessförinnan vilja besöka mig här i Warberg, så behöfver jag väl icke säga, hvilken glädje detta blefve mig.

Högst ledsamt vore deremot, om min ankomst till Köpenhamn skulle på något vis afbryta eller förhindra de res-förslag, hvilkas verkställning är nödvändig för Din helsa. För all del, för Guds skull, ställ allt detta efter din beqvämlighet!

Din sinnesstämning vid Din förträfflige Sons bortflyttning kan jag ganska väl begripa och känna. Underrättelsen om hans anställning vid Kiels universitet fröjdar mig; desto mer, då han, enligt Dina upplysningar, ej har något särskildt obehag att såsom Dansk erfara från »Schleswig-Holsteinarne«, de »meerumschlunne«. Hvad Hauch beträffar, så har jag förmodligen missförstått hans yttranden om den vantrefnad han kände i Kiel, under den derstädes herrskande fiendtliga stämningen mot hans fädernesland.

Angående Bartholin: så är det icke blott min landsman, den i Medicinens historia djupt bevandrade Med. Prof. Hwasser i Upsala*), utan äfven din landsman, den obevekligt opartiske Nyerup**), som gifvit mig vapnen i händerna. Bartholin må vara så berömd Anatom som helst: men vasa lymphatica har han icke upptäckt, — åtminstone icke på den tid han sjelf föregifvit, — och mot Rudbeck har han icke uppfört sig hederligt. Detta har jag påstått, och anser vara bevisadt. Om jag i följd häraf vågat det om-

*) Läs hans Programm »Olof Rudbeck den Äldre«!

**) Läs hans lilla bok om samme man!

sinnad, — så torde det böra förlåtas. Om än Rudbeck var i visst afseende en af de största fantaster som gått på Guds jord (och det har jag ju ingenstädes nekat), så synes detta likväl ej berättiga att frånrofva honom äran af en på ett annat kunnskaps-område gjord verklig och oförgänglig upptäckt. Suum cuique! — Dock: derom behöfver Du, gamle redlige vän, allraminst ⁵ påminnas.

Att jag i grunden hade Dig att tacka för Dannebrog-Orden, gissade jag genast — och den är mig, såsom ett minnestecken af Din vänskap, egentligen och mångdubbelt dyrbar. Mottag därför min hjertligaste tacksägelse!

Under de allrasista veckorna hafva sten-krämpor mycket besvärat mig, ¹⁰ och — bland annat — äfven fördystrat utsigten för mitt vistande i Köpenhamn. Nu på några dagar har det onda likväl börjat kännas mildare och mindre. — Jag bor här väl och landtligt: nära hafvet, omgifven af grönt, med en trädgård att spassera och meditera uti. Trakten omkring staden är visserligen mycket kal; men haf och berg åstadkomma dock, att landskapet ¹⁵ ej får någon platt karakter. I månsken skall det tvifvelsutän se helt Ossianiskt ut.

Dessa rader afsändas med ångfartyget Halland, som just nu ankommer, och härifrån afgår till Köpenhamn. Man säger här, att denna lägenhet skall vara säker; — och jag bör väl ej befara motsatsen. — Kanske får jag snart ²⁰ höra några ord ifrån Dig. Med de varmaste helsningar från oss alla till Dig och Din Maka,

Din

oföränderligt tillgifnaste

Atterbom. ²⁵

Bedröfligt, att Din andre Son skulle just i mitt fädernesland röna så liten framgång!

433. Fra P. D. A. Atterbom.

Warberg d. 22 Juni 1853.

Käraste gamle Vän och Broder!

Oviss, om ett mitt bref, skrifvet härifrån för ett par veckor sedan, kommit ³⁰ i Dina händer (det skickades med ångfartyget Halland, som lär bruka att sålunda mottaga bref och förskaffa dem till posten i Köpenhamn), skrifver jag dessa rader, inlagda i ett bref till en ung Mechanicus Löwener, som vistats några år i Motala och nu flyttat hem till sina föräldrar i Köpenhamn. Det afsända brefvets innehåll behöfver jag ej här upprepa, emedan vi, om Gud ³⁵ vill, nu innan kort få muntligen språkas vid. Det hufvudsakliga deraf var dock, att jag ämnar i dag tre veckor till, den 13 Juli, infinna mig vid Told-

boden i Köpenhamn, för att sedermera uppsöka den ene efter den andra af mina ännu kvarlevande Danska vänner. Åt Löwener har jag gifvit uppdrag, att skaffa mig rum — så välbelägna, och för så billigt pris, som möjligt. Huru länge jag kan dröja på dansk jord, är mig svårt att alldeles på punkten 5 förutbestämma: 14 dagar, eller ett par deröfver, blefve väl maximum; och af dem ämnar jag tillbringa åtskilliga i Sorö. — Allraminst behöfver jag upp-
repa, huru hjertinnerligt den utsigt gläder mig, att snart få återse Dig och ett par, tre andra gamla trofasta vänner.

Post-timman slår genast; — vi sammanträffa, såsom jag hoppas, innan 10 kort; — och alltså, manum de tabulå!

Med otaliga helsningar från oss alla

Din

Atterbom.

Har Du erhållit mitt förra bref, så har Du deraf sett, att jag ganska riktigt 15 fick af vännen Reuterdahl Din sednaste skrifvelse. Måhända har Du just nu råkat honom i Lund, dit Du kanske rest öfver för att bivista högtidligheterna.

434. *Fra B. E. Hildebrand.*

Stockholm d. 29 Nov. 1853.

Högvälborne Hr. EtatsRåd!

Tillgif det långa dröjsmålet med öfversändandet af Witterhets Akademiens 20 Diplom. Sedan vi råkades i Lund, har jag tillbragt öfver 2^{ne} månader i ett slags frivillig karantän hos min gamla moder i Calmar Län. Jag reste härifrån i medlet af Augusti för att upphemta min familj, men fick, i samma stund återresan skulle företagas, underrättelse att koleran utbrutit i Stockholm dagen efter min afresa, och fann då klokast vara att stanna der jag var, 25 till dess sjukdomen hunnit öfver kulminationspunkten. Något literärt nytt af intresse har jag ej härifrån att meddela. Koleran och Riksdagen hafva pro-
saiserat alla menniskor.

I dag har jag läst korrektur på titelbladet till en ny del af Svenskt Diplo-
matarium, hvaraf exemplar skall sändas till Hr. EtatsRådet, så snart jag 30 finner någon lägenhet. Nästa år hoppas jag få börja en ny del.

Vår vän Reuterdahl är rask, ehuru Riksdagen gifvit honom arbete och be-
kymmer i rikt mått.

Inom Borgare och Bondestånden har Rabulismen höjt segerfanan. Det är ett dåligt tecken att den s. k. liberalismen helst slår sig ned i okunnighetens 35 läger.

Vördsamt beder jag helsa till Deres Fru. Jag hoppas att hon och alla, som närmast tillhöra Dem, blifvit skonade under den förflutna skräcktiden.

Hos oss är farsoten envis, men jag hoppas att den snart fryser in, sedan vi fått klar luft och lindrig vinter.

Med sann högaktning och tillgifvenhet

Deres förbundne

Hildebrand. 5

435. *Fra B. E. Hildebrand.*

Köpenhamn d. 17 Juli 1854.

Högvälborne, käre Hr. EtatsRåd!

Ehuru för ingen del vän af den moderna Oppositionen, måste jag likväl fortfarande opponera mot den välvilliga och lockande inbjudningen till Gammelgaard. Jag tillstår att det skulle vara mig ett stort nöje att på Deres Tusculum bland Sjellands herrliga Bokskogar få besöka min gamle högt ärade Vän, hvilken besitter den sällsporda, lyckliga gåfvan, att föryngra icke blott sig sjelf utan jemväl sin omgifning. Den afton jag nyligen tillbragte hos Dem, var mig en af de behagligaste jag på lång tid haft. 10

Men att resa ut från Köpenhamn en förmiddag går icke ihop med min reseplan, hvilken tagit i beräkning hvar enda timma jag kan få tillbringa i Geheime Archivet och i det Slesvigske Archiv, hvilket jag från denna dag får besöka. Min återresa till Stockholm kan icke uppskjutas, och innan den företages måste jag nödvändigt hafva undersökt Archivernas skatter till det bestämda tidsrummet, om jag ej skall nödsakas att nästa sommar företaga en ny resa hit. Om det endast vore fråga om att afskrifva dokumenter, skulle jag lättligen kunna genom någon af de yngre Herrarne i Geheime-Archivet få besörjt hvad jag sjelf icke kan medhinna. Men att genomse handlingarne och att pröfva hvad som deribland kan förtjena plats i Svenskt Diplomatarium, är något jag ej kan uppdraga åt andra. 20

Jag inser redan, att jag med möda kan blifva färdig med Geheime Archivet, och nu kommer dertill den för mig ännu obekanta Slesvigska Samlingen, att ej tala om Kongl. Bibliotheket. Så påkostande det är, måste jag således bedja Dem att till en annan tid få hafva mig förbehållet nöjet att besöka Dem antingen på Gammelgård eller här i staden. 25

Jag gjorde i går en liten utflygt till Helsingör och till General Konsul Efverlöf, der jag tillbragte några särdeles behagliga timmar. De har i detta hus, likasom öfverallt der De plägar uppehålla Dem, trofasta vänner. Jag blef särdeles vänskapligt mottagen af den glada, insigtsfulla värden och hans lefnadsfriska hustru, ehuru jag aldrig förr har sett dem. 30

Från Stockholm har jag mottagit oroande underrättelser, att den Amanuens, som skulle ansvara för Museum och dess förevisning under min frånvaro blifvit hastigt sjuk af et choleraartadt anfall, hvars utgång Läkaren hade ansett 35

högst betänkligt. Det beror på nya underrättelser, om jag skall blifva nödsakad, att, förr än jag ämnat, företaga hemresan.

Jag beder Dem hafva godheten framföra min vördnadsfulla helsning till Fru Etatsrådinnan och hoppas att De med fortfarande godhet och välvilja vill omfatta

Deres förbundne och tillgifne
Hildebrand.

436. *Fra Anders Fryxell.*

Karlstad och Sunne d. 9. Oct. 1854

Högt värderade Wän!

10 Tack, hjertlig tack för all den wänskap De wisade mig under mitt sista vistande i Köpenhamn, likasom alltid tillföre; — för de glada stunder jag i deras sällskap åtnjöt. Minnet deraf är en ny stjerna, som jemnte [sic!] de förra, lyser för mig öfwer Köpenhamn och leder och lockar dit mina tacksamma tankar.

15 Lyckligt hemkommen, blef jag af några husliga bestyr och förändringar så upptagen, att jag ej förr än nu hunnit skrifwa ned dessa mina känslor. Nu ha vi dock kommit åter i vårt stilla hvardagslif; så mycket ostördare som hösten redan inträdt med frost och ett och annat snöfall. — Jag har i dessa dagar också börjat skrifva på min Karl den tolfte. Arbetet tycks komma
20 att gå ganska raskt undan. Måhända att jag ett par, tre år härefter får åter göra en resa till Köpenhamn att samla materialier till Ulrika Eleonoras historia; och dervid ännu en gång få mottaga ett hjertligt handslag af min trofaste wän och af hans fru, besöka deras Tusculum och der se den åldrade vettenskapsmannen omgifwen af den trefnad och frid, som på sådana Sans-
25 Souci enligt Ciceros ord Rusticantur nobiscum.

Till dess mottag min hjertligaste önskan af frid, trefnad och sällhet öfwer Dem, och öfwer Deras Fru, till hvilken alla mina Fruntimmer skicka de varmaste hälsningar. Likaså hälsa wi till deras Söner och sonhustru.

Lefwen glada och lyckliga önskar

30

Eder tacksamt tillgifne wän

And. Fryxell.

437. *Til H. Reuterdaahl.*

Gammelgaard. 18. Jul. 1855.

Kiære og trofaste Ven,

Erindringen om det glade, uventede Besøg, som i Løverdags overraskede
35 mig, har ikke allene fulgt mig hid; men har i mangen Time livfuld fornyet sig hos mig, og Glæden er deelt med min gode Hanne, der er lige tro som Hustru

og som Veninde. Hun har deelt den med Oprigtighed, men hiertelig beklaget, at en ubeleilig, men som vi begge nogenlunde begribe, nødvendig Hast berøvede os den Udflugt til dette smukke Sted, hvorved Du vilde have sat Kronen paa den Fornøielse, Du skienkede mig. Om mit korte Ophold her, som i Eftermiddag skal tage Ende, vil jeg kun berette to Omstændigheder; 5 den ene, at jeg i Forgaars havde og nød et Sidestykke til den lykkelige Time, der i Løverdags blev mig til Deel. Jeg besøgte endelig engang paa Klampenborg, i Dyrehaven, 1 Miils Vei herfra, en kjær, høit agtet og æret Ven, den gamle, men fuldkommen aandsfriske Geh. Raad Dankwart, der i en heel Menneskealder var Secretair og siden Directeur i Udenl: Departement, 10 hvorfra han 1848 blev spændt ud, og siden ikke ved nogen Hylding eller noget Tilbud har været at formaae til at indtræde paa ny. Han er mig ikke blot, ved det fortrolige Venskab, hvormed han bærer mig, en af de kiære ste, men ogsaa en af de interessanteste Personligheder, jeg kiender. Jeg behøver blot — og har her blot Leilighed til at sige om ham: at han i Sandhed og Virkelighed 15 er, hvad Prindsesse Louise til Danmark engang i Foraaret, i et smukt og interessant Brev, kaldte ham: »en af de første, maaskee den eneste Statsmand i Kiøbenhavn.« — Jeg har vist tilforn talt om Dankwart til Dig, og vil kun her tilføie det ene Træk, at Ministeren Scheel — Hoved for det saakaldte »Danner«-Ministerium — en Mand, som veed, hvor stor personlig Antipathie 20 D. har imod ham, saa tidt det nogenlunde gaaer an, kommer til ham (han har i Sommer Værelser i samme Huus paa Klampenborg, som D.) og endnu i Forgaars havde været over halvanden Time hos ham, uagtet D. aldrig, hverken der eller i Kiøbenhavn, har giengieldt hans Besøg. Dette vil være Dig nok, for at giøre Mandens Betydenhed klar. Jeg vil endnu tilføie dette, 25 at Kongen, hverken umiddelbart eller middelbart, ved officiel eller fortrolig Indbydelse, har kunnet formaae D. til at komme ved hans Hof, siden han lod sig vie til Grevinden. — Nok sagt, jeg har aldrig endnu, i 9-10 Aar, været paa Klampenborg, fordi jeg af en Grille ikke har villet see dette Sted. Men, jeg maatte nu tilstaae: et smukkere Lyst- og Badested — eller hvad man vil 30 kalde det — et yndigere, behageligere, sundere landligt Opholdssted, skal man reise langt for at finde i Europa.

Det andet, jeg vil berette om mit Ophold paa denne Gaard — fordi jeg troer at erindre, at jeg talte noget om dens Dyrhed og Vanskelighederne ved at besidde den — er, at netop i disse Dage er skeet et Bud af 28,000 Rdlr. 35 for Gaarden, af en, efter hvad der siges, fuldkommen solid Kiøber, der vil flytte herover fra en Gaard, som han eier Vester paa i Jylland. Dette var mig for saa vidt behageligt, som det lægger for Dagen, at jeg — uagtet Adskilliges Mening, yttret, eller in petto — ikke kan siges at have forkiøbt mig ved at give 24,000 Rdlr. Jeg erfarede ikke strax noget derom. Sagen har ogsaa Grund 40

til fra begge Sider at betænkes. Min Søn har nu den første Stemme; og hans Fordring var 30,000. Salget blev saaledes ikke afsluttet, hvilket maaskee vel kunde være skeet for den førstnævnte Sum. Manden, som i det Hele var meget indtaget af Gaarden, har sagt, at han vil gientage sit Besøg; men jeg har
 5 strax forudsagt min Søn, at en høiere Priis, end den budne, vil ikke opnaaes. — Hermed er mit Brev sluttet. Det øvrige maa allene bestaae i at sige Dig, at det nu allene er, baade Dit kiære Besøg, og Din i høi Grad venlige Indbydelse, som har bestemt mig til at foretage det vovelige Stykke, endnu engang at fare over til Skaane — og saaledes opfylde Manges Forudsagn i de sidste
 10 Aar: at jeg vilde komme til at boe i Lund i den nye Bispegaard og hos den uforanderlige Ven, som man saa længe har spaaet vilde blive en Efterfølger af Absalon — og saa mange Andre meer eller mindre Navnkundige Biskopper i Lund. Ja, jeg vil virkelig tælle det blandt de mærkelige Begivenheder i mit Liv.

Jeg agter, om Gud vil, Løverdag Eftermiddag, at gaae over med Dampsk:
 15 Malmøe, og at blive om Natten paa Ficks Vertshuus; i øvrigt hos gamle Venner, indtil Søndag Efterm. Kl. 4-5, da jeg vilde bede Fru Brunius, efter hendes meget venlige Tilbud, at lade en Vogn til bemeldte Tid afhente mig. Skulde jeg ikke naae til at skrive en lille Meldings-Seddel (mere vil det ei kunne blive) da tør jeg vel bede min høiærværdige, nu biskoppelige Ven, at ville venligst
 20 udrette dette Budskab for mig.

Min Kone hilser hierteligst, og haaber paa Løftets Opfyldelse, om et gientaget Besøg. Min Søn fra Kiel kommer hertil — som jeg formoder fra Iselingen ved Vordingborg, hvortil han vil reise lige fra Kiel, ved Feriernes Begyndelse — i Midten eller Slutn. af August.

25 I den store Bispegaard vil vel finde sig et enkelt svalt Værelse. Om et saadant — og om intet videre — beder

Din med uforanderlig Høiagtelse

tro hengivne Ven

C. Molbech.

30 438. Til H. Reuterdaahl.

Kiøbenhavn, 14. Marts. 1856.

Ædle og høit agtede Ven,

Jeg har vel alt i flere Aar tænkt mig Mueligheden, ja Sandsynligheden af at jeg — om jeg levede nogen Tid endnu — kunde komme til at skrive til min mangeaarige, trofaste Ven som Biskop i Lund. Derimod anede det mig dog
 35 ikke, da jeg i Fior i Junius (om jeg ikke feiler) virkelig skrev under denne Adresse, at mit næste Brev 7-8 Maaneder derefter — uden Navnskitte — skulde være til Erkebispens i Sverrige. Sic fuit in fatis — og sandelig, faa Personer i dette Land have havt en saa mærkværdig Skiebne i deres Livs sildigere

Stadier. Men under alt dette har jeg, for min egen Deel, at glæde mig over, ligesom at regne mig til Hæder, at jeg nu har kiendt Adjuncten ved Universitetet og Pastoren, Professoren og Domprovsten, Statsraaden og Cultusministeren, og Biskoppen paa Absalons Bispesæde i Lund — men altid gienkiendt den gamle Doctor Reuterdahl, altid gienfundet den samme uforanderlig tro-⁵ faste, sande, oprigtige Ven i Hiertet og Aanden. Derfor modtage Du, ogsaa paa det geistlige Høisæde, min glade og hiertelige Tak! Denne Tak vilde jeg gjerne ledsage med min Lykønskning: og den hviler i mit Sind ligesaa varm, som den, Du modtog i Fior. Men jeg kan ikke byde Dig den saa fuldstændig, saa ubetinget, som den forrige. Denne kunde jeg give med fuld Over-¹⁰ beviisning om at Du havde naaet en herlig og ædel Løn for et heelt Livs Møie og kraftfuld Stræben og Virken — en Løn, som vilde skienke Dig, midt under Fortsættelsen af denne Virken i en stor og vid Kreds, Livets Fred og Qvægelse for de tilstundende Oldingsaar. Men Guds Forsyn, saaledes som det synligt og ofte vidunderligt træder ind i Menneskelivet, havde anderledes¹⁵ villet. Du forlader en tryggere, en inderligen mere indbydende og lykkelig Bane, for at fortsætte og afslutte den i en høiere, mere urolig, maaskee mere ansvarsfuld Livsstilling. Saaledes viser den sig for mig; men jeg staaer udenfor Landet, Staten og begges Forhold; maaskee feiler jeg i min Anskuelse. Jeg kan i øvrigt, ogsaa med denne, meget vel indsee hvorledes netop denne²⁰ Stilling, i dens rigere og interessantere Livskreds, har en stor Tiltrækningskraft; men det er altid et Spørgsmaal, naar Mennesket har naaet et vist Høidepunkt paa den jordiske Cirkelbane (thi saaledes kan man gjerne kalde vor urolige Vandring fra Vuggen til Graven) om den sande Lykke, eller Menneskets indre Freidighed og Tilfredshed ligger i en udstrakt og vid Mangfoldighed,²⁵ eller i en mere i sig selv inddragen stille Fred — i det mindste en Stræben efter denne. Det er i al Fald saaledes hos mig, at det er denne Fred, jeg dagligen længes og sukker efter. Men hvad hjælper al Talen og Skriven herom? »Fata nolentem trahunt«: dette bliver dog Omqvædet paa Visen. Saaledes, enten jeg vil, eller ikke, trækkes jeg dagligen til mit Ordbogs-Slaveri, det værste³⁰ Trældomsværk, som kan paalægges et Menneske af min Natur.

Jeg skulde i disse Linier egentlig allerførst have opfyldt en længe forsømt Pligt, at takke Dig for de Dage, jeg tilbragte i Fior Sommer i Dit — Huus vilde jeg skrevet — men det bør være Palæds. Men nu har jeg dertil hverken Evne eller Ord mere tilbage i dette Brev. Jeg maa i det mindste sige saameget,³⁵ at det — til Trods for min obligate Upasselighed, var et af de behageligste og morsomste Ophold, jeg kan erindre mig fra Skaane. Ogsaa hos Din Broder og Svigerinde i Malmö befandt jeg mig vidunderligt vel og behageligt; hvilket jeg beder Dig endelig at sige dem, med Tillæg, at jeg har tænkt hundrede Gange paa disse mine iegode, uforanderlige Venner, uden at have skrevet⁴⁰

et Ord siden hine Dage, eller Timer, der staae for mig i den liveligste Erindring. — Dersom jeg beholder lidt Helbred, og lidt Courage, ved Slutningen af Mai, vover jeg mig vel endnu engang over til Skaane. Det skulde glæde mig, om jeg kunde giøre dette — formodentlig sidste Besøg i Selskab med min
 5 Kone. Jeg har et Slags Forhaabning om, at ogsaa »Svea-Riges Erkebiskop« ved den Tid vil være at finde i Lund. Skulde han ikke da ogsaa ville unde det urolige, forstyrrede Kiøbenhavn et Afskedsbesøg?

Nogle smaa Prøver af mit aandelige Liv i dets ydre Virken vil ledsage dette Brev, som overbringes af en mangeaarig Ven, Conferentsraad, Politie-
 10 directeur Bræstrup, en Mand af megen, ogsaa literair og æsthetisk Dannelse, og dertil af megen Fiinhed og Verdenskundskab. — Hvad jeg nu kan sende Dig, veed jeg knap selv i dette Øieblik. En Afhandling om vor Retskrivning ønskede jeg meget, at Du vilde læse. Den blev for en stor Deel — nemlig
 15 dens hele anden Afdeling — begyndt i Malmøe, fortsat og sluttet under Dit Tag. — Hvad der sendes Dig anonymt, beder jeg, maatte strengt forblive under dette Segl. — I øvrigt henligger der endnu et Slags Tilskrift til Dig Selv utrykt — som ligeledes blev skrevet i Din Bispegaard i Lund. Den var bestemt at følge med et Aftryk af en Afhandling, der er et paa ny giennemseet og suppleret Udkast til en Skildring af nordisk Historieskrivning. Jeg
 20 veed ikke — hvis jeg endog kan finde den — om den nu passer. Min Kone har i Vinter været ved ret god Helbred. Min Søn i Kiel kom hertil i Forgaars i Paaskeferierne. Begge tillade sig at hilse Erkebiskoppen med mange gamle, venlige og uforgængelige Erindringer, som i større Rigdom deles af

Din gamle til Graven uforanderlige Ven

25

C. Molbech.

439. Til B. E. Hildebrand.

8 Apr. 1856

Min høit ærede, kiære Ven,

Hr. Rigs-Antiquarius Hildebrand, Ridder af Danebrog og af Nordstiernen, Directeur for det Kongelige Mynt-Cabinet, m.m.

30 tillader jeg mig at anbefale Overbringeren af dette, Hr. Professor og Ridder Nielsen, forhenværende Instructeur og Skuespiller ved det Kongelige Danske Theater;

i det jeg tillige giver mig den Frihed at adressere til Dem et Brev og en liden Bopakke til Frøken Hedv. Atterbom, hvis nærværende Opholdssted,
 35 eller Bopæl i Stockholm, er mig ubekjendt. I al Fald vil samme kunne adresseres til Erkebiskop Reuterdahl, i Fald Frøken Atterbom opholder sig i Upsala.

C. Molbech.

440. *Fra Hedvig Atterbom.*

Stockholm den 6 Juni. 1856.

Min oförgätlige Faders trofaste Vän!

Huru skall jag nog varmt och innerligt kunna tacka för Deres obeskrifliga godhet att sända oss (mig och mina syskon, vi äro alla lika varmt intresserade för Danmark och vår Faders dyrbara vänner der) både det vänliga och hjert-⁵liga brevet samt de böcker som medföljde! Jag har längtat att få tacka Dem därför, men har hittills blifvit oupphörligen hindrad genom att vi stå på resande fot, det vil säga att vi snart skola resa till landet, till vår Faders födelsebyggd och der vara sommaren hos släktingar och vänner! Emottag den varmaste, hjertligaste »tack« för bref och böcker! Vi voro ej hemma då dessa¹⁰ lemnades oss och således gingo vi miste om att göra Professor Niensens personliga bekantskap; detta smärtade oss mycket, vi voro just då i Upsala men hitkommo ungefär samma tid som han reste dit. Emellertid hafva vi dock nu haft den glädjen höra Professor Nielsen declamera, och var detta ett utmärkt stort nöje! — De kan ej tro hvad Deres bref gjorde oss godt, vi hade¹⁵ nemligen varit i Upsala för att taga afsked deraf emedan min syster gifter sig i höst och då kommer jag att med henne flytta till Göteborg, och då dröjer det väl bra länge innan vi komma att återse Upsala, vår barndoms lyckliga, fridfulla hem med dess rika minnen! De kan lätt förstå huru smärtsamt det skulle kännas att lemna Upsala och då kan De äfven lätt förstå huru godt det²⁰ skulle kännas när här Deres bref var oss till mötes med all dess hjertlighet och vänlighet, och detta från vår Faders så högt älskade vän! Gud välsigne Dem för all vänlighet och godhet! När man förlorat sina Föräldrar och känner sig stå helt ensam i verlden, så känner man tacksamheten, om möjligt, ännu liffligare! Obeskrifligt tacksam är jag för tanken att De möjligen sednare ville²⁵ tillskrifva oss någon gång; huru grufligt ledsamt att det så mycket generat Dem att skrifva med latinske bokstäfver och det som riktigt smärtar mig säga är att jag har mycket svårt läsa det som är skrivvet med Tysk style! I Göteborg tror jag att det blir svårt finna någon menniska som kan hjälpa oss dermed, helt annat är det i Upsala och Stockholm! Men om De någon gång³⁰ vill göra mig den äran skrifva, så skall jag lära mig detta skrifspråk så att jag hoppas kunna läsa Deres bref. I sommar är vår adress »Boxholm Strålsnäs« och i October komma vi till Göteborg och då är vår adress: »Medföljer Skeppsbyggmäster Svensons bref; Lindholmens Mechaniska Werkstad«! — Detta är sagt i fall De någon gång skulle vilja tillskrifva oss, icke³⁵ alls såsom någon fordran att De skall uppföra Deres dyrbara tid som är så mycket upptagen! Jag beklagar Dem att Deres tid skall vara så grufligt mycket tagen i anspråk, väl kan man förstå huru oändligt arbete det måtte vara med utgifningen af en »Ordbog«! Alla meddelanden från Dem äro för

oss af mycket intresse, vår Fader höll så mycket af Dem och talade så ofta om Dem och Deres fru att vi glädja oss mycket åt allt hvad vi få höra om Eder och Danmark! Vi äro mycket Skandinaviskt sinnade, naturligtvis. De skrifter De sände vår Fader har riktigt framkommit, jag vill minnas att han
 5 skref till Dem för att tacka därför, nog talade han derom och ämnade det! — Ack huru innerligt Han glädde sig åt att få träffa Dem och alla sina Danska vänner! Huru oändligt kärt det vore om De, som De nämner i brevet, ville skrifva en karakteristik öfver vår bortgångne Fader! I vår resbrådska ha vi ej hunnit att mycket läsa i de böcker De sände, men vi medtaga dem till
 10 landet för att der i ro få studera dem!

Mycket beklagar jag Dem som icke mera själf äger det vackra »Gammelgaard« — det måste mycket kosta på Dem, det kan man väl förstå! Mätte De få vara frisk och så mycket möjligt är få njuta af sommaren, detsamma önskar jag ock Deres Fru! —

15 Wi sända de vördnadsfullaste och hjertligaste helsningar!

Med oförgätlig tacksamhet och tillgifvenhet

Hedvig Atterbom.

441. *Fra H. Reuterdaahl.*

Lund 12^e Juli 56

Min gode, käre Vän!

20 Ända sedan jag i slutet af Mars erhöill Ditt vänskapsfulla, för mig verkligt rörande bref, har jag haft de bästa föresatser dels att tillskrifva Dig, dels att om ock blott på en kort tid besöka Dig och Köpenhamn. Hvarken det ena eller det andra har skett, jag kan nästan säga, har kunnat ske. Embetsgöromål och embetsresor hafva oupphörligen tagit mig i anspråk. Jag har alltjemt
 25 varit i rörelse, jag kan väl säga i oro. Var dock viss, att denna hvarken kommit mig att förgäta Dig och Dina, eller förminskat den gamla kärleken till Eder. Jag står nu så godt som på fotsteget af vagnen, som skall bortföra mig — måhända för alltid — från Skåne. Jag kan icke stiga in i vagnen, utan att än en gång tänka på Dig och Din Fru, säga Eder ett vänligt ord till afsked och tacka
 30 Eder för all Eder goda och uppriktiga vänskap. Bland många kära minnen som jag medtager åt norden, är minnet af den gamle ärlige, trofaste Molbech mig särdeles dyrbart. Det skall alltid förblifva mig dyrbart.

Från midten af April till midten af Juni var jag inom erkestiftet. Jag har allt skäl att vara förnöjd och belåten. Mycken vänskap har blifvit mig be-
 35 visad. Med mycket godt, med många förträffliga personer har jag gjort bekantskap. Dock känner jag mig — åtminstone ännu — i det nya området något fremmande. Det blir kanske med tiden bättre. Jag klagar intet; jag går min förelagda väg framåt så godt jag förstår och kan det. Han, som före-

lagt mig densamma, gifver mig väl ock kraft att den vandra, eller ock gör Han ett slut på vandringen. Vi arma menniskor hafva intet annat att göra än vara Hans vilja undergifna.

Mer än ett förhållande i vår tid och äfven i Sverige påkallar snarare resignation än glädje och förhoppningar. Också hos oss är mycket löst, som kunde, 5 som borde vara fast. Bland tilldragelser i senare tider, som nästan gjort mig sorg, är studenttåget till Upsala och alla dervid begångna dumheter. Det skulde varit mig en plåga att närvarande bevittna dem. Jag är glad att hafva varit borta. Lika med mig tänka en mängd äldre personer i Sverige. Det skulle intressera mig veta hvad de mera besinningsfulla i Danmark säga. 10

Min resa till Skåne hade till afsigt att jag skulle få någon hvila. Detta har ej skett. Ej blott inpacknings- och flyttningsomsorger, utan äfven förrättningar hafva gifvit mig fullt opp att göra. Jag har ordinerat prester, vigt en biskop (Thomander, min efterträdare i Lund) och bereder mig på ännu ett par förrättningar. För att dock under sommarn hafva någon ro, någon som- 15 marfröjd, beger jag mig — om några timmar — till det vackra Bohuslän och ett badställe derstädes, Gustafsberg. Det är min mening att dröja der till midten af Augusti. Så åter till Stockholm och Upsala och riksdagen, hvarest allt annat än ro är att förvänta. Får vara. Jag tager allt såsom mig beskärmt och är förnöjd. 20

Och nu farväl, käre vän. Än en gång tack för all Din vänskap! Måhända ses vi ännu en gång på jorden; måhända icke. I hvad fall som helst, beständig högaktning, hjertlig tillgifvenhet!

Alltid Din

H. Reuterdaahl. 25

442. *Fra Bernhard v. Beskow.*

Stockholm d. 17 Oktober 1856.

Högtärade vän!

Efter en så lång tystnad, hade jag mycket att språka om, bland annat den fägnad vi egt, att här se den interessante och älskwärde öfwersättaren och sångaren af »Dante«. Tywärr är det nu dock icke nöjet af wänkapliga medde- 30 landen, utan en akademisk fråga, som sätter pennan i min hand. Jag behöfver nemligen, för en redogörelse rörande Ordboks-arbetet, en uppgift huru mycket som nu är utkommet af Videnskabs Selskabets Ordbog, eller om den är fulländad. Jag skulle blifva särdeles förbunden, derest jag kunde med ett par ord erhålla upplysning derom, ju förr dess hellre. 35

Vid de Danska wännernas besök i somras war jag icke hemma, och fick således ej njuta deraf. Det är dock glädjande att belåtenheten varit ömsesidig.

Från wännerna Reuterdaahl, Nyström, Rydquist, m. fl. kan jag framföra

många helsningar. Min hustru ber, att blifva återkalladt i Hr. Etatsrådets wänliga hågkomst. Var god och gör oss äfven vid tillfälle påmint hos Dantesångaren i Kiel och öfriga wänner.

Oföränderlig högaktning och tillgifvenhet

5

Bernh. v. Beskow.

443. Til Bernhard v. Beskow.

Kiøbenhavn, den 17. Nov. 1856.

Høistærede Hr. Baron,

Jeg kunde begynde disse Linier med de samme Ord, som De anvender: »Efter en saa lang Taushed, havde jeg meget at tale om.« Men nødvendigt er
 10 det, allerførst at bede Dem tilgive mig, at De ikke før efter en Maaned modtager det forlangte Svar paa Deres »academiske« Spørgsmaal af 17de October. En Alder af 73 Aar kunde vel tiene til nogen Undskyldning; men jeg vil ikke beraabe mig derpaa; thi jeg har for 20 Aar siden været forsømmelig i Brev-
 15 vexling, som jeg er det endnu. En overvættes tyngende Byrde af uundgaaelige Arbejder — den Egenhed, aldrig at skrive noget, ei engang et Brev, uden at føle mig oplagt, og føle et Slags Kald og Drift dertil — en uerstattelig Vens
 (Geh. Raad Dankwarts) pludselige Dødsfald, faa Dage efterat jeg havde modtaget Deres Skrivelse, en længe vedvarende nedtrykt Stemning, som Følgen
 20 deraf: dette er Combinationen af Aarsagerne til min Udsættelse. Denne var maaskee bleven endnu længere, dersom ikke en stærk Forkølelse i 5-6 Dage havde tvunget mig til at holde mig hiemme.

Af det Kongl. Videnskabernes Selskabs danske Ordbog, hvoraf 1ste Bogstav udkom 1780 (tre Aar før jeg blev født) er for 3 Aar siden udkommet Bogstavet T. Der arbeides paa Revisionen af U, hvoraf (om jeg ikke
 25 feiler) 10 Ark ere trykte, og som maaskee i 1857 kan blive færdigt. Om jeg før min Død kan blive fri for min sørgelige Bestilling som Formand i Revisions-Commissionen, hvoraf jeg i nogle og 20 Aar har været Medlem, tør jeg ikke sige; men at jeg ikke oplever Enden paa det uheldige Værk, hvis Begyndelse ikke ligner Midten, hvilken igjen ikke vil ligne Slutningen, og som kun kan
 30 betragtes som et meer eller mindre mangelfuldt og ucritisk Ord magazin, er let at forudsee. I øvrigt er fuldstændig Beretning om Værkets Historie indtil 1842 at læse i min Historie af Vidensk. Selskab i dets 1ste Aarhundrede, (Kbh. 1843) som vel vil findes i Stockholm.

Af min »Danske Ordbog« udkom 1ste Udgave, i 2 Dele, Roy. 8. i Aaret
 35 1833. Et Oplag af 4000 Exemplarer udsolgte i omtr. 20 Aar — næsten allene i det lille Danmark, og i Norge. I Foraaret 1853 begyndte jeg, efter Forlæggerens sildige Opfordring, at redigere og fortsætte mine Samlinger til Anden Udgave, der vil udgiøre 2 Bind i Quartformat, omtr. 100 Ark, med Petit-

Tryk, indeholdende henved $\frac{1}{3}$ mere end 1ste Udgave, med neppe 1 Side uden Forbedring. 1854 begyndte Trykningen. 6te Hefte, der vil naae ind i Bogstavet P. udkommer i December. Allerede sælges henved 700 Exemplarer af den nye Udgave — og jeg faaer omtrent mit Arbeide som Correcteur af Værket — eller lidet meer end dette, betalt. Som Honorar betragter jeg Værkets sei-⁵rende Indgang og Udbredelse blandt det danske Folk, til Trods for al Modstand, Avind, og Forfølgelse hos en stor Deel af den nærværende Slægt.

Næst at bede mig venligen erindret hos Friherrinden, hvis modtagne Hilsen var mig særdeles kiær, undertegner jeg mig, med sand Høiagtelse og Hengivenhed,

10

Deres

C. Molbech.

KOMMENTAR

FORKORTELSER

Biogr. = Morten Borup: Christian Molbech (1954).

Birket Smith = S. Birket Smith: Til Belysning af literære Personer og Forhold i Slutningen af det 18de og Begyndelsen af det 19de Århundrede (1884).

Br.f.Sv. = C. Molbech: Breve fra Sverrige i Aaret 1812 I—III (1814—17).

MfL. = Maanedsskrift for Litteratur I—XX (1829—38).

Reise = C. Molbech: Reise giennem en Deel af Tydskland, Frankrige, England og Italien i Aarene 1819 og 1820 I—III (1821—22).

SLT. = Svensk litteratur-tidning, udg. af Palmblad og Stenhammar (1813—25).

T. Ljunggren = Torsten Ljunggren: Lorenzo Hammarsköld som kritiker (1952).

I.

1.

K.B., Kbhvn.

1.13. *Universitetet og Domkirken i Lund*] skildret af M. i Br.f.Sv. I 196—252 og 69—98. ¶ 2.36. *Nyerup*] Litteraturhistorikeren Rasmus N., der af den danske Regering samtidig med og i samme Ærinde som M. var blevet sendt til Sverige og paa dette Tidspunkt opholdt sig i Sthlm. M. beder ham i Brev af 26/4 skaffe Det kgl. Bibliotek den nyeste svenske Litteratur og meddele, at han har skrevet derom til Hammarsköld (Birket Smith 285 ff.). ¶ 2.38 f. *Phosphoros* osv.) af disse Tidsskrifter, alle Organer for den nye romantiske Skole, blev »Phosphoros« udgivet af Atterbom og Palmblad 1810—13, »Lyceum« af Hammarsköld 1810—11 og »Polyphem« af Askelöf 1809—12.

2.

K.B., Kbhvn.

3.11 f. *Vaarblomster og Hedeurter*] et Ungdomsarbejde af M. fra 1810, som indeholder en filosofisk Afhandling »Om Livet«, Prosafragmentet »En Sommervandring i Sydsiælland« og et Tillæg af elegiske Digte. ¶ 3.33 *Gylfe*] et allegorisk Digt, først offentliggjort i »Lyceum« 1810, i udvidet Form udgivet som Bog 1812 (recenseret af H. med en vis Anerkendelse i SLT. 1813 Nr. 8, 10 og 12, jf. T. Ljunggren 253 ff.). ¶ 4.6 *Palmblad*] den romantiske Digter Vilhelm Fredrik P., der som Ejer af et Bogtrykkeri og en Boghandel i Upsala kom til at spille en praktisk Rolle som Forlægger for den nye Skoles unge Digtere. Der var paa den Tid ingen fast Grænse mellem en Bogtrykkers og en Forlæggers Omraader. ¶ 4.12. *Domkyrkan*] H.s Vrede over Restaureringsraseriet har faaet Udtryk i en efterladt Artikel »Om Kyrko-Architectur«, hvori netop Linköpings Domkirke fremhæves som afskrækkende Eksempel (T. Ljunggren 465). Inspireret af H. skriver M. i Br.f.Sv.: »Naar man saaledes engang bliver færdig med den moderne Omstøbning, vil Linköpings Domkirke kunne sammenlignes ved en gammel ærværdig Matrone, som kaade Drengene have mishandlet ved at sminke hende og iføre hende nymodens Klæder, i Stedet for hendes gammeldags Dragt« (III 74 f., jf. 72 f.). ¶ 4.23 f. *en mitt hjerta grymt förkrossande anledning*] H.s Moder, som han var meget nøje knyttet til (»det svaga band, som håller mig

vid lifvet«, til Clas Livijn, citeret efter R. Hjärne: »Dagen före drabbningen« 15), laa for Døden. ¶ 4.37. *Holmbergsson*] Johan H., siden 1810 Professor juris i Lund (Br.f.Sv. I 250). ¶ 4.37. *Agardh*] Carl Adolf A., siden 1812 Professor i Botanik i Lund, senere Biskop i Karlstad.

3.

K. B., Kbhvn.

5.4. *några anteckningar*] ikke bevarede. ¶ 5.26. *den boning*] Gaarden Väderum ved Vimmerby (Br.f.Sv. III 131). ¶ 5.29. *Thomestorp*] Gaard i Kisa Sogn, Östergötland (Br.f.Sv. III 79 ff.). ¶ 5.30. *L. Fr. Rääf*] se Indl. XLVI og Ahnfelt: »L. F. Rääf«. H.s Barndomshjem Tuna laa blot faa Mil fra Thomestorp. ¶ 6.1. *Afzelius*] Arvid August A., Digter og Præst, Medlem af »Götiska förbundet«, især bekendt som Udgiver af »Svenska folkvisor från forntiden« (1814—17), der delvis bygger paa Indsamlingsarbejde af Rääf (Br.f.Sv. III 234 f.). ¶ 6.2. *Askelöf*] Johan Kristofer A., der redigerede det litterære Tidsskrift »Polyfem«, gik senere over til publicistisk Virksomhed og blev Ministerialembedsmand (Br.f.Sv. III 337). ¶ 6.4. *Ödman*] Teologen Samuel Ö.s Broder Carl Ö., fra 1811 Amanuensis ved Kungl. biblioteket i Stockholm (Rydqvist: »Bidrag till K. B.s historia«, i »Kungl. bibliotekets handlingar« 41. Bind 14 f.). ¶ 6.8. *Nyerups öde i Linköping*] i sin Bog »Reiser til Stockholm i Aarene 1810 og 1812« (1816) 11 fortæller Nyerup, at han i Linköping ikke traf den Mand hjemme, han her vilde besøge. ¶ 6.12. *Chr. Stenhammar*] havde været Huslærer paa Thomestorp; 1811—12 Gymnasieadjunkt i Linköping og senere Lektor sammesteds, endte som Præst. Han var Medlem af det af H. i Upsala 1803 stiftede Selskab »Vitterhetens vänner«. M. forsøgte forgæves at træffe ham i Linköping (Br.f.Sv. III 72); først under Rejsens anden Etappe lykkedes det ham (se I 62.30 f.).

4.

K. B., Sthlm.

7.26. *Treschow*] Niels T., Professor i Filosofi ved Kbhvn.s Univ. 1803—13, derefter ved Christianias Univ. Hans seneste Skrifter var »Om Menneskeslægtens Udartning« (1810), »Gives der noget Begreb eller nogen Idee om enslige Ting?« (1810), »Moral for Folk og Stat« (1810—11), »Om Philosophiens Natur og Dele« (1811) samt »Elementer til Historiens Philosophie« (1811). ¶ 7.27. *Fichtes Reden*] »Reden an die deutsche Nation«, tilblevet 1807—08 under Napoleons Undertrykkelse af Tyskland. ¶ 7.31. *Historie af Ditmarskerkrigen*] udk. 1813. ¶ 7.33 f. *mine Ungdomsvandringer*] »Ungdomsvandringer i mit Fødeland« I (1811). ¶ 7.34. *Biographie over Correggio*] trykt i »Det skandinaviske Litteratur-Selskabs Skrifter« VII (1811). ¶ 8.18. *Leopolds Odin*] den i fransk-klassisk

Stil affattede Tragedie »Oden« (opf. 1. Gang 1790) af den af alle svenske Roman- tikere forkætrede Gustavianer Carl Gustaf af L. (Br. f. Sv. III 296). H. havde i sine »Kritiska bref rörande C. G. af Leopolds Samlade skrifter« (1810) under- kastet denne Digtets Filosofi og Poesier en sønderlemmende Kritik (jf. Br. f. Sv. III 293 f.).

5.

K. B., Sthlm.

9.18. *Dagsnæs*] her vilde M. gæste den bekendte Herremand og Oldforsker Per Tham, som er blevet kaldt »den sidste Rudbeckianer« (Br. f. Sv. I 325 ff., III 16).

6.

K. B., Sthlm.

9.35. *Säby*] her besøgte M. d. 14.—15. Juni »Kaptajn Linderod« ∴ C. E. Linroth (Coll. Saml. 334, 4°, Br. f. Sv. I 351). ¶ 10.4. *Heurlin*] den senere Præst og Biskop Christopher Isak H., bekendt for sin Iver for at skaffe Tegnér Bispe- stolen i Växjö. ¶ 10.31. *Örebro*] her holdtes 1812 den svenske Rigsdag. ¶ 11.36. *Jönköping* osv.] se Br. f. Sv. I, 13.—16. Brev. ¶ 11.38. *Hörberg*] den bondefødte, selvlærte Maler Pehr H., hvis Altertavler M. blev saa grebet af, at han nogle Aar efter skrev en lille Afhandling »Om den svenske Maler Peter Hörberg« (»Det skand. Litt.-Selskabs Skrifter« XII, 1816—17) (jf. Br. f. Sv. I 290 ff., II 207 ff., III 64 ff., 77 f., 145). ¶ 12.7. *Hilfeling*] Carl Gustaf Gott- fried H., Antikvitetstegner først i Danmark, senere i Sverige, hvor han arbej- dede for Pehr Tham (Br. f. Sv. I 329, 343 f. og Harald Schiller: »En originell herre« 94, 110—112). ¶ 12.11. *Franzén*] se Br. f. Sv. III 301—303. ¶ 12.15. *Svea*] berømt Digt af Tegnér fra 1811.

7.

K. B., Kbhvn.

13.30. *Svecia Munita*] »Sviogothia munita eller historisk förteckning på bor- gar, fästningar . . . uti Swea och Götha Riken« (1744) af Amintor ∴ A. O. Rhy- zelius, findes i det trykte Katalog over M.s Bogsamling. ¶ 13.38. *Prins Gu- staf*] udkommet 1812. ¶ 13.38. *Kritiken öfver Schiller*] »Försök till en kritik öfver Friedrich Schiller« (1808), der gaar ud paa at fremhæve den romantiske Poesis Fortrin for den klassiske (Br. f. Sv. III 310). ¶ 14.23 f. *Tegnér's Svea*] denne Anskuelse uddybede H. nærmere i Skriftet »Svenska vitterheten« II og i sin Anmeldelse i SLT. 1819 Nr. 24—25 (T. Ljunggren 500 f., 560—63).

8.

K. B., Sthlm.

15.22. *Ekendahl*] Daniel Georg E., der havde deltaget i den finske Krig 1808,

sad i meget smaa Kaar, og for at hjælpe ham fik Palmlad og Atterbom H. til at foreslaa L. F. Rääf at indbyde ham til Thomestorp, hvor han dog kun opholdt sig et halvt Aar, da han og hans Vært ikke kunde komme ud af det med hinanden. Senere slog han sig ned i Tyskland, hvor han med sin Sverigeshistorie plagierede Geijers »Svea rikes häfder« (jf. Br. f. Sv. III 39).

9.

U. B., Ups. Trykt i Ahnfelt: L. F. Rääf 299 f.

16.7. G. G.] Gæstgivergaard. ¶ 16.8. *seer jeg Thomestorp igien*] denne Billet er skrevet, efter at M. første Gang er rejst fra Thomestorp med et bristet Haab om at forene Malin Rääfs Skæbne med sin. Han vendte imidlertid efter faa Dages Besøg hos Åke Hammarsköld paa Tuna 14/7 tilbage til Thomestorp, hvor han blev til 29/7 (Dagbogen i Coll. Saml. 334, 4°).

10.

K. B., Kbhvn.

16.16. *Bäste Älskade Molbeck*] siden det foregaaende Brevs Affattelse havde M. og H. truffet hinanden paa Thomestorp, hvor M. opholdt sig i Dagene 8.—11. og 14.—29. Juli. ¶ 16.30. *Eggert*] den tyskfødte Komponist Joachim Nicolas E., der 1803 havde slaet sig ned i Sthlm., hvor han 1808—10 var Hofkapelmester og som saadan den første, der i Sverige indførte en Mozart-Opera (»Tryllefløjten«). Han var en god Ven af Rääf, paa hvis Gaard Thomestorp han 14/4 1813 døde. H. har skrevet hans Nekrolog i »Nya Extraposten« 1819 Nr. 1—2 (T. Ljunggren 242, 647). ¶ 16.30. *Drake*] Professor ved Musikaliska akademien i Sthlm. Erik D., Ejer af Gaarden Föllingsö i Kisa Sogn og saaledes bosat i Nærheden af Rääf.

11.

K. B., Kbhvn.

17.4. *några rader*] synes ikke bevarede. ¶ 17.8. *Tuna*] denne Gaard i Nærheden af Vimmerby ejedes af H.s 17 Aar ældre Broder Häradshövding, Kammerjunker Åke H., som var gift med Rääfs Søster Eleonora, i hvem Broderen Lorenzo havde været haabløst forelsket (Br. f. Sv. III 101 ff., 130 f.). ¶ 17.18 f. *Baron Adlerberg*] formodentlig Gesandten Friherre Carl Gustaf A., som var en hyppig Gæst paa Tuna (Nina Hammarskjöld: »Ätten Hammarskjöld« 283). ¶ 17.22. *din Resebeskrifning*] »Breve fra en Reise i Sverrige i Aaret 1812« I—III (1814—17). ¶ 17.35 f. *störer dig i ditt arbetslugn*] Forelskelsen i Rääfs Søster Malin (jf. Brev 12). ¶ 17.38 f. *meminisse juvat*] egl.: forsan et haec olim meminisse juvabit, »maaske vil det engang glæde os at tænke tilbage derpaa« (»Ænei-

den« I, 203). ¶ 18.8. *Två Danska Fregatter*] Fregatten »Najaden« og tre Brigger blev i Juli 1812 angrebet af Englænderne i Lyngør Havn og skudt i Sænk.

12.

K. B., Kbhvn.

Dette Brev, nu anbragt mellem M.s Koncepter (Ny kgl. Saml. 2336, 4°, V), synes efter Skriften ikke at være en Kladde, men antagelig er Skrivelsen aldrig blevet afsendt — vel paa Grund af de mørke Tanker, den giver Udtryk for. ¶ 18.20. *Adlersskog*] Gaard i Västra Eneby, som havde tilhørt Slægten Hammar-skjöld, men nu var blevet solgt. ¶ 19.9. *en Lidenskab*] se Noten til I. 17.35 f. ¶ 19.14. *If thou rememberst*] frit gengivet Citat efter Shakespeares »As you like it« II. 4.

13.

K. B., Kbhvn.

19.36. *Ert bref*] ikke bevaret.

14.

K. B., Kbhvn.

20.33. *Mörjö*] en Landejendom i Stegeborgs Skærgaard, tilhørende Familien Palmblad. M. besøgte senere dette Sted (Br.f.Sv. III 130). ¶ 20.35. *Stegeborg*] se Br.f.Sv. III 129. ¶ 21.10. *Borkholms ruiner*] H. mener utvivlsomt Borg-holm. M. var 5. Aug. i Kalmar, men fortsatte sydpaa i Stedet for at lade sig sætte over til Öland. ¶ 21.13. *Gylfe*] H. anmeldte Digtet med Honnør i SLT. 1813 Nr. 8, 10 og 12 (T. Ljunggren 252 f.). ¶ 21.21. *de Krigiska anstalterna i Calmarelän*] til sin Ven Godsejer Carlsen paa Gl. Køgegaard skriver M. i Brev af 3/8 1812: »At her rustes, og intet andet end rustes, er nu saa gammelt; og Bestemmelsens Hemmelighed er det fortræffeligste Middel til at gjøre Conversationerne om disse Sager ret livelige. End ikke de Høist-Commanderende skulde vide stort mere end andre Stakler. At Expeditionen gaer ad Preussen til, er man vel imidlertid temmelig sikker paa; da Freden med England nu er undertegnet (som der siges for 10—12 Dage siden) og Hovedmagten skal exporteres fra Westerwick« (NkS. 2336, 4°). ¶ 21.33. *en uppsatts öfver . . . arbeten af Holberg*] ikke bevaret. ¶ 21.36. *Tholander*] Oldforskeren Per Wilhelm T., der var Medlem af »Götiska förbundet« og har leveret flere Bidrag til dets Tidsskrift »Iduna«. H. har skrevet hans Nekrolog i SLT. 1816 Bihang 7, 18 (jf. Br.f.Sv. II 158 f.). ¶ 21.37 f. *öfersättningen af den Politiske Kanstöparn*] denne Komedie var aldrig blevet oversat til Svensk, derimod J. R. Paullis Omarbejdelse fra 1724. ¶ 21.38. *Rosenadlerska Catalogen*] Statssekretær Carl Albrekt R. skænkede i Slutningen af 18. Aarh. sin vældige Bogsamling dels til Vetenskapsakademien, dels til Upsala Universitetsbibliotek.

15.

K. B., Sthlm.

22.13. *Mange Miles Land adskiller os*] M.s Pengemidler var paa dette Tidspunkt ved at slippe op, og han maatte derfor begive sig tilbage til Danmark. ¶ 22.23 f. *ubehagelige Familie-Efterretninger*] M. havde faaet Meddelelse om, at hans Broder Carl Frederik atter havde faaet et Anfald af Sindssyge, fremkaldt af ulykkelig Forelskelse. ¶ 22.36 f. *Du veed, hvad det er at elske*] se Noten til I 17.8. ¶ 24.22. *Almena Opinionens Organ*] et politisk Blad, der udkom 4/7—6/10 1810 i Sthlm., redigeret af Protokolsekretær Adolf Regné og med Grevesmöhlen som Medarbejder. Da det forsøgte at fremstille Mordet paa Fersen i et mildere Skær, blev Bogtrykkeren Delén draget til Ansvar og idømt en Bøde (Br.f.Sv. II 135). ¶ 24.23. *Siöberg*] han mener: Silfverstolpe (se I 33.9). ¶ 24.24. *Mörner*] Adolf Mörner: »Försök till utveckling af grunderne för svenska regeringssättet» (1812). ¶ 24.24 f. *Nya Posten*] den politiske Skandaleskriver Carl August Grevesmöhlen, som havde virket ivrigt for Bernadottes Valg og anvendtes inden for det hemmelige Politi, var Medarbejder i Bladet »Nya Posten«, der 1810—12 blev udgivet af B. J. Törneblad. Selv udgav han Bladene »Åskådaren« (1810—11), »Trompeten« (1812), »Skandinaven« (1812) og »Nya Skandinaven« (1812—13), der alle mere eller mindre tydeligt kæmpede for Karl Johans Politik. Grevesmöhlen var imidlertid en saa tvivlsom Karakter, at Kongen i Længden ikke kunde holde sin Haand over ham, og 1816 blev han landsforvist. ¶ 24.29. *Baudissin*] den danske Chargé d'affaires i Sthlm. Wolf B., der var ene om at repræsentere Danmark ved det svenske Hof under Krigssituationen, medens Gesandten Dernath var trukket tilbage. ¶ 25.8. *Suel*] antagelig den indflydelsesrige Malmö-Købmand Kommerceraad Frans Suell (Br.f.Sv. I 113 f., 129). ¶ 25.17. *intet fra Malin*] se dog Brev 13, som aabenbart ikke endnu var naaet ham. ¶ 25.26. *Hustru*] H. havde 6/4 1809 giftet sig med Johanna (Jeanette) Charlotta Gyllenpalm.

16.

U. B., Ups.

26.13. *opholde mig i Carlskrona*] som Udlænding blev det M. forbudt i Krigstider at opholde sig i denne Orlogshavn (Br.f.Sv. III 163 f.).

17.

U. B., Ups.

26.35. *Kullen*] skildret i Br.f.Sv. III 212—228. ¶ 27.14. *Deres Søster*] Charlotta Eleonora Hammarsköld, g.m. Kammerjunker Åke H. Brevet af 10/8 1812 er bevaret i NkS. 2336, 4°, II.

18.

K. B., Sthlm.

27.27. *reiser jeg over Helsingborg*] ved Forlængelse af den kgl. Understøttelse var det blevet M. muligt senere paa Sommeren at foretage en ny Rejse til Sverige. ¶ 28.10. *Henderson*] det britiske Bibelselskabs Repræsentant Ebenezer H., af hvem en Afhandling om hans Islandsrejse blev optaget i M.s Tidsskrift »Athene« VI. ¶ 29.3. *Bergstralske Huset*] i dette Værtshus, »et af de bedste . . . i Stockholm« (Br.f.Sv. I 397), boede M. under sit første Ophold i den svenske Hovedstad. ¶ 29.11. *Ewald*] Generalløjtnant Johann v. E. var kommanderende General i Holsten og stod 1812 i Spidsen for en Division paa 10000 Mand, der skulde samarbejde med en fransk Hær i Nordtyskland. ¶ 29.15. *Riisbrigh*] hos Filosoffen Børge R., en gammel Ven af hans Fader, havde M. hørt Forelæsninger. R. oversatte »Diogen Laertes filosofiske Historier«, der efter hans Død blev udgivet af B. Thorlacius (1811—12). I M.s vanskelige Studenteraar havde han vist den unge Mand Venlighed og hjulpet ham økonomisk, og det var derfor kun naturligt, at M. ved hans Død skrev et Mindedig over ham (trykt i »Vaarblomster og Hedeurter«). ¶ 29.17. *Guldberg*] Digteren Fr. Høegh-Guldberg leverede en Række Klassikeroversættelser, hvoraf Plautus-Udgaven udkom 1812—13. ¶ 29.18. *Ingemanns Digte*] senere medtog dog baade M. og navnlig Peder Hjort Ingemanns Ungdomsværker haardt i M.s Tidsskrift »Athene«. ¶ 29.20. *Geographie af Professor Brorson*] Rektor Anders Vinding B.s Skolebog »Epitome Geographiæ antiqvæ« (1812). ¶ 29.22. *Grundtvigs Universalhistorie*] »Kort Begreb af Verdens Krønike« (1812). ¶ 29.31. *1ste Bind af Kæmpeviserne*] Abrahamson, Nyerup og Rahbeks »Udvalgte danske Viser fra Middelalderen« I (1812).

19.

K. B., Kbhvn.

31.11. *Linnerhjelm*] Rigsheraldikeren Jonas Carl L. havde selv illustreret sin Rejseskildring. M. besøgte ham i August paa hans Herregaard Ebbetorp i Nærheden af Kalmar og fandt meget Behag baade i Ejendommen og Ejeren selv (Br.f.Sv. I 105, III 144 ff., 332 f.). ¶ 31.34 *Höijer*] H.s Lærer, Professor i Filosofi ved Upsala Univ. Benjamin H. (Br.f.Sv. III 305, 333 f.). ¶ 32.1. *råka Ryska Keijsaren*] se herom W. Baudissins Indberetning af 28/8 1812 til den danske Udenrigsminister, gengivet i »Uddrag ur danska diplomaters meddelanden från Stockholm« 148 ff.

20.

U. B., Ups.

32.9. *havt store Ubehageligheder*] M.s Penge slap op, saaledes at han maatte vende tilbage til sit Fædreland; her anviste Kongen ham nye Subsidier, og 31/8

drog han igen til Sverige, hvor han i Begyndelsen af September gensaa Thomestorp. Ved sin Hjemkomst fandt M. desuden sin Broder angrebet af Sindssyge. ¶ 32.17 f. *Kæmpevisernes Udgave*] først 1834—42 saa den Samling af svenske Folkeviser ved A. I. Arwidsson Lyset, hvortil Rääf havde indsamlet Materiale. ¶ 32.19 f. *Udgave af de danske Kæmpeviser*] se Noten til I 29.31. ¶ 32.23. *ei ere udsøgte i Exemplarer*] formodentlig: endnu ikke er heftede.

21.

K. B., Kbhvn.

33.6. *Ehrensvärd*] Carl August E., hvis to nævnte Bøger udkom 1786. ¶ 33.15. *Schveder*] Lotteriinspektør Olof Daniel S., med hvem H. 1816 oprettede et Bogtrykkeri (T. Ljunggren 202). ¶ 33.25. *Fru Stael*] Mad. Stael var kommet til Sthlm. for at søge at indvirke paa Kronprinsen imod hendes Dødsfjende Napoleon. ¶ 33.26. *A. W. Schlegel*] H. ansaa det for den højeste Ære, der var vederfareet ham, at Schlegel 30/4 1813 kyssede ham paa Munden (T. Ljunggren 457). M. havde en Samtale med ham, vistnok en af de første Dage i November (»Chr. Molbech og N. F. S. Grundtvig« 81 f., Birket Smith 307). ¶ 33.30. *Mamsell Lindskog*] Margareta Charlotta Lindschough. ¶ 34.1. *hans Chrestomathi*] Rask havde 1812 planlagt en islandsk Antologi, der skulde udkomme i Sthlm. paa Carl Deléns Forlag (trykt Subskriptionsplan), men den udkom først 1819 under Titlen »Sýnishorn«. ¶ 34.4. . . .] Oplysninger om svenske Teaterforhold er her udeladt.

22.

K. B., Sthlm.

34.5. *Åsbo*] Sogn i Östergötland, i hvis Kapellanbolig Pålsbo Atterbom var født; her besøgte Atterbom sin Morfader Provst Per Kernell (Br. f. Sv. III 116 ff.). ¶ 34.22. *hendes Søster*] se Noten til I 27.14. ¶ 34.25. *Carl*] den senere Officer Carl Leonhard H. ¶ 34.30. *Fölingsö*] se Noten til I 16.30. Paa denne Gaard aflagde M. Besøg 18/7 (Dagbogen, Coll. Saml. 334, 4°) (jf. Br. f. Sv. III 86 f., 114 f.) ¶ 34.30. *disse Frøkener*] formodentlig de to stridbare Søstre til Gaardens Ejer Mensa og Fredrika Drake (se Nina Hammarskjöld: »Ätten Hammarskjöld« 306). ¶ 34.37 f. *hans tragiske Forfatning*] om Atterboms melankolske Stemning se hans egen Skildring i Brev 44. ¶ 34.39. *Søreise . . . over Fölingen*] Thomestorp ligger ved Søen Föllingen i Kinda Herred (Östergötland). ¶ 35.20. *hiem over Christiania*] til sin Faders Fødeland Norge lykkedes det aldrig M. at komme.

23.

K. B., Kbhvn.

37.3 f. *Foersoms Shakespear*] Skuespilleren Peter F.s Oversættelse af Shakespear, hvoraf 1. Bind var udkommet 1807, 2. Bind 1811.

24.

U. B., Ups.

37.10. *Mörjö*] se Note til I 20.33. ¶ 37.28. *Wadstena*] se Br. f. Sv. III 117—126. ¶ 37.36 f. *Söderköping*] se Br. f. Sv. III 127 f. ¶ 37.39. *Stegeborg*] se Br. f. Sv. III 129. ¶ 38.12. *Koes*] den klassiske Filolog Georg K., der døde ung paa en Rejse i Grækenland, som han foretog sammen med sin Svoger Arkæologen P. O. Brøndsted.

Ved Afskeden fra Thomestorp skrev M. flg. Digt til Malin Rääf, som her gengives efter et Ms. imellem hans Papirer paa K. B., Kbhvn.:

Naar den røde Rose blegner,
Naar i Gravens Muld nedsegner
Livets friske Ungdomskrands,
Springer frem af grønne Bæger
Evighedens Blomst og læger
Hiertet med sin Lilieglands.

Naar bag Skyen dybt forborgen
Vaarens lyse Purpurmorgen
Luer ei paa Himlen meer,
Dog en glandsfuld Aftenrøde
Fiernt i Vestens Guld at gløde
End det klare Øie seer.

Svøbt i Sneens Sørgeklæde
Elskov, Uskyld, Fromhed græde
Ved skøn Valborgs stille Grav.
Kiærligheds den milde Stierne
Tindrer roligt i det Fierne;
Evighed den Livet gav.

Thomestorp den 5te September 1812.

25.

K. B., Sthlm.

38.29. *Upsala*] efter at have boet hos H. i Sthlm. foretog M. 7/10 en Afstikker til Upsala, hvor han besøgte Atterbom og sammen med ham og Ziedner 9/7 rejste til Västerås og Sala; 16/10 kom han atter til Upsala og blev her til 2/11. ¶ 39.38. *Holkarlene*] M.s Gengivelse af Ordet *hållkarl* ∴ Gæstgiverkusk, der er forpligtet til at befordre de rejsende (Br. f. Sv. I 342, jf. III 49 f.). ¶ 39.40.

Skorper] sv. skorpor, Tvebakker. ¶ 40.3. *Häffner*] den tyskfødte Komponist Johann Chr. Friedrich H., der 1782 var kommet til Sverige, hvis Kirkemusik han har bidraget til at præge. Han var paa dette Tidspunkt director musicæ ved Upsala Univ. (Br. f. Sv. II 299). ¶ 40.6. *Sidner*] den senere Præst Mathias Ziedner (Br. f. Sv. III 6 ff.). ¶ 40.14. *Charakteristiker*] formodentlig Oplysninger om svenske Statsmænd og Militære til Brug for den Rapport, han ved sin Hjemkomst overrakte Frederik VI (se Biogr. 134 f.). ¶ 40.15. *Delén*] den stockholmske Boghandler Carl D. ¶ 40.16. *Valerii Visor*] Johan David Valerius: »Visor och sångstycken« I—II (1809—11) (Br. f. Sv. III 299 f.). ¶ 40.17. *Boethii Naturret*] Filosoffen Daniel B.s »Försök till en lärobok uti naturrätten« (1799). ¶ 40.18. *Correggio*] den anonyme Oversættelse fra 1812 af Oehenschlägers Tragedie, der var trykt hos Stenhammar og Palmblad, skyldtes Litteraturhistorikeren Per Adolf Sondén; se om de svenske Oehenschläger-Oversættelser H.s Afh. »Ildgnister« i »Athene« VII 260 f.). ¶ 40.19. *Aly og Gulhyndi*] oversat 1811 af J. F. Lundblad. ¶ 40.19. *Vaulundurs Saga*] oversat 1812 af Jakob Adlerbeth. ¶ 40.20. *3 imellem Grubbe og Geijer væxlede Stridsskrifter*] 1812 indlod Geijer sig i en filosofisk Polemik mod Samuel Grubbe for at hindre ham i at blive Professor ved Upsala Universitet. I sin Afh. »Om historien och dess förhållande till religion, saga och mythologi« (»Iduna« 1811) indflettede Geijer en Kritik af Grubbe; denne svarede med Piecen »Om förhållandet mellan religion och moralitet«, som Geijer imødegik med Skriftet »Om rätta förhållandet mellan religion och moralitet« (1812). Grubbes sidste Ord i Sagen hed »Anmärkningarna i anledning af anmärkningarna om rätta förhållandet mellan religion och moralitet« (1812). ¶ 40.21. *Elgströms to Piecer*] den 1810 afdøde Filosof og Digter Per E.s »Hvad rätt har ett folk att dömma en regent?« (1809) og »Om ett stort, ett patriotiskt tänkesätt« (1810). ¶ 40.23. *Trompeten*] se Note til I 24.24 f. ¶ 40.24. *Fersens Mord*] Rigmarskalken Grev Axel von F. blev dræbt af Pøbelen i Sthlm. 1810 under Karl Augusts Ligbegængelse, fordi det Rygte var opstaaet, at denne var blevet forgivet af Fersen (Br. f. Sv. II 134 ff.). ¶ 40.25. *Carl Augusts Læger*] Livlægen Jos. Rossi, der obducerede Liget i Nærværelse af de tre lundensiske Professorer Engelhart, Florman (Br. f. Sv. I 50) og Liljewalch, udtalte letsindigt, at Hjernen frembød samme Symptomer som ved Forgiftning. De tre Professorer udsendte da 18/10 1810 paa Opfordring en Erklæring om, at Tronfølgerens Død ikke kunde have denne Aarsag. Denne Udtalelse blev først trykt 1855 (Indholdet er gengivet i norsk Oversættelse i P. A. Munchs »Norskt Maanedsskrift« I 1856 S. 444—451). ¶ 40.32 f. *Prof. Breda og hans Søn*] de to Malere Carl Fredrik og hans Søn Johan Fredrik von B., som M. besøgte i Sthlm. (Br. f. Sv. II 217—220). H. var en personlig Ven af den ældre B. (T. Ljunggren 460, 480). ¶ 40.33. *Helwig*] Karl Gottfried H., født i Svensk Pommern, fik sin militære Uddannelse i Sverige, hvor han avancerede til General-

felttøjmester og Chef for Artilleriet. Paa Grund af sine Sympatier for Gustaf IV Adolf befandt han sig ikke vel i Sverige under Karl Johans Styre og søgte derfor, endnu inden Napoleonskrigene var til Ende, om Permission og drog til Tyskland. Efter sin endelige Afsked af svensk Militærtjeneste gik han ind i det preussiske Officerskorps. Han var gift med den tyske Skønaand Amalia v. Imhoff, Charlotte v. Steins Søsterdatter, som spillede en stor Rolle for flere af de svenske Romantikere, især Geijer og Atterbom. Under sit Ophold i Sthlm. holdt Ægteparret hver Fredag Salon i deres Bolig ved Blasieholmshamnen. Blandt de hyppigste af deres Gæster var Hammarsköld, som utvivlsomt har indført M. i Hjemmet, hvor han dog kun traf Husets Herre (se Maria Holmström: »Från Goethes Weimar till Geijers Uppsala«). Af Generalen og hans Hustru giver M. en begejstret Skildring i Br.f.Sv. II 131—134. Under sin store Rejse sydpaa 1819—20 opsøgte han atter Helwig i dennes berlinske Hjem. ¶ 40.34. *Sondéns Prolog*] haade i Indledningsdigtet og Prologen nævnes Breda med Hæder. ¶ 40.37 f. *Palmblads Fortælling*] enten »Fjällhvalfvet«, skrevet til »Poetisk kalender för 1813«, eller »Resorna« i Supplementet til samme (Br.f.Sv. III 337). ¶ 40.38 f. *Din Opsats om den danske Litteratur*] Afh. »Underrättelser om de sednare uppträden i den danska witterheten« i SLT. 1813.

26.

K. B., Kbhvn.

41.12. *de tvänne Professorer*] Teologen Erik Abraham Almquist og Lærdomshistorikeren og Bibliotekaren Per Fabian Aurivillius (Br.f.Sv. II 290). Begge havde været H.s Lærere i Upsala. ¶ 41.16. *Tranér*] Universitetsadjunkten Johan T., bekendt som Klassikeroversætter (Br.f.Sv. III 309). ¶ 41.21. *von der Gröben*] H.s Ven, den senere preussiske General Karl v. der G. drog til Sverige for ikke at komme til at kæmpe paa fransk Side mod Rusland og indtraadte derefter i russisk Tjeneste; han boede Vinteren 1812—13 sammen med Atterbom hos H. (se Henrik Steffens: »Was ich erlebte« IX 136 f.) ¶ 41.26. *Corinnes mor*] Mad. de Stael som Forfatterinde til Romanen »Corinne« (1807). ¶ 41.34. *Hallenberg*] Sveriges Rigsantikvar Jonas H. (Br.f.Sv. III 331). M. var vistnok i dette Tilfælde Kommissionær for Nyerup (se Birket Smith 295). ¶ 42.1. *Knesen*] russisk Fyrstetitel. ¶ 42.8. *ViceKonungen af Italien*] Eugène Beauharnais. ¶ 42.13. *RiksDisconten*] Laanebanken i Malmö; om Lings økonomiske Vanskeligheder se Festskriftet »Till Pehr Henrik Lings minne« (1913) 42 ff. ¶ 42.14. *manus manum lavat*] »den ene Haand vasker den anden« (Seneca).

27.

K. B., Sthlm.

42.20. *Brev til Nyerup*] trykt Birket Smith 298 ff. ¶ 42.26. *de stødende Kær-*

rer] se Br.f.Sv. III 6. ¶ 42.29. *Schwerin*] den tyskfødte Greve Fredrik Bogislaus v. S., Provst og Sognepræst i Sala, var en Slags Forløber for den svenske Liberalisme, stærkt interesseret i Emner som Historie, Økonomi og Folkeopdragelse, som han forfattede flere Skrifter om. Han var varm Tilhænger af den fosforistiske Retning inden for den romantiske Bevægelse og siden 1805 faderlig Ven af H. (T. Ljunggren 51 f.). M. skildrer ham med Varme i Br.f.Sv. III 21—26, 332. Hans Hustru var Hofdamen Louise af Petersens. En Søn af dem var den af Runeberg i »Fänrik Ståls sägner« skildrede Wilhelm v. Schwerin. ¶ 42.36. *Schlözer*] den tyske Historiker August Ludvig S. opholdt sig 1755—57 i Sverige og skrev en »Schwedische Biographie« (1760—68) og »Allgemeine nordische Geschichte« (1772). Han var en typisk Repræsentant for Oplysningstiden. ¶ 43.22. *Carl August*] se I 40.25. ¶ 43.23. *Gjörwell*] Publicisten Carl Christoffer G., »de lärda mödors patriark«, havde 1796—98 udgivet det biografiske Skrift »Det lefvande Sverige uti förbindelse med det utlocknade«; se nærmere I 54.20 ff. ¶ 43.25. *Besøget i Gruverne*] meget levende skildret i Br.f.Sv. III 26—39.

28.

K. B., Sthlm.

43.38. *heavtontimorumeni*] »Selvplageri«. ¶ 44.1 *Sagan om Merlin*] om den walisiske Troldmand Merlin har man allerede fra 9. Aarh. en rig Sagndigtning. ¶ 44.26 f. *Västerås Domkyrka*] se Br.f.Sv. III 14—16. ¶ 44.31. *Lidners arbeten*] Bengt Lidner: »Samlade arbeten« kom i ny Udgave 1812—14 (Br.f.Sv. III 278 ff.). ¶ 45.4. *Han känner Svenska litteraturen*] M. kom dog senere til en anden Opfattelse, som det ses af I 65.34. ¶ 45.5 f. *den Walmarkska Journalen*] P. A. Wallmark redigerede 1809—13 »Journal för litteraturen och theatern«, som blev Hovedorgan for den gamle antiromantiske Skole. W. var H.s Foresatte paa Kungl. Biblioteket i Sthlm., og H. skrev til at begynde med et Par Teateranmeldelser til hans Blad. Snart opstod der dog et polemisk Forhold imellem dem, H. skaffede sig sit eget Tidsskrift »Polyfem« og førte fra nu af en voldsom Fejde mod W., som han bl. a. bekrigede i det ved et Samarbejde mellem flere opstaaede satiriske Digt »Markalls sömnlösa nätter« (1820) (Markall Anagram for Wallmark). ¶ 45.11 f. *några verser af . . . Leopold*] I 506 citeres Linien »Naturen, säger en poet« osv. ¶ 45.14. *Baron Strandman*] den liflandske Legationssekretær Johann Gustaf Magnus von S. ¶ 45.14. *Hartmansdorff*] Juristen August von H., Medlem af »Götiska förbundet« og Ven af H.

29.

K. B., Sthlm.

46.6 f. *Bellmannske Viser*] i sin Oversigt over den svenske Litteraturs Historie skriver M. med megen Varme om Bellmans Digtning (Br.f.Sv. III 282 ff.).

¶ 46.9. *Stenhammar*] Chr. S.s Broder Jacob Axel, der sammen med Palmblad ejede Akademiska boktryckeriet i Upsala. ¶ 46.20. *Falck*] en svensk Grosserer, som M. vilde følges med til Kbh. ¶ 47.4. *Botin*] Anders af B.: »Svenska folkets historia« (1789—92). ¶ 47.18. *et nordisk Forbund*] af denne Plan blev der intet. ¶ 47.36 f. *Biörners Kämpedater*] Oldforskeren Eric Julius B.s »Nordiska kämpadater« (1737) er en Udgave af islandske Sagaer med svensk og latinsk Oversættelse, som baade Tegnér, Geijer og Oehlenschläger har benyttet til deres nordiske Digtning. I Auktionskatalogen over M.s Bogsamling forekommer denne Bog.

30.

K. B., Kbhvn.

48.12. *mutæ Personæ*] »stumme Personer«. ¶ 48.13 f. *fragment af Hermesianax*] H.s Disputats »Fragmentum Hermesianactis suethice redditum« om den græske Elegiker Hermesianax udkom 1813; H. forsvarede den i April s. A. i Upsala under Præsidium af Professor Gustaf Knös (T. Ljunggren 200, 238). ¶ 48.15. *Clementi*] den italienske Komponist og fremragende Klaverspiller Muzio C. ¶ 48.23. *Lied der Nibelungen*] A. W. Schlegel paatænkte en Udgave af Nibelungenlied og bad M. skaffe sig Oplysninger fra Danmark (Birket Smith 307); et saadant Hs. fandtes dog ikke i Kbhvn. ¶ 48.33. *Afzelius*] blev 1811 ordineret som Præst. ¶ 48.36. *Ingelgren*] den temmelig uproduktive romantiske Digter Georg I., der hørte til Atterboms Upsalakreds, havde 1809 offentliggjort sine Oversættelser af Tyrtaios' Krigshymner, rec. af H. i »Lyceum« I. ¶ 49.1. *Gustaf Wasa*] Gustaf III's og Kellgrens Opera fra 1786 til Musik af Naumann blev genopført omkr. Nytaar 1813, men ikke med du Puy i Hovedrollen. ¶ 49.1. *Küster*] Johann Heinrich K., Hofkapelmester i Sthlm. 1810—14, derefter Kapelmester i Turin. ¶ 49.1. *Dupuis*] den fra Kbhvn. 1809 for sit Forhold til Prinsesse Charlotte forviste franske Operasanger Edouard du Puy havde slaet sig ned i Sthlm., hvor han tidligere havde opholdt sig og nu 1812 blev Operaens Kapelmester og tillige optraadte som Sanger. Han fik først 1816 Professors Titel. ¶ 49.2. *Fru Schütz*] den tyske Kunstnerinde Johanna Henriette Händel-Schütz, hvis Specialitet var det mimiske Fag, gjorde med sin Mand Professor i Æstetik K. J. S. fra Halle Kunstrejser i Sverige og Danmark 1812—13. ¶ 49.9. *Heiberg*] Johan Ludvig H. foretog som 20aarig en Fornøjelsesrejse til Sverige med sin Stiffader Baron C. F. Gyllembourg-Ehrensvärds Slægtning Grev Gustaf Didrik Taube og hans Familie (se »Memoirer og Breve« XXXVII og Morten Borup: »Johan Ludvig Heiberg« I 35—40). Heiberg traf i Slutningen af Oktober i Sthlm. Hammarsköld, der leverede ham et Brev fra M. (»Meni. og Breve« 112, 114). Til Upsala kom han sidst i Novbr. ¶ 49.11. *Brummer osv.*] københavnske Boghandlere.

31.

K. B., Sthlm. Delvis trykt i J. Ekedahl: »Molbech den äldre och Sverige« 143 ff.

49.25 f. *Din Udsigt over den danske æsthetiske Litteratur*] Afh. »Underrättelser om de sednare uppträden i den danska witterheten«, oprindelig bestemt til Offentliggørelse i »Phosphoros«, men først trykt i SLT. 1813 Nr. 3—5. Tankegangen i den er i Hovedsagen følgende: Kendskabet til dansk Litteratur i Sverige er ringe, skønt Sprogene er saa nær beslægtede, at de to Nabofolk maa anse hverandres Tungemaal for »en förskämd dialekt af sitt eget«. Litteraturen før Holberg affærdiges med 5 Linier, hvor det hedder, at det danske Litteratursprog blev »måtligt utbildadt af Arreboe, Bording, Kingo och Reenberg«. Det yderst kortfattede Afsnit om Holberg er lidet sigende. For Frembringelserne fra 18. Aarh.s anden Halvdel har H. ikke meget tilovers. For at fremelske Skønlitteratur stiftedes et Selskab, »det medlet som af alle . . . är det minst skickliga att skapa och utbreda nationell bildning«. Man gaaber ad Wessels komiske Fortællinger, ja selv i »Kærlighed uden Strømper« »saknar man nästan hwarje utbrott af den genialiskt spelande qwickhet, som eröfrat samtids och efterwerlds beundran för Aristophanes, Cervantes, Holberg eller Tieck«. Ewald vinder mere H.s Bifald. Rahbeks Forfatterskab har været synkende i Værdi fra Aar til Aar. Baggesen har erhvervet sig Ret til at kaldes sit Lands største lyriske og komiske Digter, men har dog paa Grund af sin usikre Smag kun naaet et relativt Mesterskab. Oehlenschlägers Ungdomsarbejder omtales med Beundring, men samtidig beklages det, at han har faaet Lyst til at blive en dansk Schiller og skrevet Tragedier, der er blevet stadig ringere. Som hans eneste Medbejler anføres Schack Staffeldt, der har samme rige Digtarevner og en dybere Fantasi. Af Grundtvig havde H. ventet sig mere efter »Optrin af Kæmpelivets Undergang« og »Nordisk Mytologi«, men hans Følelse »förwillade sig till den crassaste pietismus, och meddelade hans sinnesstämning en widskeplig sjuklighet, som gjorde den aldeles otjenlig att vidare afspegla sig i lefwande konstwerk«. Om Ingemann spaaer H. paa Grundlag af »Mithridat«, at han maaske vil blive Oehl. en farlig Medbejler. Over sin Ven Molbech er han fuld af Lovord: han har med »Ungdomsvandringer«, »Correggio« og »Vaarblomster og Hedeurter« erhvervet sig Rang som en af Landets ypperste Prosaister, og nu er der Haab om, at han med sin bebudede Ditmarskerhistorie vil blive sit Fædrelands nye Historieskriver. Kun Sproget i »Ungdomsvandringer« er efter H.s Mening for overlæsset og blomsterrigt. Til Slut sammenlignes svensk og dansk Litteratur: Sverige staaer bedre i Lyrikken, men er ellers i flere Henseender tilbage for den danske Litteratur og har bl. a. hverken haft en Holberg eller en Oehlenschläger. — Paa dette svarede M. i »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« 1813 Nr. 41—42 med et Brev, der er stilet til »Daniel Amadeus Atterbom i Upsala« som den, der har tilsendt ham Numrene af SLT. Som Motiv for at tage til Genmæle angiver

M., at mange i Kbhvn. har læst H.s Afhandling, samt at »en mig deri tillagt, maaskee ligesaa ufortient, som tildeels urimelig Roes, kan have givet Anledning til underlige Formodninger«. Han er uenig med H. i, at ingen i Sverige læser Dansk: »jeg har . . . erfaret, hvor langt mere Dansk man læser i Sverrige, end Svensk hos os« (642). Endvidere protesterer han mod sin Vens Sprogbetragtninger. Men navnlig er han yderst utilfreds med det Billede af den danske Litteratur, som H. har tegnet, og betænker sig ikke paa rent ud at anklage ham for Uvidenhed og Forudindtagethed. Til Slut erklærer M., at han »ikke kan være Ven af den, der viser sig som mit Fædrelands Uven«. ¶ 50.30. *Sneedorf*] Professor ved Sorø Akademi Jens Schielderup S. ¶ 50.30. *Schytte*] Historikeren Andreas S. ¶ 50.33. *et Par indskrænkede Hoveder*] med den ene menes i ethvert Fald Jens Kragh Høst. ¶ 50.36. *Arrebo*] Digteren Biskop Anders A. ¶ 50.36. *Bording*] Digteren Anders B. ¶ 50.36. *Kingo*] Salmedigteren Biskop Thomas K. ¶ 50.36. *Reenberg*] Digteren Tøger R. ¶ 50.38. *Vedels Saxo*] Anders Sørensen V.s Oversættelse fra 1575. ¶ 50.38. *Peder Claussens Snorre*] Nordmanden P.C.s Oversættelse fra 1633. ¶ 51.9. *det pøbelagtige Vers*] H. slutter sin Oversigt med at opfordre Svenskerne til at gøre de gamle Verselinier til Sandhed, som han har fundet indridsede i en Vinduesrude i Stockholm:

Sued Deus est retro, Dania sed
versa Diana:
Non mirum est Deo succubuisse Deam

o: »Svensk er Gud læst bagfra, men Danmark er det omvendte af Diana; det er ikke underligt, at Gudinden er bukket under for Guden«. ¶ 51.27. *Liden Gunvers Qvad*] Romance af Ewalds Syngespil »Fiskerne« (1778). ¶ 51.31. *Kiærlighed uden Strømper*] Parodi paa den fransk-klassiske Tragedie (1772). ¶ 51.40. *Balders Død*] Tragedie fra 1774. ¶ 52.1. *Jacobis Lovtale*] Højesteretsassessor Chr. Fr. J. erobrede 1770 en af Selskabet for de skønne Videnskaber udsat Pris for sin »Lovtale over Erkebiskop Absalon«. ¶ 52.3. *Stenersen*] den norske Præst og Digter Peter Christopher S. ¶ 52.4. *Suhm*] Historikeren Peter Frederik S. ¶ 52.4. *Frimann*] den norske Digter Peter Harboe F. ¶ 52.12. *Kraft*] Filosoffen og Matematikeren Jens K. ¶ 52.13. *Guldberg*] Statsmanden Ove Høegh-G., der var Medstifter af Selskab for de skønne Videnskaber og forfattede historiske og teologiske Skrifter. ¶ 52.18. *prosaiske Fortællinger*] samlede i »Prosaiske Forsøge« (1785—1806). ¶ 52.19. *Tilskueren*] Tidsskriftet »Den danske Tilskuer«, som Rahbek væsentligst fyldte med egne Bidrag igennem en lang Aarrække (1791—1806 med forskellige Fortsættelser under andre Titler). ¶ 52.38 f. *Brev fra . . . Heiberg*] af 23/10, trykt i »Memoirer og Breve« XXXVII 112 f. ¶ 52.40. *min arme Broder*] se Noten til I 22.23 f. ¶ 53.3. *en ny Iduna*]

Nyerup havde 1811 udgivet »Iduna. En Nytaarsgave 1812« og planlagde nu en ny Aargang, der kom til at hedde »Frigge«, og hvortil M. bidrog med nogle Digte (se Birket Smith 302). ¶ 53.4. *Necken*] Romance af Afzelius, trykt i det svenske »Iduna« 1812. ¶ 53.9. *Gustaf III. Værker*] »Skrifter i politiska och vittra ämnen« I—VI (1806—12). ¶ 53.9 f. *Skjöldebrand om Trollhätta Canalen*] Overstatholderen og Forfatteren Anders Fredrik S.: »Description des cataractes et du canal de Trollhätta« (1804). ¶ 53.10. *Stenhammars poet: Arbeider*] Johan S.: »Poetiska skrifter« (1807) (Br. f. Sv. III 301 f.). ¶ 53.22. *Erkebiskoppen*] om sit Besøg hos Jak. Lindblom udtaler M.: »Jeg sætter saa meget større Priis paa den Humanitet og Godmodighed, som denne Herre paa en saa indtagende Maade har yttret imod mig, da jeg i Stockholm har lært, hvor lidet en Dansk under de nærværende Tidsomstændigheder i Almindelighed kan vente sig nogen Yttring af et gunstigt eller velvilligt Sindelag hos saadanne Personer, hvis Stand eller Forbindelser bringer dem til at tage Hensyn til politiske Forhold« (Br. f. Sv. II 319). ¶ 53.30. *Mad^e Murray*] enten Jeanette M., senere g. m. Brukspatron Claes Grill (omtalt i Malla Montgomery-Silfverstolpes »Memoarer«), eller en af hendes to Søstre, der ogsaa var sangbegavede (»Atterboms brev till sin fästmö« 252). A. kalder i et Brev til J. A. Hazelius Jeanette M. for »den själffullaste af alla sångerskor«.

32.

K. B., Kbhvn.

54.11. *Valox-Säby*] Herresædet Valloxsäby i Uppland ejedes af Kancelliraad i Udenrigsministeriet Gustaf v. Paykull, der havde været gift med Gyllembourgs Søster Anna Elisabeth Ehrensvärd. Han havde paa sin Gaard en enestaaende Naturaliesamling. M. og Heiberg besøgte begge paa deres Rejser Vallox-Säby, men ikke samtidigt. M. har skildret sit Besøg i Br. f. Sv. II 340—344, H. sit i Brev af 23/11 til Moderen (»Mem. og Breve« XXXVII 206 f.). ¶ 54.14 f. *den namnkunnige Heiberg*] Johan Ludvigs Fader, den efter sin Landsforvisning i Paris bosatte Forfatter og Publicist Peter Andreas H. ¶ 54.15. *i hvad egenskab vistas han hos Gref Taube*] se Noten til I 49.9. Under Rejsen blev Heiberg forelsket i Grevinde Anna Margareta Taube, f. Strokirk. ¶ 54.35. *Öberg*] Georg Anton Ö. havde 1809 overtaget Carl Deléns Boghandel. ¶ 55.12. *Kotzebue*] den tyske dramatiske Forfatter August v. K. havde ved at skrive imod Napoleon vidst at skaffe sig Alexander I.s Gunst og blev 1816 udnævnt til russisk Statsraad. ¶ 55.18. *Dahlmans Æsthetiska uppsats*] den holstenske Historiker Friedrich Christoph D. var i et Par Aar Docent ved Kbhvn.s Universitet og skrev 1812 »Betragtninger over Oehlenschlägers dramatiske Værker«. ¶ 55.21. *den Adam Müllerska Scholan*] Adam M. var en tysk-østrigsk Forfatter, Nationaløkonom og Diplomat, der blev taget i Reaktionens Tjeneste af Metternich.

33.

K. B., Kbhvn.

56.9. *lärdoms historia*] i Brev af 21/10 1811 til Rasmus Nyerup taler H. om at skrive »en Allmän Lärdoms Historia, Från de äldsta till Närvarande Tider« (Additamenta 86, 4°, K. B., Kbhvn.), en Plan som han dog aldrig kom til at udføre samlet. ¶ 56.29. *Danska Vitterhets Historien i Eichhorns Geschichte*] P. O. Brøndsteds Afsnit (»Schöne Redekünste der Dänen«) i 4. Bind af »Geschichte der Literatur« (1810). ¶ 57.16. *Tegnér's Krigssång*] »Krigssång för skånska landtvärnet«, digtet 1808 og rec. med Begejstring af H. i »Lyceum« 1810 (T. Ljunggren 484—491). ¶ 57.16. *Kellgrens Inbildningsverld*] Digtet »Den nya skapelsen eller Inbillningens värld« (1790). ¶ 57.16 f. *Atterboms Blommor*] den lyriske Digtecyklus »Blommorna« (»Poetisk kalender för 1812« og senere) (Br. f. Sv. III 316, 322 f.). ¶ 57.17. *Franzéns Sång öfver Creutz*] fra 1797.

34.

K. B., Sthlm.

58.10. *Carter*] det var formodentlig de nye Kortværker af Hermelin (Br. f. Sv. I 180 f.) fra 1806 og C. Akrell (smstds. 181 f.) fra 1811, M. opkøbte. If. Bengt Hildebrand (»C. J. Thomsen och hans lärda förbindelser i Sverige« 269 f.) indkøbtes de til Brug for den danske Hær. ¶ 58.29. *Hakon Jarl*] Tragedie fra 1807. ¶ 58.31. *Knös*] Teologen Gustaf K., siden 1810 Professor i Græsk ved Upsala Univ. ¶ 58.35. *Hans Frue*] Alida K., f. Olbers. ¶ 59.8. *Kolmodin*] Olof K., siden 1805 Professor skytteanus (i Statskundskab) ved Upsala Univ. ¶ 59.28 f. *Din svenske Bogtrycknings Historie*] en af H. redigeret Boghandlertidende »Svenska boktrycknings-historien« I (1810), en »Journal utan kritik«, der indeholdt Titler, Indholdsangivelse og Prøver af Tekster. ¶ 59.35. *Wiborg*] Magister Anders W., Indehaver af G. A. Silverstolpes Boghandel i Sthlm. ¶ 59.36. *Silfverstolpes svenske Historie*] i Brev 74 oplyser H., at en Bog med denne Titel ikke findes. ¶ 59.37. *Fru Widströms Sånger*] Ulrika Carolina W.s »Erotiska sånger« (1798), der blev stærkt rost af Atterbom i »Phosphoros« 1811. I H.s »Ildgnister« hedder det: »Hendes erotiske Sange kunne uden Tvivl sættes ved Siden af ethvert andet Lands Digte af samme Art. . . . Fru Widströms Siæl har noget baade af Sappho, Catull og Petrarca« (»Athene« VII 250).

35.

U. B., Ups.

60.24. *negtet mig Tilladelse at opholde mig i Stockholm*] den danske Chargé d'affaires i Sthlm. W. F. H. Baudissin indberettede 2/10 1812 til Udenrigsministeren i Kbhvn. (oversat fra Fransk): »I går offentliggjordes befaling om att

alla främlingar, som vistades i Stockholm och där hvarken voro bosatta eller tillhörde de främmande legationerna, skulle inom fyra dagar lämna staden. Jag anhöll enträget, att herr Molbech, sekreterare vid det kongliga biblioteket i Köpenhamn, skulle få tillåtelse att stanna, och hans excellens baron von Engeström hade intet emot att bifalla min begäran« (»Utdrag ur danska diplomaters meddelanden från Stockholm«, utg. af F. U. Wrangel 159). Men 6/10 maa han meddele Regeringens Afslag: »Jag är mycket ledsen åt att nödgas taga tillbaka, hvad jag nämnde om herr Molbech. Kronprinsen har anmärkt, att han icke kunde göra några undantag från den allmänna regeln, och herr Molbech ser sig nödsakad att lämna Stockholm; under tiden kan han möjligen några dagar uppehålla sig i trakten af Upsala« (160). ¶ 60.35. *besøge . . . Thomestorp . . . paa min Hiemreise*] dette skete ikke.

36.

K. B., Sthlm.

61.9. *Paykull*] se Noten til I 54.11.

37.

K. B., Sthlm.

61.33. *Åsbo*] se Noten til I 34.5. ¶ 61.36. *Besværlighed og Ubehagelighed*] udførligt skildret i Br. f. Sv. III 41 ff. ¶ 62.26. *Lindahl*] Gjørwells Svigersøn Grosserer Johan Niklas L., der havde en stor Autografsamling og var Medlem af »Götiska förbundet« (se R. Nyerup: »Dagbog paa Reiser til Stockholm i Aarene 1810 og 1812« 11, J. K. Høst: »Erindringer« 50 og Levertin: »Från Gustaf III's dagar« 2. uppl. 246 f.). ¶ 62.27. *Langebeck . . . Broocmann*] den danske Historiker Jakob Langebek stod i Brevveksling med den svenske Kancellist i Antikvitetsarkivet Nils Reinhold Broocman (jf. Birket Smith 308). ¶ 62.30 ff. *Stenhammar . . . Brødre*] Adjunkt Chr. S. havde to Helbrødre: Carl, Professor ved Karolinska Institutet, og den i Noten til I 46.9 omtalte Jacob Axel. ¶ 63.1 f. *en anden Stierne*] Udgiveren ved ikke, hvad hermed sigtes til. ¶ 63.11. *Din Broder*] Åke H. paa Tuna. ¶ 63.13. *Natridderen og Tomtegubbar*] den første en Romance trykt i »Poetisk kalender för 1813«, den anden formodentlig »Tomtarne«, der først blev trykt i Kalenderen för 1819, men var af ældre Oprindelse (se G. Ljunggren: »Svenska vitterhetens häfder« IV 473 Note 7). ¶ 63.14. *Hedborn*] Salmedigteren Samuel H., hvis bekendte »Vaggvisa« tryktes i »Poetisk kalender för 1813« (Br. f. Sv. III 326).

38.

K. B., Kbhvn.

64.31. *Bülow*] Johan B. til Sanderumgaard paa Fyn, der ogsaa overfor M. mere end een Gang optraadte som Mæcen. M. besøgte ham nu og da paa hans Gods, som han har beskrevet i sin Bog »Ungdomsvandring i mit Fødeland«.

39.

K. B., Kbhvn.

40.

K. B., Sthlm.

67.12. *Forbud*] Bud, der afsendes for at bestille Skjuts (Br.f.Sv. I 286). ¶
 67.14. *det haarde Veir*] se Br.f.Sv. III 107 f. ¶ 67.37. *Engeström*] Professor i Kemi og Fysik Albin E., der var Ven af Agardh og Tegnér. ¶ 67.38. *Lidbeck*] Professor i Æstetik ved Lunds Univ. Anders L. (Br.f.Sv. I 251); i hans Hjem kom M. meget under sit første Ophold i Lund, og især lyttede han med Glæde til hans Hustrus (Brita Catharina, f. Munck af Rosenschöld) skønne Sangkunst (Br.f.Sv. II 97 og Wrangel: »Tegnér i Lund« II 35, 189), som han har forherliget i et utrykt Digt (Ms. tilh. Museumsinsp., Lektor Jan Neiiendam). ¶ 68.26. *Nya Skandinavien*] se Noten til I 24.24 f. ¶ 68.28. *Ruders Bemærkninger*] Pastor Carl Israel R.: »Några Anmärkningar öfver Portugall« (1803). ¶ 68.31. *Trompeten*] se Noten til I 24.24 f. ¶ 69.7. *Silverstolpes Samlinger*] se Noten til I 59.36. ¶ 69.8. . . .] Udeladelsen omfatter en Række Spørgsmaal, som M. ønsker besvarede til Brug for Udarbejdelsen af Br.f.Sv.

41.

K. B., Kbhvn.

69.33. *Romanz*] »Stolts Henrietta« (»Poetisk kalender för 1814«), omtalt af H. i SLT. 1814 Sp. 149. ¶ 70.1. *Heiberg*] det er rigtigt, at Heiberg ikke mødte Ubehageligheder fra Myndighedernes Side; han tiltraadte Hjemrejsen fra Sthlm. 9/12 i Selskab med General Helwig (»Mem. og Breve« XXXVII 233). ¶ 70.30. *Ulmgren*] Pär U., Ekspeditionssekretær i Kancellistyrelsens Kolonialdepartement. ¶ 70.32. *Hans Järta*] den oprindelig liberale Politiker J. tog allerede 1822 sin Afsked som Landshøvding over Stora Kopparbergs Len og virkede siden som Forfatter i strengt konservativ Aand. M. traf ham i Sthlm. 1842 (se M.s Bog »Lund, Upsala og Stockholm« 81 f.). ¶ 70.34. *Puke*] Johan af P., udnævnt til Serafimerridder 23/11 1812.

42.

K. B., Sthlm.

71.23. *Oprettelse af en Nationalbank*] efter Napoleonskrigene gik den danske Stat bankerot, og ved Forordning af 5/1 1813 nyordnedes Landets Pengevæsen, og en Rigsbank blev oprettet. ¶ 71.28 f. *en Kongelig Ordre*] Frederik VI's Ordre til Prins Frederik af Hessen 18/11 1812 er trykt i »Meddelelser fra Krigsarkiverne« V 371. ¶ 72.35. *Olsen*] Notarius publicus Gottsche Hans O., siden 1811 Medlem af Teaterdirektionen, tog sig venligt af M. i hans Ungdom. O.

var i 1810 af den danske Regering blevet sendt til Sverige for at virke for en nordisk Union med Frederik VI som Konge. ¶ 73.17. *Geijers Bergmand*] Digtet »Bergsmannen«, trykt i »Iduna« 1811. ¶ 73.17. *Necken*] se Noten til I 53.4. ¶ 73.18. *Høst*] den stærkt skandinavisksindede Historiker og Assessor Jens Kragh H., Medstifter af »Det skandinaviske Litteraturselskab« og Udgiver af Tidsskrifterne »Nordia« og »Svenske Blade«. ¶ 73.22. *Werlauff*] Historikeren Erich Chr. W. var da ligesom M. Sekretær ved Det kgl. Bibliotek, hvis Overbibliotekar han blev 1829. ¶ 73.28. *Adlersparres historiske Samlinger*] Carl A.: »Historiska samlingar« I—V (1793—1822) (jf. Br. f. Sv. III 332). ¶ 73.30. *Hallenbergs Gustaf Adolf*] Jonas H.: »Svea rikets historia under konung Gustav Adolph den stores regering« V (1796) (Br. f. Sv. III 331). ¶ 73.34. *en ordentlig Bopæl*] M. boede 1812—14 i Overgaden oven Vandet paa Christianshavn.

43.

K. B., Kbhvn.

74.22. *Westin*] Maleren Fredrik W., omtalt af M. i Br. f. Sv. II 216, af H. i »Ildgnister« (»Athene« VII 338, 340 f.). H. beundrede især W.s Maleri »Amor« (se T. Ljunggren 463 med Afbildning, 479 f.). ¶ 74.29. *Geijers... Psalmer*] »Försök till psalmer« (1812), kort omtalt af M. og H. i »Athene« IX 268 f. ¶ 74.32 f. *hans Epikureiska realism*] T. Ljunggren mener (499 f.), at det morede T. at chokere de idealistiske Upsalaromantikere ved at demonstrere sin Interesse for Livets materielle Goder. ¶ 74.38. *Höijers efterlemnade skrifter*] H.s Lærer Filosoffen Benjamin Höijers samlede Skrifter udkom først 1825—27 i 5 Bind (rec. af H. i »Kometen« 1825 Nr. 7, 1826 Nr. 91—92). ¶ 75.12 f. *öfversättning af Macbeth*] udkom 1813 og recenseredes af H. i SLT. 1813 Nr. 26 og 29 (T. Ljunggren 255 f.).

44.

K. B., Kbhvn.

75.21. *mina ögons belägenhet*] A. led igennem næsten hele sit Liv af Øjen-svaghed. Han befandt sig i Aaret 1812 i det hele i en almindelig Svækkelsestilstand (se Elisabeth Tykesson: »Atterbom« 85 f.). ¶ 76.31. *det nya universitetet*] Frederiks Universitetet oprettedes 1811 af Frederik VI. ¶ 76.35. *Dillner*] Digteren og Præsten Johan D., Medlem af »Götiska förbundet«. ¶ 76.36. *Schlegel och Fru Stael*] se Noterne til I 33.25 og 33.26. ¶ 76.37. *Hennes son*] Mathias Albrecht; eftersom Faderen var den 1802 afdøde svenske Ambassadør i Paris Erik Magnus Stael von Holstein, var det naturligt, at Sønnen lærte dennes Fædreland og Sprog at kende. Han blev 1812 udnævnt til Kornet ved Livregimentets Husarkorps, men faldt Aaret efter i en Duel. ¶ 77.2. *tre bitar af mig*] Digtene »Allegro och Adagio«, »Slädfarten« og »Stegeborgs ruiner«. ¶ 77.6.

Svensk Litteratur-Tidning] den for Upsalaromantikken betydningsfulde »Svensk Litteraturtidning« udkom hver Uge i Upsala 1813—25, redigeret af Palmblad og Stenhammar, og indeholdt især Recensioner; blandt Bidragyderne var Hammarsköld og Atterbom (Br. f. Sv. III 342). ¶ 77.12. *Granberg*] Per Adolf G. var Medarbejder i Wallmarks »Journal för litteraturen och theatern« og dramatisk og historisk Forfatter. Om hans lyriske Tragedie »Jurund« se Schück: »Sv. akad. hist.« III 308 ff. (Br. f. Sv. III 332).

45.

K. B., Kbhvn.

77.21. *Kniberg*] Adolph Fredrik K., Observator ved Lunds Univ., senere Præst paa Öland og skildret af Stagnelius i »Knibergs Ölandsfärd« og andre Lejlighedsdigte (se Fr. Böök: »Stagnelius« (1954) 198 f.). ¶ 77.26. . . .] Udeladelserne omfatter en Række mere specielle Oplysninger om svenske Teaterforhold. ¶ 77.30. *Mörner*] Statssekretæren Grev Adolf Göran M. vandt 1812 Prisen i Veltalenhed med Afh. »Hvilka äro medlen att hos ett folk uppväcka underhålla patriotism och en rätt nationlig anda?« (Schück: »Sv. akad. hist.« III 252 ff.). ¶ 77.34. *Hedborns Psalmer*] 1. Samling 1812, 2. Saml. 1813, omtalt i »Athene« IX 269, hvor de dog delvis kritiseres for deres alt for store Billedpragt. ¶ 78.8. *Lüdecke*] Tyskeren Christoph Wilhelm L. blev 1773 Præst for den tyske Menighed i Sthlm.; han udgav 7 Bind »Allgemeines schwedisches Gelehrsamkeits-Archiv« (1781—96), hvori han beskriver Sveriges Bogavl i den gustavianske Periode. ¶ 78.9. *Loenbom*] Samuel L. virkede som historisk Samler og Udgiver. Værket »Historiska märkvärdigheter« udkom 1767—68. ¶ 78.17 f. *Frauen-Dienst Ulrich von Lichtensteins*] udkom 1812. ¶ 78.21 f. *Grefvinnan Schwerin*] Margareta Cathrina, f. Ramsay, g. m. Provst F. B. v. S.s Broder General Adolf Ludvig v. S.; hun var Søster til A. A. Afzelius' Hustru. ¶ 78.23. *Rühs*] den tyske Historiker Chr. Fr. R., der var født i Greifswald som svensk Undersaat og skrev en stor »Geschichte Schwedens« (1803—14) og flere andre Arbejder om nordiske Emner.

46.

K. B., Sthlm.

79.12. *min Forventning paa de kommende Begivenheder*] M. har fremstillet sit Syn paa Verdensbegivenhederne i politiske Oversigter i »Athene« I, IV—V. ¶ 79.19. *en ny Finanzplan*] se Noten til I 71.23. ¶ 79.36 f. *Udslettelsen af den svenske udenlandske Gield*] den svenske Rigsdag, der aabnedes 13/4 1812, fulgte Napoleons Eksempel og afskrev ganske simpelt Gælden til de Lande, der stod under hans Scepter. ¶ 80.4. *den store danske Ordbog*] »Videnskabernes Selskabs Ordbog«, hvor M. havde været Medarbejder siden 1806, slæbte sig yderst lang-

somt fremad; Bind IV, der indeholdt Bogstaverne M—O, udkom 1826. ¶ 80.4. *Min ortographiske Ordbog*] »Dansk Haand-Ordbog« (1813). ¶ 80.10. *Göransons Bautil*] Oldforskeren Johan G.s Udgave af Johan Hadorphs Runeværk »Bautil« (1750). ¶ 80.10. *Utter & Comp.*] et anset stockholmsk Boghandlerfirma, grundlagt af Finlænderen Isak Utter. ¶ 80.12. *Falck & Søn*] se Noten til I 46.20. ¶ 80.14. *besøgt Prof. Rahbek*] hos det litterære Ægtepar Knud Lyne og Kamma R. (f. Heger, Søster til Oehlenschlägers Hustru) var M. i Aarene 1813—14 en stadig Gæst. Han udkaarede Kamma til sin fortrolige, og en Brevveksling imellem dem er bevaret, hvoraf ca. Halvdelen er trykt i Bogen »Christian Molbech og Karen Margrethe Rahbek« (1883). Imidlertid kom der en Kurre paa Traaden, da M. begyndte at interessere sig for en af Bakkehusets Naboer, hans senere Hustru Johanne Langberg, og Fru R. saaledes følte sig skubbet i Baggrunden, og fra Begyndelsen af Aaret 1815 ophørte M.s stadige Omgang med Rahbeks. ¶ 80.28. *Gurri Kunnan*] et Digt af Adjunkt C. E. Steenbloch. ¶ 80.29. *Fru Brun*] den tyskfødte Forfatterinde Friederike B., Datter af Biskop Münter og gift med Storkøbmanden Constantin B.; hendes Hjem spillede en Rolle i Begyndelsen af det 19. Aarh. som Samlingssted for Skønaander og Diplomater. ¶ 80.32. *poetisk Nytaarsg: af Foersom*] »Poetisk Lommebog for 1813«, udg. af Skuespilleren Peter F. ¶ 80.34. *Visen af Choraëus*] »Til Clara« af den svenskfinske Digter Michael C. ¶ 80.36. *N. T. Bruun*] denne Masseproducent af dramatiske Arbejder har for Det kgl. Teater imellem 1800 og 1823 oversat over 200 Stykker. Han var Søn af Forfatteren Thomas Christoffer B., hvis skabrose Rimerier i 1788 indbragte ham en Bøde samt Tilhold om at indfinde sig til Religionsundervisning hos Sjællands Biskop N. E. Balle. ¶ 81.6. *en Tragedie*] »Hugo v. Rheinberg«, der udkom Septbr. 1813. ¶ 81.8. *Canarifugl*] Lystspillet »Kanafuglen«, opf. 1. Gang 12/3 1813 (ialt kun 3 Gange). ¶ 81.9. *Ærlig varer længst*] »Ærlighed varer længst«, opf. 1. Gang 12/3 1813 (ialt kun 2 Gange). ¶ 81.12 f. *den Walmarkske . . . Recension*] af »Axel og Valborg« i »Journal för litteraturen och theatern« 1812, oversat af J. K. Høst under Titlen »Prof. Oehlenschlägers Axel og Valborg udenlands vurderet« (1812). Tragediens svenske Oversætter svarede i »Polyfem« 5. Samling Nr. 46—48. ¶ 81.25. *Suremain*] den franske Officer Charles Jean Baptiste de S., der var emigreret fra Frankrig og 1794 tog Ophold i Sverige, blev 1812 Generalinspektør for det svenske Artilleri; hans »Minnen från hans anställning i svensk tjänst 1794—1815« udkom i svensk Oversættelse 1902. ¶ 81.28. *Fersens Drab*] se Noten til I 40.24. ¶ 81.36. *Thaarup*] Frederik T. udgav 1812—19 »Udførlig Vejledning til det Danske Monarkies Statistik« I—VI. ¶ 81.39. »*Verdens Krønike*«] »Kort Begreb af Verdens Krønike i Sammenhæng« (1812). Saasnat M. havde læst den og konstateret dens ensidige Tendens: at ville bedømme Nationer og Begivenheder med Kristendommen som eneste Maalestok og fordømme alle anderledes tænkende,

protesterede han baade privat over for G. selv og offentligt mod en saadan Form for Historieskrivning, hvad der førte til et Brud imellem de to tidligere Venner. ¶ 82.7. *et Par Stykker af ham*] Digtene »Til Elises Søster« og »Til Professor Sverdrup«. ¶ 82.19. *Promemoria . . . om Folksförmerelsen*] »Pro-Memoria, Ärlig och Sann, om Folkförökning och Årswäxt, ifrån Tabell-Werkets början till år 1815« (1811) af ukendt Forfatter. ¶ 82.22. *Jens Schmidt*] den falsterske Præst og Forfatter Jens Hansen Smidth. ¶ 82.22. *Meisling*] den udmærkede Filolog Simon M., der er kommet i Vanry som H. C. Andersens strenge Rektor i Slagelse. ¶ 82.23. *Kruse*] den meget skrivende, men lidet værdifulde Forfatter Lauritz K.

47.

K. B., Kbhvn.

82.25. *Gamle Kiøgegaard*] Herregaard i Sydvestsjælland, der ejedes af M.s Ven Christen Carlsen. Her havde M.s ældste Søster Louise fra 1812 taget Ophold som Veninde af Fru Elisa Carlsen. ¶ 82.37. *Din Reise til Stockholm*] se I 77.37 ff. ¶ 83.16. *Journalen*] se Noten til I 45.5 f. ¶ 83.18 f. *den Askelöf-Schwerinske Tidende*] »Svensk Litteratur-Tidning«, som dog fik Palmblad og Stenhammar til Redaktører. ¶ 83.21. *Fru Brun*] af Friederike B.s »Neue Gedichte« (1812) udkom en Kvartudgave 1814. ¶ 83.22. *Baggesen er kommen hertil fra Kiel*] han var i Aarene 1811—13 Professor i dansk Sprog og Litteratur ved Univ. i Kiel. ¶ 83.24. *to . . . Stykker til Frøken Ida Brun*] til P. Foersoms »Poetisk Lommebog for 1813« havde B. bidraget med Digtene »Jens Baggesen til Ida Brun« og »Den gamle Anakreon til Psycharion«, begge rettede til Friederike Bruns meget musikalske og som mimisk Danserinde berømte Datter Ida, senere gift med den østrigske Diplomat Louis Philippe de Bombelles. ¶ 83.25 f. *Jeg kiender intet til denne . . . Skønhed*] det varede dog kun faa Aar, før M. indhentede det forsømte; i hans Dagbog 6/5 1814 læses: »hos Bruuns, hvor jeg første Gang hørte den yndige Idas fortryllende Sang — nogle af de skønneste og reneste Toner, jeg i mit Liv har hørt« (NkS. 439, 8°). ¶ 83.26. *August W. Schlegel i hans Nye Digte*] denne havde i 1805 truffet den purunge Ida hos Mde de Stael i Genf og henrevet af hendes Skønhed 1808 skrevet et begejstret Digt »An Ida Brun« (»Poetische Werke« 1811). ¶ 83.27. *Cendrillon*] dette Syngespil af Isouard med Tekst af Etienne blev 1. Gang opført paa Det kgl. Teater 29/10 1812 med Jomfru Marie Elisabeth Thomsen, senere Mad. Zinck i Hovedrollen. I Stockholm havde M. overværet Opførelsen af Stykket og giver i Br.f.Sv. II 97 ff. en begejstret Skildring af Christine Elisabeth Fröslinds Udførelse af Hovedrollen. ¶ 83.31. *Palmblads Roman*] i Atterboms »Poetisk kalender« 1812—18 offentliggjorde P. Aar efter Aar en Serie af Noveller, der tilsammen udgør en Roman.

48.

U. B., Lund.

84.6. *Sverdrup*] den norske Filolog Georg S. ¶ 84.12. *Skjelderup*] den norske fødte Anatom og Fysiolog Michael S. ¶ 84.13. *Rathke*] Naturforskeren Jens R. ¶ 84.14. *Hersleb*] Teologen Svend H. ¶ 84.16. *Stoud Platou*] Historikeren Ludvig S. P. ¶ 84.20. *Sibbern*] M.s Ven Filosofen Frederik Christian S., senere Professor ved Kbhvn.s Univ. ¶ 84.22. *Steffens*] var 1804 blevet Professor i Halle. ¶ 84.24. *en Nationalbank*] se Noten til I 71.23. ¶ 84.28 f. *Verdens Krønike*] se Noten til I 81.39.

49.

K. B., Kbhvn.

85.29 f. *Napoleon i sin sista ursinniga proclamation*] det ses ikke, hvilken af Kejsere ns mange Proklamationer H. sigter til. ¶ 85.33. *bref från Rask*] af 7/1 1813, trykt i »Breve fra og til Rasmus Rask« I 160 ff. R. skriver her bl. a. om »Verdenskrøniken: »Mig forekommer den at være et planløst Uhyre, oprigtigtalt! han har overalt vildet vise Guds Finger i Verdenstildragelserne, men jeg ser mere af Præstens Finger end af Guds. Meget deri er vist nok sandt og rigtigt, men meget forekommer mig søgt, svulstigt lidenskabeligt, skjævt og ubeføjet, jeg tør ikke afgjøre hvilket er det meste, men hvor Lidenskaber, som: Andagt, Stolthed, Vrede, Foragt, Had etc. tumle Sindet, der kan jeg ikke finde nogen sand Filosof« (160). ¶ 86.5. *Baggesens Digtervandring*] den berømte Rejse-skildring »Labyrinten« (1792—93), hvis 2. Udgave, omdøbt til »Digtervandring«, standsede med 1. Bind (1807). En ny samlet Udgave forelaa først 1829—31. ¶ 86.6. *Foersoms Shakespear*] 3. Del udkom 1815. ¶ 86.9. *Gref Santi*] opført i den svenske »Hofcalender« 1813 som Adjudant ved det diplomatiske Korps i Sthlm. ¶ 86.14 f. *Framställningen af Europas . . . Politiska läge*] Udgiveren ved ikke, hvad der hermed sigtes til. ¶ 86.18. *Ekmark*] Bogtrykker Carl Eric E., der nævnes i Br.f.Sv. I 385; baade han og hans Broder Ekspeditionsskretær L. A. E. har skrevet i M.s Stambog (se Ruben G:son Berg: »Litteraturbilder« II 26). ¶ 86.21. *att öfversätta den*] M.s Afh. om Correggio synes aldrig at være udkommet paa Svensk. ¶ 86.25 f. *Wallmarks räkning öfver Nordiska Kämpadaterna*] se I 66.23 f. ¶ 86.39. *Törnblad*] Bengt Johan T. oversatte 1813 »Don Carlos« og senere et Par andre af Schillers Dramer (det første rec. af H. i SLT. 1813 Nr. 16).

50.

K. B., Kbhvn.

87.19. *Sondén*] A.s Fætter, Litteraturhistorikeren Per Adolf S. ¶ 87.22. *Archiatern Afzelius*] Per von A., Professor i Upsala 1801—20, Livlæge hos Kron-

prinsen 1812. ¶ 87.24. *Dialog öfver Romanen*] af Palmblad i »Phosphoros« 1812. ¶ 87.25 f. *uppsatser för Svensk Litteratur-Tidning*] i Aargangen 1813 Nr. 44 paa-begyndte A. en Recension af Hammarskölds »Poetiska studier«. ¶ 87.28. *Biberg*] Professor i Filosofi ved Upsala Univ. Nils Fredrik B. ¶ 87.29 f. *Hammarskölds demelé med Danska Vitterheten*] se Noten til I 49.25 f. ¶ 87.33 f. *utfallet mot Grundtvig*] se I 52.19 ff. ¶ 87.35. *Saga*] en Nytaarsgave for 1812. ¶ 88.3. *hans tänkesätt om Dahlmann*] se Noten til I 55.18. ¶ 88.5. *Min apostroph till Wallmark*] »Jerntonen eller Ord och afsked till Journal för Litteraturen och Theatern«. ¶ 88.17 f. *Schwerin . . . en ny del af hans Historia*] F. B. v. S.: »Grundlinier till staternas historia« (1811—13). ¶ 88.18. *hans roman*] »Fjällhvalfvet« og »Resorna«. ¶ 88.23. *Elgströms Opera posthuma*] den 1810 afdøde fosforistiske Digter Per E.s samlede Skrifter udkom først 1860. ¶ 88.25. *Höijers papper*] se Noten til I 74.38. ¶ 88.28 *undergå Cansli-Examen*] først 1815 blev A. filosofie kandidat og tog derefter Magistergraden. ¶ 88.31 f. *distichon ur A. W. Schlegels . . . Roma*] Elegien »Rom« (»Poet. Werke« 1811 II 65) er skrevet 1805. ¶ 88.36. *begge Grefvinnorna Schwerin*] se Noterne til I 42.29 og 78.21 f. ¶ 88.37. *Fröken Louise*] Provst F. B. S.s ene Datter. ¶ 88.38. *Skön Valborg*] if. Gunnar Axberger: »Den unge Atterbom« 199 ff. menes med dette Folkevisenavn General Adolph Ludvig v. Schwerins og Hustru Margaretha Cathrinas Datter Sophia Vilhelmina, som A. paa dette Tidspunkt — skönt hun da kun var 14 Aar — interesserede sig stærkt for. ¶ 89.9. *Författarinnan till Florentin*] den ufuldendte Roman »Florentin« (1801) var skrevet af Dorothea Schlegel og ud-givet af Fr. Schlegel. ¶ 89.22. *Lindström*] Sangeren og Danseren ved Sthlm.s Opera Karl Gustaf L. (Br.f.Sv. II 95). ¶ 89.24. *Rääf och Ekendahl*] se Noten til I 15.22.

51.

K. B., Sthlm.

89.29. *Norberg*] Orientalisten Professor Mathias N., Tegnér's Lærer i Lund. M. har skildret ham med stor Beundring baade som Videnskabsmand og Men-neske i Br.f.Sv. I 46—50. ¶ 91.4. *Netherwood*] Edvard Albrecht N. blev 1811 Informator hos den svenske Minister i Kbhvn. Baron Carl Gustaf Oxenstjerna; 1821 udnævntes han til Amanuens ved Kgl. Biblioteket i Sthlm. ¶ 91.11. *Seidelin*] M.s første Skrifter udkom hos Andreas S. ¶ 91.18. *Vedel Simonsen*] Lauritz Schebye V. S. levede som privatiserende Lærd paa sit Fædrengods Elvedgaard paa Fyn. Han var, især i Ungdomsaarene, en god Ven af M. Deres Brevveksling er trykt i »Fra Fyens Fortid« III (1921) 252 ff. ¶ 91.28 f. *recen-serede i Litteratur Tidende*] »Dansk Litteratur-Tidende« 1813 Nr. 19 og 22. ¶ 91.30. *mine Vaarblomster . . . recenserede*] »Dansk Litteratur-Tidende« 1812 Nr. 46 ved P. E. Müller. ¶ 91.33. *Ingemann . . . et nyt Theaterstykke*] Sørge-

spillet »Turnus«. ¶ 91.35. *Høst . . . har oversat Leopolds Odin*] Jens Kragh H.s Oversættelse af Sørgespillet »Oden« (1790) udkom 1812. ¶ 91.38. *de danske Kæmpeviser*] Abrahamson, Nyerup og Rahbeks Folkeviserudgave fra 1812—14. ¶ 91.40. *Suhms Danmarks Historie*] af P. F. Suhms »Historie af Danmark« blev efter hans Død 8.—9. Bind udgivet af Kall, 10.—14. af R. Nyerup. ¶ 92.1 *20de Deel af Holberg*] Rahbeks Udgave af Holbergs udvalgte Skrifter udkom i 21 Bind (1804—14), men bragte ikke den her omtalte Biografi. ¶ 92.2 f. *Rask reiser . . . til Skotland og Island*] Sommeren 1813 til Efteraaret 1815 opholdt R. sig paa Island og aflagde paa Hjemrejsen Besøg i Leith og Edinburgh.

52.

K. B., Sthlm.

92.19. *Sagens Polychorda*] et Bind Klassikeroversættelser fra 1805 af Nordmanden Lyder Sagen. ¶ 92.22. *Shakespeares Lystspil*] Meisling havde 1810 udgivet en Oversættelse af »Stormen« og »Købmanden i Venedig« som 1. Del af en Udgave af Shakespeares Lystspil, men mere udkom aldrig. ¶ 92.30. *Meisling i . . . Foersoms Lommebog*] ialt 10 Digte, dels originale, dels Oversættelser af Klassikerne. ¶ 92.34. *hans danske Tibull og Terentius*] Fr. Høegh-Guldbergs Oversættelser af Tibull (1803) og Terents (1805). ¶ 92.36 ff. *fortræffelige Oversættelser*] f. Eks. af Tacitus: »Om Germaniens Beliggenhed, Sæder og Folkeslag« ved G. L. Baden (1795), »Dialog om Talerne« ved Jak. Baden (1802) og »Historiebøger« ved Jak. Baden (1804), af Livius: »Forsøg til en Oversættelse af T. Livius's romerske Historie« ved Rasm. Møller (1800—18), af Plutark »Levnetsbeskrivelser« ved Steph. Tetens (1803—11), af Velleius Paterculus »Det Overblevne af V. P.s romerske Historie« ved A. W. Brorson (1804), af Curtius »Om den macedoniske Konge Alexander den Stores Levnet og Bedrifter« ved A. W. Brorson (1808), af Xenophon »Cyropædie« ved Jac. Baden (1766), »Anabasis« ved O. Wolff (1800), »Mindeskrift om Cyri Ledingsfærd« ved O. Wolff (1800) og »Sokratiske Mærkværdigheder« ved J. Bloch (1792), af Cæsar »Mindeskrifter« ved O. Wolff (1804), af Marcus Aurelius »Leveregler for sig selv« ved C. Bastholm (1805), af Sallust »Catilinariske Krig« ved Rasm. Møller (1811) og »Jugurthinske Krig« ved Rasm. Møller (1812). ¶ 93.5 f. *selv maa skrive . . . deres Disputationer*] i Br. f. Sv. I 208 og 210 udtaler M. sin Undren over, at det i Sverige er Universitetslærerne, der skriver Doktorafhandlingerne for Respondenterne. ¶ 93.7. *Brandis*] Filosofen Chr. Aug. B. disputerede 1813 med en Afh. »Commentationum Eleaticarum pars I«. ¶ 93.10. *Dampe*] Adjunkt i Slagelse Jacob D. forsvarede 1812 sin Afh. for den filosofiske Doktorgrad »Conspectus et æstimatio ethicæ Corani«. Han kastede sig senere ud i yderlig-gaaende Politik og blev idømt livsvarigt Fængsel for sine Skrifter om en fri

Forfatning. ¶ 93.12. *Bendtsen*] Filologen Bendt B., der bl.a. udgav *Afh. »De stationibus Romanorum«* (1810). ¶ 93.33. *Prof. Schütz og hans Frue*] de optraadte 6 Gange paa Det kgl. Teater i Jan. og Febr. 1813; 7/1 opførtes »Medea« af Gotter, 11/1 gav de »Deklamatorium og Scener«, 13/1, 3/2, 11/2 og 3/3 mimiske Forestillinger. ¶ 94.15 f. *Det islandske Lexicon*] Bjørn Halldórsson havde ved sin Død efterladt sig en islandsk-latinsk-dansk Ordbog, der under Rasks Medvirkning blev udgivet af den Arnæmagnæanske Kommission 1814. ¶ 94.19. *Forelæsninger over Universalhistorien*] heraf blev intet, men det udarbejdede Parti blev trykt i M.s Tidsskrift »Athene« III og V.

53.

K. B., Sthlm.

94.35. *Rahbeks Tordenskiold*] »Tordenskjold i Marstrand«, opf. 1. Gang 4/4 1813 paa Hofteatret (»det lille Theater«). ¶ 95.1. *Hans Rostgaard og hans Hustru*] opf. sammesteds 1. Gang 31/1 1808. ¶ 95.1. *Frederik II. i Ditmarsken*] ikke opført. ¶ 95.8. *Kiøbenhavn's Skilderi*] Bladet »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn«. ¶ 95.9. *Toft*] den senere Adjunkt ved Roskilde Katedralskole Georg Nicolaj T., der gjorde sig uheldig bemærket ved nogle »Digteriske Forsøg« og en klunnet Indblanding i Tidens litterære Fejder. De omtalte Digte hed »Pantomime« (Nr. 14) og »Wieland« (Nr. 16). ¶ 95.17. *min Anmeldelse*] »Anmeldelse af et for den nordiske Historie vigtigt Arbeide« (Nr. 17—18). ¶ 95.24. *Danske Magazin*] Det kgl. danske Selskabs endnu eksisterende historiske Tidsskrift. ¶ 95.25. *en uvirksom Præses*] Højesteretsassessor Michael Treschow var Forstander til sin Død. ¶ 96.5 f. *Dahlmanns overdrevne Patriotismus*] i Bogen »Betragtninger over Oehlenschlägers dramatiske Værker« (1812), hvis stærke Begejstring H. dadler i SLT. 1813 Nr. 7; jf. I 88.2 ff.

54.

K. B., Kbhvn.

96.35. *Eggers død*] se Noten til I 16.30. ¶ 97.8. *Sur la Systeme Continentale*] et anonymt Skrift af A. W. Schlegel, udkommet i Hamburg 1813 og i svensk Oversættelse samme Aar. Heri hævdes, at hvis Danmark ikke gør fælles Sag med de forbundne Magter, vil dets Skæbne være beseglet, saasnt Napoleon er besejret. ¶ 97.39 f. *Platons Dialoger*] »Platonis libri VIII« (1811) ved G. Sverdrup. ¶ 98.2. *Schwerins Historiska verk*] »Grundlinier till staternas historia« I—II (1811—13), yderst rosende anmeldt af H. i »Polyfem« V Nr. 5, i »Athene« IX 269 f. som »ustridigen det mest genienske Arbeide, som den nyere historiske Litteratur i Sverrige har at fremvise« og i SLT. 1813 Nr. 18—19 og 21. ¶ 98.13. *Romberg*] Tyskeren Bernhard R. gav Koncert i Sverige 1813. ¶ 98.13f. *Mademoiselle George*] den franske Tragedienne Marguerite Joséphine Weimar,

som i sine »Memoires inédits de Mademoiselle George« (1908) ikke lægger Skjul paa sit Forhold til Napoleon I; da hun ogsaa havde optraadt i Rusland, er den anden Kejser, hvis Elskerinde hun (se I 100.13) har været, formodentlig Alexander I. ¶ 98.17. *en Academisk afhandling*] se Noten til I 48.13 f. ¶ 98.19. *Höijeromastix*] »Revser af (Benjamin) Höijer«. ¶ 98.21. *Treschows efterträdare*] Niels T.'s Efterfølger som Professor i Filosofi blev F. C. Sibbern.

55.

K. B., Kbhvn.

98.34. *hvad han säger om Sverige*] heraf skal citeres flg.: »Man har kaldt Svenskerne Nordens Franskmand, og vel ei urettelig, thi ligesom den nordiske Alvor skinner igennem deres aandelige Syssel, saaledes kundgør den franske Jordiskhed sig i Aandens Retning paa det i Hverdagslivet Nyttige, i Mangel paa dyb Tænkning over det Evige og i Betragtning af Poesien som Veltalenhed og Morskabsleg« (Begtrups Grundtvig-Udg. II 356). Til Atterbom havde H. 16/3 1811 skrevet: »Ibland de danska böcker, jag fick från Lund, var äfven Grundtvigs Nordiske mytologi, den tokigaste bok i vissa afseenden jag i mina dagar sett. Sedan han berättat någon eddisk myt, utbryter den tokroliga dansken med hela sin nationala kvickhet: 'Snip, snap, snude! Nu er Æventyret ude!' Hvad synes dig därom? Karlen är icke så oäfvnen, då han skrifer vers, men vanligtvis alldeles galen, när han skall skriva prosa« (cit. efter Frunck: »Bref rörande nya skolans historia« 264). ¶ 98.37 f. *det Vand, som slukker Tørsten evindeligt*] i Rettelseslisten til »Verdenskrøniken« er tilføjet: »Nogle Unge, især en Atterbom, prøve selv paa at digte efter den ny tydske og danske Vis, men Man maa vel befrygte, at det mest er Naturfilosofiens Løgtømænd de løbe efter. Findes der mellem dem Gemytter med renere og dybere Længsler, da skænke Gud dem naadelig med det Livets Vand, som slukker Tørsten evindeligt« (Begtrups Udg. II 410). ¶ 99.10. *Gurri Kunnan*] se Noten til I 80.28. ¶ 99.13. *Carl August*] Prins Christian August af Augustenborg antog som Kronprins i Sverige 1809 Navnet Carl August. ¶ 99.18 f. *skrift om Dialecterna*] »Om Dialecter eller Mundarter, og Samling af danske Landskabsord« (1811), der anmeldtes i »Allg. Hallische Zeitung« 1813 S. 47. ¶ 99.24. *Dialogen om Romanen*] se Noten til I 87.24. ¶ 99.27. *Byström*] Billedhuggeren Johan Niklas B. opholdt sig fra 1810 i Rom, hvorfra han 1812 hjemsendte en Statuette af en liggende Bakkantinde (omtalt af H. i »Athene« VII 343 f.). ¶ 99.35. *Baron Silfverskjöld*] utvivlsomt Friherre Nils August S. til Koberg. ¶ 99.37. *Fahlcrantz*] Maleren Carl Johan F. omtales af H. i »Ildgnister« som »en Claude Lorrains og Ruysdals værdige Medbeiler« (»Athene« VII 341) (jf. Br.f.Sv. II 215 f., III 144). ¶ 99.39. *Baudiot*] den franske Portrættegner François B. opholdt sig 1812—14 i Sthlm. ¶ 100.23. *Askelöf*] under Felittoget 1813—14

gjorde han Tjeneste i Kronprinsens Hovedkvarter i Tyskland. ¶ 100.30. *Svanberg*] Astronomen og Matematikeren Jöns S., Professor i Matematik i Upsala 1811—41, havde i Aarene 1801—03 deltaget i Gradmaalingsarbejdet i Lapland. ¶ 100.31. *Hedin*] Lægen Sven Anders H., 1813 Medicinalraad i Sundhedskollegiet. ¶ 100.32. *Thunberg*] den berømte Botaniker og Opdagelsesrejsende Carl Peter T., siden 1781 Professor i Upsala (Br.f.Sv. II 302 f.). ¶ 100.32. *Nordwall*] Erik N., især bekendt som Kanalbygger. ¶ 100.34 f. *Simon Cronstrand*] Astronom, siden 1811 Vetenskapsakademiens Observator i Sthlm. ¶ 100.36. *Baudissin skulle resa*] den danske Chargé d'affaires i Sthlm. 1810—13 Wolf B., en Søstersøn af Gesandten Magnus von Dernath, var Modstander af Frederik VI's napoleonsvenlige Politik og blev derfor hjemkaldt 1813. I de sidste 50 Aar af sit Liv levede han i Dresden og beskæftigede sig med litterære Sysler, oversatte bl. a. Shakespeare til Tysk. ¶ 100.38 f. *Fragmentum Hermesianactis*] se Noten til I 48.13 f. ¶ 100.39. *en bok öfver vårt fattigvårdsväsende*] se I 68.29 f. ¶ 101.7 f. *Disputationen om Alcoranen*] se Noten til I 93.10. ¶ 101.8. *De Diis Romanorum*] Afh. af Jeremias Müller fra 1811.

56.

K. B., Kbhvn.

101.26. *en . . . gosse*] Märten Lorentz Plotin H. Han blev Sømand og voldte sin Fader ringe Glæde. ¶ 101.34. *Gröben*] se Noten til I 41.21. Rygtet om hans Død var falsk. ¶ 101.37. *sin Svenska Statshistoria*] »Svea rikets häfder« (1825). ¶ 101.38 f. *det Gymnastiska institutet*] det berømte stockholmske Gymnastiska centralinstitutet grundlagdes af Ling 1813. ¶ 102.1 f. *Afzelius . . . på sitt Frimurarbarnhus*] A. var siden 1809 Lærer ved Sthlm.s frimurarbarnhusskola. ¶ 102.2 f. *samlande af Svenska folkvisor*] se Noten til I 6.1. ¶ 102.8. *öfversättning af Sophokles*] V. F. Palmblad havde allerede 1812 udgivet »Aias« og »Elektra«; flere af Sofokles' Tragedier udgav han i Aarene 1834—41. ¶ 102.10. *Schveder*] se Noten til I 33.15. I 1814 udkom i Sthlm. en Oversættelse af »Labyrinten« ved Svante Axelson ∴ O. D. Schveder (se Hammarsköld: »Svenska vitterheten« II 255). ¶ 102.21. *öfversättning af Solarliop*] ikke som hidtil antaget af Afzelius, men af Per Wilh. Tholander (T.Ljunggren 239); se Br.f.Sv. II 158. ¶ 102.22. *afhandling . . . af J. Adlerbeth*] »Om Biarmeland«. ¶ 102.23. *Fågel Blå*] A.s aldrig fuldendte Eventyrspil, recenseret af H. i SLT. 1814 Nr. 10 (T.Ljunggren 257 f.). ¶ 102.33. *Allmänna Journalen*] udkom som Afløser af Wallmarks »Journal för litteraturen och theatern« 1813—24. ¶ 102.37. *Adlerstams bearbetning af Jomsvikinga Sagan*] H. udgav 1815 Kommerceraad Magnus Adlerstams Udgave af Jomsvikingasaga paa Islandsk og Svensk, som recenseredes, delvis ret kritisk, af Rask i SLT. 1817 Nr. 14 (T.Ljunggren 240). 103.13. *marechaller*] Begfakler. ¶ 103.22 f. *gå några . . . Danskar öfver till*

Christianias universitet] dette var Tilfældet med N. Treschow, Sv. Hersleb og Georg Sverdrup. ¶ 103.25. *Beckmark*] Johan Julius B., 1815 adlet Fredenstam, Kancelliraad i Handels- og Finansekspeditionen. Til ham var M. blevet anbefalet af Prof. Munck af Rosenschöld i Lund, og han viste ham megen Opmærksomhed under Opholdet i Sthlm. (se M.s Brev af 22/6 1812 til C. R. Carlsen i NkS. 2336. 4°, III).

57.

K. B., Kbhvn.

103.38. *Athene*] efter R. Nyerup overtog M. fra 1814 Redaktionen af dette Maanedsskrift, der udkom i 9 Bind 1813—17. ¶ 104.5. *Livijn*] H.s Ungdomsven, den romantiske Forfatter Clas L. havde i Egenskab af Auditor ved Skaraborgs Regiment deltaget i Felttoget i Tyskland og Norge 1813—14. ¶ 104.13. *Wallmarks Dagblad*] »Allmänna Journalen«. ¶ 104.18. *Grefvinnan d'Albedyhll*] Eleonora Charlotta d'A., f. Wrangel, som sammen med Malla Montgomery-Silfverstolpe var toneangivende i den romantiske Kreds i Upsala, udgav 1814 et Heksameterdigt »Gefion« med Motiv fra den gamle nordiske Myte (omtalt af H. i »Athene« VII 251 f.). ¶ 104.19. *Hakon Jarl . . . blifvit öfversatt*] Apotekeren Ludvig Borgströms Oversættelse udkom først 1817 og recenseredes af H. i SLT. 1817 Nr. 52 (T. Ljunggren 282).

58.

K. B., Sthlm.

105.20. *Norge er mine Fædres Land*] M.s Fader, Professor ved Sorø Akademi Joh. Chr. M. var som ung kommet fra Norge til Danmark. ¶ 105.39. *Minerva*] Maanedsskrift, der udkom 1785—93, redigeret af Digteren Christen Pram, for de fem første Aarganges Vedkommende sammen med Rahbek. ¶ 106.2. *Møllers theolog. Bibliothek*] Teologen Prof. Jens Møller udgav 20 Aargange af dette Tidsskrift, som han senere fortsatte med »Nyt Theologisk Bibliothek« og »Tidsskrift for Kirke og Theologie«. ¶ 106.8. *Baggesen*] efter sin Hjemkomst fra Kiel 1813, hvor B. havde været Professor i dansk Sprog og Litteratur, havde han aabnet et Felttog mod sin Medbejler Oehlenschläger ved at skrive en Række persiflerende Anmeldelser af hans svagere Arbejder »Røverborgen«, »Hugo v. Rheinberg« og »Ludlams Hule«. ¶ 106.15. *et Bind prosaiske Fortællinger*] »Digtninger« II (1813), indeholdende »Reichmuth von Adocht«, »Maleriet«, »Lykkeridderne«, »Munkebrødrene« og »Eremiten«. ¶ 106.24. *Det islandske Lexikon*] se Noten til I 94.15 f. ¶ 106.24 f. *den store . . . Udgave af Snorre*] »Heimskringla« I—II ved Gerh. Schøning (1777—78), III (1783) ved Skule Thorlacius, IV—VI (1813—26) ved Børge Thorlacius og E.C. Werlauff. ¶ 106.27. *en ny Krønike*] »Kort Begreb af Verdens-Krønike« I (1814). ¶ 106.29.

Piecer og Stridsskrifter] bl. a. »Helligtrekongerslyset« (1814), »En mærkelig Spaadom ogsaa om Danmark« (1814) og »Hvem er den falske Prophet?« (1814). ¶ 106.29. *aabenbar Feide*] se Noten til I 81.39. ¶ 106.30. *endte sig . . . med et Vers*] i »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« 3/8 1813 offentliggjorde Grundtvig sit Digt »Farvel til C. Molbech«, der begynder med Linierne:

Saa er det vist, saa har du dig udvundet
 Af Vennelykken, som os sammenbandt.
 Saa est du flygtet fra mig over Sundet,
 Hvor Danmarks Søn saa ofte Døden fandt!

(»Poet. Skr.« ved Sv. Grundtvig III 100).

¶ 106.34 f. *en . . . Reise*] beskrevet i »Ungdomsvandring i mit Fødeland« II (1815).

59.

K. B., Kbhvn.

107.35. *Billberg*] Johan Peter af Billbergh var under Krigen i Tyskland 1813—14 Chef for den svenske Intendantur. ¶ 108.9. *Nordenfeldt*] Olof N. var 1814—15 svensk Legationssekretær i Kbhvn. ¶ 108.12. . . .] Bogtitlerne er her udeladt. ¶ 108.21. *Palmblad . . . vill öfversätta din bok*] det blev dog Bataillonspræsten Daniel Ehrenfried Gravallius, der kom til at oversætte »Breve fra Sverrige«, men forøvrigt kun dens 1. Del (1815). Han optræder i »Markalls sömnlösa nätter« (3. Sang V. 124) med Hentydning til hans andet Fornavn under Navnet Ehrenfjant. ¶ 108.23 f. *din stridsskrift mot Grundtvig*] »Til Hr. N. F. S. Grundtvig« (1813). ¶ 108.25. *en skrift emot honom*] i Götiska förbundets handlingar I B (Vitterhetsakademien) findes Koncept af H. til et utrykt Svar paa Grundtvigs »Verdenskrønike« (Fotostatkopi i K. B., Kbhvn). I sit senere Skrift »Historiska anteckningar rörande fortgången och utvecklingen af det filosofiska studium i Sverige« (1824) omtaler han i Fortalen Grundtvigs Angreb paa den svenske Filosofi. Gr. paa sin Side betror M. i Brev af 2/12 1812, at han tænker at imødegaa H.s bebudede Afhandling i SLT. 1813 (»Chr. M. og N. F. S. Gr.« 91 f.). ¶ 108.34. *Mithridat*] om Ingemanns dramatiske Digt »Mithridates« (»Digte« II 1812) havde H. i SLT. 1813 Nr. 5 udtalt, at »den äger . . . så många skönheter, att den lofwar i Ingemann, för Oehenschläger, en törhända farlig medtäflare i den Schillerska characters-tragedien«. ¶ 109.7. *Poetiska Studier*] udkom 1813, recenseret af M. i »Athene« IX 278 f. ¶ 109.16. *en arfvinge*] Sønnen Thor Arvid, død som Barn.

60.

K. B., Sthlm.

110.12. *sine ira & Studio*] saaledes lyder Bogens latinske Motto (»uden Vrede eller Iver«), der nærmere udlægges i Fortalen til 1. Bind S. IX. ¶ 110.14.

Deichmann] Indehaveren af Gyldendals Forlag, Boghandler Jacob D., der boede paa samme Sted i Klareboderne, hvor Forlaget endnu har til Huse. I hans Ejendom havde M. sin Bolig fra 27/5 1814 til sit Giftermaal i 1820. ¶ 110.22. *Procne*] en Digtsamling fra 1813. ¶ 110.29 f. *Rec. over Grundtvigs ældre Krønike*] af Jens Møller i »Dansk Litteratur-Tidende« 1813 Nr. 25—29, som Grundtvig svarede paa i »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn«. ¶ 110.36 f. *et nordisk Epos*] »Helge« (1814), som M. hørte Digteren læse op af 21/9 s. A. (Skrivek. NkS. 489, 8°).

61.

K. B., Kbhvn.

111.7. *om Norberg*] Br.f.Sv. I 46—50. ¶ 111.7. *beskrifning öfver Hörbergs tafla*] i Svenarum Kirke i Småland saa M. første Gang paa sin Rejse en Altertavle af Hörberg (Br.f.Sv. I 290—93). ¶ 111.9. *Sjöborgs dumheter*] i Br.f.Sv. I 63 f. sigtes i flg. Udtalelse til Historikeren Nils Henrik S.s »Inledning till kännedom af fäderneslandets antiquiteter« (1797): »Om en Kræmmer eller Høker, som maaskee havde en god Gaard eller Haveplads, hvor fordem stod en Kirke eller et Kloster, kunde glæde sig over, at af tyve af Lunds Kirker kun et Par Kirkegaarde ere tilovers: dette vilde man i vor Tid ikke finde besynderligt. Men at finde denne Glæde yttret i en Indledning til den nordiske Oldkyndighed af en Professor i Historien ved Lunds Universitet, studser man dog ved, indtil man har udlæst de følgende Linier, da Mandens Aand i dem noksom udtaler sig: 'Vi kunne saaledes glæde os ved, at nu Kartoffelbøde og Trægaarde findes paa de samme Steder, hvor Overtro var rodfast, og at den flittige Bi høres surre over Honningduggen, hvor fordem Bedrageren sang Siælemesser og solgte Syndsforladelse'. Om H.s Ringeagt for Sjöborg se T. Ljunggren 235 f. ¶ 111.10. *Prest-medicin*] Br.f.Sv. I 225 ff. Den stockholmske Medicinalraad Erik Carl Trafvenfelt havde paa Rigsdagen 1809 stillet Forslag om, at Præsterne paa Landet tillige burde have Lægeuddannelse, saa at de paa een Gang kunde tage sig af Legeme og Sjæl. Universiteterne i Lund og Upsala støttede disse Bestræbelser, der mange Steder blev hilst med Latter, f. Eks. af H. i »Polyfem« 3. saml. Nr. 20, af Tegnér (se E. Wrangel: »Tegnér i Lund« II 91 f.) og Bernhard v. Beskow: »Levnadsminnen« ved Böök 46 f.). ¶ 111.23. *mitt fäderneslands Litteratur*] først som Tillæg til 3. Bind (1817) tryktes M.s »Kort Udsigt over Epokerne i den svenske Nationallitteraturs Historie«. ¶ 112.4. *Bastholm*] Begtrups Udgave II 375 f. ¶ 112.4 f. *en anecdot om en Svensk Präst*] i Piecen »Til Hr. N. F. S. Grundtvig« (1813) 28 fortæller M. om en Præst, han traf paa sin Rejse i Sverige 1812, der, skønt han var en rettroende Lutheraner, dog udtalte sig med Varme om den danske rationalistiske Teolog Chr. Bastholm. ¶ 112.5 f. *att Christendom aldrig kan finna rum i Sverige*] Grundtvigs Udtalelse lyder saaledes: »Kristendommens Tilstand kan ei være ønskelig, derom vidner det som meldt er: de rige Kirkeherrer lade Menighederne røgte ved maadelige Svende,

og Svedenborg, som talte om at genføde Kristendommen, var en mathematisk Sværmer. Ligesom i England ere Bisperne Stormænd, og der holdes strængt over den udvortes Tugt. Sære Ting maatte ske i Sverrig, om Kristendommen der skulde blive levende, end sige, udgaae derfra, som Svedenborg drømte« (Begrups Udg. II 357). ¶ 112.8 f. *en vederlæggning*] se Noten til I 108.25. ¶ 112.24 f. *Vägvisare genom Stockholm*] muligvis den Beskrivelse af Sthlm., som Bogtrykker Schveder i Brev af 19/1 1816 til M. meddeler, at han agter at forfatte, men som aldrig udkom. ¶ 113.1 f. *en uppsats underskrifven C. Molbeck*] er formodentlig den politiske Revueartikel »Omrids af Tidens Krønike« i »Athene« I (1813), hvor Sveriges politiske Stilling skildres (345 ff). ¶ 113.4 ff. *Sammandragen Berättelse om Dannemarks Krigsförhållanden till Sverige*] en anonym Piece fra 1813, som H. har forfattet for Karl Johan, og som er holdt i en meget danskjendtlig Tone. Det hedder et Sted (S. 25) med Hentydning til M.s »Vaarblomster og Hedeurter«, at den Proklamation til Svenskerne, der nedkastedes i Skaane om at give sig ind under Frederik VI, blev af en dansk Forfatter udgivet for et svensk Produkt, »ehuru hela dess inre anda och beskaffenhet ovedersägligen bevisar den vara en af de Siällandske Hedeurter«, hvortil føjes Noten: »Som bekant är, kalla de öfverblygsamma Danskarne sålunda sina författare-försök«. ¶ 113.10. *Dedicationen till Vedel Jarlsberg*] forrest i »Hugo von Rheinberg« er anbragt et Digt til Herman Wedel Greve af Jarlsberg. ¶ 113.11 f. *ett stort nationalepos*] den omarbejdede og udvidede 1. Del af Lings »Gylfe« (1814). ¶ 113.13 f. *en öfversättning af Iliaden*] ved Marcus Wallenberg 1814—17 (omtalt i »Athene« VII 256 f. og Br. f. Sv. III 333). ¶ 113.14. *en öfversättning af Miltons Paradise Lost*] ved J. G. Oxenstjerna, recenseret af H. i SLT. 1815 Nr. 48—49 (jf. »Athene« VII 259). ¶ 113.15. *Schillers Wallenstein*] ved B. J. Törneblad 1814, omtalt i »Athene« VII 259, IX 273 f. og recenseret (vistnok af H.) i SLT. 1817 Nr. 16—17 (T. Ljunggren 284). ¶ 113.17. *om Jomsborg*] »Udsigt over Natjonalhistoriens ældste og mærkeligste Perioder« 2. Dels 1. Hefte (1813) indeholdt »Historisk Undersøgelse om Vikinge-Sædet Jomsborg i Venden«. ¶ 113.18. *om Nordens historiska källor*] 1. Dels 1. Hefte (1813) indeholdt »Udsigt over Natjonalhistoriens især dens haandskrevne Kilders forskjellige Skjæbne i Norden«. ¶ 113.24. *Poulsen, Juul och Abildgaard*] Malerne Erik Paulsen, Jens Juul og Nicolai Abildgaard. ¶ 113.25. *af Oehlenschlägers Correggio bekanta*] i Prologen hedder det:

Lad Navnet Poulsen, Juel og Abildgaard,
 Og hiint, Europas Under, Danmarks Stolthed:
 Lad Navnet Thorvaldsen begeistre eder
 Til høit at føle for en Musers Yndling,
 Hvis stille Virken blev Nationens Ære.

¶ 113.35. *Hallagers Glosbok*] Laurents Hallager: »Norsk Ordsamling« (1802).

62.

K. B., Sthlm.

114.11. *en . . . Adelsfamilie*] Stiftamtmand over Aarhus Stift Baron F. J. C. Güldencrone og hans Hustru, f. Komtesse Knuth, der ejede Moesgaard i Nærheden af Aarhus. ¶ 115.2. *Weinwich*] Niels Henrich W.: »Maler-, Billedhugger-, Kobberstik-, Bygnings- og Stempelskiærer-Konstens Historie under Kongerne af det Oldenborgske Huus« (1811). ¶ 115.7. *Bemærkninger over den sidste Exposition*] af Peder Hjort; delvis optrykt i dennes »Kritiske Bidrag. Konsthistorisk Afd.« 3—18. ¶ 115.19. *skrive noget over den nyeste svenske Litteratur*] først i »Athene« IX (1817) kom nogle »Korte Efterretninger om de vigtigste Original-Skrifter i den svenske Litteratur i Aarene 1813—17«, der skyldes et Samarbejde mellem H. og M. ¶ 115.30. *Atterboms Calendere*] »Poetisk kalender« 1811—22. ¶ 115.35. *Fragmenter af en Dagbog*] 2. Del af »Ungdomsvandring i mit Fødeland« (1815).

63.

K. B., Kbhvn.

116.6 f. *voldsomme Omvæltninger*] M. tænker først og fremmest paa Tabet af Norge, der for nogen Tid betog ham Lysten til at fortsætte Korrespondancen med A. og Hammarsköld ¶ 116.34. *Din brave Svogers Navn*] Komminister i Åsbo Lars Mårten Forling, g. m. A.s Søster Anna Greta. ¶ 117.1 f. *Anden Deel af mine svenske Breve*] udkom først 1817.

64.

K. B., Kbhvn.

117.24 f. *föreläsningar öfver de Bildande Konsternas Historia*] »Utkast till de bildande konsternas historia« (1817), der er blevet til som Forelæsninger, holdt 1814 paa Opfordring af »Sällskapet för konststudium« (T. Ljunggren 201). ¶ 117.26 f. *recension af Danska KonstAkademiens sista Exposition*] »Konst-academiets Udstilling« i »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« 1815 Nr. 28. ¶ 117.38. *Fortællinger*] 2. Del af »Digtninger« (1813). ¶ 118.2. *ett poem kallat MarionetTheatret*] J. L. Heibergs Debutbog »Marionetteater« (1814), indeholdende de to Skuespil »Don Juan« og »Pottemager Walter«. ¶ 118.6 f. *Grevesmöhlenska stridskrifterna*] se Noten til I 24.24 f. En Fortegnelse over dem findes i Otto Sjögren: »Karl August Grewesmöhlen« (1882). ¶ 118.13. *Eldgnistor*] det endnu i K. B., Sthlm. bevarede Ms. blev under Titlen »Aphorismer« oprindeligt sendt til Vennerne i Upsala for at benyttes i SLT., men fandt først Anvendelse i »Athene« VII (1816), hvortil det var oversat af M. selv (T. Ljunggren 265—70). ¶ 118.24. *HofCanzleren*] Baron Gustaf af Wetterstedt. ¶ 118.27 f. *en ny Compagnon*] efter Jac. Stenhammar optog Palmblad Karl Samuel Fredrik v.

Zeipel som Kompagnon (indtil 1819). ¶ 118.32. *fröken Ramsay*] Afzelius holdt 1815 Bryllup med Sofia Ottiliana R., en Søster til Generalinde v. Schwerin. ¶ 118.35. *Amalia von Imhoff*] i Sommeren 1814 rejste Amalia v. Helvig tilbage til Sverige for at udvirke svensk Pension for sin Mand. Det var under sit Besøg i Upsala 1816, hun lærte Geijer og Atterbom at kende. ¶ 119.10. *Amalia*] Malin Rääf: hun var døbt Magdalena, men kaldte sig selv Amalia.

65.

K. B., Sthlm.

119.34. *Amtmanden over Sorø Amt*] den senere Statsminister Poul Chr. Ste-mann, der 1802 overtog Ledelsen af Akademiet og ved sin bryske Optræden kom i Modsætningsforhold til Egnens Befolkning. ¶ 120.3. *restaurere Bygningen*] den nuværende Bygning, tegnet af P. Malling, opførtes 1822—27. ¶ 120.18. *Hans Fader*] Baron Frederik Güldenchrone var 1771—80 Gesandt i Sthlm., hvor han under Partikampene havde en meget vanskelig Stilling. Hans Hustru var den i Strassburg fødte Marie Salome v. Gamsb. ¶ 120.25. *Thygeson*] Niels de T. havde været Stiftamtmand i Kristiansands og Akershus Stifter og fandt i Norge en Hustru, Lovisa Pløen. ¶ 120.38 f. *en Recension i Athene*] i 5. Bind fortsatte Peder Hjort sine Kunstanmeldelser (genoptr. i hans »Kritiske Bidrag. Konsthist. Afd.« 19—52). ¶ 121.1. *Fru Bruns Beskrivelse*] »Athene« IV 22—24. ¶ 121.1. *Altertavle af Eckersberg*] Christoffer Wilhelm E.s »Kvinderne ved Kristi Grav« (»Athene« V 366—70). ¶ 121.18. *den nordiske Tilskuer*] Jens Kragh Høsts Tidsskrift levede kun fra 1/11 1814 til 6/3 1816. ¶ 121.21. *Walmarks Haand*] hans Digt »Handen« var 1804 blevet prisbelønnet af Svenska akademien. H. havde recenseret det i »Polyfem« II Nr. 25—26. Det var om dette Digt, Tegnér skrev: »Nej, låt en Wallmark än med obestriddig rätt / för Handen priset få och ej för hufvudet« (»Saml. skr.« ved Wrangel och Böök I 192). ¶ 121.23. *Tilskueren*] udkom 1815—22. ¶ 121.27. *dansk Minerva*] udkom 1815—19. ¶ 121.30 f. *som dens Udgiver kan være virksom*] »Athene« opretholdtes kun til Slutningen af 1817. ¶ 121.34. *Lerche*] Grev Henrik Georg L. havde 1815 udgivet et Bind »Digte«, rec. af M. i »Dansk Litteratur-Tidende« 1819 Nr. 39. ¶ 121.34. *Lewetzow*] Kammerjunker Didrich Wilhelm L. havde 1815 udgivet »Smaadigte« og oversat Ingemanns »Blanca« til Tysk. ¶ 121.35. *Søtoft*] Præsten Nicolai S. udsendte 1815 »Romantiske Digte« I. ¶ 121.39. *et stort østerlandsk dramatisk Digt*] »Fiskeren« (1816). ¶ 122.1. *Masaniello og Blanca*] begge fra 1815. ¶ 122.2. *Ryge*] Lægen Stiftsfysikus i Flensborg Joh. Chr. R. følte en brændende Lyst til at optræde paa Scenen og indstillede sig til Prøve paa Det kgl. Teater, hvor han debuterede 22/4 1813 og efterhaanden blev en af sin Tids mest fremragende Skuespillere i det alvorlige Fag. ¶ 122.6. *Kritik over Ingemann*] en meget streng Bedømmelse af Digteren ved Peder

Hjort (»Athene« V—VI). ¶ 122.7 f. *et Værk . . . over den danske Adels Historie*] 3. Del af »Udsigt over Nationalhistoriens ældste og mærkeligste Perioder« hed »Den danske Adels- og Ridderstands Historie indtil den i Danmark indførte Souverænitet« (1816). ¶ 122.8 f. *Et . . . angelsaxisk . . . Digt*] den første Udgave af Beowulf, udg. 1815 af Gehejmearkivar G. J. Thorkelin under Titlen »De Danorum rebus gestis seculo III. et IV.«. ¶ 122.24 f. *Baggesens Labyrinth*] se Noten til I 102.10.

66.

U. B., Ups.

123.2. *et Brev fra . . . Hammarsköld*] Brev 64. ¶ 124.6 f. *De har ombyttet dem med . . . Tuna*] siden Forældrenes Død 1810 havde Malin Rääf sit egentlige Hjem der og opholdt sig blot nu og da hos Broderen Leonhard (Nina Hammarskjöld: »Åtten H.« 288). ¶ 124.14. *Deres gamle Mamsel*] Familien Rääfs Faktotum Mamsell Mems (Nina Hammarskjöld: »Åtten H.« 285). ¶ 124.18 f. *den romantiske Sétour*] skildret i Br. f. Sv. III 87.

67.

K. B., Kbhvn.

125.21. *kritiska uppsatser*] Recensioner af P. A. Granbergs Digte, Grevinde d'Albedyhls »Gefion« og Svenska akademiens handlingar. ¶ 125.23 f. *första Bandet af mina Diktningar*] en Digtsamling af A. udkom først 1837—38. ¶ 125.25 f. *en ny periodisk skrift*] først 1818 paabegyndtes A.s Tidsskrift »Svea«, som anmeldtes af M. i hans »Nordisk Tidsskrift« I (1827) 465 ff. ¶ 125.34. *ett historiskt verk*] et saadant synes Palmblad ikke i disse Aar at have udgivet. ¶ 125.35. *sitt bolag med Stenhammar*] det af Palmblad og Jacob Axel S. ledede Akademiska boktryckeriet i Upsala. ¶ 125.39. *Afzelii Folkvisor*] se Noten til I 6.1. ¶ 126.1. *Leopold . . . en ny upplaga*] 2. Udg. af »Samlade skrifter« udkom i 6 Bind 1814—33. ¶ 126.4 f. *några satiriska krafthugg*] bl. a. i Digtene »Hatten«, »Svårigheten« og »Den nya kolonien« (oplyst af Prof. Olle Holmberg). ¶ 126.6. *Warmholtz*] et posthumt Bind af den store Bibliografi »Bibliotheca sueo-gothica« (1782—1817), udg. af Carl Gustaf W. ¶ 126.7. *Fant*] Historikeren E. M. F. naaede blot at faa fuldført 1. Bind af »Scriptores«, der udkom 1818. ¶ 126.12. *Fru Helwig*] hendes Breve til A. er udgivet 1915 ved Hedvig Atterbom-Svensson. ¶ 126.12. *Fittja*] Gæstgivergaard ved Mälaren i Botkyrka Sogn, der fra gammel Tid var berygtet for sin slette Kundebetjening (se G. Christensen i »Samlaren« 1922 S. 177), som M. havde faaet sørgelig Erfaring for (se I 65.8 og Br. f. Sv. I 395). ¶ 126.14. *Fouqué*] den tyske romantiske Digter Friedrich de la Motte F. (se A.s »Minnen från Tyskland och Italien« 63 f.). Om Upsalensernes Begejstring for ham se Carl Santesson i »Samlaren« 1952 S. 102 f.

68.

K. B., Kbhvn.

127.20. *Feider*] der tænkes især paa den Baggese-Oehlschlägerske Strid. ¶ 127.24. *Journal*] »Athene«, som M. redigerede 1814—17. ¶ 127.39. *en poetisk Gaade*] i »Den nordiske Tilskuer« 1815 Nr. 42—43 tryktes Prisopgaven »Litteraturens Oprindelse«, for hvis Løsning paa Prosa eller Vers der udlovedes 100 Rdlr. Den genoptryktes i Bogform i Slutningen af samme Maaned under Titlen »Det evige Sindbillede, ikke blot Litteraturens Oprindelse, men Filosofiens Maal og Ende. En Gaade, som Prisopgave for aandelig Levende« og besvaredes bl. a. af den samme Aar til Universitetet dimitterede Student og senere som Forfatter bekendte J. M. Thiele (»Forsøg til en Forklaring til Gaaden«). Omtrent samtidig med Gaadens Trykning paabegyndte Grundtvig sit alenlange Digt »Rimelige Strøtanker ved Kalundborgs i Livet vel meriterede Stads-Satyrikus Jens Baggese's Grav« (i »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« 1815 Nr. 90 ff.) (se Kr. Arentzen: »Baggesen og Oehl.« V 40—196). ¶ 128.15 f. *oversætte Saxo og Snorre*] se Noten til I 132.31. ¶ 128.18 f. *et stort orientalsk Drama*] Eventyrspillet »Fiskeren« (1816). ¶ 128.31. *Zauberring*] Ridderroman fra 1813. ¶ 128.35. *Held des Nordens*] en dramatisk Trilogi fra 1810. ¶ 128.37. *Corona*] Epos fra 1814. ¶ 128.40. *et dramatisk Fragment*] A.s »Fågel blå« i Kalenderen for 1814. ¶ 129.3. *H.s Studier*] Hammarskölds »Poetiska studier« (1813), rec. af A. i SLT. 1813 Nr. 44. ¶ 129.10. *Blommor*] se Noten til I 57.16 f. ¶ 129.11. *Østrup*] Vilhelm Ø., Sognepræst i Simmerbølle paa Langeland; hans Oversættelse blev trykt i »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« 1813 Nr. 31; Digtet blev endvidere oversat af Fr. Schaldemose (»Smaadigte« 1815). ¶ 129.12 f. *Oversættelser ... i Athene*] denne Plan blev ikke udført. ¶ 129.15. *Grönland*] den i Wilster fødte Embedsmand og Musiker Peter G. beskæftigede sig meget med Folkevisemelodier (se »Allgemeine musikalische Zeitung« 1816) og udgav 1818 »Alte schwedische Melodien« efter Afzelius' Folkevisendgave. Hans Breve til Afzelius findes i K. B., Sthlm. Gennem R. Nyerup synes G. 1817 at have sendt Afzelius »nogle Musicalia« (»Breve fra og til Rasmus Rask« I 255). ¶ 129.26. *Berechnung*] synes at være Læsefejl for *Besprechung* ¶ 130.4. *Erkebiskoppen*] se Noten til I 53.22.

69.

K. B., Sthlm.

130.16. *Deichmann*] se Noten til I 110.14. Efter hans Død gav M. en smuk Karakteristik af ham i Skriftet »Til Cancelliraad Jac. Deichmanns Minde« (1853). ¶ 130.24. *den svenske Boghandels ufuldkomne Tilstand*] herover klager M. oftere, saaledes i Br. f. Sv.: »Boghandelen er i Stockholm, som overhovedet i Sverrig slet organiseret og i en meget maadelig Tilstand. De stockholmske

Boghandlere ere egentlig blot Commissionairer for Bogtrykkere og Forfattere, som selv forlægge hvad de skrive og trykke. Lidet udkommer paa Boghandlerens Forlag; de staae ikke i Forbindelse med udenlandske Boghandlere, og selv den indenlandske Boghandler-Forbindelse er ikke saaledes organiseret, som i Tydskland, Danmark og andre Steder. Boghandlere i Stockholm og det øvrige Sverrig tilstaae kun Rabat paa deres Forlagsskrifter, naar et betydeligt Antal deraf tages paa eengang, og at sende deres Forlags-Artikler i Commission til udenlandske Boghandlere, er næsten aldeles ikke brugeligt. Heraf kan det forklares, hvorfor det er ligesaa vanskeligt i Stockholm og Upsala at faae udenlandske Bøger tilkiøbs, som at faae svenske Bøger i andre Lande« (II 242, jf. III 341). Endnu 1854 beklager N. M. Petersen sig i Brev til Carl Säve over de elendige Boghandlerforbindelser mellem de nordiske Lande (»Brevveksling mellem N. M. P. og C. S.« 64 f.). Og Peder Hjort erklærer: »Indtil Årene Tredive var der hverken Age- eller Pakkepost igjennem Sverrig. Kancelliråd Deichmann klagede jævnligen over den svenske Forbindelses store Ufuldkommenheder« (»Udvalg af Breve til P. Hjort« II 331 Noten). Jf. Atterboms Udtalelse III 133.7 f. ¶ 131.11. *Gyldendals Datter*] Bolette Deichmann var Datter af Forlagets Grundlægger Søren G. ¶ 131.19. *Sibbern*] Psykologen Fr. Chr. S., kendt uden for sine Fagfællers Kreds for det i sin Tid meget læste og til de seneste Tider genoptrykte Bekendelsesskrift »Gabrielis' Breve« (I 1826, II 1850). Om hans Færden i Deichmanns Hjem se L. C. Nielsen: »Fr. V. Hegel« 150—66. ¶ 131.22. *Dahl*] Filologen F. P. J. Dahl var kun ansat ved Christianias Universitet 1816—17, hvorefter han blev Overlærer ved Frederiksborg Latinskole. Han bistod M. med en kritisk Gennemgang af Manuskriptet til dennes »Dansk Ordbog«. ¶ 131.31. *den nordiske Bogcatalog*] Deichmann udgav 1815—17 »Fortegnelse over de Bøger, som i Aaret 1814 (15, 16) ere udkomne i de tre nordiske Riger«. ¶ 131.36 f. *den ups: Litteraturtidn.*] »Svensk litteraturtidning«. ¶ 131.40 f. *en staaende Artikel . . . for svensk Litteratur*] af denne Plan kom der ikke andet ud end nogle korte Notitser i sidste Bind af »Athene« (IX 268 ff.), forfattet ved et Samarbejde mellem H. og M. ¶ 132.19 f. *det lille Stykke . . . om det Udvortes af Stockholms Slot*] 19. Br. af Br. f. Sv. (II 51 ff.). ¶ 132.31. *Grundtwigs Prøver af en ny dansk Saxo og Snorre*] som en Forsmag paa sin store Oversættelse af Danmark og Norges to Middelalderkrøniker, der udkom 1818—22, udsendte G. 1815 et lille Hefte »Prøver af Snorros og Saxos Krøniker i en ny Oversættelse«, anmeldt af M. i »Athene« VI (1816). ¶ 132.32. *2 nye Ugeblade*] J. K. Høsts »Søndagsblad« (1816—18) og Chr. Steens »Adrastea« (1815—17). ¶ 132.35. *Dagens Ruiner*] »Dagen«, der var grundlagt 1803, vedblev at udkomme til og med 1843. ¶ 133.1. *Sander*] den holstenske Forfatter Levin Chr. S., i sin Tid især beundret for sit nationale Sørgespil »Niels Ebbesen af Nørreriis« (opf. 1797). ¶ 133.5. *Brøndsted*] Arkæologen Peter Oluf B., der, efter at være vendt hjem fra

en flereaarig Studierejse til Grækenland, 1815—17 holdt Universitetsforelæsninger om sin Ekspedition (udgivet efter hans Død af N. V. Dorph under Titlen »P. O. Brøndstedts Reise i Grækenland i Aarene 1810—13«, 1844). ¶ 133.9. *Menneskets aandelige Natur*] 1. Del udkom som Bog 1819. ¶ 133.10. *R. Møller*] Digteren Poul M.s Fader Biskop Rasmus M. udgav 1815—19 Livius' »Romerske Historie« i 2 Dele. ¶ 133.11. *Jens Smith*] udgav 1816 Horats' Satirer, de følgende Aar hans Epistler og Oder. ¶ 133.11. *Olufsen*] den ogsaa som Forfatter af Komedien »Gulddaasen« bekendte Nationaløkonom Chr. O. ¶ 133.15. *Aagaard*] den topografiske Forfatter og Præst Knud A.; et Afsnit af hans her omtalte Skrift tryktes under Titlen »Det danske Sprogs Skiebne og Grændser i Sønderjylland« i M.s »Athene« IV (1815). ¶ 133.15. *Ørstedts Eunomia*] Juristen Anders Sandøe Ø. udsendte 1815—22 fire Bind »Eunomia eller Samling af Afhandlinger henhørende til Moralphilosophien, Statsphilosophien og den dansk-norske Lovkyndighed«. ¶ 133.17. *Digte, af F. Schaldemose*] Fr. S.: »Smaadigte« (1815). ¶ 133.18. *Dit Skrift om Plotin*] »Bref öfver Plotins philosophiska lärobyggnad« (1814). ¶ 133.23. *Beskriv: over sin Reise*] »Iceland« (1818). ¶ 133.23. *Rask's Priisskrift*] »Undersøgelse om det gamle Nordiske eller Islandske Sprogs Oprindelse«, der 1815 havde indbragt ham Videnskabernes Selskabs Guldmedaille, blev først udgivet 1818.

70.

K. B., Kbhvn.

134.9 f. *min till Svea HofRätt ingifna förklaring*] »Återskall af Hr. Grewes-möhlens 3dje Basunstöt« (1815). ¶ 134.25. *en inhemsk förföljelse*] i H.s »Ildgnister« hedder det: »med Aaret 1813 begyndte man endeligen, i den ene rigtige og beqvemme Dagbladsform, i Upsala at udgive en 'Svensk Litteraturtidende', som endnu fortsættes, uagtet det svenske Academie nyligen, til hele Almeenhedens Forbauselse, har givet et offentligt Vidnesbyrd om dets bekiendte Liberalitet; i det at Academiet har andraget hos Regieringen, at denne svenske Litteraturtidende maatte *forbydes*, paa Grund af, at et Par Bind af Academiets og nogle af dets Medlemmers Skrifter i samme vare kriticerede (!!)« (»Athene« VII 348); jf. Br. f. Sv. III 342. Da nemlig Atterbom 1814 i Nr. 16, 17, 19 skrev om Sv.akad.s handlingar Bd. 5 og udtrykte Tilfredshed med Akademien i Forhold til den Tid, da Leopold var den toneangivende, henvendte denne Digter sig til Hofkansleren, og Bogtrykkeren (Palmblad) fik en Advarsel. ¶ 134.25. *entamerad*] »aabnet, indledt«. ¶ 135.1. *bortstryker mitt namn*] se flg. Brev. ¶ 135.9 f. *afhandlingar . . . i Phosphoros för 1813*] her havde H. indført Oversættelser af to Bøger af Plotins »Enneader«. ¶ 135.11 f. *berättelse om Gustaf III's Statues aftäckande*] H.s »Berättelse om konung Gustaf III.s ärestod« (1808), som M. benyttede til Br.f.Sv. II 16. ¶ 135.39. *Engeström*] Udenrigsministe-

ren Greve Lars von E., der ejede en stor Bog- og Haandskriftsamling (Br. f. Sv. II 87 f.). ¶ 136.1. *Eiglan*] Egils Saga. ¶ 136.12. *Mithridat*] se Noten til I 108.34. ¶ 136.18. *Liljeblad*] Botanikeren Samuel L., Professor i praktisk Økonomi i Upsala 1802—15. Afzelius blev ikke hans Efterfølger. ¶ 136.21. *Trenne stora priser*] de tilfaldt Krigsraad Grev Gustaf Snoilsky, Digterens Farfader, hvis Boileau-Oversættelse H. recenserede i SLT. 1817 Nr. 46 (T. Ljunggren 283 f.), Konsistorienotaren i Växjö David Aspelin for Digtet »Nordens förening« samt Tegnér's Ven Docent Joseph Wallin for en Veltalenhedsprøve (Br. f. Sv. III 330 f.). ¶ 136.27. *en fjerde arfvinge*] Per Arvid Hilarion H., der blev Landmand. ¶ 136.34. *Jomsvikingasaga*] se Noten til I 102.37.

71.

K. B., Kbhvn. (NkS. 2336, 4°, I, under O. D. Schveder).
137.7. *Weichmann*] der menes Jacob Deichmann (se flg. Brev).

72.

K. B., Sthlm.

138.12. *rosen Lyceum*] i »Athene« VII 348 kaldes det »dette grundigt populaire og gavnende Tidsskrift«. ¶ 138.27. *Baggesen, fornædret sin Pen*] derfor gav M. ogsaa i »Athene« VII Plads for Peder Hjorts ungdommeligt hvasse »Tolv Paragrapher om Jens Baggesen«. ¶ 139.17. . . .] udeladt er nogle Spørgsmaal til Brug for Br. f. Sv. ¶ 139.18. *En af mine Bekjendte*] aabenbart Simon Meisling (se Noten til I 82.22). ¶ 139.24. *Grev Brahe*] Ejeren af Skokloster Grev Magnus Fredrik B.; M. fik aldrig Svar paa sin Forespørgsel (se hans Brev af 6/12 1816 til J. H. Schröder, U. B., Ups.).

73.

K. B., Kbhvn.

140.14. *ganska få egne Artiklar*] dette er en alt for beskedene Fremstilling af det faktiske Forhold. T. Ljunggren (168 f.) har paavist, at af Tidsskriftets 35 Bidrag skyldes de 17 H. De af ham selv i Brevet nævnte Afhandlinger er »Öfversigt af Svenska Litteraturen ifrån 1803« (I), Rec. af Oehlenschlägers »Poetiske Skrifter« og »Nordiske Digte« (I), Rec. af Dahls »Chrestomathia græca« og »Grammatica græca« (I), Rec. af Adlerbeths Oversættelser af Virgil og Horats (I—II) samt Afh. »Försök till en Bibliographi öfver de manuskripter och litterära rariteter, som finnas i det Kongl. Allmänna Bibliotheket i Stockholm« (II). ¶ 140.19. . . .] det udeladte Afsnit giver Svarene paa de i M.s foregaaende Brev stillede (og ligeledes udeladte) Spørgsmaal. ¶ 140.24 f. *en Journal på desse tre nationers språk*] heraf blev dog intet. ¶ 140.28. *Norriska Rikstidenden*] efter »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« 1816 Nr. 1 optryktes i 1816 Nr. 9 Brud-

stykker af »Samtale i de Dødes Rige imellem otte af vore Genier«, som var forfattet af Litteraten cand. jur. H. C. Wosemose, der hermed vilde forsøge at genoprette Ordenen paa det danske Parnas. Baggesen svarede omgaaende med et polemisk Digt, hvori M. omtaltes haanende: »I Molbækken med den Wosemose«. ¶ 140.31. *Danfana*] var opkaldt efter Gudinden Tanfana, der omtales i Tacitus' »Germania«. ¶ 140.34 f. *Lindfors*] Anders Otto L., siden 1816 Professor i Historie og senere i Latin i Lund; han var H.s specielle Korrespondent ved det sydsvenske Universitet (T.Ljunggren 236). ¶ 140.38. *Grewesmühl*] Grosserer C. A. G. stiftede 1812 Jakobs och Johannes fri- och fattigskola, senere kaldet Grewesmühlska samskolan (Br.f.Sv. II 232). ¶ 141.3. *en rask Gosse*] se Noten til I 136.27. ¶ 141.12. *en stor original Opera*] af Johan David Valerius med Musik af du Puy, beregnet til at opføres ved Karl Johans Kroning, men naaede ikke at blive færdig og fuldførtes aldrig. ¶ 141.14. *Pau i Bearn*] her var Bernadotte født 1763. ¶ 141.18. *Nohrberg*] se Noten til I 89.29. Der sigtes til Kritikken af, at hans »vigtigste Arbejder i den østerlandske Litteratur maa, af Mangel paa Understøttelse til at udgive dem, henligge utrykte« (Br.f.Sv. I 251). ¶ 141.18 f. *Hagberg*] Præsten Carl Peter H. blev 1815 Sognepræst for Klara Menighed i Sthlm. (Br.f.Sv. I 224).

74.

K.B., Kbhvn.

142.5. *Kolmodins Svenska Statistik*] Professor skytteanus i Upsala Olof K. d. y.; i Tilskrift til H.s Brev Nr. 77 oplyser O. D. Schveder, at Kolmodin ikke har udgivet et saadant Skrift. ¶ 142.13. *Raim. Duellii Miscellaneorum Liber II*] Raymundus Duellius: »Miscellaneorum qvæ ex codicibus manuscriptis collegit« Liber I—II (1723—24); findes i K.B., Kbhvn., men fandtes ogsaa da i U.B., Ups. (if. Meddelelse fra Prof. Johan Nordström). ¶ 142.27 f. *Scriptores rerum Svecicarum medii Ævi*] se Noten til I 126.7. ¶ 142.38. *en tysk Resa*] Atterbom fulgte Fru Helwig, der havde mistet en 7 Aar gammel Søn, til Ystad, men opnaaede, takket være Understøttelse af Aug. v. Hartmansdorff og flere Velyndere, først 1817—19 at kunne foretage en Rejse til Syden.

75.

K.B., Sthlm.

143.24 f. *de ... Wrangelske Papirer*] Skokloster er opført af C. G. Wrangel 1654—79 og rummede et værdifuldt Arkiv, der nu er deponeret i Riksarkivet (Br.f.Sv. II 339 f.). ¶ 143.29. *Kort Udkast*] Tillæg til 3. Bind af Br.f.Sv. (1817). ¶ 143.35 f. *Bedømmelser over ... den sv: Litt:*] se Noten til I 131.40 f. ¶ 144.6. *Feldborg*] den danske Litterat Andreas Andersen F., der siden 1802 opholdt sig i England, hvor han arbejdede paa at gøre dansk Kultur kendt.

M. havde lært ham at kende under hans Rejse i Danmark 1810 og stod igennem en Række Aar i en livlig Brevveksling med ham. Af den paatænkte Oversættelse af 2. Del af »Ungdomsvandringer i mit Fødeland« blev der intet, fordi F. imod M.s Ønske vilde forkorte den (se Biogr. 46—50). ¶ 144.9. *anmeldt i Upsala Litteraturtidning*] her blev den aldrig omtalt. ¶ 144.16. *Ilerz*] Digteren Henrik Hertz' Broder, Bogtrykker i Vejle Sylvester H. debuterede 1816 med et Bind »Ungdoms-Digtninger«. ¶ 144.28 f. *Nyerups Bog om den danske Almuelæsning*] »Almindelig Morskabslæsning i Danmark og Norge« (1816). ¶ 144.29. *Noticer om hans to Reiser i Sverrige*] »Reiser til Stockholm i Aarene 1810 og 1812« (1816). ¶ 144.31. *Forfatteren til Hans Mikkelsens Epistler*] Fuldmægtig A. E. Boye (Pseudonymet Peter Wegner) besvarede Baggesens Angreb paa »Ludlams Hule« (i »Danfana«) med det lille Skrift »Om Syngespillet Ludlams Hule« (1816). Han havde i »Athene« II skrevet to Epistler »fra Hans Mikkelsen til Søndagsskriveren«. ¶ 144.34. *Behrmann*] den holstenske Historiker Hans Heinrich B., der var Lærer ved Roskilde Katedralskole, udgav 1815 i 2 Bind »Kong Christian II's Historie«. ¶ 144.35. *Vers og Prosa af Guldberg*] Fr. Høegh-Guldberg: »Samlede Smaating« (1815—16).

76.

K. B., Kbhvn. Trykt i Josef Ekedahl: Molbeck den äldre och Sverige 147 ff.

Anledningen til denne Tordenskrivelse er M.s Artikel »Almindeligt Oversyn af den danske Litteratur i Aaret 1814« i »Athene« IV (Jan. 1815), hvori han (S. 65 ff.) protesterer mod en af Sneedorff og flere ønsket Forsvenskning af det danske Sprog og den danske Litteratur. At han anser Nabolandets Litteratur for ringere, fremgaar utvetydigt af hans Udtalelser: »Naar Sverrige faaer sin Holberg, Evald, Oehlenschläger, sin Rothe, Treschow, Steffens, sin Suhm, Guldberg, Schytte, og hvad de flere klassiske Navne hedde, som vi kunne nævne for Europa: da vil man vel ogsaa hos os læse Svensk, som man nu læser Tydsk, Fransk og Engelsk« (70 f.). Fra Jens Kragh Høst indløb omgaaende en Protest i hans Tidsskrift »Den nordiske Tilskuer« 1815 Nr. 14, som M. besvarede i en kort Artikel i »Athene« Febr. 1815, hvor han navnlig ivrer mod Sprogsammenblandingen og hævder, at det er langt bedre at ty til det danske Sprogs »gamle Hovedkilde (det Islandske), end til en afledet Bæk; hvilket er netop det, man ogsaa i Sverrige erkender, og i de seneste Tider, da en ny og national Aand i Litteraturen er vaagnet i dette Land, atter har begyndt at sætte i Værk« (191). ¶ 145.7. *Stolberg*] unøjagtigt Citat af Fr. L. S.s Digt »Antwort an Gottfried August Bürger«, der begynder med Linien »Fried' und Freude dem Sänger zuvor, und traulichen Handschlag!« (»Ges. Werke der Brüder Chr. und Fr. Leop. Stolberg« I (1820) 157). ¶ 145.14. *Sieh, Angesichts der Ritter deines Volks*]

Citat af Bürgers »An F. L. Grafen zu Stolberg« (smstds. 155). ¶ 145.28. *ett stort litterärt företag*] Udgiveren ved ikke hvilket. ¶ 146.26. *Spanskan och Portugiesiskan*] M. havde i »Athene« IV 190 hævdet, at »Ideen om en Forening imellem det danske og svenske Sprog er en Grille, ligesaa lidt udførlig, som f. Ex. at faae Spaniere og Portugisere til at tale eet Sprog«. I sit litteraturhistoriske Værk »Svenska vitterheten« I (1818) 137 vender H. tilbage til Emnet: »Det har ofta blifvit anställt jemförelse mellan de förhållanden, hvilka i lingvistiskt och politiskt hänseende råda mellan de båda skandinaviska Brödrafolken: Svenskar och Danskar, och de, hvilka egt rum mellan de pyreneiska: Spaniorer och Portugiser. Man har nemligen funnit att Danskarne, vid så många tillfällen, emot Svenskarne spelat samma role, som Portugiserne, eller den qvinliga principens Representanter, emot de, i sitt språk och sina bedrifter, manliga Spaniorerne. I ett fall råder dock en bestämd olikhet mellan dessa båda nations-familier. Då Spaniorernes poetiska litteratur så rikt öfverväger med dramatiska productioner, hvaremot Portugiserne utmärkt sig genom ett stort antal idylliskt-lyriska mästerstycken, hafva Danskarne en ganska betydande och mångfaldig Dramatik, hvilken åter vi Svenskar, manlighetens representanter i Norden, alldeles sakna. Deremot öfverträffa vi betydligt, i allt hvad till Lyrisk hörer, och därför, då vi ännu icke hafva att framvisa ett enda tragiskt eller komiskt konstverk, som uthärdar äfven den billigaste fast rättvisa Granskningen, ega vi flere Operor af sådant värde, att de kunna sättas i bredd med de yppersta som, i denna art hittills, på något språk, blifvit frambragta« osv. ¶ 146.36. *Anmälandet utaf . . . Sjöborgs . . . Product*] M.s Anmeldelse af N. H. Sjöborgs »De i Danmark ådagalagde bemödanden och viddagne författningar till antiquiteters upptäckande, vård och bibehållande, jemförde med svenskars åtgärd vid denna del af Nordens historia« (1813) i »Athene« III 473 ff., som H. havde omtalt i SLT. 1814 Sp. 606 ff. H. nærede ringe Tanker om Sjöborgs Duelighed (T. Ljunggren 235 f. og ovenfor Noten til I 111.9). ¶ 147.16. *Kofod Ancher*] Rethistorikeren Peder K. A. ¶ 147.27. *I Athenes 4de Bind*] i Afh. »Om Nationalsprogets Hellighed«. ¶ 147.31. *Axel Oxenstjerna* osv.] de flg. Personer maa opsøges i Personregistret. ¶ 147.39. *öfversatt ett Skaldebreff af Fru Nordenflycht*] Forfatterinden Hedvig Charlotta N. skrev til Holberg og forelagde ham Spørgsmaalene, om Sjælen er udødelig, og om Begrebet Dyd eksisterer. I sine Aarbøger »Quinligt tankespel« (1744—50) har hun givet en poetisk Omskrivning af sine egne Spørgsmaal og Holbergs Svar. Beregnet til Indbinding sammen med Holbergs »Mindre poetiske Skrifter« (1746) udgav Forlæggeren en dansk Oversættelse af »Qvindeligt Tanke-Spill« med den Motivering, at et Vers viser, »at Hun har corresponderet med vores lærde Hr. Assess. Lud. Holberg udi visse Philosophiske Materier«. Om Holberg virkelig har svaret hende, vides ikke; den sidste Forsker, der

har beskæftiget sig med Problemet, Th. A. Müller i »Holberg-Blandinger« III 51 ff., er dog tilbøjelig til at antage det. ¶ 148.38. *Schulz von Ascheraden*] General Martin S. v. A., der deltog i Slaget ved Lund 1676, var af liflandsk Slægt og blev 1681 Guvernør over Ingermanland og Keksholms Len. ¶ 148.38. *Åkerblad*] Diplomaten og Orientalisten Joh. David Å. var en stor Del af sit Liv bosat i Rom. ¶ 148.38. *Palin*] Diplomaten og Ægyptologen Nils Gustaf P. var Diplomat i Levanten. ¶ 148.39. *Brinkman*] den tyskfødte Forfatter Friherre Carl Gustaf von B.

77.

K. B., Kbhvn.

149.4. *utgifvarne af Scriptores*] i Komiteen sad Ærkebiskop Lindblom, E. M. Fant, P. F. Aurivillius, Geijer og J. H. Schröder. 1. Bind udkom ved E. M. Fant 1818. ¶ 149.14. *Hallenberg*] Rigsantikvar og tillige Chef for Møntkabinetet (Br.f.Sv. II 73). ¶ 149.18. *Gustaf Adolfs Historia*] »Svea rikets historia under konung Gustaf Adolph den stores regering«, hvoraf kun de første fem Dele udkom (1790—96). ¶ 149.30. *ett rum i din Journal*] det foregaaende Brev blev ikke optaget i »Athene«. ¶ 149.37 f. *en liten tour åt Köpenhamn*] heraf blev intet. ¶ 150.2 f. *upplagan af Hörbergs avtobiographi*] »Målaren Pehr Hörbergs lefvernesbeskrifning, förf. af honom sjelf« (1817) med en Fortale og et Tillæg af Atterbom, recenseret af H. i SLT. 1817 Nr. 36—38 (T. Ljunggren 278 f.). ¶ 150.4. En Efterskrift af O. D. Schveder er ikke medtaget.

78.

K. B., Sthlm.

150.13. *hans gamle, jovialske Fader*] Organist og Slotsforvalter paa Frederiksberg Slot Joachim Conrad Oehlschläger. ¶ 150.14. *et Stykke om den danske Litteratur*] i sin Oversigt over den nyere danske Litteratur i SLT. 1813 (se Noten til I 49.25 f.) omtaler H. Oehl. som »född 1772 [sic], såsom son af Castellanen på Fredriksbergs Slott« (Nr. 3). Faderens Titel var Slotsforvalter; i M.s Brevveksling med Kamma Rahbek kaldes han ofte »Castellanen«, et Navn han siges at have faaet af »en svensk Krønike-Skriver« (21). Fru Rahbek kaldte ham ellers med sin Forkærlighed for at omdøbe sine Bekendte »Paale«. ¶ 150.15. *en Artikel i Kiøbenhavn's Skilderi*] »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« 1813 Nr. 41—42. ¶ 150.36. *den yngre Professor Viborg*] Veterinæren Carl V. Hans Farbroder Erik V. var ogsaa Professor i Veterinærvidenskaben. ¶ 151.15. *Professor Retzius*] Anatomen Anders Adolf R., en Søn af Naturforskeren Anders Jahan R. (se B. Hildebrand: »C. J. Thomsen och hans lärda förbindelser i Sverige« 324). ¶ 151.19. *Nordins Samlinger*] Biskop Carl Gustaf N. efterlod sig en omfangsrig Haandskriftsamling, der efter hans Død blev købt af Karl Johan

og 1814 skænket til Upsala U. B. (Br. f. Sv. II 295). ¶ 151.20. *Palmsköldske*] Arkivaren Elias P. havde grundlagt en stor Haandskrift- og Bogsamling, der 1724 overdroges til Upsala U. B. (Br. f. Sv. II 293 f.). ¶ 151.20. *Peringsköldske*] Oldforskeren Johan P. havde indsamlet et betydeligt antikvarisk-topografisk Arkiv »*Monumenta Sveo-Gothica*«, som nu findes i K. B., Sthlm. (Br. f. Sv. II 83). ¶ 151.25. *mange og store Feil*] Rask kritiserede Udgaven i SLT. 1817 Nr. 14.

79.

K. B., Kbhvn.

152.3. *et Brev*] Nr. 77. ¶ 152.20 f. *en ny Udgave . . . af Din poetiske Calender*] de to første Aargange (1812 og 1813) kom i ny Udgave 1816. ¶ 152.25. *Omarbejdelse af Freias Alter*] se Noten til I 162.1 f. ¶ 152.30. *4 dramatiske Arbeider*] 1815 udkom af Ingemann »*Masaniello*«, »*Blanca*« og »*Røsten i Ørkenen*«, 1816 »*Reinald Underbarnet*«. ¶ 152.31 f. *to Bind Digte*] Skuespillene »*Dristigt vovet halvt er vundet*« og »*Psyches Indvielse*« (1. Del af en aldrig fuldført Trilogi). ¶ 152.34. *Juleaften og Nytaarsdag*] den satiriske Litteraturkomedie »*Julespøg og Nytaarsløjer*«.

80.

K. B., Kbhvn.

153.10 f. *granskningen öfver Ingemans Arbeten*] se Noten til I 122.6. ¶ 153.14. *du nekar Bibliothekssalen vara stor*] Br. f. Sv. II 74 (se Afbildningen i T. Ljunggren 112—13). ¶ 153.20 f. »*skönt eller tækkeligt*«] Br. f. Sv. II 75. ¶ 153.25 f. *Suhms alla skrifter . . . Herders Sämtliche Werke*] denne Mangel omtales Br. f. Sv. II 76. ¶ 153.28. *J. von Müller*] M.s især i Ungdommen højt elskede Forbillede, den schweiziske Historiker Johs. von M. ¶ 153.29. *Gustaf Adolfs afresa från Sverige*] Br. f. Sv. II 75: »*Saavidt jeg veed, er det . . . efter Gustav den Fierdes Afsættelse, blevet forøget med en . . . Samling, der havde tilhørt denne Konge*«. ¶ 153.30. *Wiliam Jones Works*] samlede Værker af den engelske Indolog W. J. udkom 1799. ¶ 153.30 f. *den nyaste upplagan af Uphilas*] det i Upsala bevarede »*Sølvhaandskrift*« af Biskop Wulfilas' gotiske Bibeloversættelse blev 1805 udgivet af J. K. Zahn. ¶ 153.32. *beskrifning öfver StatueGalleriet*] Br. f. Sv. II 60 f. ¶ 153.33. *Forstue*] Br. f. Sv. II 69. ¶ 153.37 f. *Christi Nedtagande af Korset*] Br. f. Sv. II 71. ¶ 154.1. *Kammerer Göbel*] Inspektør ved det kgl. Museum Carl David G. (se V. Gödel: »*I kungl. slottets biblioteksflygel*« 132 ff.); M. omtaler hans Tjenstvillighed under Rejsen 1812 i Br. f. Sv. II 74. ¶ 154.18. *Svenska Öfversättningen af hans Lille BibelChrönike*] udkom først 1827 anonymt; de senere Udgaver er oversat af G. Guldbrand. ¶ 154.21 f. *ett slags Etymologicon*] »*Disquisitio de nominibus in lingua Suiogothica Lucis et Visus cultusque Solaris in eadem lingua vestigiis*« (1816); jf. I 165.37 ff.

¶ 154.29. *Nohrberg*] se Noten til I 89.29. ¶ 154.40. *bevue*] Bommert. 155.21. *Mezendoraner*] Indbyggerne i Kejserdømmet Mezendorf i Holbergs »Niels Klims underjordiske Rejse« Kap. 11, som er alle Slags Dyr, der beklæder Embederne i Forhold til deres Evner. ¶ 155.23. *Brevet till Rask*] synes ikke bevaret. ¶ 155.29. *en tysk Recension öfver Danfana*] vistnok i »Der Freimüthige« 1815 Nr. 59, der refereres i J. K. Høsts »Dagspostens Søndagsblad« 1816 Nr. 3 (omtalt i K. F. Plesners »Baggesen-Bibliografi« 155). ¶ 155.29 f. *att Hr. Høst gifvit mig ett hugg*] i sit Ugeblad »Den nordiske Tilskuere« 1815 Nr. 23 citerer Høst uden at nævne H.s Navn Prøver af hans Afh. »Underrättelser om de sednare uppträden i den danska witterheten« fra SLT. 1813 (se Noten til I 49.25 f.), nemlig dels de nedsættende Domme over Wessel, Thaarup, Pram og Rahbek, dels den stærke Ros over M.

81.

K. B., Sthlm.

155.37. *Contrasterne*] (1816), indeholdt de to dramatiske Digte »Reisen til Ginnistan«, rettet imod den romantiske Fantasidyrkelse, og »Phantasiens Magt«, der gaar ud paa at vise de uheldige Følger af at afbryde Forbindelsen med Virkeligheden.

82.

K. B., Kbhvn.

156.31. *Pottemager*] se Noten til I 118.2. ¶ 157.7 f. *Geijer ... den historiska Professionen*] Febr. 1817 blev G. Professor i Historie. ¶ 157.10 f. *ett Bibliographiskt arbete öfver ... Undervisningsböcker*] »Förteckning på de i Sverige från äldre till närvarande tider utkomne Scholæ och Underviisnings-Böcker« (1817). ¶ 157.14. *förföljelse ... mot ... Breda*] C. F. B. hindredes — vistnok ved Intriger — i at komme til at udføre to store Arbejder, Billeder af Gustav IV Adolfs og Karl XIII's Kroninger. ¶ 157.17 f. *Treschow*] Filosoffen Niels T. var 1814—25 Minister for det norske Kirke- og Undervisningsdepartement. ¶ 157.21. *härstamma från en fisk*] i sin Bog »Elementer til Historiens Philosophie« (1811) er T. inde paa den Tankegang, at Mennesket nedstammer fra Dyrene (se f. Eks. I 72—106). Efter at have været paa et 4 Dages Besøg i Kbhvn. rapporterer C. A. Agardh 18/4 1810 til H., at T. »läste förledit år mskans historia och sökte bevisa, att människan från början varit en fisk« (Frunck: »Bref rörande nya skolans historia« 49). ¶ 157.22. *en Journal ... i Christiania*] Johan Storm Munchs Fjerdingsaarsskrift »Saga« (1816—20), hvori ved Justitarius J. C. Berg aftryktes »Samlinger til Krigens Historie i Norge under Kong Frederik den Tredie« (oplyst af cand.mag. Steen Johansen). ¶ 157.30 f. *nya Upplagan af Leopolds arbeten*] 2. Udg. af hans »Saml. skr.« (1814) anmeldtes i SLT. 1816 Nr. 35—37, 40—41. ¶ 157.33. *Baggesens Recensent*] Peder Hjort: »Tolv

Paragrafer om Jens Baggesen«. ¶ 157.34 f. *Rask . . . till Stockholm*] Novbr. 1816 kom R. til Sthlm. og opholdt sig der til Febr. 1818. ¶ 158.5. *Scheutz*] har ikke kunnet identificeres. M.s Skrivekal. har 6.—7. Septbr.: »var med Hr. Schütz fra Merseburg (som havde Breve til mig fra Stockh. fra Hammarsköld af 27. Aug.) hos Prof. Brøndsted«.

83.

K. B., Sthlm.

158.20. *en saakaldet Recension*] i det af Høst redigerede »Søndagsblad« 1816 Nr. 12—13 og 25. ¶ 158.31. *en mig ubekjendt Mand*] den tyske Oversættelse ved Wiedemann udkom 1818—20. ¶ 158.33. *Bertuch*] Boghandler Friedrich Justin B. ¶ 159.3 f. *Bog om Almuelæsningen*] »Almindelig Morskabslæsning i Danmark og Norge« (1816), der handler om de saakaldte »Folkebøger«. ¶ 159.8. *efter Stjernhjelm's Ord*] i hans Digt »Hercules« V. 132 ff. tales der om de gamle Folkebøger, »som i gemen äro tryckte på Dansk«. ¶ 159.11. *Celsius*] Olof C. d. y. forfattede bl. a. Gustav Vasas og Erik XIV's Historie (Br. f. Sv. III 254 f.), som ogsaa H. satte meget højt (se »Svenska vittreteten« I 312). ¶ 159.13. *Mørks Romaner*] Jacob Henric M., Forfatteren til Sveriges første Prosaroman »Adalriks och Giöthildas äfventyr« (1742—45) (Br. f. Sv. III 258 ff.). ¶ 159.19 f. *en Oversættelse af Boileaus Art poetique*] se Noten til I 136.21. ¶ 159.31 f. *et Skrift over den vester göthlandske Dialect*] Sven Hof: »Dialectus westrogothica« (1772). ¶ 159.36. *Thomsen*] den senere Oldforsker Christian Jürgensen T., Lederen af det københavnske Nationalmuseum og 1832 Inspektør ved Mønt- og Medaillesamlingen (se Bengt Hildebrand: »C. J. Thomsen och hans lärda förbindelser i Sverige« 273 ff.). ¶ 159.38. *Biskop Münter*] Friedrich M. ejede en Møntsamling paa 10000 Numre. ¶ 159.38. *Timm*] Hofkleinsmedemester Georg Friedrich T., over hvis Mønt- og Medaillesamling C. J. Thomsen og Ole Devegge 1831—34 udgav en Fortegnelse (se Bengt Hildebrand: »C. J. Thomsen och hans lärda förbindelser i Sverige« 247 f.). ¶ 160.6. *skrive directe til Hallenberg*] dette gjorde han 20/10 1816 og bad Rask, der i Novbr. rejste til Sthlm., overbringe Brevet personligt (Bengt Hildebrand a. Skr. 277). ¶ 160.12. *Hermlin*] Friherre Samuel Gustaf H., der kortlagde Sverige og Finland og virkede for Udnyttelsen af Norrlands Naturrigdomme (Br. f. Sv. I 180 f., II 308). ¶ 160.16. *skrive noget om hans Levnet*] dette kom M. aldrig til at gøre. ¶ 160.28. *Medlem af det danske Videnskabersselskab*] heri blev han ikke optaget. ¶ 160.36. *Holsten*] Baron Adam Christopher H.-Charisius var 1816—23 Legationssekretær i Sthlm. ¶ 161.16. *taler om Dig Selv*] »Athenes« VII 254 og 348. ¶ 161.20 f. *den svenske Bogfortegnelse*] se Noten til I 131.31. ¶ 161.36. *Juleaften og Nytaarsdag*] ∴: »Julespøg og Nytaarsløjer«, udk. Decbr. 1816. M. havde hørt Digteren læse op af Stykket 14/12 1816 (Skrivekal.). ¶ 161.36 f. *et Bind blandede Digte*]

Heibergs »Psyches Indvielse« udkom for sig 1817. M. havde hørt Digteren læse op af det 27/4 1816 (Skrivekal.). ¶ 162.1 f. *Freias Alter*] et Syngestykke fra 1805, som Oehl. i omarbejdet Skikkelse 1816 indleverede til Det kgl. Teater, men som forkastedes af de to Direktører G. H. Olsen og Rahbek. I Oktbr. udsendte Digteren sin Brochure »Til Publikum. I Anledning af Lystspillet *Freias Alter*«, der blev besvaret af Rahbek med »Svar paa Oehl.s 'Til Publikum'« og af Olsen med »Indlæg i Anledning af Oehl.s Appel til Publicum fra Theatercensorerne«. Oehl.s Sag blev talt i Peder Hjorts »Om den falske Logik, som kan formodes at have vildledet mangan Læser af Rahbeks seneste Forsvarsskrift« og af Peter Wegner (o: A. E. Boye): »En liden Morskabsbog om G. H. Olsens saakaldte Indlæg«. ¶ 162.10 f. *polemiske Skrift*] »Om Syngespillet Ludlams Hule« (1816). ¶ 162.13. *Samling af Eventyr*] »Eventyr« I—II (1816). ¶ 162.14 f. *Nyerup ... en Nytaarsgave*] »Hertha« (1817). ¶ 162.15 f. *Miscellanea Hafniensia*] Udgifveren var Biskop Fr. Münter. ¶ 162.17. *Biographie af Christian IV*] »Charakteristik af Kong Christian IV« (1816). ¶ 162.18 f. *Dannevirke*] dette Tidsskrift udkom 1816—19. ¶ 162.21. *currente calamo*] »saa hurtigt som Pennen kan løbe«. ¶ 162.24. *Pram*] den gamle Tids Digter Christen Henriksen P. ¶ 162.26. *Schow*] Botanikeren Joachim Frederik S. ¶ 162.27. *Lemming*] Orientalisten Poul L. ¶ 162.28. *Bruun*] M.s nærmeste Ven Lægen Rasmus Emil B. (se Biogr. 50—54). ¶ 162.28. *Howitz*] Retsmedicineren Frantz Gothard H. ¶ 162.36. *Schröder*] den senere Bibliotekar og Professor i Upsala Johan Henrik S.

84.

K. B., Sthlm.

163.17. *Thomsen*] foruden til Hallenberg henvendte han sig til J. H. Schröder, A. O. Lindfors og Sv. Hylander (se Bengt Hildebrand: »C. J. Thomsen och hans lärda förbindelser i Sverige« I 276 ff.). ¶ 163.26. *hans Autobiographie*] se Noten til I 150.2 f. ¶ 163.30. *Bacchi Tempel*] Digte af Bellman fra 1783, nyudgivne 1815. ¶ 163.33 f. *Digte af Bellmann*] vel »Fredmans håndskrifter«, udg. 1813 af Palmblad og Sondén, Fortalen muligvis af H. (se T. Ljunggren 262). ¶ 164.12. »*Julegave*«] recenseredes af M. i »Athene« VIII. ¶ 164.20. *en Reise*] som Hovmester for den unge Baron Poul Bertouch-Lehn rejste O. i Decbr. 1816 »ved en frivillig Ostracisme, for at dæmpe mine Fienders Had« (»Erindringer« IV 1) sydpaa, men fik Hjemve og afløstes i Septbr. 1817 af Peder Hjort. Om sit Ophold i Udlandet udgav han »En Reise, fortalt i Breve til mit Hiem« (1817—18). Se endvidere I 182.20 ff. ¶ 164.22 f. *en ... Lection af Prinds Christian*] i ethvert Fald misbilligede Kongehuset ved flere Lejligheder hans offentlige Udtalelser (se Kr. Arentzen: »Baggesen og Oehlenschläger« IV 23, V 23 og VI 244 f.). ¶ 164.40. *min Stambog*] dette Album, der er skildret af O. C. Molbech i »Ill. Tidende« 1901—02 Nr. 39—41, og hvoraf Prøver har været meddelt ved

Ruben G:son Berg i »Litteraturbilder« II, synes desværre efter at være overgaaet i den nu afdøde Forfatter Einar Christiansens Eje at være blevet splittet (se »Nordisk (Letterstedtska) tidskrift« 1954 S. 266).

85.

K. B., Kbhvn.

165.21. *Doctor Blad*] Lægen Professor Anders B. ¶ 165.21. *Nescher*] Daniel Georg N. var Inspektør ved Vinproberingen og primus motor inden for Selskabet »Par Bricole«. Han var en ivrig Samler af Bøger, Kobberstik og Mønter. ¶ 165.38. *det verk Hallenberg hade för händer*] se Noten til I 154.21 f. ¶ 166.10. *Finn Magnusen*] den i Danmark virkende islandske Oldforsker, der 1829 blev Gehejmearkivar. ¶ 166.13. *Gripenberg*] Herregaard i Nærheden af Tranås. ¶ 166.13. *sin Son*] Kancellist August Söderling H., g. m. Stiftsfrøkenen Ebba Sofia Ribbing. ¶ 166.22. *Affectation*] Stedet er »Athene« VII 338. ¶ 166.25 f. *ditt bref om Gr. Schwerin*] først trykt i »Athene« II 103 ff., derefter i Br.f.Sv. III 20—26. ¶ 166.26. *Föreningen*] der udkom 13/7 1816—17/3 1817 ialt kun 60 Numre af dette af B. J. Törneblad redigerede politiske Blad, der betegnede sig som »skandinavisk Folkblad«. H. var selv Medarbejder og bidrog bl. a. med den Artikel, der foranledigede, at det blev inddraget (T. Ljunggren 208, 211). ¶ 166.33. *en anmälan af detta verk*] »Strödda anteckningar rörande svensk folkläsning« i SLT. 1817 Nr. 30—31, undertegnet S.H. ¶ 167.1 f. *Meisling ... om den metriska Versens öden*] »Undersøgelse om det heroiske Versemaals Skjæbne i ældre og nyere Tider hos Europas vigtigste Folkeslag« (1816). H. henviser til Afhandlingen i Fodnoter til »Svenska vitterheten« I (1817) 297 og 300. ¶ 167.10. *hans relegation från Universitetet*] Prokansleren Ærkebiskop Lindblom (se Noten til I 53.22) vilde drage Atterbom til Ansvar for hans Udtalelse om, at den nye romantiske Lære doceredes ved Upsala Univ.; efter Sigende skal Karl Johan have sat sig imod, at Sagen forfulgtes videre. ¶ 167.19 f. *ich habe gewagt*] Ulrich von Huttens Valgsprog var »Ich hab's gewagt«. ¶ 167.21. *ett Boktryckeri*] 1816 oprettede H. sammen med O. D. Schveder et Bogtrykkeri, der efter den Ejendom, hvori det havde til Huse, kaldtes Hedmanska boktryckeriet. 1818 maatte han i en vanskelig økonomisk Situation atter afhænde det. Schveder viste sig at være en temmelig tvetydig Person (T. Ljunggren 202 f.). ¶ 167.22 f. *ett ... bibliographiskt verk*] se Noten til I 157.10 f. ¶ 167.24 f. *en ny upplaga af Stjernhjelm*] udkom 1818. ¶ 167.25 f. *Historia öfver Svenska Vitterheten*] »Svenska vitterheten« I—II (1818—19). ¶ 167.29. *Mörk*] et Hib til M., der i sin litteraturhistoriske »Udsigt« (Br.f.Sv. III 258—260) havde skildret Mörk som et enestaaende Fænomen for sin Tid: naturlig og national; jf. ovf. I 159.13 ff. ¶ 167.32. *en vetenskaplig afhandling öfver Pædagogiken*] »Om adertonde århundradets märkvärdiga uppfostringsförslag och

deras inflytande på tidslynnnet» («Göteborgs K. Vetenskaps- och Vitterhetssamhälles handlingar» F. 2 D. 2, 1817). ¶ 168.2. *Lindeberg*] Kaptajn Anders L., der var Medarbejder ved Wallmarks »Journal«. Det omtalte dramatiserede Folkeeventyr er en Parodi paa Atterboms Eventyrspil af samme Navn. ¶ 168.9. *Mörner*] Carl Carlsson M., Rigsstatholder i Norge 1816—18. ¶ 168.10 f. *Silfverstolpe*] Digteren Axel Gabriel S. var Riddarhusets Sekretær. ¶ 168.15. *Sköldebrand*] Anders Fredrik S.s episke Digt »Odin«, rec. af H. i SLT. 1816 Nr. 48. ¶ 168.16. *Adlerbeth*] Gudmund Jöran A.s Oversættelse af »Horatii oder och epoder« (1817) (Br. f. Sv. III 308 f.). ¶ 168.18. *Thyselius*] den senere Biskop i Strängnäs Per T. udgav 1818 en Oversættelse af Persius' Satirer. ¶ 168.19. *project till en ny svensk Psalmbok*] J. O. Wallin udgav 1816 »Förslag till svensk Psalmbok«, der resulterede i »Svenska psalmboken« af 1819 («Wallins psalmbok»). ¶ 168.21. *Granberg*] Skriftet hed »Utkast till en svensk statistik« I (1816). ¶ 168.27. *Sv. Fr. Lidman*] Forfatteren Sven L.s Farfader, Legationspræst i Konstantinopel 1811, Medlem af »Götiska förbundet« og Ven af H. Af Rejsebeskrivelsen tryktes blot et lille Brudstykke »Om fornlemningar i Nubien« i »Iduna« 1817. ¶ 168.35. *Upsala Eddan*] Magnus Gabriel de la Gardies Upsala-Haandskrift af Snorres Edda blev udgivet 1818. ¶ 168.35 f. *isländsk läsebok*] »Sýnishorn« (Sthlm. 1819). H. var meget misfornøjet med, at det trak i Langdrag med Trykningen af den.

86.

K. B., Sthlm.

170.6. *Krarup*] antagelig Pædagogen Niels Bygom K. ¶ 170.24. *Recension over Gylfe*] af H. i SLT. 1813 Nr. 8, 10 og 12 (T. Ljunggren 252 ff.). ¶ 170.27. *Tåg öfver Belt*] et Heltedigt fra 1785 af Gustaf Fredrik Gyllenborg. ¶ 170.30. *en lidet lovende Prøve*] som »første Sang af det paabegyndte Digt 'Odin', i Jamber« meddeltes i »Nye blandede Digte« (1807) Digtet »Herthadal« («Danske Værker» 2. Udg. IV 125). ¶ 171.3 f. *den ... i Athene indrykkede Bedømmelse*] M.s Anmeldelse i »Athene« VIII. ¶ 171.6 f. *overgivne Spøg*] se Kommentar i P. Hansen: »Om J. L. Heiberg« (1867). ¶ 171.7. *Guldberg*] Digteren Fr. Høegh-G. ¶ 171.13. *Kongen ... har med Misbilligelse læst denne Komædie*] se M. Borup: »J. L. Heiberg« I 95. ¶ 171.31 f. *i det borgerlige Liv ... være ham til Skade*] heri fik M. Ret: da Heiberg 1817 indsendte sin Doktorafhandling til Universitetet, bevilgede Fakultetet ham ikke, som det ellers var Skik og Brug, Fritagelse for først at underkaste sig en Magisterkonferens, af den Grund at han i »Julespøg og Nytaarsløjer« havde drevet Spot med det hellige (se M. Borup: »J. L. Heiberg« I 79 f.). ¶ 171.33. *Ehrensvärd*] Publicisten Baron Carl Fr. Gyllembourg-Ehrensvärd havde 1801 ægtet Thomasine Heiberg, f. Buntzen, den bekendte Forfatterinde til »Hverdagshistorierne«. ¶ 171.34. *Classon*]

Grev Claes Fredrik Horn blev efter Mordet paa Gustav III idømt Dødsstraf, men benaadet med Landsforvisning og bosatte sig under Navnet Fredrik Claesson i Danmark. 1816 udgav han anonymt i Kbhvn. »Små skaldestycken«. ¶ 172.3. *Fürst*] Litteraten Nicolai Nathan F. levede fra 1814 i Udlandet (Wien og Paris). ¶ 172.15. *Apologie for Digtet Uronia*] se Kr. Arentzen: »Baggesen og Oehlschlager« VI 205 ff. ¶ 172.19. *Proces med Hjorth*] se smstds. 254. ¶ 172.23. *en Piece*] »Om en høist mærkelig Lighed imellem Trylleharpen . . . og samme Stykkes Original«. ¶ 172.26. *Kleyper*] Musiklærer og Kopist i Rentekammerets tyske Afdeling, senere Amtsforvalter paa Femern Johann Nicolaus K. (Aug. Baggesen: »Jens Baggesens Biographie« III 28, Thrane: »Fra Hofviolonerens Tid« 231 og Hagens utrykte Samlinger 32, 4° paa K. B., Kbhvn.). ¶ 173.6. *Foersom*] Skuespiller Peter F. døde 24/1 1817.

87.

K. B., Kbhvn.

173.28. *dissipation*] »Adspredelse«. ¶ 174.7. *Ödmann*] Samuel Ö., der fra sit konstante Sengeleje regerede hele det teologiske Fakultet. ¶ 174.7. *Hultén*] Anders H. ¶ 174.7. *Winbom*] Johan W., Professor i Upsala 1795, Domprovst 1805. ¶ 174.10. *Lundblad*] Sven L., fik 1814 det saakalte Kalsenianske Professorat i Teologi. ¶ 174.10. *Thorsander*] Johan T. ¶ 174.13. *Afzelius*] Per von A., Professor i Medicin i Upsala (Br.f.Sv. I 225 f.). ¶ 175.11. *Hasselgren*] Gustaf Erik H. Ved hans Død skrev H. en Nekrolog i sit Blad »Kometen« 1827 Nr. 26 (T. Ljunggren 425). ¶ 175.18 f. *någon otryckt öfversättning*] efter Foersoms Død udkom 1818 5. Bind af hans Shakespeareoversættelse ved P. F. Wulff. ¶ 175.25. *Castberg*] Foregangsmanden for dansk Døvsstummeundervisning Peter Atke C., som imidlertid vendte tilbage til sit Fædreland.

88.

K. B., Sthlm.

176.32. *hans Hidkomst*] Atterbom valgte at rejse over Ystad-Stralsund. ¶ 177.12. *Tragoedien Yrsa*] udgør sidste Afsnit af »Helge«. ¶ 177.15. *Rolfs Saga*] Heltedigtet »Hrolf Krake« udkom først 1828 og har ikke Romanceform. ¶ 177.32 f. *Guldbergs Retskrivningslære*] i den Scene, hvor Sørgespillet »Flaskens Længsel efter Proppen« opføres, gøres der Løjer med den svulstige Fortale til Fr. Høegh-Guldbergs »Betragtninger over Dannersprogets Retskrivning og Toneklang« (1809). ¶ 177.34. *Reiser*] Carl Friedrich R.: »Historiske Beskrivelse over den mærkværdige og meget fyrgterlige Ildebrand 1728« (1784). ¶ 178.11. *Doctor-Disputats*] »De poëseos dramaticæ genere hispanico, præsertim de Petro Calderone de la Barca«. Forsvaret fandt Sted 11/10 1817, og Promotionen foregik ved 300-Aars Festen for Reformationen i Danmark 1/11. ¶

178.14. *den nye Frue Kirke*] den gamle Kirkebygning var brændt ved Englændernes Bombardement af Kbhvn. 1807. ¶ 178.26. *Dahl*] Nordmanden Johan Chr. D. studerede i sin Ungdom ved Kunstakademiet i Kbhvn. ¶ 178.29. *Petersen*] Søren Henrik P. var oprindelig Sagfører i Fredensborg, men opgav denne Virksomhed for at hellige sig Kobberstikkerkunsten. Mest bekendt af hans Arbejder er Serien »Danske Egne« I—VI (1819—23). ¶ 178.31. *Thersnér*] Ulrik T. paabegyndte 1817 Værket »Fordna och närvarande Sverige«, der efter hans Død fortsattes af hans Enke og Datter. ¶ 178.35. *Bagge*] Oluf B. ¶ 178.35. *Clemens*] den tyskfødte Kobberstikker Johann Friedrich C., der har stukket Wiedewelts Tegninger til Holbergs »Peder Paars«. ¶ 179.8. *Moldenhawer*] den tyske Teolog Daniel Gotthilf M., fra 1788 Overbibliotekar ved Det kgl. Bibliotek og anset for en af dets berømteste Chefer. ¶ 179.19 f. *Kolderup Rosenvinge*] Rethistorikeren Janus Lauritz Andreas K. R., 1818 Professor juris, udgav 1821—46 »Samling af gamle danske Love«. Af M.s og hans Plan om Samarbejde kom der intet ud. ¶ 179.39. *at oversætte den*] dette skete ikke; derimod udgav M. 1817 et lille Skrift om Hörberg. ¶ 180.2. *Palmblads Novelle*] vel »Amala« (1817). ¶ 180.4. *A. Lafontaine*] den tyske Forfatter August L. udfoldede en Masseproduktion af godtkøbsagtige Romaner, som M. i sin tidligste Ungdom dyrkede ivrigt. ¶ 180.6. »*Til min Morfader*] af Atterbom, i »Poetisk kalender för 1816«. ¶ 180.14. *Sammandragen Berättelse*] se Noten til I 113.4 ff.

89.

K. B., Sthlm.

181.29. *min Broder*] Styrmand Anthon M. ¶ 182.10 f. *en meget fortrolig Ven*] Rasmus Emil Bruun, hvis Brev fra Juli 1817 M. lod aftrykke i »Athene« IX 524 ff. ¶ 182.31. *maaskee en Pengemulkt*] i Maj 1818 blev Hjort af Landsoverretten idømt en Bøde paa 200 Rdlr. samt at betale Sagens Omkostninger. ¶ 183.1. *gaae med over Bæltet i Kongens Følge*] Kongen og Dronningen passerede paa en Rejse til Louisenlund i Slesvig Korsør, hvor Digteren var paa Besøg, og opfordrede ham til at ledsage dem over Storebælt. Undervejs underholdt han dem med at synge sin »Wiegenlied des grossen Belts« (se hans »Poetische Werke in deutscher Sprache« V 98 f.), hvis 6 sidste Strofer blev til under Overfarten (Kr. Arentzen: »Baggesen og Oehl.« VII 1 og »Breve fra og til Adam Oehl. 1809—29« II 318, 341). Efter at være vendt tilbage til sin Fødeø rejste han til Kiel og Wilster. ¶ 183.13. *rec. i Athene*] ved M. (IX 175 ff.). ¶ 183.13 f. *et romantisk Drama*] »Rosaura« (1817). ¶ 183.14. *ny Udg. af Ingemanns ældre lyriske Digte*] »Samlede lyriske Digte« (2. Udg. 1817), anmeldt af M. i »Dansk Litteratur-Tidende« 1821. ¶ 183.19. *den store Udgave af Edda*] udg. af den arnæmagnæanske Kommission (I 1787, II 1818, III 1828). ¶ 183.20. *en ny*

Udg. af Grundtvigs Verdenskrønike] det var et helt nyt Værk, »Udsigt over Verdenskrøniken« (1817). ¶ 183.21 f. *5te Bind af Snorre Sturlesen*] den af Kongen bekostede Udgave af »Heimskringla«, der var paabegyndt 1777. ¶ 183.23 f. *Den scandinav. Bogfortegnelse for 1816*] det blev den sidste Aargang, der udkom. ¶ 183.38. *Granbergs Arbeide*] se Noten til I 168.21. ¶ 184.6. *Sheringson*] Reinhold Scheringson, Lektor ved Västerås Gymnasium og titulær Professor.

90.

K. B., Kbhvn.

184.14. *10. dennes*] Fejldatering, da H.s Brev bærer Dateringen 5. Septbr. Der menes 10. Maj (Brev 88). ¶ 184.28. *en i StockholmsPosten införd uppsats*] 29/8 1817 ff. ¶ 184.34. *beskrifning öfver . . . Tuna*] Br. f. Sv. III 102—105. ¶ 185.1. *Hvad du yttrar om Stjernhjel*] om ham hedder det: »Overdrevne ere for en Deel de Berømmelser, man i Sverrige har givet Stiernhielm, og man især i den seneste Tid med end større Overdrivelse har gientaget; men vist er det, at han var en Mand med sieldne Naturgaver« (Br. f. Sv. III 244). ¶ 185.3. *Kellgren*] M. sammenligner ham med Baggesen og kommer til dette Resultat: »Der er virkelig nogen Liighed baade imellem disse Digteres Aand og Maneer, og den Maade, hvorpaa de have virket, hver paa sit Lands Sprog og Litteratur; dog taber den første [Kellgren] meget i Sammenligningen, og kan ikke i Vittighed, neppe i poetisk Fylde og Mangfoldighed, eller i Sprogkraft, maale sig med den danske Digter« (III 277). Hertil føjer den svenske Udgave af »Kort öfversigt« flg. Note: »Det är visserligen onekligt, att Kellgren nästan alldeles saknade poetisk uppfinning; att första idén till nästan alla hans stycken igenfinnas hos andra Författare och att flere i detta afseende, äro lån från Baggesen. Men visserligen fordras det en hög grad af dansk nationalitet, att icke finna huru mycket den innerligen ädelt stämde Kellgren i anseende till behandlingens energie och concinnitet, står öfver den ytliga egoistiska Baggeses slappa vidlöftighet« (53 f.). Denne Note skyldes naturligvis ikke Oversætteren Gravallius, men H. ¶ 185.17 f. *Carl IX . . . broder till . . . Sigismund*] Sigismund var Johan III's Søn. Fejlen forekommer Br. f. Sv. III 237 (derimod rigtigt I 392). ¶ 185.27 f. *en skrift öfver den komiska Konsten*] udkom aldrig. ¶ 186.2. *Silfverhjel*] Göran Ulrik S., der 1803—07 havde været svensk Minister i London; han beundrede Thorild og var med til at udgive hans Skrifter (se I 208.28 f.). ¶ 186.4 f. *underrättelser om de nyaste uppträden i Danska Litteraturen*] i SLT. 1817 Nr. 32—35 (T. Ljunggren 282 f.). ¶ 186.7 ff. *anmäلت . . . Nyerups . . . Moerskabs Læsning*] i SLT. 1817 Nr. 30—31 med udførlig Redegørelse for Eufemiaviserne. ¶ 186.12. *Fogelberg*] Billedhuggeren Bengt Erland F. ¶ 186.15. *Rasmussens afhandling*] Orientalisten Jens Lassen R.s »Om Arabernes og Persernes Bekendtskab og Handel i Middelalderen med Rusland og Skandinavien« (»Athene«

II) udkom 1817 i svensk Oversættelse ved Jak. Adlerbeth. ¶ 186.16 f. *Handlingar till upplysning af Skandinaviens Historia*] Værket »Handlingar rörande Skandinaviens Historia« (1816—65). ¶ 186.17 f. *Trafvenfeldt*] se Noten til I 111.10. M. havde i Br.f.Sv. udtrykt sin uforstillede Forundring over Hensigten med den medico-teologiske Eksamen, der syntes at være »at gjøre samtlige svenske Præster til Amphibier, der skulle være ligesaa meget hjemme i en Anatomiesal som i et Gudshuus, og ligesaa vel forstaae, at skaffe deres Sognefolk methodisk ind i Evigheden, som at berede dem et saligt Endeligt« (I 225). ¶ 186.18. *Berzelii og Gadelii Journal*] J. J. Berzelius og Erik Gadelius: »Vetenskaps-Journal för läkare och fältskärer« (1806—10). ¶ 186.25. *Jubelfesten*] Reformationsjubilæet fejredes i Upsala 3. Novbr. 1817. ¶ 186.26. *ett Skådespel*] »Riksdagen 1527«. ¶ 186.30 f. *Om Danmarks Krigsförhållanden*] se Noten til I 113.4 ff. H. elskede at omgive sig med en hemmelighedsfuld Anonymitet (T. Ljunggren 27 ff.). ¶ 186.36 f. *Hellig tre Konger Lyset*] et Lejligheds-skrift fra 1814, hvori Grundtvig beretter om, hvorledes han under den truende Krigsfare talte til de unge Studenter ved et Møde og bad dem i Stedet for at danne et Korps mod Fjenden at drage omkring imellem Soldaterne for at opildne dem med deres kristne Tro. ¶ 187.1. *Helvin och Ellina*] udkom anonymt 1817; blev senere optrykt i H.s Novellesamling »Sju timmar på Fittja« (1821), der har faaet Form efter Goethes »Unterhaltung der deutschen Ausgewanderten« (T. Ljunggren 257). ¶ 187.4. *Lessings ord*] Lessing skriver i Brev af 25/1 1772 til sin Broder Karl Gotthilf: »gleichwohl muss man wenigstens über seine Arbeit mit jemand sprechen können, wenn man nicht selbst darüber einschlafen soll« (»Sämtl. Schr.« XXX (1794) 167). H. citerer den samme Udtalelse i Brev af 18/10 1809 til Clas Livijn (R. Hjærne: »Dagen före drabbningen« 372). Han er formodentlig blevet opmærksom paa den i A. W. og Fr. Schlegels »Charakteristiken und Kritiken« (1801) I 204, som han havde studeret ivrigt (T. Ljunggren 89).

91.

K. B., Kbhvn.

187.22. *Biskop i Jönköping*] i Br.f.Sv. I 312 tales der om, at Disciplene fra Visingsös Gymnasium flyttedes til Jönköping, »hvor Stiftets rette Gymnasium ... har sit Sæde«. ¶ 187.23. *Tholander*] Polyhistoren Per Wilhelm T., om hvis Tydninger af Kileskriften H. havde skrevet i SLT. 1816 Tillæg Nr. 7 og 18 (T. Ljunggren 242, jf. Br.f.Sv. II 158 f.). ¶ 187.29. *Bruzelius*] Magnus B., e. o. Adjunkt ved Lunds Univ., Lærebogsforfatter og Arkæolog (Br.f.Sv. I 40). ¶ 187.35. *Reciv*] et hollandsk Udtryk for Skipperens Modtagelsesbrev (Recipisse) for ladet Gods og Varer.

92.

K. B., Sthlm.

188.36 f. *udgive disse Efterretninger særskilte*] dette skete ikke. ¶ 189.17 f. *Universitetets Høitid holdtes i Runde Kirke*] idet Universitetsbygningen ved Bombardementet 1807 delvis blev ødelagt. ¶ 189.20. *Hertz*] Domprovst i Roskilde Jens Michael H. ¶ 189.21. *Lassen*] Kancellideputeret Chr. Ludvig L. ¶ 189.21. *Adler*] den senere Amtmand Chr. Lente A. ¶ 189.23. *Klingberg*] Professor i Anatomi ved Kunstakademiet Henrich Matthias Wilhelm K. ¶ 189.23. *Lunding*] Lægen Conrad Mathias L. ¶ 189.23. *Claussen*] Teologen og Politikeren Henrik Nicolai C. ¶ 189.24. *Heiberg*] Digteren Johan Ludvig H. ¶ 189.24. *Faber*] den senere Biskop Nicolai F. ¶ 189.24. *Mülertz*] den senere Rektor Andreas Faaborg M. ¶ 189.24. *Zeise*] Kemikeren William Christopher Z. ¶ 189.24. *Schevning*] Islænderen Hallgrim Jonsson S., senere Overlærer i Reykjavik. ¶ 189.36 f. *adskillige brillante Doctorgilder*] om enkelte af Handlingerne og Gilderne se M. Borup: »J. L. Heiberg« I 80 f. ¶ 190.7. *en Reisebeskrivelse*] se Noten til I 164.20. ¶ 190.14. *En ny Krønike af Grundtvig*] se Noten til I 183.20. ¶ 190.17 f. *levet nogen Tid med Atterbom*] se dennes »Minnen från Tyskland och Italien« 82 f. Et Minde om deres Samliv er A.s smukke Digt »Till Peder Hjort« (»Svea« IX 1826 og »Minnen« 677 ff.) og hans Breve til ham i »Udvalg af Breve til P. Hjort« II 315—374. ¶ 190.27. *Rec. over mine Breve fra Sv.*] i »Dansk Litteratur-Tidende« 1817 Nr. 33—34 og 36. I et anonymt »Gienmæle mod nogle Yttringer om den nyere tyske og svenske Litteratur, i Anledning af en Recension over Bibliothekssecretair Molbechs Breve fra Sverige« (»Athene« IX 259 ff.) protesteres der imod, at Nyerup vil indbilde Læserne, at »Bestræbelserne for at udbrede de nyere æsthetiske Grundsætninger i Sverrig ere intet andet end Umodenheds og latterlig Efterabelses Værk, men ogsaa at disse Grundsætninger selv ere aldeles forkastelige og blot extravagante Hoveders ørkesløse Paafund« (260). Der henvises til de Resultater, der allerede er naaet ved Filosooffen Benj. Höijer og Atterbom, og det svenske Akademis Virksomhed fremstilles som direkte skadelig. Endelig rettes der et voldsomt Angreb paa Wallmark og hans »Allmänna Journal«. Den anonyme Forfatter sekunderes ved en 2 Siders »Anmærkning« af M. selv, der stiller »Journalen«s Anmeldelse af Hörbergs Levned i Gabestokken som »et Exempel, instar omnium, paa de usle og vanærende Midler, som anvendes i Sverrig paa at nedtrykke den ungdommelige National-Litteratur i sin første Fremspiren og paa at forfølge den aandfulde Digter, som, uden Hielp af Regieringen, eller af Landets Rige og Mægtige, paa en ublid Ungdomsbane, uden Midler, uden Støtte i det borgerlige Liv, har maattet udvikle sig som Digter i en uophørlig Strid, og arbeide for Konstens Fremme og sit Fædrelands Hæder under Kamp mod Li-

vets Nødtørft og mod sine Avindsmænds Efterstræbelser» (267). ¶ 190.28 f. *passé for den Upsalske Litt. Tidende*] Indlægget udkom i Stedet for sammen med Nyerups Anmeldelse i den særskilt trykte svenske Udgave af det litteraturhistoriske Tillæg til M.s Rejsebrevne »Kort Öfversigt af de serskildta epokerna i Svenska Nationallitteraturens Historia«, oversat af Gravallius og ledsaget med Noter af H.

93.

K. B., Sthlm.

190.35. *Din Konsthistorie*] se Noten til I 117.24 f. Sin mere uforbeholdne Mening om den har M. udtrykt i sin Nekrolog over H. i »Nordisk Tidsskrift« II (1828): »Et mindre udførligt, mindre giennemtænkt, men med Hensyn paa historiske Noticer ret brugbart Compendium i Konsthistorien udgav H. 1817 i eet Octavbind; og det bør erindres, at skøndt berøvet Leilighed til at see og studere udenlandske Gallerier, besad han baade en sand naturlig Kiærlighed og Smag for Konstværker« (142). ¶ 191.18. *oversætte dem*] se Noten til I 188.36 f.

94.

K. B., Kbhvn.

192.4. *Tengström*] den senere Docent i Litteraturhistorie ved Åbo akademi Johan Jakob T., der har skrevet i M.s Stambog (Ruben G:son Berg: »Litteraturbilder« II 26). ¶ 192.6. *Franzén*] den i Finland fødte Digter Frans Michael F. var 1810 blevet Sognepræst i Kumla i Sverige (Br.f.Sv. III 301 ff.). ¶ 192.38. *ett ypperligt tal*] »Tal vid jubelfesten för reformationen 1817« (1818), genoptr. i Landquists Udgave af Geijers Skrifter II 375 ff. ¶ 193.5. *Axel Sigfridsson*] af Clas Livijñ; der udkom aldrig mere end 1. Hefte (1817). ¶ 193.10. *en Tragedi och . . . ett Episkt Poem*] Anders Lindebergs Tragedie »Blanca« og Olof Philip Utterströms Digt »Carl XII«. ¶ 193.12. *Eneberg*] den senere Lektor Lars Magnus Enberg. ¶ 193.19. *råkat Oehlschlægger*] se Atterbom: »Minnen från Tyskland och Italien« (1859) 70 f. og Oehl.: »Erindringer« III 203: »Atterbom, en blond, sværmende Yngling, hvis Anlæg giver det bedste Haab«; om senere Udtalelser af Atterbom om Oehl. se »Udvalg af Breve til Peder Hjort« II 336. ¶ 193.24 f. *en öfversättning . . . af . . . Hakon Jarl*] ved Ludvig Borgström (1817), rec. af H. i SLT. 1817 Nr. 52 (T. Ljunggren 282).

95.

K. B., Sthlm.

194.5 f. *hans Broder*] hvis det har været Broderen, maa det have været den senere Borgmester Robert T., men da Naturforskeren Johan Magnus T. har skrevet i M.s Stambog (Ruben Berg: »Litteraturbilder« II 29), er der Grund til at tro, at Johan Jakob T. har haft Følgeskab af denne sin Fætter. ¶ 195.5.

det bekiendte Vers af Boileau] i Anmeldelsen af G. Snoilskys Oversættelse af »L'art poetique« i SLT. 1817 Nr. 46. Til Slut citeres af Oversættelsen: »Uti den swåra konst att såsom skald författa / Ej medelmåttan skiljs ifrån det sãmsta platta«. ¶ 195.13. 25 Ducater] sædvanligvis bestod den store Pris i Sv. akademien i 26 Dukater (Br. f. Sv. II 181). ¶ 195.24 f. »Aften er ikke Morgen liiga] se Overskou: »Den danske Skueplads« IV 502—504. ¶ 195.36. en Broder] Styrmænd Anthon M.

96.

K. B., Sthlm.

196.18. Charakteristik over Fru Stael-Holstein] blev ikke trykt. ¶ 196.25. det . . . nye Tidsskrift] »Svea«, Tidsskrift for Videnskab og Kunst, udg. af Gumælius, Palmblad, Atterbom og Schröder (1818—29, 1831—32). ¶ 197.6. Messen i Leipzig] to Gange besøgte Deichmann Leipzigermessens (1818 og 1821) for at skaffe sig Forbindelse med de udenlandske Forlag.

97.

K. B., Kbhvn.

197.36 f. hvilken sorglig vinter] H. kæmpede paa dette Tidspunkt med store økonomiske Vanskeligheder: Trykkeriet kunde ikke bære sig, og han maatte i Novbr. s. A. sælge det. ¶ 198.1 f. Non si male nunc] »selvom det gør ondt, vil det ikke altid gøre det« (Horats' Oder II, 10, 17 f.). ¶ 198.8 Beeken] Boghandler Jens Lorenz B. var rejst til Sverige for at etablere en bedre Boghandlerforbindelse med vort Naboland. Om sit Ophold her udgav han en »Dagbog paa en Reise i Sverrige« (1820), der var bestilt af Wallmark for at neutralisere Virkningen af M.s tilsvarende Skrift. Se ovf. I 209.3 ff. og 251.34 ff. ¶ 198.17. Dahlgren] Digteren og Præsten Carl Fredrik D., der 1815 havde stiftet »Manhemsförbundet« til Fremme af kristelige og götiske Idealer. ¶ 198.28 f. Recension . . . i Tidningen Anmärkaren] udgivet af Forfatteren Fr. Cederborgh 1816—29; Anmeldelsen findes i Aargangen XVI Nr. 7—10, 12 og XVII Nr. 1 og er muligvis forfattet af Udgiveren selv (Ekedahl 49). ¶ 198.34. Steffens] se dennes Selvbiografi »Was ich erlebte« IX 135—137. ¶ 198.39. Jubeltalen] om Geijers se Noten til I 192.38. Tegnér's berømte Tale blev holdt i Lund 4/11 1817 (Böök og Wrangels Udg. III 141 ff.); dens Udfald mod Fosforisterne fremkaldte skarp Kritik af Palmblad i SLT. 1818 Nr. 10—11. ¶ 199.4 f. salig Konungens . . . Handbibliothek] Karl XIII's Bibliotek (T. Ljunggren 200). ¶ 199.13. den Heliga Brigitta] Led i en — maaske af Oehlenschlägers Tragedier inspireret — Cyklus af svensk-historiske Dramer, hvoraf 7 blev færdige, bl. a. »Blot Sven« og »Engelbrekt Engelbrektson«. Birgitta-Dramaet blev strengt kritiseret af H. i SLT. 1818 Nr. 45—46 (T. Ljunggren 285). ¶ 199.15. Hans uppförande mot mig]

A. A. Afzelius, i hvis Hjem Rask boede under Stockholms-Opholdet, skriver 20/3 1818 til Rask: »Hammarssköld var hängfärdig då du var borta; hans Fru gaf honom ingen fred. Glad blef han då jag lofvade att vid min återkomst från Finland i sommar betala hans omkostnad och taga hand om saken [3: Trykningen af Rasks islandske Læsebog, der trak i Langdrag]« (»Breve fra og til R. Rask« I 301). Yderligere Aarsager til Misstemning mellem Rask og H. var vel Rasks Kritik af H.s Udgave af »Jomsvikingasaga« i SLT. 1817 Nr. 14 og Rasks venskabelige Forhold til Wallmark. Endvidere opstod der Irritation imellem dem i Anledning af Adlerbeths Forslag om til Sverige at indkalde en islandsk Litterat, hvilket støttedes af Rask, men modarbejdedes af H. (Tegnér: SS ved Bööck og Wrangel III 308, 347) (oplyst af Fru Marie Bjerrum). ¶ 199.18. *hans Porträtt*] det eneste i Rasks Levetid (af ukendt Kunstner) udførte Portræt, der findes forrest i Udgaven af Den ældre Edda (1818), er gengivet i Det danske Sprog- og Litteraturselskabs Udg. af hans »Udvalgte Afhandlinger« I (1932); jf. »Breve fra og til R. Rask« I 301.5 ff.

98.

K. B., Sthlm.

200.35. *min Broder*] Carl Fr. M. blev uheldredeligt sindssyg og maatte 1828 trække sig tilbage fra sit Embede. ¶ 201.3 f. *en Charakteristik . . . og en Sammenligning*] Planen kom aldrig til Udførelse. ¶ 201.8. *indlagte Linier*] de har følgende Ordlyd: »Jeg erfarer, at man i den svenske litteraire Verden baade vil fraskrive mig Arbejder, der ikke have anden Forfatter, end jeg, og at man til Giengield derimod tilskriver mig det, hvori jeg ingen Deel har. Det første er kun pudseerligt, og et uskadeligt Morskab, som jeg gjerne uforstyrret vil overlade De Herrer Journal-Skrivere i Stockholm, der ikke have bedre Stof, at fylde deres Blade med. Det sidste kunde derimod let udstrækkes videre, end jeg kunde være tient med, og maa altsaa tages alvorligt. Jeg troer derfor at burde underrette Læserne af en mig nylig tilhændekommen svensk Oversættelse af min »Udsigt over Epokerne i den svenske National-Litteraturs Historie« om, at det til Slutning S. 140—146 oversatte »Svar på några utlåtanden om den nyare Tyska och Svenska Litteraturen« ikke, uagtet man har fundet for godt at sætte mit Navn derunder, er skrevet af mig, men af en unævnt Medarbejder i Tidsskriftet Athene. Vildfarelsen har reist sig deraf, at mit Navn findes under en Anmærkning i Athene IXde Bd. S. 265—67, som jeg tilføiede bemeldte »Gienmæle«, og som den svenske Oversætter har udeladt. C. Molbech.« ¶ 201.14. *en tydsk Oversættelse*] ved G. Fries 1819. ¶ 201.33. *udgive Romaner stumpeviis*] M. tænker vel bl. a. paa Palmblads, som fremkom i »Poetisk kalender« 1812—19, og Clas Livijns »Johan David Lifbergs lefverne«, hvoraf blot den første Del udkom (1810). ¶ 202.30. *et stort Mythologisk Digt*] »Nordens Guder«

(1819). ¶ 202.31. *Thors Reise*] episk Digt fra »Nordiske Digte« (1807). ¶ 203.7. *Scenen med Klædets Sønderkærelse*] et Stik efter Maleriet er gengivet i den tyske Kalender »Eidora. Taschenbuch auf das Jahr 1824«.

99.

K. B., Kbhvn.

203.35. *den äldre Heibergs Theaterstycken*] P. A. H.s samlede Skuespil udkom to Gange: 1792—94 i en ufuldendt Udgave og 1806—19 ved K. L. Rahbek. ¶ 204.1. *Methodus Exorcandi*] vel Skrivefejl for: *exorcisandi*. ¶ 204.5 f. *Engelstofts . . . Berättelse*] Laurids E. har i den ved ham og Jens Møller udgivne »Historisk Calender« I (1814) meddelt et Bidrag til den danske Krigshistorie, kaldet »Kiøbenhavn's Stilling og Farer i Sommeren 1700«. Carl Magnus Stuart ledede den svenske Hærs Landstigning paa Sjælland 1700. ¶ 204.11 f. *Deprez . . . Masreliez*] de i Gustav III's Tjeneste virkende Arkitekter og Malere Jean Louis Desprez og Louis Adrien Masreliez. ¶ 204.20. *ÖfverIntendenten*] Diplomaten Fredrik Samuel Silverstolpe var siden 1813 Chef for Kungl. Museum og Præses for Kunstakademiet. ¶ 204.23. *Fogelberg*] Kunstakademiets Opposition mod ham skyldtes hans »götiske« Sympatier. ¶ 204.26 f. *Göthiska Förbundets Exposition*] »Götiska förbundet« tilstræbte ikke blot inden for Litteraturen en nordisk Retning, men ønskede ogsaa at fremkalde en nordisk betonet Kunst og indbød i den Anledning 1818 til en Konkurrence. Trods det klassisk-sindede Kunstakademis Modstand udstilledes de indkomne Arbejder fra 19/5 i et Par Maaneder, og Forsøget genoptoges i de nærmest følgende Aar. ¶ 204.33. *Sandberg*] Maleren Johan Gustaf S., hvis Sortkridtstegning »Valkyrier rider til Striden« findes i Nationalmuseum (omtalt af H. i SLT. 1818 Sp. 814). ¶ 205.21. *Vår Theater*] »Vår theater? Läsning för riksdagsmän och aktörer« (1818) af Joh. Fryxell. ¶ 205.27. *Åbergsson*] Gustaf Fredrik Å. var 1798—1820 og 1823—34 ansat ved Sthlm.s kgl. Teater, hvor han især optraadte i Elsker- og Karakterroller (Br.f.Sv. II 95). ¶ 205.30. *Poemer af Tegnér*] »Skål till H.K.H. Prins Oscar«, »Skaldens hem (efter Oehlenschläger)«, »De tre brøderne«, »Polarresan«, »Stjernerången«, »Ättehögen« og »Floden«. ¶ 205.31 f. *det angelsachsiska Poemet*] Beowulfkvadet; Recensionen er undertegnet G.-s. (Gumælius?). ¶ 205.33. *uppsats af Lidman*] se Noten til I 168.27. ¶ 206.1. *Svea*] se Noten til I 196.25. ¶ 206.2. *Gumælius*] Forfatteren og Præsten Gustaf Wilhelm G. ¶ 206.3. *Grafström*] Digteren og Præsten Anders Abraham G., Franzéns Svigersøn. ¶ 206.5 f. *Bihang till Stjernhjelms VitterhetsArbeten*] blev ikke udgivet. ¶ 206.7. *Scheutz*] Georg S., Oversætter af forskellige dramatiske Arbejder. ¶ 206.8. *Wahlberg*] Carl Gustaf W. udgav 1817 »Engelbrekt Engelbrekts sons historia« og 1818 »Gustaf Wasas historia«. ¶ 206.11. *Tuneld*] Erik T., hvis »Engelbrekt Engelbrekts sons historia« er fra 1784. ¶

206.33. *Fostbrødre*] Tragedien »Fostbrødrene« (1817). ¶ 206.35. *Fiskare*] det dramatiske Eventyr »Fiskeren« (1816). ¶ 206.39. *Schillerisera*] sin kølige Holdning over for Schiller som Dramatiker har H. nærmere dokumenteret i sin Afhandling »Försök till en kritik öfver Friedrich Schiller« (1808). Allerede i sin tidligste Revue over den nyere danske Litteratur (SLT. 1813) havde H. udtalt sin Beklagelse over, at Oehl. havde »fått lust att blifwa en Dansk Schiller« (Sp. 50) (T. Ljunggren 247).

100.

K. B., Kbhvn.

207.11. *Mesmer*] nævnt i Atterboms »Minnen från Tyskland och Italien« 81 som Bankier, en nær Slægtning af Magnetismens Ophavsmand. ¶ 207.17 f. *Azelsstad*] H. kom aldrig til Kbhvn. ¶ 207.22. *Eckersberger*] Maleren Eckersberg. ¶ 207.26. *min grekiska Språklära*] »Första grunderna af grekiska språkläran« (1818), som blev Genstand for en yderst satirisk Bedømmelse af Tegnér i »Stockholmsposten« 1819 Nr. 283 og, da H. replicerede i SLT. 1820 Bihang Nr. 3, langt udførligere nedsabledes af T. igennem 6 Numre af »Stockholmsposten« 1820. ¶ 207.26 f. *Rector Bloch*] Filologen Søren Nielas Johan B., Rektor i Roskilde og Forfatter til bl. a. en græsk Grammatik (1796). Clas Liviju skriver 25/10 1816 til Rääf, at H. »förfärdigar efter åtskilliga Danska Grammaticor, dem han troligen förmodar det ingen här känner, en spiller ny Grekisk« (cit. efter T. Ljunggren 238). ¶ 207.38. *Il Conte de Vidua*] den meget berejste italienske Greve Carlo Vidua. ¶ 208.3. *en högtidlighet*] Karl Johans Kroning som norsk Konge i Trondhjems Domkirke 7/9 1818. ¶ 208.19. *Kinnander*] formodentlig Isak Herman K., Docent ved Upsala Univ., senere Lektor i Linköping og Sognepræst i Skeda. ¶ 208.27. *en Samling af Thorilds Arbeten*] udkom 1819—35 ved Geijer. Subskriptionsindbydelsen i »Stockholmsposten« 18/9 1818 er desuden undertegnet af Gesandten Silfverhjelms og Lægen Kristoffer Carlander, men det var Geijer, der var den egentlige Udgiver. Hammarsköld kritiserede Udgaven i SLT. 1821, og lige før hans Død foreslog Geijer ham at overtage Fuldførelsen af Arbejdet. ¶ 208.38. *Fölsch*] Edward Gustaf F. udgav 1818 »Resa i Norrige år 1817«. ¶ 209.1. *Similis simili gaudet*] »lige Børn lege bedst, Krage søger Mage«. ¶ 209.7. *Fanten*] Geijers Forgænger i Embedet som Professor i Historie ved Upsala Univ. Erik Michael Fant.

101.

K. B., Sthlm.

209.31. *Wrede*] muligvis Friherre Carl Fabian W., død som Registrator 1865. ¶ 210.22. *Catalog-Arbeidet*] med Katalogiseringen, der paabegyndtes 29/8 1816 efter Frederik VI's Ordre, var ogsaa M. gennem en Aarrække sysselsat. ¶

210.33 f. *en Beretning om denne . . . Exposition*] synes ikke at være blevet indført i »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn«. ¶ 211.19. *Geijer i VII. Hefte af Iduna*] Afh. »Betraktelser i afseende på de nordiska mythernes användande i skön konst« (»Iduna« Hft. 7, 1817) fremhæver Vanskelighederne ved at fremstille Emner fra nordisk Mytologi i Kunsten, især i Skulpturen. ¶ 212.14. *Om Stjernhielm skriver jeg*] heraf blev intet. ¶ 212.34 *taget til Gienmæle*] Chr. Olufsen havde fremstillet Christian IV som en daarlig Regent og Hærfører, hvad der fremkaldte M.s Protest i »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« 3/11, 7/11 og 10/11 1818. Under Polemikken fik han Ideen til at indsamle det bevarede Materiale af Kongens Breve, hvis Udgivelse han imidlertid kun fik paabegyndt med 1. Bind (1848) og et Par Ark af det følgende. ¶ 212.35 *Gustav L. Baden*] historisk Forfatter og Dommer, som M. ofte havde ligget i Fejde med. Noget Skrift mod M. forfattede han dog ikke i den her nævnte Anledning. ¶ 212.38. *Breve mod den 1stes Reise*] »Breve til Adam Oehlschläger« (1818), der affødte tolv Studenters heftige Udfordring til Baggesen, den saakaldte »Tylvte-Fejde«. ¶ 212.39. *i Bladet Dagen*] se Nr. 212—296. ¶ 213.9. *trykt i Rahbeks Minerva*] »Dansk Minerva« 1818 I 505 ff.: »Kort Udsigt over nulevende meest bekjendte svenske Digtere, et Udtog af Hofboghandler Beekens Dagbog, holdt paa en Reise i Sverrig 1818«. ¶ 213.12 f. *en Rec. i Litteraturtidenden*] af Lauritz Kruuse: »Anteros« (i Nr. 37), der ender med disse Ord: »Til Slutning kan endnu anmærkes, at denne poetiske Nytaarsgave er udkommen paa Hofboghandler Beekens Forlag, og følgelig trykt paa graat og slet Papir, med en dertil svarende Indheftning« (583). ¶ 213.16. *Aftenpostens Helt*] Beeken udgav 1816—19 Ugebladet »Aftenposten«. ¶ 213.19. *sin Kone*] Elisabeth Margrethe Clausen.

102.

K. B., Kbhvn.

214.18. *salig EnkeDrottningen*] Karl XIII's Dronning Charlotta. ¶ 214.23. *Geographien öfver Sverige*] Erik Tuneld: »Geographie öfver konungariket Sverige« (1785—92). ¶ 214.31. *Adlerbeth*] den gustavianske Statsmand og Forfatter Gudmund Göran A., Fader til H.s Ven Jakob A. ¶ 214.34. *Breda*] den ældre B., Carl Fredrik. ¶ 215.6 f. *undulistiska*] »bølgende«. Dette Udtryk, som H. ogsaa anvender i »Utkast till de bildande konsternas historia« (1817) 13, har han laant fra Goethes »Propyläen« II:2 (1799) (T. Ljunggren 89). ¶ 215.15 f. *Anmärkningar . . . öfver våra båda Expositioner*] i SLT. 1818 Nr. 49, 51—52. ¶ 215.23. *qvasi-Recension i Wallmarkska Journalen*] 1818 Nr. 294—96, 299—302. ¶ 215.24. *Pello duos*] »jeg slaar to«, Anagram af Leopold(us), anvendt af H. i Digtet »Den goda smakens qwarn« (»Polyfem« 2. saml. Nr. 27). W. kalder bl. a. H. »Sveriges Molbech«. ¶ 215.35. *utge en ny upplaga*] heraf blev intet. ¶ 215.36. *mindre heldig*] »den for Resten ungdommelige og ikke meget heldige

Kritik over Schiller« (Br.f.Sv. III 310). ¶ 216.2. *den gamla Carolinska fält-sången*] den af Traditionen Magnus Stenbock tilskrevne »Karl XII:s fältmarsch«, der begynder: »Marsch bussar! gån på uti Herrans namn«. ¶ 216.4 f. *den gamle Seeländske Presten*] i A. A. Afzelius: »Svenska folkets sagohäfder« XI (1868) 3 hedder det, at »Karl XII återvände från landstigningen i Själland ingalunda ansedd såsom en fiende utan beundrad och älskad af det danska folket. De sade: Han är ju en son af vår älskade Ulrika Eleonora«. Den själlandske Præst er muligvis W.s egen Opfindelse. ¶ 216.6. *Från Atterbom ha vi . . . haft Bref*] trykt i »Minnen från Tyskland och Italien« 514 ff. ¶ 216.8. *Rückert*] Digteren Friedrich R.; se »Minnen från Tyskland och Italien« 271 f., 516. ¶ 216.13. *tvänne Kalendrar*] »Poetisk kalender för 1819« og »Kalender för damer«. ¶ 216.14. *öfversättning af . . . Aladdin*] Ludvig Borgströms Oversættelse i »Kalender för damer« 1819 og 1820. ¶ 216.15. *en samling af Fru Lenngrens Poesier*] »Skaldeförsök« med Fortale af Rosenstein (1819). ¶ 216.20 f. *Baron Fock*] Henric Vilhelm F., Legationssekretær i Kbhvn. 1816, 2. Sekretær i Kabinettet for den udenrigske Brevveksling 1818. ¶ 216.27 f. *en Recension af detta Poem*] »Den heliga Birgitta« anmeldtes meget kritisk af H. i SLT. 1818 Nr. 45—46. ¶ 216.30. *Oxenstjerna*] efter Digteren Johan Gabriel O., der var død 29/7 1818, valgtes Tegnér 5/11 enstemmigt til Medlem af Svenska akademien. ¶ 216.32. *4 små Medailler*] ved Prisuddelingen 20/12 1818 blev den mindre Guldmedaille tildelt Aspelin og Stagnelius for Digte og Jon Arvid Winbom og Johan Peter Theorell for Veltalenhedsprøver.

103.

K. B., Kbhvn.

216.38. *Nyström*] Per Axel N., der senere blev M.s Ven. ¶ 217.3. *Heders Krans*] Pamfletten »Almänna Journalistens hederskrans« (1819). ¶ 217.13. *Lindblom*] den af Fosforisterne ildesete Ærkebiskop Jakob Axelson L.; jf. ovf. I 59.3 ff. ¶ 217.21. *Roman af Palmblad*] »Holmen i sjön Dall«. ¶ 217.27. *ett biographiskt verk öfver namnkunnige Svenskar*] Anders Lindebergs »Svensk biografi« I (1818). ¶ 217.27 f. *Ett annat, öfver de hjeltar*] »Handlingar hörande till konung Carl XII:s historia« (1819—26), udg. af G. Floderus. ¶ 217.30. *Euphrosyne*] Pseudonym for Forfatterinden Julia Christina Asping (senere gift Nyberg), f. Svårdström, som var flittig Bidragyder til »Poetisk kalender« og meget beundret af H. og Atterbom; først 1822 udgav hun et Bind »Dikter«. ¶ 217.30 f. *ett . . . Verk öfver vår . . . Frihetstid*] Fredrik Wilhelm v. Ehrenheim: »Tessin och Tessiniana« (1819), omtalt af H. i hans for tyske Læsere beregnede »Kritisch-historische Uebersicht des Zustandes der Schwedischen Litteratur seit dem Anfange dieses Jahrhunderts« i Brockhaus' Tidsskrift »Hermes« 1823—24. ¶ 218.3. *Cederschöld*] Peter Gustaf C. ¶ 218.12. *den utländ-*

ska Resa] J. L. Heiberg opholdt sig 1819—22 hos sin Fader i Paris. ¶ 218.15. *Valeas et me ama*] »lev vel og elsk mig«.

104.

K. B., Sthlm.

219.2. *hans egne Ord*] i Brev af 17/2 1819 til M. (NkS. 2336, 4°). ¶ 219.30. *Tawast*] General Johan Henrik T., som 1814—19 var Sveriges Gesandt i Danmark. ¶ 220.1. *Wosemoses usle Samtale i de Dødes Rige*] se Noten til I 140.28. ¶ 220.32. *Peter Wegner*] Pseudonym for A. E. Boye. ¶ 220.33 f. *Parodie over . . . »Da jeg var lille«*] Poul Møllers Digt »Om Jenses Lidenhed«. ¶ 220.35. *latinske Breve*] Ophavsmanden til denne Efterligning af Reformationstidens »Epistolæ virorum obscurorum« var Filosoffen F. C. Sibbern. ¶ 220.37. *mytologiske Digte*] »Nordens Guder« (1819). ¶ 221.5 f. *Breve mod Oehl.s Reise*] »Breve til Adam Oehlschläger« (1818). ¶ 221.21. *Trup af Dandsere*] 14/2 og 28/2 1819 gav det svenske Danseselskab Gæsteopræden paa Det kgl. Teater, hvor især Gabri og Ledet vandt stærkt Bifald. ¶ 221.29. *Galeotti*] Italieneren Vincenzo G. var i en lang Aarrække Solodanser og Balletmester ved Det kgl. Teater. ¶ 221.37. *begge Theatre*] Operahuset (Stora theatern) og Mindre Theatern i Arsenalsgatan. ¶ 221.38. *Funk*] Solodanser Poul Funck havde arrangeret Dansene til »Sankt Hans Aften Spil«, der opførtes til hans Benefice 6/3 1819. ¶ 222.3. *Frydendahl*] Skuespiller Jørgen Peter F. forlod først Teatret 1835. ¶ 222.11. *Jomfru Jürgensen*] den udmærkede Karakterskuespillerinde Henriette Jørgensen debuterede 1816. ¶ 222.15 f. *det Theatraliske, hvor jeg aldeles ikke har hiemme*] ikke desto mindre blev M. 1830 udnævnt til at tage Sæde i Det kgl. Teaters Direktion, hvoraf han atter udtraadte 1842. ¶ 222.22. *Danmark og Norge . . . skrevet i Skat*] i »Prøven« fra 1815 beder Grundtvig Danske og Norske hjælpe ham økonomisk med at tilvejebringe Oversættelsen; desuden vedføjedes en Henvendelse fra »Selskabet for de Nordiske Oldskrifters Udgivelse«. ¶ 223.6. *lyriske Digte*] anmeldt af M. i »Dansk Litteratur-Tidende« 1819 Nr. 45. ¶ 223.8. *en Romanze af Oehl.*] »William Shakespeare«. ¶ 223.8 f. *Baggesen . . . en Parodie*] »Shak Peer, eller Adam Vævers Romanze«. ¶ 223.9. *Thiele*] Just Mathias T. udgav 1818—23 4 Bind »Danske Folkesagn« (førstet Ud gave 1843). ¶ 223.11. *en Tragoedie*] »Pillegrimen«, opf. paa Det kgl. Teater 1820. ¶ 223.14. *Thorwaldsen*] under en alvorlig Sygdom 1818 plejedes T. i Rom af den unge skotske Dame Frances Mackenzie, som følte sig overbevist om hans alvorlige Hensigter, men brød kort efter Forbindelsen og rejste 1819 hjem til Danmark (se L. Bobé: »Thorwaldsen i Kærligheds Aldre«). ¶ 223.17. *Brev fra Hjort*] bevaret i NkS. 2336, 4°. ¶ 223.24. *hans Kæreste*] Olivia Rasbech. ¶ 223.25. *udgivet sin Proces mod Hiort*] »Trylleharpens Historie« (1818). ¶ 223.38. *Professor*] i Litteraturens Historie. ¶ 224.13. *en*

kort Necrolog] en saadan synes ikke at være blevet trykt i »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn«. ¶ 224.18. *Slagsmaal i Parterret*] om Beneficforestillingen 24/2 1819 se Kr. Arentzen: »Baggesen og Oehl.« VII 371—74. Først Septbr. 1820 brød Baggesen op fra Danmark.

105.

K. B., Kbhvn.

225.16. *Öfverste Hård*] Carl Alexander H. af Segerstad, hvis Samlinger af Haandtegninger m.m. skænkedes til Uppsala Univ. ¶ 225.20. *Åkerström*] Maleren Jonas Å. ¶ 225.26. *Leopoldi Theatrum Machinarum*] Værk i 8 Bind (1724—35) af Leipziger-Mekanikeren Jacob Leopold. ¶ 225.27. *skrift om menniskokroppens Proportioner*] »Vier Bücher von menschlicher Proportion« (1528). ¶ 225.28. *Silverstolpe*] den som Publicist, Pædagog, Historiker og Kunstkritiker virksomme Gustaf Abraham S. (Br. f. Sv. III 306, 332). ¶ 225.38. *stora Theatern*] se Noten til I 221.37. ¶ 226.1. *Åkerhjelm*] Gustaf Fredrik Å. var Direktør for de kgl. Teatre i Sthlm. 1818—23. ¶ 226.4. *Balder*] af Valerius med Musik af du Puy og Ballet af Deland, opførtes til Karl Johans første Fødselsdag efter Tronbestigelsen, 26/1 1819. ¶ 226.5 f. *Hamlet . . . omarbetad af Granberg*] Forestillingen blev anmeldt af H. i SLT. 1820 Nr. 15 (T. Ljunggren 339 f.). ¶ 226.7. *Kotzebues Octavia*] et historisk Versedrama fra 1801. ¶ 226.29 f. *Atterbom . . . har . . . skrifvit hit hem derom*] et saadant Brev synes ikke bevaret (oplyst af fil. d:r Elisabeth Tykesson). ¶ 227.7 f. *ett HandLexikon, af . . . Lundblad*] Magister docens i Politik i Upsala Sven L.s »Dansk-Norrsk och Svensk Ordbok« (1819). ¶ 227.8 f. *ett stort kritiskt arbete, af . . . Thulstrup*] herom kan intet oplyses. ¶ 227.9. *Ett Gymnasium . . . i Stockholm*] baade ved Linköpings og Sthlm.s Gymnasium søgte H. 1819—20 Lektorater (T. Ljunggren 201). ¶ 227.14. *Möllers Parodi*] se Noten til I 220.33 f.

106.

K. B., Kbhvn.

227.22 f. *handeln af Hörbergska qvarlätenskapen*] 30/3 1819 maatte M. meddele Bülow, at Samlingen var blevet købt af den svenske Kronprins (Sanderumgaards Arkiv). ¶ 227.26. *Reutersvärd*] muligvis Kancellist i Krigskollegiet Per Adam R. ¶ 227.29. *ännu större förargelse*] se nærmere G. Ljunggren: »Sv. vitterhetens häfder« V 289—306. ¶ 227.36. *Historia öfver det filosofiska Studium*] den utrykte Afh. »Försök att framställa fortgången och utvecklingen af det filosofiska studium inom fäderneslandet till början af det adertonde seklet«. 1821 udgav han »Historiska anteckningar rörande fortgången och utvecklingen af det filosofiska studium i Sverige«. ¶ 228.10. *Anmärkingar vid Lagerbrings Svenska Historia*] »Öfver första delen af Sven Lagerbrings Svea

rikes historia anmärkningar« I (1819). ¶ 228.13. *Atterbom är nu på återvägen*] han kom hjem 22/8 over Ystad og passerede altsaa ikke Kbhvn. ¶ 228.16. *Fågel Blå har han ... fulländat*] dette Ungdomsarbejde fik han aldrig fuldført. ¶ 228.17. *Poemer*] »Vandringsminnen« (i »Poetisk kalender för 1820«). ¶ 228.22. *Wallenberg*] se Noten til I 113.13 f. ¶ 228.37. *Nekrolog öfver Breda*] i SLT. 1819 Bihang 1. ¶ 229.6. *Svenska Folksagor*] sammen med Johan Imnelius, der 1818 havde overtaget H.s Trykkeri, udgav han med Nyerups »Almindelig Morskabslæsning« som Forbillede 1819 en Samling »Svenska folksagor« (T. Ljunggren 293). ¶ 229.13. *Ancharsvärd*] Karl Henrik A., der paa Rigsdagen 1817—18 fremlagde en stor Budgetplan. ¶ 229.15. *Lundwall*] Carl Johan L., eloquentiæ et poëses Professor i Upsala fra 1813. ¶ 229.19 f. *Kruses ... Noveller*] »Den hvide Pige« og »Anna Capri« (af »Fortællinger« 1815) rezenseredes i »Athene« V 199 ff. ¶ 229.21. *Lägret på Bonarps hed*] for at imponere udadtil blev der paa Bonarps hed i Skåne sammentrukket et stort Troppekontingent. 1/9 1819 afsluttedes en dansk-svensk Traktat om Norges Andel i Danmarks Statsgæld.

107.

K. B., Sthln.

230.4. *en ædel og sielden Pige*] M. var i Marts 1819 blevet forlovet med Dispa-
chør Langbergs Datter Johanne (Hanne), med hvem han holdt Bryllup 1820.
¶ 231.11. *en Udenlandsreise*] med Understøttelse fra Fondet »Ad usus publicos«
tiltraadte M. 20/9 1819 en Rejse, hvorfra han atter vendte hjem 9/9 1820. ¶
232.19. *En dansk Omarbejdelse af min Udsigt*] udkom aldrig. ¶ 232.30. *Lyng-
bye*] Præsten Hans Chr. L., hvis her omtalte Værk af Kendere betragtes som et
klassisk Arbejde. ¶ 233.1. *Müllner's Brøde*] M. havde i »Athene« IX (1817)
skarpt kritiseret Adolf Müllners Tragedie »Die Schuld«. ¶ 233.2. *Digtsamlinger*]
Heibergs »Digte«, Fr. Schaldemoses »Digtninger« og Caspar Johs. Boyes »Digte«
I (1819). ¶ 233.2. *Kruse*] Lauritz K.: »Dramatiske Værker« I—IV (1818—20)
og »Theatret« I—II (1819—24). ¶ 233.4. *Wulff*] den senere Admiral Peter W.
havde 1813 udgivet »Rimede Smaating og Efterligninger«. ¶ 233.7. *Foersom*]
Peter F.s »Digte« I—II (1818), rec. af M. i »Dansk Litteratur-Tidende« 1819
Nr. 35. ¶ 233.11 f. *Sibbern ... en Psykologie*] »Menneskets aandelige Natur
og Væsen«, hvoraf H. 1827 paa Svensk udgav et Uddrag til Brug for Gymnasier.
Sibbern giftede sig 1819 med Christiane Margaretha Dorothea Clara Louise Ipsen
(f. 1799). ¶ 233.15 f. *Sturlunga-Saga*] udgivet 1817—20 af det 1816 stiftede
islandske litterære Selskab. ¶ 233.16. *2de lærde Priisskrifter*] Godsejer Jac.
Scavenius til Gjorslev havde 1815 udsat en Pris for en Undersøgelse af Sprog-
forholdene i Sønderjylland; der indkom to Besvarelser: Werlauffs »Forsøg til
det danske Sprogs Historie i Hertugdømmet Slesvig« og Nicolaus Outzens »Die

dänische Sprache im Herzogthum Schleswig«, der begge fik Prisen og 1819 blev udgivet af L. Engelstoft under Titlen »Prisskrifter angaaende det danske Sprog i Hertugdømmet Slesvig«. ¶ 233.18. *Ørsteds Eunomia*] se Noten til I 133.15. ¶ 233.19. *Brünnich*] Morten Thrane B.: »Historiske Efterretninger om Norges Biergværker 1516—1623« (1819). ¶ 233.23. *Tetens*] den senere Sognepræst Peter T. ¶ 233.24. *Fibiger*] Adolf F. udgav 1838 Biografien »Daniel Rantzau«. ¶ 233.25. *Boie*] Filosoffen Johs. Boye udsendte 1819 »Lovtale over den danske Helt Daniel Rantzau«. ¶ 233.25. *Hiort*] Peder H.s Fader Ribebispen Viktor Kristian H.; først efter hans Død tryktes hans Lovtale i »Skrifter, udg. af Selskabet til de skønne Videnskabers Forfremmelse« (1824). ¶ 233.26. *Høst*] udgav 1820—22 Tidsskriftet »Politik og Historie« I—V. ¶ 234.1 *Kong Erik Plogpenning's Historie*] udkom 1821. ¶ 234.12. *Canzow*] Legationssekretær i Kbhvn. 1819—21 Vilhelm August v. Kantzow, der var Svoger til Bernhard v. Beskow. ¶ 234.15. *Thorwaldsen*] han ankom til Kbhvn. 3/10 s.A. og blev fejret ved en Række Fester. ¶ 234.17. *Lund*] Historiemaleren Johan Ludvig L., der havde opholdt sig sammen med Thorwaldsen i Rom.

108.

K. B., Kbhvn.

236.4 *Tessin och Tessiniana*] se Noten til I 217.30 f. ¶ 236.11 f. *von Schröter*] Hans Rudolf v. S. opholdt sig 1818—19 i Upsala og skrev bl. a. Anmeldelser til SLT. Hans Udgave af den finske Folkedigtning, »Finnische Runen«, recense- redes af H. i SLT. 1819 Nr. 51—52, 1820 Nr. 6 (T. Ljunggren 239, 292). ¶ 236.23. *öfversätta det på Tyska*] heraf blev intet. ¶ 236.26. *afhandling öfver Svenska Philosophiens Historia*] se Noten til I 227.36. ¶ 236.38. *Schildener*] den svensk- pommerske Jurist Carl S., der 1818 oversatte »Gutalag« (se Atterboms »Min- nen från Tyskland och Italien« 30).

109.

K. B., Sthlm.

237.26. *Tab af min fortroligste Ven*] Lægen Rasmus Emil Bruun døde, lige inden M. drog ud paa sin store Rejse. ¶ 238.2. *Dhrr. Grimm*] Jacob og Wil- helm G. var begge Bibliotekarer i Kassel (Reise I 120). ¶ 238.4. *Arndt*] den tyske Historiker Ernst Moritz A. (Reise I 185 f.). ¶ 238.5. *Welcker*] Arkæolo- gen Friedrich Gottlieb W. havde 1814 opholdt sig i Kbhvn. for at ordne Zoëgas Efterladenskaber paa Det kgl. Bibliotek. ¶ 238.6. *A. W. Schlegel*] i »Reise« I 188 udtaler M., at S., »da han med eet fra den æsthetiske og kritiske faldt ned i den diplomatiske Bane, viste den bedste Villie til at skade Danmark«; jf. Noten til I 97.8. Han havde 1818 indgaaet Ægteskab med Sophie Paulus, der allerede 1821 lod sig skille fra ham. ¶ 238.19. *paa begge Steder har en Ven*] i

London den danske Legationssekretær Fr. Clauswitz, i Oxford Bibliotekaren Alexander Nicoll. ¶ 238.40. *Prinds Christian*] den senere Kong Christian VIII foretog i Aarene 1818—22 en stor Dannelsesrejse til Udlandet. ¶ 239.1. *en Broder af min Kiæreste*] den som Dispachør uddannede Ludvig Langberg opholdt sig 1819 i Italien. ¶ 239.9. *Jean Paul*] se Reise III 456 f. ¶ 239.17. *Tiecks ... daglige Omgang*] se Reise III 547 f. ¶ 239.29. *Oehlschläger og Boghandler Brockhaus*] Oehl.s tyske Holberg-Oversættelse udkom paa F. A. Brockhaus' Forlag i 4 Dele 1822—23.

110.

K. B., Kbhvn.

241.33. *Liljegren*] Rigsantikvaren Johan Gustaf L. ¶ 242.12 f. *Fr. Schlegel*] M. traf ham ikke. ¶ 242.37. *öfver dessa skrifter föll nu Wallmark*] han angreb Atterboms Digte i »Allmänna Journalen« 4.—8. April. ¶ 243.2. *Tegnér ... anföll mig*] i »Stockholmsposten« 15/4—5/5 1820 offentliggjorde han et »Svar på Hr. L. Hammarskölds historiskt-critiska förklaring«; jf. Noten til I 207.26. ¶ 243.5. *Markalls Sömlösa Nätter*] to satiriske Digte, rettet mod den gamle Skole og specielt Wallmark (»Markall«), hvoraf den første Del udkom 1820, den anden 1821. Den første Afdeling »Rimthussiaden« bygger paa et Udkast af H. fra 1810 eller 1811, der oprindeligt kaldtes »Dunciaden«, men har faaet sin endelige Udformning ved et Samarbejde mellem H., Atterbom og Sondén, hvorimod H.s Bidrag til 2. Markallsnat er yderst faa (T. Ljunggren 194, 400, 402). ¶ 243.20. *Engelbrecht Engelbrechtson*] H. recenserede Stykket skarpt i »Nya Extra-posten« 1820 Nr. 32 (T. Ljunggren 369, 370 f.). ¶ 243.24. *Aladdin på Svenska*] se Noten til I 216.14. ¶ 243.29 f. *Afzelius ... ett Pastorat*] A. blev 1820 Sognepræst i Enköping. ¶ 243.37. *Scitatörer*] »Kendere«. ¶ 243.37. *Beskow*] Bernhard von B., Hofmarskalk og Digter. ¶ 244.5. *Sötoft*] Digterpræsten Nicolai S.: »Romantiske Digte« I (1815). Anledningen til Forespørgslen er, at H. vidste, at Tegnér var begyndt at digte paa sin »Frithiofs saga«, og vilde vide om Digterværket byggede paa et dansk Forbillede (T. Ljunggren 599 Note 18). ¶ 244.20. *Atterboms fullständiga Resebeskrifning*] den udkom først efter A.s Død: »Minnen från Tyskland och Italien« (1859). ¶ 244.22. *en samling af sina Poemer*] Fru Nybergs første Bind »Dikter« udkom først 1822. ¶ 244.23. *Vitalis*] Eric Sjöbergs Digte tryktes første Gang i »Kalender för damer 1820« (1819) og separat s. A.; derefter udkom en Digtsamling af ham 1820.

111.

K. B., Sthlm.

245.7. *en Bog*] »Reise giennem en Deel af Tydskland, Frankrige, England og Italien« I—III (1821—22). ¶ 245.36. *Okens Isis*] den tyske Naturfilosof Lo-

renz O. udgav 1817—48 Tidsskriftet »Isis«. ¶ 246.15 f. *Wolffs . . . Journal*] Filologen Odin W. udgav 1794—1829 dette Maanedsskrift, der ialt udgør 144 Bind. ¶ 246.17. *Riise*] Johan Chr. R. udgav 1820—38 »Archiv for Historie og Geographie« i 75 Bind og som en Fortsættelse heraf 1839—64 »Historisk-geographisk Archiv« i lige saa mange Dele. Hans Broder Jacob R. udgav 1819—20 en »Haandbog i Geographien for den studerende Ungdom« med en Fortale og Indledning ved M. ¶ 246.24. *Læsefrugter*] det var i dette Bogtrykker A. F. Elmquists Tidsskrift, at nogle af Blichers berømteste Noveller først fremkom. ¶ 246.28. *Wegener*] Jens Ernst W. udgav 1818—27 Tidsskriftet »Huusvennen«, der var bestemt til Læsning »i Familiekredse«. ¶ 246.34. *Breve fra Prof. Rask*] i 1. og 2. Bind (1820) er aftrykt Rasks Breve fra Finland, Rusland, Tiflis, Teheran, Tauriz og Persepolis 1819—20. ¶ 246.35. *Lemming*] se Noten til I 162.27; i 2. Bind findes hans Breve fra en Rejse i Frankrig og Spanien 1818—19. ¶ 247.2 f. *den Siællandske Lov*] 1. Bind af Kolderup Rosenvinges store Udgave »Samling af gamle danske Love« (1821 ff.). ¶ 247.11. *en anden Samling*] Oldskriftselskabets Udgave af »Fornmannasögur« (1825—37). ¶ 247.16. *Finn Magnussen*] udgav en dansk Oversættelse af den ældre Edda 1821—23. ¶ 247.20. *ligget i Strid med . . . Torkel Baden*] i Anledning af Udgivelsen af sine Forelæsninger ved Kunstakademiet (»Bidrag til nordisk Archæologie« 1820) indvikledes Magnusen i en heftig Fejde med Brødrene Torkel og Gustav Ludvig Baden om den nordiske Gudelæres Brugbarhed i vore Dage for de skønne Kunster, hvad der, bl. a. paa Jonas Collins Initiativ, førte til Stiftelsen af et Selskab, som uddelte Præmier for de bedste Kunstværker med Motiver fra nordisk Mytologi. ¶ 247.33. *det . . . ved Thorkelin bekiendtgjorde . . . Digt*] Udgaven af Bjowulf hed »De Danorum rebus gestis seculo III. et IV.« (1815). ¶ 248.7. *hans Domme over K. Christian IV.*] se Noten til I 212.34. ¶ 248.8. *Jahn*] Holsteneren Ferd. Heinrich J., Officer og Krigshistoriker, udgav 1820—22 »Grundtræk til Christian den Fjerdes Krigshistorie«. M. satte stor Pris paa hans Forfatter- skab og inddrog ham i Medarbejderkredsen omkring sit »Nordisk Tidsskrift«. Ved hans Død satte M. ham en Minderune i dette Tidsskrift (III 88 ff.). ¶ 248.10. *Schmidt-Phiseldek*] Conrad Georg Friedrich Elias S.-P., der var født i Braunschweig, fik 1794 dansk Indfødsret og blev ansat i Centraladministrationen. I Skriftet »Europa und Amerika« (1820) forudsiger han Amerikas voksende Indflydelse. ¶ 248.39 f. *Jeg kommer . . . tilbage til Oehlschlägers Tragødie*] dette skete ikke før end i Bogen »Studier over Oehl.s Poesie« (1850) S. 221—24. ¶ 249.4 f. *Talen paa den aarlige Reformationsfest*] udkom Novbr. 1820 paa Latin. ¶ 249.6. *et latinsk Program*] udkommet paa Dansk under Titlen »Digterne i Levnet som i Værker« (1820). ¶ 249.7 ff. *quod, quamvis etc.*] »at skøndt Mennesket ei kan bedømmes af enkelt Handling, er der dog ingen uadvortes Virken, hvorved Siælens Indre klarere aabenbares, end i fortrinlige

Digtværker« (»Digterne i Levnet som i Værker« 5). ¶ 249.17 f. *ne sutor ultra crepidam*] »Skomager, bliv ved din Læst«. ¶ 249.22. *Ussing*] den senere Politiker Tage Algreen-Ussing havde sammen med den juridiske Student H. M. Svane udarbejdet en æstetisk Prisaafhandling, der begyndte med Ordene: »Schack Staffeldt! helliget vorde dit Navn!« Da den blev forkastet af Censorerne (Oehl., Rahbek, Sibbern og Børge Thorlacius), udgav Forfatterne den 1820 under Titlen »Natur og Kunst«, hvorefter der udspandt sig en Fejde i Pressen. M. misbilligede A.-U.s Optræden, men kritiserede i Overensstemmelse med sine Udtalelser her i Brevet Oehl.s Afhandling i en Recension i »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« 1821 Nr. 6—10. ¶ 249.31. *Studenter-Forening*] »Studenterforeningen« stiftedes i Sommeren 1820. ¶ 250.1. *et 3die skal . . følge*] mere end to Bind udkom dog ikke. M. anmeldte Digtene i »Dansk Litteratur-Tidende« 1821 Nr. 35—37 og fremhævede især Ingemanns Digt over Thorvaldsens »Nat«. ¶ 250.22 f. *hans slette Sæder*] Kruse havde homoseksuelle Tilbøjeligheder. ¶ 250.31. *Nic. Crossing*] Lærer ved Borgerdydsskolen paa Christianshavn, skrev Lejlighedsdigte og Børnesange (»Ride, ride Ranke«, »Søskende jeg kender fem«). ¶ 250.38 f. *Beekens Dagbog*] se Noten til I 198.8. ¶ 251.21. *et Fragment*] heri tog M. ikke fejl. ¶ 252.3. *en blandt de yngste*] M. selv, der omtales som en af sit Fædrelands ypperste Prosaister og som Lyriker aldeles uaffektet. ¶ 252.32. *Catharina Uddén*] udgav 1819 »Familjegåfvan eller stycken egnade åt högtidligheter inom familjerna, jemte andra vitterhetsförsök«, som Per Hallström har benyttet i sin Pastiche »En gammal historia« (1895).

112.

K. B., Kbhvn.

253.3. *ditt sista Bref*] synes ikke bevaret. ¶ 253.17. *polemisk anda, emot Grundtwig*] se Noten til I 98.34. ¶ 253.26. *ett nytt arbete af Geijer*] »Thorild, tillika en filosofisk eller ophilosophisk bekännelse« (1820), et meget personligt Skrift, hvori G. søger filosofisk at godtgøre Kristendommens Sandhed. Hofkansleren Baron af Wetterstedt vejrede Kritik af Statsreligionen i G.s Omtale af Treenhedsdogmet og lod ham — vistnok inspireret af Leopold og hans Tilhængere — stille for en Jury, der imidlertid frikendte ham. H. skrev kritisk om Skriftet i SLT. 1821 Nr. 22—25, hvad der fremkaldte et Svar fra G. ¶ 253.34. *Grundtwig*] i hans Piece »En mærkelig Spaadom ogsaa om Danmark« (1814) udpeges Napoleon som den Antikrist, der omtales i Apokalypsen udmalet med Træk, der minder om Skildringen af Antiochus Epifanes i Daniels Bog. ¶ 254.12. *Köppensk*] den tyske Filosof Friedrich Köppen, Forfatter til »Darstellung des Wesens der Philosophie« (1810). ¶ 254.16. *Nicander*] H. ansaa ham for en Epigondigter (T. Ljunggren 431). ¶ 254.22. *en svensk Öfversättning af Shakespears Werk*] ved Per Georg Scheutz, som 1816 havde oversat »Julius

Cæsar«. Med Udsendelsen af »Købmanden i Venedig« standsede hans Forehavende, der fortsattes af Thomander. ¶ 254.31 f. *Atterbom och Jag spela der temligen löjliga roller*] der gøres bl.a. Løjer med H.s rastløse Skrivetrang i Linierne:

I kännen mig, I sångens ädla bröder!
 Sen här den störste Kritikusman har.
 På dygnet jag sju recensioner föder:
 Till hundra skrifter är jag redan far.
 Mitt öga skådar klarare än ljuset;
 Mig undgår ej det minste kräll i gruset!

(2. Sang Str. 7).

255.6. *Baggesens polemiska Bref*] se Noten til I 221.5 f. ¶ 255.27. *Gullbrand*] Gabriel Guldbrand, senere Lektor i Skara og Sognepræst i Särestad; Breve fra ham til M. findes i NkS. 2336, 4°.

113.

K. B., Kbhvn.

256.6. *hans bref*] Nr. 112. ¶ 256.7. *gift*] se Noten til I 230.4. ¶ 256.11. *Hjort*] Peder H. vendte først 1821 hjem fra den Rejse, hvor A. havde truffet ham. Breve til den danske Ven omfattende Tiden indtil 1833 er trykt i »Udvalg af Breve til P. Hjort« II 317 ff. A. sender ham 26/6 1821 de laante Penge tilbage (smstds. 317). ¶ 256.22. *Hamburger Correspondent*] en Notits herom forekommer i Nr. 35 (2/3 1821). ¶ 256.26 f. *vår Kronprins*] Oskar (I) hørte Efteraaret 1819 Forelæsninger af A. i Upsala, hvad der førte til, at Digteren i de følgende Par Aar var ansat i Sthlm. som Prinsens Lærer i Tysk. ¶ 256.29. *ett arbete öfver din syd-europeiska Resa*] se Noten til I 245.7. ¶ 256.35 f. *en afhandling ... i ... Svea*] »Förberedelser till en ästhetik« (4. Hefte 1821). ¶ 257.2. *trycka någonting öfver sin Resa*] en Beskrivelse af Rejsen var paabegyndt (Ms. i NkS. 2363, 4°). Brudstykker er gengivet i »Nyt dansk Maanedsskrift« I (1871) og »Museum« 1894 I. ¶ 257.6. *Docens i Universal-Historien*] i Maj 1821 blev A. Docent i Historie under Geijer.

114.

K. B., Kbhvn.

257.9. *Afzelius*] Bibliotekar Per A., Søn af Arkiater A. (se utrykt Brev fra J. H. Schröder til M. 24/5 1821). ¶ 257.13. *Hermes*] udkom blot med 2 Hefter (1821). Medredaktøren var Digteren C. J. L. Almqvist. Tidsskriftet indeholdt ikke Recensioner, men længere Afhandlinger, bl.a. af H. »Om Litterär-sam-

lingar i allmänhet» og »Teleologiska betraktelser öfver verlds-historien« (T. Ljunggren 373—75). ¶ 257.24 f. *en vidlöftig æsthetisk afhandling*] »Föberedelser till en æsthetik« (1821). ¶ 257.36. *Stagnelius*] H. satte denne Digter højt; han udgav efter hans Død hans Værker og skrev en Karakteristik af ham. M. delte H.s Syn paa Stagnelius og har skrevet med Varme om ham i »Nordisk Tidsskrift« I (1827) i Anledning af H.s Udgave af hans samlede Skrifter.

115.

K. B., Kbhvn.

258.17. *ett Bref, till Grundtvig*] dateret 26/5 1821 og trykt i »Breve fra og til N. F. S. Grundtvig« II 28 ff. H. taler her med Respekt om G.s »Verdenskrønike« som et Arbejde, præget af den dybeste Genialitet og varmeste Følelse, men protesterer mod hans Udtalelser om Sverige og Svenskerne, der gør Indtryk af ikke at være »foster af okunnighet, utan förnämligast af den mest inskränkta bitterhet.« Medens Danmark af Filosofer ikke kan møde frem med andre end Tyge Rothe, Steffens og Treschow, kan Sverige pege paa Stjernhjelm, Rydelius, Swedenborg, Ehrensvärd, Thorild og Höijer. H.s inderligste Ønske er dog at se »en varagtig litterär fred beredd mellan de båda Syskonfolken Svenskar och Danskar, hvilka, till bådas skada, så länge småagtigt maroderat mot hvarandra«. G.s Svar (smstds. 30 ff.) er meget fredsommeligt og gaar ud paa, at han har ment det samme som H., at det svenske Folk i filosofisk Henseende har vist sig som Efterligner af fremmede. ¶ 258.30. *en . . . Carrikatur*] dette Litografi er gengivet f. Eks. i »Svenska folket genom tiderna« VIII (1939) 30. ¶ 258.36. *en bok*] »Hemliga handlingar, hörande till Sveriges historia efter konung Gustaf III:s antråde till regeringen« (1821—25), udg. af J. E. Schartau og Wallmark. ¶ 259.8. *ett nytt Syngespil och en Tragedi*] Syngespillet »Tordenskiold« (1821) og Tragedien »Erik og Abel« (1820).

116.

K. B., Sthlm.

260.17 f. *flere Gange tilskrevet Dig angaaende Original-Breve af Christian IV.*] i saa Fald maa Breve fra M. være gaaet tabt. ¶ 260.21. *en Søn*] den senere Digter Chr. Knud Fr. M., f. 20/7 1821. ¶ 260.27. *et Skrift over det Kongelige Bibliothek*] Planen forskød sig under Udarbejdelsen; i »Nordisk Tidsskrift« II—III (1828—29) offentliggjorde han en omfangsrig Afh. »Om offentlige Bibliotheker, Bibliothekarere, og det, man har kaldet Bibliotheksvidenskab« (ogsaa som Bog 1829), samt mindre Bidrag til Det kgl. Biblioteks Historie, bl.a. »Fortegnelse over de paa Pergament trykkede Bøger i det store Kongelige Bibliothek« og »Bidrag til det store Kongelige Bibliotheks nyeste Historie«.

117.

K. B., Kbhvn.

261.14. *Imnelius*] se Noten til I 229.6; denne havde 1818 overtaget H.s Bogtrykkeri, men flygtede 1821 uden at betale sin Gæld. ¶ 262.8. *en liten biförtjenst*] vel Embedet som Sekretær (notarie) ved Rigsdagens Expeditionsutskott (se ovf. I 268.7.). ¶ 262.12. *Ulrich*] har ikke kunnet identificeres. ¶ 262.30 ff. *Stagnelius . . . har blifvit galen*] Fr. Böök (»E. J. Stagnelius« 224 f.) anser denne Paastand for at være overdreven. I sit *Stagnelius-Mindeskraft* (1823) siger H., at han ikke kendte S. nærmere (T. Ljunggren 388). ¶ 262.37. *Cederschöld*] Professor i Moralfilosofi ved Lunds Univ. Fredrik Johan C. ¶ 263.6. *Zeipel*] Carl von Z. ¶ 263.7. *VermlandsFlickan*] et Sangspil i »Poetisk kalender för 1822« af Anders Fryxell, hvori forekommer den bekendte Sang »Ack Värmland! du sköna«. I Stykket optræder en dansk Kaptejn og en norsk Jæger, der afsynger en Sang paa deres Modersmaal. ¶ 263.10. *Opoetisk Calender för poetiskt folk*] Clas Livijn gjorde Oprør mod Upsalaromantikens Formynderskab og grundede derfor Julen 1821 sin egen Kalender med ham selv, C. F. Dahlgren, Sondén, Euphrosyne, H. og Almquist som Medarbejdere. Resultatet blev ogsaa, at »Poetisk kalender« ophørte med Aargangen 1822. Livijns Noveller hedder »Samvetets fantasi« og »Skaldens harpa«, Dahlgrens Digte »Mowitz anlete«, »Den sista dryckeskämpen«, »Mollberg i samvetsqval«, »Tal hållit i Haga parken«, »Wärfvaren« og »Regnbågen«. ¶ 263.13. *ett par Starfvor*] Novellen »Skalde-Lönen« samt Digtene »Fjärilns födelse«, »Skaldmöns besök«, »Epigrammer« og »Demogorgon och hans afkomma«. ¶ 263.14. *Boye*] Fredrik von B. og Kaptejn Wetterling: »Kongl. svenska museum« (1821—23), som H. i sin »Kritisch-historische Uebersicht des Zustandes der schwedischen Literatur« i Brockhaus' Tidsskrift »Hermes« XXII kalder det nyttigste Værk inden for nyere svensk Kunsthistorie (T. Ljunggren 381). ¶ 263.17. *Axel*] blev nedsabelt af Palmblad i SLT. 1822 Nr. 10 og lovsunget paa Vers i »Allmänna Journalen« 19/3 og 17/4 1822. ¶ 263.22. *ett kritiskt Bref*] »Bref till en vän om poemet Axel af E. Tegnér« (1822) (T. Ljunggren 580 ff). ¶ 263.25 f. *Historia om Noriges fordna förbindelser med Sverige*] »Historia öfver förhållandena mellan Sverige och Norrige« I—II (1821—23) af Gustaf Abraham Silverstolpe.

118.

K. B., Sthlm.

265.14. *belægges med personlig Arrest*] H. fremsatte, belært af sine egne personlige Erfaringer, paa Rigsdagen 1823 Forslag om Indskrænkning af en Kautions Ret til at lade sætte en Skyldner i Gældsfængsel (T. Ljunggren 318). ¶ 265.40. *to gammeldanske Codices*] omtales i Nyerups »Reiser til Stockholm i Aarene 1810 og 1812« 167—191; der er Tale om Hss. Cod. Holm. K 46 (Fugle-

rim) og Cod. Holm. A 31, der nu begge befinder sig i K. B., Sthlm. (se Brøndum-Nielsens Udg. af »Dyrerim« og Laur. Nielsen: »Danmarks middelalderlige Haandskrifter« 138 og 157). ¶ 266.11 f. *Beskrivelsen over de danske Mynter og Medailler, over de græske og romerske Mynter*] »Beskrivelse over danske Mynter og Medailler i den kongelige Samling« (1791—94) og Chr. Ramus: »Catalogus numerorum veterum Græcorum et Latinorum Musæi Regis Daniæ« (1816). ¶ 267.19. *Sibbern*] i »Breve fra og til Sibbern« I 141—143 er aftrykt et Brev af 3/11 1825 fra H. til Sibbern. ¶ 267.19. *en Bog*] Universitetsprogrammet »De præexistentia, genesi et immortalitate animæ« (1823).

119.

K. B., Kbhvn.

268.7. *Riksdagen*] se om hans Deltagelse i Rigsdagsarbejdet T. Ljunggren 204—209, 327—333 og Erik Fahlbeck: »Idéer och män«. ¶ 268.24 f. *transeat cum cæteris erroribus*] »lad det forjaa sammen med de øvrige Illusioner«. ¶ 268.34 f. *der Trübsahl süsse Milch, Philosophie*] Munken Lorenzos Ord i Shakespeares »Romeo og Julie« III, 3: »adversity's sweet milk, philosophy«, som H. citerer efter A. W. og Fr. Schlegels »Charakteristiken und Kritiken« I 302 (T. Ljunggren 51, 80, 87, 403). Citatet dukker op igen i hans Fortale til »Philosophiens historia«. ¶ 269.1 f. *Juvenis och Juvencula*] Hs. Cod. Holm. K 46, 4°, udgivet af Brøndum-Nielsen i »De gamle danske Dyrerim« (1908). ¶ 269.2. *en prosaisk Chronicka*] udgivet af Marcus Lorentzen i »Gammeldanske Krøniker« 193 ff. ¶ 269.27. *Gigas Librorum*] »Bøgernes Kæmpe«, et Hs. af uhyre Dimensioner, egentlig af bøhmisk Oprindelse, men som Krigsbytte ført til Sthlm., i hvis K. B. det nu befinder sig. Bl. a. indeholder det Kosmas' bøhmiske Krønike. ¶ 270.17. *en Recension öfver danska Vetenskaps-Sällskapet's Skrifter*] Omtalen af Oversigten over Vid. Selsk.s Forhandl. 1818—19 i »Dansk Litteratur-Tidende« 1820, hvor Sibberns Afhandling om Følelsernes Inddeling omtales S. 188—191. ¶ 270.21. *en Psychologi*] se Noten til I 233.11 f. ¶ 270.40 f. *Holmgren*] W. Fabian H. var Boghandler i Sthlm. 1822—26; se videre ndf. I 274.25 ff. ¶ 271.5. *min Bror åter gift*] Åke Hammarsköld ægtede 1823 Maria Charlotta v. Krusenstjerna.

120.

K. B., Sthlm.

271.22. *Møsting*] Finansministeren Johan Sigismund M. ¶ 271.27. *Medlem af det danske Vidensk. Selskab*] 1827 indvalgtes Hallenberg i Selskabet. ¶ 271.28. *to Smaaskrifter*] det ene er »Nogle Bemærkninger over vore danske Folkeviser fra Middelalderen« (»Det skand. Litt. Selsk.s Skr.« XIX 1823), det

andet kan ikke oplyses. ¶ 271.29. *Engström*] muligvis Bataillonslæge John E., Grundlæggeren af den bekendte Kalmar-Avis »Barometern«; han har 1831 udgivet de to Skuespil »Erik Segersäll« og »Hjalmar och Ingeborg«.

121.

K. B., Kbhvn.

272.23. *från min Bänk på Riddarhuset*] H. var 1823 blevet valgt til »bänkman«, en Slags Valgmand for Adelsstanden. ¶ 272.25 ff. *Stagnelii efterlemnade Skrifter*] S.s »Saml. skr.« I—III (1824—26). ¶ 273.5. *Afzelii och Atterboms NordmansHarpa*] A. A. Afzelius og Geijer udgav »Svenska folkvisor från forntiden« (1814—16) og Atterbom »Nordmansharpan« i »Poetisk kalender för 1816« (Br.f.Sv. III 234 f.). ¶ 273.12 f. *förhållandet mellan Canovas och Thorvaldsens konst*] se Reise III 221 ff. ¶ 273.37. *tillkämpa Kgl. Bibliotheket ett . . . anslag*] se herom T. Ljunggren 330 f. ¶ 274.13. *någon handling*] dette Krav har H. overtaget fra Lessing (T.Ljunggren 458). ¶ 274.15. *Fästman*] Atterbom var 1824 blevet forlovet med Ebba af Ekenstam. ¶ 274.22. *Fahlcrantz*] den senere Biskop i Västerås Chr. Erik F. var 1821 blevet Docent i Arabisk ved Upsala Univ. ¶ 275.2. *Steffens*] om sin skandinaviske Rejse fortæller S., der nu var Professor i Breslau, i »Was ich erlebte« IX (1844) 119—275. Om H. udtaler han, at han hørte til hans nærmere Omgangskreds (159). ¶ 275.7. *Thomasson*] Peter T. havde 1823—26 Boghandel i Sthlm., indtil han gik fallit. ¶ 275.8. *Massan*] »Fallitboet«. ¶ 275.11. *Bonnier*] Stamfaderen til det bekendte Boghandlerdynasti Gerhard B. slog sig 1804 ned i Kbhvn. ¶ 275.25. *din befördran*] M. var 29/11 1823 blevet forfremmet til 1. Bibliotekssekretær. ¶ 275.35. *Manum de tabula*] »Fingrene af Fadet«.

122.

K. B., Sthlm.

276.36. *Malling*] Statsminister Ove M. ¶ 277.1 f. *det behageligste Forhold til min . . . Collega*] dette kom ikke til at vedvare. Det hedder sig, at M. og Werlauff for at undgaa at udveksle mundtlige Bemærkninger skrev Billetter, som de skød over til hinanden (se Biogr. 181 f.). ¶ 277.13. *Konstkammerets . . . Flytning*] en Del af Samlingerne solgtes ved Auktion 1821, og det resterende deltes i to Grupper, hvoraf den forhistoriske samledes i Ejendommen Dronningens Tværgade Nr. 7 under Navnet »Kunstmuseet«. ¶ 277.27. *Lidfors*] Professor i klassisk Filologi Elias L., der hørte til Kredsen omkring Tegnér (»Härbärg«). ¶ 277.28. *Skrift om Moldenhawer*] »Conferentsraad D. G. Moldenhawer som Bibliothekar« (»Det skand. Litt. Selsk.s Skr.« XX 1824). ¶ 278.6. *Grev Bille-Brahe*] Preben B.-B., som M. besøgte paa hans fynske Gods Hvedholm Sommeren 1824. ¶ 278.33. *skienke denne Materie ny Opmærksomhed*]

først paa ældre Dage kom M. igen til at beskæftige sig med Folkevisespørgsmaal, dels i Anledning af Sv. Grundtvigs Folkevisedgave, som han heftigt bekæmpede, dels i en Afhandling fra 1856: »Bemærkninger over de gamle danske Folkeviser«. ¶ 278.39. *Krabbe*] den danske Gesandt i Sthlm. Hans K.-Charisius. ¶ 279.1. *beskrive Codd. Mss.*] dette Arbejde blev ikke udgivet. ¶ 279.5. *Meermann*] den hollandske Lærde Johan M., hvis store Bogsamling blev hortsolgt 1824; Molbech optog en kort Nekrolog over ham i »Athene« VI (1816). ¶ 279.26. *Suchtelen*] den hollandskfødte Greve Johan Peter van S., der gik i russisk Tjeneste, kæmpede mod Sverige og senere blev russisk Gesandt i Sthlm.; han var en ivrig Samler af Haandskrifter og Kunstværker. ¶ 279.31. *Riimkrøniken*] M.s Udgave udkom 1825. ¶ 279.39. »*Albertus Julius oder die Insel Felsenburg*«] en Robinsonade fra 1731—43 af Johan Gottfried Schnabel.

•

BIND II.

123.

K.B., Kbhvn.

1.27. *Sergell*] om H.s Syn paa Sergel se »Ildgnister« (»Athene« VII 342 f.) og T.Ljunggren 467 f. ¶ 1.32. *Altarbilden i Adolph Fredriks Kyrka*] Gipsrelieffet »Opstandelsen«, som H. i sin Kunsthistorie betegner som »den gudomligt sköna Altar-relieffen«. ¶ 2.1. *Cartesii Monument*] Gravmælet over Descartes i Adolf Fredriks Kirke. ¶ 2.1. *Diomedes med Palladium*] Statuen »Diomedes, der gaar bort med det røvede Palladium«, Gipsmodel i Sthlm.s Kunstakademi, Originalen i England. ¶ 2.3. *J. H. Voss*] den tyske Idyldigter Johann Heinrich V. ¶ 2.23. *Philosophiens Historia*] »Grunddragen af philosophiens historia« (1825—27). ¶ 2.24 f. *ein Versuch meine Landsleute zum verstehen zu zwingen*] Undertitlen paa Fichtes »Sonnenklarer Bericht an das grössere Publicum über das eigentliche Wesen der neuesten Philosophie« (1801), hvor der dog i Stedet for »meine Landsleute« staar »die Leser«. H. har formodentlig husket, at hans Lærer Benjamin Höijer i Brev af 3/11 1809 til ham havde anvendt det samme Citat om sine filosofiske Forelæsninger (T. Ljunggren 447 f.) ¶ 2.37. *Codex chartaceus nitidissimus*] »et meget smukt Papirshaandskrift«; det drejer sig om Præsten Iver Bertelsens rimede Tekster til de Kongebilleder, Frederik II lod indvæve i Kronborgtapeterne, omtalt i M.s Fortegnelse i »Historisk Tidsskrift« (1843) som Nr. 4. ¶ 4.5. *Loose*] Bog- og Musikhandler samt Stentrykker Carl Chr. Lose. ¶ 4.12. *Subscriptionslista*] muligvis paa »Nordisk Tidsskrift for Oldkyndighed«. ¶ 4.14. f. *en dansk öfversättning af den svenska RimChronikan*] det er muligt, at H. dermed mener det stockholmske Hs. B 77, indeholdende et Brudstykke af Den danske Rimkrønike, som han har antaget for at være en Oversættelse fra Svensk. ¶ 4.18 f. *Codex af en Børge Rosencrantz*] formodentlig Hs. Danica 42 fol., tilvejebragt af Erik (ikke Børge) Rosenkrantz 1562, omtalt af M. i hans Fortegnelse over Danica i Sthlm.s K.B. i »Historisk Tidsskrift« IV (1843) som Nr. 42 og nærmere beskrevet i »Norges gamle Love« IV (1885) 692 f.

124.

K.B., Kbhvn.

4.24. *vide Dig her saa nær*] i Selskab med Geijer og Bibliotekaren J. H. Schröder besøgte A. i Sommeren 1825 Kbhvn. (se »Atterboms brev till sin fäst-

mö« 185 ff., hvor M. omtales S. 192 f.). M. indrykkede i »Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn« 1825 Nr. 56 det i Indledn. S. XXXVII f. citerede Digt »Til Atterbom«. ¶ 4.34 f. *besøge min Kone*] Hustruen opholdt sig i Sommertiden paa sine Forældres Landsted »Ny Bakkegaard« lige over for Rahbeks berømte »Bakkehus«. ¶ 4.38. *som jeg endnu ikke kiender personlig*] dette er ikke ganske rigtigt: i det mindste Geijer havde M. truffet i Upsala 1812 (se ovf. I 53.22 ff., 58.21 ff.), og Schröder skriver 18/7 1816 til M.: »Jag tror mig ej vara personligen känd, ehuru jag mins att jag åtminstone en gång såg M. H. i Upsala under resan i Sverige« (Nks. 2336, 4°). ¶ 5.11. *i Selskab med et Par Venner*] M.s Dagbog for 12/7 udviser, at de danske Gæster var P. E. Müller, Nyerup, Deichmann, A. E. Boye, Werlauff, C. J. Thomsen og P[oul?] Møller.

125.

K. B., Kbhvn.

5.26. *ett bref till min fästmö*] trykt i »Atterboms bref till sin fästmö« 183 ff. ¶ 5.30. *din bok mot Rask*] »Om den ny-svenske Skrivemaade i dansk Skrift«, Sætryk af M.s Indlæg i »Nyt Aftenblad« 1825 Nr. 24—25 imod Rask, der med Urette vilde hævde, at Bogstavet *å* var af gammeldansk Oprindelse.

126.

K. B., Kbhvn.

6.4. *Viborg*] Veterinærskolens Forstander Carl V. ¶ 6.9. *kommen fra Sorøe*] her besøgte A. sin Rejsekammerat fra Aarene 1817—19 Peder Hjort, Lektor ved det derværende Akademi. ¶ 6.19. *Rahbek . . . Studenter-Jubilæum*] R.s 50-Aars Studenterjubilæum fejredes ved en Fest i Studenterforeningen 16/7; blandt Deltagerne var Geijer og Schröder, men ikke A. (se »Kjøbenhavns Morgenblad« Nr. 86—87). ¶ 6.23. *hendes Søn*] den senere Politiker Hans Rasmussen C. ¶ 6.26. *Ebba*] A.s Forlovede Ebba af Ekenstam.

127.

K. B., Kbhvn.

7.3 f. *huru jag begagnat dem*] H. havde ved sin Død ikke naaet at føre Fremstillingen op til Nutiden. ¶ 7.6. *Repp*] den islandske Litterat Thorleifur R. var i Rasks Blad »Lidskjalf« 1825 Nr. 1—3 rykket i Marken mod M.s Artikel i Retskrivningsspørgsmaalet i »Nyt Aftenblad« Nr. 24—25. ¶ 7.19. *Boye*] Fredrik Carl B.: »Riksdagshistoria ifrån 1627 t. o. m. 1823« I—II (1825—27). ¶ 7.31. *Capitain Thomsen*] Arkæologen C. J. Th.s Broder, den senere Kommandør Henrik Bendt T. Om hans Sthlm.s-Rejse se B. Hildebrand: »C. J. Thomsen och hans lärda förbindelser i Sverige« 441. ¶ 7.38. *Hjorts Scotus Erigena*] Peder H.s paa Tysk udgivne Skrift fra 1823.

128.

K. B., Sthlm.

8.12. *min danske Ordbog*] udkom 1833. ¶ 8.20. *Gleerup*] den danske, i det Gyldendalske Forlag uddannede Chr. Wilh. Kyhl G. grundlagde i Lund sit eget, endnu bestaaende Forlag. Om den Støtte, M. ydede ham, se E. Wrangel: »C. W. K. Gleerup och det gleerupska förlaget« 17 f. I sin Afh. »Om det theologiska studium« (1832) har Reuterdahl udtalt sig meget anerkendende om denne sin Forlægger: »För få år sedan visste man knapt att en utlänsk literatur war till, och ännu mindre hwad denna årligen frambragte. Då infördes af en lycklig stjärna en fremmande bokhandlare i landet. Han gör epoch i vår bokhandels och derigenom äfwen i vår literaturs historia. Det är synbart, att efter hans ankomst mycket är bättre än det förut varit, att tillfället att erhålla böcker tillskapat många läsare, att uppmärksamheten på fremmande literatur hos rätt mången blifwit waken och lefwande, och att äfwen den Swenska literaturen i någon mån har Gleerups förläggaredrift att tacka för sin förkofran. Men ännu återstår ganska mycket: communicationen inom landet har på långt när icke den lätthet som erfordras: vår bokhandel, förmodligen den sämsta i Europa näst den Ryska och Turkiska, behöfwer oakadt alla de i senare tider wunna framstegen, ännu att utomordentligen mycket tilltaga i snabbhet och ordning: ännu är det lättare för landsorten att erhålla en bok från Paris och Wien (wi wilja ej nämna Berlin och Hamburg) än från Stockholm och Upsala; och ännu behöfwer mången wäckas, innan de flesta af dem som wilja anses för bildade, kunna sägas wara wakna. Men wi hoppas i detta fall såsom i så många andra på förbättring; det är åtminstone glädjande att icke warseblifwa något tillbakaskridande: den andra eller tredje generationen efter oss skall kanske befinna sig på den punkt som vår granne på andra sidan sundet för det närwarande intager« (82 f.). ¶ 9.12. *min . . . Broders uheldige Forfatning*] se Noten til I 200.35. ¶ 9.13. *to Søner*] den senere Digter Chr. Knud Frederik og Landmanden Hans M. ¶ 9.23 f. *en . . . Undersøgelse i Aftenbladet*] 1826 Nr. 13, 15—18. M.s Udgivelse af »Rimkrøniken«, et Værk, som Grundtvig satte højt, førte iøvrigt til en Udsoning imellem de to fordums Venner, der 1813 var blevet skilt i Anledning af G.s »Verdenskrønike«. ¶ 9.32 f. *et andet gammeldansk Sprogværk*] »Henrik Harpestrengs danske Lægebog« (1826). ¶ 10.1. *den uendelig vidtløftige Strid*] se Bibliografien i Rasks »Udvalgte Afhandlinger« III (1935) 353 f. H. refererede hele Striden i sit Blad »Kometen« 1826 Nr. 49 (T. Ljunggren 441). ¶ 10.3. *to Theaterstykker*] C. N. Rosenkilde: »Vennernes Fest« I. 3 og sammes »De fortvivlede paa Rundetaarn« (1825) S. 32. ¶ 10.5 f. *Retskrivningslære*] »Forsøg til en videnskabelig dansk Retskrivningslære« i »Tidsskr. for nord. Oldkyndighed« I (1826) og som Særtryk. ¶ 10.12 f. *Afh. i det Skand. Lit. Selskabs Skrifter*] »Om Zend-sproget og Zendavestas Ælde og Ægthed« (Bd. XXI 1826). ¶

10.18. *udvandret til Edinburgh*] Repp blev 1825 Underbibliotekar ved Advocates' Library i Edinburgh. ¶ 10.21. *Prof. Møller*] Peter Erasmus Müller. ¶ 10.25. *et palæographisk Arbejde*] udkom aldrig. ¶ 11.1 f. *Stridsskrifter mod ... Howitz*] i Anledning af Retsmedicineren F. G. Howitz' Skrift »Om Afsindighed og Tilregnelser« (1824) opstod der en litterær Strid om Villiens Frihed, hvori foruden de af M. nævnte J. L. Heiberg deltog. Hjorts tre Bidrag til Debatten udkom samlede under Titlen »Læren om Viljens Frihed« (genoptr. i hans »Kritiske Bidrag. Kirk.-etisk Afd.« 39 ff.). ¶ 11.4. *gaaet glip af at blive Lector Philosophiæ*] i Stedet blev han 1822 udnævnt til Lektor i Tysk ved det genoprettede Sorø Akademi. ¶ 11.5. *Lütken*] Christian L.

129.

K. B., Kbhvn.

11.17. *Lindfors*] Lægen Märten Johan L. ¶ 11.28. *Tetens*] den tyskfødte Matematiker, Fysiker, Filosof og Statsøkonom Johann Nicolai T., der fra 1776 var Professor i Kiel; hans filosofiske Hovedværk er »Philosophische Versuche über die menschliche Natur und ihre Entwicklung« (1777). ¶ 11.31. *en Prins*] den senere Kong Karl XV, hvis fulde Navn var Carl Ludvig Eugen. H. hadede Bourbonnerne (T. Ljunggren 609 f.).

130.

K. B., Kbhvn.

12.20 f. *önskar blifva svensk undersåte*] dette skete først 8/5 1828. ¶ 13.17 f. *Min äldste Son*] Agathon H. ¶ 13.32. *ett Bref till Nyerup*] af 3/11 1825, bevaret i Additamenta 86, 4° (K. B., Kbhvn.). ¶ 14.1. *ett Bref, dateradt Friedrichsburg*] ikke medtaget i M.s Udgave af Christian IV's Breve. ¶ 14.11. *om Erkjendelse*] »Om Erkjendelse og Granskning« (1822). ¶ 14.13 f. *Gabrielis efterladte Breve*] se Noten til I 131.19. ¶ 14.24. *Biberg*] Nils Fredrik B., fra 1811 Professor i praktisk Filosofi ved Upsala Univ. Atterbom, som 1824 var blevet Adjunkt i Filosofi, blev 1828 Professor i teoretisk Filosofi.

131.

K. B., Sthlm.

15.16. *Dryppebad*] Styrtebad, Douche. ¶ 16.17. *det nye Tidsskrift*] det af M. redigerede »Nordisk Tidsskrift for Historie, Literatur og Konst« I—IV (1827—36). Heri kom aldrig noget Bidrag af H. ¶ 17.3. *Udg. af den gammeldanske Bibeloversættelse*] »Den ældste danske Bibel-Oversættelse« (1828), udg. med Understøttelse af Videnskabernes Selskab. ¶ 17.25. *Mynster*] sigter til Biskop J. P. M.s Forord til Bogen. Molbech anmeldte den temmelig uforstaaende i

»Dansk Litteratur-Tidende« 1826 Nr. 23—24. ¶ 18.2. *Forskiellen paa vor Alder*] H. var 2 Aar yngre end M.

132.

K. B., Kbhvn.

18.17. *Schwerin*] i Skrivekalenderen har M. 5/7 noteret: »Grev Schwerin fra Sala hos mig. Om Form. med ham og flere Svenske p. Bibliotheket. S. er endnu en meget kraftfuld Olding med ædel Anstand og meget Liv«. ¶ 18.23. *Horneman*] Kantianeren Chr. H. ¶ 18.32. *att reta Herrarne dertill*] ved at udtale sig nedsættende om den danske Filosofi og »det, öfver sin vetenskapliga och vittra cultur, så skrytande Danmark« (2).

133.

K. B., Kbhvn.

19.25. *Schouwv*] Botanikeren Joachim Frederik S., som A. havde truffet i Italien (»Minnen från Tyskland och Italien« 427). ¶ 19.25. *Petersen*] den klassiske Filolog Prof. Fr. Chr. P. ¶ 20.10. *Omdömet öfver Frithiof*] M.s. Anmeldelse af »Frithiofs saga« (i 1. Bind 116 ff.) gaar ud paa at godtgøre, at Tegnér — ganske vist paa en selvstændig Maade — har efterlignet »Helge«, og at Oehl. bedre har truffet den gammelnordiske Tone. Selv skrev A. om Digtet i »Svea« X (1827). ¶ 20.13. *försöket att rättfärdiga Erik XIII*] der sigtes til Kaptejn F. H. Jahns Afh. »Om Anledningen til de Svenskes første Opstand imod Erik af Pommern« (I 1 ff.), der gaar ud paa at bevise, at man ikke i de danske Kongers Herskesyge eller Svaghed bør søge Hovedaarsagen til Unionskrigene, men at den laa i den i Sverige herskende Tidsaand. ¶ 20.21. *Ethices et Politices Professor*] se Noten til II 14.24. ¶ 20.24. *en Tragedi öfver Erik den Helige*] denne Plan blev aldrig fuldført. Allerede 1808 havde A. omgaaedes med Tanken om at skrive et Heltedigt om denne Sveriges Nationalhelgen, og endnu 1830 taler han i Breve om at fuldføre dette Forehavende, inspireret bl. a. af Inge-manns historiske Digtninge (»Udvalg af Breve til P. Hjort« II 340, 347 f., 356). ¶ 20.26. *en bok öfver Italien*] først efter A.s Død udkom hans »Minnen från Tyskland och Italien« (1859), Breve isprængt med Digte.

134.

K. B., Kbhvn.

20.29. *Netherwood*] Johan Wilhelm N. ¶ 21.5 f. *Lycksalighets Ö*] H.s. Recension i »Kometen« 1827 Nr. 50 var dog ikke meget mere anerkendende (T. Ljunggren 428) end Omtalen af 1. Del i SLT. 1824 Nr. 63—65 (smstds. 357 ff.). ¶ 21.12. *en karakteristik öfver Baggesen*] om denne, som var død 1826, skrev M. Afhandlingen »Baggesen som dansk Digter og Prosaist« (»Nord. Tidsskr.« I),

en Slags Retfærdighedshandling mod Mindet om Digteren, som M. havde ligget i Krig med, saa længe han levede. Om B. har H. udtalt sig i det af ham og C. F. Dahlgren udgivne Blad »Kometen« 1826 Nr. 88—89 (T. Ljunggren 439); han vurderede hans formelle Evner højt, men tilkendte ham som Helhed ikke Rang med de ypperste Digtere. ¶ 21.29. *L. Hage*] Kbhvn.s Vejviser for 1827 kender ikke nogen Grosserer af dette Navn.

135.

K. B., Kbhvn.

Oven over Brevet har M. noteret: »De sidste Linier fra Hammarsköld. Fred med hans Støv!«

21.33. *sjuknade*] H. døde 15/10 samme Aar. ¶ 22.11. *Doctor Miller*] Skriver under Generalpostdirektionen (ikke Doktor) Jens Peter M., der 1826 havde oversat »Frithiofs saga« til Dansk og 1827 med Understøttelse af Joh. Bülow foretog en Rejse til Sverige (»Udvalg af Breve til Peder Hjort« I 338 f.); han blev senere Provinsskuespiller (se Rob. Neiiendam: »De færende Folk« 54 f.). ¶ 22.11 f. *Candidat Gudmundson*] cand. theol. Thorgeir G. rejste 1826 som arnæmagnænsk Stipendiat til Sthlm. for at gøre Haandskriftstudier paa K. B.; han var Medstifter af Oldskriftselskabet. ¶ 22.18. *Atterbom hoppas . . . blifva far*] Haabet gik ikke i Opfyldelse: Hustruen aborterede (»Udvalg af Breve til P. Hjort« II 342 og Elisabeth Tykesson: »Atterbom« 208). ¶ 22.19. *Palmblad har . . . sökt sig en Brud*] 1828 giftede han sig med Mariana Loenbom. ¶ 22.20 f. *sin geographiska Handbok*] »Handbok i physiska och politiska, äldre och nyare geographien« I—V (1826—37). ¶ 22.22. *Brefven under sin Resa*] se Noten til II 20.26. ¶ 22.26 f. *Compendium öfver LärdomsHistorien*] »Litteraturens och de sköna konsternas historia i sammandrag för gymnasierna« (1828).

136.

K. B., Kbhvn.

22.37. *Arvidsson*] den som Folkeviseudgiver bekendte i Finland fødte Adolf Ivar A. ¶ 23.1. *min prisskrift*] »Framfarna dagars vittra idrotter i jämförelse med samtidens« (1829), en Besvarelse af Sv. akademis Prisopgave om, hvorvidt en ny Skønlitteratur af højere Aand i vore Dage er opstaaet, og i saa Fald hvorved den adskiller sig fra det 17. og 18. Aarhundredes. R. forvandlede Opgaven til en historisk Oversigt over Verdenslitteraturen, skrevet ud fra en Opfattelse, der gik imod Akademiets. ¶ 23.8. *civila embetsgöromål*] R. var 1826—65 ansat ved Kungl. biblioteket i Sthlm. ¶ 23.15. *Schlegels litteraturhistoria*] Fr. S.s »Geschichte der alten und neuen Litteratur« (1815). ¶ 23.20. *en kritik i Tit. tidskrift*] M. anmeldte den sammen med Arwidssons »Svensk bibliographie för året 1829«, ikke i sit eget »Nordisk Tidsskrift«, men i »Maa-

nedsskrift for Litteratur« IV (1830) 333 ff. ¶ 23.26. *Heimdall*] dette Ugeskrift udkom 3/5 1828—31/12 1832 og talte blandt sine Medarbejdere Beskow, Atterbom, Böttiger m. fl.

137.

Sv. akad.

24.37. *den almindelige danske Ordbog*] »Dansk Ordbog« (1833). ¶ 24.39. *et dansk Dialect-Lexikon*] afsluttedes 1841. ¶ 25.4. *min danske Anthologie*] »Dansk poetisk Anthologie« I (1830). ¶ 25.4. *min Biographie af Digteren Evald*] »Johs. Evalds Levnet« (1831), den første egentlige Digterbiografi paa Dansk. ¶ 25.10. »*Maanedsskrift for Litteratur*] dette meget ansete Tidsskrift, der væsentligst bragte Recensioner, paabegyndtes 1829 og blev redigeret af en Komité paa 15 Personer, overvejende Universitetslærere; M. blev optaget i Redaktionen fra Tidsskriftets 2. Aargang. Ialt udkom 20 Bind. ¶ 25.18 f. *Bedømmelserne . . . af Hauchs Hamadryade og Babylons Taarn*] Hauchs Eventyrdrama »Hamadryaden« og den mod Heiberg rettede dramatiske Satire »Den babyloniske Taarnbygning« (begge 1830) var blevet skarpt fordømt af M. i »*Maanedsskriftet*« IV (1830) 467 ff. R. havde i »*Heimdall*« 1830 Nr. 10 og 13 anmeldt disse to Arbejder. Det første omtales som fortjenstfuldt, hvorimod der frakendes det andet større Vid. Rent refererende omtales Striden mellem Oehlenschläger og Heiberg. ¶ 25.36. *Deres Dom over ham i Pruissskriftet*] »Sv. akad.s handl. fr. 1796« XII (1829) 513—516. ¶ 25.37 f. *Anmelderen i Heimdall*] den ovf. omtalte Rec. af »Den babyloniske Taarnbygning«, hvor Heiberg kaldes »Danmarks Scribe«; jf. flg. Brev. ¶ 25.40 f. *hans kritiske Fremstilling af Øhl.s Digter-Natur*] Heibergs to Afhandlinger »Critik over Væringerne i Miklagaard« og »Svar paa Hr. Prof. Oehlenschlägers Skrift 'Om Critiken i Kjøbenhavns flyvende Post over Væringerne i Miklagaard'« (»Kjøbenhavns flyvende Post« 1827—28). ¶ 26.19. *ingen Digter kan eller bør tilhøre mere end een*] dette var et Aksiom for M., som han gentager atter og atter (bl. a. i Rydquist-Afh. i MfL. IV 337). ¶ 26.20 f. *Recensionen over . . . Hrolf Krake*] i MfL. I (1829) havde Heiberg skrevet en delvis iroisk Anmeldelse af dette Heltedigt; for at tage Brodden af lod Redaktionskomiteen H. C. Ørsted skrive en mod Oehl. meget venlig Indledning til H.s Recension (se om Divergensen med Heiberg »Breve og Aktstykker vedr. J. L. H.« II 63—67). ¶ 26.22. *Conferentsraad Ørsted*] Naturforskerens Broder, Juristen og Statsmanden Anders Sandøe Ø. ¶ 27.1 f. *de svenske Boghandlers Ufetterrettelighed*] i Anm. af Rydquists Prisskrift havde M. besværet sig over Vanskeligheden ved at erholde svenske Bøger og anfører som Eksempel, at han, mens han skriver dette, endnu ikke har faaet et Bind af de svenske »Scriptores«, som er udkommet for 1½ Aar siden (349). ¶ 27.4. *scandaleux slet en Udgave af Holberg*] C. L. Ekmarcks paa Dansk udgivne »Udvalgte Comedier« (Strängnäs 1827—33), som M. omtaler i en Fodnote til sin

Anm. af Rahbeks Udgave af Holbergs udvalgte Skrifter (»Dansk Litteratur-Tidende« 1829 S. 837). ¶ 27.9. *Udgave af Rüh's Bog over Finland*] den første (anonyme) Oversættelse af den tyske Historiker Chr. Fr. R.: »Finland und seine Bewohner« (1809) udkom 1811, 2. Udg. ved Arwidsson 1827.

138.

K. B., Kbhvn.

27.20 f. *recensionen af min pris-afhandling*] Bedømmelsen gaar ud paa, at Skriftet ikke kan undlade at »vække gode Forventninger om en ung Skribent, der i denne hurtige historisk-kritiske Skildring af Hovedtrækkene i den hele ældre og nyere æsthetiske Literatur, unegtelig har lagt meget Talent, en dannet Smag, og en ikke ringe stilistisk Færdighed, for Dagen« (MfL. IV 352 f.). ¶ 27.25 f. *betraktelser öfver språket*] M.s Recension indledes med en Række længere Overvejelser vedrørende de nordiske Sprogs indbyrdes Forhold; han ønsker ikke, at de skal nærmes ved at laane fra hinandens nuværende Ordforraad, men ved at søge tilbage til den fælles ældste Kilde. ¶ 28.17 f. *Ingemanns romaner*] M. havde, især ud fra specielle historiske Synspunkter, ført et usædvanlig skarpt Felttog mod I.s første historiske Digtninge, dels i »Nordisk Tidsskrift« I (1827), dels i MfL. II (1829). R. skrev om »Valdemar Seier« og »Erik Menveds Barndom« i »Heimdall« 1830 Nr. 33—34 og 1831 Nr. 7 om den svenske Oversættelse af »Valdemar Seier«. Paa det sidstnævnte Sted protesterer R. imod, at en af de danske Kritikere (Molbech i MfL. II 477) har hævdet, at Ingemanns Romaner savner Skønhed og Betydning, som opofres for en Stræben efter at sysselsætte og tilfredsstille den raa sanselige Nysgerrighed, og mod at de udgør digtede Krøniker, hvori historiske Navne figurerer uden historisk Liv og Karakteristik. Recensenten har intet imod, at Ingemann kalder sin Roman historisk, selvom den bygger paa Folkeviser. ¶ 29.4. *min fästmö*] R. giftede sig først 1856 m. Augusta Charlotta Schweder; det vides ikke, at han tidligere har været forlovet.

139.

Sv. akad.

30.26. *Petersen*] den klassiske Filolog Fr. Chr. P., der var Redaktionssekretær ved »Maanedsskrift for Litteratur«. ¶ 30.31. *Pott*] den tyske Violinist August P., der 23/1 1831 havde givet Koncert paa Det kgl. Teater. Hans otte Koncerter i Sthlm. anmeldtes i »Heimdall« 1831 Nr. 16 og 18.

140.

K. B., Kbhvn.

31.35. *hans afhandling*] »Om Vaudevillen som dramatisk Digtart« (1826); et kort Uddrag af den er leveret i »Heimdall« 1831 Nr. 14. ¶ 31.38 f. *Les femmes*

soldats] denne Vaudeville er af Armand, Francis og Théaulon og blev, da Originalen »Les jolis soldats« ikke kunde fremskaffes i Tide, oversat af Heiberg efter Angelys tyske Bearbejdelse og i denne Form opført 1. Gang paa Det kgl. Theater 5/4 1827 under Titlen »Syv militære Piger« (se Heibergs »Forerindring« i »Pros. Skr.« IV 68 f.). Den svenske Oversættelse var foretaget af E. W. Djurström og udkom i Jönköping med Titlen »Sju flickor i uniform«. I Anmeldelsen i »Heimdall« 1831 Nr. 16 gives Heibergs Bearbejdelse afgjort Fortrinnet for den franske Original.

141.

K. B., Kbhvn.

32.12. *inneliggande*] M.s Svar udviser, at det drejer sig om en Facsimile af et Par Sider af den Justinus-Udgave, Absalon har laant Saxo til Brug for hans Danmarkskrønike. ¶ 32.14. *Scr. R. D.*] »Scriptores rerum Danicarum«, den af Jakob Langebek paabegyndte Udgave af Middelalderens latinske Skrifter vedrørende dansk-norsk Historie (1772—1878). ¶ 32.19. *härvarande Bibliothek*] W. var 1828—33 Vicebibliotekar ved Lunds U. B. ¶ 32.22. *de danska Vårfrutiderna*] Chr. Pedersens Bønnenbog »Vor froe Tider«, almindelig kaldet »Tidebogen« (1514) (se »Middelalderens danske Bønnenbøger« I (1946) S. XXIII). ¶ 32.29. *arbete om Sveriges Litteratur*] der sigtes til W.s eget Værk »Sveriges sköna litteratur«, hvis første Del udkom 1833. ¶ 32.30. *Daugaard*] den senere Ribebiskop J. B. D.s Værk »Om de danske Klostre i Middelalderen« (1830). ¶ 32.30 f. *den Svenska Monasteriologien*] i Afh. »De claustris Svio-Gothicis«, som W. udarbejdede til Brug for sin Præsteeksamen 1832—33. ¶ 32.35. *Dela-Gardiska Archivet*] den af W. i 20 Bind (1831—44) besørgede Udgave af historiske Dokumenter, især vedrørende Adelslægter, som var indsamlet af Grev J. G. de la Gardie og da befandt sig paa hans Herregaard Löberöd i Skaane.

142.

Sv. akad.

33.13. *Reise til Norge og Sverrige*] den blev ikke til Virkelighed; først ved Sommerbesøget i Sthlm. 1842 lykkedes det M. at faa registreret Danica i Sthlm.

143.

K. B., Kbhvn.

35.5. *Arvidsson . . . i bref till Prof. Rafn*] ikke bevaret i Rafns Brevarkiv paa K. B., Kbhvn. ¶ 35.22 f. *Litteratur-Föreningen*] Svenska Litteraturföreningen stiftedes af Lærere ved Upsala Univ. og udgav 1833—37 Tidsskriftet »Skandia« og 1833—38 »Sv. litteraturföreningens tidning«, begge trykt hos V. F. Palmblad og med ham som Redaktør. ¶ 36.13. *Mams. Bremer*] Fredrika B., der 1828 anonymt udsendte det første Hefte af »Teckningar ur hvardagslivet«,

1830—31 fulgt af to andre. ¶ 36.15. *Mellin*] Præsten Gustaf Henrik M., der skrev historiske Noveller i Walter Scotts Stil, hvoraf den mest bekendte er »Blomman på Kinnekulle« (1829). ¶ 36.19. *en ulländsk resa*] R. opnaaede først 1836—37 at foretage en Udenlandsrejse, der førte ham til Tyskland, Belgien, Frankrig og Italien.

144.

K. B., Kbhvn.

37.27. *utrolige Sorger og Uheld*] se om den Langbergske Familietragedie Biogr. 101 f. ¶ 37.27 f. *sin gamle Fader*] Dispachør Knud Engelbreth Langberg. ¶ 37.32 f. *en Jødes Eie*] efter Rahbeks Død erhvervedes Bakkehuset 1831 ved Auktion af Dekorator Leo David Hamm, der helt forandrede Bygningen; i sin »Dansk poetisk Anthologie« II (1832) klager M. over, at dette berømte Sted »nylig, ved en fremmed og uskaansom Haand, er blevet voldsomt og smagløst forvandlet« (254).

145.

Sv. akad.

38.9. *en lille Tour . . . til Runamo*] man havde længe været i Tvivl om, hvorvidt de Figurer, der fremstod paa Klippestenen, var Forvitringer (et »Naturspil«) eller Runeteg. ¶ 38.10. *Biskop Müller*] Peter Erasmus M. ¶ 38.13. *Forchhammer*] Geologen Johan Georg F. ¶ 39.11. *et Udvalg af mine blandede Smaaskrifter*] »Blandede Smaaskrifter« I—II (1834—36). ¶ 39.14 ff. *Forelæsninger . . . over de Nordiske Landes . . . ældste Historie*] Ms. i Coll. Saml. 340, 4°. ¶ 39.35. *Svea*] Tidsskrift for Videnskab og Kunst, der blev udgivet i Upsala 1818—23, 1825—29 og 1831—32 under Redaktion af Gumælius, Palmblad, Atterbom og E. A. Schröder. Det fortsattes af »Sv. Litt. föreningens« to Tidsskrifter. ¶ 40.26. »*Kiærlighed ved Hoffet*«] Fr. Paludan-Müllers Stykke var oprindeligt blevet forkastet af Det kgl. Teater, men M. fik ham til at omarbejde det, hvorefter det opførtes 1. Gang 6/6 1834. ¶ 40.27. »*Dandserinden*«] denne Versnovelle havde M. i næsten panegyriske Vendinger anmeldt i MfL. X. ¶ 40.28. »*Gienganger-Brevene*«] et æstetisk Læredigt fra 1830. ¶ 40.30. *den »Anonyme Nytaarsgave«*] fra 1832, med en Prolog af Hertz. ¶ 40.35 f. *Sange til Bellmannske Melodier*] de bekendte »Hirschholm-Digte«. ¶ 40.36. *adskillige Lystspil*] de vigtigste er »Hr. Burchardt og hans Familie« (opf. 1. Gang 1827), »Flyttedagen« (opf. 1. Gang 1828) samt »Amors Genistreger« (opf. 1. Gang 1830) og »Emma« (opf. 1. Gang 1831). ¶ 41.8. *Andersen*] M. var kun venlig over for H. C. A. ved hans Debut; senere hakkede han ideligt paa ham og skrev meget haarde Censurer over hans Teaterstykker. ¶ 41.16 f. »*De Danske i Paris*«] M. naaede ikke i sin ellers overordentlig anerkendende Afh. om »Heibergs danske

Vaudeviller« (MfL. VII, 1832) at faa dette Arbejde omtalt, da det først udkom 1833. ¶ 41.18. *en ny Tragedie*] »Dronning Margrethe« (1834 ☉: Decbr. 1833). ¶ 41.32. *historiske Samlinger af Adlersparre*] Georg A.: »Handlingar rörande Sveriges äldre, nyare och nyaste historia« (1830—33). ¶ 41.33. *Liljegrens Diplomatarium*] J. G. L.: »Svenskt diplomatarium« (1829 ff.). ¶ 41.35. *Lundh*] Officeren og Historikeren Gregers Fougner L., der 1822 blev Professor i Teknologi, Landhusholdning og Nationaløkonomi ved Christiania Univ., gjorde sig ogsaa kendt som Arkivudgiver; det var ham, hvem det lykkedes at faa Christian II's Arkiv tilbage fra Bayern. Af hans norske Diplomatarium var et »Specimen« udkommet i Kbhvn. 1828.

146.

Göteborgs stadsbibl.

42.18 f. *en gammel-Svensk Paraphrase af . . . det Gl. Testamente*] Hs. Thottiske Saml. 4, 4° (K. B., Kbhvn). ¶ 42.21 f. *Reise til Bleking*] se ovf. II 38.7 ff. ¶ 42.32. *Rhyzelius*] Andreas R. havde med Værket »Episcoposcopia sviogothica« (1752) givet den første Skildring af den svenske Kirkes Mænd.

147.

Sv. akad.

43.3. *Linsén*] Johan Gabriel L. var ligesom Franzén født i Finland og Elev af ham; han blev 1828 Professor i Veltalenhed og Digtekunst ved Helsingfors Univ. og stod Runeberg nær. Hans Vers i M.s Stambog 18/8 1833 er aftrykt i Ruben G:son Bergs »Litteraturbilder« II 28 f. ¶ 43.8 f. *blev kiendt med Deres Muses . . . Fostere*] i det litterære Tillæg til Br. f. Sv. III 301—303 omtales F.s Digtning med Beundring. ¶ 43.14 f. *kalder nu Dem fiernere bort mod det høie Nord*] F. overtog 1834 Embedet som Biskop over Härnösands Stift.

148.

K. B., Kbhvn.

43.34. *ett landtpastorat*] W. havde 1833 overtaget Embedet som Præst i Västerstad og Östraby Sogn i det midterste Skaane. ¶ 43.36. *Biskopen*] Vilhelm Faxé. ¶ 43.36 f. *Lindfors*] Professor eloquentiæ et poëseos Anders Otto L. ¶ 44.4. *H. E. DelaGardie*] Hans Excellence Greve Jacob Gustaf de la G. ¶ 44.4. f. *Hans bror på Maltesholm*] Landshøvdingen i Kristianstad Axel Gabriel de la G., som M. if. Skrivek. besøgte 16/7. ¶ 44.7. *tafvelsamingen från Kulla Gunnarstorp*] samlet af Greve G. A. Sparre og findes endnu paa Slottet. ¶ 44.13. *Brougham*] den engelske Statsmand Henry Peter B. var bekendt for sine mangesidige Kundskaber og sin fænomenale Hukommelse. ¶ 44.16 f. *Universitet i Skenninge*] Historikeren Lagerbring (der selv skrev sig Lager

Bring) havde i sine »Samlinger af åtskillige handlingar och påminnelser« (1749—58) paastaaet, at der i den gamle By Skänninge i Östergötland, der i det 13. Aarhundrede var et vigtigt aandeligt Centrum, fandtes et Universitet. ¶ 44.18. *Jac. Eccard*] Jacob Quetif og Jac. Echard: »Scriptores ordinis prædicatorum« (1719—21). ¶ 44.24. *då likväl ett ljus, som är på ett berg*] Matthæus 5,14-15. ¶ 44.38. *Petrus in Dacia*] den svenske Dominikaner, der 1271 blev Lektor ved Skänninge Kloster. ¶ 45.14. *Henr. Harpestreng*] Grunden til, at W. nævner denne danske Læge fra Middelalderen, er at M. 1826 havde udgivet hans Lægebøger. ¶ 45.19. *dul*] M.s Udg. af Harpestreng 90. ¶ 45.21. *Mäster Ysaac*] Hollænderen Abraham Herrera skrev under Titlen »Scha'ar Haschamain« (»Himlens Port«) en Indledning til Kabbala, der udkom i Oversættelse fra Spansk til Hebraisk ved Isaak Aboab 1655 (oplyst af Bibliotekar, Dr. phil. R. Edelman). ¶ 45.24. *Thomsen*] Museumsmanden Chr. Jürgensen Thomsen havde W. truffet paa Löberöd 1821—22.

149.

Göteborgs stadsbibl.

47.25. *Det skal forlange mig*] »jeg gad vide«.

150.

K. B., Kbhvn.

48.11 f. *gjorde vår allmänhet uppmärksam*] »Heimdall« 1830 Nr. 6. ¶ 48.24 f. *en liten anmälan*] om M.s »Dansk Ordbog« i »Sv. Litt.-för.s tidning« 1833 Nr. 48. ¶ 48.27. *Skandia*] se Noten til II 35.22 f. ¶ 48.34. *Sondéns upplaga*] 2. Udg. af »Svenska vitterheten« (1833). ¶ 49.1. *Studach*] Schweizeren Jacob Laurentz S. kom som Kronprinsesse Josefinas katolske Præst til Sverige; han oversatte 1829 Sæmunds Edda. ¶ 49.4. *Livijn*] Clas L., Forfatter til Fortællingen »Spader dame« (1824), udgav 1831 under Pseudonymet Jan Jansson Skriftet »Om ministère och opposition«, hvori han revsede Oppositionen og Avissskribenterne. ¶ 49.10. *Markalls Sömlösa Nätter*] se Noten til I 243.5. ¶ 49.15. *Nils Nyberg*] i »Polyfem« 1. Saml. Nr. 8—9 indførtes en Satire over de sidste gustavianske Digtere, »Prof af tungusernas vitterhet (Ur sjökaptens Baggfots manuscript)«, der foregaves at være indsendt af Nils Nyberg; bag dette Pseudonym skjulte H. sig. ¶ 49.18. *Schröder*] Filosofen Erik August S. ¶ 49.18 f. *Rogberg*] Professor i Pastoralteologi Carl Georg R. ¶ 49.19. *Hagberg*] Shakespeareoversætter Carl August H., der 1833 blev Docent i græsk Litteratur ved Upsala Univ. ¶ 49.19. *Fahlerantz*] Professor i Kirkehistorie Chr. Erik F. ¶ 49.31. *Svenska Folkvisor*] Samlingen »Svenska fornsånger« I—III (1834—42) bygger paa Indsamlingsarbejde, der var foretaget af L. F. Rääf og Joh. Haqvin Wallman. ¶ 49.37. *studium på folkvis-litteraturen*] herom kom R. dog ikke til

at skrive noget større Arbejde. ¶ 50.2 f. *Lindeblads* . . . »*Svenska Sången*»] dette Skrift, der udkom i Lund 1832, gjorde R. til Genstand for en skarp Kritik i »Sv. Litt.-för.s tidning« 1833 Nr. 22—23. ¶ 50.6. *De la Rue*] udgav 1834 »Essais historiques sur les bardes, les jongleurs et les trouvères normands et anglo-normands«. ¶ 50.12 f. *en Svensk Witterhets-Historia*] udkom aldrig. ¶ 50.14 f. *en recension af Sondéns upplaga*] i »Sv. Litt.-för.s tidning« 1834 Nr. 17—19. ¶ 50.24. *Djurgården förr och nu*] udkom 1833, oprindelig beregnet som Tekst til C. J. Billmarks Tegninger fra Djurgården, der imidlertid udkom for sig næste Aar. ¶ 50.34. »*Fodreisen*»] H. C. Andersens Fantasi »Fodreise fra Holmens Kanal til Østpynten af Amager« (1829). ¶ 51.1 f. *Grefvinnan De Geer*] vistnok Carl de G.s Hustru Ulrika Sofia, f. Sprengtporten. ¶ 51.12. . .] her er udeladt en længere Liste over nyere svensk Litteratur.

151.

K. B., Kbhvn.

51.29. *en liten uppsats*] synes ikke at være kommet til Anvendelse. ¶ 51.33. *Cronholm*] Historikeren Abraham C. var, skønt allerede Docent ved Lunds Univ., paa denne Tid Huslærer for Kammerherre von Seths Sønner paa Ousbyholm. Han havde Aaret i Forvejen truffet M. under dennes Blekingerejse. ¶ 52.8. *Suhms Saml.*] »Samlinger til den danske Historie« I:2 (1780) 140. ¶ 52.17. *Oehlschläger*] W. havde besøgt ham i Kbhvn. Juni 1828 og var blevet stærkt begejstret for ham, ikke mindst som Oplæser af egne Digte (W.s Navn nævnes i Forbigaaende i *Oehl.s* »Erindringer« IV 73). ¶ 52.17. *Ove Thomsen*] Redaktør af Avisen »Dagen« 1827—34. Det var ham, der Juni 1829 foreslog Oehlschläger (se »Erindringer« IV 74) at rejse over til Skaane, hvor han blev indbudt til den følgende Uge at overvære Magisterpromotionen i Lund, ved hvilken Lejlighed han selv blev laurbærkranset af Tegnér. Om T.s Bekendtskab med W. se Sigfr. Wieselgren: »P. W.« 260 ff.

152.

Göteborgs stadsbibl.

53.28. *Rafn*] Oldforskeren Carl Chr. R. havde 1825 været Medstifter af Det kgl. nordiske Oldskriftselskab og udgivet islandske Sagaer i dansk Oversættelse; han skaffede Selskabet mange udenlandske Medlemmer og skal selv have været Medlem af ca. 100 udenlandske lærde Samfund.

153.

Vitterhetsakad.

54.20. *Runamo*] se Noten til II 38.9. ¶ 54.23. *Tegner og Landskabsmaler*] Teatermaler Chr. Ferdinand C.

154.

K.B., Kbhvn.

55.24. *Kjellander*] Ernst K., der 1834 blev Docent i Filosofiens Historie i Upsala; A. skrev hans Nekrolog i »Sv. Litt.-för.s tidning« 1835 Nr. 36. ¶ 55.24. *Carlson*] Historikeren Fredrik Ferdinand C. ¶ 55.31. *Föreläsningar*] »Forelæsninger over den danske Poesie« I—II (1831—32). ¶ 55.32. *Din Danska Anthologi*] »Dansk poetisk Anthologie« I—II, IV:1 (1830—40). ¶ 55.32. *Evalds Lefverne*] »Johannes Evalds Levnets« (1831).

155.

K.B., Kbhvn.

56.3. *de glada ögonblicken*] if. Skrivekal. besøgte M. Västerstad Præstegaard i Dagene 16.—21. Juni. ¶ 56.7. *Ett bref*] det i flg. Brev (II 57.3 f.) omtalte til Oldskriftselskabet.

156.

Göteborgs stadsbibl.

56.35. *Wällinge*] i Vellinge besøgte M. 23/6 Provst Flensburg. ¶ 56.36. *Kinberg*] Johan Henrik K., g.m. Margreta Lovisa Schlyter. ¶ 57.1. *Brev til Grev de la Gardie*] M. havde i Juni været paa Löberöd uden at træffe Grevnen (Brev til Hustruen 18/6 1834 i NkS. 3295, 4°). ¶ 57.6. *Rosenquist*] Wieselgrens Svigerfader, Godsforvalter paa Löberöd Magnus R. ¶ 57.10. *Öfvids-Kloster*] M. besøgte denne Herregaard 20/6.

157.

K.B., Kbhvn.

57.25. *Grosshandlaren Oldenburg*] antagelig Henrik Julius O. ¶ 57.28 f. *mina arbeten rörande Runorna*] »Runlära« (1832) og »Runurkunder« (1833).

158.

Göteborgs stadsbibl.

58.22. »*Røverne i Italien*«] den endelige Titel blev »De italienske Røvere«; opf. 1. Gang 28/2 1835. ¶ 58.27. *en Gaard nær ved Kiøge*] Gammel Køgegaard, tilhørende Familien Carlsen; her boede M.s ældste Søster Louise i mange Aar som Selskab for hendes Veninde Fru Elise Carlsen. ¶ 58.36 f. *Forsells svenske Statistik*] om 2. Udgave af C. Forsells »Statistik öfver Sverige« (1833) og forskellige andre publicistiske Skrifter forfattede M. en over 100 Sider lang Anmeldelse til MfL. XII (1834). ¶ 59.12 f. »*Svenska Folkets Historia*«] dette Værks 1. Bind (1832) omtalte M. i MfL. XI (1834) i sin Afh. »Om nordisk Historiographie« som »ei allene . . . den bedste historiske Haandbog og Lærebog, som de

skandinaviske Sprog hidtil have at fremvise; men uden Tvivl . . . en af de bedste i noget europæisk Land« (482). ¶ 59.27. *Danske Literaturtidende*] udkom 1811—36. I den nye Aargang Nr. 1 skriver M. om »Runeindskriften paa Runamo« og anmelder Abr. Cronholm: »Nordboerne i Westerviking«, i Nr. 3 recenseres Strinnholm: »Svenska folkets historia« I (1834); endvidere meddeler han en (uafsluttet) Artikelserie »Om de kiøbenhavnske lærde Tidender«. ¶ 59.40. *Artikel i det Norske Morgenblad*] det paagældende Nummer blev ved kgl. Reskript af 25/6 forbudt paa Grund af en for Kongehuset fornærmelig Artikel; Indholdet maatte ikke refereres i de danske Aviser, og kort efter blev det forment Danske at abonnere paa Bladet (se Harald Jørgensen: »Trykkefrihedsspørgsmaalet i Danmark« 118 og »Udvalg af Breve til P. Hjort« II 167).

159.

K.B., Kbhvn.

60.21. *Tauson*] Kaptajn ved Vendes Artilleriregiment Johan Magnus T. ¶ 60.23. *Prof. Bang*] Forfatteren Herman Bangs Farfader Ole B., der var en i højere Kredse yndet Læge.

160.

K.B., Kbhvn.

61.13. *Trimurtie*] Indernes Treenighed (Brahma, Vishnu og Çiva). ¶ 61.17. *Lindeberg*] Kaptajn Anders L. var 1832 gaaet over til Oppositionen og havde i den af ham redigerede Avis »Stockholmsposten« offentliggjort en Artikelserie »Sverige år 1808 och år 1832«, der kritiserede Regeringen og gik af som varmt Brød, da den udkom i Bogform. ¶ 61.28 f. *den officiella Riksdagstidningen*] Danmark havde 1834 faaet sine raadgivende Stænderforsamlinger, hvis Forhandlinger tryktes i »Stændertidende«, som M. dog aldrig havde noget at gøre med. ¶ 61.29 f. »*Swa är sagdt i adrom bokum*«] »saaledes er det sagt i andre Bøger«; Udgiveren ved ikke, til hvilken Kilde W. sigter.

161.

Göteborgs stadsbibl.

62.4 f. *Brev fra . . . Delagardie*] af 18/7 1834 (NkS. 2336, 4°). ¶ 62.9. *Schwerin*] Hofstaldmester Friherre Werner Gottlob v. S., gift med den fra Tegnér's Biografi bekendte Martina v. S., f. Törngren; om hans Sygdomsophold i Kbhvn. se E. Wrangel: »Martina von Schwerin« 262. ¶ 62.15 f. *sit uoprettelige Tab*] hans eneste Søn Major Gustaf Adolf Fredrik de la G. var død 19/7 1833. ¶ 64.11. *Aftonbladet*] det af L. J. Hierta 1830 grundlagte liberale Blad, der p. Gr. af sine hensynsløse Angreb paa de styrende Gang paa Gang blev beslaglagt. ¶ 64.16. *Liunge*] Andreas Peter L. var 1827—37 Redaktør af »Kjøbenhavns-

posten«. Den omtalte Meddelelse stod i Aarg. 1834 Nr. 137. ¶ 64.31. *Bornemann*] den senere Prof. jur. F. C. B., Søn af Prof. M. H. B. Hans Indlæg er rettet mod C. N. Davids Afh. »Om Trykkefriheden i Danmark« (MfL. XI 1834). I Septbr. s. A. grundlagde David det liberale Ugeskrift »Fædrelandet«, der senere omdannedes til et Dagblad. ¶ 64.36. *Quæstioner*] disse er ikke bevaret.

162.

Vitterhetsakad.

66.1. *Brocman*] Nils Reinhold B. havde ledsaget sin Oversættelse af Sagaen om Ingvar Vidfarne (1762) med en Undersøgelse om Runestenenes Alder. ¶ 67.9. *Arendt*] den sære, lidet produktive Oldforsker Martin Friedrich A., kendt under Navnet »den vandrende Antikvar« og brugt af Oehenschläger som Model for Strauss i »De italienske Røvere«. ¶ 67.25. *Brunius*] Carl Georg B., Tegnér's Efterfølger som Professor i Græsk ved Lunds Univ.; fra Beg. af 1830'erne gik han over i en intensiv Arkitektvirksomhed og restaurerede i Lund bl. a. Domkirken, ombyggede Biblioteket og opførte den nuværende Bispegaard. Han var M.s gode Ven (se Incl. S. XXII f.).

163.

Göteborgs stadsbibl.

68.26. *Engelstoft*] Historikeren Professor Laurids E. ¶ 68.28. *Deichmann med Frue og Søster*] Jacob D., hans Hustru Bolette, f. Gyldendal, og Søster Hanne D. ¶ 70.30. *Professoratet i Upsala*] W. søgte Professoratet i Pastoralteologi, men fik det ikke.

164.

K. B., Kbhvn.

71.10. *frågor*] M.s Spørgsmaal i dette som i det foregaaende Brev staar i Forbindelse med den lange Redegørelse for Sveriges Statistik, som han skrev til MfL. XII. ¶ 72.5. *Grosshandlare Winberg*] Johan Ulrik W. (se R.s »Memoarer« 69), hos hvem J. H. Thomander i sin Ungdom var Informator.

165.

K. B., Kbhvn.

72.27. *Almqvist*] den senere Professor i Teologi Karl Jonas A., Søn af Biskop Erik Abraham A. ¶ 72.34. *Höst utgaf sin Nordia*] Historikeren Jens Kragh H. udgav sammen med P. H. Haste og Fr. Høegh-Guldberg Maanedsskriftet »Nordia« (1795). ¶ 72.35. *den Svenska sånggudinnan till den Danska*] efter Læsningen af Baggesens Digte havde F. i »Stockholmsposten« 8/2 1794 ladet trykke sit bekendte Digt »Svenska sånggudinnan till den Danska«. ¶ 72.36 f. *det Scandinaviska Litteratursällskapet*] under et Besøg 1796 i Kbhvn. af C. A.

Ehrensvärd og G. A. Paykull opstod hos Mænd som Rahbek, P. A. Heiberg, Baggesen og Høst Tanken om at stifte et saadant Samfund, til hvis Formand man valgte Zoologen Abildgaard. Selskabet udgav et Tidsskrift »Skandinavisk Museum«, der senere afløstes af en Serie Afhandlinger. Det blev aldrig formelt ophævet, men dets Virksomhed ophørte ca. 1840 (se Fr. Bajer i »Nordisk tidsskrift«, udg. af Hamilton IV (1869)). ¶ 73.13 f. *nec turpem senectam*] »at tilbringe Alderdommen, manglende hverken Ære eller Lyre« (Horats: »Oder« I, 31,19 f.).

166.

K. B., Kbhvn.

73.35. *Münter*] Friedrich M., Sjællands Biskop 1808—30. ¶ 73.35. *Müller*] Peter Erasmus M., Sjællands Biskop 1830—34. ¶ 73.36. *Möller*] Professor i Teologi Jens M. ¶ 74.1 f. *Philosophiska Skrifter*] »Studier till filosofiens historia och system« (1835). ¶ 74.3. *Poetiska Skrifter*] »Samlade dikter« I—II udkom først 1837—38.

167.

Göteborgs stadsbibl.

74.11. *hosfølgende lille Skrift*] M.s store Afh. om Sveriges Statistik. ¶ 74.19. *Selskab »for Trykkefrihedens rette Brug*] Adressen, der blot havde 572 Underskrifter, var sat i Gang af Botanikeren J. F. Schouw. Den afleveredes 21/2 1835 til Kongen, der svarede med et Afslag, af Eftertiden sammenfattet i Ordene »Vi alene vide«. Derimod lagde Regeringen ikke Hindringer i Vejen for, at den samme Kreds af Mænd stiftede »Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug«, der foruden belærende Skrifter udgav Ugebladet »Dansk Folkeblad«. ¶ 74.31. *Cleasby*] den engelske Filolog Richard C., der bl. a. under en ny Rejse til Danmark 1839 indsamlede Materiale til en islandske-engelsk Ordbog, som dog først efter hans Død blev udgivet ved Gudbrand Vigfússon. ¶ 75.4. *Kull*] Charta sigillatæ-Ombudsmand og Sagfører Åke Jonas Igelström K., der 1835 idømtes Landsforvisning for falske Beskyldninger mod en Medborger; i Kbhvn. ernærede han sig som Sproglærer, indtil han 1839 fik Lov at vende hjem til Sverige (se C. Sjöström: »Skånska nationen 1682—1832« 608). ¶ 75.28 f. *en Anmeldelse af Værket*] denne Plan kom ikke til Udførelse.

168.

K. B., Kbhvn.

76.29. *ab illo nihil detrimenti capiat respublica*] »ved ham lider Staten ingen Skade«, formet efter de Ord, der anvendtes i det gamle Rom, naar Konsulerne fik overdraget diktatorisk Magt. ¶ 76.32. *Habeatur bonus donec* osv.] »Han

bør anses for god, indtil det modsatte bevises«. ¶ 77.6 f. *Palmblands Geographiska verk*] se Noten til II 22.20 f. ¶ 77.11. *ex animo addictissimum servitorem*] »en af Hjertet meget hengiven Tjener«.

169.

K. B., Kbhvn.

77.17. *en resa till Tyskland*] R. har beskrevet denne Rejse i sine »Memoarer« S. 125—147 og nævner (126) M. som en af dem, der hjalp ham med Introduktionsskrivelser til tyske Lærde.

170.

Göteborgs stadsbibl.

78.20. *Neidel*] Petter N. ¶ 78.34. *Gyllenkrok*] Hofmarskal Baron Axel Gustaf G., der var Medlem af Oldskriftselskabet og kendt som Mæcen og Filantrop. ¶ 78.37. *Hauswolff*] Officeren Justus Olivier H.; et Brev fra 15/10 1836 til M. handler om Subskription paa det historiske Værk, som dog aldrig udkom. ¶ 79.1. *28de Mai*] Dagen for Stænderforsamlingernes Oprettelse 1831 fejredes allerede fra 1832 som en aarlig Folkefest.

171.

Göteborgs stadsbibl.

79.12. *Deres Linier af 25. Mai*] kendes ikke. ¶ 79.24 f. *hente . . . nyt Livsstof i Skaane*] M. tog 19/6 til Lund, hvor han boede hos Gleerup. 21.—22. var han paa Löberöd, hvor han fandt W. sengeliggende, 23. fejredes han ved Magisterpromotionen i Lund med Taler og maatte udbringe Universitetets Skaal. ¶ 80.10. *Jahns begyndte Unionshistorie*] Militærhistorikeren F. H. Jahn havde planlagt en »Danmarks Krigshistorie« i 6 Bind, men naaede kun at faa udarbejdet det første, der efter hans Død blev udgivet af hans Venner (1835).

172.

K. B., Kbhvn.

80.31. *Böttiger*] Tegnérns Svigersøn, Digteren Carl Wilhelm B.

173.

Göteborgs stadsbibl.

81.11. *Torup, Skabersjö*] disse skaanske Herregaarde besøgte M. 26/6 1835.

174.

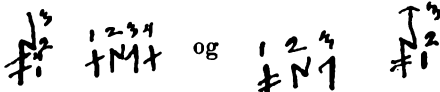
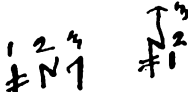
Göteborgs stadsbibl.

81.19. *Sirekiöping*] paa denne Herregaard i Omegnen af Landskrona besøgte M. den i Noten til II 62.9. omtalte friherrelige Familie Schwerin. ¶ 81.22 f. *Afskeden fra Dem*] M. havde fundet W. meget daarlig og sengeliggende. ¶ 81.31. *Bruzelius*] den senere Professor i Kirurgi ved Lunds Univ. Arvid Sture B. ¶ 82.11. *Baron v. Düben*] Ulrik Wilhelm v. D. og hans Søn Magister Magnus Vilhelm v. D., der 23/6 ved Magisterpromotionen i Lund i sin »*Gratiarum actio*« havde hyldet M. (se utrykt Brev af 25/6 til Hustruen, NkS. 3295, 4°). ¶ 82.12 f. *den beskedliga Baron*] den lige omtalte U. W. v. Düben.

175.

Vitterhetsakad.

82.30. *Longfellow*] Digteren Henry L., der 1835 var blevet Professor i moderne Sprog og Litteraturer ved Harvard Univ. ¶ 83.13. *mynden*] Runetegnet. ¶ 83.14 f. ...] de i Teksten af typografiske Hensyn udeladte Runetegn

ser saaledes ud: og

176.

Sv. akad.

83.39. *Everlöf*] den svenske Generalkonsul i Kbhvn. Frans E., der med Aarene blev en af M.s bedste Venner. ¶ 84.19. *et næsten glemt kritisk Arbeide*] det litteraturhistoriske Tillæg til Br.f.Sv. III. ¶ 84.31. *i Historieskrivning*] sine høje Tanker om svensk Historieforskning har M. givet Udtryk for i Afh. om nordisk Historiografi i MfL. XI (1834).

177.

Vitterhetsakad.

85.27. *Bautil*] Runeværk fra 1750 af Præsten Johan Göransson. ¶ 86.15. *Maleren*] se Noten til II 54.23. ¶ 86.26. *lusus naturæ*] »et Naturspik«.

178.

Vitterhetsakad.

87.16 f. *Kellermann*] Olaus K. ¶ 87.20. *Sarti*] Filologen Emiliano S. ¶ 87.22. *Corpus Inscriptionum latinarum*] en Prøve herpaa med Titlen »*Vigilum*«.

Romanorum latercula duo Caelimontana« (1835) blev forelagt Videnskabernes Selskab, og med Løfte om Støtte herfra og fra to tyske Akademier rejste han til Rom for at gaa i Gang med Arbejdet, da han kort efter døde af Kolera. ¶ 88.7. *Wieselgren*] i »Sveriges sköna litteratur« II (1834) 65.

179.

Göteborgs stadsbibl.

88.17 f. *Grev Jacob de la Gardie*] if. Skrivekal. havde M. 16/10 Besøg af Greven: »et Mønster paa en gammel svensk Adelsherre af fiin Verdensdannelse; og tillige en Mand af Aand, Smag og megen Godmodighed«. 24/10 viste M. ham Det kgl. Bibliotek, det nordiske Museum og Christiansborg Slot. ¶ 89.18 f. *det svenske biograph. Lexikon*] Palmblads »Biographiskt lexicon öfver namnkunnige svenska män« I—XXIII (1835—57) indeholdt ikke mindre end 778 Artikler ved *Wieselgren*. ¶ 89.23. *et dansk biograph. Lexikon*] da M. i 1839 stiftede »Dansk historisk Forening«, sørgede han for, at Udgivelsen af et saadant kom til at staa paa Foreningens Program, men det lykkedes først C. F. Bricka i 1885 at faa begyndt Udsendelsen af et Værk af denne Art. ¶ 89.31. *Deres Prædiken i det skaanske Pr. Samfund*] »Christlig predikan vid skånska prestsällskapet första sammankomst i Lund den 30 september 1835« (1835). ¶ 89.36 f. *en Oversættelse af Professor Nielsons Skildring*] M. oversatte for »Dansk Ugeskrift« 1836 et Afsnit af Sven Nilssons »Skandinavisk fauna« (1835), hvis dristige etnologiske Paastande han i en til Oversættelsen føjet Opsats gendrev. ¶ 89.38. *en Botaniker*] den liberale J. F. Schouw, der som Universitetets Repræsentant paa A. S. Ørsteds Initiativ blev kongevalgt Medlem af Roskilde Stænderforsamling i Stedet for Juristen J. F. W. Schlegel. ¶ 90.9. *Deres Brev*] kendes ikke. ¶ 90.13 f. *Raadmand Cronholm*] Raadmand og titulær Borgmester i Landskrona Frans C., Fader til Historikeren Abraham C. og Redaktør Bernhard C., som M. havde besøgt i Landskrona 6/7 s. A.

180.

K. B., Kbhvn.

90.36 f. *fuimus Troes*] »vi var Trojanere« (Virgil: »Æneide« 2, 325), her: »Fortidslevninger«. ¶ 91.2. *sin tids Hammarsköld*] W. sammenligner sig med H. i Egenskab af Forfatter til en ny svensk Litteraturhistorie. Om »Eldgnistor« se Noten til I 118.13. ¶ 91.6. *Harald*] blev Bibliotekar ved Kungl. biblioteket i Sthlm. ¶ 91.29. *Geogr. Lex.*] Fejlskrift for: Biogr. Lex. ¶ 91.30. *Boheman och Björnram*] Carl Adolf Boheman og Gustaf Björnram, hvis Biografier W. har skrevet. Den første oprettede i Sverige en Filial af Illuminerordenen, men blev til sidst udvist af Landet; den sidste udgav sig for Aandemaner, indtil han

afsløredes af Livlægen S. A. Hedin. Hammarsköld har 1815 udgivet nogle »Reflexioner öfver den ryktbare Carl Adolf Boheman«.

181.

Vitterhetsakad.

92.21. *Forelæsninger . . . over de nordiske Monumenter*] Ms. hertil i Coll. Saml. 340, 4°. ¶ 93.9. *flyttet til Wärmeland*] se Noten til II 94.21 f.

182.

Vitterhetsakad.

93.19. *Becker*] Præsten og Historikeren Peter Willemoes B., der 1836—38 med kgl. Understøttelse rejste i Udlandet; han var anset for en udmærket Arkivforsker.

183.

K. B., Kbhvn.

94.16. *min sista utrikes resa*] F. opholdt sig i Maj 1834 i Kbhvn. og besøgte der M. (Skrivekal. 21/5, 4/6, 12/6); han gentog Besøget i Januar 1835 (Skrivekal. 14/1, 4/2, 8/2, 22/2). ¶ 94.21 f. *mina fäders boning*] 1836 havde F. tiltraadt Embedet som Sognepræst i Sunne i Fryksdalen, hvor hans Farfader og senest hans Farbroder havde været Præster. ¶ 95.6. *Jacobson*] Juristen og Kulturhistorikeren P. V. Jacobsen.

184.

Göteborgs stadsbibl.

95.10. *det sända verket*] turde være M.s Udgave af »Hr. Michaels tre danske Riimværker« (1836). ¶ 95.15. *Thomæus*] Sognepræsten i Kristiansstad, Kirkehistorikeren Jöran Jakob T., hvis kortfattede Biografi W. 1845 har skrevet. ¶ 95.17. *Lemchen*] W.s Lærer fra Växjö Gymnasium Lars L., Sognepræst i Ryssby, Växjö Stift; omtalt i M.s Brev 2/7 1836 til Hustruen (NkS. 3295, 4°). ¶ 95.27. *de Bajerska Högheterna*] Kronprins Oskar (I), der var gift med Prinsesse Josefina af Leuchtenberg, havde i Sommeren 1836 Besøg af sin Gemalindes Moder Augusta af Bayern og to yngre Søstre samt Broderen Prins Max. I August Maaned gæstede alle disse kongelige Personer Löberöd. W. var til Stede og havde foranlediget, at de la Gardie indbød Sognets Skolebørn til at hylde Kronprinsparrets tre Sønner: Hertugen af Skaane, den senere Karl XV, Gustaf og Oskar (se Sigfr. Wieselgren: »P. W.« 170—72).

185.

K. B., Kbhvn.

96.15. *Ausås*] her besøgte M. i disse Aar ofte om Sommeren sin og Reuterdahls Ven Provst N. P. Westerström; nogle Anekdoter om M. som besværlig Gæst i Præstegaarden debiteres af H. Schönbeck i hans Bog »Prelater«. ¶ 96.26. *Bölling*] Sekretær ved Det kgl. Bibliotek Jørgen Andresen B. ¶ 96.32. *Thomander*] den senere Biskop i Lund Johan Henrik T. ¶ 96.35. *Deras fest*] 13/10 1836 blev Kbhvn.s Universitets nye Bygning indviet med stor Højtidelighed. ¶ 96.38. *Deras »Småskrifter«*] M. havde udgivet nogle af sine mindre Ungdomsarbejder i 2 Bind »Blandede Smaaskrifter« (1834—36).

186.

Göteborgs stadsbibl.

97.37. *Hofmann*] den som politisk Digter bekendte Heinrich H. von Fallersleben, der i Aaret 1836 besøgte Danmark. M. var i Selskab med ham 6/8 og fandt ham »noget støiende og vindig; men en Mand af Kundskaber, Hoved og stor Arbeidsomhed« (Skrivekal.).

187.

K. B., Kbhvn.

98.12 f. *mitt sednaste vistande i Köpenhamn*] B. besøgte M. i Kbhvn. 3/6 1827 og senest 2. og 3. Aug. 1834. ¶ 98.19. *tragedier*] »Dramatiska studier« I (1836), indeholdende »Hildegard« og »Torkel Knutson«. ¶ 98.22 f. *dem jag förr meddelat*] »Erik den Fjortonde« (1827) og »Ryno« (1834). ¶ 98.27. *recensionen af min Erik XIV*] ved C. N. David i MfL. III (1830). ¶ 98.33 f. *min företrädare i Theater-Styrelsen*] Chef for Sthlm.s kgl. Teater var 1827—31 Grev Johan Karl Puke, 1831—32 Beskow. ¶ 99.10. *behagade en gång yttra*] ældre Breve mellem M. og B. er ikke bevarede; Udtalelsen er vel mundtlig. ¶ 99.12. *Torkel Knutson*] oversat 1837 af Oehlenschläger; ingen af B.s Dramer er opført paa Det kgl. Teater.

188.

K. B., Kbhvn.

99.33 f. *icke skickade . . . deputerade till Deras fest*] Filosoffen Sibbern skrev 27/11 1836 til Zeuthen: »Fra Greifswalde kom Een, fra Kiel To. Fra Lund i Skaane Ingen, saa gjerne de vilde; man formoder, at Tilladelsen fra Stockholm er udebleven, eller kommen for sildigt« (»Breve til og fra Sibbern« II 190). ¶ 100.3 f. *vår närvarande Rector*] Prof. Jacob Sönnnerberg. ¶ 100.20. *Bergquist*] Professor i Teologi Bengt Jakobsson B. I sine »Memoarer« taler R. om hans »förstörda affärer« (183). ¶ 100.38. *Clausen*] den teologiske Professor

H. N. C. ¶ 100.38. *Scharling*] den teologiske Professor Carl Emil S. ¶ 101.3. *Thomanders Doctorsgrad*] T. blev 31/10 1836 i Forbindelse med 300-Aarsfesten for Reformationen udnævnt til Æresdoktor ved Kbhvn.s Univ. ¶ 101.7. *peccatum omissionis*] »Undladelsessynd«. ¶ 101.10. *Deras nya boning*] M. var flyttet fra Nørregade 33 til Skindergade 15. ¶ 101.10 f. *Prof. Nilsson*] Zoologen Sven N.

189.

K. B., Kbhvn.

190.

Sv. akad.

103.36. *Jomfru Ryge*] Nathalia R., Datter af Skuespiller J. C. R. ¶ 104.20. »*Reise-Erindringer*»] B.s »Vandringsminnen« (1833—34).

191.

K. B., Kbhvn.

104.36. *vår lilla dotter*] Hedvig Eleonora. ¶ 105.1. *ett litet bevis*] se Brev 194. ¶ 105.2 f. *Dat poma qui non habet aurea dona*] »den, som ikke har gyldne Gaver, giver Æbler«, et gammelt Munkevers (ogsaa citeret af Beskow, »Breve og Aktstykker vedr. J. L. Heiberg« III 249). ¶ 105.8 f. *Egaren af den Danske Codex*] er vel de la Gardie; det synes, som om M. har villet forsøge at bevæge ham til at afstaa det i Noten til II 108.21 omtalte danske Hs., ligesom han tidligere (Brev 118—119) vilde have Hallenberg til det. ¶ 105.17. *Lénström*] Carl Julius L., Forfatter til forskellige nu glemte litteraturhistoriske Arbejder. ¶ 105.17. *Skandia*] et Tidsskrift, der 1833—37 blev udgivet af Svenska literaturföreningen i Upsala. ¶ 105.20. *Paludan Möller*] Digteren Fr. Paludan-Müller, som var M. særlig kær (»Hr. Just. Rådets egen älskling«). ¶ 105.28. *e.m.*] eftermiddag.

192.

K. B., Kbhvn.

106.3. *Berling*] Amanuensen ved Lunds Bibliotek Edvard Vilhelm B. (se om ham R.s »Memoarer« 123). ¶ 107.1. *en temligen tjock bok*] »Inledning till theologien« (1837).

193.

K. B., Kbhvn.

107.11. »*Våren kommer, skogen löfvas*«] Citat af »Frithiofs saga« XIX (Böök og Wrangels Udg. V 127). ¶ 107.13. *Mina bönder hafva blifvit beskedliga och nyktra*] ved sin Tiltrædelse af Pastoratet fandt W. sine Sognebørn nedsunket i dyb sædelig Forvildelse og hengivne til Drikkeri, men det lykkedes ham ved 1836 at stifte »Västerstads nykterhetsförening« at faa Bugt med det værste

Forfald; senere udvidede han sin Agitation til andre Egne af Landet. ¶ 107.16. *Sigfrids dopstenar*] den engelske Missionsbiskop Sigfrid fra 11. Aarhundredes første Halvdel døbte i Växjö Hedninger i en Kilde med Sten, forsynet med 7 Huller til at anbringe Lys i. ¶ 107.20. *Augiaceum*] Augiasstald.

194.

Göteborgs stadsbibl.

108.10. *Danske Magazin*] udgives siden 1745 af »Det kgl. danske Selskab for Fædrelandets Historie og Sprog«, hvoraf W. var blevet valgt til Medlem. Det havde overdraget M. at redigere Uddrag af Aalborgbispens Jens Bircherods Dagbøger (1846). ¶ 108.21. *Henrik Fabers Krønike*] W. sendte 1837 Det kgl. danske Selskab en Kopi af Cod. Lund, De la Gardie VIII, a 18 (Henrik Smiths Historie), som nu findes i NkS. 868 b, 4° paa K.B., Kbhvn. ¶ 108.22. *Hvitfeldt*] den danske Historiker fra Renæssancetiden Rigskansler Arild H. ¶ 108.23. *Krag's Christian III. Historie*] Niels K.s Fragment af denne Konges Historie henlaa utrykt ved hans Død, men blev udgivet af Hans Gram 1737 og i dansk Oversættelse 1776—79.

195.

Sv. akad.

109.23. *Marmier*] Xavier M., en fransk Litterat, der 1836—39 deltog i videnskabelige Ekspeditioner til Island, Lapland, Finland, Spitsbergen og Færøerne og i forskellige Bøger introducerede de nordiske Lande for sine Landsmænd (se Poul Høybye: »H. C. Andersens franske Ven Xavier Marmier« (1950) og om hans Forhold til Atterbom Uno Willers: »Xavier Marmier och Sverige« (1949) S. 36—41). Under hans Ophold i Sverige hyldede A. ham med et Digt (»Sv. akad. handl. fr. 1886« 37. del 100). ¶ 109.33 f. *en Artikel over Oehlenschläger*] den første i en Serie »Poètes et romanciers du Nord« i »Revue des deux mondes« 4. Serie X (1837) 792 ff.

196.

K. B., Kbhvn.

110.26 f. *en hastig Sommer-Tour*] den blev først til Virkelighed 1842.

197.

K. B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. f. Skåneland II 219 f.

111.19. *berättade Deras Fru*] Uddrag af R.s Breve til Fru M. er meddelt i »Samlaren« 1904. ¶ 111.28. *Quartalskriften*] sammen med Thomander udgav R. 1828—32 og 1836—40 »Theologisk quartalskrift«. ¶ 111.34. *Tegnér's Af-*

handlingar med sina prester] »Handlingar hörande till prestmötet i Wexjö 1836« (1837). ¶ 111.37. *Mohneke*] Tegnér's tyske Oversætter Gottlieb Chr. Fr. M. ¶ 112.5. *barnboken*] »Julläsning för barn« udkom 1837—38 hos Gleerup (omtalt i »Memoarer« 156 f.); M. udgav i Aarene 1835—39 en lignende »Julegave for Børn«. ¶ 112.9. *en så kallad Nykterhetsskrift*] »Hvad skall man säga om detta nykterhetsväsen?» (1837). ¶ 112.11. *Brunius*] Professor Carl Georg B. ledede 1837—39 Ombygningen af Lunds Universitetsbibliotek.

198.

Sv. akad.

112.31. *Lille*] den senere Professor i Kirkehistorie ved Helsingfors Univ. Bengt Olof L. ¶ 113.3. »*För Fattiga och Rika*«] udk. 1833. ¶ 113.8. »*Skrifter i obunden Stiil*«] udk. 1835 og indeholder »Tal vid åtskilliga tillfällen«.

199.

K. B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. f. Skåneland II 220 f.

114.15 f. *Dr Port . . . Advocat Biel*] har ikke kunnet identificeres. ¶ 114.22. *Kungen*] Karl Johan besøgte Lund i Septbr. 1837 (se R. til Fru M. i »Samlaren« 1904 S. 122, 126). ¶ 114.33. *Fru Nyberg*] Digterinden Julia N., f. Svärdröm, optraadte under Pseudonymet Euphrosyne. ¶ 114.34. *Ansgarius*] Afh. »Ansgarius« gaar igennem 3 Hefter af Aargangen 1830 af »Theol. quartalskrift«. ¶ 114.37. *min antiagardhiska tractat*] R.s Svar paa Karlstad-Biskoppen Agardhs Skrift »Handlingar rörande prestbristen i Lunds stift samt prestbildningen vid rikets academier« (1836) (se »Memoarer« 150) blev indrykket i »Theol. quartalskrift« 1836. ¶ 114.37 f. *Brings disputation*] Professor i Historie ved Lunds Univ. Ebbe Samuel B. disputerede i 1835 med en Afh. »Om stat, statsförfattning och representation med afseende på Sverige«, som er optaget i Auktionskataloget over M.s Bøger. ¶ 114.39. *Nyström*] Arkitekten Per Axel N., som R. personligt satte højt, hvorimod han var misfornøjet med hans (og Brunius') Restaureringsarbejder i Lunds Domkirke (se »Memoarer« 109 ff.).

200.

K. B., Kbhvn.

115.23. *Cavallius*] Gunnar Olof Hyllén-C.: »Vocabularium værendicum« I (1837). ¶ 115.29. *Athenæum*] et københavnsk Læseselskab. ¶ 115.30. *anmälan af Gesenii Litteratura phoenica*] synes ikke at være blevet optaget i Tidsskriftet. ¶ 115.34. *Molbechs . . . Historia*] se Noten til II 116.32. ¶ 115.36. *sonens död*] se Noten til II 62.15 f. ¶ 116.4. *aliquid faciendum*] »at der bør gøres noget«.

201.

K. B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. f. Skåneland II 221 f.

116.13 f. *Till Deras goda Fru ... har jag ... skrifvit*] et Brev er trykt i »Sammlaren« 1904 S. 140 f. ¶ 116.17. *isfarare*] Vinteren 1838 var saa streng, at man kunde gaa over Øresunds Is; det var som bekendt paa denne Maade, Lunds og Kbhvn.s Studenter første Gang i større Antal mødtes. ¶ 116.27. *Deras föreläsningar*] over Historiens Filosofi. ¶ 116.32. *Fortællinger af den Danske Historie*] »Fortællinger og Skildringer af den danske Historie« I—II (1837—40), et aldrig afsluttet Værk, som M. udarbejdede for Trykkefrihedsselskabet. R. omtaler det anerkendende i en Fodnote i »Theol. quartalskrift« 1839 S. 239. ¶ 116.34 f. *De gör något af den nyare svenska historiografien*] M. ansaa den samtidige svenske Historieforskning for frodigere end den danske og norske (se Afh. »Om nordisk Historiographie« i MfL. XI 1834). ¶ 116.36 f. *Strinholms ändlösa bokenxcerpter*] dennes to store Værker »Svenska folkets historia under konungarne af Vasaätten« (1819—23) og »Svenska folkets historia från äldsta till närvarande tider« (1834—54) udmærker sig mere ved Grundighed end ved Livlighed. ¶ 117.3. *uppträde med den danske Studenten*] det er ikke Udgifveren bekendt, hvad der sigtes til. ¶ 117.11. *min svenska kyrkhistoria*] af »Svenska kyrkans historia« udkom 1. Del 1838; Værket forelaa afsluttet 1866 med 4. Bind. ¶ 118.1. *Geijer har ... affallit*] G.s egen Omtale af hans Overgang fra et væsentligt konservativt til et liberalt Standpunkt fandtes i hans nye Organ »Litteraturbladet« 1838. ¶ 118.3. *Hvasser*] Israel Hwasser, Professor i Medicin først i Åbo, senere i Upsala. ¶ 118.5. *Törneros*] Adolf T., Professor i Latin ved Upsala Univ., mest bekendt som Forfatter af »Brev och dagboksanteckningar«, var en nær Ven af Geijer. ¶ 118.10. *stugan*] med Hentydning til sit Digt »Vikingen« slutter Geijer sin Anm. af Atterboms Digte med Ordene »Ty mig — 'har stugan blifvit för trång'«. 1841 digter Atterbom »Röst ur stugan« (∴: hans romantiske Digtningens Verden), første Gang trykt i Beskows Blad »Svenska biet«. ¶ 118.13. *de tre första numrerna*] indeholder foruden Forord: »Tal vid invigning af nya katedralskolehuset i Uppsala«, Anmeldelse af »Samlade dikter af P. D. Atterbom« og af »De la Gardieska arkivet«. ¶ 118.15. *En annan liten småskrift*] »Den blå boken« (1837) (se »Sammlaren« 1904 S. 141). ¶ 118.21. *Gyllenkrok*] se »Sammlaren« 1904 S. 133, 134 f.

202.

Sv. akad.

119.38 f. *min Kritik i Maanedsskrift for Literatur*] Bd. XVIII (1837). ¶ 120.1 *Mad. Holst*] Skuespillerinden Elise H., f. Heger. ¶ 120.6. *ophævet sin indgaaede Forlovelse*] Xavier Marmier forlovede sig 1837 med Oehlenschlägers yngste Datter Marie, men hævdede allerede Aaret efter Forbindelsen. Hun blev 1839 gift med den norske Godsejer Wollert Konow.

203.

K.B., Kbhvn.

120.27. *Et Par Bøger*] M.s »Blandede Smaaskrifter« I—II (1834—36), der indeholder Optryk af hans Ungdomsafhandlinger og Kritiker. ¶ 121.7 f. *Geijers Artikel i Literaturbladet*] i Nr. 2 af det nye Tidsskrift, som G. havde grundlagt efter sin Overgang til Liberalismen, stod den berømte Anmeldelse af Atterboms samlede Digte (Landquists Udg. VIII 95 ff.), hvori A.s Styrke og Svagheder som Digter afvejes imod hinanden paa en meget træffende og hensynsfuld Maade. ¶ 121.12. *læst over Historiens Philosophie*] Forelæsningerne udkom i Bogform 1840—41. ¶ 121.16. *en æsthetisk Artikel over Digteren Atterbom*] dette Forehavende nævner M. i Brev af 20/7 1840 til sin Hustru (NkS. 3295, 4°), men det blev aldrig realiseret.

204.

K.B., Kbhvn.

121.36. *Svedbom*] Per Erik S., fil. dr. i Upsala 1836 og Docent i Statistik sammesteds 1838. ¶ 122.4. *v. Nolcken*] Carl Adam von N., Ejer af Jordberga i Skaane; hans gentagne Ophold i Kbhvn. omtales ogsaa i Galster: »Ingemann og Atterbom« 21. ¶ 122.6. *Den tredje delen*] udkom aldrig. ¶ 122.8. *Fågel Blå*] blev aldrig fuldført. ¶ 122.8 f. *Hesperiska Vandrings-minnen*] Fortsættelse af de italienske Digte »Vandringsminnen« fra »Poet. Kal.« 1820 udkom ikke særskilt. ¶ 122.9 f. *dramatisk behandla . . . Sigurd*] det havde sit Forblivende ved Planen. ¶ 122.11 f. *En ny . . . upplaga af Lycksal. Ö*] først 1854 udkom 2. omarbejdede Udgave. ¶ 122.14. *Aftonbladet och Dagl. Allahanda*] de liberale Dagblade hørte til A.s argeste Modstandere; i »Aftonbladet« 6/3 og »Dagl. Alleh.« 6/3 anmeldtes G.s Kritik med Tilslutning, og »Dagl. Alleh.« recenserede selv Digtene skarpt 7.—15. Marts. ¶ 122.15. *Geijers . . . recension*] se Noten til II 121.7 f.; A. besvarede den meget ligevægtigt og værdigt i »Sv. Litt. för.s tidn.« 14/3, hvad der gav »Aftonbladet« Anledning til et nyt Angreb paa ham 28/3.

205.

K.B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. f. Skåneland II 223.

122.28. »*Pingst, hänryckningens dag är inne*] Indledningsordene til Tegnér's Digt »Nattvardsbarnen«. ¶ 122.28. *Upåkra*] samtidig med at R. 1833 blev udnævnt til teologisk Adjunkt ved Lunds Univ., overtog han det med Embedet forenede Uppåkra Pastorat. ¶ 122.34. *Tegnér . . . fungerar som Canzler*] T. kom til Stede ved Promotionen, hvorved Faxé i Anledning af sit 50-Aars Doktorjubilæum kreeredes til Jubeldoktor. T. skrev i samme Anledning et Digt til Biskoppen (Böök og Wrangels Udg. VIII 26 f.). ¶ 122.37. *Sämssmakaren*]

Felberederen Söderberg. ¶ 123.11. *Deras son*] den senere bekendte Digter Chr. K. F. M., som i sin Skoletid voldte Faderen mange unødvendige Bekymringer. For at fjerne ham fra Hovedstadens Fristelser sendtes han til Vordingborg Latinskole. ¶ 123.19. *Ahlman*] Georg Richard A. (se »Memoarer«, Registre). 1838 udgav R. »Minne af professor Georg Richard Ahlman«.

206.

K. B., Kbhvn.

124.14. *Läsning för folket*] et Kvartalsskrift, der 1834—1924 blev udgivet af »Sällskapet för nyttiga kunskapers spridande«; i dette Samfunds Stiftelse deltog Franzén, Wallin og Wallmark. ¶ 124.25. *om de skulle i Köpenhamn uppföras*] se Noten til II 99.12. ¶ 124.35. *den bok*] det dramatiske Digt »Agnete og Havmanden« (1834), som det fremgaar af Fredrika Bremers Brev af 7/7 1838 til H. C. Andersen (Udgiveren skylder Overbibliotekar, Dr. phil. H. Topsøe-Jensen Tak for denne Henvisning). Hun skriver bl. a.: »Apropos af Biskop Franzén, skall jag rätt innerligen hälsa Er från honom. Han ålade mig det då han för en månad sedan hälsade på mig i Stockholm. Han har fått och läst Er Agnete med nöje, och hade gerna velat skriva till Er, men han kommer sig icke till att skriva bref; — och emellan oss sagt har Ni ej mycket förlorat derpå; ty det är oftast alldeles omöjligt att läsa hans bref. Hans styl ser ut så här ungefär [*her er tegnet nogle ulæselige Kruseduller*]. Han kan icke läsa den sjelf när han får återse hvad han skrifvit« (»Breve til H. C. Andersen«, udg. af Bille og Bøgh 651 og »Fredrika Bremers brev«, udg. af Klara Johanson och Ellen Kleman I 506). Paa Grundlag af denne Udtalelse vil det ogsaa kunne forstaas, at nærværende Udgiver — til Trods for, at Brevet har været forelagt baade danske Skriftekspertter og svenske Franzén-Specialister — ikke har set sig i Stand til at tyde Haandskriften fuldstændig.

207.

K. B., Kbhvn.

125.11. *Wexjö Bisp*] Tegnér. ¶ 125.19. *ett blad*] formodentlig af M.s nu tabte Autografalbum.

208.

Göteborgs stadsbibl.

126.10. *Raab*] Magister Axel Carl Jakob R., der havde disputeret 1829; M. havde truffet ham Sommeren 1836 i Præstegaarden i Västerstad (utrykte Breve til Hustruen 6/7 og 8/7 1836, NkS. 3295, 4°). ¶ 126.14. *Tilsyneladelse*] H. C. Ørsted har benyttet dette puristiske Ord f. Eks. i »Samlede og efterladte Skrifter« II 182. ¶ 126.32. *Schlyter*] Retshistorikeren Carl Johan S., Udgiveren af

»Sveriges gamla lagar« (1827—77). ¶ 126.34. *Skindbøger*] Ordet er anvendt af Rask i Tidsskriftet »Hermod« 1825—26 S. 31. ¶ 127.4. *Samling af danske Ordsprog*] Udgaven udkom dog først 1850. ¶ 127.10. *den russ. Thronfølger*] den senere Czar Alexander II besøgte Kbhvn. i Slutn. af Juni og Beg. af Juli 1838; han synes dog ikke at have faaet Tid til at bese Det kgl. Bibliotek.

209.

K.B., Kbhvn.

128.16. *først seet i Linz*] se Reise III 475 f. ¶ 128.32. *en Præstefamilie i Ausås*] gennem Reuterdaahl havde M. lært Provst N. P. Westerström i Ausås at kende; dennes Breve til M. er bevaret i NkS. 2336, 4°. ¶ 129.4. *Velschow*] Professor i Historie ved Kbhvn.s Univ. Hans Mathias V. ¶ 129.7. *den academ: Ungdom ... besøgte hinanden*] se Jul. Clausen: »Skandinavismen« 38 f. ¶ 129.11. *besøgte Siællands Kyst*] Tegnér havde i Aaret 1825 aflagt et 8 Dages Besøg i Kbhvn. for at konsulere en Læge (E. Wrangel: »Tegnér i Lund« II 331 f.). ¶ 129.31. *Stænder-Institutionen*] de af Frederik VI 1831 oprettede raadgivende Provinsialstænder, der traadte i Virksomhed 1834.

210.

K.B., Kbhvn.

130.16. *glada och ... mindre angenäma ämnena*] til de første henregner B. vel Festlighederne i Anledning af Kongens Navnedag 24/6 og Glæden over hans Helbredelse efter et Fald med Hesten 6/7, til de mindre behagelige Dømmen over Crusenstolpe 19/6, der medførte en Opinionsstorm mod Kongen. ¶ 130.27. *Elverhöj*] J. L. Heibergs Festspil fra 1828. ¶ 130.37. *os magna sonaturum*] »en Mund, der vil lade store Ting lyde« (Horats' 1. Satire 4,43—44). ¶ 131.1. *knall-silfver*] til Beskow skriver Tegnér 17/4 1836: »allt det knall-silfver jag nu, på tretti år, afbränt i vers och prosa« (Böök og Wrangels Udg. VIII 401, jf. 399). ¶ 131.33. »mit Pølse-snak«] Holberg-Citat (se f. Eks. »Erasmus Montanus« III. 3). ¶ 132.3. *samla autografer*] Beskows Autografalbum er bevaret i Upsala Universitetsbibliotek (Y 30). ¶ 132.17. »*ravgalnet*«] Holbergcitater (se f. Eks. »Jacob v. Tyboe« I. 2).

211.

K.B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. f. Skåneland II 223 ff.

134.4. *Tegnér*] se Reuterdaahls Skildring i »Memoarer« 160 f. ¶ 134.19. *Paulus*] 1. Korinterbrev 5,3. ¶ 134.22. *Charlotte*] Provst Westerströms ældste Datter, senere gift med Præsten Victor Humbla i Lund. ¶ 134.24. *de rebus variis et nonnullis aliis*] »om mangt og meget«.

212.

Sv. akad.

135.13. *Fata Morgana*] et af Hegels Filosofi paavirket Drama fra 1838. ¶ 135.26. *franske Theaterstykker*] paa Det kgl. Teater opførte Delcours Selskab 7/7—13/8 en Række franske Lystpil og Konversationsstykker.

213.

K.B., Kbhvn.

137.19. *in petto*] »i Tankerne«. ¶ 137.20. *Tullberg*] Orientalisten Hampus Kristoffer T. ¶ 137.30. *den Quenselska familjen*] if. Ms. Skrivekalender fik Westerströms 22/7 Besøg af Kammarrådsrådet Eberhard Q. fra Malmö med Familie; han er omtalt i Oehlenschlägers »Erindringer« IV 78. ¶ 138.2. *begeer mig till Stockholm*] her vilde R. gøre Studier til sin Kirkehistorie. ¶ 138.24 f. *Crusenstolpe*] den politiske Skandaleskribent Magnus Jacob C., som nylig var blevet idømt Fængselsstraf for Majestætsforbrydelse. ¶ 138.26. *en liten tractat*] »Om nykterhet och nykterhetssällskaper såsom en religions- och tidsangelägenhet« (»Theologisk quartalskrift« 1838).

214.

U.B., Lund.

139.6. *Boye*] Sekretær Adolf Engelbert B. havde 1827 oversat »Axel«, 1838 »Frithiofs saga«. ¶ 139.13. *de 3, vi nu have*] »Frithiofs saga« blev paa Joh. Bülow's og A. W. Moltke's Bekostning 1826 oversat til Dansk af den senere Provinsskuespiller Jens Peter Miller og s. A. af den norske Officer Henrik Herman Foss. ¶ 139.29. *fornye et personligt Bekiendtskab*] jf. II 129.10.

215.

K.B., Kbhvn.

140.16. *nya oroligheter*] se Noten til II 130.16. ¶ 140.25. *antiquaren Salomonsson*] der menes formodentlig Antikvarboghandleren Amsel Gottschalck Salomon. ¶ 140.26. *den Danske Vitruvius*] Laurids de Thuras berømte Pragtværk (1746—49) om den danske Arkitektur.

216.

K.B., Kbhvn. Delvis trykt i Atterbom: Valda skrifter ved Fr. Böök VI 318 ff.

141.12. *Es brach die Welt*] af Fr. Schlegels Digt »An A. W. Schlegel« til hans Broder, men optaget i A. W. S.s »Gesammelte Werke« I (1846) 250 som et Slags Svar paa dennes Digt »An Friedrich Schlegel« (smstds. 244 ff.). ¶ 141.36. *per aures*] »ved Ørerne«. ¶ 142.24. *hans ledamotskap i Sv. akademien*] Geijer var 1824 blevet indvalgt i Akademiet. ¶ 142.26. *jacet altâ mente repostum*]

»dybt i sit Sind huskede hun Paris' Dom« (Virgil: »Æneide« I, 26 f., hvor der dog i Stedet for *jacet* staar *manet*). ¶ 142.29. *Mitt svar*] se Noten til II 122.15. ¶ 142.34. »egoism« och »fåfånga«] Geijers Ord lød saaledes: »A:s svaghet är en poetisk egoism, som ock yttrar sig i en mer än billigt prosaisk fåfånga«. ¶ 143.21. *Tegnér's allberömda Frithiof*] A. anmeldte stærkt rosende de i »Iduna« 1820 aftrykte Brudstykker af Digtet i SLT. 1820 Nr. 49—52 og 1821 Nr. 3—4 samt — meget kortfattet — i »Svea« X:2 (1826) 271 ff. ¶ 143.37. *Stockholms-Bladet*] et politisk Blad, der kun udkom 1838—39, da det blev forbudt. Udgiverne var Theodor Sandström og J. G. Hierta. ¶ 144.13 f. *Schillers bekanta: »Was glänzt«*] A. husker forkert; Ordene er fra Forspillet til Goethes »Faust«. ¶ 144.21. *Es liebt die Welt*] af Schillers Digt »Das Mädchen von Orleans« Str. 3. ¶ 144.35. *Marino*] den italienske Digter Giambattista M. er Ophavsmand til en stærkt præcis Kunststil (il marinismo), der er ejendommelig ved overdreven Brug af Metafor, Sammenligning, Antitese, Ordspil o.l. (»concetti«). ¶ 145.7. »*Linier*«] M.s Udtalelse ovf. II 121.32. ¶ 145.26 f. *Klockarn i Malexander*] Opholdet i dette Sogn ved Søen Sommen er skildret i Br. f. Sv. III 116 og i Brev til Poul Dons 14/9 1812 (tr. i »Sammlaren« 1904 S. 66).

217.

K. B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. f. Skåneland II 225 ff.

146.27. *den gamla svenska bibelöfversättningen*] Hs. af Mosebøgerne i Thott 4, 4°. Resultatet af R.s Syslen med dette Emne blev hans Indtrædelsestale i Vitterhetsakademien »Några undersökningar om de första försöken att bearbeta Bibeln på Svenska« (»V.A. handl.« XVIII, 1846). Haandskriftet blev udgivet af Klemming i »Svenska medeltidens bibel-arbeten« I (1848). ¶ 146.29. *Nyerups afhandling*] »De fem Mose-Bøger paa svensk« i »Skandinavisk Museum« 1800 II 152 ff. ¶ 147.8 f. *Örnghjelm*] Clas Arrhenius-Ö. efterlod sig et stort, udgivet Bullarium og Diplomatarium (nu i R. A., Sthlm.). ¶ 147.9. *Fredenheim*] Overintendenten Carl Fredrik F. ¶ 148.5. *Järta*] se »Memoarer« 167—69. ¶ 148.25. *erkebiskopen*] J. O. Wallin (se »Memoarer« 163 f.). ¶ 148.26. *Brinkman*] den i Tyskland fødte Friherre Carl Gustaf v. B., der 1791 indtraadte i svensk diplomatisk Tjeneste; han var en nær Ven af Tegnér og optraadte ogsaa selv som Digter. ¶ 148.26. *Beskow*] se »Memoarer« 169. ¶ 148.28. *Drottning Christina*] 9. og 10. Del af hans store Værk »Berättelser ur svenska historien« (1841—42).

218.

K. B., Kbhvn.

149.4 f. *Förläggaren ... på sitt Tusculum*] Grev de la Gardie, hvis Gods Löberöd ligger nær ved Ringsjön. ¶ 149.7. *Dimidiæ animi*] »Deres bedre Halvdel«. ¶ 149.8. *Filialiter*] »sønligt«.

219.

K. B., Kbhvn.

149.23 f. *Trött af arbete*] Liljegren druknede sig 1837. ¶ 149.29 ff. *grunden . . . blifvit lagd i Danmarks hufvudstad*] ved et Ophold i Kbhvn. 1830, hvor H. studerede hos Arkæologen og Museumsmanden C. J. Thomsen (se Bengt Hildebrand: »C. J. Thomsen och hans lärda förbindelser i Sverige 1816—37«). ¶ 149.39. *Diplomatarium Svecanum*] H. udgav af »Svenskt diplomatarium« Bd. III og V (1842—65). ¶ 150.5. *Codex Nydalensis*] Nydala Cistercienserklosters Brevbog, 1929 afgivet til K. B., Sthlm. (A 134a). ¶ 150.6 f. *aflägga ett besök i Köpenhamn*] synes ikke at være blevet realiseret dette Aar.

220.

K. B., Kbhvn.

151.20 f. *de Sanctis in Selio*] »Historia Sanctorum in Selia insula Norvegiæ« i Langebeks »Scriptores rerum Danicarum« IV 1 ff. ¶ 151.27. *Ludov. Pouchio*] af den danske Læge Ludvig Pouch findes i K. B., Sthlm., en Samling af 1760 danske Ordsprog (Ms. Dansk Vitterhet V u 86), dateret 1661—62; de er dog aldrig blevet udgivet (se »Danske Studier« 1931 S. 102 f.) (Fotostat paa Det kgl. Bibl., Kbhvn.). ¶ 151.31. *P. Syw*] Sprogmanden og Præsten Peder Syv, der 1682—88 udgav en Ordsprogssamling. ¶ 151.34. *Petersen*] Professor Fr. Chr. P., der 1839—42 udgav »Tidsskrift for Litteratur og Kritik« som Afløser for »Maanedsskrift for Litteratur«.

221.

K. B., Kbhvn.

154.1. *to Sønner*] se Noten til II 9.13. ¶ 154.11. *min danske poet: Anthologie*] M.s Anelse gik i Opfyldelse. ¶ 154.17 f. *et dansk Glossarium*] udkommet 1857—66. ¶ 154.19. *en dansk Literatur-Historie*] i 1854 begyndte M. at arbejde paa den, men opgav næsten omgaaende Planen, da han indsaa, at det vilde overstige hans Kræfter. ¶ 154.19 f. *Samling af vore danske Ordsprog*] »Danske Ordsprog« (1850). ¶ 154.40. *Oversætterinden*] Sille Beyer. ¶ 155.3. *La Niña de Gomez Arrias*] i Sille Beyers Bearbejdelse opf. 1. Gang 6/3 1840 under Titlen »Dorothea og Gomez Arrias«. ¶ 155.6. *Aladdin*] opf. 1. Gang i den forkortede Udgave 17/4 1839.

222.

K. B., Kbhvn. Delvis tr. i Hist. tidskr. f. Skåneland II 227 ff.

156.16 f. *något . . . för Tidskriften*] først i Bd. IV (1843) fik R. en Afh. trykt i »Hist. Tidsskr.«. ¶ 156.21. *Witterhetsacademien*] om M.s Indvalg heri se Br. 219. R. var blevet Medlem 1838 (se »Memoarer« 173). ¶ 156.25 f. *mitt egentliga*

ändamål] Indsamling af Materiale til Kirkehistorien. ¶ 156.28 f. *samling af Svenska ordspråk*] R. udgav Haandskriftet 1840 under Titlen »Gamla ordspråk på latin och svenska« (se »Memoarer« 178 f.). M. udgav 1850 »Danske Ordsprog«. ¶ 157.17. *råka Tegnér*] sammen med T. og Heurlin aflagde R. et Besøg i Strängnäs, men kom iøvrigt ikke som haabet til at rejse hjem med T.; da han paa Hjemvejen passerede Växjö, traf han heller ikke T. der (se »Memoarer« 179). ¶ 157.20. *personerna*] om sine Indtryk fra Upsala udtaler R. sig i »Memoarer« 177—79. ¶ 157.33. *Kræhmer*] Friherre Robert Fr. v. Kræmer (se »Samlaren« 1904 S. 160). ¶ 158.6. *Fries*] Professor i Botanik Elias F. ¶ 158.6. *Svanberg*] Professor i Astronomi Gustaf S.

223.

Vitterhetsakad.

159.2. *Lappenberg*] den tyske Arkivforsker Johann Martin L. ¶ 159.2. *v. Hammer*] den østrigske Orientalist Joseph v. H.-Purgstall. ¶ 159.2. *Raumer*] den tyske Historiker Fr. Ludwig Georg v. R.

224.

K.B., Kbhvn.

160.17 f. *åtskilliga utmärkta Skaldar*] A. havde ogsaa indbudt Tegnér (»Ur Esaias Tegnér's papper« 420) og Ingemann (K. Galster: »Ingemann og Atterbom« 27); ingen af dem kunde komme til Stede.

225.

Göteborgs stadsbibl.

160.36. *Thersners Vuer over Skaane*] 1. Del af Ulrik T.: »Fordna och närvarande Sverige« (1817—23). ¶ 161.6. *de Rålambske Manuskrifter*] den af Friherre Gustaf R. samlede Haandskriftsamling er siden 1886 paa K. B., Sthlm. ¶ 161.9 *Bog af . . . Bergmann*] »Poèmes islandais« (Paris 1838) ved Strassburg-Professoren Friedrich Wilhelm B. (jf. »Hauch og Ingemann« ved M. Hatting 66). ¶ 161.13. *Marmier*] havde 1837 udgivet »Lettres sur l'Islande« og 1839 »Histoire de la littérature en Danemark et en Suède«. ¶ 161.19. *har ladet vederfares den skyldige Ret*] i 1. Bind af »Hist. Tidsskr.« (1840) omtaler M. i sin Programafhandling »Om Historiens nationale Betydning« Löberöds betydningsfulde Haandskriftssamlinger, »som Eierens ædle Opofter for sit Fædrelands Historie lader komme for Lyset, og hvorpaa Udgiveren, Provst Wieselgren, med en lige patriotisk, uegennyttig Iver har opoffret flere Aars Møie og Arbeide, i Fritimer fra en vidt omfattende Embedsvirksomhed« (30).

226.

Göteborgs stadsbibl.

162.6. *Foreningen*] den af M. 1839 stiftede »Historisk Forening«.

227.

K. B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. f. Skåneland II 229 f.

162.18 f. *Bibliotheket är inflyttadt*] i sin Omtale heraf i »Memoarer« (187) fremhæver R., at ogsaa den sagkyndige M. godkendte hans Opstilling af Bøgerne. ¶ 162.24. *en tractat om folkundervisning*] Afh. »Om rörelse och stillastående i några af fäderneslandets wigtigare angelägenheter« (»Theol. quartalskr.« 1839). ¶ 162.29. *en . . . af Tegnér*] »Underdånigt utlåtande af domkapitlet i Wexjö rörande folkundervisningen« (»Theol. quartalskr.« 1839, genoptr. i Bök og Wrangels Udg. VIII 342 ff.). ¶ 162.34. *Kinbergs*] Præsten Johan Henrik K. Tegnér's ældste Søn Christoffer var forlovet med Kinbergs Datter Emma, Plejedatter af Biskop Faxé. ¶ 163.10 f. *Deras inledande Afhandling*] se Noten til II 161.19. ¶ 163.15 f. »*Handlingar rörande Sveriges äldre etc.*«] Georg Adlersparre: »Handlingar rörande Sveriges äldre, nyare och nyaste historia« (1830—33). ¶ 163.25. *den afhandling*] se Noten til II 156.16 f. ¶ 164.1. *Peder Lolle*] samlede i 14. Aarh. danske Ordsprog, der henlaa udgivne til 1506. ¶ 164.11. *bokauctionen i Köpenhamn*] det trykte Katalog meddeler ikke Navnet paa Bogsamlingens Ejer.

228.

K. B., Kbhvn.

164.17. *Dahlbom*] Entomologen Anders Gustaf D., som M. havde vist Venlighed under hans Studieophold i Kbhvn. 1839. ¶ 164.32. *Erkebiskopsval*] C. F. af Wingård udnævntes 1839 til Ærkebiskop efter Wallin. ¶ 165.8 f. *den Danska Bibelöfversättning*] »Den ældste danske Bibeloversættelse« (1828).

229.

Sv. akad.

165.17. *Belletti*] den italienske Sanger Giovanni B., der 1838 i Billedhuggeren Byströms Følge var kommet til Sthlm., hvor han knyttedes til Kungl. teatern. ¶ 165.18. *mitt sednast utgifna arbete*] »Gustaf Adolf i Tyskland«, 3. Del af »Dramatiska studier« (1838), som ikke kom i Boghandelen. ¶ 165.30. *Wallin*] Ærkebiskop J. O. W. var død 30/6 1839. ¶ 165.36. *in melius*] »til det bedre«. ¶ 166.1. *ett par brochyren*] antagelig B.s egne, anonymt udkomne: »Dagens hændelser, bedömde af en landtman« (1838), »Upplösning är icke upplysning« (1838) og »Har Sverige publicitet och publicister?« (1839). ¶ 166.8.

Siboni] Det kgl. Teaters italienske Syngemester Giuseppe S., der var død samme Aar. B. blev ikke hans Efterfølger.

230.

K. B., Kbhvn.

166.26. *Roos*] den senere Generaldirektør Anders Emanuel R. (jf. »Samlaren« 1904 S. 168). ¶ 166.32. *Min bror*] Malmö-Købmanden Carl Fredrik R., som M. undertiden besøgte paa Vejen til Lund. ¶ 167.9. *Wingård*] Carl Fredrik af W., Biskop i Göteborg, blev 1839 Ærkebiskop.

231.

K. B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. f. Skåneland II 230 ff.

167.25 f. *bekymmer för Billbergska familjen*] Enkefru Cajsa Maria B.s ene Søn Lægen Gustaf Johan var død og den anden kommet i økonomiske Vanskeligheder (se »Memoarer« 176 og »Samlaren« 1904 S. 154 f. og 167); R. flyttede samme Sommer ind i hendes Hus (»Samlaren« 1904 S. 164). ¶ 167.38. *Sylvan*] Sognepræst Christopher S. ¶ 168.30. *Upsalahandskriften af ordspråken*] se herom »Memoarer« 178 f. ¶ 168.39. *Öller om Jemshög*] Jöran Johan Ö.: »Beskrifning öfver Jemshögs socken i Blekinge« (1800); Bogen fandtes i M.s Bibliotek (Auktionskatalogen Nr. 1896). ¶ 169.5. *Ahlquists Öland*] Abraham A.: »Ölands historia och beskrifning« (1822—27).

232.

K. B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. f. Skåneland II 232 f.

170.4 f. *den viktiga förändring*] Frederik VI's Død 3/12 1839. ¶ 170.27. *Bolmeer*] Professor i østerlandske Sprog ved Lunds Univ. Bengt Magnus B. ¶ 170.27. *Westman*] Professor i teoretisk Filosofi ved Lunds Univ. Lorenz Fredrik W. ¶ 170.33. *landsbyordningar*] M. søgte Oplysninger til Brug for sin Indledning til Publiceringen af »Østrup By-Lov og Gildesskik 1598« i »Hist. Tidsskr.« I (se Fodnoten til S. 427). ¶ 170.40. *Westdahl*] antagelig den af F. Westerdahl udgivne »Beskrifning om Svenska allmogens sinnelag, seder wid de årliga högtider« etc. (1774). ¶ 171.3. *Olai Magni Hist.*] Libr. XVI, Cap. XVI »De ritu Christianorum conviviorum«, Cap. XVII »De causis huiusmodi congregationis« og Cap. XVIII »De utilitate convivantium«. ¶ 171.4. *Westgöotalagen*] Collin og Schlyters Udg. (1827) 464. ¶ 171.20. *gått Deras son väl i Artium*] Chr. K. F. M. bestod 1839 Studentereksamen med 1. Karakter.

233.

K. B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. f. Skåneland II 233.

171.27 f. *Föreningens val*] R. blev paa Hist. Forenings første Aarsmøde valgt til udenlandsk korresponderende Medlem. ¶ 171.35. *Thomanders frånvaro*]

som Rigsdagsmand i Sthlm. ¶ 172.9. *Transeat*] »lad den forgaa«. ¶ 172.32. *Det går an*] M. snerter til denne Bog i »Lund, Upsala og Stockholm i Sommeren 1842« 245 ff. R. anmelder den misbilligende i »Theol. quartalskr.« 1840 S. 65 ff. ¶ 172.34. *Gutzkow*] den liberale tyske Forfatter Karl G., der tilhørte Gruppen »Das junge Deutschland«. ¶ 172.39 f. *Geijer . . . ett dugtigt rapp*] i »Literaturbladet« Decbr. 1839 (Landquists Udg. VIII 566). ¶ 173.13. *Biskopinnan Faxæ*] Helena F., f. Billberg. ¶ 173.14. *Fru Gleerup*] Anna Catharina G., f. Stäck.

234.

K. B., Kbhvn.

174.23. *Fru Billberg*] Cajsa Maria B. var en Slægtning af Bispede Faxæ. ¶ 174.31. *Kahl*] Præsten i Lund Achatius K., som M. kendte og nu og da vekslede Breve med. ¶ 174.38. *unge Billbergs*] Handelsmanden i Lund Fredrik Chr. B., g. m. Margareta Wihlborg.

235.

K. B., Kbhvn.

175.18. *högtärade skrifvelse*] ikke bevaret. ¶ 175.25. *Hennes missöde*] se ovf. II 174.4 f. ¶ 175.29. *det rikhaltiga arbete*] vel M.s Universitetsprogram »Bidrag til en Historie og Sprogskildring af de danske Bibeloversættelser fra det XVIde Aarhundrede, særdeles Christian den Tredies Bibel af 1550« (1840).

236.

K. B., Kbhvn.

176.17. *Sonnenstein*] en Sindssygeanstalt ved Pirna i Nærheden af Dresden. Enden paa det blev, at da Lægerne i Sthlm. intet formaaede, overførtes T. Oktober 1840 til Sindssygehospitalet i Slesvig By. ¶ 176.37. *Herregården*] R., der 5/9 sammen med Gleerup kom til Kbhvn., rejste 7/9 med M. til Gl. Køgegaard og Dagen efter videre til Sorø; R. og Gleerup var alene i Roskilde 9/9. ¶ 177.9. *son . . . och dotter*] Christoffer T. og Disa Kullberg.

237.

K. B., Kbhvn.

238.

K. B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. f. Skåneland II 234 f.

178.12. *min prostinna*] Wilhelmina Petersson (se II 188.19 ff.). ¶ 178.32. *vara bredvid honom i Köpenhamn*] dette blev dog ikke Tilfældet. ¶ 179.11. *En af Stockholms störste köpmän*] Grosserer Th. Morsing, Medlem af Borgerstanden og Konstitutionsudvalget, begik Selvmord 14/9 1840.

239.

K. B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. f. Skåneland II 235 ff.

180.7. *Deras program*] se Noten til II 175.29. ¶ 180.16. *den codex*] maaske GkS. 1390, 4°, Vinterparten af en Postil (trykt af Brandt i »Klosterlæsning« III 1865); en svensk Tekst nævnes smstds. I S. VIII (A M 787, 4°). ¶ 180.18. *en svensk literaturtidning*] »Studier, kritiker och notiser« (1841—45), udg. af P. Genberg, E. W. Berling og C. A. Hagberg; Hovedmedarbejderne var Genberg, Hagberg og R. (se »Memoarer« 191 f.). ¶ 180.26. *Melin*] den senere Professor og Domprovst i Lund Hans Magnus M. ¶ 180.32. *Malmström och Bergman*] Digteren og Litteraturhistorikeren Bernhard Elis M. udgav sammen med Læreren Carl Johan B. to Aargange af »Linnæa borealis« (for 1841 og 1842). ¶ 181.22. *Brinkman*] R. traf ham i Sthlm. 1838—39 og har skildret ham i »Memoarer« 166 f. ¶ 181.26 f. *Quantum mutatus ab illo*] »hvor forandret fra den Gang« (Virgil: »Æneide« II 274). ¶ 181.35. *1720 års villervalla*] de Stridigheder, der opstod mellem de svenske Stænder paa Rigsdagen i Anledning af Fredrik I's Tronbestigelse og den nye Regeringsform. ¶ 182.2. *några verser*] »Minnessång öfver Johan Olof Wallin«; det udeladte Parti er aftrykt i Böök og Wrangels Udg. VIII 690.

240.

K. B., Kbhvn.

241.

K. B., Kbhvn.

242.

K. B., Kbhvn.

184.16. *det andra bandet*] Begyndelsen af 2. Bind udkom 1843. ¶ 185.1. *de Schlyterska editionerna*] se Noten til II 126.32. ¶ 185.21. *Mynster*] Sjællands Biskop var paa Visitats paa Bornholm og lagde Hjemvejen over Skaane (se »J. P. Mynsters Liv og Tid« 423 f. og M.s »Visitatsdagbøger« ved B. Kornrup II 225). ¶ 185.26. *Ulrika Hellstenius*] Datter af Domprovst Anders Johan H., 1842 g. m. Bogtrykker Fr. Berling i Lund.

243.

K. B., Kbhvn.

185.34. *Gustafva*] Gustafva Wihlborg, Svigerinde af Købmand Fr. Chr. Billberg; 1850 g. m. Sognepræst i Kvdinge S. Heurlin. ¶ 185.38. *föreläsa Dogmatik*] først 1842—44 maatte R. holde Forelæsninger over denne Disciplin.

244.

K. B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. f. Skåneland II 237 f.

186.31. *Nordström, Sv. Samhällsförfattn^o historia*] Finlænderen Johan Jakob N.s Bog udkom 1839—40. ¶ 187.1. *Hildebrand*] Rigsantikvar Bror Emil H. ¶ 187.12. *Skandinaviska Handlingarne*] i »Handlingar rörande Skandinaviens historia« XXVI (1843) tryktes »Catalogus librorum piæ memoriæ doctoris Johannis Bothvidi«. ¶ 187.16. *Georg Faxæ*] Præst i 17. Aarh. i Skabersjö. ¶ 187.26. *Petersen*] Niels Mathias P., der da var Registrator i Gehejmearkivet. ¶ 187.28. *Ehrenborg*] Præsident i Skånska hovrätten Friherre Caspar Vilhelm Mikael E., Ejer af Herregaarden Vegeholm i Strövelstorp Sogn i Skaane.

245.

K. B., Kbhvn.

188.19. *Wilhelmina Kinberg*] Lovisa Wilhelmina Helena K., g. 1842 m. Provst Jacob Petersson i Östra Vemmenhög (se »Memoarer« 181). ¶ 188.27. *arbetet om Runamo*] den i »Videnskabernes Selskabs historiske og filosofiske Afhandlinger« VI (1841) optagne »Beretning om Undersøgelsen af Runamo« ved Molbech, Finn Magnusen og Forchhammer. M. nævner (S. 35), at Faxæ har medgivet Komiteen en Introduktionsskrivelse til Stedets Sognepræst. ¶ 189.1 f. *Berzelii . . . anmärkningar*] allerede 1838 havde den berømte Kemiker i »Vitterhetsakademiens handlingar« XIV hævdet, at »Tegnene« var frembragt af Naturen, hvad senere Worsaae godtgjorde. ¶ 189.34. *Tuneld*] se Noten til I 214.23. ¶ 189.34. *Brings och Muncks Dissertationer*] Sven Bring (∴ Lagerbring) og Petrus Munck: »De Willandia« (1751—52). ¶ 189.37. *Hermelins Charta*] se Noten til I 58.10 og 160.12.

246.

K. B., Kbhvn.

190.11 f. *ett nytt häfte af predikningar*] »Predikningar« II (1842). ¶ 190.13. *Millén*] den senere Biskop over Karlstad Stift Johan Anton M. ¶ 190.18. *En liten esthetisk skrift*] formodentlig »Vitter strid emellan far och son« (1841).

247.

K. B., Kbhvn.

190.33 f. *endnu engang . . . at see Uppsvearnes Land*] med Stipendium foretog M. i Sommeren 1842 den korte Rejse til Sverige, han i 1844 skildrede i Bogen »Lund, Upsala og Stockholm i Sommeren 1842«. ¶ 192.23 ff. *Helsingfors . . . Christiania*] M. maatte, grundet paa svagt Helbred, afstaa fra at faa set disse to Stæder. ¶ 192.23 f. *saa modbydelige ere Dampskibene mig*] M. blev let søsyg og har givet en afskrækkende Skildring af Dampskibssejlad i Rejsebogen S. 64—70.

248.

K. B., Kbhvn.

193.9. *ett stycke af A. W. Schlegel*] Stedet har ikke kunnet findes. ¶ 193.14. *mitt vackra landställe*] A. havde af Gustaf Tärnström lejet Bolig paa Gaarden Qvallstad i Östuna Sogn ved Søen Valloxen i Upland, opført af Arkitekten Carl Wijnblad ca. 1760 (Afbildning i Andr. Lindblom: »Sveriges konsthistoria« II 541). ¶ 193.22 f. *apologi för Goethes — Moral och Religion*] »Några ord om Goethe« i Skriftet »Plato og Goethe«, udg. af A. og E. A. Schröder (1842), som var foranlediget af goethe-fjendtlige Udtalelser i Israel Hwassers »Om äkten-skapet«. ¶ 193.25. *Din Titel*] M. fik 1829 Titlen Justitsraad og blev 1845 Etatsraad.

249.

K. B., Kbhvn.

193.30. *Genberg*] den senere Minister og Biskop i Kalmar Paul G. ¶ 193.31. *Fröken Toll*] formodentlig Genbergs senere Hustru Amelie T. (se »Memoarer« 181 og »Sammlaren« 1904 S. 169 f.).

250.

K. B., Kbhvn.

195.14. *Prof. Clausen*] Teologen og Politikeren H. N. C., som M. forøvrigt ikke stod paa god Fod med.

251.

U. B., Upsala.

195.25 f. *enhver Godhed ... De ... skienkede mig*] under M.s Sverigesrejse i Sommeren 1842, hvor et Hovedformaal for ham var at overvære Promotionsfestlighederne i Upsala, tog Hildebrand sig omsorgsfuldt af sin danske Kollega, fra det Øjeblik han landede i den svenske Hovedstad (12/6) (se Indl. S. XLVIII). ¶ 195.36. *Promotionshøitiden i Gaar*] skildret i Rejsebogen S. 87—96. ¶ 195.37. *De to unge Prindser*] Karl (XV) og Gustaf. ¶ 196.4. *daarligt fat med mig*] M. var under sin hele Rejse stærkt hemmet af et Halsonde. ¶ 196.6. *Atterboms Huuslæge*] Stadslægen i Upsala Carl Gustaf Schulz, som M. konsulerede for sin Halssygdom.

252.

K. B., Kbhvn.

196.20. *Järta*] Hans J., omtalt i Rejsebogen 81 f.

253.

Vitterhetsakad.

197.3. *et Slags Folkefest paa Diurgården*] »Löfmarknaden«, se II 199.24. ¶ 197.5. *paa den Dag var i Stockholm*] se Br. f. Sv. II 144—46. ¶ 197.6. *ud til Prof. Atterbom*] se Br. 254. ¶ 198.2. *Grev Czacki*] en polsk Adelsmand, der med Hustru og Søster havde rejst paa samme Dampskib som M. fra Ystad til Sthlm., og som M. var meget optaget af (se Brev til Hustruen Juni 1842, NkS. 3295, 4°).

254.

K. B., Kbhvn.

198.6. *Din modtagne Billet*] ikke bevaret. ¶ 198.6. *Polyfem*] se Noten til I 2.38 f. ¶ 198.8. *Dissertationer om Sv. Poesien*] »Bidrag till svenska skaldekunstens historia« 1—12 (1842—46), Forstudier til »Svenska siare och skalders«. ¶ 198.9. *Lénström*] Carl Julius L., fra 1836 Docent i Litteraturhistorie, forfattede en »Svenska poesiens historia« (1839—40). At A. var noget ængstelig for, at han havde liberale Tendenser, fremgaar af hans Breve til Beskow (»Sv. akad. handl. fr. 1886«, 36. del 342, 359). ¶ 198.16. *Midsommerdagen*] skildret i Br. f. Sv. II 144—46. I 1842 tilbragte M. Midsommeraften hos A. paa Qvallstad (Rejsebogen 135 ff.). ¶ 198.21. *Deputation af Professorer*] af Geijers Brev til Hustruen 21/6 (Landquists Udg. XII 408 f.) ses det, at de upsalensiske Professorer samme Aften søgte Foretræde hos Karl Johan; Deputationen takkede for en Marmorbuste, som Karl Johan havde foræret Universitetet. ¶ 198.24. *Bibliotheket*] skildret i Rejsebogen S. 105 f. ¶ 198.24. *Domkirken*] se Rejsebogen S. 101—05.

255.

K. B., Kbhvn.

199.8. *min hustru*] H. havde 1841 ægtet Mathilda Ekecrantz.

256.

K. B., Kbhvn.

200.16. *temporis scientiæque angustia*] »Mangel paa Tid og Viden«. ¶ 200.17. *Om Gotlands-målet*] Afh. »Bemærkninger over Øen Gotland, dens Indbyggere og disses Sprog«, som M. under sit Upsalabesøg havde opfordret S. til at skrive. Den blev i M.s Oversættelse optaget i »Hist. Tidsskr.« 4. Bind (1843). Säves Ms. i NkS. 1299 e fol. Nr. 373. ¶ 200.19. *ett bekant yttrande*] af Mde. Sévigné. ¶ 200.25 f. *motsatt åsigt emot Rask*] i »Vejledning til det Islandske eller gamle Nordiske Sprog« (1811) hævder Rask, at den nu brugelige islandske Udtale næppe afviger meget fra den gamle. ¶ 201.10. *tirocinium*] »Svendestykke«.

257.

U.B., Upsala.

202.25 f. *Greve Moltke*] Ludvig M., dansk Gesandt i Sthlm. 1832—46.

258.

K.B., Kbhvn.

203.5. *Byström*] Skrivekalenderen 8/7 melder: »med Beskow om Midd. hos Byström p. hs. Villa«; 4/7 havde Byström forevist ham sit Atelier. ¶ 203.8. *Södermark*] Maleren Olof Johan S.

259.

U.B., Upsala.

203.27. *mit medfølgende Programm*] se Noten til II 175.29. ¶ 203.31. *Spångberg*] den klassiske Filolog Johan Spongberg (Rejsebogen 140 f.) ¶ 203.38. *Bagge*] Carl August B. ¶ 204.11. *de ... danske Naturforskere*] den 3. skandinaviske Naturforskerkongres afholdtes i Sthlm. i Juli 1842 (se M.s Rejsebog 273 f.). ¶ 204.17. *en skriftlig Erklæring*] jf. II 236.17 ff.

260.

K.B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. f. Skåneland II 238 f.

205.14. *Fru Silverstolpe*] den bekendte Skønaand Malla Montgomery-Silfverstolpe, der holdt litterær Salon i Upsala. ¶ 205.23. *Mina Kinberg*] se Noten til II 188.19; hun var Plejedatter af Biskop Faxé. ¶ 205.28. *Landshöfdingska Ehrenborg*] Enke efter Vicelandshövding i Skaraborg Len Caspar Isak Mikael E. Anna Fredrika E., f. Carlqvist. ¶ 205.30. *Carlsson*] Historikeren Fredrik Ferdinand C., der nogle Aar efter blev Geijers Efterfølger ved Upsala Univ. ¶ 206.2. *Codex Nydalensis*] se Noten til II 150.5. ¶ 206.8. *Plura coram*] »mere mundtligt«.

261.

K.B., Kbhvn.

262.

Vitterhetsakad.

207.17. *Bang*] antagelig Lægen Ole B. ¶ 207.18. *Jacobsen*] antagelig Kirurgen Ludvig Jacobson. ¶ 207.20. *danske Diplomer*] 1. Hefte af M.s og N.M. Petersens »Udvalg af hidtil utrykte danske Diplomer og Breve« (1842). ¶ 207.27. *Arbejde over Videnskabernes Selskab*] i Anledning af Selskabets 100 Aars Jubilæum havde M. paataget sig paa ret kort Tid at skrive dets Historie. ¶ 207.34. *Arwidsons Folkvisor*] 3. og sidste Del af »Svenska fornsånger« (1842). ¶ 207.37. *Petersen*] Fr. Chr. P.

263.

K. B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. f. Skåneland II 239 f.

209.18. *Intelligensblade*] et Tidsskrift, J. L. Heiberg udgav i Aarene 1842—44. ¶ 209.19 f. *Dansk Ugeskrift*] et liberalt Tidsskrift, som J. F. Schouw redigerede 1832—36 og 1842—46. ¶ 209.21. *Deras uppsats*] »Nogle Erindringer i Anledning af H. C. Ørsteds Bemærkninger om et landoeconomisk Institut, og om Sorøe-Academie« (»Dansk Ugeskrift« 1842« 1842 S. 353 ff.), hvori M. forsøger at modvirke de Forsøg, der blev gjort paa at omdanne det gamle Sorø Akademi i mere »realistisk« Aand. ¶ 209.21. *Hjorts artikel*] Artikelrækken »Om høiere Underviisning i Danmark«, der gik gennem Nrr. 243—45. ¶ 209.27. *predikosjukan*] en ekstatisk Tilstand, der bredte sig epidemisk blandt Almuen i Västergötland og Småland og ytrede sig ved, at den paagældende ligesom i Dvale fremførte et religiøst Budskab. ¶ 209.29. *Butsch*] Johan Albert B., Biskop i Skara; hans Afh. »Om predikosjukan« optryktes i C. F. af Wingårds »Öfversigt af kristna kyrkans senare händelser och nuvarande tillstånd« (1843).

264.

K. B., Kbhvn.

210.30. *Fant*] Bibliotekar ved Upsala Univ. bibl. Carl Johan F. ¶ 211.4 f. *ett flerårigt sjukläger*] S. led af en smertefuld Gigtsygdøm (jf. II 228.16). ¶ 211.18. *Deres intyg*] M. havde anbefalet S. til Vitterhetsakademien (se II 223.23 ff.). ¶ 211.29 f. *nonum prematur in annum*] »tilbageholdes til det niende Aar« (Horats: »Ars poetica« 388). ¶ 212.13 f. *Ordbok . . . af C. J. L. Almqvist*] Digteren A. udgav 1842—44 de to første Hefter af en svensk Ordbog. ¶ 213.3 ff. *En Recension . . . i . . . Frey*] ved Säve i Hft. 5 af Aarg. 1842. ¶ 213.20. *Blicher*] Prosabogen »Sommerreise i Sverrig Aar 1836« (1840); tre Aar iforvejen havde B. skildret Rejsen paa Vers i Digtkredsen »Svithiod«. ¶ 213.21. *Hammerich*] Kirkehistorikeren Fr. H.: »Besøg paa Kinnekulla og Omberg« (»Brage og Idun« I 1839) og »Skandinaviske Reiseminder« (smstds. II 1839—40). ¶ 213.24. »*Limfjarðar brim*«] »Limfjordens Brænding«, Citat af Sigvat Þórðarsons »Knútsdrapa«, som forekommer i »Heimskringla« (Olaf den Helliges Saga Kap. 147). ¶ 214.5. *Till prof*] de vidtløftige Eksempler er her udeladt. ¶ 214.23. *Hülphers topografier*] Abraham Abrahamsson H. udgav i 18. Aarhundredes anden Halvdel Arbejder om Dalarne, Norrland og om de svenske Byer.

265.

K. B., Kbhvn.

214.37. *skrifva till . . . Hjort*] Brev af 29/11 1842 i NkS. 2411, 4° (K. B.). ¶ 215.6. *en bröllopps-resa till Dalarne*] A.s Svoger Provst Fabian Wilhelm af Ekenstam i Tuna bortgiftede en Datter (»Sv. akad. handl. fr. 1886« 37. del

102). ¶ 215.15. *Fru Lindblad*] Komponisten Adolf L. var 1828 blevet gift med A.s Kusine Sophia Kernell, en Søster til Per Ulrik K. ¶ 215.16. *Hazellius*] Johan August H., Ven af C. J. L. Almquist og Medlem af »Manhemsförbundet«, Fader til Grundlæggeren af Stockholms »Skansen«. ¶ 216.1. *Din läkare*] se Notsen til II 196.6. ¶ 216.18. *något större verk*] disse Forelæsninger danner Grundlaget for Værket »Grunddragen af forn-skandinaviske och svenska vitterhetens historia intill Stjernhjulm« (1864), som efter A.s Død blev udgivet som Indledning og Supplement til »Svenska siare och skalder«. ¶ 216.22 f. *valda smärre . . . Skrifter*] maaske »Bidrag till svenska skaldekonstens historia« (1842—46). ¶ 216.32. *Jægers . . . bokhandel*] den i Norge fødte George Henrik J. grundlagde 1842 en »Skandinavisk Boghandel« i Kbhvn., men gik allerede 1849 konkurs. ¶ 216.33 f. *Talet öfver Ling*] »Inträdestal öfver Ling« (»Sv. akad. handl. fr. 1796« XX, 1843). ¶ 216.34. *mitt försvar för Goethe*] se Noten til II 193.22 f. ¶ 216.38. *Heibergs »en Sjel efter Döden«*] udk. i »Nye Digte« (1840); ogsaa til P. Hjort udtalte A. i utrykt Brev af 3/4 1842 sin Glæde over Værket, hvis Ophavsmand han kalder »öfvermåttan qvick«. ¶ 217.5 f. *brochurer . . . i en anti-ultraliberal rigtning*] foruden de i Noten til II 166.1 nævnte: »Florilegium Aftonbladianum« (i »Svenska biet« 1840), »Den irrande publicisten« (1840) og »Pappers-kråkorna« (1840); se A.s og Beskows Brevveksling i »Sv. akad. handl. fr. 1886« 36. del 334, 407 og 37. del 12. ¶ 217.7 f. *ett par . . . af Palmblad*] »Politisk camera optica« (1840) og »Om sällheten af en ministerialstyrelse« (1841). ¶ 217.11. *Svenska Biet*] et konservativt Organ, der udkom 1839—44, grundlagt af A. v. Hartmansdorff og under Redaktion af J. C. Hellberg; om Beskows Indsats i Bladet se »Sv. akad. handl. fr. 1886« 36. del 354 ff. ¶ 217.18 *vissa fanatiska Ny-Hegelianer*] navnlig Adjunkten i Filosofi ved Upsala Univ. Fr. Georg Afzelius, som A. ogsaa omtaler i utrykt Brev af 29/11 1842 til P. Hjort (NkS. 2411, 4°) som Oversætter af en Piece af Marheineke med en Fortale af ham rettet mod Schelling, og Christopher Jacob Boström, der netop 1842 var blevet Grubbes Efterfølger som Professor i praktisk Filosofi i Upsala.

266.

K. B., Kbhvn.

217.28. *mitt sista vilstande i Köpenhamn*] vistnok i 1841 (se »Danske Studier« 1916 S. 165 f.). ¶ 217.34. *Scriptores Suecici*] anmeldtes af M. i »Hist. Tidsskr.« V (1844) 666 ff.; Værkets 3. Del er tilegnet tre Danskere: Laurids Engelstoft, Finn Magnusen og Molbech. ¶ 218.26 f. *den äldsta svenska bibelöfversättningen*] se Noten til II 146.27.

267.

U. B., Upsala.

221.1. *Diss: de Flora Gotlandica*] S. var oprindelig mere botanisk end filologisk interesseret, og da han i 1837 disputerede for den filosofiske Kandidat-

grad, var det med Afh. »Synopsis floræ Gothlandicæ«. ¶ 221.1. *en anden topographisk Dissertation*] har ikke kunnet identificeres. ¶ 221.13. *et saadant af Prof. Brunius*] »Kort Efterretning om Dalby Kirke og Kloster«. ¶ 221.23. *Deres Gottlandske Ordbog*] S. oplevede ikke at se den udkomme; hans og hans Broder P. A. S.s Samlinger danner Grundlaget for den ved Landsmålsarkivet i Upsala udsendte »Gotländsk ordbok« (1918 ff.). ¶ 222.1. *Lagerheim*] Elias L. var Gesandt i Kbhvn. 1836—56. ¶ 222.17. *et Par Manuskripter*] M. ønskede nogle Ulfeldtske Haandskrifter til Laans fra Upsala Univ. bibl. ¶ 222.31. *en Bog*] M.s »Udvalgte Eventyr og Fortællinger« (1843 o: 1842).

268.

K. B., Kbhvn.

224.23. *diem supremum*] »den yderste Dag«. ¶ 224.28 f. *om Gotl.-målets hårdhet*] »Sproget paa Gotland er uden Tvivl den [sic!] haardeste og bredeste af alle Sverriges Landskabsmaal« (»Hist. Tidsskr.« IV 209). S. citerer N. M. Petersens Ord i »Det danske, norske og svenske Sprogs Historie«, at det danske Sprogs Blødhed maaske kan forklares ved Almuens Undertrykkelse i Middelalderen. ¶ 226.9. *Hedvig C. Fredrika*] hendes mellemste Fornavn var Catharina (»Udvalg af Breve til P. Hjort« II 351). ¶ 228.1. *Sv. Akad. invalt Atterbom och Fahlcrantz*] den første 1839, den anden 1842. ¶ 228.32. *Fant*] Præsten Johan Erik F. disputerede 1842. ¶ 228.32. *Svedelius*] Historikeren Wilhelm Erik S., »Gubben Sved«, om hvis Distraktion der er utallige Anekdoter; hans Disputats er fra 1839. ¶ 228.33. *Bovallius*] Robert Maurits B.s Disputats fra 1842. ¶ 228.37. *Björn Halldorssons Isl. Lex.*] se Noten til I 94.15 f. ¶ 229.13. *Rich. Dybeck*] Folklorist og Udgiver af Tidsskriftet »Runa« (1842—50), mest kendt som Forfatter til den svenske Nationalsang »Du gamla, du fria«, som han digtede til en västmanlandsk Folkemelodi.

269.

K. B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. f. Skåneland II 240 f.

230.19. *Kungens jubileum*] 5/2 1843 var 25-Aarsdagen for Karl Johans Tronbestigning, der fejredes med store Fester. ¶ 230.21. *Gyllenhaal . . . Heurlin*] Præsidenten for Hovrätten Lars Herman G. blev 1843 udnævnt til Justitsminister, Biskop Christofer Isak H. 1842 til Kultusminister. ¶ 230.31. *ett tal*] »Tal vid Gymnasii Jubelfest i Wexiö den 12 Juni 1843« (Böök og Wrangels Udg. IX 334 ff.).

270.

K. B., Kbhvn.

231.9 f. *en President i Wettenskaps Akademien*] B. selv, som M. havde truffet paa sin Sverigesrejse 1842 (»Lund, Upsala og Stockholm« 280 f.). ¶

231.12. *titelbladet*] »Vitterhets-Försök, aftryck för vänner och bekanta« (1842). ¶ 231.17. *Atterbom . . . säger om sal. Hammarsköld*] i sin Anm. af H.s »Poetiska studier« (1813) i SLT. 1813 Nr. 44 siger A.: »Oaktadt wissa fullkomligare melodier, som tid efter annan klingat från hans lyra, har man i mängden af hans diktningar trott sig skönja snarare en djup, en outsläcktligt brinnande åtrå efter poesi, än poesien sjelf«. ¶ 231.28. *ett bref*] et saadant er ikke bevaret imellem Oehl.s Papirer paa K.B., Kbhvn. ¶ 231.31. *Tegnér*] dennes Takkebrev er aftrykt i Böök og Wrangels Udg. IX 522 ff. Digtsamlingen var tilegnet T., og et af Digtene besang Franzén.

271.

K.B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. f. Skåneland II 241.

232.34. *sluppet från theatern*] M. trak sig fra Begyndelsen af Aaret 1843 tilbage fra Posten som Medlem af Det kgl. Teaters Direktion uden at miste noget i Indtægt. ¶ 232.37. *»jemka här och passa der«*] Citatet har ikke kunnet identificeres. ¶ 233.6. *Deras svägerskas giftermål*] Marie Langberg ægtede 21/12 1842 cand. pharm. Georg Flemming Windersleff. ¶ 233.6 f. *Christian . . . lemnar det theologiska*] M.s ældste Søn opgav at tage Embedseksamen og skaffede sig ved sin Ansættelse paa Det kgl. Bibliotek Mulighed for at leve for sin Digtekunst. ¶ 233.13. *Hans*] M.s yngre Søn, der var Landmand. ¶ 233.14. *Lenströms bok*] Carl Julius L.: »Svensk Læsebog«, bearbejdet af Fr. Barfod (1843). ¶ 233.20. *ännen för skolundervisningen*] i Tillægget til Bogen »Lund, Upsala og Stockholm« (315) ironiserer M. over, at man i enkelte københavnske Skoler var begyndt at give Undervisning i Svensk. ¶ 233.21. *Ne quid nimis*] »ikke for meget, alt med Maade«. ¶ 233.22. *Semper nimis*] »altid for meget«. ¶ 233.29. *Gustaf den tredjes efterlemnade papper*] Geijers Udgave udkom i 3 Dele 1843—45. ¶ 233.36. *Ahlman*] Martin Erik A. ¶ 233.37. *Theologen blir väl jag*] R. udnævntes 9/2 1844 til Professor i Dogmatik og Moralteologi.

272.

Grev Trolle-Wachtmeister, Trolle-Ljungby.

234.26. *Digtekunstens Nestor*] B. var født 1764. ¶ 235.10. *Tankebilderne*] i »Svea« 1831 tryktes 3 Bøger »Tankebilder«, som blev optaget i »Vitterhetsförsök«, forøget med en fjerde Bog. ¶ 235.30. *»Sångarfursten«*] Oehlschläger (jf. II 231.30).

273.

Sv. akad.

236.13. *le Secrétaire perpetuel*] Beskow selv som Sv. akad.s »stående sekretære«. ¶ 237.6. *en Memoire til Academiet*] trykt som Nr. 284. ¶ 237.12. *Arwidson*] den i Finland fødte Skribent Adolf Ivar A. blev 1843 kgl. Bibliote-

kar. ¶ 237.21. *Hasselquist (eller Hasselström)*] en Tjenestemand af dette Navn har — saavidt vides — ikke eksisteret ved Kungl. bibl.; det drejer sig vel derfor om en Kommissionær, muligvis Kammerskriver, senere Kamrer i Krigskollegiet Joh. Aug. Hasselström.

274.

Vitterhetsakad.

238.18. *Modbydelighed for Dampskibsreiser*] se Skildringen i »Lund, Upsala og Stockholm« 64—67. ¶ 238.19. *Hekla*] det danske Dampskib, hvormed de danske Naturforskere var rejst til Sthlm. for at deltage i den nordiske Kongres, og som M. fik Lejlighed til at rejse tilbage med. ¶ 240.8. *Snellmann*] den finske Filosof og Statsmand Johan Vilhelm S., som M. traf i Sthlm. Sommeren 1842 (se »Lund, Upsala og Stockholm« 235 ff.).

275.

K. B., Kbhvn.

240.20. *patrocinium*] »Indgriben til Fordel for«. ¶ 240.24. *ett försök i Fornordiskt versslag*] Digtet »Vikingens drapa« (se II 226 f.) fik den mindre Pris for 1842. ¶ 240.31. *La Crusca*] det italienske Accademia della Crusca i Florens udgav 1612 en stor Ordbog. ¶ 240.31. *Johnson*] Englænderen Samuel J.: »Dictionary of the English Language« (1755). ¶ 240.35. *Tege*] for at imødegaa Arild Hvitfeldt overdrog Karl IX Erik Jöransson T. at forfatte Gustav Vasas og Erik XIV's Historie. ¶ 240.35 f. *Ægidii Girss historiska skrifter*] ligeledes efter kongelig Ordre skrev G. i 17. Aarh. Gustav Vasas, Erik XIV's og Johan III's Krøniker. ¶ 240.37. »*ganske forlibt*«] Holberg-Reminiscens. ¶ 241.20. *Belletti*] forlod 1844 Kungl. teatern og optraadte fra nu af i andre Lande. ¶ 241.29. *Lindeberg*] den temmelig suspekterede Oppositionsforfatter Anders L., som en Tid var Medlem af »Aftonbladet«s Redaktion; hans omtalte Skrift af 1839 blev gendrevet i P. A. Wallmarks »Historisk-statistisk återblick på Sveriges yttre och inre förhållanden under de sist förflutna tretti åren« (1843). ¶ 241.34 f. *d'Albedyhll ... Bonde*] Overceremonimesteren Carl Gustaf Eickstedt d'A.s Bogsamling, over hvilken to Kataloger tryktes 1843, indkøbtes efter hans Død af hans Efterfølger som Overceremonimester Friherre Carl Jedvard Bonde til Ericsberg og findes stadig paa denne Herrregaard.

276.

K. B., Kbhvn.

242.21. *den lykkelige Dag paa Qvallstad*] skildret i »Lund, Upsala og Stockholm« 135—155. ¶ 243.12. *at see »mine Fædres Land«*] dette opnaede M. aldrig. ¶ 243.36. *boe her*] M.s Bopæl var da Skindergade 15, tæt ved Latiner-

kvarteret og Holbergs Professorgaard med det gamle, nu fældede Kastanietræ, der sagdes at være plantet af ham. ¶ 244.4. *Din ældste Datter*] Hedvig A., som M. i »Lund, Upsala og Stockholm« 140 omtaler som »den ranke, fagre Rosenlilie i Qvallstads Sommerlund«. ¶ 244.21. *Cand. Rasmussen*] den senere Arkivar M. N. C. Kall R., Søn af Professor i østerlandske Sprog Jens Lassen R. ¶ 244.25 f. *Den enorme hafniensisk-lundensiske Caravane*] det første skandinaviske Studentertog udgik 1. Juni fra Kbhvn., hvorfra Dampskibet »Iris« i Malmö hentede de lundensiske Studenter. Efter Landgang i Kalmar fortsattes Rejsen til Sthlm. og Upsala. M. var en bestemt Modstander af denne Form for Skandinavisme (se Incl. S. LIV f.). ¶ 244.40. »*Fiæsk*«] »Gøren Stads af«.

277.

U. B., Upsala.

245.19. *Bog*] »Videnskabernes Selskabs Historie«.

278.

K. B., Kbhvn.

247.32 f. *några af mig författade verser*] trykt i »Beretning om Studentertogtet til Uppsala i 1843« (1844) 28 f. og »Sange ved Studentermøderne« (1856) 4 ff. ¶ 248.8. *G. Magnusson*] formodentlig Filologen Gisli M.

279.

K. B., Kbhvn.

248.14. *Cand. Molbech*] M.s ældste Søn Chr. K. F. M. ¶ 248.33 f. *Legendsamlingen*] »Legendæ suecanæ« i »Scriptores suecici« II (1843—45).

280.

Göteborgs stadsbibl.

249.12. *mit sidste historiske Arbeide*] »Videnskabernes Selskabs Historie«. ¶ 249.15. *nos mutamur in illis*] »vi forandres med dem«. ¶ 249.30 f. »*Udvalgte danske Diplomer*«] den sidste Levering af den aldrig fuldførte Udgave udkom først 1858, Aaret efter M.s Død.

281.

K. B., Kbhvn.

282.

K. B., Kbhvn.

251.14. *Plura coram*] »mere mundtligt«.

283.

Sv. akad.

251.20. *mit Manuskript*] Nr. 284. ¶ 251.29. *medfølgende Bog*] »Videnskabernes Selskabs Historie«.

284.

Sv. akad.

259.36. *Adelung*] Johann Christoph A.: »Versuch eines vollständigen grammatisch-kritischen Wörterbuches der hochdeutschen Mundart« (1774—86). ¶ 259.39. *Richardson*] Charles R.: »A New Dictionary of the English Language« (1836—37).

285.

K. B., Kbhvn.

262.29. *en egen tacksamhets-skrivelse*] af 21/7 1843 (NkS. 2336, 4°, II). ¶ 262.36. *meddela denna handling*] M.s Promemoria oplæstes 17/7 1843. ¶ 263.11. *Jon Olafsens supplement till Ihre's Glossarium*] Haandskriftet tilhører Videnskabernes Selskab.

286.

Sv. akad.

287.

K. B., Kbhvn.

264.10. *min svägerska*] Carl Fredrik R.s Hustru Sophia Wilhelmina, f. Wählin.

288.

K. B., Kbhvn.

265.3. *namnteckningar*] i Trykfejlslisten staar: »Streken mellan *l* och *b* i Molbech har uppkommit af pennans sprättning och hör ej till namnets teckning«. ¶ 265.4. *Körner*] Grafikeren Magnus K., der havde litograferet Plancherne til »De la Gardieska archivet«. ¶ 265.8. *en fond till fattiga barns underhåll*] W. fik overtalt Grev Jac. de la Gardie til at lade Indtægterne fra Værket tilfalde Västerstads Skole. ¶ 265.8. *h. v.*] härvarande. ¶ 265.11. *De sista delarne*] de tre sidste Dele indeholder Materiale til Jac. de la Gardies Levnedshistorie. ¶ 265.13. *den gamle GråhårsMannen*] Jac. de la G. var død 1842. ¶ 265.29. *Smålands Beskrifning*] »Ny Smålands beskrifning« (1844—46). ¶ 266.4. *utsigten öfver Danske mst i Sthm*] det videnskabelige Resultat af M.s Stockholmsophold i Sommeren 1842 blev Afh. »Danske Haandskrifter, fornemmelig af historisk Indhold, i det Kongelige Bibliothek i Stockholm«, trykt i »Hist. Tidskr.« IV (1843). ¶ 266.4f. *anmärkningen mot . . . Cavallius*] i Indl. til Afh. ud-

taler M. sin Beklagelse af, at det stockholmske kgl. Bibliotek først for nylig har paabegyndt Registreringen af sin Haandskriftsamling, og tilføjer: »Det hele betydelige Arbejde var tilfalden hiin yngre Videnskabsdyrker (Mag. G. O. H. Cavallius), som med Lyst og Iver, men uden tilstrækkelig Øvelse i dette Slags Bibliotheks-Forretninger, paatog sig ... at samle ... dem« (130). ¶ 266.7. *tironen*] »Rekrutten«. ¶ 266.9. *en autobiographi*] M. følte undertiden selv Lyst til at skrive sit Livs Historie, men naaede aldrig at faa det udført.

289.

K. B., Kbhvn.

290.

K. B., Kbhvn.

267.9. *Linné's Stjerna*] M. var blevet udnævnt til Ridder af Nordstjernen, som B. sammenknytter med Linnés Navn, fordi den store Botaniker i 1753 som den første inden for den lærde Stand fik tildelt denne Orden. Dens latinske Indskrift betyder: »den kender ikke til Nedgang«.

291.

K. B., Kbhvn.

268.14. *Barbarus hic ego sum*] »her er det, at jeg er en Barbar, som ikke forstaar noget« (Ovid: »Tristia« V, 10, 37, hvor der egentlig staar: »... qui non intellegor ulli«). ¶ 269.2. *Arborelii ... Dal-lexikon*] Olof Ulrik A.: »Conspectus lexicæ linguæ dalecarlicæ« (1813). ¶ 270.38. *gutta cavat lapidem*] »Draaben udhuler Stenen, ikke ved Kraft, men ved at falde ofte«. ¶ 271.22. *καθ' ἐξοχήν*] »fortrinsvis«. ¶ 272.30. *Uldr umm dummb!*] »huller om buller«. ¶ 275.23. *det stora Danska besöket*] det første skandinaviske Studentermøde 1843. ¶ 277.13. *H. F. Poulsen*] en ung Filolog, der sammen med Carl Ploug var den egentlige Leder af Studentermøderne.

292.

Göteborgs stadsbibl.

278.6. *den nuværende Stamhuus-Besidder*] Brodersønnen Axel Jakob de la Gardie. ¶ 278.12. *opus affectum*] »ønskeligt Arbejde«. ¶ 278.16. *Holbergs og Rahbeks Levnet*] om H. kom M. blot til at skrive Afh. »Ludvig Holberg og hans Samtid«, der tryktes i »Hist. Tidsskr.« VI (1845); af R. har han givet en Karakteristik i »Dansk poetisk Anthologie« II (1832). ¶ 278.39 f. *Forholdsregler ... imod ... Smugbrænderi*] ifølge Kancelliplakat af 23/2 1843 fritog den danske Regering — i Haab om derved at udrydde ulovlige Brænderier — de Personer, der var i Besiddelse af Brændevidnsredskaber, for Straffe, hvis de inden en vis

Frist afleverede dem. ¶ 279.11. *Major v. Jenssen*] 19. Bind af »De la Gardieska archivet« var tilegnet M. og den holstenske Officer Georg Friedrich Jenssen-Tusch, som 1835—40 havde oversat J. F. af Lundblads »Carl XII:s historia« fra Svensk til Tysk og 1840—47 Dahlmanns »Geschichte von Dänemark« til Dansk. ¶ 279.25. *hvorledes De betragter den kiøbenhavnske »Scandinaviske Ruus«*] i et Foredrag i »Det skandinaviske Selskab« i Kbhvn. 20/11 1847 (»Om några missförstånd, som förhindra skandinavismens idé att mera allmänt göra sig gällande i Skandinavien«, 1848) udviklede W. sit skandinaviske Program: at de nordiske Folk vilde styrkes ved at lære hinanden nærmere at kende. Senere tog Bevægelsen en Retning, som han ikke kunde godkende, hvorfor han trak sig tilbage fra aktiv Deltagelse i den (Sigfr. Wieselgren: »P.W.« 263 ff.).

293.

Sv. akad. Delvis trykt i »Danske politiske Breve« II 330.

280.12. *fausto omine*] »under et lykkeligt Tegn«. ¶ 280.34. *Ploug og Poulsen*] se Noten til II 277.13. ¶ 280.36 f. *standse den skandinaviske Forening*] da de danske Studenter efter Upsala-Toget 1843 vilde stifte et »Skandinavisk Samfund«, nedlagde Danske Kancelli Forbud herimod. I Stedet grundlagdes senere paa Aaret »Det skandinaviske Selskab«, og denne Gang nægtede Regeringen ikke sin Sanktion, da Indbyderne var ansete Mænd i betydelige Stillinger, hvorimod ingen af Studenternes Ordførere var taget med. ¶ 281.5. *det nye Sommer-Tivoli*] stiftedes 1843 af Løjtnant Georg Carstensen. ¶ 281.13. *Dr. Stürmer*] Theodor v. S., Forfatter til »Zur Vermittelung der Extreme in der Heilkunde« (1837); M. har kunnet læse i »Hamburgischer Correspondent« 7/8 1843 om hans Udnævnelse til Ridder af Nordstjernen.

294.

K. B., Kbhvn.

281.36 f. *hvad jag sändt Dem . . . angående archivet i Malmö*] R. fik i »Hist. Tidsskr.« IV optaget en Afh. om »Malmø Raadhuusarchiv, med dets ældre danske Diplomer og Documenter«. ¶ 281.38. *tryckt af Rosenvinge*] i Kolderup-Rosenvinges »Samling af gamle danske Love« I—V (1821—46). ¶ 282.11. *Hagberg*] C. A. H.s stærkt rosende Anmeldelse af Sven Nilssons Bog »Skandinaviska nordens ur-invånare« (1838—43) i »Studier, kritiker og notiser« 1843 Nr. 27. ¶ 282.16. *bedömande af boken*] M. kritiserede selv Nilssons Værk skarpt i Afh. »Om historiske Resultater af nyere Forskninger i den nordiske Archæologie« (»Hist. Tidsskr.« IV).

295.

K. B., Kbhvn.

283.24. f. *anmäkte . . . deras tillvaro*] dette synes M. ikke at have gjort. ¶ 283.32 f. *skrifver till Baron Beskow eller till Hildebrand*] heller ikke dette Ønskes ses M. at have opfyldt.

296.

K. B., Kbhvn.

284.4. *G. Wetter*] Lektor i Växjö Wilh. Gustaf W. studerede 1843—45 i Kbhvn. ¶ 284.14 f. *invictum genus Veteranorum militum*] »den ubesejrede Slægt af Veteraner« (Ciceros 3. Filippika 2,3). ¶ 284.16. *bis »vicena stipendia*] »40 Aars (Krigs)tjeneste«. ¶ 284.19. *recensionen af . . . Dahlmanns D. H.*] D.s »Danmarks Historie«, oversat af G. F. Jenssen-Tusch (1840—43), anmeldtes, hvad Oversætterens Indsats angaar, meget skarpt af C. F. Wegener i »Tidskrift for Litteratur og Kritik« VI (1841). Recensionen slutter med disse Ord: »Hvad mig angaaer, da kan jeg aldeles ikke ansee denne Oversættelse for et anstændigt Arbeide« (212). ¶ 284.33. *omissa*] »Undladelser«.

297.

K. B., Kbhvn.

286.34. *Lundell*] Adjunkt ved det juridiske Fakultet ved Lunds Univ. Jakob L. fik i »Hist. Tidsskr.« V optaget en Afh. »Om den svenske Almues Dagsværk eller Hoveripligt«. ¶ 287.1. *mina notiser*] se Noten til II 281.36 f. ¶ 287.17. *Deras diplomsamling*] M. udgav sammen med N. M. Petersen »Udvalg af hidtil utrykte danske Diplomer og Breve«. ¶ 287.22. *tantas componere lites*] »bilægge saa store Stridigheder« (Virgils Ekloge III, 108). ¶ 287.36. *Hvad Sjöborg gjort för Blekings antiquiteter*] Nils Henrik S.s »Blekings historia och beskrifning« (1792—93).

299.

K. B., Kbhvn.

288.20. »*Eventyr og Fortællinger*«] M.s »Udvalgte Eventyr og Fortællinger« udkom 1842 (med Aarstallet 1843) og er helt op til den seneste Tid udsendt i nye (ialt 6) Udgaver. ¶ 288.22. *Forling*] Nils Gabriel F. ¶ 288.30. *Din sons berättelse*] Eventyret »Guldskoven«. ¶ 289.1. *Stenersen*] den norske Digter Peter Christopher S. ¶ 290.5 f. *den fagre Rosenlilie fra Qvallstad*] se Noten til II 244.4. ¶ 290.10. *min lilla son*] den senere Officer Ernst Amadeus A. (f. 1835). ¶ 290.15. *Säve . . . i Dalarne*] i det danske »Nyt hist. Tidsskr.« I (1847)

offentliggjorde S. sin Afh. »Om Dalarne og om Dalkarlenes Folke-Egenheder med et Forsøg paa at forklare nogle af Aarsagerne til Dalsprogets Eiendommelighed«. Ms. i Ny kgl. Saml. 1299c fol. Nr. 374. ¶ 290.16. *En dansk theatertrupp*] formodentlig J. P. Müllers Selskab (se Rob. Neiiendam: »De farende Folk« 86). ¶ 290.19 f. *ett Skandinaviskt Sällskap*] stiftet af ca. 30 Akademikere, hvorimellem Digteren Bernhard Elis Malmström. ¶ 290.21. *claudite rivos*] »luk Renderne« (Virgils 3. Ekloge 111). ¶ 290.26. »Grekisk Archäologi«] »Grekisk fornkunskap« I—II (1843—45). ¶ 290.30. *Geijers »Utdrag ur Gustaf III:s Papper«*] »Konung Gustaf III:s efterlemnade papper« I—III (1843—45).

300.

K. B., Kbhvn.

290.34. *Ström*] antagelig Swante Gustaf Magnus Ströhm, Student fra Lund 1842 og i sin Ungdom Lærer i Kbhvn. og Medarbejder ved »Fædrelandet«, senere Folkeskoleinspektør i Gävleborgs Len. ¶ 291.3. *Studierna*] Tidsskriftet »Studier, kritiker och notiser«. ¶ 291.4. *betraktelser om det skandinaviska raseriet*] formodentlig R.s Artikel »De skandinaviska sympathierna och deras första literära frukter« i »Studier, kritiker och notiser« 1843 Nr. 35, hvori R. udtrykker en vis høflig Skepsis over for de nye skandinaviske Selskaber og ligger helt paa Linie med M., naar han advarer mod, at de tre nordiske Folk skal søge at udlette deres Ejendommeligheder. ¶ 291.11. *Cronholm har åter företagit Sturleson*] forrige Gang var i 1841, da han udgav Disputatsen »De Snorronis Sturlonidis historia«; denne Gang ses det ikke, at hans Snorre-Studier gav noget direkte Resultat. ¶ 291.15. *Puseyitiska skrifter*] Oxfordbevægelsen, hvis Ledere var John Henry Newman og Edward Pusey, udgav en Række »Tracts for the times«.

301.

U. B., Upsala.

291.21. 27. *Novbr. 1843*] Dateringen efter M.s Skrivekalender. ¶ 292.30 f. *med grammatisk Rigtighed*] dette er dog en lille Overdrivelse, hvad M.s Breve til Jac. Grimm viser (trykt i »Briefwechsel der Gebrüder Grimm mit nordischen Gelehrten«). ¶ 293.16 f. *en kritisk Artikel*] se Noten til II 282.16. ¶ 293.27. *en germanisk og gothisk Artikel*] M. havde som en af de første her i Landet beskrevet, hvad man har kaldt »den berømteste Dialektgrænse i Danmark«, nemlig den Forskel der findes mellem Rigsmaalets og de fleste Dialekters efterhængte bestemte Substantivartikel og vestjyske Dialekters foranstillede Artikel (*Manden: æ Mand*). I denne Uoverensstemmelse saa han Bevis for, at Jyderne var indvandret fra Sachsen (se Biogr. 243 f.). ¶ 293.35. *Beskow er nu borte*] han var rejst til Italien. ¶ 293.36 f. *min Betænkning over*

Planen] Brev 284. ¶ 294.9. *Fr. Barfoed*] den historiske Skribent og Politiker var en glødende Skandinav, der deltog i forskellige af de nordiske Møder og udgav det skandinaviske Tidsskrift »Brage og Idun« (1839—42). ¶ 294.20 f. *Lyngbyes Udgave af Færøiske Viser*] Præsten og Botanikeren Hans Chr. L.s »Færøiske Qvæder om Sigurd Fofnerbane« (1822).

302.

Riksarkivet, Sthlm.

303.

Vitterhetsakad.

295.31. *Deres herværende Minister*] Baron Elias Lagerheim, som M. omgikkes. 295.32. *et andet Brev*] Nr. 302 (jf. II 298.3 f.). ¶ 296.3 f. *venter . . . til Sommer en saadan Ladning*] se II 312 f. ¶ 296.23. *Hæc hactenus*] »nok herom«. ¶ 297.2. *Holbergs Comedier*] jf. II 306.16 ff.

304.

K.B., Kbhvn.

297.17. *ett litet minne af min wördnad*] 3. Del af »Scriptores suecici« er til-egnet Laur. Engelstoft, Finn Magnusen og M. ¶ 297.22. *Benzelius*] Biskop Erik B. den yngre. ¶ 297.27. *Enberg*] Lars Magnus E., Lektor ved Sthlm.s Gymnasium og titulær Professor, fra 1824 Medlem af Svenska akademien.

305.

K.B., Kbhvn.

Blot Underskriften er egenhändig.

306.

K.B., Kbhvn.

298.30. *N. v. Rosenstein*] den berømte svenske Læge fra det 18. Aarhundrede Nils Rosén v. R. ¶ 298.34. *Raab och Hjortsberg*] Kaptajn Axel R. og Skuespilleren Lars H., begge berømte som Bellmansangere. ¶ 299.10. *8 Danska studenter*] deriblandt den sønderjyske Præst Mouritz Mørk Hansen (se dennes Erindringer i »Museum« 1893 I 370). ¶ 299.19. *Wergeland*] H. traf ham i hans Egenskab af Rigsarkivar. ¶ 299.28. *anmärkningen vid slutet af företalet*] her meddeler M. (S. XVI) paa Opfordring, at da hans Skrift ikke er gennemset af nogen af Selskabets Medlemmer, bærer han alene Ansvaret for de deri udtalte Anskuelser. Denne Erklæring dækker over en Strid mellem ham og Komiteen til Højtideligholdelsen af Selskabets 100-Aarsfest, idet navnlig H. C. Ørsted var forbitret over M.s Kritik af visse interne Forhold (se Biogr. 356 f.). ¶

299.32. (*nu mera Baron*) v. Beskow] B. var 1843 blevet optaget i den friherrelige Stand. ¶ 299.33. »*Laura*«] B.s Hustru hed Magdalena (Malin), men han kaldte hende Laura. ¶ 300.3. *Sivertsen*] antagelig den i Medlemslisten for Historisk Forening i Tidsskriftets 1. Bind anførte cand. phil. og Stipendiarius Magnæanus Bjarni S. ¶ 300.23. *Th. Järta*] Hans J.s Søn Carl Thomas J., skytteansk Professor i Upsala. ¶ 300.24. *Bergfalk*] Historikeren og Juristen Pehr Erik B. ¶ 300.24 f. *Hamilton*] den senere Statsmand, Grev Henning H.: »Afhandling om krigsmaktens och krigskonstens tillstånd i Sverige under konung Gustaf II Adolfs regering«. ¶ 300.26 f. *Katalog öfver . . . Anglosachsiska mynt*] udk. 1846. ¶ 300.29 f. *Svenska fornskrift Sällskapet*] det endnu eksisterende Selskab stiftedes 1843 af George Stephens og G. O. Hyltén-Cavallius; dets første Formand blev A. J. Arwidsson. ¶ 300.38. *Min son*] den senere Historiker og Rigsantikvar Hans H.

307.

K.B., Kbhvn.

301.10. *Heintz*] er Udgiveren ubekendt.

308.

K.B., Kbhvn. Delvis tr. i Hist. tidskr. för Skåneland II 241 ff.

302.21. *breffet från vår gamla kung*] Nr. 305. M. har tydeligvis som i det flg. Brev til Atterbom udtalt den Formodning, at det skulde være det sidste, Karl Johan har dikteret. ¶ 302.33. *Minerva*] Askelöfs konservative Blad »Svenska Minerva« (1830—48). ¶ 303.5. *min inträdesföreläsning*] trykt i »Studier, kritiker och notiser« 1844 Nr. 14. ¶ 303.16 f. *en tractat om vår före-lutherska bibel*] se Noten til II 146.27. ¶ 303.24 f. *Laharpes öfversättning af Camoens*] den franske Litteraturhistoriker Jean François de L.s Oversættelse fra 1776 af Portugiseren Camoens' Heltedigt »Os Lucíadas« (1572).

309.

K.B., Kbhvn.

304.2 f. *Forelæsninger over den svenske Nationalliteraturs Historie*] Ms. her til i Coll. Saml. 342, 4°, III; første Gang han holdt Forelæsninger over dette Emne var i 1840. ¶ 304.14. *Fru Nordenflycht*] Forfatterinden Hedvig Charlotta N. ¶ 304.14. *Frese*] Digteren Jacob F. ¶ 304.29. *en Dedication*] den foran i 2. Bind af »Svenska siare och skaldar« trykte Tilegnelse lyder saaledes: »Till den äldste af mina danska vänner Christian Molbech egnas dessa blad med djup tacksamhet för våra gemensamma hågkomster från den tid, då en ny lifvande poetisk ande genomflög Skandinaviens öar och fastland, med de första väckelserna till den syskonkärlek emellan Dana och Svea, hvars band alltsedan

och ömsesidigt, af deras skalder och litteratörer städse innerligare, städse fastare knutits; för allt, hvad jag af hans mångfaldiga och lärorika skrifter inhämtat till nöje, undervisning, bildning, vägledning på en bana, hvars gillande af honom jag skattar såsom en synnerlig heder; för allt, hvad jag af hans trohjärtliga umgänge njutit till uppriskning och uppmuntran, ifrån de dagar, då vi till min födelseort genomströfvade Kinds och Ydres undersköna trakter, intill dem, då jag fick mottaga en så dyrbar gäst i min nuvarande fagra sommarfristad. *Helsning! Minne! Samverkan! Hopp!* ¶ 305.2. *Ebert*] Friedrich Adolf E., Chef for Det kgl. Bibliotek i Dresden. Hans Bog »Zur Handschriftenkunde« udkom 1825—27. M. har benyttet hans Afh. »Die Bildung des Bibliothekars« (1820) til sin Bog »Om offentlige Bibliotheker, Bibliothekarere, og det, man har kaldet Bibliotheksvidenskab« (1829). ¶ 305.13. *tre Dage før hans Sygdom*] Karl Johan døde 8/3 1844. ¶ 305.16. *min Audients hos ham*] herom fortæller M. i »Lund, Upsala og Stockholm« Kap. 12 (se Indl. S. XXIV f.). ¶ 305.25. »För-mak«] betyder »Kabinet, mindre Dagligstue«. ¶ 305.30. *hendes Malerstue*] Hanne M. var Amatørmalerinde; Blomsterstykker af hende findes endnu i privat Eje i Danmark og Sverige. ¶ 306.4 f. »Majoren« i *Erasmus Montanus*] der sigtes til Jacobs Replik (I. 6): »Rasmus Nielsen som kører for ham, svær paa at han gjorde ikke Andet den hele Vei, end disputerede paa Græsk og Elamitisk med sig selv, og det undertiden med saadan Iver, at han slog Rasmus Nielsen 3 til 4re Gange bag i Nakken med knyttet Næver, og raabte derhos altid: Probe Majoren, probe Majoren. Jeg kan tænke, han har haft en Disput med en Major, før han reiste«. ¶ 306.17. *Holbergs Comedier*] for det af M. stiftede »Holbergske Selskab« udgav han selv 1843 det første Bind, hvormed Udgaven paa Grund af Meningsuoverensstemmelser inden for Bestyrelsen standsede. Fra liberal Side mente man, at M. havde optraadt for eneraadigt m. H. t. Ledelsen. ¶ 306.18. *Holbergs Portrait*] efter Roslins Maleri paa Sorø Akademi. ¶ 307.5. *en æsthet: Afhandl.*] »Om Billedhuggerkonsten og dens Poesie« (1841). ¶ 307.9 f. *Billeder af Jesu Liv*] denne Digtsamling indbragte ham Ros af J. L. Heiberg (se »Breve og Aktstykker vedr. J. L. Heiberg« III 6 f.). ¶ 307.12. *disputere for Mag. Graden*] sin akademiske Løbebane førte Chr. K. F. M. aldrig til Ende; i Stedet blev han 1843 ansat ved Det kgl. Bibliotek og var derefter 1853—64 Professor i dansk Litteratur og Sprog ved Kiels Univ. ¶ 307.14. *Et lyrisk Drama*] »Klintekongens Brud«, opf. 1. Gang paa Det kgl. Teater 8/3 1845.

310.

K. B., Kbhvn. Delvis tr. i Hist. tidskr. för Skåneland II 243 f.

308.11. *konungens död*] Karl Johan døde 8/3 og efterfulgtes af Oskar I. Ministeriet rekonstrueredes 18/5, og Heurlin erstattedes som Kultusminister af Major Fredrik Otto Silfverstolpe. ¶ 308.36. *riksdag*] en ekstraordinær Rigs-

dag indkaldtes til 20. Juli, især for at løse Spørgsmaalet om Repræsentationsforslaget fra den foregaaende Samling. R. deltog i denne og flere følgende Rigsdage som Ombud for Lunds Univ. (se »Memoarer« 203—238). ¶ 309.20. *en ny svensk lag*] 1841 var der af Karl Johan blevet nedsat en Komité til at afgive Betænkning om en ny Straffelov. 1844 lod Oskar I den erstatte af de tre Retslærde J. G. Richert, P. E. Bergfalk og C. J. Schlyter. Paa Rigsdagen 1845 naaede man blot til Enighed om Forslagets Hovedprinciper, og en ny Straffelov blev først udstedt ca. 20 Aar efter. ¶ 309.28. *draga Schlyter bort från ett arbete*] Udgivelsen af »Sveriges gamla lagar«. ¶ 309.35. *Liljewalch*] Professor i Obstetrik Carl Fredrik L. ¶ 309.35 f. *Hellstenius*] Professor i Teologi ved Lunds Univ. Anders Jacob H. ¶ 310.5. *Tollin*] Præsten Israel T. ¶ 310.20. *Öfverste Toll*] Nils Ludvig Christofer T., som med Hustru, f. Möllersvärd, og Døtrene Amelie og Ulla besøgte M. i Kbhvn. (se »Memoarer« 181). ¶ 310.38. *den bok af Atterbom*] se II 301.12 f. ¶ 311.2 f. *Atterbom har tagit till orda i den skandinav. frågan*] i Piecen »Om skandinaviska föreningen och studentuttåget från Upsala till Köpenhamn« (1844), ogsaa oversat til Dansk.

311.

K. B., Kbhvn.

311.17 f. *Minnes-Tal öfver Kon. Carl Johan*] »Minnesord öfver Carl XIV Johan« (1844). ¶ 311.20 f. *tredje del*] handler om Dalin og hans samtidige samt om Gustav III og hans Mænd. ¶ 311.27. *en af dessa dictéer*] omtalt i »Minnesord« 49. ¶ 312.32 f. *ett blad af Upsala-Correspondenten*] »Correspondenten« 1/5 1844. ¶ 312.37. *Hactenus bene*] »for saavidt er alt godt«. ¶ 312.38. *en förnyad inbjudning från Köpenhamn*] allerede paa det første Studentertog i 1843 havde Københavnerne indbudt til et Genbesøg i deres By. Geijer maatte imidlertid 1844 som Universitetets Rektor meddele Studenterne, at Oskar I — officielt paa Grund af Kongesorgen — ikke ønskede Planen sat i Værk i Løbet af det indeværende Aar. Da en fornyet officiel Indbydelse fra dansk Side kort efter blev afsendt, havde Geijer den største Møje med at dæmpe Studenternes Iver efter at efterkomme den. Det andet Studentermøde blev dog udsat til 1845. ¶ 313.14 f. *»uns zusammenraffen«*] Hentydning til en Linie af Sonetten i Goethes Lejlighedsstykke »Was wir bringen« 19. Sc.: »Wer Grosses will, muss sich zusammenraffen«. ¶ 313.23. *miscendo utile dulci*] »ved at blande det nyttige med det behagelige« (Horats: »Ars poetica« 343). ¶ 313.33. *ännu ej börjat politisera*] det upsalensiske skandinaviske Selskab, der havde Atterbom til Formand, indskrænkede sig til at dyrke den litterære Skandinavisme ved Oprettelse af et Bibliotek og Afholdelse af nordiske Møder. Af dette Selskab udgik senere Upsala studentkår. ¶ 313.39 f. *bref från ... Andersen*] dette kendes ikke mere. ¶

314.1. *Krieger*] Juristen Andreas Frederik K. ¶ 314.15 f. »*Dem Narrenkönig gehört die Welt*«] Citat af »Die Jungfer von Orleans« III. 6.

312.

K.B., Kbhvn.

314.20. *Fröknarne Toll*] se Noten til II 310.20. ¶ 314.28 f. *mitt nya pastorat*] Husie og Skrävlinge Sogn. ¶ 314.33. *min Svägerska*] Sofia Wilhelmina R., f. Wählin, g. m. Købmand Carl Fredrik R. ¶ 315.8. *Epicedium*] »Sørgevers«. ¶ 315.15. *Prof. Ek*] Johan Gustaf E. ¶ 315.17. *funebria*] »Sørgeskrifter«. ¶ 315.18 *tryckningen*] Talerne ved Mindefesten samledes i Heftet »Sorgefest i anl. af Hans Maj:t Konung Carl XIV Johans död, firad af kongl. univ. i Lund« (1844).

313.

K.B., Kbhvn.

316.1. *Skabersjö*] Herregaard i Skaane, tilhørende den adelige Slægt Thott.

314.

K.B., Kbhvn.

316.38. ...] det udeladte indeholder en længere tabellarisk Oversigt over Lunds Univ.s økonomiske Forhold, som M. havde udbedt sig.

315.

K.B., Kbhvn.

317.20. *et så stort förtroende*] F. fik 1844 tildelt Storkorset af Nordstjerneordenen. ¶ 317.25 f. *bibehålla Honom vid Öfverstyrelsen*] R., der 1844 var blevet Professor i Teologi ved Lunds Univ. og dets Repræsentant for Præsteskabet ved Rigsdagen, afgik samme Aar fra sit Bibliotekarembede (se »Memoarer« 198).

316.

K.B., Kbhvn.

319.13. *Hartmansdorff*] Statssekretær Johan August v. H. ¶ 319.13. *bröderna Palmstjerna*] Generalmajor Nils Fredrik og Landshøvding Carl Otto P. ¶ 319.13. *Lefrén*] General Johan Peter L. ¶ 319.15. *Holmström*] Biskoppen i Strängnäs Hans Olof H. ¶ 319.15. *Hallström*] Biskoppen i Visby Carl Erik H. ¶ 319.15. *Stenhammar*] Christian S. ¶ 319.38. *Ulmgren*] Embedsmanden Pär U., der var en ivrig Kunstsamler. ¶ 320.3. *Nauman*] Akademisekretær, senere Professor ved Lunds Univ. Christian N. Første Del af det omtalte Værk udkom 1844. ¶ 320.8. *Ett ord i den stora frågan*] se »Memoarer« 225; Forfatteren var imidlertid Redaktør Joh. Peter Theorell. ¶ 320.16. *Hugo*

Hamilton] Friherre H. var 1844—48 1. Direktør for det svenske kgl. Teater. ¶ 320.21. *Mamsell Lind*] Sangerinden Jenny L. ¶ 320.25 f. *sonen ... i Riksarchivet*] G.s ældste Søn Knut G. ¶ 320.27. *Deras Frus tafla*] se Noten til II 305.30. ¶ 320.32. *exemplar af Henrik Harpestreng*] M.s Udgave af H.s Lægebog (1826). ¶ 320.40. *några rader*] R. skrev til Fru M. 9/9 1844 (delvis trykt i »Samlaren« 1904 S. 178).

317.

K. B., Kbhvn.

321.11 f. *Non quod volo*] »ikke hvad jeg vil, men hvad jeg kan«. ¶ 321.14 f. *om vår Ständer-representation*] det synes ikke, som om M. har gjort Alvor af denne Plan. ¶ 321.16. *Hjerta*] det liberale »Aftonblad«s Redaktør Lars Johan H. talte 4/5 1844 i Det skandinaviske Selskab i Kbhvn. om det svenske Repræsentationsforslag. ¶ 322.38. *pöbeloro*] skildret af R. i »Memoarer« 227. ¶ 323.1. *erkebiskopen*] C. F. af Wingård. ¶ 323.1. *Grefve Horn*] Claes Fredrik H. var 1843 blevet Landshøvding i Stockholms Len. ¶ 323.13. *Fries*] Botanikeren Elias F. repræsenterede Upsala Univ.

318.

K. B., Kbhvn.

323.32. *i Historisk Tidskrift ... anmålas*] se Noten til II 217.34. ¶ 324.9. *Glossarium*] udkom aldrig.

319.

K. B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. för Skåneland II 246 ff.

325.15. *kröningen*] Oskar I's Kroning fandt Sted 28/9 1844. ¶ 325.35. *ett Riksmuseum*] Rigsdagen 1844—45 bevilgede Penge til Opførelse af et Nationalmuseum for Enden af Blasieholmen; Bygningen stod dog først færdig 1866. ¶ 326.10. *pars rerum*] »Part i Sagen«. ¶ 326.10. *det som gjordes orätt*] i Afsnittet »Domkirken og Professor Brunius« tildeler M. Nyström Hovedansvaret for Korstolenes Fjernelse. ¶ 326.15. *Hetsch*] den danske Arkitekt Gustav Friedrich H. ¶ 326.20. *sin målning*] jf. II 320.27 f.

320.

K. B., Kbhvn.

327.6. *Dina anteckningar*] »Lund, Upsala og Stockholm«, hvis 10. Kapitel er helliget A. ¶ 327.13. *Låstbon*] Bogtrykker, fil.dr. August Theodor L., Medindehaver af Firmaet Wahlström & L. ¶ 327.23. *Kronprinsen Carl och Prins Gustaf*] den senere Kong Karl XV og hans Broder, den musikalsk begavede Hertug af Uppland. ¶ 328.31 f. *en ... gemensam Tidskrift*] denne Plan

indskrænkede sig foreløbig til, at den danske liberale Avis »Fædrelandet« 1846 udgav et Supplementblad »Nordisk Litteraturtidende«. 1854—66 udkom paa H. N. Clausens og Martin Hammerichs Initiativ et »Nordisk Universitets-Tidskrift«. ¶ 328.32 f. *Gersdorffs Repertorium*] »Repertorium der gesammten deutschen Literatur«, udgivet af E. G. Gersdorf (1834—42), fortsat med »Leipziger Repertorium der deutschen und ausländischen Literatur« (1843—50) ved samme Udgiver. ¶ 329.1. *De Calderonska Skådespelen*] formodentlig Sille Beyers danske Oversættelser af »Livet en Drøm« (1838) og »Dorothea og Gomez Arrias« (1840).

321.

K.B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. för Skåneland II 248 f.

329.34. *kungens frånvaro*] Oskar I havde opholdt sig i Norge, hvor han 10/2 havde aabnet Stortinget. ¶ 330.11. *hans skrifter angående finanserne*] bl.a. »En blick på handels- och penningeställningen i Sverige« (1844). ¶ 330.35. *sysselsatt sig med criminalistik*] Oskar I havde som Kronprins forfattet Skriftet »Om straff och straff-anstalter« (1840). ¶ 331.28. *Tham*] Lektor Wilhelm T.: »Bidrag till svenska riksdagarnes och regeringsformernas historia« (1845—48). ¶ 330.28. *Bovallius*] Robert Mauritz B.: »Berättelse om riksdagen i Stockholm 1713—14« (»Sv. akad. handl. fr. år 1796« XXII, 1847). ¶ 331.29. *Wingquist*] Olof W.: »Berättelse om riksdagen 1789« i »Frey« 1844. ¶ 331.36. *Wilhelm Tell*] Schillers Drama med Almlöf i Titelrollen blev 1. Gang opført 3/2 1845. ¶ 332.16. *I många enskilda hus är jag . . . bekant*] se »Memoarer« 237 f. ¶ 332.18 f. *Nyströms gör Den . . . ett besök*] se II 344.10 ff. ¶ 332.29. *en liten tractat*] formodentlig Chr. Stenhammar: »Reservation, i anledning af statsutskottets utlåtande, no: 182, vid riksdagen 1844—45, i frågan, rörande eganderätten till de halländske kyrkohemmanen« (1845).

322.

K.B., Kbhvn.

333.22. *Deras samling*] Udgiven af »Kong Christian IV's egenhændige Breve«, hvoraf blot 1. Bind udkom (1848). ¶ 333.29. *Slange*] Historikeren Niels S., der i 18. Aarh. skrev et stort Værk om Christian IV. ¶ 333.30. *Deras sons framgång*] Chr. K. F. M. havde 8/3 s.A. faaet sit Skuespil »Klintekongens Brud« opført paa Det kgl. Teater. ¶ 334.16. *roman af Fredrika Bremer*] »I Dalarna« (1845). ¶ 334.16. *en af Palmblad*] »Familjen Falkensvärd« (1844—45). ¶ 334.21. *Modehandlerskan*] baade Tekst og Musik af Franz Berwald. ¶ 334.33. *den unge Engelstoft*] Kirkehistorikeren Chr. Thorning E., Søstersøn af Historikeren Laurits E. ¶ 335.10. . . .] udeladt er den omtalte Promemoria,

der omhandler Lundevispen Tycko Asmundsens Codex fra 16. Aarh. med Afskrifter af Dokumenter, hvorimellem R. har fundet en ham ubekendt dansk »Confessio« fra 1561.

323.

K. B., Kbhvn.

335.14. *Deres sista bref*] ikke bevaret paa U. B., Upsala. ¶ 335.24 f. *händelser . . . af resan föränledda*] S. var med i Komiteen for Studentertoget, der efter den nye svenske Konges Ønske af Geijer som Universitetets Rektor blev anmodet om at indstille Forberedelserne til Mødet (se Noten til II 312.38); S. var den eneste af Komitémedlemmerne, der nægtede at rette sig efter Hensettingen. ¶ 336.18. *afhandlingen om Dalmålet*] tryktes i »Hist. Tidsskr.« 2. R. I (1847) under Titlen »Om Dalarne og om Dalkarlenes Folke-Egenheder, med et Forsøg paa at forklare nogle af Aarsagerne til Dalsprogets Eiendommelighed«. Ms. hertil findes i NkS. 1299 e fol. Nr. 374. Paa Svensk tryktes Afh. i »Tidskr. för literatur« 1852 og som Særtryk 1855. ¶ 336.27. »*Bemærkningerne*«] S.s Afh. om Gotlandsmaalet. ¶ 337.36. *afkalkering*] bevaret i NkS. 2336, 4°, I mellem Brevene fra S. ¶ 338.15 f. *Liljegrens Runurkunder*] udk. 1833. ¶ 338.17. *Dietrich*] Rektoren ved det tyske Nationallyceum i Stockholm Udo Waldemar D. ¶ 338.20 f. *göra . . . Grimm bekant med mitt lilla språkarbete*] de i »Briefwechsel der Gebrüder Grimm mit nordischen Gelehrten« trykte Breve fra M. slutter med Aaret 1837. ¶ 338.28 f. *Lénström . . . pastorat*] L. blev 1845 Sognepræst i Västerlövsstad og Enåker.

324.

U. B., Upsala.

339.15 f. *fra Dalarne udvandre . . . i Tusindtal*] for Udkommets Skyld var talrige Beboere af Dalarne nødt til en vis Del af Aaret at tage Arbejde uden for deres egen Provins. ¶ 340.9 f. *den preussiske Konges Hidkomst*] se Noten til II 342.13 f. ¶ 340.17. *Dagbladsredacteurer*] M. tænker først og fremmest paa »Fædrelandet«s Redaktør Carl Ploug.

325.

K. B., Kbhvn.

326.

K. B., Kbhvn.

341.32. *begge Herrernes Besøg*] Rygtet talte ikke sandt. ¶ 342.13 f. *Kongen af Preussens Ankomst*] Friedrich Wilhelm IV aflagde 18.—22. Juni 1845 Besøg

i Kbhvn., hvorunder han besaa Museer og var i Det kgl. Teater. 21/6 aflagde han Besøg paa Det kgl. Bibliotek, hvor M.fik Lejlighed til at tale med ham og hans Ledsager Alex. v. Humboldt. Begivenheden er humoristisk skildret i Paludan-Müllers Roman »Ivar Lykkes Historie« 5. Bogs 3. Kapitel.

327.

K. B., Kbhvn.

342.31. *Afzelius*] Arvid August A., der om sin Deltagelse i Rejsen har skrevet Brochuren »Blad ur en dagbok under studentfärden till Köpenhamn i Juni månad 1845« (1846), hvori han i Kap. XVII skildrer sit Besøg hos Ungdomsvennen M.

328.

Vitterhetsakad.

343.27 f. *Regestum Dan. diplomat.*] »Regesta diplomatica historiæ danicæ, hvis 1. Bind forelaa 1847. ¶ 343.32. »*Handlingar till Gustaf I. Historia*] vel »*Handlingar till Sverges reformations- och kyrkohistoria under konung Gustaf I*« (1841—42), udg. af P. E. Thyselius (og V. Ekblom).

329.

K. B., Kbhvn.

344.5. *Kronprinsen*] den senere Karl XV, der ved Faderens Tronbestigelse var blevet Universitetskansler. ¶ 344.18. *Fru Nyström*] Eva Sophie N., f. Rung (jf. »Memoarer« 246 f.).

330.

K. B., Kbhvn.

344.35. *råkadens i Stockholm*] i Sommeren 1842. ¶ 344.36. *en Statistisk artikel*] »Några upplysningar om Sveriges närvarande folkmängd, åkerbruk och boskapsskötsel« (i Bogform 1843). ¶ 345.4. *en resa till Drottningholm*] skildret i M.s Bog »Lund, Upsala og Stockholm« 181 ff. ¶ 345.7. *följetongs artiklar*] »En resa på Mälaren« 1. hft. (1845). ¶ 345.10. *Brochyr*] antagelig »Species facti uti det stora representationsmålet« (1844). ¶ 345.13. *Forsells Statistik*] Carl Gustaf af F.: »Statistik öfver Sverige« (1831), hvis 2. Udg. (1833) M. havde omtalt udførligt i en Afh. i »Maanedsskrift for Litteratur« XII (1834).

331.

K. B., Kbhvn.

346.8 f. *deeltage i den skønne ... Kirkefest*] i Anledning af 700-Aaret for Indvielsen af Lunds Domkirke holdtes 1/9 1845 en Jubelfest, hvorunder F. talte fra Alteret (se Reuterdaahl: »Memoarer« 244 ff.).

332.

K. B., Kbhvn.

347.4. *sin ädlaste teckning*] Br.f.Sv. I 52—98.

333.

K. B., Kbhvn.

347.23. *brochure*] »Om aristokratfördömandet i svenska historien« (1845), fortsat med endnu tre Hefter (1846—50), hvori der drages til Felts mod Geijers Synspunkt, at Sveriges Historie er dets Kongers; heroverfor fremhæver F. Adelens Betydning. Der udspandt sig en længere Polemik mellem F. og G. (se Landquists Geijer-Udgave IX 447 ff.). ¶ 347.34. *Badens historia*] Gustav Ludvig B.: »Danmarks Riges Historie« I—V (1829—32), anmeldt meget nedsettende af M. i MfL. XI (1834). ¶ 348.18 f. *Corfitz Ulfeldt och Utdragen ur P. Juels Breve*] i »Hist. Tidsskr.« III (1842) offentliggjorde M. Afh. »Om Corfitz Ulfeldt som Landsforræder« og smstds. V (1844) »Bidrag til Dronning Christinas, det svenske Hof og Corfitz Ulfeldts Historie, i Aarene 1651—55, af Peder Juuls utrykte Breve til Charisius«. ¶ 348.22. *anmänt båda dessa arbeten*] i »Frey« 1844 S. 462 ff. ¶ 348.24. *Sturtzenbecker*] Forfatteren Oscar Patrik Sturzen-Becker (»Orvar-Odd«), der 1844—47 boede i Kbhvn., havde her holdt Forelæsninger, som han 1845 udgav under Titlen »Den nyare svenska skönlitteraturen och tidningspressen«.

334.

K. B., Kbhvn.

348.38 f. *recensjons-udrag*] M. anmeldte — med ubetinget Tilslutning — Skriftet »Om aristokratfördömandet« i »Hist. Tidsskr.« VI (1845). ¶ 349.3. *Geijers svar*] »Svar till professor Fryxell« (1846). ¶ 349.9. *Svenska historien af Rühls*] se Noten til I 78.23. ¶ 349.15. *löjtnant Geijer*] formodentlig Bror von G. ¶ 349.30. *min Carl X.:*] 11. Del af »Berättelser ur svenska historien« (1843). M. betragtede Karl Gustavs Optræden i 1658 paa samme Maade som F. og har fremstillet sit Syn paa hans Adfærd i Afh. »Et historisk Tilbageblik paa Fredsslutningen i Kiøbenhavn 1660«, som han tilegnede F. (»Hist. Tidsskr.« 2. R. III, 1850). ¶ 349.34. *Alefeldtarna*] en bekendt dansk grevelig Slægt; F. tænker vel navnlig paa Officeren Ditlev Ahlefeldt, der deltog i Slaget ved Nyborg 1659, og Storkansleren Fr. A., der øvede stor Indflydelse under den skaanske Krig, som sluttede med Freden i Lund 1679.

335.

K. B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. för Skåneland II 249 f.

350.20. *domprost*] R. blev 19/8 1845 udnævnt til denne Post. ¶ 351.3.

Wesley och Whitefield] John Wesley og George Whitefield grundlagde i 18. Aarh. Metodismen. ¶ 351.7 f. *hvad Du skrifvit om Fryxell*] se Noten til II 348.38 f. ¶ 351.11. *Fryxell . . . svar*] 2. Hefte af »Om aristokratfödomandet« (1846), samme Aar efterfulgt af et 3. og 1850 af et 4. ¶ 351.22. *Bredberg*] Højesteretsdommer Henrik Wilhelm B.; i »Memoarer« faar han dog en køligere Omtale. ¶ 351.24. *Åkerhjelm*] Baron Carl Å. ¶ 351.24. *Fähræus*] den senere Generaltolddirektør Johan Fredrik F. ¶ 351.27. *Pfeffer*] Hovrättsrådet Carl Henrik P.

336.

U. B., Upsala.

352.17. *Worsaae*] Arkæologen Jacob W. udgav 1846 Bogen »Blekingske Mindesmærker fra Hedenold« og 1844 »Runamo og Braavallaslaget«, hvori han paa-viser de danske Forskeres Fejltagelse med Hensyn til Tolkningen af Runamoklippens Indskrift. Udbyttet af hans Rejse til de britiske Øer 1846—47 blev Værket »Minder om de Danske og Nordmændene i England, Skotland og Irland« (1851). ¶ 353.7. *et andet literairt Foretagende*] Udgivelsen af det kort-livede Tidsskrift »Analekter« (1846).

337.

K. B., Kbhvn.

353.27. *Fabricius*] Frederik F.s Breve til M. er bevaret i K. B., Kbhvn., dog ikke i saa stort Tal, at man kan tale om en virkelig konstant Meningsudveksling. ¶ 354.17 f. *den uheldige Stiftelses Forløsning*] Sorø Akademi, der var stiftet 1623 som et Ridderakademi, havde i Aarhundredernes Løb gennem-gaaet adskillige Metamorfoser og var fra 1794 ude af Funktion, indtil det 1822 genoplivedes som en Latinskole med en akademisk Overbygning, hvor Skolens Studenter kunde forblive i 1½ Aar for at forberede sig til at tage »Anden Eksamen«. I 40'erne kom Akademiet atter i Støbeskeen. H. C. Ørsted og Universitetsdirektionen vilde have det omdannet til et Landbrugsinstitut, Grundtvig til en Realhøjskole. Da M. saa sit kære Akademi truet af disse Planer, forfattede han to Piecer, »Om Sorø Academie, dets Skiebne og dets Fremtid« og »Et Reise-Brev til Professor Ch. Lütken« (1847); Kong Christian VIII forsøgte han at paavirke ved at tilskrive ham tre Breve om Sagen, og Offentligheden bearbejdede han ved et Par Artikler i »Berlingske Tidende« 1847 Nr. 39 og 41 (se Olaf Carlsen: »Chr. Molbech og Sorø Akademi« III). Ingen af de stridende Parter gik ud af Kampen som Sejrrherre: 1849 blev Akademiet som saadant nedlagt, mens Skolen fik Lov at bestaa under det gamle Navn. ¶ 355.28. *Kong Oscar har besøgt Kong Christian*] Oskar I aflagde i Eftersommeren 1846 et Besøg hos Christian VIII paa Bernstorff Slot og blev hyldet af Studenterne med Fakkell-

tog. ¶ 356.1. *de to smaa Indlæg*] det vides ikke, hvad der sigtes til. ¶ 356.9. *Analekter*] af dette Tidsskrift udkom der blot to Hefter, bl.a. indeholdende Forstudier til M.s senere Bøger om Oehlenschläger og Schack Staffeldt. ¶ 356.11. *kongeligt Reise-Stipendium*] Chr. K. F. M. rejste 1846—47 i Spanien og Italien.

338.

K. B., Kbhvn.

356.30. *Döttrar*] A. havde to Døtre: Hedvig og Ebba. ¶ 357.3. *offentl. föreläsningar*] p. Gr. af A.s Sygdom maatte de aflyses. ¶ 357.10. *Svenska Vitterhetens Häfder*] A. fik kun skrevet 3 smaa Disputatser »Strödda bidrag till svenska vitterhetens häfder» (1848). ¶ 357.19. *Miltons natt*] A. frygtede Miltons Skæbne at blive blind; han havde anvendt det samme Udtryk i Brev til Beskow 25/4 1846 (»Sv. akad. handl. fr. 1886» 37. del 237). ¶ 357.20 f. *ett par supplement-band*] det ene er »Grunddragen af forn-skandinaviska och svenska vitterhetens historia intill Stjernhjul» (»Saml. skr. i obunden stil» IV, 1864), det andet blev aldrig fuldført.

339.

K. B., Kbhvn.

358.19. *Georg Faxæ*] død som Aktuar og Fiskal i Skånska hovrätten.

340.

K. B., Kbhvn.

359.12. *philosophiæ Magister*] denne Grad tog S. 1849 med Afh. »Eriksvisan. Ett fornsvenskt qvæde, behandladt i språkligt afseende».

341.

K. B., Sthlm.

360.38. *fratræde Redactionen*] dette skete dog først 1854. ¶ 361.2. *et Par kritisk-antiquariske Artikler*] se Noterne til II 282.16 og 348.18 f. ¶ 361.3. *Prof. Nilsson*] Naturforskeren Sven N., der ogsaa drev arkæologiske Studier og i sit Værk »Skandinaviska Nordens ur-inwånare» (1838—43) havde lanceret Teorier, der fremkaldte M.s Protest i Afh. »Om historiske Resultater af nyere Forskninger i den nordiske Archæologie» (»Hist. Tidsskr.» IV, 1843). ¶ 361.4. *For at skaffe sin Indigestion Luft*] »Anmärkningar wid H:r Justitsraaden C. Molbechs recension öfwer 'Nordens ur-inwånare' och 'Utkast till jagtens och fiskets äldsta historia'» (»Studier, kritiker och notiser» 1844 Nr. 19—22). ¶ 361.9. *Bidrag til Dr. Christinas Historie*] se Noten til II 348.18 f. ¶ 361.11. *Lindström*] Carl Ferdinand L., Amanuens ved Sthlm.s K. B.

342.

K. B., Kbhvn.

362.19 f. *den første længere Reise*] Christian VIII havde overdraget M. at give en skriftlig Udredning af det slesvig-holstenske Spørgsmaal, og med kongelig Understøttelse foretog M. derfor en Maanedes Rejse til Hertugdømmerne for paa Stedet at sondere Stemningen over for Danmark. ¶ 362.29. *to mistede Brødre*] Styrmanden Anthon M. (se I 195.36) og Lektor Carl Frederik M., der 1828 maatte gaa af fra sit Embede p. Gr. af tiltagende Sindssyge.

343.

Vitterhetsakad.

363.32. *opgive mit Secretariat og Redactionen*] M. valgte dog at fortsætte til 1854. ¶ 364.15. *den historiske Aarvog*] Historisk Forening udgav ved M. 3 Bind »Historiske Aarbøger« (1845—51), bl. a. indeholdende forskellige kronologiske Registre. ¶ 364.26. *Paludan-Müller*] den senere Professor i Historie ved Kbhvn.s Univ. Caspar P.-M. ¶ 364.30 f. *Undersøgelse . . . om Carl den Tolvtes Død*] Afh. »Er Kong Carl den Tolvte falden ved Snigmord?« i »Hist. Tidsskr.« 2. R. I (1847), s. A. overs. til Svensk ved G. Svederus.

344.

K. B., Kbhvn. Delvis tr. i Hist. tidskr. för Skåneland II 250 f.

365.23. *Allen*] Historikeren Carl Ferdinand A. ¶ 365.29 f. *Palmschöldiana och Nordiniana*] se Noterne til I 151.19 og 151.20. ¶ 366.12. *Germanismötet i Frankfurt*] afholdtes i Dagene 24.—26. Septbr. 1846 under Jakob Grimms Forsæde. ¶ 366.23. *sin Sundska tull*] Øresundstolden ophævedes 1857. ¶ 366.33. *hurudan han var i de sista tiderna*] se Skildringen i »Memoarer« 261. ¶ 366.34. *sin son i Skåne*] Præsten Christoffer T. ¶ 367.2. *Strömsten*] Lars Magnus S., Sognepræst i Everlöv og Slimminge. ¶ 367.12. *Wegener*] Lektor ved Sorø Akademi, senere Gehejmearkivar Caspar Frederik W. udgav 1846 som Akademiets Programskrift »Om Anders Sørensen Vedel«.

345.

K. B., Kbhvn.

368.5. *Nordström*] Finlænderen Johan Jacob N. blev 1846 udnævnt til svensk Rigsarkivar. ¶ 368.13. *post varios casus*] »efter alskens Hændelser« (Virgil: »Æneide« I, 204). ¶ 368.28. *Stål*] Carl S. (se »Vitterhetsakad.s Månadsblad« 1876 S. 251). ¶ 368.31. *mullvadsarbete*] H. anvendte om sit Udgravningsarbejde det selvlavede Verbum »mullvadera« (»Fornvännen« 1934 S. 278). ¶ 368.34. *Schwanthaler*] den tyske Billedhugger Ludvig Michael S. fik Bestilling paa Karl Johan-Statuen i Norrköping, bl. a. fordi han var kendt for at

arbejde hurtigt og billigt; at Bestillingen gik svenske Kunstnere forbi, vakte deres store Harmе. ¶ 369.6 f. *Scholander*] Arkitekten Fredrik Wilhelm S. udførte for egen Regning Tegninger til et nyt Museum, men det blev Tyskeren F. A. Stüler, der kom til at opføre Nationalmuseum. ¶ 369.13. *Selander*] Astronomen Nils Haquin S. ¶ 369.13. *Wahlberg*] Botanikeren Pehr Fredrik W. ¶ 369.28. *skaldernas ... treblad*] Tegnér, Wallin og Franzén; H. synes ligesaa lidt som M. at regne med Geijer som Digter. ¶ 369.36. *gå i arf till ... Böttiger*] denne Formodning gik følgende Aar i Opfyldelse. ¶ 369.37. »befolkade öknena» Citat af Tegnér's Digt »Vid magisterpromotionen i Lund 1829« V. 25, som H. ogsaa anfører i sin korte Selvbiografi (E. Wrangel: »Gamla studentminnen från Lund« 168). ¶ 369.39. *kraft ... vara bruten*] Geijer døde 23/4 1847. ¶ 370.10. *två ... gossar och en ... flicka*] den senere Rigsantikvar Hans H., den senere Præst Albin H. og Datteren Anna, senere gift med Häradshövding Axel Alexanderson.

346.

K. B., Kbhvn.

370.25. *Bircherodes dagböcker*] se Noten til II 108.10. ¶ 370.25. *Juels missiver*] se Noten til II 348.18 f. ¶ 370.26. *Kristian Vs dagböcker*] tryktes ved M. i »Hist. Tidsskr.« 2. R. I—II (1847—48). ¶ 370.30. *Mitt svar till Bergfalk*] til Forsvar for Geijer havde Professor i Jura ved Upsala Univ. Pehr Erik B. i »Frey« 1846 publiceret en Recension af Fryxells to første Stridsskrifter og Geijers Svar. ¶ 370.35. *Lagerbring*] Historikeren Sven L., Forfatter til »Svea rikets historia« (1769—83). ¶ 371.18. *avroç epa*] »Mesteren har sagt det«.

BIND III.

347.

K.B., Kbhvn.

1.6. *Den officiella kallelsen*] til at deltage i en Komité til Udarbejdelse af nye Universitetsstatuter («Memoarer» 251 f.).

348.

K.B., Kbhvn. Delvis tr. i Hist. tidskr. för Skåneland II 251 f.

2.3. *vår unge . . . Cancellor*] Kronprins Karl (XV) var 1844 blevet udnævnt til Universitetskansler. ¶ 2.15 f. *en son af gamle . . . Järta*] Fredrik Rutger J. 2.17. *Den andra*] den senere Højesteretsdommer Adolf Martin Joachim ¶ Alexanderson. ¶ 3.20. *Palmblads nya tidskrift*] »Läsning för bildning och nöje« (1846—48).

349.

Vitterhetsakad.

3.34. *Deres . . . angelsaxiske Myntværk*] se Noten til II 300.26 f. ¶ 4.32. *omtalt Deres Myntværk*] i »Hist. Tidsskr.« 2. R. I (1847). ¶ 4.36 f. *Wegeners . . . Arbeide over And. Sørensen Vedel*] anmeldt af M. i »Hist. Tidsskr.« 2. R. I (1847). ¶ 5.2 f. *to af mine nyeste Skrifter*] se Noten til III 9.2 ¶ 5.6 f. *Diplomatarium Dalecarlicum*] udgivet af Häradshövding Carl Gustaf Kröningssvärd og J. Lidén i 4 Dele (1842—53), anmeldt af M. i »Hist. Tidsskr.« 2. R. I (1847) ¶ 5.9 f. *Indices Diplomatum*] Registret til »Diplomatarium Dalecarlicum« udkom 1853. ¶ 5.12 f. *Scriptores Suecici*] M. mener vel »Fornskriftsällskapets samlingar« (se III 10.31 f.). ¶ 5.16. *Klemming*] Bibliotekaren Gustaf Edvard K. ¶ 5.22. *Documenter, Corfitz Ulfeldt vedkommende*] M. arbejdede paa sine to »Bidrag til Corfitz Ulfeldts Levnetshistorie«, der tryktes i »Hist. Tidsskr.« 2. R. IV (1852). ¶ 5.30. *efter Poeten Andersens Sigende*] H. C. Andersen besøgte paa en Rejse 24/3 1846 i Triest Ulfeldts Descendent, den østrigske Greve Johann Nepomuk Waldstein, der ejede Leonora Christinas Ms. til »Jammersmindet« (se »Mit Livs Eventyr« ved H. Topsøe-Jensen I 356 f.). ¶ 6.4. *hos Os et Sidestykke*] Parallelen er ikke synderlig slaaende; M. maa vel antages at tænke paa Oehenschläger, der dog ingenlunde sad særlig godt i det, og Blicher, der hele sit Liv var forarmet og forgældet.

350.

K. B., Kbhvn.

6.25. *Paludan-Müller*] Digteren Frederik P.-M.; om M.s varme Følelser for ham se Biogr. 283—87. ¶ 6.27 *Fru Heiberg*] se M.s Breve til hende i »Breve fra og til Johanne Luise Heiberg« ved J. Rahbek. ¶ 7.21. *Moltke*] Grev Adam Wilhelm M. blev 1831 Finansminister, 1848 Statsminister. ¶ 7.23. *den unge Grev Moltke*] den senere Udenrigsminister Frederik Georg Julius M. ¶ 7.34. *Ewerlöf*] om M.s nære Venskab med ham se Biogr. 430 f. ¶ 8.1. *reiste jeg til Holsten*] se Noten til II 362.19 f. ¶ 8.4. *den histor. Afhandling*] »Hertugdømmet Slesvig i dets Forhold til Kongeriget Danmark og til Holsten«, udarbejdet paa Foranledning af Christian VIII og trykt i »Hist. Tidsskr.« 2. R. I (1847), 1846 ved Forlæggerens Foranstaltning oversat til Tysk og 1847 paa Initiativ af A. F. Krieger til Fransk. ¶ 8.36 f. *Forelæsninger over den engelske Literaturs Historie*] Ms. i Coll. Saml. 342, 4°. ¶ 9.2. *to Smaaskrifter*] formodentlig de to Piecer »Om Udgivelsen af Anders Vedels danske Saxo« (1846) og »Om Sorøe Academie« (1847). ¶ 9.4. *Haandbog i den danske Prosa*] udkom aldrig. ¶ 9.5. *C. Brandt*] den senere Vartov-Præst Carl Joakim B. ¶ 9.5 f. *det danske Psalmeværk*] Brandt og L. N. Helveg: »Den danske Psalmedigtning« (1846—47). ¶ 9.12. *Angelsax. Sproglære*] udk. 1817. ¶ 9.12 f. *Haandskriftet paa Kgl. Bibl. i Stockh.*] vel »Mandevilles Rejse« (jf. III 12.3 f.). 9.19 f. *tilskrevet Hildebrand*] se det foregaaende Brev. ¶ 9.29. *det akademiske Disputations-Uvæsen*] M. udtaler sig allerede i Br. f. Sv. (I 208, 221, 230 f., 241) misbilligende om den svenske Skik, at Universitetsprofessorerne skrev Disputatserne for de vordende Magistre.

351.

Vitterhetsakad.

10.19. *Commitéarbejdet*] se Noten til III 1.5.

352.

K. B., Kbhvn.

353.

K. B., Kbhvn.

12.4. *Mandevilles Resa*] et ca. 1365 forfattet Skrift, antagelig af Lægen Jean de Bourgogne fra Liège, der meget eventyrligt skildrer Rejser gennem store Dele af Verden. ¶ 12.15. *Prof. Nilsson*] Naturforskeren Sven N. havde holdt offentlige Forelæsninger i Sthlm. over nordisk Arkæologi.

354.

K. B., Kbhvn.

13.9. *Ophelia*] en Øresundsdamper.

355.

K. B., Kbhvn.

13.24. *Hauch*] med den romantiske Digter Carsten H. var M. stødt voldsomt sammen, da M. havde bedømt hans historiske Roman »Vilhelm Zabern« (1834) meget haardt i »Maanedsskr. f. Lit.« XII. Som Svar paa en Protest fra Digteren i »Kjøbenhavnsposten« 1834 havde M. udgivet Piecen »Kritiske Epistler til Vilhelm Zaberns Forfatter« (1835). Aarene havde dog mildnet deres Syn paa hinanden, og 30/8 1847 indfandt if. M.s Skrivekalender Hauch sig hos ham for at faa Introduktioner til sin forestaaende Rejse i Sverige (se K. Galster: »Carsten Hauchs Manddom og Alderdom« 168—170). ¶ 14.5 f. *det Uheld, som mødte Dig*] se Noten til II 357.3. ¶ 14.25. *Lütken*] Lektor ved Sorø Akademi Chr. L., der i 4 smaa Skrifter om Akademiets Fremtid (1847—48) ivrede for Naturfagenes Præferencestilling. ¶ 14.33. *et i Fior udkommet Skrift*] se Noten til III 8.4. ¶ 15.2. *en stor militair Krone-Gaard*] »ryttmästarebostället« Fleninge, 1 sv. Mil fra Hälsingborg.

356.

Vitterhetsakad.

15.35. *nogle i Gaar modtagne Linier*] Brev 354. ¶ 16.27. *Dante*] Chr. K. F. M. oversatte i disse Aar »Divina commedia« og udsendte 1852 Skuespillet »Dante«. ¶ 17.18. *Agardh*] denne var, inden han blev Biskop i Karlstad, Professor i Botanik og Økonomi ved Lunds Univ. 1812—34. ¶ 17.24 f. *Atterbom ikke engang har faaet Ridderkorset*] M. skaffede ham det dog 1853 (se III 138.16 f.).

357.

K. B., Kbhvn.

17.37. *Bië*] i Floda Sogn, hvor en Koldtvandskuranstalt var blevet anlagt 1843.

358.

U. B., Upsala.

18.26. *Knudsen*] Historikeren Hans K. ¶ 19.6. *Histor. Aarbog*] se Noten til II 364.15.

359.

K. B., Kbhvn. Delvis trykt i Hist. tidskr. för Skåneland II 252.
20.6. *Hammerich*] Kirkehistorikeren Frederik H.

360.

K. B., Kbhvn.

20.32. *tilldragelserna*] Christian VIII's Død 20/1 1848. ¶ 21.14. *åsnan i fabeln*] Fr. Schaldemoses Digt »Æslet og Strømmen« i hans »Danske Fabler« (1842) S. 97, for hvilket der formodentlig ligger en ældre Kilde til Grund (oplyst af Frk. Dr. phil. Inger Boberg). ¶ 21.18. *Deus dabit*] »Gud vil give det«.

361.

Rektor Johan Feuk, Nydalakloster.

23.14. *det store . . . »Biskopshus«*] den af Brunius 1842 ff. opførte Bygning var opr. bestemt til at rumme Universitetets zoologiske, kemiske og fysiske Institutioner, men 1848 ændredes den til Bispegaard, og Samlingerne flyttedes andetsteds hen. ¶ 23.27 f. *heu, quantum mutatus ab illo*] »ak, hvor forandret fra dengang« (Virgil: »Æneide« II 274).

362.

K. B., Kbhvn.

24.24. *Billberg*] Købmand Fr. Chr. B. i Lund. ¶ 24.28. *vid instundande Mid-sommarstid*] M. kom først til Skaane 1. Juli. ¶ 24.34. *Prins Constantin*] Nikolai I's næstældste Søn; ankom til Sthlm. 22/5.

363.

K. B., Kbhvn.

25.14 f. *förtjust i den ädle Hauchs personlighet*] at dette var gensidigt, ses af Hauchs Digt »Til Digteren af 'Lycksalighetens Ø'« i »Lyriske Digte« (1854) og af hans Udtalelser i Breve til Ingemann (»Hauch og Ingemann« udg. ved M. Hatting 70, 115). ¶ 25.29 f. *usque ad fastidium*] »til Lede«. ¶ 26.3. *ecclesia pressa*] »en undertrykt Kirke«. ¶ 26.12. *strida för det danska brödräfolket*] se om de svenske Frivillige Birger Schöldström: »Svenskarne under Dannebrogens 1848—1850« (1903). ¶ 26.28 f. *Totus mundus stultizare coepit*] »hele Verden begynder at blive taabelig«, den østrigske Kejser Frans I's Ord i en Landdagstale. A. anfører ogsaa Citatet i Breve til Beskow 10/5 1848 (»Sv. akad. handl. fr. 1886« 37. del 322) og til P. Hjort 26/6 1848 (NkS. 2411, 4°). ¶ 26.39 f. *en monographi . . . öfver Olof Rudbeck*] »Minne af Olof Rudbeck d. ä.« (1849). ¶ 27.1. *»Läsning för Bildning och Nöje«*] et Maanedsskrift, hvoraf udkom 2 Aargange (1846—48); heri af A. bl. a. »Carl den Tolfte«, »Pehr Elgström«, »Carl Manderfeldt« og »Catullus och Lucretius«.

364.

K.B., Kbhvn.

27.18. *hanc veniam damus petimusq]* »denne Gunst giver og fordrer vi selv« (Horats: »Ars poetica« 11). ¶ 28.23. *den 21de Marts]* denne Dag gik Kbhvn.s Borgere i Folketog til Christiansborg, hvor den nye Konge Frederik VII meddelte Deputationens Ordførere, at det gamle Ministerium var afgaaet. ¶ 28.38. *Malmöe]* i denne By sluttedes 26/8 en Vaabenstilstand, der skulde vare 7 Maaneder. ¶ 30.5. *Genberg]* Paulus G., Professor i Filosofi i Lund og 1847—52 Kirke- og Undervisningsminister, derefter Biskop i Kalmar; enkelte Breve fra ham til M. i NkS. 2336, 4°. ¶ 30.11. *de voldsomme Optrin i Paris]* 23/6 1848 brød en revolutionær Opstand ud, der kostede meget Blod.

365.

K.B., Kbhvn.

366.

K.B., Kbhvn.

31.19. *Skånska Skolväsendets Historia]* udk. 1848 og anmeldt af M. sammen med Abr. Cronholms »Skånes politiska historia« i »Hist. Tidsskr.« 2. R. IV. Dedikationen er til Kronprins Karl (XV).

367.

K.B., Kbhvn.

33.13. *Clausen]* den teologiske Professor og nationalliberale Politiker. H. N. C. ¶ 33.22. *Regesta]* se Noten til II 344.21 f. ¶ 33.23. *Hist. Aarbøger]* se Noten til II 364.15. ¶ 33.28. *Adam Homo]* Fr. Paludan-Müllers store episke Digt udkom i 3 Dele 1841—48.

368.

K.B., Kbhvn.

34.17. *den bitre . . . Skizærtorsdag]* denne Dag (5/4 1849) sprang Lineskibet »Christian VIII« i Luften ved Eckernförde og Fregatten »Gefion« blev ødelagt. ¶ 34.33. *Reisebilleder fra Spanien]* »En Maaned i Spanien« (1848). ¶ 34.35 f. *K. Christian IV. egenhændige Breve]* det lykkedes blot M. at faa eet Bind ud af dette stort anlagte Værk. ¶ 34.38. *et . . . Manuskript . . . fra Upsala]* Breve fra Schröder og M. herom findes i K.B., Kbhvn., og U.B., Upsala. ¶ 35.8. *en Jøde]* den meget stridbare Filolog Israel Levin, der i en Række Artikler i »Fædrelandet« 1844 angreb Udgiven paa det voldsomste. Dette Blads Redaktør Carl Ploug var med i Holberg-Samfundets Bestyrelse og lagde ikke Fingrene imellem, naar det gjaldt at ramme M.

369.

K. B., Kbhvn.

35.17. *den 18]* F.s 82aarige Fødselsdag. ¶ 35.26. *Prof. Berlin]* Kemikeren og Mineralogen Nils Johan B. ¶ 35.30. *Byggnads historia]* »Skånes konsthistoria för medeltiden« (1850). ¶ 35.36. *några anteckningar]* antagelig »Tal vid jubel-festen som firades 1/9 1845 till minne af Lunds domkyrkas invigning 1/9 1145« (af »Lunds domkyrkas jubelfest 1/9 och 2/9 1845«).

370.

K. B., Kbhvn.

36.15. *Hallandsberg]* Herregaard i Tråstena Sogn ved Töreboda i Västergötland, tilhørende Baron Sture. Øverst paa Brevet har M. noteret: »Hans besøgte Familien paa Sunde den 20—25. Jun. paa hans Reise i Wärmeland«. ¶ 36.29. *Kristian den femtes dagbok]* se Noten til II 370.26. ¶ 36.34. *Riegels]* Historikeren Niels Ditlev R.: »Forsøg til Femte Christians Historie« (1792). ¶ 37.5. *M^u Fjeldstedt]* Solodanserinden Caroline F., senere gift Kellermann.

371.

Sv. akad.

37.38. *Ordbogs-Commissionen]* af denne, der var nedsat for at føre Tilsyn med »Videnskabernes Selskabs Ordbog«, var M. 1834 blevet Medlem.

372.

K. B., Kbhvn.

38.19. *Minne af Olof Rudbeck]* offentliggjordes som selvstændig Bog og tilige i »Sv. akad. handl. fr. 1796« Bd. 23 og 24 (1850—51). ¶ 38.30. *parturiunt montes]* »Bjergene barslede (men der fødtes kun en lille Mus)« (Horats: »Ars poetica« 139). ¶ 38.36. *seger vid Fridericia]* 6. Juli 1849. ¶ 39.23 f. *Hauchs vistelsesort]* H. var 1846 blevet Professor i dansk Sprog og Litteratur ved Kiels Univ., men valgte ved Oprørets Udbrud 1848 at nedlægge sit Embede; 1851 blev han Oehlenschlägers Efterfølger som Professor i Æstetik ved Kbhvn.s Univ. ¶ 39.27. *Thorvald Vidförles Saga]* en Sagaefterligning fra 1849. ¶ 40.4 f. *Paykull]* Diplomaten Johan Gustaf P., Søn af Gustaf P., som M. 1812 havde besøgt paa hans Gods Vallox-Säby, hvor M. aflagde et nyt Besøg 1842 (»Lund, Upsala og Stockholm« 138 f.).

373.

K. B., Kbhvn.

40.27. *seile til Nord-America]* det var denne sin lange Rejse, Fredrika Bremer skildrer i »Hemmen i nya verden« I—III (1853—54). Den eneste Udtalelse af

hende om M. er i et Brev til Böklin, skrevet 9/9 1849 fra Meulenburg: [Bergfalk] är en af de ädlaste och interessantaste menniskor jag känner, och en af de angenämaste man kan tänka sig att samspråka och disputera med. Det är då icke Molbeck, som jag här dagligen för mina synders skull måste höra. Men värman och allvaret i hans känsla gör ändå att man godt kan med honom. Men hvad man blir trött vid hans 'præken' ibland, och hvad man litet lär deraf! Åtminståne jag« (»Bref«, utg. af Klara Johanson och Ellen Kleman III 188). ¶ 41.7 f. *hader historiske Romaner*] dette havde M. i og for sig længe gjort; jf. hans overdrevent skarpe Angreb paa Ingemanns historiske Digtning i 1824 og paa Hauchs »Vilhelm Zabern« 1835 (se Noten til III 13.24). Om M.s Forkærlighed for Walter Scott se dog hans »Blandede Skrifter« 2. Række II 181 ff. ¶ 41.8 f. *Din Dom over Adam Homo*] i en Fodnote til »Svenska siare och skalders« VI:1 omtaler A. dette Værk som »en af nutidens förnämsta poetiske företeelser« (2. Udg. 87). ¶ 41.16. *Fänrik Stål*] 1. Del udkom 1848; M.s Anmeldelse til »Nordischer Telegraph« II 806—808 blev oversat til »Fædrelandet« 1849 (Nr. 282—283). Ogsaa A. satte Runeberg højt og ønskede ham indvalgt i Svenska akademien, hvilket dog hindredes af hans Statsforhold. A. omtaler ham varmt i »Svenska siare och skalders« V (2. Udg. 348). ¶ 41.28 f. *halvt Anthologie*] fra og med Skildringen af Dalin optager A. fyldige Prøver af de behandlede Forfatteres lyriske Digte. ¶ 42.2. *udkomme ... hos Gleerup*] denne Plan blev aldrig realiseret. ¶ 42.18. *Udsigt over den finske National-Literatur*] »Beretning om den finlandske National-Literatur, og dens nyeste Tilstand« (Særtryk af »Oversigt over det kgl. danske Vid. Selsk.s Forhandl.« 1849). ¶ 42.19. *Hwasser*] Professoren i Medicin ved Upsala Univ. Israel H., som først havde været ansat ved Åbo Univ. ¶ 42.20 f. *Fremstilling af Fredsslutningerne*] »Et historisk Tilbageblik paa Fredsslutningen i Kiøbenhavn 1660« (Særtryk af »Hist Tidsskr.« 2. R. III 1850), tilegnet A. Fryxell. ¶ 42.36. *Lagerheim*] Sveriges Minister i Kbhvn. 1836—56 Baron Elias L., som M. var personlig bekendt med.

374.

K. B., Kbhvn.

375.

K. B., Kbhvn.

44.24 ff. *Danske Kongerække ... Danske Chronologie*] begge i de af M. redigede »Historiske Aarbøger« I—III (1845—51), Kronologien dog udarbejdet af J. P. T. Kønigsfeldt. ¶ 44.25. *Rosenhane*] Schering R.: »Svea-Rikes konungalängd« (1789). ¶ 44.32 f. *om Fredsslutet 1660*] se Noten til III 42.20 f. ¶ 45.12 f. *Munchs ... forskningar i våra fornspråk*] den norske Historiker P. A. Munchs og den »norske historiske Skoles« Teori om den oprindelige Sprogforskel i

Norden mellem Danskere og Sydsvenskere paa den ene Side og Nordmænd og Nordsvenskere paa den anden. ¶ 45.14. *Wahlström*] Publicisten Jonas Gustaf W., 1. Amanuens ved Upsala U.B., udgav 1846 »Om Olof Skötkonungs dop« og 1847—48 »Forn-nordiskt bibliothek«.

376.

K.B., Kbhvn.

46.1. -n-] Peter Wieselgrens Signatur. ¶ 46.10. *de Hofman*] Tycho de H.: »Historiske Efterretninger om velfortiente danske Adelsmænd« (1777—79). ¶ 47.4. *decus deliciæq.*] »Menneskeslægtens Pryd og Yndling« (Suetonius' Biografi over Titus 1, hvor det dog egentlig hedder: »amor ac deliciæ«).

377.

Göteborgs stadsbibl.

48.4. *et større historisk Arbeide over C. Ulfeldt*] i Indledningen til M.s Afh. »Om Corfitz Ulfeldt som Landsforræder« (»Hist. Tidsskr.« III 313 ff.) bebudes der en Bog med Titlen »Bidrag til Rigshofmesteren Corfitz Ulfeldts offentlige og private Levnetshistorie, efter originale Kilder, og med en Samling af hidtil utrykte Actstykker og Breve«, men den saa aldrig Lyset.

378.

K.B., Kbhvn.

49.15 f. *Fugit irreparabile tempus*] »uigenkaldelig tabt er Tiden« (Virgil: »Georgica« III, 284).

379.

K.B., Kbhvn.

49.33. *Helsingborgs prestgård*] W. var 1847 blevet Sognepræst i Hälsingborg. ¶ 49.37. *om P. Laxman*] i »Hist. Tidsskr.« III (1842) stod Afhandlinger om Rigshofmesteren Poul Laxmand baade af Kolderup-Rosenvinge og af M. ¶ 50.1. *i Nord. Tidskrift*] i M.s »Nord. Tidsskr.« II (1828) offentliggjordes »En original Forsvars-Skrivelse af Corfitz Ulfeldt, med fire egenhændige Breve, Ulfeldt vedkommende, af Kong Christian IV«. ¶ 50.9. *Sprengtporten*] den svenske Overløber Greve Göran Magnus S. traadte i russisk Tjeneste og arbejdede paa Finlands Løsrielse fra Sverige. Heller ikke i Rusland nærede man Tillid til hans Hensigter. ¶ 50.17. *Brambeck*] den daværende Huslærer paa Böringe kloster, senere Sognepræst Carl Gustaf B., hvis »Biografiska fragmenter samlade ur slägtdocumenterna uti Böringe-Closters archiv 1848« dog først udkom 1870. ¶ 50.20. *Palmblads Aurora Königsmark*] den historiske Roman »Aurora Königsmark och hennes slägt« I—IV (1846—49). ¶ 50.21 f. *breffen*

mellan Hertigin. . . och Ph. K-R.] de omtr. 300 Kærlighedsbreve mellem Kurfyrstinde Sophia Dorothea, senere den engelske Kong Georg I's Dronning, og Oberst Philip Christopher Königsmarck blev delvis meddelt i Palmblads ovenfor omtalte Roman (jf. »Der Königsmarck-Briefwechsel« ved G. Schnath, 1952). ¶ 50.23. *Schulenburg*] den sachsiske Minister Friedrich Albrecht v. S. Kong Georg I havde en Mætresse af dette Navn (Melusine v. S.).

380.

K. B., Kbhvn.

51.14. *Hans Skånska Konst-historia*] se Noten til III 35.30. ¶ 51.17. *Wieselgren skulle befatta sig med Honom*] se Nr. 376—77 og 379.

381.

K. B., Kbhvn.

53.14 f. *mina utsigter för framtiden*] S. blev 1859 den første Indehaver af Professoratet i nordiske Sprog ved Upsala Univ. ¶ 53.36. *Aasens . . . Det nordiske Folkesprogs Grammatik*] udkom 1848. ¶ 53.38. *Ordboken öfver Dal-målet*] udkom aldrig. ¶ 54.3 ff. *min brors . . . bemödanden*] først i vore Dage er man ved at forberede en Udgivelse af Per Säves omfangsrige gotlandske Optegnelser i Vitterhetsakademiet. ¶ 54.36. *patriarken*] Abraham i 1. Mosebog 22,8.

382.

Sv. akad.

58.7. *Vor »Digterkongen« maatte da flytte*] Oehlenschläger døde 20/1 1850, kort efter at hans 70-Aars Fødselsdag (14/11 1849) var blevet fejret ved en stor Fest paa Skydebanen. ¶ 58.19. *min Søns Vers*] optaget i hans Digtsamling »Dæmring« (1851, paa Titelbladet 1852). ¶ 58.21. *Bemærkninger over . . . Oehl.s Poesie*] se Noten til III 63.12; en Forstudie var blevet optaget i M.s Tidsskrift »Analekter« (1846). ¶ 58.33. *det medfølgende Brev*] Nr. 383.

383.

Sv. akad. Brevet er afskrevet af Chr. K. F. M. (jf. III 58.37), og kun Datering og Underskrift er Faderens.

59.21 f. *mine Tanker om Plan og Indretning af en . . . Ordbog*] Brev 284. ¶ 60.39. *Jeg har sagt*] II 256.6 ff.

384.

K. B., Kbhvn.

62.33. *Styffe*] Arkivforskeren og Bibliotekaren Carl Gustaf S. ¶ 63.4. *Christian IV.s Handl.*] M.s Udgave af Kongens Breve.

385.

K. B., Kbhvn.

63.12. *Bog over Oehlenschlägers*] »Studier over Oehlenschlägers Poesie og Digterværker« (1850), der var dediceret til A. ¶ 64.3. *bosat i Vestergötland*] paa Gaarden Nyrud ved Vassbacken. ¶ 64.6. *en landlig Mø fra Fredensborg*] Oline Bruhn, Datter af Skovrider B. ¶ 64.10. *Hartmann*] kan ikke identificeres. ¶ 64.19 f. *Thorwaldsens Museum*] var blevet bygget for Midler, der var indkommet ved en Folkeindsamling, og aabnet som Museum 1848. ¶ 64.20. *det nordiske Museum for Oldsager*] Grundlaget for »Oldnordisk Museum« (nu Nationalmuseets 1. Afdeling) var skabt 1807 af Rasmus Nyerup; 1832—53 befandt Samlingerne sig paa Christiansborg Slot. ¶ 64.33. »*Din af Siæl og Hierte hengivne*«] saaledes undertegnede M. sig i Dedikationen af »Studier over Oehl.s Poesie og Digterværker«.

386.

K. B., Kbhvn.

65.33. *Rosenvinge*] Retshistorikeren Prof. J. L. A. Kolderup-R., M.s Ungdomsven, var død 5/8 s. A. ¶ 66.9. *Minne öfver Columbus*] i »Sv. akad. handl. fr. 1796« XXIV (1851). ¶ 66.9 f. *Minne öfver Bellman*] i »Sv. akad. handl. fr. 1796« XXV (1852), omtr. = »Sv. siare och skalder« VI. ¶ 66.21. *ett par Supplement-band*] se Noten til II 216.18.

387.

K. B., Kbhvn.

67.25. *en Herregaard i Siælland*] Løvenborg, hvor M. besøgte Baron Herman Løvenskjold. ¶ 68.10. *Sture*] Baron Sten Miles S. ¶ 68.23. »*Den lille Hornblæser*«] et episk Digt fra 1849. ¶ 68.30 f. *den ypperlige »tappre Landsoldat*] Gadevise, skrevet af den senere Telegrafdirektør Peter Faber. ¶ 68.31 f. *et Digt i et af vore Dagblade*] dets Forfatter Gottlieb Siesby var ikke Skræder, men Skomagermester; hans Digt »*Fürkløveret*« stod i »*Flyveposten*« 10/10 1850. ¶ 68.34 f. *et Par Stropher ... af Andersen*] »Til Landsoldaten«, først trykt i »*Fædrelandet*« 8/10 1850 (= SS.² XII 339). ¶ 68.38. »*Erindringer*«] I—IV (1850—51), et af Hovedværkerne i dansk Memoirelitteratur. ¶ 69.14. *Schack Staffeldts Biographie*] »Samfundet til den danske Literaturs Fremme« henvendte sig 1850 til M. om at skrive denne Digtets Levned, efter at ikke blot F. L. Liebenberg og Hauch, men ogsaa adskillige andre havde undslaaet sig ved Hvervet. Resultatet blev Bogen »*Digteren Adolf Vilhelm Schack Staffeldt*« (1851). ¶ 69.15. *Liebenberg*] den bekendte Udgiver af *Klassikerudgaver* Fr. L. Liebenberg. ¶ 69.21. *Censuren over 3 indkomne Priis-Afhandlinger*] M.s Bedømmelse af Besvarelserne er bevaret paa K. B. i Pakken »*Miscellanea*«, Coll. Saml. 344, 4°,

I. ¶ 69.28. *Rosenvinge*] M.s Mindetale over Vennen i Historisk Forening er trykt i »Historisk-biographiske Samlinger« (1851).

388.

Vitterhetsakad.

70.25. *de gammel-svenske Sprogværker*] »Samlinger, utg. af Svenska forn-skriftsällskapet«, anmeldt af M. i »Hist. Tidsskr.« 2. R. III (1850).

389.

K.B., Kbhvn.

71.22. *Dina Ordspråk*] »Danske Ordsprog« (1850). ¶ 71.23. *Den olyckliga sjukdomen i Malmö*] en Koleraepidemi greb om sig i Malmö i Løbet af Sommeren 1850.

390.

K.B., Kbhvn.

71.32. *Habent sua fata libelli*] »Bøger har deres Skæbne« (Terentius Maurus). ¶ 72.27. *Prins August*] den yngste af Oskar I's Sønner, der 1849—53 studerede i Upsala. ¶ 72.38 f. *uppsats . . . i Phosphoros*] »Om Bellman och Valerius«. ¶ 73.8 f. *tredje delen af Din . . . Danska Anthologi*] denne Del af Værket udkom aldrig, hvorimod 1840 en første Afdeling af 4. Bind. ¶ 73.12 f. »*i lære mere af enhver taalelig god Digterbiographie*«] Citat af M.s Oehlenschläger-Skrift 120. ¶ 73.20 f. *Gervini*] den tyske Litteraturhistoriker Georg Gervinus, som M. revser i »Studier over Oehl.s Poesie og Digterværker« 35 f. og 138—143 for hans haarde Dom over Oehl. i »Geschichte der poetischen National-Literatur der Deutschen« V 667 f. ¶ 73.26. *Prutz*] den tyske Litteraturhistoriker Robert P., der bl.a. har skrevet en Bog om Holberg. ¶ 73.34 f. *vara något af det bästa Du skrifvit*] A. ser utvivlsomt her alt for velvilligt paa Vennens Arbejde (se Biogr. 306 f.). ¶ 74.13. *Aladdin*] oversat til Tysk af Digteren selv 1808. ¶ 74.15. *Fouqué*] M. skriver om ham: »Den hele Fouquéske Maneer, den i det romantiske Drivhuus indplantede og oplækkede tyske Nordiskhed og berlinske Ridderlighed — hvis Middelalders-Rust er konstlet, eller med Flid og Møie anbragt, ligesom den blanke Fernis, der skal dække den — denne Maneer er aldeles fremmed for Oehlenschlägers sunde, naive oprindelig-nordiske Digter-aand, og for hans naturlige, indfødte Danskhed« (139); jf. ovenfor I 128.26 ff. Hvor højt A. satte Fouqué, ses af Udtalelserne ovf. I 126.14 f. ¶ 74.21. *Hegel*] i »System der Philosophie« I § 80 hedder det: »der Vorzug der griechischen vor der nordischen Mythologie [besteht] wesentlich auch darin, dass in der erstern die einzelnen Göttergestalten zur plastischen Bestimmtheit herausgebildet sind, während dieselben in der letztern im Nebel trüber Unbestimmtheit durch einander fliessen« (Jub. Ausg. VIII 189, jf. XI 449). ¶ 74.30. *en femfaldig*

stafning] hvor meget dette plagede A., der, som han 23/5 1832 skriver til J. E. Rydquist, var »mycket ömtålig för tryckfel« (»Sv. akad. handl. fr. 1886« 55. del 15, jf. 81 og Frunck: »Bref rörande nya skolans historia 1810—11« 120) fremgaar af, at han til M. ialt 4 Gange udtalte sin Indignation over denne Inkonsekvens (se III 115.26 ff., 116.1 ff. og 125.28 ff.) og en Gang til Beskow (»Sv. akad. handl. fr. 1886« 37. del 462 f.). I sin Mindetale over A. i Sv. akad. 1857 omtaler Thomander hans Afsky for Trykfejl (»Sv. akad. handl. fr. 1796« 29. del 220). ¶ 74.37. *den nya upplagan af Lycks. Ö*] A. valgte Poesien og omarbejdede »Lycksalighetens ö«, der udkom i 2. Udg. 1854. ¶ 74.39. *Oehenschläger öfverträffar Bellman*] i M.s Oehl.-Skrift hedder det: »Vi maae sætte Oehenschläger som plastisk — eller, om man vil blive staaende ved Naturmaleriet — som malende Digter, ikke allene ved Siden af, men langt over Bellmann« (65). ¶ 75.5. *Den märkvärdiga drabbning*] Striden gjaldt en ny Rigsdagsordning. Regeringen havde paa Rigsdagen 1847—48 fremsat et Forslag hertil, der gik i demokratisk Retning, men af de tre af Stænderne forkastedes det i Decbr. 1850. Sveriges Stænderrigsdag ophævedes først 1866.

391.

K. B., Kbhvn.

392.

K. B. Kbhvn.

76.11. *Stenberg*] Sten Johan S., der senere blev Kommerceraad. ¶ 77.8. *Hjort*] var 1849 gaaet af som Lektor ved Sorø Akademi og flyttede 1850 til Kbhvn. ¶ 77.14. *paullo majore canere*] »syngte en mere ophøjet Melodie (frit gengivet efter Virgils Ekloge. IV, 1).

393.

K. B., Kbhvn.

78.23 f. *skaldeestycke öfver ... Örsted*] Digtet »Naturaanderne«, trykt i hans Digtsamling »Dæmring« (1852 o: 1851). ¶ 78.39. *om Giftorätten*] vel S. R. D. K. Olivecrona: »Om lagbestämd giftorätt i bo« (1851). ¶ 78.40. *Grafström*] Thor Frithiof G., Søn af Digteren Anders Abraham G. og selv Digter. Hans Disp. hed »Om krigsföretagen inom Sverige straxt efter Carl XII:s död« (1851).

394.

K. B., Kbhvn.

79.12. *Agnes Börjesson*] Datter af Digteren Johan B., der skrev Digte til A.s »Poetisk kalender« og efter mange Aars Tavshed udsendte Skuespillene »Erik XIV« (1846) og »Erik XIV:s søn« (1847). Fra 1828 var han Sognepræst i

Veckholm. ¶ 79.17. *Professor Lund*] Historiemaleren J. L. L., som A. havde truffet i Rom 1818 (se »Minnen från Tyskland och Italien« 273); han døde først 1867.

395.

K. B., Kbhvn.

80.16. *satte ham alt for høit*] saaledes f. Eks. Hammarsköld (se T. Ljunggren 248, 683). ¶ 80.19. *offentlige Forelæsninger*] Ms. hertil er bevaret paa K. B., Kbhvn. (se Biogr. 298 f.). ¶ 81.5 f. *Bidraget til Ulfeldts Levnet*] »Et Bidrag til Corfitz Ulfeldts Levnetshistorie« (Særtryk af »Hist. Tidsskr.« 2. R. IV); en tidligere Afh. »Om C. U. som Landsforræder« havde staaet smstds. 1. R. III. ¶ 81.15. *Oversættelse af l'Inferno*] Chr. K. F. M.s fortræffelige Oversættelse af Dantes »Divina commedia« udkom i Aarene 1851—63. ¶ 81.17 f. *nogle andre ... Arbejder*] Digtsamlingen »Dæmring« (1851).

396.

U. B., Upsala.

82.13. *det ... modtagne Brev*] Nr. 392. ¶ 83.6 f. *en ... Reisebemærkning*] der kom ikke flere saadanne af S. i »Hist. Tidsskr.«. ¶ 83.17. *Konunga Styrelsen*] et middelalderligt Skrift af politisk og socialt Indhold, maaske skrevet af Kansleren Filip Ragvaldsson; det blev ikke udgivet af S., men 1878 af R. Geete.

397.

Sv. akad.

83.37. »*Svenska Språkets Lagar*«] 1. Bind udkom 1850; endnu fire lykkedes det R. selv at faa udgivet; det 6. udkom 1883 efter hans Død ved K. F. Söderwall. ¶ 84.34. *offentlig omtalt*] af Filologen Israel Levin i »Fædrelandet« 1850 Nr. 251, 255, 256 og 260; han skildrer Værket som et Resultat af »det hos denne Udgiver noksom bekjendte Hastværk, der berøver Samlingen dens sidste Rest af Værd og Brugbarhed«. ¶ 85.1 f. »*Kong Christian VIII. domfældt*«] en politisk Piece fra 1848, udgivet som Modskrift mod H. N. Clausens og J. F. Schouws Brochure »Ved Thronskiftet«, hvori der umiddelbart efter Christian VIIIs Død af den nye Konge krævedes en fri Forfatning. ¶ 85.4 f. *Wilhelm Zaberns Forfatter*] se Noten til III 13.24.

398.

K. B., Kbhvn.

399.

K. B., Kbhvn.

86.13. »*den historiska språkforskningen*«] udk. 1851.

400.

K. B., Kbhvn.

87.5 *biographien öfver Schack Staffeldt*] M. fremstiller nærmest sin Biografis Hovedfigur som en mislykket Digter, navnlig fordi han var tysk og vilde være dansk. ¶ 87.8 f. *Hammarsköld värderade dem högre*] se Noten til III 80.16. ¶ 87.29. *Gervinus*] hans Udtalelser om Novalis findes i »Geschichte der poetischen National-Literatur der Deutschen« V 589 ff. ¶ 87.35 f. *Leopold . . . Pope*] allerede i en af sine »Xenier« i Upsala-Bladet »Correspondenten« 1838 Nr. 13 har A. været inde paa denne Tanke. Et af Versene lyder saaledes:

Af Voltaire och af Pope så blef du en nordisk förening,
 större, som helt, än Pope; mindre, som helt, än Voltaire
 (citeret efter Jakob Kulling: »Atterboms 'Svenska siare och
 skalder'« 247).

A. udsonede sig 1826 med Leopold (se »Sv. akad. handl. fr. 1886« 36. del 57, 59, 61, 63 f., 68), som han i sin Afh. »Tankar om kritiker« (1841) lod vederfares større Retfærdighed end i sin Ungdom, og paatænkte at skrive om ham i et aldrig udkommet Bind af »Svenska siare och skalder«, medens M. bevarede sin gamle Antipati mod denne den længstlevende af de gustavianske Digtere. ¶ 88.23. *Svensson*] Göthe S. ¶ 88.33 f. *Böttigers öfversättningar af Dante och Tasso*] Digteren Carl Wilhelm B. udgav i Dissertationer 1842—51 Oversættelser af de første Sange af Tassos »Gerusalemme liberata« og Dantes »Divina commedia«. ¶ 88.40. *Löwner*] den senere Fabrikant og Grosserer Valdemar Löwner (se H. E. Meyling: »Til Minde om Grosserer V. L.«). Af A.s poetiske Udlægning af Naturen under en fælles Bestigning af Ombergs Top i Timerne lige før Solopgangen skal L. have modtaget saa stærke Indtryk, at han siden turde sige, at denne Stund for ham betød »det første nogenlunde bevidste Møde med min Gud« (anf. Skr. 16).

401.

Sv. akad.

89.30. *om Assyriens Monum.*] »Om Bottas og Layards Opdagelser af assyriske Monumenter«, trykt i »Videnskabernes Selskabs Oversigt« 1851. ¶ 89.32. *min Søns danske Dante*] se Noten til III 81.15.

402.

Sv. akad.

403.

K. B., Kbhvn.

92.10. *förlofvad med en mechanicus*] se Noten til III 88.23. ¶ 92.34. *Widmark*] den senere Landshøvding i Norrbottens Len Per Henrik W., der 1849—60 udsendte den aldrig fuldendte »Beskrifning öfver provinsen Helsingland«. ¶ 92.36. *Landgren*] den senere Biskop Lars L., der har studeret Delsbomaalet, kom ikke til at deltage i Udarbejdelsen af det omtalte Værk.

404.

K. B., Kbhvn.

405.

K. B., Kbhvn.

96.38. *Uppström*] Sprogforskeren Anders U. udsendte 1854 en kritisk Udgave af Upsala-Haandskriftet Codex argenteus, der indeholder Fragmenter af Biskop Wulfilas gotiske Bibeloversættelse.

406.

K. B., Kbhvn.

97.17. *min broder*] vel Købmanden i Borgholm Theodor Emanuel H., der ejede Gaarden Skedemosse paa Öland. ¶ 97.25. *Reuterdahl*] til Kongen indstilledes Holmström, Butsch og R., hvorefter den førstnævnte udnævntes til Ærkebiskop. ¶ 97.28. *Ecclesiastikportföljen*] R. var 1852—55 Kultusminister. ¶ 97.33. *en samling af Runebergs dikter*] 1851—69 udkom i Örebro 4. Udg. af R.s »Samlade skrifter«. ¶ 97.35 f. »*Svenska Tidningen*«] udkom 1851—59. ¶ 97.36 f. *Hazelius*] Oberst Johan August A., konservativ i almindelige politiske Spørgsmaal, var reformvenlig i pædagogisk Henseende og havde i denne Aand skrevet Piecerne »Om studentexamen samt elementarläroverkens brister« (1843) og »Om läroverksfrågorna« (1846). ¶ 98.6. *Aftonbladet*] grundlagt 1830 af Lars Hierta som Organ for Liberalismen. 1852 overtog et Konsortium Bladet, og dets Redaktør var indtil 1855 Docent Carl Fredrik Bergstedt, der var gift med Anna Elisabet Mathilda Geijer, Datter af Brukspatron Carl Jakob G. ¶ 98.12. *En sådan Tidning*] »Demokratien«, der ophørte 15/9 1851, fordi dens Udgiver, Portrættegneren Ad. P. Pettersson 23/6 var blevet dømt til Landsforvisning.

407.

K. B., Kbhvn.

98.30. *min dotter*] Forfatterinden Eva F. ¶ 98.35. *Fru Molbech*] Hustruen, men ikke M. selv, besøgte Sunne Præstegaard Sommeren 1851. ¶ 99.8. *C. Ulfeldt*] se Noten til III 81.5 f. ¶ 99.15. *en Karakteristik af Tegnér och Geijer*]

først i Bogen »Bidrag till Sverges litteraturhistoria« (1860—62) kom F. til at behandle dette Emne. ¶ 99.23. *det öfwer Örsted*] se Noten til III 78.23 f. ¶ 99.24. *en Skalde-Gud end over Danmark vaager*] sigter til Chr. K. F. M.s Digt »Der er en Gud, som over Danmark vaager« (særskilt 1848 og derefter i »Dæmring«). ¶ 99.26. *qui nec vitia sua*] »som hverken kan udholde sine Laster eller deres Helbredelse« (frit efter Livius' Fortale 9). ¶ 99.27. *Palmblad*] døde 2/9 s. A. ¶ 99.36. *Posse*] Friherre Johan August P. af Säby, der var ansat i Riksarkivet. ¶ 99.36. *Anjou*] den senere Kultusminister og Biskop Lars Anton A. ¶ 99.37. *Brunii konsthistoria*] Filologen og Arkitekten Carl Georg B.s »Konstanteckningar under en resa år 1849« (1851), der var tilegnet hans Ven Molbech.

408.

K. B., Kbhvn. Trykt i Hist. tidskr. för Skåneland II 254.

100.9. *en ny . . . verksamhet*] se Noten til III 97.28.

409.

K. B., Kbhvn.

100.31. *De skrifter*] foruden de tidligere i Kommentaren omtalte er følgende trykt i »Hist. Tidsskr.«: »Christian IV:s Skriv-calendere« (2. R. IV 1852), »Indledning og Udkast til en Skildring af den germanisk-skandinaviske Forfatning« (1. R. IV 1843), »Bemærkninger angaaende Hoveriets, Vornedskabets og Herregaardenes Oprindelse i Danmark« (1. R. II 1841), »Østrup Bylov« (1. R. I 1840), »Nogle Ytringer om Aristokratie og Adelstand« (1. R. III 1842), »Nogle Ord angaaende Celtiske Spor og Levninger i Norden« (1. R. V 1844), »Bemærkninger om Hertugdømmet Slesvigs Statsforhold« (2. R. II—III 1848, 1850). »Historiske Dagbøger« hedder i Virkeligheden »Historiske Aarbøger«. »Fragmenter i Anledning af Oehlenschlägers Poesie« tryktes i M.s Tidsskrift »Analekter« (1846), »Beretning om den finlandske National-Litteratur« i »Oversigt over Vid. Selsk.s Forhandl.« 1850. »Öfversigt« er den svenske Oversættelse af »Kort Udsigt over Epokerne i den svenske Nationallitteratur Historie« i Br.f.Sv. III (1817). »Begynnelsen till en Dansk historia« er »Fortællinger og Skildringer af den danske Historie« I—II (1837—40). ¶ 101.8 f. *meminisse juvabit*] »det vil engang glæde os at tænke derpaa« (Virgil: »Æneide« I 203). ¶ 101.9. *arbetet om Struenseé*] Afh. »En historisk Prolog, eller Bemærkninger og Oplysninger til K. Christian den Syvendes, Hoffets og Struensees Historie og Charakteristik, i A. 1766—1772« (»Hist. Tidsskr.« 2. R. IV 1852). ¶ 101.24 f. *föreläsningarna öfver den Svenske nationalliteratur*] M. holdt som Professor i Litteraturhistorie ved Kbhvn.s Univ. tre Gange (1840—41, 1844 og 1852) Forelæsninger over den svenske Litteratur (Ms. i Coll. Saml. 342, 4°).

410.

U. B., Upsala.

102.25. *en Skrivelse fra Upsala-Studenten*] trykt i »Fædrelandet« 21/5. ¶ 103.21. *persona quæstionis*] »den paagældende, undertegnede«. ¶ 103.38 f. *Gislasons ... Lexicon*] Islænderen Konrád G.: »Dönsk orðabók« (1851). ¶ 104.24. *borneret National-Forføngelighed*] Udgiveren ved ikke, hvad der sigtes til. ¶ 104.28 f. *en ... Notice om ... Sprogforhold i Helsingland*] en saadan Afh. kom aldrig. ¶ 105.5 *flytter ... til Södermanland*] Stedet hed Sundsör.

411.

K. B., Kbhvn.

106.6. *giøre en Reise*] Chr. K. F. M. var 1852—53 i Rom sammen med sin Ven Filosoffen Hans Brøchner. ¶ 106.14. *hans Homer*] Pope oversatte 1715—20 »Iliaden« og 1725—26 »Odysseen«. ¶ 106.33. *Finn Magnusen*] denne lærde Islænder havde en temmelig løbsk Fantasi, hvad der især gav sig til Kende i hans Udlægninger af de nordiske Myter i Værket »Eddalæren og dens Oprindelse« (1824—26).

412.

K. B., Kbhvn.

107.17. *ändrade åsigter*] som ungt Menneske var F. blevet draget ind i Fosforisternes Kreds, havde faaet Sangspillet »Vermlandsflickan« optaget i »Poetisk kalender för 1822« (se Noten til I 263.7) og været med til at udarbejde »Markalls sömnlösa nätter«. Det viste sig dog snart, at hans Natur ikke stemte overens med Romantikken, og han brød med Fosforisterne. ¶ 107.21 f. *Iliacos extra peccatur muros et intra*] »ligesom inden for Ilions Mure bliver der syndet udenfor« (Horats: »Epistler« I, 2, 16). ¶ 107.22. *Neutrerna*] »de teckenförbindande neutrer« kaldes i »Markalls sömnlösa nätter« I (4. Sang V. 37 og oftere) de svenske Digtere fra det 19. Aarh.s Begyndelse, der hverken regnede sig for Gustavianere eller Romantikere. ¶ 108.2. *Von Braun*] Wilhelm v. B. ¶ 108.15. *Sandelius*] har ikke kunnet identificeres.

413.

K. B., Kbhvn.

109.21. *Schram*] Johan Gustaf S. ¶ 109.27. *Sahlin*] senere Professor i Filosofi ved Upsala Univ. ¶ 109.32. *the great Exhibition*] Verdensudstillingen i London 1851. ¶ 110.27. *Klingvall*] Jakob K., Præst i Roma, Forfatter af historisk-topografiske Værker om Gotland. ¶ 110.27 f. *en Runsten (i Sjonhems socken)*] Indskriften tolkes i S.s »Gutniska urkunder« (1859) S. XXXVII f. ¶ 110.33. *det verk, Prof. Rafn förhafver*] antagelig Skriftet »Nordiske Runemindesmærker« (1856), hvor Sjonhemstenen dog ikke er omtalt.

414.

K. B., Kbhvn.

111.25. *Öfverste Ekenstam*] Israel af E. ¶ 111.35. »*Dantes lyse Fædreland*» Citat af M.s foregaaende Brev til A. (III 106.5). ¶ 112.12. *sin fästmö*] Löwenner giftede sig 1855 med Augusta v. Mellen, Datter af Sognepræsten i Motala Chr. Aug. v. M. ¶ 113.14. *Sturtzenbeckers pladder*] se Noten til II 348.24. ¶ 113.22. *War unser ernstes, arbeitvolles Leben*] »Die Jungfrau von Orleans« III. 6. ¶ 113.34. *hans Eklog Messias*] første Gang trykt i »The Spectator« 14/5 1712. ¶ 113.25. *Förtjensten, Försynen*] henholdsvis fra 1795 og 1793. ¶ 113.36. *sitt sätt att behandla Shakespeare*] Pope udgav 1725 »The Works of Shakespeare« med en Fortale, hvori han hævder, at Shakespeare har lige saa store digteriske Fejl som Fortrin. ¶ 114.8. *Lange leben, heisst viele überleben*] i Brev af 17/5 1819 til J. F. H. Schlosser (Weimar-Ausg. 4. Abt. XXXI 147). ¶ 114.9. *Schouws död*] Botanikeren J. F. Schouw, som A. havde truffet i Rom 1818, var død 28/4 1852. I politisk Henseende var han liberal, Præsident i de første Stænderforsamlinger og Forkæmper for en fri Forfatning. ¶ 114.17. *Goethes »Zauberlehrling*»] en i »Anmärkningar och tillägg« til »Svenska siare och skalders« V tilføjet Note lyder saaledes: »Föröfrigt kunna nu vissa Tyska professorer ... sätta sig ned, att återläsa Goethes ballad 'Der Zauberlehrling'« (»Saml. skr. i obunden stil« 3. del V (1863) 473). ¶ 114.36 f. *en ny upplaga af »Siare och Skalders*») 2. Udg. udkom først 1862—63, efter A.s Død. ¶ 115.1 f. *en framställning af S. Britas Theosophi*] i Supplementbindet »Grunddragen« er blot afset 2 Sider til den hellige Birgitta. ¶ 115.6. *Hedborn*] hans »Saml. skr.« ved A. udkom 1853. ¶ 115.17. *Säve ... blir Köpenhamns-bo*] S. var med offentlig Understøttelse i Kbhvn. 1852—53. ¶ 115.22. *Was auch hinfüro mag ersonnen werden*] af Digtet »Don Quixote de la Mancha« (»Poet. Werke« I 1811 S. 306).

415.

K. B., Kbhvn.

416.

K. B., Kbhvn.

116.23. *Forfatter i Prosa*] Paludan-Müller overraskede ikke desto mindre paa sine gamle Dage Samtiden med at skrive den korte Prosafortælling »Ungdomskilden« (1865) og den omfangsrige Roman »Ivar Lykkes Historie« (1866—73).

417.

K. B., Kbhvn.

117.17 f. »*Arrebo och Bordings, samt »Capitain Abrahamson*»] Særtryk af de af den danske historiske Forening ved M. udgivne »Historisk-biographiske

Samlinger« (1851). ¶ 117.23. *Spegel*] den svenske Salmedigter Hakvin S., der efter du Bartas og Arrebo skrev sit store Epos om Skabelsen, »Guds verk och vila« (1685). ¶ 118.16. »*det lysner i Hjertet og i Skoven*«] Citat af Indledningsdigtet i »Dæmring«, der har givet Digtsamlingen dens Navn.

418.

U. B., Upsala.

419.

K. B., Kbhvn. Afsnittet om H. C. Andersen trykt ved Palle Raunkjær i Politiken 30/7 1925.

119.34. *Brøchner*] den senere Professor i Filosofi Hans B. (se Brevudgaven »Hans Brøchner og Chr. K. F. Molbech«, udg. af H. Høffding). ¶ 120.16. *hans »Madona*] en Sonetkreds af »Dæmring«. ¶ 120.27 f. *Heiberg har viist en partisk Strenghed*] Dramaet forkastedes af J. L. H. som Det kgl. Teaters Direktør (se »Breve og Aktstykker vedr. J. L. H.« III 301 f.); i den Anledning udgav Faderen uden Sønnens Vidende »Et Brev til Hr. Etatsraad, Theaterdirecteur, Dr. J. L. Heiberg fra Etatsraad C. Molbech om 'Dante'« (1853). ¶ 120.40. *Andersen*] M., der oprindeligt havde anmeldt Andersens lyriske Digte venligt, blev mere og mere forbitret over hans formentlig sjuskede Sprogbehandling, efterhaanden som han som Censor maatte tage Stilling til A.s mange mere eller mindre mislykkede dramatiske Arbejder (se Biogr. 272 ff.). Om A.s Indtryk af Andersen se K. Galster: »Ingemann og Atterbom« 53. ¶ 121.10 f. *William and Mary Howitt*] Fruen havde 1845 oversat A.s »Improvisatoren« og flere af hans følgende Romaner (se »Gads danske Magasin« XXXIV 1940 S. 88 ff. og Elias Bredsdorff: »H. C. A. og England« 70 ff.).

420.

Sv. akad.

123.9. *et Par litteraire Smaaskrifter*] se Noten til III 117.17 f. ¶ 123.18. *Grönblad*] Historikeren Jakob Edvard G., som i Gehejmearkivet havde samlet Stof til Bogen »Nya källor till Finlands medeltidshistoria« (Kbhvn. 1857). ¶ 123.23. *Danske Glossarium*] en Ordsamling over det danske Sprog fra 13.—16. Aarhundrede, hvis Trykning paabegyndtes 1853; 1. Bind forelaa 1857, 2. efter M.s Død, 1866.

421.

K. B., Kbhvn.

124.32 f. *Major Ekenstam*] Carl Teodor af E. ¶ 125.6. *Tyge Rothe*] Filosof og Godsejer; han havde ladet sig forfremme af Struensee, som han efter hans

Fald angreb i et Skrift (se »Hist. Tidsskr.« 2. R. IV 487 f.). Han har paavirket den unge Grundtvig, der har skrevet et Mindedigt over ham og forherliget ham i sin »Verdenskrønike« (1812). ¶ 125.7. *Min förläggare*] fil. dr. Nils Wilhelm Lundequist. ¶ 125.20 f. *Kritiske Bidrag . . . Politisk Afdeling*] udk. 1852, det første Bind i Rækken af Hjorts udvalgte Afhandlinger og Kritikker af politisk, kirkehistorisk, kunsthistorisk og litterær Art. ¶ 125.23 f. *en förunderlig »Ret-skrivningslære«*] om sine ortografiske Principper udtaler Hjort sig i »Kritiske Bidrag. Litt. hist. Afd.« I S. III f. ¶ 126.3. *Prins Gustaf*] A., som havde været hans Lærer, viede ham i Fortalen til »Svenska siare och skalder« VI:1 nogle varme Mindeord. ¶ 126.6. *Palmblands frånfälle*] P. var død 2/9 1852.

422.

K.B., Kbhvn.

126.35. *vår gemensamma vän, Ewerlöf*] R. var Studenterkammerat med M.s Ven Generalkonsul i Kbhvn. og Helsingør F. A. E. (»Sv. akad. handl. fr. 1886« 45. del 133*). ¶ 127.18 f. *fragment af Harpestreng*] trykt i »Nye danske Magazin« I (1794) 57 ff. ¶ 127.25. *Postillan*] udg. af C. J. Brandt i »Dansk Klosterlæsning« (1865). ¶ 127.29 f. *Fabula Theodorici Veronensis*] udk. 1833. ¶ 127.30 f. *Nescherska samlingen*] se Noten til I 165.21. ¶ 127.35. *Petersen*] Filologen N. M. P., Forfatter af »Det danske, norske og svenske Sprogs Historie« (1829—30).

423.

U.B., Upsala.

424.

K.B., Kbhvn.

129.19. *Stephens*] den engelske Folkeminde- og Runeforsker George S., der i 1830'erne slog sig ned i Skandinavien, først i Sverige, senere (1851) i Danmark, hvor han blev Lektor i Engelsk ved Kbhvn.s Univ.

425.

U.B., Upsala.

426.

K.B., Kbhvn.

130.21 f. *De vore i fråga till Cultus-Minister*] dette Rygte var aldeles uden Grund. ¶ 130.30 f. *hans förträffliga öfversättning af Dante*] 26/11 1851 tilsendte C. K. F. M. Beskow 2 Eksemplarer af 1. Del af sin Oversættelse, det ene bestemt for B. selv, det andet for Kong Oskar; det medfølgende Brev findes i Sv. akad. ¶ 130.35. *det nya biträde*] da Ordbogsarbejdet var ved at

gaa i Staa, gennemdtrev B. 1852, at A. F. Dalin, kendt som Forfatter af en 2 Binds svensk Ordbog, blev ansat ved Sv. akad.s Ordbogsarbejde. ¶ 131.8. *det stora Tyska språkwerk*] Jac. og Wilh. Grimms »Deutsches Wörterbuch« (1854 ff.).

427.

K. B., Kbhvn.

133.9. *Paludan-Müller skall ha utgifvit någonting*] det korte satiriske Digt »Luftskipperen og Atheisten« (udk. 17/12 1852), recenseret i »Aftonbladet« 1853 Nr. 12. ¶ 133.12 f. *en Minnesteckning öfver Palmblad*] i »Bihang till Svenska tidningen« 1853 (genoptr. i A.s »Minnesteckningar och tal« II). ¶ 133.17. *Leopold blir der hufvudpersonen*] A. naaede blot at faa skrevet om Kellgren og Fru Lenngren.

428.

K. B., Kbhvn.

133.33 f. *en närmare förbindelse med Herr EtatsRådet*] M. havde siden 1839 været »udenlandsk korresponderende Medlem«, hvad der ikke var saa ærefuldt som at være »udenlandsk Medlem«.

429.

K. B., Kbhvn.

134.19 f. *Konung Oscar återtager i dag regeringen*] paa Grund af en svær Nervefeber maatte Kongen opholde sig udenlands 1852—53. ¶ 134.26. *Pertz*] den tyske Historiker Georg Heinrich P.

430.

K. B., Kbhvn.

135.20 f. *hans anställning såsom Professor*] Chr. K. F. M. blev 1853 Professor i Dansk ved Kiels Univ., hvorfra han ved Krigsudbruddet 1864 maatte flygte. ¶ 135.22 f. *Hauch nödgades . . . rymma*] se Noten til III 39.23 f. og ovenfor III 137.17 ff. ¶ 135.38. *Ditt intryck af underrättelsen om Tiecks död*] et Brev fra M. synes at mangle. ¶ 136.13. *Schelling och Humboldt*] S. døde 1854, Alex. v. H. 1859.

431.

K. B., Kbhvn.

136.26. *Forhandlingen om hans Ansættelse*] se Brevvekslingen »Christian M. og Christian K. F. M.« 39 ff. og »Danske Magazin« 6. R. VI 168 ff. ¶ 136.32. *ved mine Meddelelser . . . været ham til stor Glæde*] se »Chr. M. og Chr. K. F. M.«

19. ¶ 136.36. *Reventlow-Criminil og ... Moltke*] Heinrich R.-C. og Carl Moltke var Ministre for henholdsvis Holsten og Slesvig. ¶ 137.19. *personlig afholdt*] hermed stemmer, at Prof. N. Falck skrev til Peder Hjort 28/2 1849: »Dasz Professor Hauch uns verliesz hat mir und gewisz den meisten seiner Collegen sehr leid gethan. Er war uns allen sehr lieb und werth. Er hätte ruhig bleiben können und würde kein unangenehmes Wort zu hören gehabt haben« (»Danske Magazin« 6. R. VI 158 f.). ¶ 137.29. *Th. Bartholin*] den danske Anatom Thomas B., der kom i en bitter Prioritetsstrid med Rudbeck om, hvem af de to der først havde opdaget Lymfekarrene, omtales af A. som »en man af mycken lärdom, trägen flit, rik erfarenhet, vidsträckt anseende, måttligt snille och omåttlig fåfänga« (»Saml. skr. i obunden stil« VI:1 20), der havde bemægtiget sig R.s Idé og udgivet den for sin egen. I »Samlaren« 1904 S. 54 har Joh. G. Rudbeck meddelt en Oversigt over, hvad der i Skandinavien og i Udlandet er sagt om Prioriteten. ¶ 138.17. *det var mig, som har bedet ham derom*] M.s Skrivekalender 10/1 1853 omtaler Besøget hos Frederik VII, hvorunder han overrakte Kongen en Indstilling om at gøre A. til Ridder af Dannebrog. ¶ 138.20 f. *Tillisch*] Frederik T., Politiker og Embedsmand, fra 1853 Kabinetssekretær hos Frederik VII.

432.

K. B., Kbhvn.

139.31. *Hwasser*] hans Skrift om Rudbeck udkom 1846. ¶ 139.32. *Nyerup*] i Bogen »Olof Rudbeck den Ældre« (1814) har han upartisk — som fremhævet af A. i hans »Minne« (»Saml. skr. i obunden stil« VI:1 24) — sat Tingene paa Plads. De nyeste — ogsaa danske — Forskninger gaar ud paa, at Rudbeck kom først med selve Opdagelsen, Bartholin med dens Publikation (se »Samlaren« 1904 S. 54 ff. og Axel Garboe: »Thomas Bartholin« I 120 ff.).

433.

K. B., Kbhvn.

140.37 f. *infinna mig ... i Köpenhamn*] A.s Rejse blev forhindret af den just da grasserende Koleraepidemi i Danmark (se hans Brev til Hauch, trykt i »Studier tillägnade Henrik Schüek« 85 f.). A. døde 1855. ¶ 141.10. *manum de tabulá*) »Fingrene af Fadet«.

434.

K. B., Kbhvn.

141.21. *min gamla moder*] Lovisa, f. Mörck, Enke efter Bergsmekanikus Hildebrand Hildebrandsson, der var Direktør for Jernværket Flerohopp, Madesjö Sogn i Kalmar Len.

435.

K. B., Kbhvn.

142.9 f. *Gammelgaard*] M. havde 1853 købt denne lille Landejendom i Hjortespring ved Herlev for at tilbringe den gode Aarstid der. Købet blev ham i økonomisk Henseende en Skuffelse; han overdrog den til sin yngste Søn, der solgte den 1855. ¶ 142.13. *Den aften jag . . . tillbragte hos Dem*] if. M.s Skrivekalender 13/7, i Selskab med J. H. Schröder. ¶ 142.31 f. *Esfverlöf*] ejede Landstedet »Meulenburg« ved Helsingør. ¶ 142.34 f. *hans . . . hustru*] Petronella Maria, f. Hemberg. ¶ 142.36. *den Amanuens*] Per Johan Wilhelm Petterson, der tillige var Danser ved Kungl. teatern; da Brevet blev skrevet, var han allerede død af Koleraen, 12/7 (se »Fornvännen« 1934 S. 296).

436.

K. B. Kbhvn.

143.10 f. *mitt sista vistance i Köpenhamn*] Juli—August 1854 (se M.s Skrivekalender 24/7, 31/7, 7/8). ¶ 143.23. *deras Tusculum*] M. havde 31/7 forevist F. Gammelgaard. ¶ 143.25. *Rusticantur nobiscum*] »lever et landligt Liv sammen med os« (Cicero: »Pro Archia« VII, 16).

437.

U. B., Lund.

144.9. *Dankwart*] den forhenværende Direktør i Udenrigsministeriet Frederik Christian D. ¶ 144.16. *Prindsesse Louise*] den senere Kong Christian IX's Gemalinde. ¶ 144.19. *Scheel*] Holsteneren Ludvig Nicolaus Scheele, der 2/12 1854 blev Udenrigsminister i Kabinettet P. G. Bang, kaldet »Dannerministeriet« paa Grund af Grevinde Danners Interesse for flere af dets Medlemmer. M. skrev i Aarene 1855—56 to Piecer imod ham. ¶ 145.10. *den nye Bispegaard*] R. var 9/3 1855 blevet Biskop i Lund efter Vilh. Faxé. En ny Bispegaard var blevet opført ved Helgonabacken af Domkirkearkitekten Brunius (se »Memoarer« 355). ¶ 145.22. *Min Søn fra Kiel*] se Noten til III 135.20 f.

438.

U. B., Lund.

145.37. *Erkebispén*] efter Holmström blev R. 31/1 1856 Ærkebiskop. ¶ 145.37. *Sic fuit in fatis*] »saaledes har Skæbnen bestemt det for mig« (Ovid: »Fasti« I 481). ¶ 146.28 f. *Fata nolentem trahunt*] »Skæbnen trækker den modvillige med« (Seneca: Epistel 107, 11). ¶ 146.30. *mit Ordbogs-Slaveri*] Korrekturen paa 2. Udgave af »Dansk Ordbog«, der først forelaa afsluttet efter M.s Død. ¶ 147.10. *Bræstrup*] Cosmos B. ¶ 147.12 f. *En Afhandling om vor Retskrivning*] »Nogle Ord om det, man kalder 'Retskrivning'« (1855). ¶ 147.15.

Hvad der sendes Dig anonymt] formodentlig de af M. anonymt udsendte Piecer »Hs. Kongl. Høihed Arveprindsen og Sandheden« (1855) og »Et Brev fra Landet til Hs. Exc. Hr. Geh. Statsminister L. N. v. Scheel« (1856). ¶ 147.19. *Udkast til en Skildring af nordisk Historieskrivning]* »En kort Udsigt over den nordiske og danske Historiographie« (1856), nyt Aftryk i 8 Eksemplarer af en Afh. fra »Maanedsskrift for Literatur« 1834.

439.

Vitterhetsakad.

147.30 f. *Professor ... Nielsen]* Nicolaj Peter N.

440.

K. B., Kbhvn.

148.2. *Min ... Faders trofaste Vän]* A. var død 1855, hans Hustru 1854. ¶ 149.8. *en karakteristik öfver vår bortgångne Fader]* en saadan kom M. aldrig til at skrive.

441.

K. B., Kbhvn.

150.7. *studenttåget till Upsala]* ved Studentermødet i 1856 blev de norske og danske Deltagere i Sthlm. modtaget af Kong Oskar I. Ploug holdt en stor Tale, hvori han agiterede for Nordens politiske og dynastiske Enhed.

442.

K. B., Kbhvn.

150.32. *redogörelse rörande Ordboks-arbetet]* »Om förflutna tiders svenska ordboks-företag i »Sv. akad. handl. fr. 1796« 31. del (1859); »Vidsk. Selsk.s Ordbog« nævnes S. 254 f. ¶ 150.33. *Videnskabs Selskabets Ordbog]* sidste Bind udsendtes først 1905. ¶ 150.36. *de Danska wännernas besök]* se Noten til III 150.7.

443.

Sv. akad.

151.37 f. *Anden Udgave]* afsluttedes først 1859, 2 Aar efter M.s Død.

REGISTRE

I. PERSONREGISTER

Registeret omfatter saavel Tekstbindene som Kommentaren, med den Indskrænkning at kun Navne paa Personer, som omtales i eller som der hentydes til i Brevene, er medtaget. Kursiverede Sidetal henviser til Kommentaren.

- Åbergsson, Gustaf Fredrik (1775—1852), sv. Skuespiller I 205. III 273.
- Aagaard, Knud (1769—1838), Præst, Topograf I 133. III 793.
- Åkerblad, Johan David (1763—1819), sv. Diplomat og Orientalist I 148. III 798.
- Åkerhjelm, Carl (1807—79), sv. Friherre og Landshøvding II 351.
- Åkerhjelm, Gustaf Fredrik (1776—1853), sv. Friherre, Teaterchef I 226, 243.
- Åkerström, Jonas (1759—95), sv. Maler I 225.
- Åsander, sv. Skipper I 111.
- Aasen, Ivar (1813—96), no. Sprogforsker III 53.
- Abildgaard, Nicolai (1743—1809), Maler I 113, 114 f.
- Aboab, Isaak (1605—93), port.-holl. Rabbiner II 45.
- Abrahamson, Werner Hans Frederik (1744—1812), Officer og Forfatter III 117, 123.
- Absalon (ca. 1128—1201), Ærkebiskop II 15, 95. III 145, 146.
- Adelung, Johann Christoph (1732—1806), ty. Filolog II 259, 260. III 131.
- Adler, Christian Lente (1784—1844), Baron, Amtmand I 189.
- Adler Salvius, Johan (1590—1652), sv. Statsmand I 147.
- Adlerberg, Carl Gustaf (1763—1814), sv. Friherre, Gesandt I 17, 18. III 758.
- Adlerbeth, Gudmund Jöran (1751—1818), sv. Friherre, Digter og Politiker I 140, 163, 214, 243.
- Adlerbeth, Jacob (1785—1844), sv. Friherre, Oldforsker, Søn af foreg. I 102, 186, 255.
- Adlersparre, Carl (1752—1825), sv. Friherre, Arkivembedsmand I 73, 82, 96. II 41.
- Adlersparre, Georg (1760—1835), sv. Greve, Officer og Statsmand, Broder til foreg. II 163.
- Adlerstam, Magnus (1717—1803), sv. Kommerceraad I 102, 136. III 783.
- Afzelius, Arvid August (1785—1871), sv. Digter og Præst I 6, 48, 63, 66, 69, 73, 74, 78, 82, 83, 87, 89, 102, 113, 115, 122, 125, 136, 139, 144, 151, 162, 172, 176, 179, 180, 190, 199, 216, 217, 243, 273, 342, 343. III 156, 167, 183, 227, 290.
- Afzelius, Fredrik Georg (1812—96), sv. Filosof III 272.
- Afzelius, Per von (1760—1843), sv. Læge I 87, 100, 174. III 178 f.
- Afzelius, Per (1797—1846), sv. Bibliotekar, Søn af foreg. I 257, 258, 259. II 198, 220, 226.
- Agardh, Carl Adolf (1785—1859), sv. Naturforsker og Biskop I 4, 7, 8, 9, 10, 12, 25, 32, 33, 67, 90, 140, 187. II 49, 81, 114, 195. III 17, 64, 756, 200, 254, 298.
- Ahlefeldt, dansk Adelslægt II 349. III 297.
- Ahlman, Georg Richard (1768—1838), sv. Rektor II 123.
- Ahlman, Martin Erik (1773—1844), sv. Teolog II 233, 309 f.

- Ahlquist, Abraham (1794—1844), sv. Præst II 169.
- Akrell, Carl Fredrik (1779—1868), sv. Officer og Kobberstikker III 171.
- Alexander I (1777—1825), russisk Kejser I 32, 33, 42. III 182.
- Alexander II (1818—81), russisk Kejser II 127. III 258.
- Alexanderson, Adolf Martin Joachim (1800—88), sv. Kanslersekretær og Højesteretsdommer III 2.
- Algreen-Ussing, Tage (1797—1872), Politiker og Jurist I 249. III 223.
- Allen, Carl Ferdinand (1811—71), Historiker II 365, 370. III 10, 16.
- Almquist, Erik Abraham (1767—1830), sv. Biskop I 41. II 72. III 165.
- Almquist, Carl Jonas (1804—44), sv. Teolog, Søn af foreg. II 72, 73, 84.
- Almqvist, Carl Jonas Love (1793—1866), sv. Digter I 257. II 172 f., 212, 237, 304, 340. III 107, 108, 224, 265.
- Anckarsvärd, Karl Henrik (1782—1865), sv. Greve, Officer og Politiker I 229, 236. II 323. III 219.
- Andersen, Hans Christian (1805—75), Digter II 41, 124, 132, 288, 313. III 5, 45, 55, 68, 116, 120 f., 124, 239, 257, 296, 314.
- Anjou, Lars Anton (1803—84), sv. Kirkehistoriker og Biskop III 99.
- Arborelius, Olof Ulrik (1791—1868), sv. Dialektforsker II 269.
- Arendt, Martin Friedrich (1773—1823), Oldforsker II 67. III 245.
- Arndt, Ernst Moritz (1769—1860), ty. Digter og Historiker I 238.
- Arrebo, Anders (1587—1637), Præst og Digter I 50, 51, 201, 206. II 356. III 117, 123.
- Arwidsson, Adolf Ivar (1791—1858), sv. Bibliotekar II 22, 25, 27, 34, 35, 41, 49, 84, 207, 237, 241, 296, 297. III 128, 162, 274, 283.
- Asbjørnsen, Peter Christen (1812—85), no. Forfatter II 288.
- Askelöf, Johan Christopher (1787—1848), sv. Publicist I 6, 13, 35, 53, 61, 83, 87, 89, 100, 101, 107, 190. II 27, 49, 82, 241, 319. III 156, 182 f.
- Aspelin, David (1780—1821), sv. Konsistorienotar III 194, 216.
- Atterbom, Ebba, f. af Ekenstam (1801—54), g. m. P. D. A. A. II 5, 6, 14, 19, 130, 142, 145, 155, 160, 193, 195, 198, 205, 215, 216, 244, 245, 307, 312, 313, 328, 342, 355, 356, 362, 363. III 15, 30, 42, 63, 65, 67, 72, 77, 81, 88, 132, 135, 136, 228, 235.
- Atterbom, Ebba (1833—57), g. m. Göthe Svensson, Datter af P. D. A. A. II 356, 363. III 15, 42, 81, 82, 88, 92, 105, 114, 118, 135, 138, 148.
- Atterbom, Ernst Gabriel Amadeus (1835—1924) sv. Officer, Søn af P. D. A. A. II 290, 356, 363. III 42, 65, 81, 88, 105, 114, 118, 135, 138, 148.
- Atterbom, Hedvig Catharina Fredrica (1829—1909), Datter af P. D. A. A. II 222, 226, 244, 288, 290, 305, 307, 312, 313, 328 f., 342, 355, 356, 362, 363. III 15, 42, 63, 67, 77, 82, 88, 92, 114, 118, 135, 138, 147, 276.
- Atterbom, Per Daniel Amadeus (1790—1855), sv. Digter og Litteraturhistoriker I 4, 18, 32, 34, 35, 37, 38, 40, 42, 44, 45, 46, 55, 57, 58, 75, 77, 82, 85, 89, 96, 98, 102, 107, 108, 110, 115, 118, 122, 124, 133, 136, 140, 142, 144, 148, 149 f., 150, 151, 155, 162, 163, 164, 167, 169 f., 172 f., 173 f., 176, 177, 178, 180, 184, 186, 187, 190, 191, 193, 195, 198, 202, 209, 213, 216, 217, 226, 228, 231, 235, 240, 241, 242, 244, 249, 251, 252, 254 f., 257, 258, 263, 273, 274, 279. II 7, 14, 19, 21, 22, 28, 36, 49, 63, 78, 105, 118, 158, 195, 196, 197, 199, 205, 207, 220, 222, 225, 228, 231, 233, 258, 294, 295, 310, 311, 320, 326, 338, 340, 359, 369. III 3, 5 f., 8, 10, 17, 19, 55 f., 59, 70, 82, 83, 92, 103, 104, 105, 109 f., 148, 149, 163, 174, 179, 182, 193, 195, 203, 204, 209, 210, 219, 221, 228, 233, 235, 253, 255, 260, 268, 269, 271, 273, 285, 293, 299, 302, 307, 309, 313, 317, 319.

- August (1831—73), sv. Prins, Søn af Oskar I III 72, 306.
- Augustenborg, Hertug Frederik Christian af (1765—1814) I 276.
- Aurivillius, Per Fabian (1756—1829), sv. Bibliotekar I 41. III 165, 198.
- Baden, Gustav Ludvig (1764—1840), Historiker og Jurist I 212, 247, 347, 349, 370. III 215, 222.
- Baden, Torkel (1765—1849), Filolog og Kunsthistoriker, Broder til foreg. I 247. III 222.
- Bagge, Carl August (1811—52), sv. Boghandler II 203, 207, 229, 277, 307, 349, 353, 359. III 5, 11, 36, 41, 69.
- Bagge, Oluf (1780—1836), Kobberstikker I 178.
- Baggesen, Jens Immanuel (1764—1826), Digter I 14, 50, 51, 56, 80, 82, 83, 86, 102, 106, 108, 127 f., 138, 139, 140, 144, 155, 157, 162, 164, 170, 172, 182, 185, 195, 212 f., 220, 221, 223, 224, 249, 254, 255. II 21, 40, 132. III 55, 116, 177, 178, 184, 194, 195, 196, 206, 207, 215, 218, 234 f.
- Balle, Nicolai Edinger (1744—1816), Biskop I 183.
- Banér, Johan (1596—1641), sv. Feltherre I 147.
- Bang, Ole Lundt (1788—1877), Læge II 60, 72, 207. III 244.
- Barclay de Tolly, Michail (1761—1818), russisk Feltmarskal I 42.
- Barfod, Frederik (1811—96), historisk Forfatter II 294. III 282.
- Bartas, Guillaume du (1544—90), fr. Digter III 117.
- Bartholin, Thomas (1616—80), Læge III 137, 139 f., 377.
- Bastholm, Christian (1740—1819), Præst I 112. II 132. III 186.
- Baudiot, François (1772—?), fr. Tegner I 99. III 182.
- Baudissin, Wolf Heinrich Friedrich Karl (1789—1878), Greve, Legationssekretær I 24, 25, 36, 41, 46, 48, 63, 66, 75, 100. III 160, 183.
- Bayern, Augusta af (1788—1852), ty. Hertuginde II 95. III 250.
- Bayern, Max(imilian) af (1817—52), ty. Prins II 95. III 250.
- Beatrice († 1290), Dantes Elskede III 81.
- Beauharnais, Eugène (1781—1824), Vicekonge af Italien I 42. III 165.
- Becker, Peter Willemoes (1808—77), Præst og Historiker II 93, 94. III 250.
- Beckmarck, Johan Julius (1764—1847), sv. Kancelliraad I 103, 107. III 184.
- Beeken, Jens Lorenz (1786—1841), Boghandler I 198, 202, 209, 213, 215, 246, 250 f., 255. III 211, 215.
- Behrmann, Hans Heinrich (1776—1836), Historiker I 144. III 196.
- Belletti, Giovanni (1813—ca. 85), ital. Operasanger II 165, 166, 241, 320. III 263, 264, 275.
- Bellman, Carl Michael (1740—95), sv. Digter I 2, 46, 50, 51, 57, 148, 163, 196. II 40, 50, 130, 298, 345. III 66, 69, 72 f., 74, 76, 79, 80, 88, 106, 112, 125, 133, 135, 137, 166, 307.
- Bendtsen, Bendt (1763—1830), Rektor I 93. III 181.
- Benzelius, Erik d. y. (1675—1743), sv. Biskop II 297.
- Bergfalk, Pehr Erik (1798—1890), sv. Historiker og Jurist II 300, 309, 321, 370. III 285, 295.
- Bergius, Peter Jonas (1730—90), sv. Læge II 45.
- Bergman, Carl Johan (1817—95), sv. Forfatter og Pædagog II 180.
- Bergman, Torbern (1735—84), sv. Kemiker og Naturforsker I 148.
- Bergmann, Friedrich Wilhelm (1812—87), elsassk Sprogforsker II 161.
- Bergquist, Bengt Jacobsson (1785—1847), sv. Teolog II 100. III 257.
- Bergstedt, Anna Elisabet Matilda, f. Geijer (1827—67), g. m. C. F. B. III 98, 99, 370.
- Bergstedt, Carl Fredrik (1817—1903), sv. Forfatter og Politiker III 98, 99, 370.
- Berlin, Nils Johan (1812—91), sv. Kemiker og Mineralog III 35.

- Berling, Edvard Wilhelm (1813—83), sv. Bibliotekar II 106, 111.
- Bernstorff, Johan Hartvig Ernst (1712—72), Greve, Statsmand II 132.
- Bero, Magni de Ludosia (15. Aarh.), sv. Lærd II 187.
- Bertelsen, Iver († 1583), Præst III 230.
- Bertouch-Lehn, Poul Godske (1796—1831), Baron I 164, 182, 190, 195. III 202.
- Bertuch, Friedrich Justin (1747—1822), ty. Boghandler I 158.
- Berwald, Franz (1796—1868), sv. Komponist II 334.
- Berzelius, Jöns Jacob (1779—1848), sv. Friherre, Kemiker I 100, 140, 148, 186. II 156, 189, 240, 241, 287. III 267.
- Beskow, Bernhard von (1796—1868), sv. Friherre, Forfatter I 243. II 18, 20, 28, 31, 51, 124, 148, 197, 198, 204, 207, 217, 223, 252, 253, 283, 293, 296, 299, 323, 341, 353, 360. III 17, 42, 89, 96, 220, 251, 258, 272, 281, 283.
- Beskow, Magdalena (Malin) von, f. af Wählberg (1790—1873), g. m. foreg. II 99, 104, 110, 120, 131, 166, 197, 203, 237, 241, 251, 264, 280, 299. III 38, 44, 58, 90, 96, 151, 152, 283.
- Beyer, Sille (1803—61), Forfatterinde II 154. III 288.
- Biberg, Nils Fredrik (1776—1827), sv. Filosof I 87, 130. II 14, 19. III 233.
- Biedermann, S., Østriger II 36.
- Biel, ty. Advokat II 114.
- Bielke, Sten (1624—84), sv. Admiral III 16.
- Billberg, Cajsa Maria, f. Centervall (1779—1867) II 167, 174, 175, 182, 185, 209, 250, 316, 351. III 264, 265.
- Billberg, Fredrik Christian (1807—64), sv. Købmand, Søn af foreg. II 174. III 24, 32, 264.
- Billberg, Margareta, f. Wihlborg (1808—90), g. m. foreg. II 174.
- Billbergh, Johan Peter af (1776—1850), sv. Embedsmand I 107. III 185.
- Bille-Brahe, Preben (1773—1857), Greve I 278. III 228.
- Bircherod, Jens (1658—1708), Biskop II 108, 370. III 83, 91, 100.
- Birgitta (1303—73), sv. Helgeninde I 207. II 282, 297. III 115, 313.
- Biörner, Eric Julius (1696—1750), sv. Oldforsker I 47, 53, 75. III 167.
- Björnram, Gustaf (1745—1801), sv. Protokolsekretær II 91. III 249 f.
- Björnstjerna, Magnus (1779—1847), sv. Officer og Diplomat II 49.
- Blad, Anders (1748—1834), sv. Læge I 165.
- Blanche, August (1811—68), sv. Forfatter II 334.
- Blicher, Steen Steensen (1782—1848), Digter og Præst II 213. III 222, 271, 296.
- Bloch, Søren Niclas Johan (1772—1862), Rektor, Filolog I 207, 224. III 214.
- Boëthius, Daniel (1751—1810), sv. Filosof I 40.
- Boheman, Carl Adolf (1764—1831), sv. Hofsekretær II 91. III 249 f.
- Boileau, Nicolas (1636—1711), fr. Digter I 136, 159, 195.
- Bolmeer, Bengt Magnus (1785—1849), sv. Orientalist II 170, 317.
- Bonde, Carl Jedvard (1813—95), sv. Friherre II 241. III 275.
- Bonnier, Adolf (1806—67), sv. Forlagsboghandler, Søn af G. B. III 69, 70, 82. III 91, 96.
- Bonnier, Gerhard (1778—1862), sv. Boghandler I 275, 279. II 3. III 228.
- Bording, Anders (1619—77), Digter I 50, 51. III 117, 123.
- Borgström, Ludvig (1788—1862), sv. Apoteker I 193.
- Bornemann, Frederik Christian (1810—61), Retslærd, Søn af M. H. B. II 64. III 245.
- Bornemann, Mathias Hastrup (1776—1840), Retslærd II 64.
- Boström, Christopher Jacob (1797—1866), sv. Filosof III 272.
- Botin, Anders af (1724—90), sv. Historiker I 47, 148.

- Bournonville, August (1805—79), Balletmester I 221.
- Bowallius, Robert Maurits (1817—1902), sv. Historiker II 228, 331. III 273.
- Boye, Adolph Engelbert (1784—1851), Sekretær, Litterat I 144, 162, 220. II 139. III 196, 202, 231, 259.
- Boye, Caspar Johannes (1791—1853), Præst og Digter I 233.
- Boye, Fredrik Carl (1773—1857), sv. Friherre, Officer og Grafiker I 263. II 7.
- Boye, Johannes (1756—1830), Filosof I 49, 233.
- Brahe, Magnus Fredrik (1756—1826), sv. Greve I 139, 143, 149, 151, 162. III 194.
- Brahe, Tycho (1546—1601), Astronom II 132.
- Brambeck, Carl Gustaf (1811—62), sv. Præst III 50, 303.
- Brandis, Christian August (1790—1867), ty. Filosof I 93, 133. III 180.
- Brandt, Carl Joakim (1817—89), Præst og Litteraturhistoriker III 9.
- Braun, Wilhelm von (1813—60), sv. Digter III 108.
- Breda, Carl Fredrik von (1757—1818), sv. Maler I 40, 63, 83, 89, 144, 151, 157, 162, 166, 186, 203, 214, 216, 224, 228. III 164, 165, 200.
- Breda, Johan Fredrik von (1788—1835), sv. Maler, Søn af foreg. I 40, 45, 74, 100, 203, 224. III 164.
- Bredberg, Henrik Wilhelm (1819—77), sv. Retspræsident II 351. III 292.
- Bremer, Fredrika (1801—65), sv. Forfatterinde II 36, 304, 331, 334. III 40, 41, 238 f., 301 f.
- Bring, Ebbe Gustaf (1814—84), sv. Teolog II 180, 310.
- Bring, Ebbe Samuel (1785—1855), sv. Filosof og Historiker II 114. III 254.
- Brinkman, Carl Gustaf von (1764—1847), sv. Friherre, Forfatter I 148. II 148, 181, 241. III 260, 266, 273.
- Brockhaus, Friedrich Arnold (1772—1823), ty. Forlagsboghandler I 239, 245. III 221.
- Brocman, Nils Reinhold (1731—70), sv. Oldforsker I 62, 66. III 172, 245.
- Brorson, Anders Winding (1755—1833), Rektor I 29. III 167.
- Brougham, Henry Peter (1778—1868), eng. Statsmand II 44, 52. III 240.
- Brulo, fr. Danser I 221.
- Brummer, Friederich (1768—1836), Forlagsboghandler I 49, 82, 93, 97, 248. III 167.
- Brun, Friederike, f. Münter (1765—1835), Forfatterinde I 80, 83, 115, 121, 196, 199, 224. III 176.
- Brun, Ida (Adelaide) (1792—1857), mimisk Kunstnerinde, Datter af foreg. I 83, 89. III 177.
- Brunius, Carl Georg (1792—1869), sv. Arkitekt og Filolog II 67, 112, 117, 128, 133, 138, 140, 164, 173, 174, 182, 188, 221, 230, 232, 310, 315, 316, 317, 326, 366. III 26, 35, 51, 99, 245, 254, 299, 311, 318.
- Brunius, Maria Charlotta, f. Tillander (1804—83), g. m. C. G. B. II 185. III 145.
- Bruun, Malthe Conrad (1775—1826), Geograf II 132.
- Bruun, Niels Thoroup (1778—1823), Forfatter, Søn af T. C. B. I 80. III 176.
- Bruun, Rasmus Emil (1790—1819), Læge I 162, 172, 182, 237. III 206, 220.
- Bruun, Thomas Christopher (1750—1834), Forfatter I 80 f. III 176.
- Bruzelius, Arvid Sture (1799—1865), sv. Kirurg II 81.
- Bruzelius, Emanuel (1786—1832), sv. Boghandler I 243.
- Bruzelius, Magnus (1786—1855), sv. Præst og Arkæolog I 187.
- Brünnich, Morten Thrane (1737—1827), Mineralog I 233.
- Bræstrup, Cosmus (1789—1870), Politidirektør II 75. III 147.
- Brøchner, Hans (1820—75), Filosof III 119, 312, 314.

- Brøndsted, Peter Oluf (1780—1842), Arkæolog I 133, 161, 162. III 163, 171, 192 f.
- Burman, Erik (1692—1729), sv. Musiker og Matematiker I 78.
- Butsch, Johan Albert (1800—75), sv. Biskop II 209. III 271, 310.
- Bülow, Johan (1751—1828), Gehejme-konferensraad, Godsejer I 64, 94, 211 f., 218 f., 225, 233, 247. III 172, 235.
- Byron, George Noel Gordon (1788—1824), eng. Digter I 250. II 40, 87.
- Byström, Johan Niklas (1783—1848), sv. Billedhugger I 99, 188, 240, 243, 278. II 2, 203, 241, 319, 323. III 182, 263, 270.
- Bølling, Jørgen Andresen (1792—1862), Bibliotekar II 96, 169.
- Börjesson, Agnes (egl. Agneta) (1827—1900), sv. Malerinde, Datter af J. B. III 79, 116, 117, 307.
- Börjesson, Johan (1790—1866), sv. Digter III 79, 117, 307 f.
- Böttiger, Carl Wilhelm (1807—78), sv. Digter II 80, 369. III 88, 118, 295, 309.
- Calderon, Pedro (1600—81), sp. Digter II 154 f., 329.
- Camoens, Luiz de (1524—80), port. Digter II 303.
- Canova, Antonio (1757—1822), ital. Billedhugger I 182, 223, 273, 278. II 2.
- Canzow, se Kantzow.
- Carlander, Kristoffer (1759—1848), sv. Læge, Assessor i Sundhedskollegiet I 208. III 274.
- Carlsen, Elisa, f. Nyhuus (1792—1857), Moder til H. R. C. II 6.
- Carlsen, Hans Rasmussen (1810—87), Politiker II 6.
- Carlson, Fredrik Ferdinand (1811—87), sv. Historiker II 55, 63, 205, 310, 320, 326. III 42, 119, 124, 132, 270.
- Caroline Mathilde (1751—75), Dronning, g. m. Christian VII III 116, 117, 125.
- Castberg, Peter Atke (1779—1823), Døvstumme-pædagog I 175, 198, 199. III 205.
- Cavallius, se Hyltén-Cavallius.
- Cederschöld, Fredrik Johan (1774—1846), sv. Filosof I 262. II 233, 351.
- Cederschöld, Peter Gustaf (1782—1848), sv. Læge I 218, 241, 243.
- Celsius, Anders (1701—44), sv. Astronom I 148.
- Celsius d. y., Olof (1716—94), sv. Biskop og Historiker I 148, 159, 206, 212. III 207.
- Cervantes, Miguel de (1547—1616), sp. Forfatter I 50.
- Charlotta (1759—1818), sv. Dronning, g. m. Karl XIII I 214, 217, 218.
- Choræus, Michael (1774—1806), sv. Digter I 80.
- Christensen, Christian Ferdinand (1805—83), Maler II 54, 86.
- Christensen, Kaptajn I 179.
- Christian II (1481—1559), Konge I 144.
- Christian III (1503—59), Konge II 254.
- Christian IV (1577—1648), Konge I 153, 162, 164, 189, 212, 221, 248, 260, 267, 274. II 14, 131, 333, 334, 364. III 34 f., 100, 215.
- Christian V (1646—99), Konge II 370. III 36 f., 100.
- Christian VI (1699—1746), Konge I 279.
- Christian VII (1749—1808), Konge I 73. III 116.
- Christian VIII (1786—1848), Konge I 68, 70, 164, 222, 238. II 209, 249, 280, 299, 352, 355, 362. III 8, 14, 25, 58, 221, 292, 294, 308.
- Christian August, se Karl August.
- Cicero, Marcus Tullius (106—43 f. Kr.), romersk Taler og Forfatter III 143.
- Clausen, Henrik Nicolai (1793—1877), Teolog og Politiker I 189. II 100, 334. III 33, 268.
- Claussen, Peder (1545—1614), no. Præst I 50.
- Clauswitz, Frederik (1790—1852), Legationsssekretær I 238. III 227.
- Cleasby, Richard (1797—1847), eng. Filolog II 74 f., 76, 78, 80. III 246.

- Clemens, Johann Friderich (1748—1831), Kobberstikker I 178. III 206.
- Clementi, Muzio (1752—1832), ital. Pianist og Komponist I 48. III 167.
- Collin, Jonas (1776—1861), Finansdeputeret III 222.
- Columbus, Samuel (1642—79), sv. Digter II 240. III 66, 72, 77, 89, 106.
- Constantin (1827—92), russ. Prins, Søn af Nikolai I III 24, 299.
- Correggio (1494—1534), ital. Maler I 7, 86, 92.
- Creutz, Gustaf Philip (1731—85), sv. Greve, Digter I 148.
- Cronholm, Abraham (1809—79), sv. Historiker, Søn af Frans C. II 51, 59, 82, 89, 91, 97, 98, 105, 291. III 242, 281.
- Cronholm, Frans (1775—1863), sv. Raadmand II 90. III 249.
- Cronstrand, Simon (1784—1850), sv. Astronom I 100.
- Crusenstolpe, Magnus Jacob (1795—1865), sv. Forfatter. II 138. III 258, 259.
- Curtius Rufus, Quintus, rom. Historie-skriver I 92.
- Czacki, polsk Greve II 198, 199. III 269.
- Cæsar, Gaius Julius (c. 102—44 f.Kr.), romersk Statsmand og Forfatter I 92.
- Dahl, Christopher (1758—1809), sv. Filolog I 140.
- Dahl, Frederik Peter Jacob (1788—1864), Filolog I 131. III 192.
- Dahl, Johan Christian (1788—1857), no. Maler I 178. II 132. III 206.
- Dahlbergh, Erik (1625—1703), sv. Greve, Officer og Arkitekt I 147.
- Dahlbom, Anders Gustaf (1806—59), sv. Entomolog II 164. III 263.
- Dahlgren, Carl Fredrik (1791—1844), sv. Præst og Digter I 198, 217, 263. II 27, 49, 357. III 211.
- Dahlmann, Friedrich Christoph (1785—1860), Historiker I 49, 55, 88, 96. II 279, 284. III 170, 181, 280.
- d'Albedyhll, Carl Gustaf Eickstedt (1800—56), sv. Friherre, Overceremonimester II 241. III 275.
- d'Albedyhll, Eleonora Charlotta, f. Wrangel (1770—1835), sv. Grevinde, Digter I 104. III 184.
- Dalin, Anders Fredrik (1806—73), sv. Leksikograf III 130, 376.
- Dalin, Olof von (1708—63), sv. Digter og Historiker I 50, 73, 148, 167. II 240, 258.
- Dampe, Jacob Jacobsen (1790—1867), Filolog og Politiker I 93. III 180 f.
- Dankwart, Frederik Christian (1782—1856), Direktør i Udenrigsministeriet III 144, 151.
- Danner, Louise (1815—74), Grevinde, g. m. Frederik VII III 144.
- Dante Alighieri (1265—1321), ital. Digter III 16, 81, 88, 89, 90, 96, 101, 106, 111, 115, 116, 118, 123, 126, 130, 133, 135, 150.
- Daugaard, Jacob Brøgger (1796—1867), Biskop II 32, 42.
- David, Christian Nathan (1793—1874), Nationaløkonom, Politiker II 64. III 245.
- David, Jacques Louis (1748—1825), fr. Maler I 235.
- de Geer, Ulrika Sofia, f. Sprengtporten (1793—1869), g. m. Friherre Carl d. G. II 51.
- Deichmann, Bolette, f. Gyldendal (1790—1877), g. m. J. D. I 131. II 68. III 192.
- Deichmann, Hanne (1793—1866), Søster til J. D. II 68.
- Deichmann, Jacob, (1788—1853), Forlagsboghandler I 110, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 137, 138, 141 f., 142, 144, 156, 159, 161, 162, 163, 164, 168, 169, 170, 172, 175, 179, 180, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 195, 197, 198, 201 f., 202, 213, 229, 231, 236, 246, 251, 275. II 3 f., 11, 68, 95, 169, 180, 209, 233, 348. III 186, 197, 211, 231.
- de la Gardie, Axel Gabriel (1772—1838) sv. Greve, Landshøvding, Broder ti J. G. d. l. G. II 44, 115.

- de la Gardie, Axel Jakob (1819—79), sv. Greve, Brodersøn af J. G. d. I. G. II 278.
- de la Gardie, Gustaf Adolf Fredrik (1800—33), sv. Officer, Søn af J. G. d. I. G. II 62, 115.
- de la Gardie, Jacob Gustaf (1768—1842), sv. Greve, Officer og Diplomat I 147. II 44, 47, 52, 57, 59, 61, 62, 75, 88, 90, 95, 98, 105, 107, 115, 127, 149, 161 f., 265, 278, 284. III 238, 243, 249, 250, 252, 260, 262, 277.
- Delcour, fr. Skuespiller II 136. III 259.
- Delón, Carl (1767—1850), sv. Forlagsboghandler I 40, 44, 46, 53, 58, 59, 61, 66, 68, 73, 80, 91, 94, 96, 100 f., 107, 115, 118. III 160, 164, 170.
- Dernath, Magnus von (1765—1828), Greve, Gesandt III 70.
- Descartes, René (1596—1650), fr. Filosof II 2.
- Desprez, Jean Louis (1743—1804), fr. Arkitekt og Maler I 204. III 273.
- Dieterich, Uddo Waldemar (1803—65), ty. Rektor II 338.
- Dillner, Johan (1785—1862), sv. Præst og Digter I 76, 89. III 174.
- Drake, Emerentia Sofia (Mensa) (1778—1868), Søster til E. D. I 34. III 162.
- Drake, Erik (1788—1870), sv. Musikhistoriker I 16, 96. III 158.
- Drake, Fredrika (1777—1842), Søster til foreg. I 34. III 162.
- Duellius, Raimund (1694—1769), østr. Historiker I 142.
- du Puy, Édouard (ca. 1770—1822), Komponist og Operasanger I 49, 141. III 167.
- Dybeck, Richard (1811—77), sv. Folklorist II 229. III 273.
- Düben, Magnus Vilhelm von (1814—45), sv. Friherre, Naturforsker, Søn af U. V. v. D. II 82. III 248.
- Düben, Ulrik Vilhelm von (1782—1843), sv. Friherre, Officer II 82. III 248.
- Dürer, Albrecht (1471—1528), ty. Maler I 225.
- Ebert, Friedrich Adolph (1791—1834), ty. Bibliotekar II 305. III 234.
- Echard, Jacques (1644—1724), fr. Lærd II 44, 45.
- Eckersberg, Christoffer Wilhelm (1783—1853), Maler I 121, 173, 178, 203, 207, 211. II 132, 189.
- Eckstein, Regner, sv. Bogtrykker I 142.
- Edelin, Mademoiselle, fr. Skuespillerinde II 136.
- Eggert, Joachim Nicolas (1779—1813), ty. Komponist I 17, 96, 100. III 158.
- Ehrenborg, Anna Fredrika, f. Carlqvist (1794—1873), Enke efter Vicelandshøvding C. I. M. E. II 205.
- Ehrenborg, Casper Vilhelm Michael (1786—1844), sv. Friherre, Hovretspræsident II 187. III 267.
- Ehrenheim, Fredrik Wilhelm von (1753—1828), sv. Friherre, Kancellipræsident I 217, 236, 244.
- Ehrensverd, Carl August (1745—1800), sv. Søofficer og Forfatter I 33, 148. III 162.
- Eichhorn, Johann Gottfried (1752—1827), ty. Litteraturhistoriker og Teolog I 56.
- Ek, Johan Gustaf (1808—62), sv. Filolog II 315.
- Ekendahl, Daniel Georg (1780—1857), sv.-ty. Forfatter I 15, 16, 29, 32, 70, 89, 96, 100, 124, 190, 242. III 157 f.
- Ekenstam, Carl Teodor af (1798—1879), sv. Officer III 124.
- Ekenstam, Israel af (1784—1856), sv. Officer, Broder til foreg. III 111.
- Ekmarck, Carl Eric (1784—1846), sv. Bogtrykker I 86. III 178.
- Elgström, Per (1781—1810), sv. Digter I 40, 88. III 164, 179.
- Elmquist, Adolph Frederik (1788—1868), Bogtrykker I 246. III 222.
- Enberg, Lars Magnus (1787—1865), sv. Pædagog og Forfatter I 193. II 297. III 125, 282.
- Engelhart, Johan Henrik (1759—1832), sv. Læge og Præst III 164.
- Engelstoft, Christian Thorning (1805—

- 89), Kirkehistoriker II 334. III 288.
- Engelstoft, Laurits (1774—1851), Historiker I 183, 190, 204. II 68, 95, 100, 115, 229, 317, 334, 348. III 37.
- Engeström, Jonas Albin (1787—1846), sv. Kemiker og Fysiker I 67. III 773.
- Engeström, Lars von (1751—1826), sv. Greve, Udenrigsminister I 135, 141, 251, 255. III 194.
- Engström, Jon (1794—1870), sv. Militærløge I 271. III 228.
- Erik af Pommern (ca. 1382—1459), Konge II 20, 281.
- Erik den Hellige († 1160), sv. Konge II 20.
- Erik Plovpenning (1216—50), Konge I 233 f., 248.
- Erik XIV (1533—77), sv. Konge I 28, 44, 78. II 364.
- Euklides (ca. 325—275 f. Kr.), gr. Matematiker I 21.
- Euphemia (1299—1312), no. Dronning I 147.
- Euphrosyne, se Nyberg, Julia Christina.
- Ewald, Johann von (1744—1813), Officer I 29. III 161.
- Ewald, Johannes (1743—81), Digter I 50, 51, 148. II 25, 132, 289.
- Ewerlöf, Frans (1799—1883), sv. Generalkonsul II 83, 87, 93, 109, 110, 119, 120, 124, 130, 330. III 7, 22, 40, 43, 57, 126, 142, 248, 297, 315, 318.
- Ewerlöf, Petronella Maria, f. Hemberg (1815—78), g. m. foreg. III 142.
- Fähræus, Johan Fredrik (1796—1865), sv. Generaltolddirektør II 351.
- Faber, Nicolai (1789—1848), Biskop I 189.
- Fabricius, Frederik (1789—1873), Bibliotekar II 353 f. III 292.
- Fahlcrantz, Carl Johan (1774—1861), sv. Maler I 99, 178. II 118. III 182.
- Fahlcrantz, Christian Erik (1790—1866), sv. Teolog, Brøder til foreg. I 274. II 49, 118, 220, 225, 228, 353, 359. III 19, 41, 56, 228, 273.
- Falck, sv. Grosserer I 46, 80, 82, 180. III 167.
- Fant, Carl Johan (1798—1875), sv. Bibliotekar I 210, 220, 222, 226, 338, 340, 353, 359. III 56, 95.
- Fant, Erik Michael (1754—1817), sv. Historiker I 126, 157, 209. III 190, 198.
- Fant, Johan Erik (1815—69), sv. Præst II 228. III 273.
- Faxe, Georg (1614—81), sv. Præst II 187.
- Faxe, Georg (1800—74), sv. Aktuar, Søn af V. F. II 358. III 293.
- Faxe, Helena, f. Billberg (1773—1845), g. m. V. F. II 173, 174, 175, 188, 190, 230. III 265.
- Faxe, Vilhelm (1767—1854), sv. Biskop II 43, 96, 100, 117, 122, 129, 163, 173, 174, 182, 185, 186, 188, 194, 209, 230, 232, 264, 281, 285, 286, 303, 358, 366. III 45, 47, 97, 256, 267, 286, 290, 318.
- Feldborg, Andreas Andersen (1782—1838), Forfatter I 144. III 195 f.
- Fersen, Axel von (1755—1810), sv. Greve, Rigmarskal I 40, 81. III 160, 164.
- Fersen, Axel von (1798—1838), sv. Greve, Officer II 141.
- Feuerlein, Jacob Wilhelm (1689—1776), ty. Teolog II 167.
- Fibiger, Adolph (1791—1851), Officer I 233.
- Fichte, Johann Gottlieb (1762—1814), ty. Filosof I 7. III 156, 230.
- Fick, Værthusholder i Lund III 145.
- Fjeldsted, Caroline (1821—81), Solodanserinde, senere g. Kellermann III 37.
- Florman, Arvid Henric (1761—1840), sv. Anatom III 164.
- Flygelholm, sv. Domkyrkosyssloman I 6.
- Fock, Henrik Vilhelm (1792—1825), sv. Friherre, Legationssekretær I 216.
- Foersom, Peter (1777—1817), Skuespiller og Oversætter I 37, 80, 86, 91, 92, 97, 99, 109, 144, 162, 173, 175, 190, 233. III 162, 205.
- Fogelberg, Bengt Erland (1786—1854),

- sv. Billedhugger I 186, 204, 211, 215, 226, 243. II 299. III 273.
- Forchhammer, Johan Georg (1794—1865), Geolog og Kemiker II 38, 54, 287.
- Forling, Lars Mårten (1781—1839), sv. Præst I 116, 125.
- Forling, Nils Gabriel (1814—68), sv. Læge, Søn af foreg. II 288.
- Forsell, Carl Gustaf af (1783—1848), sv. Statistiker II 58 f., 61, 65, 69 f., 71, 97, 278, 345. III 243.
- Foss, Henrik Herman (1790—1853), no. Officer II 139. III 259.
- Fouqué, Friedrich Heinrich Karl de la Motte (1777—1843), ty. Digter I 97, 126, 128. III 74, 190, 306.
- Francisque, fr. Skuespiller II 136.
- Frans I (1708—65), ty. Kejser III 26, 299.
- Franzén, Frans Michael (1772—1847), sv. Digter og Biskop I 2, 12, 57, 192. II 28, 36, 113, 131, 160, 167, 231, 369. III 79, 210, 240, 245, 257.
- Fredenheim, Carl Fredrik (1748—1803), sv. Museumsmand II 147.
- Frederik II (1534—88), Konge II 9, 364.
- Frederik III (1609—70), Konge II 278. III 46.
- Frederik V (1723—66), Konge I 119.
- Frederik VI (1768—1839), Konge I 84, 90, 106, 171, 172, 178, 182 f., 222, 223, 226, 229, 266, 269, 277. II 18, 89 f. III 58, 264.
- Frederik VII (1808—63), Konge III 136, 138, 144, 300, 377.
- Frederik II (1712—86), Konge af Preussen II 231.
- Fredrik I (1676—1751), sv. Konge I 236.
- Frese, Jacob (1690?—1729), sv. Digter II 304.
- Friedrich Wilhelm IV (1795—1861), Konge af Preussen II 340, 342. III 289 f.
- Fries, Elias (1794—1878), sv. Botaniker II 158, 323. III 2, 287.
- Frimann, Peter Harboe (1752—1839), no. Digter I 52.
- Fritze, Carl Edvard (1811—94), sv. Forlagsboghandler III 55, 101.
- Frydendahl, Jørgen Peter (1766—1836) Skuespiller I 222. III 277.
- Fryxell, Anders (1795—1881), sv. Præst og Historiker II 75, 93, 116 f., 148, 159, 284, 291, 320, 351, 369 f. III 64, 226, 250, 291, 295, 312, 318.
- Fryxell, Eva (1829—1920), sv. Forfatterinde, Datter af foreg. III 98, 101.
- Fryxell, Fredrik (1804—39), Adjunkt, Broder til A. F. II 94.
- Fryxell, Juliana, f. Lagergren (1804—68), g. m. A. F. II 94.
- Frösslind, Christina Elisabeth (1793—1861), sv. Operasangerinde I 83, 89. III 177.
- Funck, Poul (1790—1837), Solodanser I 221. III 277.
- Fürst, Nicolai Nathan (1779—1857), Litterat I 172, 176, 180. III 205.
- Fölsch, Edward Gustaf, sv. Forfatter I 208.
- Gabrie, Télémaque, fr. Danser I 221. III 277.
- Gadelius, Erik (1778—1827), sv. Læge I 186.
- Galeotti, Vincenzo (1733—1816), italienskfødt Balletmester I 221. III 277.
- Geijer, Bror von (1816—86), sv. Officer II 349.
- Geijer, Carl Emanuel von (1777—1865), sv. Officer I 72.
- Geijer, Erik Gustaf (1783—1847), sv. Digter og Historiker I 4, 40, 41, 53, 58, 73, 74, 75, 76, 77, 80, 83, 86, 87, 88, 98, 101, 104, 125, 148, 157, 186, 187, 192, 193, 198, 205, 206, 208, 211, 217, 253 f., 255, 263. II 4 f., 7, 22, 28, 49, 59, 93, 97, 98, 116, 118, 121, 122, 140, 142, 158, 159, 166, 172, 181, 198, 220, 233, 258, 284, 290, 291, 297, 320, 338, 340, 348, 349, 351, 364, 369 f., 371. III 10, 76, 91, 99, 101, 107, 127, 164, 198, 200, 214, 223, 224, 230, 231, 255, 256, 259, 260, 265, 269, 285, 289, 291, 295.

- Geijer, Knut (1817—49), sv. Arkivembedsmand, Søn af E. G. G. II 320.
- Genberg, Paul (1811—75), sv. Filosof og Biskop II 193. III 30, 37, 97, 300.
- Georg I (1660—1727), eng. Konge III 50, 304.
- George (egl. Weimer), Marguerite Joséphine (1787—1867), fr. Skuespillerinde I 98, 100. III 181 f.
- Gerard, François (1770—1837), fr. Maler I 235.
- Gerlach, Gottlob Benjamin, ty. Forfatter I 97.
- Gersdorf, Ephraim Gotthelf, ty. Bibliograf II 328. III 288.
- Gervinus, Georg Gottfried (1805—71), ty. Litteraturhistoriker III 73, 74, 87, 306, 309.
- Girs, Ægidius (ca. 1583—1639), sv. Krønikeskriver II 240. III 275.
- Gislason, Konráð (1808—91), isl. Filolog III 103, 110.
- Gjörwell, Carl Christoffer (1731—1811), sv. Forfatter I 43, 54. III 166.
- Gleerup, Anna Catharina, f. Stäck (1808—75), g. m. C. W. K. G. II 173, 175.
- Gleerup, Christian Wilhelm Kyhl (1800—71), danskfødt Boghandler i Lund II 8, 12, 13, 15, 16, 38, 41, 51, 57, 61, 71, 77, 80, 89, 90, 91, 107, 112, 123, 128, 138, 140, 151, 161, 168, 169, 171, 173, 177, 180, 182, 186, 194, 250, 251, 264, 265, 277, 281, 282, 286, 287, 301, 303, 304, 316, 317, 329, 332, 358, 370. III 22, 32, 42, 81, 232, 265.
- Goethe, Johann Wolfgang von (1749—1832), ty. Digter I 78, 79, 97, 128, 153, 239. II 130, 155, 193, 216, 217. III 41, 58, 63, 114, 215, 260, 313.
- Gorm den Gamle (10. Aarh.), Konge II 66.
- Gotter, Friedrich Wilhelm (1746—97), ty. Digter I 94.
- Grafström, Anders Abraham (1790—1870), sv. Digter I 206, 217. III 79.
- Grafström, Thor Fritiof (1827—83), sv. Præst, Søn af A. A. G. III 78 f.
- Grahn, Olof († 1839), sv. Bogtrykker I 68.
- Granberg, Per Adolf (1770—1841), sv. Forfatter I 77, 168, 180, 183, 186, 216, 226, 228, 252. III 175.
- Gravallius, Daniel Ehrenfried (1777—1849), sv. Præst og Forfatter I 141, 154, 192, 194, 198, 215. III 185.
- Gregorius Illuminator († 320), Armeniens Apostel II 218.
- Grevesmöhlen, Carl August (1754—1823), sv. Overdirektør i Toldvæsenet I 118, 134, 138, 141. III 160, 188.
- Grewesmühl, Carl Adolf (1744—1827), sv. Fabrikant I 140. III 195.
- Grimm, Jacob (1785—1863), ty. Sprogforsker I 238. II 219, 324, 338. III 131 f., 220, 289.
- Grimm, Wilhelm (1786—1859), ty. Sprogforsker, Broder til foreg. I 238. III 131 f., 134, 220.
- Grubbe, Samuel (1786—1853), sv. Filosof I 40, 98, 118, 206. II 14, 19, 158, 179. III 164.
- Grundtvig, Nicolai Frederik Severin (1783—1872), Digter og Præst I 29, 52, 56, 81 f., 84, 85, 87, 91, 92, 98, 106, 108, 111 f., 128, 132, 144, 146, 147, 151, 154, 162, 171, 174, 177, 183, 186, 190, 222, 233, 236, 247, 253, 258, 274. II 9, 132. III 125, 177, 182, 185, 186, 189, 192, 208, 217, 223, 225, 232, 315.
- Gröben, Karl von der (1788—1876), ty. General I 41, 101. III 165.
- Grönblad, Jakob Edvard (1814—64), finsk Historiker III 121, 314.
- Grönland, Peter (1761—1825), Musiker I 129 f. III 197.
- Gudmundsson, Thorgeir (1794—1871), isl. Præst II 22. III 235.
- Guldberg, se Høegh-Guldberg, Frederik.
- Guldbland, Gabriel (1788—1859), sv. Præst I 253, 274. III 224.
- Gumælius, Gustaf Wilhelm (1789—1877), sv. Forfatter og Præst I 206, 258, 259, 260, 279. II 4, 9.
- Gustav Vasa (1495 ell. 96—1560), sv. Konge II 241, 254 f. III 128.

- Gustav II Adolf (1594—1632), sv. Konge I 69, 73, 143, 147. II 165, 187, 333.
- Gustav III (1746—92), sv. Konge I 53, 66, 120, 135, 171, 204, 259. II 91, 181, 233, 241, 357.
- Gustav IV Adolf (1778—1837), sv. Konge I 24, 47, 70, 81, 153, 204, 217, 259.
- Gustav (1827—52), sv. Prins, Søn af Oskar I II 95, 195 f., 318, 319, 326, 327, 328, 357. III 126, 287, 315.
- Gutzkow, Karl (1811—78), ty. Forfatter II 172. III 265.
- Güldenchrone, Frederik (1741—88), Baron, Diplomat I 120. III 189.
- Güldenchrone, Frederik Julius Christian (1765—1824), Baron, Stiftamtmand, Søn af foreg. I 114, 120, 151. III 188.
- Güldenchrone, Marie Salome, f. von Gambs (1743—1822), g. m. F. G. I 120. III 189.
- Gyldendal, Søren (1742—1802), Forlagsboghandler I 49, 131.
- Gyllembourg-Ehrensward, Carl Fredrik (1767—1815), sv. Friherre, Politiker og Forfatter I 171. III 167, 204.
- Gyllembourg-Ehrensward, Thomasine, f. Buntzen (1773—1856), Forfatterinde, g. 1° m. P. A. Heiberg, 2° m. C. F. G.-E. III 204.
- Gyllenborg, Gustaf Fredrik (1731—1808), sv. Greve, Digter I 170.
- Gyllenhaal, Lars Herman (1790—1858), sv. Friherre, Retspræsident II 230. III 273.
- Gyllenkrok, Axel Gustaf (1783—1865), sv. Friherre, Mæcen II 78, 118. III 247.
- Gyllenpalm, sv. Adelsmand, Jeanette Hammarskölds Broder I 262.
- Göbel, David (1758—1816), sv. Museumsinspektør I 154. III 199.
- Göransson, Johan (1712—69), sv. Oldforsker I 80, 82.
- Hård af Segerstad, Carl Alexander (1768—1840), sv. Officer I 225. III 218.
- Hagberg, Carl August (1810—65), sv. Sprogmand, Søn af C. P. H. II 49, 282. III 214, 279.
- Hagberg, Carl Peter (1778—1841), sv. Præst og Forfatter I 141, 155, 203. III 195.
- Hage, L. Grosserer II 21.
- Hallager, Laurents (1742—1807), no. Læge I 113.
- Halldörsson, Bjørn (1724—94), isl. Præst og Leksikograf I 135 f., 228, 247. III 181.
- Hallenberg, Jonas (1748—1834), sv. Historiker I 41, 73, 143, 149, 151, 154, 159, 160, 163, 165 f., 170, 206, 228, 265 f., 268 f., 271, 278. II 4. III 165, 227, 252.
- Hallman, Carl Israel (1732—1800), sv. Forfatter I 148.
- Hallström, Carl Erik (1786—1861), sv. Biskop II 319.
- Hamilton, Henning (1814—86), sv. Greve og Statsmand II 300, 351.
- Hamilton, Hugo (1802—71), sv. Friherre, Teaterdirektør II 320. III 287.
- Hammarsköld, Åke (1768—1848), sv. Kammerjunker, Broder til L. H. I 13, 17, 25, 34, 63, 103, 107, 109, 122, 124, 180, 190, 191, 234, 262, 271. III 158, 160, 227.
- Hammarsköld, Agathon (1809—34), sv. Magister, Søn af L. H. II 13, 14, 17, 21.
- Hammarsköld, Carl Leonhard (1807—78), sv. Officer, Søn af Å. H. I 34. III 162.
- Hammarsköld, Catharina Mariana, f. Breitholtz (1748—1812), Moder til L. H. I 5, 13, 32. III 155.
- Hammarsköld, Eleonora, f. Rääf (1785—1821), g. m. Å. H. I 25, 27, 34, 107, 124, 255, 260, 262, 271. II 19. III 158, 160.
- Hammarsköld, Hedvig (Hedda) Charlotta (1779—1860), Søster til L. H. I 17.
- Hammarsköld, Johanna (Jeanette) Charlotta, f. Gyllenpalm (1782—1848), g.

- m. L. H. I 25, 28, 29, 35, 36, 39, 44, 48, 63, 66, 68, 69, 73, 82, 92, 101, 107, 110, 115, 139, 141, 144, 151, 158, 163, 165, 173, 180, 184, 190, 202, 217 f., 224, 234, 235, 251, 260, 261, 262, 268. II 21. III 160.
- Hammarsköld, Lorenzo (1785—1827), sv. Forfatter og Bibliotekar I 32, 65, 82, 83, 87, 88, 123, 124, 126, 127, 128, 129, 152, 252, 256. II 24, 49, 50, 91, 231. III 72, 87, 158, 212, 218, 274, 308.
- Hammarsköld, Mårten Lorentz Plotin (1813—35), Søn af L. H. I 101. III 783.
- Hammarsköld, Maria Charlotta, f. von Krusenstjerna (1793—1875), g. m. Å. H. II 22. III 227.
- Hammarsköld, Per Arvid Hilarion (1816—82), sv. Landmand, Søn af L. H. I 136, 141, 144. III 794.
- Hammarsköld, Thor Arvid (1814—16), Søn af Å. H. I 109. III 785.
- Hammer-Purgstall, Joseph von (1774—1856), østr. Orientalist II 159.
- Hammerich, Frederik (1809—77), Teolog og Historiker II 213. III 20.
- Hammerich, Johann Friedrich (1763—1827), ty. Forlagsboghandler I 183, 210.
- Hans (1455—1513), Konge I 102.
- Harald Blaataand (10. Aarh.), Konge II 66.
- Harald Harefod († 1040), Konge i England, Søn af Knud den Store II 271.
- Harpestræng, Henrik († 1244), Læge II 13, 16 f., 45, 300, 320. III 127, 247.
- Hartier, Boghandler I 49.
- Hartmann, Landmand III 64, 68.
- Hartmansdorff, August von (1792—1856), sv. Embedsmand I 45, 150, 151, 152, 153, 163, 168. II 319, 323, 331, 333. III 166, 195.
- Hasselgren, Gustaf Erik (1781—1827), sv. Maler I 175.
- Hasselström, maaske: Johan August (1799—1851), sv. Kammerskriver II 237, 239, 241. III 275.
- Hauch, Carsten (1790—1872), Digter I 144, 155, 177, 183, 190, 220, 223. II 25, 26, 28. III 13 f., 15, 25, 27, 30, 39 f., 40 f., 69, 115, 118, 120, 135, 137, 139, 298, 299, 301, 302, 305, 317.
- Hauswolff, Justus Olivier (1766—1854), sv. Kammerherre, Officer II 78. III 247.
- Hazelius, Johan August (1797—1871), sv. Officer og Publicist II 215. III 30, 97 f., 99, 272, 310.
- Hazlitt, William (1778—1830), eng. Kritiker III 28.
- Hedborn, Samuel (1783—1849), sv. Digter I 38, 63, 77, 83, 86, 88, 89, 104, 118, 125, 144, 193, 263. III 115, 133.
- Hedin, Sven Anders (1750—1821), sv. Læge I 100.
- Hegel, Georg Wilhelm Friedrich (1770—1831), ty. Filosof II 233. III 74, 306.
- Heiberg, Johan Ludvig (1791—1860), Digter, Søn af P. A. H. I 49, 52, 53, 54, 61, 63, 66, 68, 69, 73, 74, 77, 83, 118, 152, 156, 161, 164, 167, 171, 174, 177 f., 185, 189, 218, 221, 223, 232, 244, 250, 259. II 25 f., 28, 31 f., 41, 108, 109, 132, 135, 209, 226, 233, 292. III 120, 124, 133, 167, 170, 173, 204, 205, 217, 233, 236, 238, 239 f., 272, 314.
- Heiberg, Johanne Luise, f. Pätges, (1812—90), Skuespillerinde, g. m. J. L. H. III 6, 68, 297.
- Heiberg, Peter Andreas (1758—1841), Forfatter I 54, 203, 250. II 132, 170.
- Heintz, ty. Teolog II 301, 310 f.
- Hellbeck, sv. Skipper I 33.
- Hellstenius, Anders Jacob (1777—1844), sv. Teolog II 309, 315.
- Hellstenius, Ulrika (1816—98), Datter af foreg., g. Berling II 185. III 266.
- Helvig, Amalia von, f. von Imhof (1776—1831), ty. Forfatterinde, g. m. K. G. v. H. I 85, 118, 122, 126, 133, 135, 140, 142, 149, 152, 240, 242. III 165, 189, 190, 195.
- Helvig, Bror von (1805—ca. 50), preussisk Officer, Søn af K. G. v. H. I 85.
- Helvig, Karl Gottfried von (1765—1844),

- sv.-ty. Officer I 40, 41, 45, 48, 53, 57, 63, 66, 71, 72, 78, 81, 83, 85, 101, 107, 118, 122, 133, 135, 139, 140, 186, 226, 239 f., 242. III 164 f., 189.
- Hemskerck, Maarten van (1498—1574), holl. Maler I 225.
- Henderson, Ebenezer (1784—1858), eng. Præst I 28, 133, 223. III 167.
- Herder, Johann Gottfried (1744—1803), ty. Forfatter I 153.
- Herman (13. Aarh.), sv. Munk II 45.
- Hermelin, August Söderling (1794—1865), sv. Kammerherre, Søn af S. G. H. I 166.
- Hermelin, Samuel Gustaf (1744—1820), sv. Friherre, Kartograf I 160, 163, 166, 170, 179, 191. II 189. III 177, 207.
- Hermesianax (ca. 300 f. Kr.), gr. Digter I 48.
- Hersleb, Svend (1784—1836), no. Teolog I 84. III 184.
- Hertz, Henrik (1797—1870), Digter II 40 f., 103, 119 f., 121, 132, 134.
- Hertz, Jens Michael (1766—1825), Biskop I 189.
- Hertz, Sylvester (1790—1854), Bogtrykker og Forfatter, Broder til H. H. I 144. III 196.
- Hetsch, Gustav Friedrich (1788—1864), Arkitekt II 326, 344.
- Heurlin, Christofer Isak (1786—1860), sv. Biskop I 10. II 230, 233, 302, 308. III 157, 273, 284.
- Hierta, Lars Johan (1801—72), sv. Redaktør II 321. III 99, 287, 370.
- Hildebrand, Albin (1844—1917), sv. Præst, Søn af B. E. H. II 368, 370.
- Hildebrand, Anna (1846—1931), senere g. m. Herredshøvding Axel Alexander-son, Datter af B. E. H. II 370.
- Hildebrand, Bror Emil (1806—84), sv. Rigsantikvar II 187, 195, 204, 205, 206, 223, 236, 283, 287, 310, 320, 326, 332, 366. III 22, 69, 81, 116, 117, 124, 267, 268.
- Hildebrand, Hans (1842—1913), sv. Rigsantikvar, Søn af B. E. H. II 300, 368, 370. III 10.
- Hildebrand, Mathilda, f. Ekecrantz (1816—86), g. m. B. E. H. II 199, 208, 239, 297, 300, 365, 368. III 10 f.
- Hildebrand, Theodor Emanuel (1799—1881), sv. Landmand, Broder til B. E. H. III 97, 370.
- Hildebrandsson, Lovisa, f. Mörck (1769—1859), Moder til B. E. Hildebrand III 141, 377.
- Hilffeling, Carl Gustaf Gottfried (1740—1823), Antikvitetstegner I 12. III 157.
- Hjort, Olivia, f. Rasbech (1796—1849), g. m. P. H. I 223.
- Hjort, Peder (1793—1871), Lektor, Kritiker, Søn af V. K. H. I 162, 172, 182, 190, 195, 198, 202, 213, 216, 223, 227, 244, 250, 256, 257. II 7, 10 f., 20, 209, 214 f., 290, 301, 304, 354. III 31, 41, 77, 89, 113, 118, 120, 125, 136, 138, 161, 189, 194, 202, 206, 209, 224, 231, 233, 307, 315.
- Hjort, Viktor Kristian (1765—1818), Biskop I 233.
- Hjortsberg, Lars (1772—1843), sv. Skuespiller II 298. III 282.
- Hof, Sven (1703—86), sv. Sprogforsker I 159, 168, 172, 206, 209, 213.
- Hoffmann von Fallersleben, August Heinrich (1798—1874), ty. Digter II 97. III 251.
- Hofman, Tycho de (1714—54), Genealog III 46.
- Hoge, H. H., sv. Skipper I 142.
- Holberg, Ludvig (1684—1754), Digter I 21, 37, 50, 52, 55 f., 92, 119, 147, 148, 153, 156, 226, 239. II 27, 41, 132, 139, 243, 254, 278, 294, 297, 306, 314, 327. III 35, 39, 197 f., 221, 278, 284.
- Holmbergson, Johan (1764—1842), sv. Jurist I 4, 8, 89, 113. II 233. III 156.
- Holmgren, W. Fabian, sv. Boghandler I 270 f., 274.
- Holmström, Hans Olof (1784—1855), sv. Biskop II 319, 351. III 370, 378.
- Holst, Elise, f. Heger (1811—91), Skuespillerinde II 120.

- Holst, Hans Peter (1811—93), Digter III 55, 68.
- Holsten, Adam Christopher (1793—1879), Diplomat I 160 f., 162, 163, 165, 211, 227, 234.
- Homer, gr. Digter III 106, 113.
- Horatius Flaccus, Quintus (65—8 f. Kr.), rom. Digter I 133, 144, 168. III 107.
- Horn, Claes Christersson (ca. 1518—66), sv. Feltherre I 147.
- Horn, Claes Fredrik (1763—1823), sv. Greve, Officer I 171, 203. III 205.
- Horn, Claes Fredrik (1791—1865), sv. Greve og Landshøvding, Søn af foreg. II 323. III 237.
- Hornemann, Christian (1759—93), Filosof II 18.
- Hornemann, Christian (1765—1844), Maler II 132.
- Howitt, Mary, f. Botham (1799—1888), eng. Forfatterinde, g. m. W. H. III 121, 124, 314.
- Howitt, William (1792—1879), eng. Forfatter III 121, 124, 314.
- Howitz, Frantz Gotthard (1789—1826), Læge I 162. II 11. III 233.
- Hultén, Anders (1757—1831), sv. Teolog I 174, 186.
- Humboldt, Alexander von (1769—1859), ty. Naturforsker III 136, 290.
- Hutten, Ulrich von (1488—1523), ty. Humanist I 167. III 203.
- Hvitfeld, Arild (1546—1609), Rigskansler, Historiker II 108.
- Hwasser, Israel (1790—1860), sv. Læge II 118. III 19, 42, 139, 268, 302.
- Hylander, Sven (1797—1825), sv. Filosof III 202.
- Hülphers, Abraham Abrahamsson (1734—98), sv. Topograf II 214. III 271.
- Hyltén-Cavallius, Gunnar Olof (1818—89), sv. Folkemindeforsker II 115, 266, 278, 284. III 278.
- Hæffner, Johann Christian Friedrich (1759—1833), sv. Komponist I 40, 46, 48, 58 f., 125, 129, 130, 206. III 164.
- Hægström, Zacharias (1787—1869), sv. Bogtrykker I 102.
- Høegh-Guldberg, Frederik (1771—1852) Forfatter, Søn af O. H.-G. I 29, 37, 45, 91, 92, 97, 144, 171, 177, 189, 193. II 132. III 167, 205.
- Høegh-Guldberg, Ove (1731—1808), Statsminister I 52, 148.
- Höijer, Benjamin (1767—1812), sv. Filosof I 31, 74, 88, 98, 140, 148, 259. II 7. III 161, 174, 209, 230.
- Hörberg, Pehr (1746—1816), sv. Maler I 11, 20, 111, 150, 163, 167, 170, 173, 179, 183, 184, 191, 197, 201, 205, 211 f., 213, 214 f., 216, 218 f., 224 f., 227, 234, 236, 251. III 157, 186, 218.
- Høst, Jens Kragh (1772—1844), Historiker og Litterat I 73, 81, 91, 121, 132, 133, 144, 155, 158, 189, 192, 220, 233, 246, 254. II 16, 72. III 174, 189, 196, 200, 245.
- Ihre, Johan (1707—80), sv. Sprogforsker II 263, 283.
- Imnelius, Johan, sv. Bogtrykker I 229, 261, 262. III 226.
- Ingelgren, Georg (1782—1813), sv. Digter I 48, 53. III 167.
- Ingemann, Bernhard Severin (1789—1862), Digter I 29, 80, 86, 91, 106, 108, 110, 121 f., 128, 129, 133, 136, 144, 146, 152, 153, 164, 171, 177, 178, 183, 226, 229, 249 f. II 28, 50, 73, 109, 132, 290, 301, 329, 354. III 31, 41, 115, 120, 139, 161, 185, 189, 223, 237, 262, 302.
- Jacobi, Christian Frederik (1739—1810), Højesteretsassessor, Forfatter I 62.
- Jacobsen, Peder Vilhelm (1799—1848), Jurist og Historiker II 95.
- Jacobson, Ludvig (1783—1843), Kirurg II 207.
- Jahn, Ferdinand Heinrich (1789—1828), Officer, Historiker I 248. II 80, 93. III 222, 234, 247.
- Jean Paul (Pseudonym for: Johann Paul Friedrich Richter) (1763—1825), ty. Forfatter I 128, 239.
- Jenssen-Tusch, Georg Friedrich (1789—

- 1888), Officer II 279, 284. III 279, 280.
- Johan III (1537—92), sv. Konge I 194.
- Johannes Bothvidi (1575—1635), sv. Teolog II 187.
- Johannes Magnus (1488—1544), sv. Ærkebiskop og Historieskriver I 269.
- Johnson, Samuel (1709—84), eng. Forfatter II 240, 259. III 131.
- Jones, William (1746—94), eng. Indolog I 153.
- Josefina (1807—76), sv. Dronning, g. m. Oskar I II 11, 95.
- Juel, Jens (1745—1802), Maler I 113, 114.
- Juel, Niels (1629—97), Søofficer II 132.
- Juel, Peder (1623—56), Diplomat II 348, 370.
- Juliane Marie (1729—96), Dronning, g. m. Frederik V II 161.
- Julius & Pomeresch, ty. Firma I 103.
- Justander, Johan Gustaf (1763?—1833), sv. Boghandler I 13.
- Justinus, Marcus Junianus (3. Aarh.), romersk Historieskriver II 32, 42.
- Jæger, George Henrik (1818—69), no. Boghandler II 216. III 272.
- Järta, Carl Thomas (1802—41), sv. Historiker, Søn af H. J. II 300.
- Järta, Fredrik Rutger (1808—82), sv. Kanslersekretær og Dommer III 2, 10.
- Järta, Hans (1774—1847), sv. Statsmand og Rigsarkivar I 70. II 49, 148, 156, 166, 196, 241, 299 f., 368. III 2, 10, 173.
- Jørgensen, Henriette (1791—1847), Skuespillerinde I 222. III 277.
- Kaas, Frederik Julius (1758—1827), Minister I 171, 251.
- Kahl, Achatius (1794—1888), sv. Præst II 174. III 265.
- Kantzow, Vilhelm August von (1795—1850), sv. Friherre, Legationssekretær I 234. III 220.
- Karin Ludvigsdatter II 32.
- Karl IX (1550—1611), sv. Konge I 185. II 333, 334.
- Karl X Gustav (1622—60), sv. Konge I 51, 147, 155. II 349. III 16, 46, 47, 48, 100.
- Karl XI (1655—97), sv. Konge III 36, 100, 101.
- Karl XII (1682—1718), sv. Konge I 51, 147, 152, 204, 215, 217. II 107, 279, 315. III 276.
- Karl XIII (1748—1818), sv. Konge I 149, 199, 203, 204, 210, 214.
- Karl XIV Johan (1763—1844), sv. Konge I 21, 24, 32, 33, 47, 58, 97, 101, 188, 199, 203, 205, 208, 214, 224, 225, 242, 255, 258, 262. II 49, 114, 148, 230, 241, 281, 299, 300, 302, 305, 308, 309, 310, 311, 312, 317, 321, 322, 328, 368. III 34, 160, 195, 203, 214, 254, 258, 269, 273, 283, 284, 285.
- Karl XV (1826—72), sv. Konge II 11, 14, 95, 195 f., 318, 319, 326, 327, 328, 343, 344, 357, 359, 365, 366, 367, 368. III 2, 9, 13, 15, 24, 52, 53, 233, 287, 290, 296.
- Karl August (1768—1810), Prins I 40, 43, 47, 80, 99. III 164, 182.
- Karl Knutsson (1408—70), sv. Konge II 282.
- Kellermann, Olaus (1805—37), Epigrafiker II 87. III 248 f.
- Kellgren, Johan Henrik (1751—95), sv. Digter I 57, 73, 148, 185. II 130, 289, 357. III 207.
- Kernell, Per (1728—1821), sv. Præst, Morfader til P. D. A. Atterbom I 65, 125. III 162.
- Kinberg, Johan Henrik (1782—1853), sv. Præst II 56, 162. III 263.
- Kinberg, Wilhelmina, g. Petersson, (1814—95), Datter af foreg. II 178, 188, 205.
- Kingo, Thomas (1634—1703), Digter og Biskop I 50, 51.
- Kinnander, Isak Herman (1786—1876), sv. Præst I 208, 209 f., 213 f., 241.
- Kjellander, Ernst (1812—35), sv. Filosof II 55, 63. III 243.
- Klemming, Gustaf Edvard (1823—93), sv. Bibliotekar III 5, 124.

- Kleyper, Johann Nicolaus (1767—1820),
Amtsforsvalter I 172. III 205.
- Klingberg, Henrich Matthias Wilhelm
(1774—1835), Læge I 189.
- Klingenstierna, Samuel (1698—1765),
sv. Matematiker og Fysiker I 148.
- Klingwall, Jakob (1786—1866), sv.
Præst III 110 f., 312.
- Kniberg, Adolph Fredrik (1783—1827),
sv. Observator, senere Præst I 77, 78,
102. III 175.
- Knud den Store (ca. 1000—35), Konge
II 271.
- Knudsen, Hans (1801—51), Arkivregi-
strator III 18.
- Knös, Alida, f. Olbers (1786—1855), g.
m. G. K. I 58, 126, 130. III 171.
- Knös, Gustaf (1773—1828), sv. Teolog
og Filolog I 58, 126, 130. III 171.
- Koes, Georg (1782—1811), Filolog I 38.
III 163.
- Kofod Ancher, Peder (1710—88), Rets-
lærd I 147.
- Kolderup-Rosenvinge, Janus Lauritz
Andreas (1792—1850), Rethistoriker
I 179, 189, 247, 267, 270. II 10, 69,
95, 132, 281 f., 289, 313, 332, 348.
III 39, 65, 69, 206, 305, 306.
- Kolmodin, Olof (1766—1838), sv. Lærd
I 59, 142. III 171.
- Kotzebue, August von (1761—1819), ty.
Forfatter I 55, 226. II 331. III 170.
- Krabbe-Charisius, Hans (1771—1845),
Gesandt I 278.
- Kraft, Jens (1720—65), Filosof og Mate-
matiker I 52.
- Krag, Niels (1550—1602), Historiker II
108. III 253.
- Krarup, Niels Bygom (1792—1842),
Skolebestyrer I 170.
- Krieger, Andreas Frederik (1817—93),
Jurist og Politiker II 314.
- Kristina (1626—89), sv. Dronning II
333, 361. III 47, 100.
- Krossing, Nikolaj (1798—1872), Forfat-
ter og Lærer I 250. III 223.
- Kruse, Lauritz (1778—1839), Forfatter
I 82, 229, 233, 234, 250. III 177, 223.
- Kræmer, Maria Charlotta von, f. Söder-
berg (1802—69), g. m. R. F. v. K. II
157, 158.
- Kræmer, Robert Fredrik von (1791—
1880), sv. Friherre, Landshøvding II
157, 158.
- Kröningssvärd, Carl Gustaf (1786—
1859), sv. Historiker III 10.
- Kuhlau, Frederik (1786—1832), Kom-
ponist I 172. II 132.
- Kuhlberg, Disa, f. Tegnér (1813—66),
Datter af Es. Tegnér II 177.
- Kull, Åke Jonas (Igelström) (1803—76),
sv. Ombudsmand II 75, 76. III 246.
- Kutussov, Michail Ilarinovitj (1745—
1813), russ. Feltmarskal I 42.
- Küster, Johann Heinrich, ty. Kapelm-
ster I 49. III 167.
- Königsmarck, Philip Christopher von
(1665—94), sv. Greve III 50, 304.
- Köppen, Friedrich (1775—1858), ty.
Filosof I 254.
- Körner, Magnus (1808—64), sv. Grafi-
ker II 265. III 277.
- Låstbom, August Theodor (1815—45),
sv. Bogtrykker og Personalhistoriker
II 327. III 287.
- Lafontaine, August (1758—1831), ty.
Forfatter I 180. III 206.
- Lagerbring, Sven (1707—87), sv. Histo-
riker II 32, 44, 45, 187, 189, 370. III
240 f.
- Lagerheim, Elias (1791—1864), sv. Fri-
herre og Gesandt II 222, 235, 251, 295,
298. III 42, 273, 282, 302.
- Laharpe, Jean François de (1739—1803),
fr. Litteraturhistoriker II 303.
- Lancaster, Mille, fr. Skuespillerinde II
136.
- Landgren, Lars (1810—88), sv. Biskop
III 92, 370.
- Langberg, Knud Engelbreth (1760—
1833), Dispachør, Svigerfader til Chr.
Molbech II 37. III 219, 239.
- Langberg, Ludvig (1791—1834), Søn af
foreg. I 239. III 227.
- Langberg, Marie (1795—1885), Datter

- af K. E. L., g. m. cand. pharm. G. F. Wundersløff II 233. III 274.
- Langebek, Jakob (1710—75), Historiker I 62, 91, 95. II 187. III 48, 172.
- Lappenberg, Johann Martin (1794—1865), ty. Historiker II 159.
- Lassen, Christian Ludvig (1766—1839), Kancellideputeret I 189.
- Laxmand, Poul († 1502), Rigshofmester III 49, 303.
- le Coc, II 199.
- Ledet, fr. Danser I 221. III 277.
- Ledet, Mad., foreg.s Hustru I 221.
- Lefrén, Johan Peter (1784—1862), sv. Officer og Politiker II 319, 323.
- Lemchen, Lars (1783—1840), sv. Præst II 95. III 250.
- Lemming, Poul (1792—1819), Orientalist I 162, 246.
- Lenngren, Anna Maria, f. Malmstedt (1754—1817), sv. Forfatterinde I 216, 217, 243.
- Lénström, Carl Julius (1811—93), sv. Litteraturhistoriker II 105, 107, 108, 198, 220, 233, 338. III 63, 252, 269, 289.
- Leopold, Carl Gustaf af (1756—1829), sv. Digter I 8, 45, 91, 121, 126, 157, 162, 167, 198, 201, 208, 228, 242, 252. II 130, 142, 143, 144, 258. III 80, 87 f., 106, 113, 133, 156 f., 223, 309, 376.
- Leopold, Jacob, ty. Mekaniker I 225.
- Lerche, Henrik Georg (1792—1828), Kammerjunker, Forfatter I 121. III 189.
- Lessing, Gotthold Ephraim (1729—81), ty. Forfatter I 187. III 208, 228.
- Levin, Israel (1810—83), Filolog III 35, 300, 308.
- Lewetzow, Didrich Wilhelm (1786—1849), Kammerjunker I 121. III 189.
- Lidbeck, Anders (1772—1829), sv. Bibliotekar I 67, 103, 104, 109. III 173.
- Lidbeck, Brita Catharina, f. Munck af Rosenschöld (1788—1864), g. m. A. L. I 67, 103, 104, 107, 109. III 173.
- Lidfors, Elias (1787—1825), sv. Filolog I 277. III 228.
- Lidman, Sven Fredrik (1784—1845), sv. Præst og Forfatter I 168, 170, 176, 205. III 204.
- Lidner, Bengt (1757—93), sv. Digter I 44, 48, 148.
- Liebenberg, Frederik Ludvig (1810—94), Udgiver III 69, 305.
- Liljeblad, Samuel (1761—1815), sv. Botaniker I 136.
- Liljegren, Johan Gustaf (1791—1837), sv. Oldforsker I 241. II 14, 35, 41, 63, 66, 147, 149, 150, 159, 338. III 110, 267.
- Liljewalch, Carl Fredrik (1770—1844), sv. Læge II 309, 310. III 164.
- Lille, Bengt Olof (1807—75), finsk Teolog II 112, 113, 123.
- Lind, Jenny (1820—87), sv. Sangerinde II 320.
- Lindahl, Johan Niklas (1762—1813), sv. Grosserer I 62, 87. III 172.
- Lindblad, Adolf Fredrik (1801—78), sv. Komponist II 215. III 272.
- Lindblad, Sophia, f. Kernell (1802—86), g. m. A. L. II 215. III 272.
- Lindblom, Jakob Axelsson (1746—1819), sv. Ærkebiskop I 53, 59, 130, 174, 217. III 170, 198, 203.
- Lindeberg, Anders (1789—1849), sv. Kaptajn, Redaktør I 168, 216. II 61, 241. III 204, 244, 275.
- Lindeblad, Assar (1800—48), sv. Forfatter og Præst II 50. III 242.
- Lindfors, Mårten Johan (1800—69), finsk Læge II 11, 13.
- Lindforss, Anders Otto (1781—1841), sv. Filolog I 140. II 43, 45, 86, 159, 315. III 195, 202.
- Lindschough, Margareta Charlotta (1796—1868), g. m. C. A. Agardh I 33. III 162.
- Lindström, Carl Ferdinand (1811—61), sv. Biblioteksembudsmand II 361.
- Lindström, Karl Gustaf (1779—1855), sv. Skuespiller I 89.
- Ling, Carl Hjalmar Jotunabani (1811—14), Søn af P. H. L. I 104.
- Ling, Per Henrik (1776—1839), sv. Dig-

- ter I 3, 4, 8, 14, 42, 70, 85, 88, 101, 104, 155, 168, 170, 186, 192 f., 199, 202, 207, 209, 216, 243, 252. II 216, 357. III 165, 183, 211.
- Ling, Sophia Maria Charlotta, f. Rosenqvist (1792—1817), g. m. P. H. L. I 96.
- Linné, Carl von (1707—78), sv. Botaniker I 147, 148. II 189, 267, 281.
- Linnerhielm, Jonas Carl (1758—1829), sv. Rejseskildrer I 31. III 167.
- Linroth, Carl Evert (1749—1824), sv. Officer og Godsejer III 157.
- Linsén, Johan Gabriel (1785—1848), finsk Litteraturhistoriker II 43, 72, 112, 113. III 240.
- Liunge, Andreas Peter (1798—1879), Forfatter og Redaktør II 64. III 244 f.
- Livijn, Clas (1781—1844), sv. Forfatter og Auditør I 104, 213, 263. II 49. III 184, 212, 226, 241.
- Livius, Titus (59 f. Kr.—17 e. Kr.), romersk Historieskriver I 92, 133.
- Loenbom, Samuel (1725—76), sv. Historiker I 78. III 175.
- Lolle, Peder, Ordsprogssamler II 164, 168, 173. III 263.
- Longfellow, Henry (1807—82), amer. Digter II 82, 86.
- Lorentzen, Postmester I 59, 60, 66.
- Lose, Carl Christian (1787—1835), Bog- og Musikhandler, Stentrykker II 4.
- Louise (1817—98), Prinsesse, senere g.m. Christian IX III 144.
- Lund, Johan Ludvig (1777—1867), Maler I 234. III 79, 220, 308.
- Lundblad, Sven (1776—1837), sv. Teolog I 174.
- Lundblad, Sven (1789—1860), sv. Præst I 227.
- Lundell, Jakob (1813—52), sv. Nationaløkonom II 285. III 280.
- Lundeqvist, Nils Wilhelm (1804—63), sv. Boghandler II 229, 277. III 125, 133.
- Lundh, Gregers Fougner (1786—1836), no. Officer og Historiker II 41. III 240.
- Lundholm, sv. Sekretær II 33.
- Lunding, Conrad Mathias (1791—1829), Læge I 189.
- Lundström, Claes, sv. II 21.
- Lundvall, Carl Johan (1775—1858), sv. Teolog I 229.
- Luther, Martin (1483—1546), ty. Reformator II 254.
- Lüdecke, Christoph Wilhelm (1737—1805), ty. Præst I 78. III 175.
- Lyngbye, Hans Christian (1782—1837), Præst, Botaniker I 232, 246. II 294.
- Lütken, Christian (1791—1856), Lektor II 11. III 14, 298.
- Löwener, Augusta, f. von Mellen (1832—1911), g. m. V. L. III 112, 313.
- Löwener, Valdemar (1830—1916), Fabrikant og Grosserer III 88, 112, 114, 140 f., 309, 313.
- Mackenzie of Seaforth, Frances, skotsk Adelsdame I 223. III 277.
- Magnus Ladelaas (1240—90), sv. Konge III 72.
- Magnusen, Finn (1781—1847), Gehejmearkivar, Oldforsker I 166, 247. II 44, 54 f., 66 f., 67, 85 f., 95, 189, 287, 301, 357. III 18, 55, 106, 222, 312.
- Magnússon, Gísli (1816—78), isl. Filolog II 248, 271.
- Malling, Ove (1747—1829), Statsminister, Historiker I 276.
- Malmström, Bernhard Elis (1816—65), sv. Digter II 180.
- Marcus, Aurelius Antoninus (121—180), romersk Kejser I 93.
- Margareta Clausdotter († 1486), sv. Abbedisse II 282.
- Margrethe (1353—1412), Dronning II 41.
- Marie Sophie Frederikke (1767—1852), Dronning, g. m. Frederik VI I 182, 189, 190.
- Marino Giambattista (1569—1625), ital. Digter II 140. III 260.
- Marmier, Xavier (1809—92), fr. Forfatter II 109, 110 f., 115, 120, 121, 145, 161. III 253, 255.

- Masreliez, Louis Adrien (1748—1810), fr. Maler og Arkitekt I 204. III 273.
- Meerman, Johan (1753—1815), holl. Lærd I 279. III 229.
- Meisling, Fru, f. Løwener III 112, 115.
- Meisling, Simon (1787—1856), Filolog og Pædagog I 82, 92, 94, 98 f., 139, 167, 185. III 177.
- Melin, Hans Magnus (1805—77), sv. Teolog II 180, 315.
- Mellin, Gustaf Henrik (1803—76), sv. Præst og Forfatter II 36. III 239.
- Mems, Mamsell I 124. III 190.
- Mesmer, ty. Bankier I 207, 208. III 274.
- Millén, Johan Anton (1811—63), sv. Biskop II 190.
- Miller, Jens Peter (1800—64), Skriver under Generalpostdirektionen, senere Skuespiller II 22, 139. III 235, 259.
- Milton, John (1608—74), eng. Digter I 113. II 357. III 293.
- Moe, Jørgen (1813—82), no. Folklorist og Digter II 288.
- Mohnike, Gottlieb Christian Friedrich (1781—1841), ty. Oversætter II 111.
- Molbech, Anthon (1786—1817), Styrmand, Broder til Chr. M. I 181, 195 f., 197, 200, 362.
- Molbech, Carl Frederik (1785—1864), Lektor, Broder til Chr. M. I 52 f., 200. II 9, 362. III 160, 162, 272, 294.
- Molbech, Christian (1851—97), Assistent, Søn af Hans M. III 105, 138.
- Molbech, Christian Knud Frederik (1821—88), Digter, Søn af Chr. M. I 260, 265. II 9, 17 f., 37, 62, 63, 90, 91, 94, 95, 123, 134, 138, 154, 171, 175, 177, 179, 182, 192, 194, 229, 230, 233, 234, 245, 248, 250, 251, 266, 282, 288, 303, 305, 306, 307, 310, 314, 315, 316, 332, 333, 335, 349, 352, 356, 358, 359 f. III 11, 13, 14, 16, 27, 31, 34, 39, 55, 58, 64, 71, 78, 81, 84, 88, 89, 90, 99, 100, 101, 105, 106, 108, 111, 115, 116, 117, 118, 119 f., 121, 123, 124, 130, 132, 133, 135, 136 f., 139, 143, 145, 147, 150, 151, 257, 264, 274, 284, 288, 293, 298, 311, 312, 315, 316.
- Molbech, Hans (1825—83), Landmand, Søn af Chr. M. II 9, 17 f., 37, 62, 63, 94, 154, 175, 177, 179, 182, 192, 194, 229, 233, 303, 306, 316, 349. III 14 f., 16, 36, 37, 44 f., 64, 67 f., 71 f., 75, 76, 81, 90, 105 f., 111, 112, 123, 138, 140, 143, 145, 274, 307, 318.
- Molbech, Johan Christian (1744—1824), Professor ved Sorø Akademi, Fader til Chr. M. I 120, 195, 200. III 184.
- Molbech, Johanne (Hanne), f. Langberg (1793—1879), g. m. Chr. M. I 230, 235, 237, 241, 244, 251, 259, 260, 264. II 4, 5, 6, 9, 20, 37, 62, 63, 72, 82, 90, 94, 95, 96, 97, 99, 101, 104, 106, 107, 109, 110, 111, 112, 113, 116, 118, 121, 124, 125, 127, 128, 131, 133, 134, 135, 137, 138, 145, 148, 149, 152, 154, 155, 158, 160, 164, 165, 166, 169, 173, 174, 175, 177, 179, 182, 183, 184, 185, 186, 188, 190, 192, 193, 194, 195, 205, 206, 208, 209, 229, 230, 232, 234, 241, 244, 250, 264, 282, 286, 290, 301, 303, 305, 307, 311, 314, 315, 316, 320, 326, 327, 329, 332, 335, 341, 343, 344, 348, 349, 352, 355, 357, 358, 362, 370. III 1, 3, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 20, 27, 30, 31, 32, 34, 36, 37, 40, 44, 45, 46, 48, 51, 58, 64, 69, 71, 75, 79, 81, 89, 90, 97, 98, 99, 100, 101, 115, 118, 119, 121, 126, 129, 133, 134, 136, 138, 140, 141, 143 f., 145, 147, 149, 219, 231, 253, 284, 370.
- Molbech, Louise, f. Tübell (1760—1829), Moder til Chr. M. I 63, 195, 200.
- Molbech, Louise (1787—1869), Søster til Chr. M. I 24. II 6.
- Molbech, Oline, f. Bruhn (1822—84), g. m. Hans M. III 64, 68, 105, 138, 143.
- Moldenhawer, Daniel Gotthilf (1753—1823), Overbibliotekar I 179, 214, 275, 279. II 1. III 206.
- Moltke, Adam Wilhelm (1785—1864), Greve, Statsmand III 7, 297.
- Moltke, Carl (1798—1866), Greve, Statsmand III 136 f., 377.
- Moltke, Frederik Georg Julius (1825—

- 75), Greve, Minister. Søn af A. W. M. III 7.
- Moltke, Ludvig (1790—1864), Greve, Gesandt II 202.
- Morsing, Theodor († 1840), sv. Grosserer II 179. III 265.
- Mozart, Wolfgang Amadeus (1756—91), ty. Komponist I 46.
- Munch, Peter Andreas (1810—63), no. Historiker III 45, 302 f.
- Munck, Mogens, Adelsmand II 32.
- Munck, Petrus (1732—1803), sv. Biskop II 189.
- Munck af Rosenschöld, Eberhard Zakarias (1775—1840), sv. Læge III 184.
- Murat, Joachim (1767—1815), Konge af Neapel I 22, 42, 70.
- Murray, Jeanette (1797—1840), sv. Sangerinde I 53, 58 f. III 170.
- Mülertz, Andreas Faaborg (1788—1844), Rektor I 189.
- Müller, Adam (1779—1829), ty. Publist I 55. III 170.
- Müller, Johannes von (1752—1809), schweizisk Historiker I 153. III 199.
- Müller, Peter Erasmus (1776—1834), Biskop, Historiker I 164, 183, 213, 222, 247. II 10, 38, 73. III 237.
- Müllner, Adolf (1774—1829), ty. Forfatter I 233.
- Münchhausen, Hieronimus Karl Friedrich von (1720—97), ty. Baron og Anekdotefortæller III 12.
- Mynster, Jakob Peter (1775—1854), Biskop II 11, 17, 95, 113, 185, 229, 292, 334. III 233, 266.
- Münter, Friedrich (1761—1830), Biskop I 159. II 73, 132. III 207.
- Møller, Jens (1779—1833), Teolog I 106, 183, 190. II 73. III 184.
- Møller, Poul (1794—1838), Digter, Søn af R. M. I 227. III 237.
- Møller, Rasmus (1763—1842), Biskop I 133.
- Mörk, Jacob Henric (1714—63), sv. Forfatter I 159, 167. III 203.
- Mörner, Adolf Göran (1773—1838), sv. Greve, Statssekretær I 24, 33, 77. III 175.
- Mörner, Carl Carlsson (1755—1821), sv. Greve, Rigsstatholder I 168.
- Møsting, Johan Sigismund von (1759—1843), Statsminister I 271, 278.
- Napoleon I (1769—1821), fr. Kejser I 58, 71, 72, 77, 79, 85, 89, 90, 97, 253. III 178, 182, 223.
- Naumann, Christian (1810—88), sv. Retslærd II 320.
- Nejdel, Petter (1794—1856), sv. Præst II 78.
- Nescher, Daniel Georg (1753—1827), sv. Vinhandler og Bogsamler I 165, 173. III 127, 203.
- Netherwood, Edvard Albrecht (1793—1827), sv. Bibliotekar I 91, 92, 94, 97. III 179.
- Netherwood, Wilhelm (1793—1868), sv. Bankokommissarie II 20, 21.
- Nicander, Carl August (1799—1839), sv. Digter I 254, 257. II 357. III 223.
- Nicolaus Hermanni (1326—91), sv. Biskop I 273.
- Nicoll, Alexander (1793—1828), eng. Bibliotekar I 238. III 227.
- Nielsen, Nicolai Peter (1795—1860), Skuespiller III 147, 148.
- Nilsson, Sven (1787—1883), sv. Naturforsker og Arkæolog II 89, 101, 282, 287, 293, 361. III 12, 17, 249, 279, 293, 297.
- Nolcken, Carl Adam von (1811—57), sv. Friherre II 122, 129 f., 142, 154. III 256.
- Norberg, Mathias (1747—1826), sv. Orientalist I 89, 111, 141, 154. III 179, 195.
- Nordenfeldt, Olof (1790—1843), sv. Legationssekretær I 108. III 185.
- Nordenflycht, Hedvig Charlotta (1718—63), sv. Forfatterinde I 147. II 304. III 197 f.
- Nordewall, Erik (1753—1835), sv. Ingeniør, Bjergmekaniker I 100.
- Nordin, Carl Gustaf (1749—1812), sv.

- Biskop I 151, 154. II 365. III 198.
- Nordström, Johan Jakob (1801—74), sv. Rigsarkivar II 186, 368. III 32, 294.
- Novalis (Pseudonym for: Friedrich von Hardenberg) (1772—1801), ty. Digter III 87, 309.
- Nyberg, Julia Christina, f. Svärdröm (1785—1854), sv. Forfatterinde (»Euphrosyne») I 217, 244, 254, 263, 267. II 114. III 216, 254.
- Nyerup, Elisabeth Margrethe, f. Clausen (1759—1818), g. m. R. N. I 213.
- Nyerup, Rasmus (1759—1829), Litteraturhistoriker og Bibliotekar I 2, 4, 6, 8, 9, 13, 21, 24, 29, 32, 33, 42, 48, 53, 73, 80, 81, 91, 92, 94, 99, 101, 103, 104, 109, 113, 115, 117, 118, 132, 136, 144, 155, 158 f., 161, 162, 164, 166, 183, 186, 190, 192, 195, 211, 213, 217, 219, 229, 232, 233, 246, 248, 252, 255, 259, 265. II 5, 11, 13, 18, 21, 132, 146, 151, 165. III 139, 155, 156, 209, 210, 231, 317.
- Nyström, Eva Sophie, f. Rung (1802—88), g. m. P. A. N. II 244. III 3.
- Nyström, Per Axel (1793—1868), sv. Arkitekt I 216, 225. II 114 f., 148, 207, 241, 296, 319, 323, 326, 344. III 3, 22, 150, 254, 287.
- Oehlschläger, Adam (1779—1850), Digter I 14, 40, 49, 52, 53, 55, 58, 79, 80, 81, 88, 91, 94, 104, 106, 108 f., 110, 113, 117, 128, 136, 138 f., 140, 144, 148, 150, 152, 161, 162, 164, 171 f., 177, 179, 182, 183, 190, 193, 195, 198, 202, 206 f., 209, 212 f., 213, 216, 220, 221, 223, 232, 239, 243, 248 f., 250, 255, 259, 274, 279. II 25 f., 28, 40, 41, 50, 52, 58, 73, 102 f., 104, 109, 119, 120, 121, 124, 129, 132, 143, 145, 155, 159, 231, 235, 265, 348, 356. III 37, 41, 55, 58, 63, 66, 68, 70, 74, 76, 82, 91, 99, 101, 121, 184, 198, 202, 214, 221, 223, 234, 236, 242, 296, 304, 307.
- Oehlschläger, Christiane, f. Heger (1782—1841), g. m. A. O. I 80, 171, 177.
- Oehlschläger, Joachim Conrad (1748—1827), Organist og Slotsforvalter, Fader til A. O. I 150. III 198.
- Oehlschläger, Marie (1818—1910), senere g. Konow, Datter af A. O. II 120, 121, 145. III 255.
- Oken, Lorenz (1779—1851), ty. Naturforsker I 245.
- Olafsson, Jón (1731—1811), isl. Filolog II 263. III 277.
- Olaus Magnus (1490—1557), sv. Ærkebiskop II 171.
- Olaus Petri (1493—1552), sv. Reformator I 203.
- Oldenburg, Anna Ulrika, f. Engel, g. m. H. J. O. II 57, 65, 83.
- Oldenburg, Henrik Julius (1780—1861), sv. Grosserer II 57.
- Olsen, Gottsche Hans (1760—1829), Notarius publicus, Teaterdirektør I 72 f., 93, 162. III 173 f., 202.
- Olufsen, Christian (1763—1827), Nationaløkonom og Forfatter I 133, 212, 248. III 275.
- Oskar I (1799—1859), sv. Konge I 188, 199, 215, 240, 242, 254, 256, 257. II 49, 95, 148, 221 f., 224, 228, 240, 248, 251, 262, 283, 297, 303, 308 f., 315, 317, 319, 320, 322, 323, 325, 326, 327, 329, 330, 331, 355, 361, 362. III 2, 3, 10, 21, 24, 29, 31, 40, 72, 100, 224, 250, 284, 285, 287, 288, 292, 315, 316, 319.
- Oskar II (1829—1907), sv. Konge II 95.
- Outzen, Nicolaus (1752—1826), Historiker og Filolog I 233.
- Ovidius Naso, Publius (43 f. Kr.—18 e. Kr.), romersk Digter I 214, 243.
- Oxenstierna, Axel (1583—1654), sv. Greve, Rigskansler I 147.
- Oxenstierna, Carl Gustaf (1753—1815), sv. Friherre, Gesandt I 91, 92.
- Oxenstierna, Johan Gabriel (1750—1818), sv. Greve, Digter I 216, 252. III 216.
- Palin, Nils Gustaf (1765—1842), sv. Diplomat, Ægyptolog I 148. III 198.

- Palmblad, Mariana, f. Loenbom, g. m. V. F. P. II 22.
- Palmblad, Vilhelm Fredrik (1788—1852), sv. Forfatter I 4, 20, 38, 40, 61, 73, 74, 83, 86, 87, 88, 89, 102, 107, 108, 118, 125, 127, 130, 134, 144, 153, 163, 167, 170, 180, 193, 194, 198, 199, 217, 263. II 7, 19, 20, 22, 49, 77, 78, 91, 98, 131, 145, 158, 160, 198, 217, 290, 334. III 3, 27, 46, 50, 99, 126, 133, 155, 159, 183, 193, 212, 235.
- Palmköld, Elias (1667—1719), sv. Arkivar I 151, 154. II 365. III 199.
- Palmstjerna, Carl Otto (1790—1878), sv. Friherre, Landshøvding og Politiker II 319, 323.
- Palmstjerna, Nils Fredrik (1788—1863), sv. Friherre, Officer og Politiker, Broder til foreg. II 319, 323.
- Paludan-Müller, Caspar (1805—82), Historiker II 364, 367, 368.
- Paludan-Müller, Frederik (1809—76), Digter, Broder til foreg. II 40, 105, 107, 108, 109, 132, 356, 364. III 6, 30, 41, 66, 80, 87, 106, 116, 120, 124, 133, 239, 252, 297, 302, 313, 316.
- Pauelsen, Erik (1749—90), Maler I 113, 114.
- Paulus, Heinrich Eberhard Gottlob (1761—1851), ty. Teolog I 238.
- Paykull, Gustaf von (1757—1826), sv. Friherre, Embedsmand I 61. III 307.
- Paykull, Johan Gustaf (1798—1868), sv. Friherre, Legationssekretær, Søn af foreg. III 40, 43, 170, 307.
- Pedersen, Christian († 1554), Historie-skriver II 52.
- Peringsköld, Johan (1654—1720), sv. Oldforsker I 151, 154. III 199.
- Persius Flaccus, Aulus (34—62), romersk Digter I 168.
- Pertz, Georg Heinrich (1795—1876), ty. Historiker III 134.
- Petersen, Frederik Christian (1786—1859), Filolog II 19, 30, 95, 151, 207. III 237, 267.
- Petersen, Niels Mathias (1791—1862), Sprog- og Litteraturhistoriker II 115, 187, 224, 249, 268, 287, 364. III 127, 267, 315.
- Petersen, Søren Henrik (1788—1860), Kobberstikker I 178. III 206.
- Petrus de Dacia (ca. 1235—89), sv. religiøs Forfatter II 44, 45 f. III 247.
- Pettersson, Adolf Petter, sv. Tegner III 98, 370.
- Pettersson, Per Johan Wilhelm (1814—54), sv. Danser III 142, 378.
- Pfeffer, Carl Henrik (1801—76), sv. Jurist II 351.
- Platon (ca. 427—347 f. Kr.), gr. Filosof I 97.
- Platou, Ludvig Stoud (1788—1833), no. Historiker og Geograf I 84.
- Plautus, Titus Maccius (ca. 254—184 f. Kr.), romersk Forfatter I 29, 37, 45, 91, 92, 97, 110.
- Plotin (204—70), gr. Filosof I 133, 135.
- Ploug, Carl (1813—94), Forfatter og Redaktør II 280. III 35, 278, 289, 300, 379.
- Plutark (ca. 46—120), gr. Historieskriver I 92.
- Polhem, Christopher (ca. 1661—1751), sv. Opfinder I 148.
- Pontecorvo, se Karl XIV Johan.
- Pontoppidan, Erik (1698—1764), Biskop II 132.
- Pope, Alexander (1688—1744), eng. Digter III 87 f., 106, 113, 309, 373.
- Port, ty. Advokat II 114.
- Posse, Johan August (1815—65), sv. Friherre, Publicist III 99, 377.
- Pott, August (1806—83), ty. Violinist II 30, 31. III 237.
- Pouch, Ludvig (1620—81), Læge II 151. III 267.
- Poulsen, Hans Frederik (1815—69), Studenterfører II 277, 280, 337. III 278.
- Poulsen, Simon Peter (1757—1823), Forlagsboghandler I 49.
- Pram, Christen Henriksen (1756—1821), Forfatter I 162.
- Prutz, Robert (1816—72), ty. Litteraturhistoriker III 73, 306.

- Puke, Johan (1751—1816), sv. Greve, Søofficer I 70. III 173.
- Puke, Johan Karl (1795—1847), sv. Greve, Teaterdirektør II 31, 98.
- Pusey, Edward (1800—82), eng. Teolog II 291.
- Quensel, Eberhard (1782—1859), sv. Kammarrådsråd II 137. III 259.
- Quétif, Jacques (1618—98), fr. Bibliotekar II 45.
- Raab, Axel Arvid (1793—1836), sv. Kaptajn II 298. III 282.
- Raab, Axel Carl Jacob (1808—83), sv. Friherre II 126. III 257.
- Rålamb, Gustaf (1675—1750), sv. Friherre, Bogsamler II 161. III 262.
- Rabenius, Lars Georg (1771—1846), sv. Jurist II 97.
- Rafn, Carl Christian (1795—1864), Oldforsker II 35, 53, 97 f., 115, 126. III 37, 110, 242, 312.
- Rahbek, Karen Margrethe (Kamma), f. Heger (1775—1829), g. m. K. L. R. I 80, 150. III 176.
- Rahbek, Knud Lyne (1760—1830), Forfatter I 49, 52, 73, 80, 82, 92, 94 f., 99, 106, 121, 162, 182, 213, 233, 246, 248. II 6, 37, 132, 278. III 55, 176, 202, 237, 239, 278.
- Ramsay, Sofia Ottiliana (1794—1827), g. m. A. A. Afzelius I 118, 125, 136.
- Rantzau, Daniel (1529—69), Feltherre I 233.
- Rasbeck, Siri, f. Kohl (1777—1846), P. Hjorts Svigermøder II 354.
- Rask, Rasmus (1787—1832), Sprogforsker I 33 f., 73, 80, 85, 92, 94, 101, 106, 133, 136, 140, 142, 151, 155, 157, 163, 165, 166, 168, 173, 174, 180, 190, 199, 202, 216, 246, 265, 275. II 4, 7, 9 f., 13, 18, 126, 132, 200. III 9, 162, 178, 180, 183, 193, 199, 201, 212, 222, 231, 258, 269.
- Rasmussen, Jens Lassen (1785—1826), Orientalist I 186, 244.
- Rasmussen, Michael Nicolai Christopher Kall (1816—63), Arkivregistrator, Søn af foreg. II 244, 245, 246, 247, 248. III 276.
- Rathke, Jens (1769—1855), Zoolog I 84.
- Raumer, Friedrich Ludwig Georg von (1781—1873), ty. Historiker II 159.
- Raupach, Ernst (1784—1852), ty. Forfatter II 331.
- Reenberg, Tøger (1656—1742), Digter I 50.
- Regnér, Adolf (1786—1852), sv. Publicist og Oversætter III 160.
- Reiser, Carl Friedrich (1718—86), Kirurg, Forfatter I 177 f.
- Reitzel, Carl Andreas (1789—1853), Forlagsboghandler II 26.
- Rembrandt, Harmensz van Rhijn (1606—69), holl. Maler I 225.
- Repp, Thorleifur (1794—1857), isl. Litterat II 7, 10. III 237, 233.
- Retzius, Anders Adolf (1796—1860), sv. Anatom, Søn af A. J. R. I 151.
- Retzius, Anders Jahan (1742—1821), sv. Naturforsker I 151.
- Reuterdaahl, Carl Fredrik (1797—1876), sv. Købmand, Broder til H. R. II 166, 169, 206, 250, 251, 264, 365, 367. III 146, 264.
- Reuterdaahl, Henrik (1795—1870), sv. Teolog II 44, 45, 56, 62, 70, 78, 109, 110, 113, 128, 139, 150, 153, 160, 175, 188, 237, 300, 301, 305, 317, 327, 342. III 4 f., 5, 10, 12, 15, 31, 32, 36, 51, 84, 87, 106, 114, 123, 124, 134, 138, 139, 141, 147, 150, 256, 259, 262, 264, 266, 274, 281, 286, 291, 310, 318.
- Reuterdaahl, Sophia Wilhelmina, f. Wählin (1813—1900), g. m. C. F. R. II 264, 314, 315, 367. III 13, 146.
- Reuterswärd, Per Adam (1786—1861), sv. Kancellist I 227.
- Reventlow-Criminil, Heinrich (1798—1869), Greve, Statsmand III 136, 317.
- Rhyzelius, Andreas (1677—1761), sv. Biskop II 42, 82. III 157, 240.
- Ribera, Jusepe de (1588—1652), sp. Maler I 153 f.

- Richardson, Charles (1775—1865), eng. Leksikograf II 259.
- Richert, Johan Gabriel (1784—1864), sv. Herredshøvding og Politiker II 309. III 285.
- Riederer, Bartholomäus (1720—71), ty. Teolog II 167.
- Riegels, Niels Ditlev (1755—1802), Historiker III 36.
- Riepenhausen, Franz (1786—1831), ty. Maler I 120.
- Rietz, Johan Ernst (1815—68), sv. Præst og Dialektforsker III 46, 50.
- Riisbrigh, Børge (1731—1809), Filosof I 29, 71. III 167.
- Riise, Jacob (1791—1872), Udgiver, Antikvarboghandler I 246.
- Riise, Johan Christian (1794—1875), Udgiver, Broder til foreg. I 246.
- Rogberg, Carl Georg (1789—1834), sv. Præst II 49.
- Romberg, Bernhard (1767—1841), ty. Violoncellist I 98. III 187.
- Roos, Anders Emanuel (1806—87), sv. Generaldirektør II 166, 167.
- Rosenadler, Carl Albrekt (1717—99), sv. Bogsamler I 21. III 159.
- Rosenhane, Schering (1754—1812), sv. Friherre, Historiker III 44.
- Rosenkrantz, Slægten II 32.
- Rosenkrantz, Erik (1519—99), Lensmand II 4. III 230.
- Rosenkrantz, Niels (1757—1824), Udenrigsminister II 132.
- Rosenquist, Magnus (1786—1863), sv. Godsforvalter, Svigerfader til Peter Wieselgren II 57, 60, 70, 75, 82, 90, 98, 105, 127.
- Rosén von Rosenstein, Nils (1706—73), sv. Læge I 148. II 298.
- Rosenvinge, se Kolderup-Rosenvinge.
- Rossi, Josef (1774—1854), ital.-sv. Læge III 164.
- Rothe, Tyge (1731—95), Filosof I 148. III 125, 314 f.
- Rothstein, Forretningsmand I 243.
- Rudbeck, Olof (1630—1702), sv. Naturforsker og Oldforsker I 147. III 26, 38, 66, 72, 77, 89, 106, 112, 115, 116, 118, 120 f., 124, 125, 138 f., 377.
- Ruders, Carl Israel (1761—1837), sv. Præst I 68.
- Rue, Warren de la (1751—1835), fr. Litteraturhistoriker II 50.
- Rumstedt, Samuel (1770—1855), sv. Bogtrykker I 70.
- Runeberg, Johan Ludvig (1804—77), finsk Digter III 41, 66, 97, 107, 302.
- Rückert, Friedrich (1788—1866), ty. Digter I 216.
- Rydélius, Andreas (1671—1738), sv. Præst og Filosof I 148. II 240.
- Rydqvist, Johan Erik (1800—77), sv. Filolog og Kritiker II 98, 241. III 96, 150.
- Ryge, Johan Christian (1780—1842), Skuespiller I 122, 190, 222. II 99. III 189.
- Ryge, Natalia (1816—95), Skuespillerinde, Datter af foreg. II 103, 120.
- Rühs, Christian Friedrich (1781—1820), ty. Historiker I 78, 108. II 20, 27, 349. III 175.
- Rääf, Leonhard Fredrik (1786—1872), sv. Oldforsker I 5, 12, 16, 26, 29, 34, 70, 75, 89, 96, 103, 118, 124, 175, 180, 225. II 49, 319. III 156, 158, 162, 190, 241.
- Rääf, Magdalena (Malin) (1792—1824), Søster til foreg. I 16, 23, 25, 29, 30, 34, 103, 118, 175, 180. III 158, 163, 189, 190.
- Rönbeck, Carl Sonnberg (1765—1841), sv. Præst og Topograf I 68.
- Sagen, Lyder (1777—1850), no. Pædagog og Forfatter I 92.
- Sahlin, Yngve (1824—1917), sv. Filosof III 109.
- Sallust (86—35 f. Kr.), romersk Historiskriver I 93.
- Salomon, Amsel Gottschalck (1802—78), Antikvarboghandler II 140.
- Sandberg, Johan Gustaf (1782—1854), sv. Maler I 204. III 213.
- Sandelius, sv. Præst III, 108.

- Sander, Levin Christian (1756—1819), Forfatter I 133, 215. III 192.
- Santi, Greve, russisk Legationssekretær I 86. III 178.
- Sarti, Emiliano (1795—1849), ital. Filolog II 87.
- Saxo (ca. 1200), Historieskriver I 50, 53, 128, 132, 146, 147, 222, 233, 247. II 38, 67.
- Scavenius, Jacob (1749—1820), Gode-ejer III 219.
- Schaldemose, Frederik (1783—1853), Forfatter I 133, 232. III 299.
- Scharling, Carl Emil (1803—77), Teolog II 100.
- Scheele, Ludvig Nicolaus (1796—1874), Minister III 144, 318.
- Schelling, Friedrich Wilhelm Joseph von (1775—1854), ty. Filosof I 239. II 118, 217. III 136.
- Scheringson, Reinhold (1759—1848), sv. Lektor, tit. Professor I 184.
- Scheutz, Per Georg (1785—1873), sv. Publicist og Auditor, Forfatter I 206, 254.
- Scheving, Hallgrím Hannesson (1781—1861), isl. Filolog I 189.
- Schildner, Carl (1777—1843), pommersk Jurist I 236. III 220.
- Schiller, Friedrich von (1759—1805), ty. Digter I 13, 51, 86, 98, 113, 173, 211, 215. II 130, 136, 144, 314. III 113, 214, 260.
- Schimmelmann, Ernst (1747—1831), Minister II 132.
- Schlegel, August Wilhelm (1767—1845), ty. Forfatter I 33, 41, 44 f., 48, 65, 66, 69, 76, 78, 83, 88, 89, 101, 238, 242. II 193. III 107, 115 162, 177, 181, 220, 259.
- Schlegel, Dorothea, f. Mendelssohn (1763—1839), ty. Forfatterinde, g. m. F. S. I 89. III 179.
- Schlegel, Friedrich (1772—1829), ty. Forfatter, Broder til A. W. S. I 242. II 23. III 107, 259.
- Schlegel, Johan Frederik Wilhelm (1765—1836), Retslærd II 90.
- Schlegel, Sophie Caroline, f. Paulus (1791—1847), Datter af H. E. G. P., g. m. A. W. S. I 238.
- Schlyter, Carl Johan (1795—1888), sv. Rethistoriker II 126, 170, 171, 185, 283, 300, 309. III 257 f., 285.
- Schlözer, August Ludwig (1735—1809), ty. Historiker I 42, 49. III 166.
- Schmidt-Phiseldeck, Conrad Georg Friedrich Elias (1770—1832), Embedsmand, Forfatter I 248, III. 222.
- Scholander, Fredrik Wilhelm (1816—81), sv. Arkitekt II 369. III 295.
- Schouw, Degn. II 187.
- Schouw, Joachim Frederik (1789—1852), Botaniker og Politiker I 162. II 19, 74, 89 f., 215, 217, 245, 290. III 114, 234, 249, 313.
- Schram, Johan Gustaf (1801—90), sv. Domkirkesyssloman III 109.
- Schröder, Erik August (1796—1849), sv. Filosof II 49..
- Schröder, Johan Henrik (1791—1857), sv. Bibliotekar I 162, 165, 173, 179, 186, 202, 234. II 4 f., 6, 7, 158, 159, 168, 191, 192, 198, 207, 222, 226, 239, 246, 247, 288, 294, 340. III 19, 34 f., 52, 53. 54, 56, 78, 95, 108, 198, 202, 230, 231, 300, 318.
- Schröter, Hans Rudolf von (1798—1842), ty. Kulturhistoriker I 236, 244. III 220.
- Schubothé, Johann Jürgen Heinrich (1761—1828), Boghandler I 49, 83, 158.
- Schulenberg, Friedrich Albrecht von (1772—1853), ty. Greve, sachsisk Statsminister III 50, 304.
- Schultz von Ascheraden, Martin (1617—82), liflandsk Officer I 148. III 198.
- Schulz, Carl Gustaf (1785—1863), sv. Læge II 196, 216. III 268.
- Schveder, Olof Daniel (1784—1845), sv. Kammerskriver ved Tallotteriet I 33, 63, 94, 102, 113, 115, 122, 132, 135, 137, 141 f., 143, 144, 151, 183. III 162, 183, 187, 203.
- Schwanthaler, Ludwig Michael (1802—

- 48), ty. Billedhugger II 368. III 294 f.
- Schwerin, Adolf Ludvig von (1759—1818), sv. Greve, Officer III 175.
- Schwerin, Fredrik Bogislaus von (1764—1834), sv. Greve, Præst, Brodertilforeg. I 42 f., 44, 46, 49, 83, 87, 88, 98, 102, 166, 187. II 18, 20, 22. III 166, 234.
- Schwerin, Louise von, f. af Petersens (1767—1839), g. m. foreg. I 43, 88. III 166.
- Schwerin, Lovisa Mariana Charlotta (1797—1885), Datter af F. B. v. S. I 43, 88.
- Schwerin, Margareta Catharina, f. Ramsay (1775—1858), g. m. A. L. v. S. I 78, 88, 118. III 175.
- Schwerin, Martina Carolina Julia Maria von, f. Törngren (1789—1875), g. m. W. G. v. S. II 62, 125. III 248.
- Schwerin, Sophia Vilhelmina (1798—1881), Datter af A. L. v. S. I 78, 88. III 179.
- Schwerin, Vilhelmina Charlotta (1789—1864), Datter af F. B. v. S. I 43.
- Schwerin, Werner Gottlob von (1772—1840), sv. Friherre, Hofstaldmester II 62. III 244, 248.
- Schwerin, Wilhelm von (1792—1808), sv. Officer, Søn af F. B. v. S. III 166.
- Schytte, Andreas (1726—77), Forfatter I 50, 52, 148.
- Schütz, ty. fra Merseburg I 158, 161. III 201.
- Schütz, Friedrich Karl Julius (1779—1844), ty. Forfatter I 55, 69, 87, 93. III 167, 181.
- Schütz, Johanne Henriette Rosine Händel-, f. Schüler (1772—1849), ty. mimisk Kunstnerinde, g. m. foreg. I 49, 55, 69, 82, 87, 93, 95, 100. III 167, 181.
- Scott, Walter (1771—1832), skotsk Digter II 41, 302.
- Scotus Erigena, Johannes (ca. 810—77), irsk Filosof II 7, 10 f.
- Scribe, Eugène (1791—1861), fr. Forfatter II 28, 331.
- Seidelin, Andreas (1777—1840), Forlags-
- boghandler I 91, 102 f., 109, 110, 111, 115, 131, 155, 183, 267, 277.
- Selander, Nils Haquin (1804—70), sv. Astronom II 369.
- Sergel, Johan Tobias (1740—1814), sv. Billedhugger I 99, 273, 278. II 1.
- Shakespeare, William (1564—1616), eng. Digter I 50, 82, 86, 97, 98 f., 109, 144, 152, 162, 175, 223, 233, 250, 254, 334. III 113, 373.
- Sibbern, Christiane Margaretha Dorothea Clara Louise, f. Ipsen (1799—1870), g. m. F. C. S. I 233. III 279.
- Sibbern, Frederik Christian (1785—1872), Filosof I 84, 131, 133, 135, 161, 162, 233, 248, 267, 270, 273. II 2, 7, 11, 14, 17, 18, 21. III 182, 192, 217, 219.
- Siboni, Giuseppe (1780—1839), ital.-da. Syngemester II 166.
- Sichrovsky, H., Østriger II 36.
- Sidner, se Ziedner.
- Siesby, Gottlieb (1803—84), Forfatter og Journalist III 68, 305.
- Sigismund (1566—1632), sv. Konge I 185, 194. III 207.
- Silfverhielm, Göran Ulrik (1762—1819), sv. Gesandt I 186, 208. III 207, 214.
- Silfverschiöld, Nils August (1787—1878), sv. Friherre I 99.
- Silfverstolpe, Malla, f. Montgomery (1782—1861), sv. Skønaand II 205. III 270.
- Silverstolpe, Axel Gabriel (1762—1816), sv. Forfatter I 33, 168. III 204.
- Silverstolpe, Fredrik Samuel (1769—1851), sv. Museumsintendant I 204, 205. III 273.
- Silverstolpe, Gustaf Abraham (1772—1824), sv. Publicist og Historiker I 142, 184, 191, 225, 263.
- Simonsson, Anders (16. Aarh.), sv. Tjener hos Svante Sture I 78.
- Sivertsen, Bjarni (1817—44), isl. Filolog II 300.
- Sjöberg, Erik (1794—1828), sv. Digter I 144, 257.

- Sjöborg, Nils Henrik (1767—1838), sv. Historiker I 111, 146. II 287. III 186, 197.
- Skjelderup, Michael (1769—1852), Anatom I 84.
- Skjöldebrand, Anders Fredrik (1757—1834), sv. Officer og Forfatter I 53, 66, 168, 170, 263.
- Slange, Niels (1656—1737), Historiker II 333.
- Smidth, Jens Hansen (1769—1847), Præst og Forfatter I 82, 92, 94, 99, 144.
- Sneedorff, Jens Schielderup (1724—64), Forfatter I 50, 52. III 196.
- Snellman, Johan Vilhelm (1806—81), finsk Publicist, Filolog og Politiker II 240. III 275.
- Snoilsky, Gustaf (1752—1818), sv. Greve, Forfatter I 136. III 194.
- Snorre Sturlason (1178—1241), isl. Historieskriver I 50, 106, 128, 132, 146, 222, 233, 247, 273, 291.
- Soldin, Salomon (1774—1837), Boghandler I 49.
- Sondén, Per Adolf (1792—1837), sv. Præst og Forfatter I 40, 87, 130. II 48, 49, 50. III 72, 164, 178.
- Sophia Dorothea (1666—1726), hannoversk Kurfyrstinde III 50, 304.
- Sophokles (ca. 496—406 f. Kr.), gr. Digter I 102. III 183.
- Spegel, Haquin (1645—1714), sv. Ærkebiskop, Digter I 206. II 240. III 117, 374.
- Spongberg, Johan (1800—88), sv. Filolog II 203, 338, 340. III 56, 95.
- Sprengtporten, Göran Magnus (1740—1819), sv. Greve, Officer III 50, 303.
- Stål, Carl (1803—84), sv. Officer II 368.
- Staël von Holstein, Germaine, f. Necker (1766—1817), fr. Forfatterinde I 33, 41, 44, 69, 76, 88, 89, 196, 199, 224. III 162, 165.
- Staël von Holstein, Mathias Albrecht (1792—1813), Søn af foreg. I 76. III 174.
- Staffeldt, Adolph Wilhelm Schack von (1769—1826), Digter og Amtmand I 87 f. II 109, 132. III 69, 73, 80, 81, 87, 90, 95, 99, 101, 305, 309.
- Stagnelius, Erik Johan (1793—1823), sv. Digter I 257 f., 272. II 7. III 216, 225, 226.
- Steenbloch, Cornelius Enevold (1773—1836), no. Historiker III 176.
- Steffens, Henrik (1773—1845), Filosof og Naturforsker I 84, 148, 193, 195, 198, 275. II 2, 228.
- Stemann, Paul Christian (1764—1855), Statsminister I 119. III 189.
- Stenberg, Sten Johan (1818—88), sv. Litteraturhistoriker, senere Kommerceraad III 76, 79, 80, 82, 307.
- Stenersen, Peter Christopher (1723—76), no. Forfatter I 52. II 289.
- Stenhammar, Carl (1782—1827), sv. Læge I 62, 87. III 172.
- Stenhammar, Christian (1783—1866), sv. Præst, Broder til C. og J. A. S. I 6, 31, 62, 65, 70, 93. II 319, 332. III 156, 172.
- Stenhammar, Jacob Axel (1788—1826), sv. Bogtrykker, senere Præst, Broder til Carl og Chr. S. I 46, 62, 124. III 167, 172.
- Stenhammar, Johan (1769—99), sv. Digter I 53, 68.
- Stephens, George (1813—95), eng. Filolog og Folklorist III 129, 130, 375.
- Stiernhielm, Georg (1598—1672), sv. Digter I 148, 159, 167, 184, 185, 198, 201, 212. II 240, 304. III 117, 121, 207.
- Stolberg, Friedrich Leopold (1750—1819), ty. Forfatter I 145. III 196 f.
- Strandmann, Johann Gustav Magnus von (1784—1842), liflandsk Friherre, Legationssekretær I 45, 71, 101. III 166.
- Strinnholm, Anders Magnus (1786—1862), sv. Bogtrykker, Forlagsboghandler og Historiker I 102. II 59, 116. III 255.
- Struensee, Johann Friedrich (1737—72), ty. Læge og Statsmand II 161, 318.

- III 101, 108, 116, 117, 124 f., 314 f.
- Ström, maaske: Ströhm, Swante Gustaf Magnus (1820—1904), sv. Folkeskoleinspektør II 290. III 287.
- Strömsten, Lars Magnus (1796—1846), sv. Præst II 367.
- Stuart, Carl Magnus (ca. 1650—1705), sv. Officer I 204.
- Studach, Jacob Laurentz (1796—1873), katolsk Biskop II 49. III 247.
- Sture, Sten Miles (1806—75), sv. Friherre III 68.
- Sturzen-Becker, Oscar Patrik (1811—69), sv. Forfatter II 348. III 113, 297.
- Styffe, Carl Gustaf (1817—1908), sv. Historiker III 62, 69 f.
- Stüler, Friedrich August (1800—65), ty. Arkitekt III 295.
- Stürmer, Theodor von (1803—46), ty. Læge og russ. Statsraad II 281. III 279.
- Suchtelen, Johan Peter van (1751—1836), russ. Greve, Ambassadør I 279. III 229.
- Suell, maaske: Frans (1744—1817), sv. Købmand I 25, 269 (?). III 160.
- Suhm, Peter Frederik (1728—98), Historiker I 52, 91, 148, 153. II 52, 132.
- Suremain, Charles Jean Baptiste de (1762—1835), fr. Officer I 81. III 176.
- Svanberg, Gustaf (1802—82), sv. Astro­nom II 158.
- Svanberg, Jöns (1771—1851), sv. Astro­nom og Matematiker I 100. III 183.
- Svane, Hans Marius (1800—28), Forfatter III 223.
- Svedbom, Per Erik (1811—57), sv. Pædagog og Publicist II 121 f., 127.
- Svedelius, Wilhelm Erik (1816—89), sv. Historiker II 228. III 109, 273.
- Svensson, Göthe (1828—1906), sv. Skibs­bygmester, Overdirektør, g. m. Ebba Atterbom III 88, 92, 114, 148.
- Sverdrup, Georg (1770—1850), no. Filo­log I 84. III 184.
- Swartz, Olof (1760—1818), sv. Botaniker I 100, 214.
- Swedberg, Jesper (1653—1735), sv. Bi­skop II 240.
- Swedenborg, Emanuel (1688—1772), sv. Naturforsker I 254. II 216.
- Sylvan, Christopher (1784—1860), sv. Præst II 167.
- Syv, Peder (1631—1702), Præst og Sprogmand II 52, 151. III 267.
- Säve, Carl (1812—76), sv. Filolog II 236, 240, 244, 251, 290, 342. III 81, 87, 111, 269, 271, 272 f., 273, 281, 289, 293, 304, 313.
- Säve, Per (1811—87), sv. Folklorist, Halvbroder til C. S. III 54, 110 f., 273, 304.
- Söderberg, sv. Felbereder II 122 f., 174, 182, 250, 251, 316.
- Södermark, Olof Johan (1790—1848), sv. Maler II 203.
- Sönnerberg, Jacob (1770—1847) sv. Læge II 100.
- Søtoft, Nicolai (1790—1844), Digter og Præst I 121, 144, 244.
- Tacitus, Publius Cornelius (ca. 50—ca. 120), romersk Historieskriver I 92.
- Tasso, Torquato (1544—95), ital. Digter II 299. III 88.
- Taube, Anna Margareta, f. Strokirk (1786—1861), g. m. G. D. T. III 170.
- Taube, Gustaf Didrik (1761—1822), sv. Greve, Officer I 49, 54, 57, 77, 79, 82. III 167.
- Tauson, Johan Magnus (1788—1863), sv. Officer II 60, 72.
- Tawast, Johan Henrik (1763—1841), sv. Officer, Gesandt I 219, 226, 234.
- Tegel, Erik Jöransson (1563—1636), sv. Historieskriver II 240. III 275.
- Tegnér, Anna, f. Myhrman (1785—1853), g. m. E. T. II 177.
- Tegnér, Christoffer (1807—85), sv. Præst, Søn af E. T. II 177, 366. III 263.
- Tegnér, Esaias (1782—1846), sv. Digter og Biskop I 4, 12, 14, 57, 67, 68, 74, 89, 198, 203, 205, 216, 243, 252, 263. II 7, 20, 22, 36, 98, 111, 122, 125, 129, 130 f., 134, 143 f., 145, 146, 157, 159, 160, 162 f., 167, 176, 177, 178 f., 182,

- 208, 209, 226, 230, 231, 258, 366. III 6, 66, 99, 101, 107, 174, 214, 216, 221, 234, 256, 258, 260, 262, 265, 274.
- Tengström, Johan Jakob (1787—1858), finsk Litteraturhistoriker og Filosof I 192, 194, 197, 199, 216, 241. III 270.
- Tengström, Johan Magnus († 1856), finsk Naturforsker I 194, 197, 241. III 270.
- Terentius, Publius (185—159 f. Kr.), romersk Forfatter I 92.
- Tessin, Carl Gustaf (1695—1770), sv. Greve, Statsmand I 148 (?), 217.
- Tetens, Johann Nicolai (1736—1807), Filosof II 11. III 233.
- Tetens, Peter (1791—1841), Præst I 233.
- Thaarup, Frederik (1766—1845), Statistiker I 81.
- Thaarup, Thomas (1749—1821), Digter II 132.
- Tham, Carl Wilhelm August (1812—73), sv. Historiker II 331.
- Tham, Per (1737—1820), sv. Oldforsker og Godsejer I 11 f., 13. III 157.
- Theorell, Johan Peter (1791—1861), sv. Journalist III 276, 286.
- Thersner, Ulrik (1779—1828), sv. Militær og Tegner I 178. II 160 f. III 206.
- Thiele, Just Mathias (1795—1874), Forfatter I 128, 183, 213, 223, 233, 244, 248. III 197.
- Tholander, Per Wilhelm (1770—1815), sv. Oldforsker I 21, 187. III 159, 208.
- Thomander, Johan Henrik (1798—1865), sv. Biskop II 96, 101, 140, 167, 171 f., 180, 314. III 150, 252, 264 f.
- Thomasson, Peter (1794—1829), sv. Boghandler I 275, 279. II 3 f. III 228.
- Thomsen, Christian Jürgensen (1788—1865), Arkæolog I 159 f., 162, 163, 165, 173, 211. II 45, 52, 100, 370. III 62, 70, 85, 86, 237, 247, 267.
- Thomsen, Henrik Bendt (1790—1865), Søofficer, Broder til foreg. II 7. III 237.
- Thomsen, Marie Elisabeth, senere g. Zinck (1789—1823), Operasangerinde og Skuespillerinde I 83.
- Thomsen, Ove (1801—62), Redaktør II 52. III 242.
- Thomæus, Jöran Jakob (1786—1845), sv. Præst II 95. III 250.
- Thorild, Thomas (1759—1808), sv. Digter og Filosof I 148, 208, 228, 243, 253 f. II 97. III 26, 274.
- Thorkelin, Grímur Jónsson (1752—1829), Gehejmearkivar I 122, 247.
- Thorlacius, Børge (1775—1829), Filolog I 247.
- Thorsander, Johan (1777—1851), sv. Teolog I 174.
- Thorvaldsen, Bertel (1768 ell. 70—1844), Billedhugger I 80, 113, 115, 120, 121, 178, 182, 223, 226, 234, 250, 273, 278. II 132, 244, 310. III 64, 277, 220.
- Thulstrup, no. I 227.
- Thunberg, Carl Peter (1743—1828), sv. Naturforsker I 100.
- Thygeson, Lovisa de, f. Plæn (1785—1880), g. m. N. d. T. I 120. III 189.
- Thygeson, Niels de (1772—1860), Stiftamtmand I 120. III 189.
- Thyselius, Per (1769—1838), sv. Biskop I 168.
- Tibullus, Albicus (ca. 54—ca. 19 f. Kr.), rom. Digter I 92.
- Tieck, Ludwig (1773—1853), ty. Digter I 50, 78, 97, 128, 144, 239, 242. III 135.
- Tillisch, Frederik (1801—89), Kabinetssekretær III 138, 377.
- Timm, Georg Friedrich (1746—1829), Hofklejnsmedemester I 159. III 207.
- Tode, Johann Clemens (1736—1806), Læge og Forfatter II 132.
- Toft, Georg Nicolai (1793—1830), Adjunkt I 95, 99. III 187.
- Toll, Amelie (1821—1912), g. m. Paul Genberg, Datter af N. L. C. T. II 314. III 285.
- Toll, Nils Ludvig Christofer (1783—1862), sv. Officer II 310. III 285.
- Toll, Ulla (1822—94), Datter af N. L. C. T. II 314. III 285.
- Tollin, Israel (1803—66), sv. Præst og Digter II 310, 315.

- Tordenskjold, Peter (1690—1720), Sø-officer II 132.
- Tormassow, Aleksander Petrivitš (1752—1819), russ. Officer I 42.
- Torstenson, Lennart (1603—51), sv. Feltherre I 147.
- Trafvenfeldt, Erik Carl (1774—1835), sv. Læge I 186. III 186.
- Tranér, Johan (1770—1835), sv. Filolog og Oversætter I 41, 186. III 165.
- Treschow, Michael (1741—1816), Højesteretsassessor I 95. III 187.
- Treschow, Niels (1751—1833), Filosof I 7, 81, 84, 93, 98, 131, 148, 157. II 2, 11. III 156, 182, 184, 200.
- Tullberg, Hampus Kristoffer (1796—1876), sv. Præst II 137.
- Tuneld, Erik (1709—88), sv. Geograf I 206, 212, 214. II 189.
- Tyrtaios (7. Aarh. f. Kr.), gr. Digter I 48.
- Törneblad, Bengt Johan (1782—1820), sv. Litterat I 86. III 160, 178.
- Törneros, Adolf (1794—1839), sv. Filolog II 118, 180. III 255.
- Uddén, Catharina Christina, f. Ekmark (1762—1822), sv. Forfatterinde I 252.
- Uggla, sv. I 271.
- Ulfeldt, Corfitz (1606—64), Rigshofmester II 193, 278, 348. III 5, 9, 10, 16 f., 45—48, 49 f., 51, 81, 99, 100, 101, 296, 303.
- Ulfeldt, Ebbe (1616—82), Officer og sv. Rigsraad III 46, 47.
- Ulfeldt, Leonora Christina (1621—98), g. m. C. U. III 17, 47, 296.
- Ulmgren, Per (1767—1846), sv. Sekretær, Kunstsamler I 70. II 319. III 173, 286.
- Ulrich, ty. Jurist I 262, 263, 264.
- Ulrika Eleonora (1656—93), sv. Dronning, g. m. Karl XI I 216.
- Ulrika Eleonora (1688—1741), sv. Dronning, g. m. Fredrik I III 143, 276.
- Uppström, Anders (1806—65), sv. Sprogforsker III 96, 310.
- Utter, Isak (1743—1812), sv. Præst og Boghandler I 80, 96, 168, 260.
- Valerius, Johan David (1776—1852), sv. Digter I 40, 141, 252.
- Vedel, Anders Sørensen (1542—1616), Historiker og Præst I 50, 53, 222. II 367. III 4.
- Vedel Simonsen, Lauritz Schebye (1780—1858), Historiker og Godsejer I 91, 95, 97, 99, 113, 122. III 179.
- Velleius Paterculus (1. Aarh. e. Kr.), rom. Historieskriver I 92.
- Velschow, Hans Mathias (1796—1862), Historiker II 129.
- Viborg, Carl (1783—1844), Veterinær, Brodersøn af E. N. V. I 150, 151. II 6.
- Viborg, Erik Nissen (1759—1822), Veterinær I 151, 160.
- Vidua, Carlo (1785—1830), ital. Greve I 207 f.
- Vitalis, se Sjöberg, Erik.
- Vitruvius Pollio, Marcus (1. Aarh. f. Kr.), rom. Arkitekt I 240.
- Voltaire, François de (1694—1778), fr. Forfatter I 81.
- Voss, Johann Heinrich (1751—1826), ty. Digter II 2.
- Wahlberg, Carl Gustaf (1788—1822), sv. Forfatter I 206, 212.
- Wahlberg, Pehr Fredrik (1800—77), sv. Botaniker II 369.
- Wahlenberg, Göran (1780—1851), sv. Botaniker I 148, 206.
- Wahlström, Jonas Gustaf (1814—85), sv. Publicist III 45, 46, 303.
- Wallenberg, Marcus (1774—1833), sv. Biskop I 228.
- Wallerius, Johan Gottschalk (1709—85), sv. Kemiker og Mineralog I 148.
- Wallin, Johan Olof (1779—1839), sv. Ærkebiskop og Digter I 168. II 36, 148, 165, 166, 258. III 107, 204, 263.
- Wallin, Joseph (1786—1863), sv. Præst III 194.
- Wallman, Johan Haquin (1792—1853), sv. Lektor II 49. III 247.
- Wallmark, Pehr Adam (1777—1858), sv. Publicist og Bibliotekar I 45, 66, 68, 72, 77, 81, 83, 86, 88, 94, 101, 104, 113,

- 121, 131, 135, 168, 192, 198, 201, 209, 213, 215, 217, 218, 219 f., 235, 242 f., 245, 249, 251, 252, 255, 257, 259. II 1, 237. III 166, 189, 209, 211, 212, 221.
- Warmholtz, Carl Gustaf (1713—85), sv. Bibliograf I 126.
- Wedel Jarlsberg, Herman (1779—1840), no. Greve, Statsmand I 113. III 187.
- Wegener, Caspar Frederik (1802—93), Historiker, Gehejmearkivar II 367. III 4.
- Wegener, Jens Ernst (1781—1845), Seminarieførstander I 246.
- Wegner, Peter, se Boye, A. E.
- Weinwich, Niels Henrich (1755—1829), Litterat I 115, 120.
- Welcker, Friedrich Gottlieb (1784—1868), ty. Arkæolog I 238. III 220.
- Wellington, Arthur Wellesley, Hertug af (1769—1852), eng. Hærfører og Statsmand II 311.
- Wergeland, Henrik (1808—45), no. Digter II 299. III 282.
- Werlauff, Erich Christian (1781—1871), Historiker og Bibliotekar I 73, 106, 233, 247, 276 f. II 1, 2, 53, 58, 95, 108, 132. III 174, 228, 237.
- Werner, antagelig: Henrik Wilhelm Ludvig (1788—1849), sv. Læge I 109.
- Wesley, John (1703—91), eng. Teolog II 351. III 292.
- Wessel, Johan Herman (1742—85), Digter I 51, 56. II 132.
- Westerdahl, Frans (f. 1736), sv. Pagehofmester II 170 f.
- Westerström, Charlotte (1821—84), Datter af N. P. W., g. m. Præsten Victor Humbla II 134, 188. III 258.
- Westerström, Christina, f. Petersson (1794—1873), g. m. N. P. W. II 186, 188.
- Westerström, Nils Petter (1783—1853), sv. Præst II 106, 115, 125, 128, 132, 134, 138, 186, 188, 232. III 16, 257, 258.
- Westin, Fredrik (1782—1862), sv. Maler I 74, 86, 89, 99, 229. III 174.
- Westman, Lorenz Fredrik (1795—1861), sv. Filosof II 170, 248.
- Wetter, Wilhelm Gustaf (1813—92), sv. Historiker og Pædagog II 284, 285. III 280.
- Wetterstedt, Gustaf af (1776—1837), sv. Greve, Hofkansler I 118. III 223.
- Weyse, Christoph Ernst Friedrich (1774—1842), Komponist I 138, 189, 222. II 132.
- Whitefield, George (1714—70), eng. Teolog II 351. III 292.
- Wiborg, Anders (1776—1836), sv. Forlagsboghandler I 59, 129, 130, 137, 151, 159, 163, 179, 183, 187, 199, 202, 245. III 177.
- Widmark, Per Henrik (1800—61), sv. Landshøvding III 92, 370.
- Widström, Ulrika Carolina, f. Forsberg (1764—1841), sv. Forfatterinde I 59. III 177.
- Wieland, Christoph Martin (1733—1813), ty. Digter I 95, 99, 254.
- Wieselgren, Harald Ossian (1835—1906), sv. Bibliotekar, Søn af P. W. III 91, 95.
- Wieselgren, Hedvig Eleonora (1834—37), Datter af P. W. II 104.
- Wieselgren, Matilda Catharina, f. Rosenquist (1816—94), g. m. P. W. II 57, 60, 61, 65, 75, 80, 82, 90, 95, 98, 105, 107, 108, 109, 127, 162, 250, 285. III 46, 48.
- Wieselgren, Peter (1800—77), sv. Præst og Historiker II 88, 96, 112, 123, 146, 161. III 51, 238, 240, 245, 249, 252 f., 262, 279.
- Wihlborg, Gustafva (1820—89), senere g. m. Provst Samuel Heurlin II 185, 186, 188. III 266.
- Winberg, Johan Ulrik (1777—1834), sv. Grosserer II 72. III 245.
- Winbom, Johan (1746—1826), sv. Domprovst I 174, 186.
- Winbom, Jonas Arvid (1791—1841), sv. Historiker og Teolog, Søn af foreg. III 276.
- Winckelmann, Johann Joachim (1717—68), ty. Kunsthistoriker I 202.

- Wingård, Carl Fredrik af (1781—1851), sv. Ærkebiskop II 167, 241, 323. III 97, 263, 264.
- Wingquist, Olof (1800—61), sv. Historiker II 331.
- Winter, sv. Konditor II 199, 200.
- Wolff, Odin (1760—1830), Forfatter I 246.
- Worsaae, Jens Jacob Asmussen (1821—85), Arkæolog II 352. III 292.
- Wosemose, Hans Christian (1784—1862), Litterat I 220. III 195.
- Wrangel, Friedrich Heinrich Ernst von (1784—1877), preussisk Greve og Officer III 29, 30.
- Wrede, maaske: Carl Fabian (1798—1865), sv. Friherre, Kammerherre I 209 f., 213 f.
- Wulff, Peter (1774—1842), Søofficer, Oversætter I 233, 250. III 205.
- Wulfila (ca. 310—83), vestgotisk Biskop I 155. III 97.
- Xenophon (ca. 430—ca. 359 f. Kr.), gr. Forfatter I 92.
- Zeipel, Carl Samuel Fredrik von (1793—1849), sv. Forfatter I 125, 263.
- Zeise, William Christopher (1789—1847), Kemiker I 189.
- Ziedner, Mathias (1785—1859), sv. Præst I 40, 42. III 163, 164.
- Öberg, Georg Anton (1767—1855), sv. Boghandler I 54, 87, 91, 118. III 170.
- Ödmann, Carl (1773—1834), sv. Bibliotekar I 6, 10, 184. III 156.
- Ödmann, Samuel (1750—1829), sv. Teolog og Naturforsker, Broder til foreg. I 174. III 156, 205.
- Öller, Jöran Johan (1740—1811), sv. Præst II 168.
- Örnhielm, Clas Arrhenius (1627—95), sv. Kirkehistoriker II 147. III 260.
- Ørsted, Anders Sandøe (1778—1860), Jurist og Statsmand I 106, 133, 183, 233. II 11, 26. III 236.
- Ørsted, Hans Christian (1777—1851), Fysiker, Broder til foreg. I 160. II 26, 126, 354. III 78, 99, 236, 257.
- Østrup, Vilhelm (1777—1850), Præst I 129. III 197.

II. VÆRKREGISTER

Kursive Sidetal henviser til Kommentaren.

- Aagaard, K.: Beskrivelse over Tørning Lehn (1815) I 133.
- Aasen, I.: Det norske Folkesprogs Grammatik (1848) III 53.
- Åskådaren, udg. af C. A. Grevesmöhlen (1810—11) I 24. III 160.
- Acta Societatis Upsaliensis VII (1815) I 126.
- Adelung, J. C.: Versuch eines vollständigen grammatisch-kritischen Wörterbuches der hochdeutschen Mundart (1774—86) II 259, 260. III 137.
- Adlerbeth, J.: Om Biarmeland (Iduna 1813) I 102.
- Adlersparre, C.: Historiska samlingar (1793—1822) I 73, 82, 96.
- Adlersparre, G.: Handlingar rörande Sveriges äldre, nyare och nyaste historia (1830—33) II 41, 163.
- Adrastea, red. af Chr. Sten (1815—17) I 132 f.
- Aftenposten, udg. af J. L. Beeken (1816—19) I 213.
- Aftonbladet (1830 ff.) II 64, 122, 321, 322. III 98, 99, 125, 244, 256, 310.
- Afzelius, A. A.:
Natriddarn (Poet. kalender för 1813) I 63, 74. III 172.
Necken (Iduna 1812, dansk Oversættelse ved Rask i Frigge for 1813) I 53, 73, 80.
Stolts Henrietta (Poet. kalender för 1814) I 69, 82.
Tomtarne (Poet. kalender för 1819) I 63, 74. III 172.
- Ahlquist, Abr.: Ölands historia och beskrifning (1822—27) II 169.
- Alexandri Magni historia på swenske rijm, udg. af J. Hadorph (1672) II 248.
- Algreen-Ussing, T.: Bevis, at Adam Oehlenschläger er gaaet fra Sands og Samling (1820) I 249.
- Almqvist, C. J. L.:
Det går an (1839) II 172. III 265.
Ordbok öfver svenska språket i dess närvarande skick (1842—44) II 212 f., 237.
- Almänna Journalen, udg. af P. A. Wallmark (1813—24) I 102, 104, 117, 142, 168, 192, 201, 215, 219, 263. III 183, 209.
- Almänna Opinionens organ, red. af A. Regné (1810) I 24, 40, 53, 58. III 160.
- Amintor [o: A. O. Rhyzelius]: Sviogothia munita (1744) I 13. III 157.
- Andersen, H. C.:
Agnete og Havmanden (1834) II 124 f. III 257.
Fodreise fra Holmens Kanal til Østpynten af Amager (1829) II 50.
The true Story of my Life, overs. af Mary Howitt (1847) III 121.
Til Landsoldaten (Fædrelandet 1850) III 68.
- Anjou, L. A.: Svenska kyrkoreformationens historia (1850—51) III 99.
- Anmärkaren, red. af Fr. Cederborgh (1816—29) I 198.
- Arborelius, O. U.: Conspectus lexicæ linguæ dalecarlicæ (1813) II 269.
- Archiv for Historie og Geographie, red. af J. C. Riise (1820—38) I 246. III 222.
- Armand, Francis og Théaulon: Les femmes soldats (1809) II 31 f. III 238.
- Arrebo, A.: Hexaëmeron (1661) III 117.
- Arwidsson, A. I.: Svensk bibliographie för året 1829 (1830) II 25, 30, 49.
- Asbjørnsen og Moe: Norske folkeeventyr (1841—42) II 288.

- Askelöf, J. C.: Tal, hållet vid svenska bibelsällskapets allmänna sammankomst 1835 (1835) II 82.
- Athene, red. af R. Nyerup (1813) og C. Molbech (1814—17) I 103 f., 105, 106, 108, 110, 112 f., 115, 117, 120, 121, 122, 126, 127, 129, 132, 133, 136, 138, 141, 143, 144, 145, 146, 147, 149, 151, 153, 155, 156, 157, 160, 161, 162, 164, 169, 170, 171, 172, 175, 177, 178, 183, 185, 186, 188, 191, 192, 195, 201, 229. III 184.
- Atterbom, P. D. A.:
 Adagio (Poet. kalender för 1813) I 88.
 Allegro (Poet. kalender för 1813) I 88.
 Bidrag till svenska skaldekunstens historia (1842—46) II 198, 216. III 269.
 Blommorna (Poet. kalender för 1812) I 57, 129. II 307. III 116, 118, 197.
 De artis ad naturam in philosophia dynamica respectu (1815) I 125.
 [Plan til Tragedien] Erik den helige II 20. III 234.
 Fågel blå (Poet. kalender för 1814) I 102, 108, 128, 164, 167, 228, 257. II 122, 144. III 204, 219, 256.
 Förberedelse till en ästhetik (Svea 1821) I 256, 257.
 Grunddragen af forn-skandinaviska och svenska vitterhetens historia intill Stjernhjelm (1864) II 216, 357. III 66, 114 f., 272, 313.
 [Plan til] Hesperiska vandringsminnen II 122, 144.
 Inträdestal i Svenska akademien 1840 (Sv. akad. handl. fr. 1796 XX 1843) II 216.
 Jerntonen (SLT. 1813) I 88.
 Lycksalighetens ö (1824—27) I 274, 279. II 19, 21, 22, 122, 144, 145, 216, 311, 327. III 27, 74, 89, 114, 125, 133, 234, 256, 307.
 Minne af Olof Rudbeck den äldre (1849, i Sv. akad. handl. fr. 1796 XXIII—XXIV 1850—51) III 26, 38, 66, 72, 74, 77, 89 f., 106, 112, 115, 116, 120 f., 124, 125, 137.
 Minne af Samuel Columbus (Sv. akad. handl. fr. 1796 XXIV 1851) III 66, 72, 77, 89, 106.
 Minne öfver Carl Michael Bellman (1852) III 66, 69, 72, 74, 76, 79, 80 f., 88, 106, 112 f.
 Minnen från Tyskland och Italien (1859) I 244, 256. II 20, 22. III 227, 234.
 Minnesord öfver konung Carl XIV Johan (1844) II 311, 328.
 Om Bellman och Valerius (Phosphoros 1812) III 72 f.
 Om skandinaviska föreningen och studentuttåget från Upsala till Köpenhamn (1844) II 311, 312, 327. III 285.
 Samlade dikter (1837—38) II 74, 80, 121, 122, 130, 144, 154.
 [Plan til Drama om] Sigurd II 122. III 256.
 Strödda bidrag till svenska vitterhetens häfder (1848) II 357. III 293.
 Studier till filosofiens historia och system (Skrifter II 1835) II 74, 80.
 Svenska siare och skaldar (1841—55) II 216, 233, 289, 301, 304, 310, 311, 312, 327, 328, 357. III 26, 30, 31, 34, 38, 40, 41, 65, 66, 74, 76, 88, 113, 114, 125, 133, 135, 137, 283 f., 285, 302, 309, 313, 315.
 Till min morfader (Poet. kalender för 1816) I 180.
 Vandringsminnen (Poet. kalender för 1820) I 228, 242, 249.
 W. F. Palmblad (Bihang till Svenska tidningen 1853) III 133.
- Atterbom og Schröder, E. A.: Plato och Goethe (1842) II 193, 216, 217. III 268.
- Baden, G. L.: Danmarks Riges Historie (1829—32) II 347, 349, 370. III 297.
- Bagesen, J.:
 Apologie for Hymnen til Uronia (Danfana 1817) I 172.
 Breve til Adam Oehlenschläger (1818) I 221, 255. III 215.
 Da jeg var lille (Poesier I 1785) I 220.

- Den gamle Anakreon til den unge Psycharion (Poetisk Lommebog for 1813, udg. af P. Foersom) I 83.
 Det evige Sindbillede (1815) I 127 f. III 191.
 Digtervandring I (2. Udg. af Labyrinthen 1807) I 86, 102. III 178, 183.
 Herthadal (Nye blandede Digte 1807) I 170. III 204.
 Hymne til Uronia (Danfana 1816) I 172.
 Jens Baggesen til Ida Brun (Poetisk Lommebog for 1813, udg. af P. Foersom) I 83.
 Rosenblade med et Par Torne (1819) I 220, 223.
 Shak Peer, eller Adam Vævers Romance (Rosenblade med et Par Torne 1819) I 223.
 Trylleharpen (1816) I 172, 182, 223, 224.
 Trylleharpens Historie (1818) I 223.
 Bartas, G.: La Semaine (1578) III 117.
 Beeken, J. L.: Dagbog paa en Reise i Sverrig (1820) I 246, 250, 251 f., 255. III 217.
 Behrmann, H. H.: Kong Christian II.s Historie (1815) I 144.
 Bellman, C. M.:
 Bacchi tempel (1783) I 163.
 Fredmans håndskrifter (1813) I 163.
 Fredmans sanger (1791) I 57, 163.
 Bendtsen, B.: De stationibus Romanorum (1810) I 93.
 Beretning om Undersøgelsen af Runamo (Vid. Selsk.s hist. og philos. Afh. VI 1841) II 188 f. III 267.
 Bergfalk, P. E.: Om svenska postinrättningens uppkomst och utbildning från 1636 till konung Carl XII:s död 1718 (Vitterhetsakad.s handl. XVIII 1846) II 300.
 Bergius, P. J.: Inträdestal om Stockholm, nu och för 200 år sedan (Sv. vetenskapsakad.s handl. och tal 1758) II 45.
 Bergmann, F. W.: Poèmes islandais (1838) II 161.
 Berwald, F.: Modehandlerskan (1845) II 334.
 Berättelse om studenttågen till Lund och Köpenhamn 1845 (1846) II 359.
 Beskow, B. v.:
 Birger och hans ätt (Dramatiska studier II 1837) II 118 f., 131, 136.
 Dagens händelser, bedömde af en landtman (1838) II 166, 217.
 Den irrande publicisten (1840) II 217.
 Dramatiska studier (1836—38) II 98 f., 102—104, 118 f.
 Erik XIV (1827) II 98 f.
 Florilegium Aftonbladianum (Svenska biet 1840) II 217.
 Gustaf Adolf i Tyskland (Dramatiska studier III 1838) II 165. III 263.
 Har Sverige publicitet och publicister? (1839) II 166, 217.
 Om förflutna tidens svenska ordboks-företag (Sv. akad. handl. fr. 1796 XXXI 1859) III 150.
 Pappers-kråkorna (1840) II 217.
 Ryno (1834) II 98.
 Upplösning är icke upplysning (1838) II 166, 217.
 Vandringsminnen (1833—34) II 104.
 Beskrivelse over danske Mynter og Medailler i den kongelige Samling (1791—94) I 266.
 Bibliothek for Morskabslæsning (1820—25) I 246.
 Biographiskt lexicon öfver namnkunnige svenska män (1835—57) II 89, 91, 284. III 46, 47, 49 f., 249.
 Biörner, E. J.: Nordiska kämpadater (1737) I 47, 53, 66, 75, 80, 86. III 167.
 Bjowulfs Drapa, overs. af N. F. S. Grundtvig (1820) I 247.
 Björn Järnsida, Tekst af J. D. Valerius, Musik af E. du Puy I 141. III 195.
 Björnstjerna, M.: Engelska statsskulden, dess inflytande och förvaltning (1833) II 49.
 Blanche, A.: Läkaren (1846) II 334.
 Blicher, S. S.: Sommerreise i Sverrig Aar 1836 (1840) II 213.
 Bloch, S. N. J.: Kort Veiledning for

- Begyndere i det græske Sprog (1796) I 224.
- Boëthius, D.: Försök till en lärobok uti naturrätten (1799) I 40.
- Boileau, N.: Skalde-Konsten, overs. af Gustaf Snoilsky (1817) I 136, 159.
- Bornemann, F. C.: Bemærkninger om Censuren i Danmark (MfL. XII 1834) II 64.
- Botin, A. af: Svenska folkets historia (1789—92) I 47.
- Bovallius, R. M.:
Berättelse om riksdagen i Stockholm 1713—14 (Sv. akad. handl. fr. 1796 XXII 1847) II 331.
De forma regiminis Sveciæ anno MDCXXXIV confirmata (1842) II 228.
- Boye, A. E.:
En liden Morskabsbog om G. H. Olsens saakaldte Indlæg (1816) I 162.
Holbergiana (1832—35) II 139.
Om Syngespillet Ludlams Hule (1816) I 144, 155, 162.
- Boye, C. J.: Digte I (1819) I 233.
- Boye, Fr.: Riksdagshistorien ifrån 1627 t. o. m. 1823 (1825—27) II 7.
- Boye, Fr. og Wetterling: Kongl. svenska museum (1821—23) I 263. III 226.
- Boye, Johs.:
Lovtale over den danske Helt Daniel Rantzau (1819) I 233.
Om Industrie (1812) I 49.
- Brage og Idun, udg. af Fr. Barfod (1839—41) II 213.
- Brambeck, C. G.: Biografiska fragmenter samlade ur slägtdocumenterna uti Börringe-Closters archiv 1848 (1870) III 50.
- Brandis, C. A.:
Commentationum Eleaticarum pars I (1813) I 93.
Von dem Begriffe der Geschichte der Philosophie (1815) I 133.
- Brandt, C. J. og Helweg, L.: Den danske Psalmedigtning (1846—47) III 9.
- Bremer, Fredrika:
I Dalarna (1845) II 331, 334.
- Teckningar ur hvardagslivet (1828 ff.) II 36.
- Bring, E. S.: Om stat, statsförfattning och representation med afseende på Sverige (1835) II 114.
- Bring [o: Lagerbring], Sv. og Munck, P.: De Willandia (1751—52) II 189.
- Brinkman, C. G. v.:
Tal af akademiens præses den 31 mars 1843 (1843) II 232.
Vitterhets-försök (1842) II 231, 234 f. III 274.
- Brorson, A. W.: Epitome geographiæ antiqvæ (1812) I 29.
- Brun, Friederike:
Neue Gedichte (1814) I 83.
Noget om den danske Billedhugger i Rom: Albert Thorvaldsen (Athene IV 1815) I 115, 121.
Til Thorvaldsen i Rom (Frigge. Nytaarsgave for 1813) I 80.
- Brunius, C. G.:
Konstanteekningar under en resa år 1849 (1851) III 99, 377.
Kort Efterretning om Dalby Kirke og Kloster (Hist. Tidsskr. 1840) II 221.
Skånes konsthistoria för medeltiden (1850) III 35, 51.
- Brünnich, M. T.: Historiske Efterretninger om Norges Biergværker fra Aaret 1516 til Udgangen af 1623 (1819) I 233.
- Brøndsted, P. O.: Voyages dans la Grèce (1826—30) I 162.
- Byron, G.: Manfred, overs. af P. Wulff (1820) I 250.
- Börjesson, J.:
Erik XIV (1846) III 79.
Erik XIV:s son (1847) III 79.
- Calderon, P.:
Dorothea og Gomez Arrias, overs. af Sille Beyer (1840) II 154. III 267.
Livet en Drøm, overs. af Sille Beyer (1838) II 154 f.
- Camoens, L.: La Lusidade, overs. af Laharpe (1776) II 303.
- Cederschöld, F. J.: Allmän inledning till

- apriorisk eller rationel pligtlära (1821) I 262.
- Celsius d. y., O.:
 Erik XIV:s historia (1774) I 206, 212.
 Gustaf I:s historia (1746—53) I 206, 212.
- Cervantes, M.: Don Quixote (1605) III 115.
- Choræus, M.: Barnsligheten (Åbo tidningar 1803) I 80.
- Christian III's Bibel (1550) II 203.
- Clausen, H. N.: Apologetæ ecclesiæ Christianæ ante-Theodosiani Platonis eiusq. philosophiæ arbitri (1817) I 189.
- Code Napoléon (1804) I 229, 236.
- Codex argenteus edidit Andr. Uppström (1854) III 96 f., 370.
- Correspondenten (1830—54) II 321.
- Cronholm, Abr.: Fornnordiska minnen I: Nordboarne i Westerviking (1833) II 59.
- Curtius Rufus, Quintus: Om den macedoniske Konge Alexander d. Stores Levnet og Bedrifter ved A. W. Brorson (1808) I 92.
- Cæsar, Julius: Mindesskrifter ved O. Wolff (1804) I 92.
- Dagen (1803—43) I 132, 212. II 28.
- Dagligt Allehanda (1769—1849) I 142. II 122, 321, 322. III 256.
- Dagspostens Søndagsblad, red. af J. K. Høst (1816—18) I 132, 158.
- Dahlgren, C. F.:
 Den sista dryckeskampen (Opoetisk kalender för poetiskt folk 1821) I 263.
 Mollberg i samvetsqwal (Opoetisk kalender 1821) I 263.
 Mowitz anlete (Opoetisk kalender 1821) I 263.
 Rågnbågen (Opoetisk kalender 1821) I 263.
 Tal hållet i Haga park (Opoetisk kalender 1821) I 263.
 Wärfvaren (Opoetisk kalender 1821) I 263.
- Dahlmann, F. C.:
 Betragtninger over Oehlsenschlägers dramatiske Værker (1812) I 49, 55. III 187.
- Danmarks Historie, overs. af Jenssen-Tusch (1840—43) II 279, 284. III 280.
- d'Albedyhll, E. C.: Gefion (1814) I 104. III 184.
- Dalin, O. v.: Den afundsjuke (1738) I 148.
- Dampe, J. J.: Conspectus et æstimatio ethicæ Corani (1812) I 93, 101.
- Danfana, red. af J. Baggesen (1816—17) I 139, 140, 144, 155, 164, 172. III 195.
- Dannevirke, udg. af N. F. S. Grundtvig (1816—19) I 162.
- Dansk Litteratur-Tidende (1811—36) I 91, 94, 101, 110, 111, 113, 115, 117, 190, 192, 213, 233, 235 f., 270. II 2, 17, 28, 59. III 244.
- Dansk Minerva, udg. af K. L. Rahbek (1815—19) I 121, 213.
- Dansk Ugeskrift, red. af J. F. Schouw (1832—36, 1842—46) II 67, 209. III 277.
- Danske Magazin (1745 ff.) I 95. II 64, 80, 92, 95, 107, 108, 282. III 46, 47, 127, 253.
- Dante:
 Den guddommelige Komedie, overs. af Chr. K. F. Molbech (1851—63) III 81, 88, 89, 90, 96, 101, 106, 115, 116, 117, 118, 120, 123, 126, 130, 150, 375.
 Stycken ur Dantes Divina commedia, kommenterade och metriskt öfversatta af C. W. Böttiger (1845—51) III 88, 118.
- Daugaard, J. B.: Om de danske Klostre i Middelalderen (1830) II 32.
- David, C. N.: Om Trykkefriheden i Danmark (MfL. XI 1834) II 64. III 245.
- De Danorum rebus gestis seculo III. et IV ved G. J. Thorkelin (1815) I 122, 247.
- Dela Gardieska archivet, udg. af P. Wieselgren (1831—44) II 32 f., 47, 51, 75, 77, 80, 88 f., 91, 107, 108, 149, 161, 249, 264 f., 277 f., 279, 284. III 238, 277, 279.
- Demokratien (1850—51) III 98, 370.

- Den danske Tilskuer, udg. af K. L. Rahbek (1796—1806) I 52.
- Den nordiske Tilskuer, udg. af J. K. Høst (1814—16) I 121, 133. III 189.
- Den svenska Argus, udg. af O. v. Dalin (1732—34) I 148.
- Den ældste danske Bibel-Oversættelse, udg. af C. Molbech (1828) II 17, 165.
- Det skandinaviske Litteraturselskabs Skrifter (1805—32) I 105.
- Dictionnaire de l'Académie française (1694 ff.) II 260, 261.
- Dieterich, U. W.: Runen-Sprach-Schatz oder Wörterbuch über die ältesten Sprachdenkmale Skandinaviens (1844) II 338.
- Diogen Laertes filosofiske Historie, overs. af B. Riisbrigh (1811—12) I 29, 71. III 167.
- Diplomatarium Dalekarlium, udg. af C. G. Kröningssvärd og J. Lidén (1842—53) III 5, 10.
- Duellius, R.: Miscellaneorum quæ ex coccidibus manuscriptis collegit I—II (1723—24) I 142. III 195.
- Dürer, A.: Vier Bücher von menschlicher Proportion (1528) I 225.
- Ebert, F. A.: Zur Handschriftenkunde (1825—27) II 305. III 284.
- Edda, den ældre, overs. af F. Magnusen (1821—23) I 247.
- Edda, Sæmundar hins fróða, udg. af Den arnæmagnæanske Kommission (1787—1828) I 183, 202.
- Edda Sæmundar hins fróða, udg. af Rask og Afzelius (Sthlm. 1818) I 216, 217.
- Edda Sámunds des Weisen, overs. af L. Studach (1829) II 49.
- Egils Saga I 136.
- Ehrenheim, F. W.: Tessin och Tessiniana (1819) I 217, 236, 244.
- Ehrensvärd, C. A.: De fria konsternas philosophi (1786) I 33.
- Resa till Italien (1786) I 33.
- Eichhorn, J. G.: Geschichte der Literatur (1805—12) I 56.
- Elgström, P.:
Hvad rätt har ett folk att dömma en regent? (1809) I 40.
Om ett stort, ett patriotiskt tänkesätt (1810) I 40.
- En syndares omvändelse, udg. af J. E. Rietz (1842) II 217, 218.
- En Wadstena-Nunnas bönbok, udg. af J. E. Rietz (1842) II 217, 219.
- Enberg, L. M.: Äreminne öfver greve Magnus Stenbock (Sv. akad. handl. fr. 1796 VIII 1821) I 193.
- Epistolæ obscurorum virorum (1515—17) I 220.
- Etienne, C. G. og Isouard, N.: Cendrilion (1810) I 83, 89. III 177.
- Euphrosyne [= Julia Christina Nyberg]: Dikter (1822) I 217, 244.
- Ewald, Johs.:
Balders Død (1775) I 51.
Fiskerne (1779) I 52.
Kong Christian stod ved højen Mast (Fiskerne 1779) I 51.
Liden Gunver (Fiskerne 1779) I 51.
- Ewerlöf, F.:
Betraktelser öfver svenska ständerna (1848) III 22.
En blick på handels- och penningeställningen i Sverige (1844) II 330.
- Faber, P.: Den tapre Landsoldat (1848) III 68.
- Fant, J. E.: Monasteriologia Upsaliensis (1842) II 228.
- Faxe, V.: Tal vid jubel-festen, som firades 1/9 1845 till minne af Lunds domkyrkas invigning 1/9 1145 (Lunds domkyrkas jubelfest 1/9 och 2/9 1845) III 35.
- Feuerlein, J. W.: Bibliotheca symbolica evangelica Lutherana (1768) II 167.
- Fibiger, A.: Daniel Rantzau (1838) I 233.
- Fichte, J. G.: Reden an die deutsche Nation (1808) I 7. III 156.

- Flores och Blansseflor II 219.
- Foersom, P.:
 Carl August (Poetisk Lommebog for 1813 ved P. Foersom) I 80, 99.
 Digte (1818) I 233.
- Forhandlinger ved Festen i Kiøbenhavn d. 11. Decbr. 1811 (1812) I 49.
- Forsell, C.: Statistik öfver Sverige (1831) II 58 f., 65, 69 f., 71, 97, 345. III 243, 290.
- Forsøg i de skionne og nyttige Videnskaber (1770—79) I 51, 57.
- Fortegnelse over de Bøger, som i Aaret 1814—16 ere udkomne i de tre nordiske Riger (1815—17) I 131, 134, 142, 161, 168, 183.
- Fouqué, F. H. K.:
 Corona (1814) I 128.
 Der Held des Nordens (1810) I 97, 128. III 74.
 Der Zauberring (1813) I 97, 128.
 Eginhard und Emma (1810) I 97.
- Franzén, F. M.:
 För fattiga och rika (1833) II 113, 124, 190.
 Predikningar II (1842) II 190.
 Sång öfver G. F. Creutz (1797) I 57.
 Skrifter i obunden stil (1835) II 113.
 Svenska sånggudinnan till den Danska (Stockholmsposten 1794) II 72. III 245.
 Vitter strid mellan far och son (1841) II 190.
- Frey (1841—50) II 213, 331, 348.
- Frigge. Poetisk Nytaarsgave for 1813 ved R. Nyerup I 73, 80, 82, 86, 91, 92, 99.
- Frithiof Fræknes saga I 244.
- Fryxell, A.:
 Berättelser ur svenska historien (1823—79) II 148, 291, 349. III 99, 100, 108, 143, 297.
 Handlingar rörande Sverges historia (1836—43) II 94, 349.
 Om aristokratfördömandet i svenska historien (1845—50) II 347, 348 f., 351, 370 f. III 99, 297, 292, 295.
 Svensk språklära till skolornas tjänst (1824) III 101, 107.
- Vermlandsflickan (Poet. kalender för 1822) I 263. III 226, 372.
- Fryxell, J.: Wår theater (1818) I 205.
- Fylla. Poetisk Nytaarsgave for 1821 ved N. Krossing I 250.
- Fürst, N.: Briefe über die dänische Literatur (1816) I 172, 176, 180.
- Fædrelandet (1835—82) II 64, 293. III 35, 245, 288.
- Fölsch, E. G.: Resa i Norrige år 1817 (1818) I 209.
- Föreningen, red. af B. J. Törneblad (1816—17) I 166. III 203.
- Geijer, E. G.:
 Bergsmannen (Iduna 1811) I 73, 80.
 Beträktelser i afseende på de nordiska mythernas användande i skön konst (Iduna 1817) I 211. III 275.
 Den blå boken (1837) II 118.
 Fabula Theoderici Veronensis svecica (1833) III 127.
 Fattigvårdsfrågan (Literaturbladet 1839) II 166.
 Försök till psalmer (1812) I 74, 77, 83, 86.
 Gjukungarnas fall (Iduna 1814) I 104.
 Om historien och dess förhållande till religion, saga och mythologie (Iduna 1811) I 40.
 Om rätta förhållandet mellan religion och moralitet (1812) I 40.
 Samlade dikter af P. D. Atterbom (Literaturbladet 1838) II 121, 122, 142. III 255, 256, 260.
 Svar till professor Fryxell (1846) II 349, 351.
 Svea rikets häfder (1825) I 101. II 7. III 158.
 Svenska folkets historia (1832—36) II 59, 97, 291, 369. III 243 f.
 Tal vid jubelfesten för reformationen 1817 (1818) I 192, 198.
 Thorild, tillika en filosofisk eller ophilosophisk bekännelse (1820) I 253 f. III 223.
- Gerlach, G. B.: Philosophie, Gesetzgebung und Æsthetik (1804) I 97.

- Gervinus, G.: Geschichte der poetischen National-Literatur der Deutschen (1835—44) III 73, 87, 306, 309.
- Gesenius, W.: Scriptura linguaeque phoeniciae monumenta (1837) II 115. III 254.
- Gigas librorum I 269. III 227.
- Girs, Æ.:
Kon: Gustafs den I och kon: Erichs den XIV chrönikor (1670) II 240.
Konung Johan den III: dies chrönika (1745) II 240.
- Gislason, K.: Dönsk orðabók (1851) III 103, 110.
- Gjörwell, C. C.: Det lefvande Sverige uti förbindelse med det utslocknade (1796—98) I 43, 54.
- Goethe, J. W.:
Der Zauberlehrling (Musenalmanach auf 1798) III 114, 373.
Dichtung und Wahrheit (1811—33) I 97.
Die Wahlverwandschaften (1809) 198.
Faust (1790—1832) II 155.
- Gotter, F. W.: Medea (1775) I 94.
- Grafström, T. F.: Om krigsföretagen inom Sverige straxt efter Carl XII:s död (1851) III 78 f.
- Granberg, P. A.:
Jorund (Sv. akad. handl. fr. 1796 VI 1813) I 77, 81. III 175.
Skandinaviens historia under konungarne af Folkungaätten (1818) I 216.
Utkast till en svensk statistik (1816—20) I 168.
- Grimm, Jac. og Wilh.: Deutsches Wörterbuch (1854 ff.) III 131 f.
- Grubbe, S.:
Anmärkingar i anledning af anmärkningarna om rätta förhållandet mellan religion och moralitet (1812) I 40.
Om förhållandet mellan religion och moralitet (1812) I 40.
- Grundtvig, N. F. S.:
En liden Bibel-Chrönike (1814) I 154. III 199.
En mærkelig Spaadom ogsaa om Danmark (1814) III 223.
- Første Rimbrev, til Bernhard Inge-mann (Dannevirke 1817) I 171.
Helligtrekongerlyset (1814) I 186. III 208.
Hvorfor kaldes vi Lutheraner? (1812) I 82.
Kort Begreb af Verdens Krønike (1812) I 29, 81 f., 84, 85, 87, 91, 92, 98, 106, 108, 110, 111 f., 147. III 176 f., 178, 182, 185, 186, 225, 315.
Kort Begreb af Verdens-Krønike (1814) I 106, 108, 110.
Nordens Mythologi (1808) III 182.
Prøver af Snorros og Saxos Krøniker i en ny Oversættelse (1815) I 128, 132. III 192, 217.
Rimelige Strøtanker ved Kallundborgs i Livet vel meriterede Stads-Satyrikus Jens Baggesens Grav (Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn 1815) I 128.
Saga (1811) I 87.
Til Elines Søster (Frigge. Poetisk Nytaarsgave for 1813) I 82.
Til Professor Sverdrup (Frigge. Poetisk Nytaarsgave for 1813) I 82.
Udsigt over Verdens-Krøniken (1817) I 183, 190. III 207.
- Gulathingsloven, udg. af Den arnæmag-næanske Kommission (1817) I 183.
Gustav Vasas Bibel (1541) II 240, 254 f.
Konung Gustaf III :s efterlemnade papper, udg. af E. G. Geijer (1843—45) II 233, 290.
Gustaf III: Skrifter i politiska och vittra ämnen (1808—12) I 53, 66.
- Gyllenborg, G. F.: Tåget öfver Bält (1785) I 170.
- Göransson, J.: Bautil (1750) I 80, 82, 98. II 85.
- Hallager, L.: Norsk Ordsamling (1802) I 113.
- Halldórsson, B.: Lexicon Islandico-Latino-Danicum (1814) I 94, 106, 136. II 228, 247. III 187.
- Hallenberg, J.:
Disquisitio de nominibus in lingua

- Suiogothica Lucis et Visus cultusque Solaris in eadem lingua vestigiis (1816) I 154, 159, 165 f., 170.
- Svea rikets historia under konung Gustaf Adolph den stores regering (1790—96) I 73, 143, 149, 151, 206.
- Öfver första delen af Sven Lagerbrings Svea rikets historia anmärkningar (1819—22) I 228.
- Hallische allgemeine Litteratur-Zeitung (1785—1849) I 144, 158.
- Hamburgischer Correspondent (1731 ff.) III 30.
- Hamilton, H.: Afhandling om krigsmaktens och krigskonstens tillstånd i Sverige under konung Gustaf II Adolfs regering (Sv. Vitterhetsakad.s handl. XVII 1846) II 300.
- Hammarsköld, L.:
 Återskall af Hr. Grewesmöhlens tredje basunstöt (1815) I 134.
 Almäna Journalistens hederskrans (1819) I 217, 226 f.
 Berättelse om konung Gustaf III's ärestod (1808) I 135.
 Bref öfver Plotins filosofiska lärobyggnad (1814) I 133, 135.
 Demogorgon och hans afkomma (Opoetisk kalender för poetiskt folk 1822) I 263.
 Epigrammer (Opoetisk kalender 1822) I 263.
 Fjärilns födelse (Opoetisk kalender 1821) I 263.
 Fragmentum Hermesianactis suethice redditum (1813) I 48, 98, 100. III 167.
 Första grunderna af grekiska språkläran (1818) I 207, 224. III 214.
 Försök till en kritik öfver Friedrich Schiller (1808) I 13, 211, 215. III 157, 214.
 Förteckning på de i Sverige från äldre till närvarande tider utkomne Scholæ och Underviisnings-Böcker (1817) I 157, 167.
 Grunddragen af philosophiens historia (1825—27) II 2, 6 f., 8, 11, 12 f., 18, 20, 21 f.
- Helvin och Ellina (1817) I 187. III 208.
- Historiska anteckningar rörande fortgången och utvecklingen af det filosofiska studium i Sverige från de äldre till nyare tider (1821) I 227 f., 243, 253, 257, 258, 259. III 185.
- Ildgnister, stræde over den nyere svenske Litteratur (Athene VII 1816) I 118, 121, 122, 132, 133, 134 f., 138, 139, 140, 143, 151, 156, 161, 162, 166. III 188.
- Kritiska bref rörande Leopolds samlade skrifter (1810) I 8. III 157.
- Litteraturens och de sköna konsternas historia i sammandrag för gymnasier (1828) II 22.
- Om adertonde århundradets märkvärdiga uppfostringsförslag och deras inflytande på tidslynnnet (Göteborgs k. Vetenskaps- och Vitterhetssamhälles handl. F. 2. d. 2 1817) I 167, 184.
- Poetiska studier (1813) I 109, 129. III 179, 274.
- Prins Gustaf (1812) I 13.
- Prof af tungusernas witterhet (Ur sjökaptens Bagfots manuskript) (Polyfem 1. saml. 1810) III 247.
- Sammandragen berättelse om Danmarks krigsförhållanden till Sverige (1813) I 113, 180, 186. III 187, 208.
- Skaldelönen (Opoetisk kalender 1822) I 263.
- Skaldmöns besök (Opoetisk kalender 1821) I 263.
- Svenska witterheten (1818—19, 2. Udg. ved P. A. Sondén 1833) I 167, 206, 212, 215, 217, 219, 226, 227, 231 f., 236, 272, 278. II 48, 50.
- Underrättelser om de sednare uppträden i den danska witterheten (SLT. 1813) I 40, 44, 49—52, 55—57, 86, 87, 96, 150, 155, 252. III 168 f., 200.
- Utkast till de bildande konsternas historia (1817) I 117, 120, 167, 175, 184, 190, 193, 197, 201, 205, 211. III 188, 210.

- Hammarsköld, L. og Imnelius, J.:
Svenska folksagor (1819) I 229. III 219.
- Hammerich, Fr.:
Besøg paa Kinnekulla og Omberg (Brage og Idun 1839) II 213.
Skandinaviske Rejeminder (Brage og Idun 1839—40) II 213.
- Handlingar hörande till konung Carl XII:s historia, udg. af G. Floderus (1819—26) I 217.
- Handlinger hörande till prestmötet i Wexjö 1836 (1837) II 111 f.
- Handlingar rörande Skandinaviens historia (1816—65) I 186. II 187.
- Handlingar till Sverges reformations- och kyrkohistoria under konung Gustaf I, udg. af P. E. Thyselius og V. Ekblom (1841—42) II 344. III 70.
- Handlingar till upplysning af Finlands häfder, udg. af A. I. Arwidsson (1846—58) III 128.
- Henrik Harpestrængs danske Lægebog, udg. af C. Molbech (1826) II 9, 13, 16 f., 300, 320.
- Hauch, C.:
Contrasterne (1816) I 155, 156. III 200.
Den babyloniske Taarnbygning (1830) II 25. III 236.
Hamadryaden (1830) II 25, III 236.
Phantasiens Magt (Contrasterne 1816) I 156.
Reisen til Ginnistan (Contrasterne 1816) I 144, 156.
Rosaura (1817) I 183, 190.
Saga om Thorvald Vidførle (1849) III 39 f., 40 f.
- Hazelius, J. A.:
Om läroverksfrågorna (1846) III 97, 310.
Om studentexamen samt elementarläroverkens brister (1843) III 97, 310.
- Hedborn, S.:
Psalmer (1812—13) I 77, 86, 88.
Samlade skrifter, udg. af Atterbom (1853) III 115, 133.
Vaggvisa (Poetisk kalender för 1813) I 63.
- Heiberg, J. L.:
Critik over Væringerne i Miklagaard (Kjøbenhavns flyvende Post 1827) II 25 f.
De Danske i Paris (1833) II 41. III 239 f.
De poëseos dramaticæ genere hispanico præsertim de Pedro Calderone de la Barca (1817) I 178, 189. III 205.
Digte (1819) I 223, 232 f.
Dristigt vovet halvt er vundet (1817, udk. 1816) I 152, 161, 167, 171, 174, 185.
Elverhøj (1828) II 103, 130, 131, 135.
En Sjel efter Døden (Nye Digte 1841, udk. 1840) II 216. III 272.
Fata Morgana (1838) II 135. III 259.
Intelligensblade (1842—44) II 209, 233.
Julespøg og Nytaarsløjer (1817, udk. 1816) I 152, 161, 164, 167, 171, 174, 177, 185. III 201, 204, 205.
Marionetteater (1814, udk. 1813) I 118, 156, 161.
Ny A-B-C-Bog til Ære, Nytte og Fornøielse for den unge Grundtvig (1817) I 171, 174.
Om Vaudevillen som dramatisk Digtart (1826) II 31.
Pottemager Walter (Marionetteater 1813) I 156.
Psyche (1817) I 152, 161, 171. III 202.
Svar paa Hr. Prof. Oehlenschlägers Skrift 'Om Critiken i Kjøbenhavns flyvende Post over Væringerne i Miklagaard' (Kjøbenhavns flyvende Post 1828) II 25 f.
Tycho Brahes Spaadom (1819) I 221.
- Heiberg, P. A.: Samlede Skuespil, udg. af K. L. Rahbek (1806—19) I 203, 250.
- Heimdall, red. af J. E. Rydquist (1828—32) II 23, 25 f., 28, 29, 35, 36, 48, 49. III 236.
- Hemliga handlingar, hörande till Sveriges historia efter konung Gustaf III:s antråde till regeringen, udg. af J. E. Schartau og P. A. Wallmark (1821—25) I 258 f.

- Henderson, E.: Iceland (1818) I 133.
- Herder, J. G.: Sämtliche Werke (1806—20) I 153.
- Hermes. Nytaarsgave for 1820 I 220.
- Hermes, red af C. J. L. Almqvist og L. Hammarsköld (1821) I 257, 258. III 224 f.
- Herrera, Abr.: Sha'ar Haschamin (1655) II 45.
- Hertha, udg. af R. Nyerup (1817) I 162, 164.
- Hertz, H.:
Anonym Nytaarsgave (1832) II 40.
Erindringer fra Hirschholm (Foraarets Nytaarsgave for 1833) II 40.
Gengangerbreve (1830) II 40, 50.
Svend Dyrings Hus (1837) II 103, 119 f., 120, 130, 131, 134 f., 141.
Valdemar Atterdag (opf. 1839) II 120.
- Hertz, J. M.: Det befriede Israel (1804) I 189.
- Hertz, S.: Ungdoms-Digtninger (1816) I 144.
- Hesperus, udg. af K. L. Rahbek (1819—23) I 233, 246.
- Hildebrand, B. E.: Anglosachsiska mynt i svenska Kongl. Myntkabinetet, funna i Sveriges jord (1846) II 300. III 3, 4, 10.
- Historisk Calender ved L. Engelstoft og Jens Møller (1814—17) I 183, 190, 204.
- Historisk Tidsskrift, udg. af Den danske historiske Forening (1840 ff.) II 156, 162, 163, 171, 180, 198, 220, 221, 224, 225, 236, 239, 242 f., 266, 282, 286 f., 293, 296, 303, 306, 323, 340, 352 f., 359, 360 f., 363 f., 367. III 4, 9, 10, 11, 18, 19, 46, 47, 49 f., 52, 55, 63, 70, 78, 82 f., 91, 92, 104, 127.
- Historisk-biographiske Samlinger, udg. af C. Molbech (1847—51) III 70, 82, 91.
- Historiske Aarbøger (1845—51) II 364, 367. III 19, 33, 44, 70, 82, 91, 100 f., 104, 294, 302.
- Hjort, P.:
Johann Scotus Erigena (1823) II 7, 10 f.
Kritiske Bidrag til nyere dansk Tæn-
- kemådes og Dannelses Historie (1852—67) III 125, 375.
- Læren om Viljens Frihed (1825) II 11.
- Nogle Bemærkninger over de ved det kongelige Academie for de skønne Konster udstillede Konstsager (Athene IV 1815) I 115, 120.
- Om den falske Logik, som kan formodes at have villedet mangan Læser af Rahbeks seneste Forsvarsskrift (1816) I 162.
- Om Digteren Ingemann og hans Værker (Athene V—VI 1815—16) I 122, 153.
- Om en høist mærkelig Lighed imellem Trylleharpen ... og samme Stykkes Original (1817) I 172, 223.
- Tolv Paragrapher om Jens Baggesen (Athene VII 1816) I 157, 162, 172, 182, 195, 223.
- Hjort, V.: Lovtale over Daniel Rantzau (Skrifter, udg. af Selskabet til de skønne Videnskabers Forfremmelse 1824) I 233.
- Hof, S.: Dialectus Westrogothica (1772) I 159, 168, 172, 183, 202, 206, 209, 213
- Hofman, T. de: Historiske Efterretninger om velfortiente danske Adelsmænd III 46.
- Holberg, L.:
Comedier I ved C. Molbech (1843) II 297, 306, 314, 327. III 35, 39, 284.
Den politiske Kandestøber (1723) I 21. III 159.
Erasmus Montanus (1731) II 306. III 284.
Peder Paars (1719—20) I 57. II 139.
Udvalgte Comedier (Strängnäs 1827—33) II 27. III 236 f.
Udvalgte Skrifter ved K. L. Rahbek (1804—14) I 92. III 180.
Ulysses von Ithacia (1725) I 239.
- Holst, H. P.: Den lille Hornblæser (1849) III 68.
- Homer:
Iliaden, overs. af M. Wallenberg (1814—17) I 113.

- Odysseen, overs. af M. Wallenberg (1819) I 228.
 The Iliad, overs. af A. Pope (1715—20) III 106, 113.
 The Odyssey, overs. af A. Pope (1725—26) III 106, 113.
- Horats:
 Oder och epoder, overs. af G. J. Adlerbeth (1817) I 168.
 Satirer, overs. af Jens Hansen Smidth (1816) I 133, 144.
- Horn, F. C.: Små skaldestycken (1816) I 171.
- Howitt, Will. og Mary: The Literature and Romance of Northern Europe (1852) III 121, 124.
- Hr. Michaels tre danske Riimværker ved C. Molbech (1836) II 95.
- Huusvennen, red. af J. E. Wegener (1818—27) I 246.
- Hwasser, I.: Olof Rudbeck (1846) III 139.
- Hülphers, A.: Samlingar till en beskrifning öfwer Norrland (1771—97) II 214.
- Hyltén-Cavallius, G. O.: Vocabularium varendicum (1837—39) II 115.
- Høegh-Guldberg, Fr.:
 Aften er ikke Morgen liig (1817) I 195.
 Betragtninger over Dannersprogets Retskrivning og Toneklang (1809) I 177. III 205.
 Samlede Smaating (1815—16) I 144.
- Höijer, B.: Samlade skrifter (1825—27) I 74, 88. II 7.
- Hörberg, P.: Lefwernesbeskrifning (1817) I 150, 163, 167, 170, 173, 179, 183, 184, 191. III 209.
- Iduna, en Nytaarsgave for 1812, udg. af R. Nyerup (1811) I 53.
- Iduna, udg. af Götiska förbundet (1811—45) I 53, 74, 102, 104, 108, 112, 172, 205, 211, 243.
- Ingemann, B. S.:
 Blanca (1815) I 122, 128, 229.
 De sorte Riddere (1814) I 106, 128.
- De Underjordiske (1817) I 183, 250.
 Digte II (1812) I 29.
- Erik Menveds Barndom (1828) III 237.
- Eventyr og Fortællinger (1820) I 250.
 Hyrden af Tolosa (1816) I 226.
 Julegave (1816) I 164.
 Løveridderen (1816) I 152.
 Masaniello (1815) I 122, 128, 136.
 Mithridates (Digte II 1812) I 108, 136. III 185.
 Procne (1813) I 106, 110.
 Reinald Underbarnet (1816) I 152.
 Reiselyren (1820) I 249 f.
 Røsten i Ørkenen (1815) I 128, 133.
 Samlede lyriske Digte (2. Udg. 1817) I 183.
 Tassos Befrielse (1819) I 250.
 Turnus (Procne 1813) I 91, 106, 108.
 Valdemar Seier (1826) II 329. III 237.
- Ingvar Vidfarne, udg. af N. R. Brocman (1762) II 66. III 245.
- Iris. Nytaarsgave for 1819 ved C. Hauch I 223.
- Isis, red. af Lor. Oken (1817—48) I 245.
- Jacobi, C. F.: Lovtale over Erkebiskop Absalon (1770) I 52.
- Jahn, F. H.:
 Danmarks politisk-militaire Historie under Unionskongerne (1835) II 80, 93. III 247.
 Grundtræk til Christian den Fjerdes Krigshistorie (1820—22) I 248.
 Om Anledningen til de Svenskes første Opstand imod Erik af Pommern (Nordisk Tidsskrift for Historie, Litteratur og Konst I 1827) II 20. III 234.
- Johannes Magnus: Historia de omnibus gothorum sueonumque regibus (1554) I 269.
- Johnson, S.: Dictionary of the English Language (1755) II 259. III 131.
- Jomsvikingasaga, overs. af M. Adlerstam og udg. af Hammarsköld (1815) I 102, 136, 142, 151, 155, 168, 202. III 183, 199, 212.
- Jones, W.: Works (1799—1801) I 153.

- Journal des débats (1789—1944) II 30.
- Journal for Politik, Natur- og Menneskekundskab, red. af O. Wolff (1794—1829) I 246.
- Journal för litteraturen och theatern, udg. af P. A. Wallmark (1809—13) I 45, 68, 73, 83, 86, 88, 102. III 166.
- Juridisk Archiv, udg. af A. S. Ørsted (1804—12) I 106.
- Järta, C. T.: Anmärkningar rörande striden mellan konungamakt och furstewälde i Sverige (Vitterhetsakad. handl. XVIII 1846) II 300.
- Kellgren, J. H.:
Den nya skapelsen eller Inbillningens värld (1790) I 57, 185.
Gustaf Wasa (1786) I 49. III 167.
Saknaden I 185.
Samlade skrifter (2. Udg. 1800—02) I 73.
Till Christina (1789) I 185.
- Kjøbenhavns flyvende Post, red. af J. L. Heiberg (1827—37) II 26.
- Kjøbenhavnsposten (1827—59) II 28, 64, 209.
- Kleyper, J. N.: Ossians Harfe I 172, 182.
Knyttlingasaga I 247.
- Kometen, red. af C. F. Dahlgren m. fl. (1825—27) II 49.
- Kong Christian IV's egenhændige Breve I, udg. af C. Molbech (1848) II 333, 364. III 34 f., 37, 39, 63, 100, 275.
- Kong Christian V:s egenhændige Dagbøger, udg. af C. Molbech (Hist. Tidskr. 2. R. I—II 1847—48) II 370. III 36, 100.
- Kong Davids Psalter, overs. af A. Arreboe (1623) I 51.
- Konunga- och höfdingastyrelsen I 147. II 240, 248, 254. III 83, 308.
- Kotzebue, A.: Octavia (1801) I 226.
- Krag, N.: Den stormægtigste Konge, Kong Christian III, hans Historie (1776—79) II 108. III 253.
- Kruse, L.:
Dramatiske Værker (1818—20) I 233, 250.
- Fortællinger (1815) I 229, 234.
Opstanden i Rusland (1812) I 82.
Overkiolen (1820) I 250.
- Lagerbring, S.:
Samlinger af åtskilliga handlingar och påminnelser (1749—58) II 44.
Svea rikets historia (1769—83) II 370.
- Lagerbring, S. og Munck, P.: De Willandia (1751—52) II 189.
- Landbruksakademiens annaler (1813—23) I 102.
- Leipziger Repertorium der deutschen und ausländischen Literatur, udg. af G. E. Gersdorff (1843—50) II 328.
- Lenngren, A. M.: Skaldeforsök (1819) I 216, 217, 243.
- Lénström, C. J.: Svensk Læsebog, bearbejdet af F. Barfod (1843) II 233.
- Leopold, C. G. af:
Oden (1790) I 8, 91. III 156 f.
Religionen I 252.
Samlade skrifter (2. Udg. 1814—33) I 126, 157.
Virginia (1802) I 252.
- Leopold, J.: Theatrum machinarum (1724—35) I 225.
- Lidman, S. F.: Om fornlemningar i Nubien (Iduna 1817) I 168.
- Lidner, B.: Samlade arbeten (1812—14) I 44, 48.
- Lidskjalf (1825) II 7.
- Liljegren, J. G.:
Runlära (1832) II 57, 65, 66, 85.
Runurkunder (1833) II 57, 65, 85, 338. III 110.
- Lindeberg, A.:
Bidrag till Sverges historia efter d. 5. nov. 1810 (1839) II 241.
Blanca (1822) I 193, 195.
Fågel blå (1815) I 168. III 204.
Svensk biografi I (1818) I 216, 217.
- Lindeblad, A.: Svenska sången (1832) II 50. III 242.
- Ling, P. H.:
Agne (1812) I 88.
Asarne (1816) I 157, 168, 170.
Blot Sven (1824) I 199.

- Den heliga Birgitta (1818) I 199, 207, 209, 216. III 277.
- Eddornas sinnebildslära (1819) I 243.
- Engelbrekt Engelbrektson (1819) I 199, 216.
- Gylfe (1812—14) I 3, 8, 12, 14, 21, 42, 88, 113, 170. III 155, 159.
- Riksdagen 1527 (1817) I 186, 193.
- Linné, C. v.: Skånsk resa (1751) II 189.
- Linnerhielm, J. C.: Bref under resor i Sverige (1797—1816) I 31.
- Linnæa borealis, udg. af C. J. Bergman og B. E. Malmström (1841—42) II 180.
- Literaturbladet, udg. af E. G. Geijer (1838—41) II 118, 121, 122, 140, 142, 143, 166. III 255, 256.
- Litterarisches Wochenblatt, udg. af A. v. Kotzebue (1818—20) I 245.
- Livijn, C.:
- Axel Sigfridsson (1817) I 193, 195, 197, 198, 201.
- Om ministère och opposition i Sverige (1831) II 49. III 247.
- Samvetets fantasi (Opoetisk calender för poetiskt folk 1821) I 263.
- Skaldens harpa (Opoetisk calender 1821) I 263.
- Spader dam (1824) II 49.
- Livius, T.:
- Forsøg til en Oversættelse af T. Livius's romerske Historie ved Rasm. Møller (1800—18) I 92.
- Titi Livii Patavini Historiarum libri I—X, udg. af R. Møller (1815—19) I 133.
- Loenbom, S.: Historiska märkvärdigheter (1767—68) I 78.
- Lundblad, J. F. af, og Bolmeer, B. M.: Karl XII:s historia (1835—39) II 279.
- Lundblad, Sv.: Dansk-norrsk och svensk ordbok (1819) I 227.
- Lundell, J.: Om den svenske Almues Dagsværk eller Hoverpligt (Hist. Tidsskr. V 1844) II 286.
- Lyceum, udg. af L. Hammarsköld (1810—11) I 2, 14, 59, 138, 140. III 155, 194.
- Lyngbye, H. C.:
- Færøiske Qvæder om Sigurd Fofnerbane og hans Æt (1822) II 294.
- Tentamen Hydrophytologiæ Daniæ (1819) I 232, 246. III 219.
- Lütken, C.:
- Om Sorø Akademies Idee (1847) III 14.
- Om Sorø Realhøiskoles Idee (1847) III 14.
- Læsefrugter, udg. af A. F. Elmquist (1818—33) I 246. III 222.
- Läsning för bildning och nöje, udg. af V. F. Palmblad (1846—48) III 3, 27, 299.
- Läsning för folket, udg. af L. A. Ekmarck m. fl. (1834—1924) II 124. III 257.
- Maanedsskrift for Literatur (1829—38) II 25, 27, 28, 29, 64, 67, 75, 89, 98, 119, 120, 154. III 101, 236.
- Magazin for Reiseiagttagelser, udg. af R. Nyerup (1820—25) I 233, 246.
- Magnusen, F.: Bidrag til nordisk Archæologie (1820) I 247.
- Mandevilles Rejse III 12, 297.
- Marcus Antonius: Leveregler for sig selv, overs. af C. Bastholm (1805) I 93.
- Markalls sömnlösa nätter (1820—21) I 243, 245, 249, 254, 257, 260. II 49. III 166, 221, 224, 312.
- Marmier, X.:
- Lettres sur l'Islande (1837) II 108.
- Poètes et romanciers du Nord (Revue des deux mondes 4. Serie X 1837) II 109. III 253.
- Meisling, S.:
- Munkelist (1812) I 82, 92, 94, 99.
- Undersøgelse om det heroiske Versemaals Skjæbne i ældre og nyere Tider hos Europas vigtigste Folkeslag (1816) I 167, 185.
- Mellin, G. H.: Blomman på Kinnekulle (1829) II 36.
- Milton, J.: Det förlorade paradiset, overs. af J. G. Oxenstjerna (1815) I 113.

- Minerva, red. af C. Pram (og K. L. Rahbek) (1785—93) I 105. III 184.
- Miscellanea Hafniensia, udg. af F. Mønter (1816—24) I 162.
- Molbech, C.:
 Almindeligt Oversyn af den danske Litteratur i Aaret 1814 (Athene IV 1815) III 196.
 Analekter (1846) II 353, 356, 359. III 293.
 Anders Arrebo og Anders Bording (Hist.-biogr. Samlinger 1851) III 117, 123.
 Antonio Allegri da Correggio (Det skand. Litteraturselsk.s Skrifter VII 1811) I 7, 86, 92. III 178.
 Baggesen som dansk Digter og Prosaist (Nordisk Tidsskr. for Historie, Literatur og Konst I 1827) II 21. III 234 f.
 Bemærkninger angaaende Hoveriets, Vornedskabets og Herregaardenes Oprindelse i Danmark (Hist. Tidsskr. II 1841) III 100.
 Bemærkninger om Hertugdømmet Slesvigs Statsforhold og Nationalitet (Hist. Tidsskr. 2. R. II—III 1848—1850) III 100.
 Bemærkninger over det danske Skriftsprogs historiske Udvikling, med Hensyn paa dets nærværende Forhold (Hist. Tidsskr. 2. R. I 1847) III 41.
 Beretning om den finlandske National-Literatur, og dens nyeste Tilstand (Oversigt over det kgl. danske Vid. Selsk.s Forhandl. 1850) III 42, 101.
 Bidrag til Dronning Christinas, det svenske Hofs og Corfitz Ulfeldts Historie, i Aarene 1651—55, af Peder Juuls utrykte Breve til Charisius (Hist. Tidsskr. V 1844) II 348, 361. III 100.
 Bidrag til en Historie og Sprogskildring af de danske Bibeloversættelser fra det XVIde Aarhundrede, særdeles Christian den Tredies Bibel af 1550 (1840) II 175, 180, 203, 212, 254 f. III 127.
 Blandede Smaaskrifter (1834—36) II 39, 96, 120, 130, 141, 288.
- Breve fra Sverrige i Aaret 1812 (1814—17) I 17, 23, 28, 79 f., 86, 89, 90, 98, 104, 106 f., 108, 109 f., 111, 117, 119, 122, 127, 132, 136, 143, 144, 151, 152, 154, 157, 158, 159, 162, 164, 168 f., 173, 175, 184 f., 187, 189, 190, 191, 192, 194, 197, 202, 232, 236. II 84, 90, 213, 347. III 101, 185.
- Briefe aus Schweden, overs. af Wiedemann (1818—20) I 183, 189, 191, 194, 196, 203, 210, 232. III 207.
- Capitain Werner H. F. Abrahamson (Hist.-biogr. Samlinger 1851) III 117, 123.
- Conferentsraad D. G. Moldenhawersom Bibliothekar (Det skand. Litteraturselskabs Skrifter XX 1824) I 277. II 1.
- Dansk Dialectlexikon (1841) II 24 f., 37, 39, 48, 154, 202, 211, 214. III 53.
- Dansk Glossarium (1857—66) II 154. III 123, 126, 374.
- Dansk Haand-Ordbog (1813) I 80, 86.
- Dansk Ordbog (1833, 2. Udg. 1859) II 8, 24, 34, 37, 38 f., 48, 212, 213, 220, 239, 252, 256, 258, 260. III 90, 101, 146, 148, 151 f., 378.
- Dansk poetisk Anthologie (1830—40) II 25, 28, 55, 154, 244, 288, 289, 306. III 39, 73, 87, 306.
- Danske Haandskrifter, fornemmelig af historisk Indhold, i det Kongelige Bibliothek i Stockholm (Hist. Tidsskr. IV 1843) II 266. III 9, 277 f.
- Danske Ordsprog (1850) II 127, 154. III 69, 71, 84, 308.
- Det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Historie 1742—1842 (1843) II 207, 219 f., 225, 232, 235, 236, 239, 240, 242, 244, 245, 247, 249, 251, 262, 265 f., 278, 296, 299. III 35, 39, 42, 151, 270, 282.
- Digteren Adolf V. Schack Staffeldt (1851) III 69, 73, 80, 81, 87, 90, 95, 99, 101, 305, 309.
- En historisk Prolog, eller Bemærkninger og Oplysninger til K. Christian den Syvendes, Hoffets og Struensees Historie og Charakteristik, i A. 1766—

- 1772 (Hist. Tidsskr. 2. R. IV 1852) III 101, 108, 116, 117, 124 f.
- En kort Udsigt over den nordiske og danske Historiographie (1856) III 147, 319.
- Et Bidrag til Corfitz Ulfeldts Levnets-historie (Hist. Tidsskr. 2. R. IV 1852) III 5, 81, 99, 100, 101.
- Et Brev fra Landet til Hs. Exc. Hr. Geh. Statsminister L. N. v. Scheel (1856) III 147.
- Et Brev til Hr. Etatsraad, Theaterdirecteur, Dr. J. L. Heiberg fra Etatsraad C. Molbech om 'Dante' (1853) III 120.
- Et historisk Tilbageblik paa Fredsslutningen i Kiøbenhavn 1660. (Hist. Tidsskr. 2. R. III 1850) III 42, 44, 81, 100, 291.
- Et Reisebrev til Prof. Ch. Lütken (1847) III 14, 292.
- Europa i Middelalderen (Det skand. Litteraturselsk.s Skrifter XVI 1819) I 239, 251.
- Forelæsninger over den danske Poesie (1831—32) II 55.
- Fortællinger og Skildringer af den danske Historie (1837—40) II 115, 116, 121, 154, 213, 349. III 101, 255.
- Fragmenter over og i Anledning af Oeh-lenschlägers Poesie (Analekter 1846) III 101.
- Hertugdømmet Slesvig i dets Forhold til Kongeriget Danmark og til Holsten (Hist. Tidsskr. 2. R. I 1847) III 8, 14, 297.
- Historie af Ditmarskerkrigen (1813) I 7, 29, 80, 86, 89, 94, 95, 101, 102, 107, 109, 110, 111, 118, 127, 136. III 100.
- Hs. Kongl. Høihed Arveprindsen og Sandheden (1855) III 147.
- Indledning og Udkast til en Skildring af den germanisk-skandinaviske Forfatning (Hist. Tidsskr. IV 1843) III 100.
- Indledning til Forelæsninger over det danske Sprogs og den danske National-litteraturs Historie (1822) I 267, 270, 278.
- Johannes Evalds Levnet (1831) II 25, 55. III 40, 236.
- Julegave for Børn (1835—39) II 112.
- Kong Christian VIII, domfældt af H. N. Clausen (1848) III 85, 308.
- Kong Erik Plogpenning's Historie (1821) I 233 f., 248, 260, 271.
- Kort öfversigt af deserskildta epokerna i svenska national-litteraturens historia, overs. af D. E. Gravallius (1817) I 192, 194, 198, 208, 215.
- Kritiske Epistler til Vilhelm Zaberns Forfatter (1835) III 13, 85, 298.
- Lund, Upsala og Stockholm i Sommeren 1842 (1844) II 242, 326, 327, 361. III 267.
- Nogle Bemærkninger over vore danske Folkeviser fra Middelalderen (Det skand. Litteraturselsk.s Skrifter XIX 1823) I 271, 272 f., 278.
- Nogle Ord angaaende celtiske Spor og Levninger i Norden (Hist. Tidsskr. V 1844) III 100.
- Nogle Ord om det, man kalder »Ret-skrivning« (1855) III 147.
- Nogle Yttringer om Aristokratie og Adelsstand, Grundadel og Fødselsadel (Hist. Tidsskr. III 1842) III 100.
- Nogle Yttringer om den komiske Poesie (Athene VIII 1817) I 178, 185.
- Om Bottas og Layards Opdagelser af assyriske Monumenter (Vid. Selsk.s Oversigt 1851) III 89.
- Om Corfitz Ulfeldt som Landsforræder (Hist. Tidsskr. III 1842) II 348. III 47 f., 49 f., 81, 100, 101, 303.
- Om den nysvenske Skrivemaade i dansk Skrift (1825) II 5, 9 f. III 237.
- Om den svenske Maler Pehr Hörberg, hans Levnet og Konst (Det skand. Litteraturselsk.s Skrifter XXII 1816—17) I 197, 201, 211, 216, 217, 234, 236, 251. III 157.
- Om Dialecter eller Mundarter (1811) I 99.
- Om Historiens nationale Betydning og Behandling (Hist. Tidsskr. I 1840) II 163. III 262.

- Om nordisk Historiographie (MfL. XI 1834) II 65 f. III 248.
- Om Sorøe Academie, dets Skiebne og dets Fremtid (1847) II 354. III 4, 9, 14, 292.
- Om Udgivelsen af Anders Vedels danske Saxo, og om Samfundet til den danske Literaturs Fremme (1846) III 4, 9.
- Reise giennem en Deel af Tydskland, Frankrige, England og Italien (1821—22) I 245, 255, 260, 263, 266 f., 269 f., 271, 273, 277, 278. II 7, 11.
- Resa i Sverige åren 1812 och 1813, overs. af D. E. Gravallius (1815) I 141, 142, 144, 151, 154, 158.
- {Plan til] Stilistisk Haandbog i den danske Prosa (1847) III 9.
- Studier over Oehlenschlägers Poesie og Digterværker (1850) III 58, 63, 66, 69, 70, 71, 73 f., 82, 91, 99, 305, 306.
- Svend Dyrings Huus (MfL. XVIII 1837) II 119, 121, 130 f., 141.
- Sverriges Statistik (MfL. XII 1834) II 65, 69 f., 74, 75, 76, 278.
- Til Hr. N. F. S. Grundtvig (1813) I 108.
- Uddrag af K. Christian IV's Skriv-Calendarere (Hist. Tidsskr. 2. R. IV 1852) III 100.
- Udvalgte Eventyr og Fortællinger (1843, udk. 1842) II 222, 239, 288, 307, 329. III 280.
- Ungdomsvandringer i mit Fødeland (1811—15) I 7, 49, 52, 57, 115, 117, 144. III 196.
- Vaarblomster og Hedeurter (1810) I 3, 7, 14, 49, 57, 91. III 155, 187.
- Østrup Bylov og Gildeskraa 1598 (Hist. Tidsskr. I 1840) III 100, 254.
- Molbech, C. og Petersen, N. M.: Udvalg af hidtil utrykte danske Diplomer og Breve (1858) II 207, 239, 249, 287, 296, 300, 364.
- Molbech, Chr. K. F.:
 Billeder af Jesu Liv (1840) II 307. III 284.
 Dante (1852) III 81, 88, 120, 124, 132 f., 135, 314.
- Dæmring (1852, udk. 1851) III 81, 99, 101, 106, 115, 116, 117, 118, 120, 124, 314.
- En Maaned i Spanien (1848) III 34, 39, 81, 88.
- Guldskoven (Udv. Eventyr og Fortællinger ved C. Molbech 1843) II 288, 307.
- Klintekongens Brud (1845) II 307. III 284, 288.
- Madonna (Dæmring 1851) III 120.
- Naturaanderne (Dæmring 1851) III 78, 99, 101.
- Om Billedhuggerkonsten og dens Poesie (1841) II 307.
- Morgenbladet (Christiania 1819 ff.) II 59 f., 64. III 244.
- Müller, J.: De diis Romanorum (1811) I 101.
- Müller, P. E.: Disquisitio de Snorronis fontibus et auctoritate (Noregs konunga sögur VI 1820) I 247.
- Müllner, Ad.: Brøden, overs. af C. J. Boye (1817) I 233.
- Møller, Jens: Biskop Dr. Nicolai Edinger Balles Levnet og Fortjenester (1817) I 183.
- Møller, Poul: Om Jenses Lidenhed (Hermes 1820) I 220, 227.
- Mörk, J. H.: Adalriks och Giöthildas äfventyr (1742—45) I 159.
- Mörner, A. G.:
 Försök till utveckling af grunderna för svenska regeringssättet (1812) I 24, 33.
 Hvilka äro medlen att hos ett folk uppväcka och underhålla patriotism och en rätt nationlig anda? (1812) I 77.
- Namnlös och Valentin, udg. af G. E. Klemming (1846) III 5.
- Naumann, C.: Sveriges statsförfattningsrätt (1844—74) II 320.
- Nibelungenlied I 48. III 167.
- Nicander, C. A.: Runesvärdet (1820) I 254.

- Nilsson, Sv.:
 Skandinavisk fauna (1830—55) II 89.
 III 249.
 Skandinaviske nordens ur-invånare
 (1838—43) II 282, 293. III 279, 293.
 Njåls saga I 136.
 Nordia, udg. af Haste, Fr. Høegh-Guld-
 berg og J. K. Høst (1795) II 72.
 Nordischer Telegraph (1849—50) III
 41.
 Nordisk Tidsskrift for Historie, Litera-
 tur og Kunst, red. af C. Molbech
 (1827—36) II 16, 20, 23, 26, 28. III
 46, 47, 50.
 Nordmansharpan (Poetisk kalender för
 1816) I 273.
 Nordström, J. J.: Bidrag till den sven-
 ska samhällsförfattningens historia
 (1839—40) II 186.
 Norsk Rigstidende (1815—82) I 140. III
 194 f.
 Nya Posten, udg. af B. J. Törneblad
 (1810—12) I 24. III 160.
 Nya Skandinavien, red. af C. A. Grewes-
 möhlen (1812—13) I 68. III 160.
 Nyerup, R.:
 Almindelig Morskabslæsning i Dan-
 mark og Norge (1816) I 144, 159, 166,
 186. III 279.
 Charakteristik af Kong Christian IV
 (1816) I 162, 164.
 De fem Mose-Bøger paa Svensk
 (Skandinavisk Museum 1800 II) II
 146 f., 165.
 Olof Rudbeck den Ældre (1814) III
 139, 377.
 Reiser til Stockholm i Aarene 1810 og
 1812 (1816) I 144, 155, 158 f., 166, 265.
 Nyerup, R. og Kraft, J. E.: Dansk-
 norsk Litteraturrexicon (1818—19)
 I 183, 246, 252. II 11.
 Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn (1804—
 31) I 95, 117, 150, 210, 212, 220, 224,
 246, 247.
 Nyt Aftenblad (1824—26) II 9.
 Oehlenschläger, A:
 Aladdin (Poetiske Skrifter 1805) I 58,
 106, 110, 128, 206, 249, 274. II 155.
 III 267.
 Aladdin, overs. af L. Borgström (Ka-
 lender för damer 1819—20) I 216, 243.
 Aladdin (tysk Oversættelse 1808) III
 74, 306.
 Axel og Valborg (1810) I 172, 203.
 II 103. III 74.
 Baldur hiin Gode (Nordiske Digte
 1807) I 110. III 74.
 Correggio (1811) I 172. III 187.
 Correggio, overs. af P. A. Sondén
 (1812) I 40, 113. III 164.
 De italienske Røvere (1835) II 58.
 Den lille Hyrdedreng (1818) I 213, 221.
 Digterne i Levnet som i Værker (1820,
 udk. 1821) I 249.
 Digtninger II (1813) I 106, 113, 117.
 III 184.
 Dronning Margrethe (1834, udk. 1833)
 II 41.
 En Reise, fortalt i Breve til mit Hiem
 (1817—18) I 190, 202, 212, 220, 255.
 Erik og Abel (1820) I 248, 259.
 Erindringer (1850—51) III 68 f., 70,
 74, 305.
 Eventyr (1816) I 162, 164.
 Fiskeren (1816) I 121, 128, 152, 206,
 274.
 Fostbrødrene (1817) I 177, 183, 190,
 206.
 Frederiksberg (1817) I 164, 171.
 Freias Alter (1816) I 152, 162, 164.
 III 202.
 Hagbard og Signe (1815) I 138.
 Håkon Jarl den Rike, overs. af L.
 Borgström (1817) I 104, 193.
 Hakon Jarl (Nordiske Digte 1807)
 I 58, 110. III 74.
 Helge (1814) I 110, 117, 121, 128, 152,
 164, 171, 177, 183. II 20, 143. III
 186, 234.
 Hroars Saga (1817) I 164, 171 f., 177,
 183.
 Hrolf Krake (1828) I 177. II 26. III
 205, 236.
 Hugo von Rheinberg (1813) I 81, 106,
 113. III 187.

- Jesu Christi gientagne Liv i den aarlige Natur (Poet. Skrifter 1805) I 106.
 Kanariefuglen (1813) I 81, 108, 117.
 Ludlams Hule (1814, udk. 1813) I 106, 138, 144, 221.
 Nordens Guder (1819) I 202, 220, 232, 248.
 Nordiske Digte (1807) I 248.
 Palnatoke (1809) I 190. III 74.
 Robinson i England (1819) I 220 f.
 Røverborgen (1814) I 106, 113, 117.
 Sanct Hansaftenspil (Digte 1802) I 161, 164, 221, 226.
 Stærkodder (1812) III 74.
 Thors Reise til Jotunheim (Nordiske Digte 1807) I 202, 232, 248.
 Til Publikum (1816) I 162.
 Tordenskiold (1821) I 259.
 Tordenskiold (1833) II 41.
 Waulundurs saga, overs. af J. Adlerbeth (1812) I 40.
 William Shakespeare (Iris, Nytaars-gave for 1819) I 223.
 Ærlighed varer længst (1813) I 81, 108.
 Øen i Sydhavet (1824—25) I 279 f.
- Olaus Magnus: *Historia de gentibus septentrionalibus* (1554) II 171. III 264.
- Olaus Petri: *En svensk krönika* (ca. 1530) I 203.
- Olivecrona, S. R. D. K.: *Om lagbestämd giftorätt i bo* (1851) III 78.
- Olsen, G. H.: *Indlæg i Anledning af Oehlenschlägers Appel til Publikum fra Theatencensorerne* (1816) I 162.
- Olufsen, C.:
 Bidrag til en statsoeconomisk Oversigt af Danmark (1818—19) I 212.
 Bidrag til en Oversigt af National-Industrien i Danmark (1819) I 248.
 Grundtræk af den politiske Stats-oeconomie (1815) I 133.
- Opoetisk calender för poetiskt folk (1821—22) I 263. III 226.
- Outzen, N.: *Die dänische Sprache im Herzogthum Schleswig* (Priisskrifter angaaende det danske Sprog i Hertugdømmet Slesvig 1819) I 233.
- Ovid: *Metamorfoser*, overs. af G. J. Adlerbeth (1820) I 214, 243.
- Oxenstierna, J. G.: *Skördarne* (1796) I 252.
- Palmlad, V. F.:
 Amala (Poetisk kalender för 1817) I 180.
 Aurora Königsmark och hennes slägt (1846—49) III 50, 304.
 Familjen Falkensvärd (1844—45) II 334.
 Fjällhvalfvet (Poetisk kalender för 1813) I 40, 83, 88.
 Grekisk fornkunskap (1843—45) II 290.
 Handbok i fysiska och politiska, äldre och nyare geographien (1825—37) II 7, 22, 77, 91.
 Holmen i sjön Dall (Poetisk kalender för 1819) I 217.
 Om sällheten af en ministerialstyrelse (1841) II 217.
 Politisk camera optica (1840) II 217.
 Resorna (Poetisk kalender för 1813) I 88.
 Öfver romanen (Phosphoros 1812) I 87, 99.
- Paludan-Müller, C.: *Er Kong Carl den Tolvte falden ved Snigmord?* (Hist. Tidsskr. 2. R. I 1847) II 364.
- Paludan-Müller, Fr.:
 Adam Homo (1841—48) III 30, 33, 41, 66, 75, 80, 87, 106, 302.
 Amor og Psyche (1834) II 109.
 Danserinden (1833) II 40, 109. III 239.
 Kærlighed ved Hoffet (1832) II 40. III 239.
 Luftskipperen og Atheisten (1853, udk. 1852) III 133, 376.
- Pedersen, Chr.: *Vor Frue Tider* (1514) II 32, 42.
- Persius: *Satirer*, overs. af P. Thyselius (1818) I 168.
- Petersen, N. M.: *Det danske, norske og svenske Sprogs Historie* (1829—30) III 127.

- Phosphoros, udg. af Atterbom og Palmblad (1810—13) I 2, 32, 45, 77, 87, 91, 98, 99, 102, 108, 125, 135. III 72 f., 155.
- Platonis libri VIII ved G. Sverdrup (1811) I 97.
- Plautus, overs. af Fr. Høegh-Guldberg (1812—13) I 29, 37, 45, 91, 92, 97, 110.
- Plotin: Grunderna för Skönhets-läran, overs. af L. Hammarsköld (Phosphoros 1813) I 135.
- Plutark: Levnetsbeskrivelser, overs. af St. Tetens (1803—11) I 92.
- Poetisk kalender, udg. af P. D. A. Atterbom (1812—22) I 74, 77, 83, 86, 88, 102, 108, 115, 125, 128, 129, 150, 152, 162, 163, 167, 180, 187, 191, 193, 216, 217, 242, 254, 257, 262 f. II 144. III 199, 226.
- Poetisk Lommebog for 1813, udg. af P. Foersom I 80, 83, 86, 91, 92, 99.
- Politik og Historie, red. af J. K. Høst (1820—22) I 233, 246.
- Polychorda, udg. af Lyder Sagen (1805) I 92.
- Polyfem, udg. af J. C. Askelöf (1809—12) I 2, 5, 17, 53, 61, 83. II 49, 198. III 155, 156, 166.
- Pope, A.: Messiah (The Spectator 1712) III 113.
- Posse, J. A.: Bidrag till svenska lagstiftningens historia (1850) III 99.
- Post- och Inrikes Tidningar I 142. II 345.
- Pouch, L.: Proverbiorum Danicorum ex communi sermonis .. collecta (1661—62) II 151, 163 f., 168. III 267.
- Priisskrifter angaaende det danske Sprog i Hertugdømmet Slesvig, udg. af L. Engelstoft (1819) I 233. III 279 f.
- Promemoria, ärlig och sann, om folkförlökning och årsväxt (1811) I 82.
- Quétif, J. og Echard, J.: Scriptores ordinis prædicatorum (1719—21) II 44, 45.
- Rabenius, L. G.: Lärobok i svenska kyrkolagfarenheten (1836) II 97.
- Rafn, C. C.: Nordiske Runemindesmærker (1856) III 110, 372.
- Rahbek, K. L.:
Kong Frederik II i Ditmarsken (1811) I 95.
Hans Rostgaard og hans Hustru (1808) I 95.
Prosaiske Forsøg (1785—1806) I 52.
Svar paa Oehlenschlägers Til Publikum (1816) I 162.
Tordenskjold i Marstrand (1813) I 94, 99.
- Rahbek, K. L. og Nyerup, R.: Udsigt over den danske Digtekunst under Kong Frederik V (1819) I 233, 248.
- Ramus, C.: Catalogus numerorum veterum Græcorum et Latinorum Musæi Regis Daniæ (1816) I 266.
- Rask, R.:
Angelsaxisk Sproglære (Sthlm. 1817) I 202, 265. III 9.
Forsøg til en videnskabelig dansk Retskrivningslære (Tidsskr. for nord. Oldkyndighed I 1826) II 10.
Om Zendsprogets og Zendavestas Ælde og Ægthed (Det skand. Litteraturselsk.s Skrifter XXI 1826) II 10.
Spansk Sproglære (1824) I 275.
Sýnishorn (Sthlm. 1819) I 34, 168. III 162, 204, 212.
Undersøgelse om det gamle nordiske eller islandske Sprogs Oprindelse (1818) I 133. III 193.
- Rasmussen, J. L.: Om Arabernes og Persernes Bekjendtskab og Handel i Middelalderen med Rusland og Scandinavien (Athene II 1814) I 186. III 207 f.
- Regesta diplomatica historiæ danicæ (1847—1907) II 344.
- Reiser, C. F.: Historiske Beskrivelse over den meget mærkværdige og meget fyrgrterlige store Ildebrand 1728 (1784) I 177 f.
- Repertorium der gesammten deutschen Litteratur, udg. af E. G. Gersdorf (1834—42) II 328.

- Repp, Th.: De sermone tentamen (1826) II 10.
- Reuterdahl, H.:
 Ansgarius (Theol. quartalskrift 1830) II 114.
 De skandinaviska sympathierna och deras första literära frukter (Studier, kritiker och notiser 1843) II 291.
 Den närvarande tidens förhållande till christendomen och christendomens vetenskap, theologi (Studier, kritiker och notiser 1844) II 303.
 Gamla ordspråk på latin och svenska (1840) II 156 f., 173, 174.
 Handlingar rörande prestbristen i Lunds stift (Theol. quartalskrift 1836) II 114.
 Inledning till theologien (1837) II 107.
 Julläsning för barn (1837—38) II 112.
 Malmø Raadhuusarchiv, med dets äldre danske Diplomer og Documenter (Hist. Tidsskr. IV 1843) II 281, 287, 303.
 Några undersökningar om de första försöken att bearbeta Bibeln på svenska (Vitterhetsakad.s handl. XVIII 1846) II 146, 157, 300, 303, 310. III 260.
 Om nykterhet och nykterhetssällskaper såsom en religions- och tidsangelägenhet (Theol. quartalskrift 1838) II 138.
 Om rörelse och stillastående i några af fäderneslandets wigtigare angelägenheter (Theol. quartalskrift 1839) II 162.
 Representationscommitténs samhällslära (1847) III 22.
 Svenska kyrkans historia (1838—66) II 117, 125, 133, 150, 157, 171, 184, 229, 230, 231. III 70 f.
 Revue des deux mondes (1829 ff.) II 109.
- Rhyzelius, A. O.: Episcoposcopia svio-
 gothica (1752) II 42, 82. III 240.
- Richardson, C.: A New Dictionary of the
 English Language (1836—37) II 259 f.
- Riegels, N. D.: Forsøg til Femte Christians Historie (1792) III 36.
- Rietz, J. E.: Skånska skolväsendets historia (1848) III 31 f., 300.
- Riise, J.: Haandbog i Geographien for den studerende Ungdom (1819—20) I 246.
- Rimkrønike, den danske, udg. af C. Molbech (1825) I 279, 280. II 2 f., 7, 9, 13, 16. III 230, 232.
- Rosenhane, S.: Svea-Rikes konungalängd (1789) III 44.
- Rudbeck, O.: Atland (1679—1702) III 66, 116, 118.
- Ruders, C. I.: Några anmärkningar öfver Portugall (1802) I 68.
- Rue, de la: Essais historiques sur les bardes, les jongleurs et les trouvères normands et anglo-normands (1834) II 50.
- Runa, udg. af R. Dybeck (1842—50) II 229.
- Runeberg, J. L.:
 Fänrik Ståls sägner (1848—60) III 41, 66, 302.
 Samlade skrifter (1851—69) III 97.
- Rydqvist, J. E.:
 Den historiska språkforskningen (Vitterhetsakad.s handl. 1851) III 86.
 Djurgården förr och nu (1833) II 50. III 242.
 Framfarna dagars vittra idrotter i jämförelse med samtidens (1829) II 23, 24, 25, 27, 29. III 235, 237.
 Svenska språkets lagar (1850—83) III 83 f., 85 f., 96, 122, 127, 128, 308.
- Rühs, C. F.:
 Finnland und seine Bewohner (1809, sv. Oversættelse 1811) II 27. III 237.
 Geschichte Schwedens (1803—14) II 349.
- Saga, udg. af J. Storm Munch (1816—20) I 157. III 200.
- Sagabibliothek, udg. af P. E. Müller (1817—20) I 164, 183, 222, 247.
- Sagubrott II 67.
- Sallust:

- Catilariske Krig, overs. af R. Møller (1811) I 93.
- Jugurthiske Krig, overs. af R. Møller (1812) I 93.
- Samling af gamle danske Love, udg. af J. L. A. Kolderup-Rosenvinge (1821—46) I 247, 267. II 10, 281.
- Saxo:
- Danmarks Krønike, overs. af N. F. S. Grundtvig (1818—22) I 128, 222 f., 233, 247.
- Gesta Danorum, overs. af A. S. Vedel (1575) I 50, 53, 222.
- Schaldemose, F.:
- Digtninger (1819) I 232 f.
- Smaadigte (1815) I 133.
- Æslet og Strømmen (Danske Fabler 1842) III 21, 299.
- Schiller, F.:
- Die Jungfrau von Orleans (1801) II 136, 314. III 113.
- Don Carlos, overs. af B. J. Törneblad (1813) I 86 f., 98.
- Maria Stuart (1800) I 173.
- Wallenstein (1798—99) I 95.
- Wallenstein, overs. af B. J. Törneblad (1814) I 113.
- Wilhelm Tell (1804) II 331. III 288.
- Schlegel, A. W.:
- An Ida Brun (Poetische Werke 1811) I 83.
- Don Quixote de la Mancha (Poetische Werke 1811) III 115.
- Rom (Poetische Werke 1811) I 88.
- Sur le système continental (1813) I 97. III 187.
- Schlegel, A. W. og Fr.: Charakteristiken und Kritiken (1801) III 208.
- Schlegel, Dorothea: Florentin (1801) I 89. III 179.
- Schlegel, Fr.: Geschichte der alten und neuen Litteratur (1815) II 23.
- Schlyter, C. J.: Om den i några äldre handlingar förekommande benämningen 'medleste Lagen' (Vitterhetsakad.s handl. XVIII 1846) II 300.
- Schmidt-Phiseldeck, C. G. F. E.: Europa und Amerika (1820) I 248. III 222.
- Schnabel, J. G.: Albertus Julius oder die Insel Felsenburg (1731—43) I 279.
- Schröter, H. R. v.: Finnische Runen (1819) I 236, 244.
- Schwerin F. B. v.: Grundlinier till staternas historia (1811—43) I 88, 98. III 187.
- Scriptores rerum Danicarum medii ævi (1772—1878) I 266. II 32, 42, 151, 189. III 238.
- Scriptores rerum Suecicarum medii ævi, udg. af E. M. Fant, E. G. Geijer, J. H. Schröder og Annerstedt (1818—76) I 126, 142, 149, 151, 154, 216, 236. II 218, 248.
- Scriptores Suecici medii ævi cultum culturamque respicientes, udg. af J. E. Rietz (1842—45) II 217, 218, 248, 282 f., 297, 323 f. III 272, 282.
- Shakespeare, W.:
- En Skærsommernatsdrøm, overs. af A. Oehlenschläger (1816) I 152.
- Hamlet, overs. af P. A. Granberg (1819) I 226, 228.
- Köpmannen i Venedig, overs. af G. Scheutz (1820) I 254.
- Lystspil, overs. af S. Meisling (1810) I 92, 94, 98 f.
- Macbeth, overs. af Foersom (1816) I 190.
- Macbeth, overs. af E. G. Geijer (1813) I 75, 77, 86, 88, 98.
- Romeo og Julie (1597) II 334.
- Tragiske Værker, overs. af P. Foersom og P. Wulff (1807—18) I 37, 86, 99, 109, 144, 162, 175, 233, 250. III 162.
- Sibbern, F. C.:
- De præexistencia, generi et immortalitate animæ (1823) I 267, 270, 273.
- Efterladte Breve af Gabrielis (1826) II 14, 17. III 233 f.
- Epistolæ illustrium virorum (Hermes 1820) I 220.
- Menneskets aandelige Natur og Væsen (1819—28) I 233, 248, 270, 273. II 2, 7, 14. III 219.
- Om Elskov (1819) I 248. II 7, 14, 18.

- Om Erkjendelse og Granskning (1822) II 14.
- Siesby, G.: Fiirkløveret (Flyveposten 1850) III 68.
- Silverstolpe, G. A.:
Den svenska statsförfattningens historia (1809) I 24, 33.
Historia öfver förhållandena mellan Sverige och Norrige (1821—23) I 263.
- Sjöberg, E.:
Dikter af Vitalis (1819) I 244.
Senare dikter (1820) I 244.
- Sjöborg, N. H.: Blekinges historia och beskrifning (1792—93) II 287.
- Skandia, red. af V. F. Palmblad (1833—37) II 48, 105, 107.
- Skandinavien, red. af C. A. Grewesmöhlen (1812) I 24. III 160.
- Skandinavisk Museum (1798—1803) II 146, 165.
- Sköldebrand, A. F.:
Description des cataractes et du canal de Trollhätta (1804) I 53, 66.
Gustaf Erikson eller det frälsade Sverige (1822) I 263.
Odin (1816) I 168, 170.
- Slange, N.: Den stormægtigste Konges Christian den Fierdes Historie (1749) II 333.
- Smidth, J. H.: Messenierne (1813) I 82, 92, 94, 99.
- Snorre Sturlesøn:
Edda, udg. af R. Rask (Sthlm. 1818) I 168.
Heimskringla, overs. af P. Claussen (1633) I 50.
Heimskringla eðr Noregs Konunga Sögur, udg. af Schøning, Thorlacius og Werlauff (1777—1826) I 106, 183, 247, 266.
Norges Konge-Krønike, overs. af N. F. S. Grundtvig (1818—22) I 128, 222 f., 233, 247.
- Sólarljóð I 102.
- Sophokles: Sorgespel I, overs. af V. F. Palmblad (1812) I 102.
- Sorgefest i anl. af Hans Maj:t Konung Carl XIV Johans död, firad af kongl. universitetet i Lund (1844) II 315, 317.
- Spegel, H.: Guds verk och hvila (1685) III 117, 374.
- Stael-Holstein, G. de: Corinne (1807) I 41.
- Stagnelius, E. J.:
Liljor i Saron (1821) I 257 f., 262.
Samlade skrifter, udg. af L. Hammar-sköld (1824—26) I 272. II 7. III 225.
- Statstidningen, udg. af P. A. Wallmark (1834—44) II 209, 344.
- Steenbloch, C. E.: Gurri Kunnan (Frigge 1813) I 80, 99.
- Stenhammar, C.: Reservation, i anledning af statsutskottets utlåtande, no: 182, vid riksdagen 1844—45, i frågan, rörande eganderätten till de halländska kyrkohemmanen (1845) II 332.
- Stenhammar, J.: Poetiska skrifter (1807) I 53, 68.
- Stiernhielm, G.: Vitterhetsarbeten (1818) I 167, 184, 185, 198, 199, 206.
- Stockholms-Bladet, red. af T. Sandström og J. G. Hierta (1838—39) II 143. III 260.
- Stockholmsposten (1778—1833) I 184, 191, 196, 199, 243, 263.
- Strinnholm, A. M.: Svenska folkets historia (1834—54) II 59. III 255.
- Studach, J. L.: Sfinxens ziffror (1832) II 48.
- Studier, kritiker och notitser, udg. af P. Genberg, E. W. Berling og C. A. Hagberg (1841—45) II 180, 282, 291. III 266.
- Sturlungasaga, udg. af Det islandske litterære Selskab (1817—20) I 233.
- Suhm, P. F.:
Historie af Danmark (1782—1828) I 91.
Samlinger til den danske Historie (1779—84) II 52.
- Svane, H. M. og Algreen-Ussing, T.: Natur og Kunst (1820) I 249. III 223.
- Svea, red. af Gumælius, Palmblad, Atterbom og E. A. Schröder (1818—23, 1825—29, 1831—32) I 125, 196, 206,

- 212, 216, 217, 228, 236, 242, 243, 256, 257, 258. II 39, 48.
- Svedelius, W. E.: *De systemate civitatum septentrionalis Europæ sub initio medii ævi (1841—44)* II 228.
- Svensk Litteratur-Tidning, udg. af Palmblad og Stenhammar (1813—25) I 77, 78, 83, 86, 87, 89, 91, 96, 98, 101, 102, 108, 113, 117, 125, 128 f., 131, 132, 133, 134, 144, 157, 158, 166, 168, 170, 174, 186, 190, 191, 194 f., 196, 199, 201, 215, 228, 246, 252. III 175.
- Svenska akademien handlingar (1796 ff.) III 44, 57 f., 66, 72, 74, 77, 88, 112.
- Svenska akademien ordbok (1893 ff.) II 48, 223, 236 f., 240 f., 251, 252—263, 266, 279 f., 293, 353, 360, 369. III 43 f., 49, 57, 58, 59—62, 90, 95 f., 130 f., 150.
- Svenska biet, red. af J. C. Hellberg (1839—44) II 217. III 272.
- Svenska boktrycknings-historien, red. af L. Hammarsköld I (1810) I 59. III 777.
- Svenska folkvisor från forntiden ved Geijer og Afzelius (1814—16) I 102, 125, 273. III 156.
- Svenska fornsånger ved A. I. Arwidsson (1834—42) I 32. II 49, 207. III 162, 241.
- Svenska fornskriftsällskapets samlingar (1844 ff.) III 5, 10, 70, 306.
- Svenska Litteraturföreningens tidning, udg. af V. F. Palmblad (1833—38) II 35, 39, 48, 49, 91, 115, 142.
- Svenska Minerva, red. af J. C. Askelöf (1830—48) II 302, 370. III 283.
- Svenska tidningen, red. af J. A. Hæzerius (1851—59) III 97 f., 99.
- Svenska vitterhetsakademien handlingar (1755 ff.) II 300, 303. III 62, 70.
- Svenskt diplomatarium, udg. af J. G. Liljegren og B. E. Hildebrand (1829 ff.) II 41, 86, 147, 149 f., 159, 187, 206, 218, 240, 248, 300. III 85, 122, 141, 142.
- Sveriges gamla lagar ved C. J. Schlyter (1827—77) II 86, 171, 185, 217 f., 248, 254, 283, 309.
- Säve, Carl:
 Bemærkninger over Øen Gotland, dens Indbyggere og disses Sprog (Hist. Tidsskr. IV 1843) II 200 f., 202, 203, 204, 220, 224 f., 236, 245, 246 f., 273, 276 f., 293, 336, 338. III 269.
 Eriksvisan, ett fornsvenskt qvæde, behandladt i språkligt afseende (1848—49) III 52, 56, 78, 83.
 Om Dalarne og om Dalkarlenes Folkeegenheder med et Forsøg paa at forklare nogle af Aarsagerne til Dalsprogets Eiendommelighed (Hist. Tidsskr. 2. R. I 1847) II 336, 338 f., 352, 359. III 11, 18, 19, 55, 91, 280 f., 289.
 Synopsis floræ Gothlandicæ (1837) II 221, 272 f.
- Søtoft, N.:
 Aandernes Maskerade (1816) I 144.
 Romantiske Digte I (1815) I 121, 244. III 221.
- Tacitus:
 Dialog om Talerne, overs. af J. Baden (1802) I 92.
 Historiebøger, overs. af J. Baden (1804) I 92.
 Om Germaniens Beliggenhed, overs. af G. L. Baden (1795) I 92.
- Tasso, T.: *Gerusalemme liberata*, overs. af C. W. Böttiger (1842—51) III 88.
- Tegel, E. J.:
 Erik XIV:s historia (1751) II 240.
 Then stoormechtige, höghborne furstes och christelighe herres her Gustaffs .. historia (1622) II 240.
- Tegnér, E.:
 Axel (1822) I 263. III 226.
 Axel, overs. af A. E. Boye (1827) II 139.
 Frithiofs saga (1825) II 7, 20, 143. III 221, 234, 260.
 Frithiofs saga, overs. af H. N. Foss (1826) II 139. III 259.
 Frithiofs Saga, overs. af J. P. Miller (1826) II 139. III 259.
 Frithiofs Saga, overs. af A. E. Boye (1838) II 139.

- Krigssång för skånska landtvärnet (1809) I 57.
- Minnessång öfver Joh. Olof Wallin (Sv. akad. handl. fr. år 1796 XX 1843) II 182. III 266.
- Svea (Sv. akad. handl. fr. år 1796 VI 1817) I 12, 14. III 157.
- Tal hållet .. vid Jubel-festen 1817 (1818) I 198 f., 203.
- Tal vid Gymnasii Jubelfest i Wexiö den 12 Juni 1843 (1843) II 230.
- Underdånigt utlåtande af domkapitlet i Wexjö rörande folkundervisningen (Theol. quartalskrift 1839) II 162.
- Terentius: Skuespil, overs. af Fr. Høegh-Guldberg (1805) I 92.
- Tetens, P.: Lovtale over Daniel Rantzau (1819) I 233.
- Thaarup, F.: Udførlig Vejledning til det danske Monarchies Statistik (1812—19) I 81.
- Tham, W. A.: Bidrag till svenska riksdagarnes och regeringsformens historia (1845—48) II 331.
- The British Critic (1827—43) II 291.
- Theatret, red. af L. Kruse (1819—24) I 233.
- Theologisk Bibliothek, red. af J. Møller (1811—21) I 106. III 184.
- Theologisk quartalskrift, udg. af H. Reuterdahl og J. H. Thomander (1828—32, 1836—40) II 111, 118, 162, 168, 171, 178, 180.
- Theorell, J. P.: Ett ord i den stora frågan om en förändring af svenska nationalrepresentationen (1844) II 320, 326.
- Thersner, U.: Fordna och närvarande Sverige (1817—67) I 178. II 160 f. III 206.
- Tiele, J. M.:
 Biergmandsdalen (1817) I 183.
 Danske Folkesagn (1818—23) I 213, 223, 233, 248.
 Kynast (1821) I 248.
 Pillegrimen (1820) I 223, 248.
- Thorild, T.: Samlade skrifter, udg. af E. G. Geijer (1819—35) I 208, 228, 243, 253. II 97. III 214.
- Thurah, L.: Den danske Vitruvius (1746—49) II 140. III 259.
- Tibull: Elegier, overs. af F. Høegh-Guldberg (1803) I 92.
- Tidsskrift for Literatur og Kritik, red. af F. C. Petersen (1839—42) II 154.
- Tidsskrift for nordisk Oldkyndighed (1826—29) II 10.
- Tieck, L.:
 Frauen-Dienst Ulrich von Lichtensteins (1812) I 78, 97.
 Phantasmus (1812—16) I 97.
- Tilskueren, red. af K. L. Rahbek (1815—22) I 121.
- Toft, G. N.:
 Pantomime (Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn 1813) I 95.
 Wieland (Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn 1813) I 95, 99.
- Treschow, N.:
 Elementer til Historiens Philosophie (1811) III 200.
 Om den menneskelige Natur i Almindelighed, især fra dens aandelige Side (1812) I 81.
- Trompeten, udg. af C. A. Grewesmøhlen (1812) I 24, 40, 53, 58, 68. III 160.
- Tryllefløjten I 89.
- Tuneld, E.:
 Engelbrekt Engelbrektssons historia (1784) I 206, 212, 214.
 Geographie öfver konungariket Sverige (1785—92) I 214. II 189.
- Törneros, A.: Bref och dagboksanteckningar (1840—42) II 180 f.
- Uddrag af Biskop Jens Bircherods historisk-biographiske Dagbøger, udg. af C. Molbech (1846) II 108, 370. III 83, 91, 100.
- Udvalgte danske Viser fra Middelalderen, udg. af Abrahamson, Nyerup og Rahbek (1812—14) I 29, 32, 91.
- Ulfilas gotische Bibelübersetzung, udg. af J. C. Zahn (1805) I 153.

- Valerius, J. D.:
 Balder (1819) I 226. III 278.
 Visor och sångstycken (1809—11)
 I 40.
- Vedel Simonsen, L. S.: Udsigt over
 Nationalhistoriens ældste og mærke-
 ligste Perioder (1813—16) I 91, 95,
 97, 99, 113, 122.
- Velleius Paterculus: Det overblevne af
 V. P.s romerske Historie, overs. af
 A. W. Brorson (1804) I 92.
- Vetenskaps-Jurnal för läkare och fält-
 skärer, udg. af J. J. Berzelius og E.
 Gadelius (1806—10) I 186.
- Videnskabelige Forhandlinger ved Sjæl-
 lands Stifts Landemode, udg. af P. H.
 Mønster og C. F. Gutfeldt (1812—18)
 I 106.
- Videnskabernes Selskabs danske Ord-
 bog (1793—1905) I 80, 86, 164, 247 f.,
 255. III 44, 57, 150, 151. III 175 f.,
 301, 319.
- Vinterblomster for 1813, udg. af N. T.
 Bruun I 80.
- Walberg, C. G.:
 Engelbrekt Engelbrektsons historia
 (1817) I 206.
 Gustaf Wasas historia (1818) I 206.
- Wallin, J. O.: Förslag till svensk psalm-
 bok (1816) I 168.
- Wallmark, P. A.:
 En resa på Mälaren (1845) II 345.
 Handen (1807) I 121, 252. III 189.
 Historisk-statistisk återblick på Sve-
 riges yttre och inre förhållanden under
 de sist förflutna trettio åren (1843)
 II 241.
 Några upplysningar om Sveriges när-
 varande folkmängd, åkerbruk och
 boskapsskötsel (1843) II 344 f., 360.
 Prof. Oehlenschlägers Axel og Valborg,
 udenlands bedømt, overs. af J. K.
 Høst (1812) I 81. III 176.
 Silfvertonen (Journal för litteraturen
 och theatern 1813) I 88.
- Species facti uti det stora representa-
 tionsmålet (1844) II 345, 360.
- Warmholtz, C. G.: Bibliotheca sueo-
 gothica (1782—1817) I 126.
- Wegener, C. F.: Om Anders Sørensen
 Vedel (1846) II 367. III 4.
- Wegner, Peter, se Boye, A. E.
- Weinwich, N. H.: Maler-, Billedhugger-,
 Kobberstik-, Bygnings- og Stempel-
 skiærer-Konstens Historie under Kon-
 gerne af det Oldenborgske Huus
 (1811) I 114.
- Werlauff, E. C.: Forsøg til det danske
 Sprogs Historie i Hertugdømmet Sles-
 vig (Priisskrifter angaaende det dan-
 ske Sprog i Hertugdømmet Slesvig
 1819) I 233.
- Wessel, J. H.: Kærlighed uden Strøm-
 per (1772) I 51, 56.
- Westerdahl, F.: Beskrifning om svenska
 allmogens sinnelag (1774) II 170.
- Widmark, P. H.: Beskrifning öfver pro-
 vinsen Helsingland (1849—60) III 92.
- Widström, U. C.: Erotiska sånger (1799)
 I 59. III 171.
- Wiener Zeitschrift für Kunst, Litteratur,
 Theater und Mode (1816—48) I 211.
- Wieselgren, P.:
 Christlig predikan vid skånska prest-
 sällskapetets första sammankomst i
 Lund den 30 september 1835 (1835)
 II 89, 91.
 De claustris Svio-Gothicis (1832—33)
 II 32, 42, 44.
 Hvad skall man säga om detta nykter-
 hetsväsen? (1837) II 112.
 Ny Smålands beskrifning (1844—46)
 II 265.
 Sveriges sköna litteratur (1833—49)
 II 32, 44, 47, 51, 77, 79, 89, 91.
- Wingquist, O.: Berättelse om riksdagen
 1789 (Frey 1844) II 331.
- Worsaae, J. J. A.:
 Blekingske Mindesmærker fra Heden-
 old (1846) II 352. III 292.
 Runamo og Braavallaslaget (1844)
 II 352. III 292.

Xenophon:

Cyropædie, overs. af J. Baden (1766)
I 92.

Mindeskript om Cyri Ledingsfærd,
overs. af O. Wolff (1800) I 92.

Sokratiske Mærkværdigheder, overs.
af J. Bloch (1792) I 92.

Zeipel, C. v.: Jesus Christus (Poetisk
kalender för 1822) I 263.

Öller, J. J.: Beskrifning öfver Jemshögs
socken i Blekinge (1800) II 168.

Ørsted, A. S.: Eunomia (1815—22) I
133, 183, 233.

III. BREVREGISTER

- Atterbom, Hedvig, *fra*: Nr. 440.
- Atterbom, Per Daniel Amadeus, *fra*: Nr. 44, 50, 67, 113, 125, 133, 154, 166, 172, 204, 216, 224, 248, 265, 299, 307, 311, 320, 338, 363, 365, 372, 386, 390, 392, 394, 400, 414, 415, 417, 421, 427, 430, 432, 433 — *til*: Nr. 38, 47, 63, 68, 79, 124, 126, 144, 196, 203, 209, 221, 247, 250, 254, 276, 309, 326, 327, 337, 342, 355, 364, 368, 373, 385, 387, 395, 411, 416, 419, 431.
- Beskow, Bernhard von, *fra*: Nr. 187, 210, 229, 258, 275, 285, 289, 290, 374, 378, 404, 426, 442 — *til*: Nr. 190, 195, 202, 212, 273, 283, 286, 293, 371, 382, 383, 402, 443.
- Brinkman, Carl Gustaf von, *fra*: Nr. 270 — *til*: Nr. 272.
- Faxe, Vilhelm, *fra*: Nr. 235, 245, 315, 332, 362, 369, 380 — *til*: Nr. 325, 331, 361.
- Franzén, Frans Michael, *fra*: Nr. 165, 206, 246 — *til*: Nr. 147, 176, 198.
- Fryxell, Anders, *fra*: Nr. 183, 333, 334, 346, 370, 375, 391, 407, 409, 412, 436.
- Geijer, Erik Gustaf, *fra*: Nr. 241.
- Hammarsköld, Lorenzo, *fra*: Nr. 2, 3, 7, 10, 11, 14, 19, 21, 23, 26, 28, 30, 32, 33, 39, 41, 43, 45, 49, 54, 55, 56, 57, 59, 61, 64, 70, 71, 73, 74, 76, 77, 80, 82, 85, 87, 90, 91, 94, 97, 99, 100, 102, 103, 105, 106, 108, 110, 112, 114, 115, 117, 119, 121, 123, 127, 129, 130, 132, 134, 135 — *til*: Nr. 1, 4, 5, 6, 8, 12, 15, 18, 22, 25, 27, 29, 31, 34, 36, 37, 40, 42, 46, 51, 52, 53, 58, 60, 62, 65, 69, 72, 75, 78, 81, 83, 84, 86, 88, 89, 92, 93, 95, 96, 98, 101, 104, 107, 109, 111, 116, 118, 120, 122, 127, 128, 131.
- Hildebrand, Bror Emil, *fra*: Nr. 219, 252, 255, 306, 345, 351, 353, 384, 398, 406, 428, 429, 434, 435 — *til*: Nr. 223, 251, 253, 262, 274, 303, 328, 343, 349, 356, 388, 439.
- Karl XIV Johan, *fra*: Nr. 305 — *til*: Nr. 302.
- Liljegren, Johan Gustaf, *fra*: Nr. 157, 175, 189 — *til*: Nr. 153, 162, 177, 178, 181, 182.
- Reuterdahl, Henrik, *fra*: Nr. 159, 164, 169, 185, 188, 192, 197, 199, 201, 205, 207, 211, 213, 215, 217, 220, 222, 227, 228, 230, 231, 232, 233, 234, 236, 237, 238, 239, 240, 242, 243, 244, 249, 260, 261, 263, 269, 271, 281, 282, 287, 294, 297, 298, 300, 308, 310, 312, 313, 314, 316, 317, 319, 321, 322, 329, 335, 339, 344, 347, 348, 354, 359, 360, 367, 389, 408, 441 — *til*: Nr. 350, 437, 438.
- Rietz, Johan Ernst, *fra*: Nr. 266, 279, 295, 304, 318, 366.
- Rydquist, Johan Erik, *fra*: Nr. 136, 138, 140, 143, 150, 399, 405, 422 — *til*: Nr. 137, 139, 142, 145, 397, 401, 420.
- Rääf, Leonhard Fredrik, *til*: Nr. 9, 20.
- Rääf, Malin, *fra*: Nr. 13, 20 — *til*: Nr. 16, 17, 24, 35, 66.
- Svenska Akademien, *til*: Nr. 284.
- Säve, Carl, *fra*: Nr. 256, 259, 264, 268, 278, 291, 323, 340, 352, 357, 381, 393, 403, 413, 424 — *til*: Nr. 257, 259, 267, 277, 301, 324, 336, 358, 396, 410, 418, 423, 425.
- Tegnér, Esaias, *til*: Nr. 48, 214.
- Wallmark, Pehr Adam, *fra*: Nr. 330 — *til*: Nr. 341.
- Wieselgren, Peter, *fra*: Nr. 141, 148, 151, 155, 160, 168, 180, 184, 191, 193, 200, 218, 288, 296, 376, 379 — *til*: Nr. 146, 149, 152, 156, 158, 161, 163, 167, 170, 171, 173, 174, 179, 186, 194, 208, 225, 226, 280, 292, 377.